

AD BIBLIOTHECAM CONVENTUS
MONACENSIS ORD. EREM. SP. AUG.

- Adulterio. 195.
- Adulteris Mulieribus. 117.
- Adulterium Indiciis. 82.
- Hecidia. 86.
- Afflictorum consolatione. 102.
- Amicitia spirituali. 128.
- Amore inordinato. 11.
- Amoris mutui constantia. 72.
- De Anima fidelis pulchritudine. 58.
- Anima in compunctione. 66.
- Anima pura. 61.
- Anime custodia timorosa. 82.
- Anime transgressiones. 122.
- Arbitri libertate. 86.
- Anima fidelis stantia. 87.
- Caritas. 56.

Beneficia Dei in memoria retinenda et
non facile eunda. 83 et 95.

Beneficia omnia in die. 30.

Bona in hunc mundum respicienda. 47.

C.

De Caritate Dei. 41.

Charitas ubi deficit. 49.

Castitate. 65.

Castitate peccata delendi. 3.

Christus claudit infernum sua passione. 41.

Commoda. 72.

Compassione. 52.

Conspiratione. 28.

Contra astra nostra. 129.

Contra sancto. 100, 100.

Concordantia . 6 r . .
custodia ad gregem omnium . 106 .

D

Damnatione aeterna . 171 .

De consultatione . 40 .

De diaboli suggestione p[ro]temporalis . 30 .

De diaboli suggestione p[ro]temporalis . 30 .

De diaboli subtili illusionis . 44 .

De diaboli v[er]bo . 44 .

De diaboli v[er]bo . 44 .

De diaboli v[er]bo . 44 .

Dilectione Dei . 110 .

De dilectione Dei . 110 .

De dilectione Dei . 110 .

De dilectione Dei . 110 .

De dilectione Dei . 110 .

De dilectione Dei . 110 .

E.

Ebrietate. 189.

Exactoribus minister. 99.

Exemplum malo. 70.

Examinatione in interiore. 69.

F.

Falsitas. 112.

Festanda. 3. 99. et 139.

Festus et plenus. 1. 2. 3.

G.

Gloria Maria. 6. et 139.

Gula. 189.

II.

Homini Reconciliatione. 90.

Humilitate. 30.

I.

Factantia. 35.

Incarnatione Domini. 67.

Ingratitudine. 30 et 713.

Ingratorum crucidatione. 68.

i Insuperationibus. 67, 63.

Inspirazione bona. 35. Invidia. 77

Judicio misto. 3. et 125.

Judicio. 27.

De Judicantium iustitia. 3.

Judicium extremum. 2. 139.

Judicium malis. 33.

Judicantium vade laude. 45.

Juvenilibus. 119.

Juramento. 4.

L.

Lulo sacerorum. 167.

L. curia. 108.

M

Malitia naturali p. manifestatio. 7.

Malorum iuxta sequela. 2.

Malignitas spirituum. 9.

Malignitas in animo. 38.

Malignitas. 2.

Miles. 26.

Miles. 77.

Miles. 89.

Mortis memoria. 79 et 80.

Mortis rigor. 37.

Mundicia n. peccanda. 71.

Munditia in malis. 67.

Munditia in malis. 67.

Mundi status triplici. 85.

Mundi pernegitatio. 66 et 67.

Munditia deceptio. 70.

Munditia, quibus n. peccanda. 70.

Munditia, quibus n. peccanda. 70.

O

Obsequio rebus beneficiis 20.
 Cognitione quae est melioris quae est 83.

P

Pace. 37. Peritibus 130.
 Puncto. 37. Peritibus honorum. 12.
 Peritibus. no. 123.
 Peritibus. 93.
 Peritibus. 130.
 Peritibus. 6.
 Peritibus. 117.
 Peritibus. 178.
 Peritibus. 86.
 Peritibus. 70. 78.
 Peritibus. 70.

R.

Receptoribus bonis n̄ mutabilis. 46.

Reformatione. 39.

Reverendo coelesti. 46.

Reverentibus tribus. 43.

Reverentia ratione iusta. 31.

S.

de Superbia nimia. 52.

Superbia peccato. 25.

V.

Vindicta. 37.

Vita vobis in remissionem. 63.

Vultus vultus. 17.

Vultus vultus. 10. et 50.

Vultus vultus. 36.

Vultus vultus. 51.

T
U

I

Tribulatione. & bellis.

... ..

Temperatum fuge . . . . . 30.

Timore mandano. & g.

... ..

Annan.

P. 10.

2174.

**Bayerische
Staatsbibliothek
München**

Jordanii Halicini ord. Eremit. Augustini
GESTA RO

MANORVM

CVM

APPLICATIONIB,

moralisatis ac mysticis

Ad Com. Mondel 1666.

DE

Virtutibus et Vitijs: una cum
pluribus exemplis sermocina-
tibus perque necessarijs ac uti-
libus summa cura emendat
et a mendis quam plurimis
tersa: Una cum additio-
nibus in margine nu-
per appositis, ac ta-
bula alphabetica
earumdem

Abulas sequens per totius operis continet duas
plicem numerum. Quorum primus indicat num-
merum et ordinem capitulorum in hoc libro sequentium
titulis eorumdem semper prepositis. Secundus pro nume-
rus ostendit folium in quo capitulum quodlibet incipit.

D e dilectione. ca. i.	folio. f.
D e misericordia et cognitione subueniendis. ca. ij.	fo. ij.
D e iusto iudicio. ca. iij.	fo. iij.
D e iniuste iudicantis. ca. iij.	fo. iij.
D e sectanda fidelitate. ca. v. v.	fo. iij.
D e sequenda ratione. cap. vj.	fo. iij.
D e inuidia malorum aduersus bonos. ca. vij.	folio. v.
D e vana gloria. ca. viij.	fo. vj.
D e naturali malicia per quam suauitudo sapanda. ca. ix.	fo. vj.
D e dispensatione anime fidelis. cap. x.	fo. ix.
D e veneno peccati quo quotidie nutrimur. ca. xi.	fo. ix.
D e malo exemplo. ca. xij.	folio. r.
D e amore inordinato. ca. xij.	folio. r.
D e honorandis parentibus. ca. xiiij.	fo. xiiij.
D e vita sancti alexandri filii eusebii imperatoris. ca. xv.	fo. xiiij.
D e vira exemplari. ca. xvj.	fo. xvij.
D e perfectione vite. cap. xvij.	fo. xvij.
I tem omne peccatum quod quis predestinatorie grauissimum nisi despe- rationis baratro subiaceat remissibile. c. xvij. f. xvij.	fo. xvij.
D e peccato superbie. ca. x.	fo. xxv.
D e miseria et tribulatione. ca. x.	fo. xxvj.
D e dolo et inspiratione et causa ipsius tria. ca. xxj.	fo. xxvij.
D e timore mundano. ca. x. ij.	fo. xxix.
D e spirituali medicina. ca. xxij.	fo. xxx.
D e suggestione diaboli per temporalia. c. xxiiij.	fo. xxx.
D e beneficiorum obliuione et ingratitude. ca. xxv.	fo. xxx.
D e humilitate. cap. xxvj.	fo. xxx.
D e iusta remuneratione. ca. xxvij.	fo. xxxj.
D e execrabili dolo velalarum. cap. xxvij.	fo. xxxvj.
N otabile de iudiciis malis. cap. xxix.	xxxij.

De peccato et iudicio. cap. xxx.	fo. xxxiiij.
De rigore mortis. cap. xxxi.	fo. eodē.
De inspiratione bona. cap. xxxii.	fo. xxxv.
De iactantia. cap. xxxiiij.	fo. eodem.
De ponderatione vite. cap. xxxliij.	fo. xxxvj.
De pacis reformatione. et vindicta eam dissipantium. capitulum. xxxv.	fo. xxxvij.
De cursu vite hominis. cap. xxxvj.	fo. xxxvij.
De mentis in celum erectione. cap. xxxvij.	fo. xxxix.
De cantela delendi peccata. cap. xxxviij.	fo. eodē.
De reconciliatione dei et hominis. cap. xxxix.	fo. xl.
De modo temptationis et peritia. ca. xl.	fo. eodem.
De victoria christi et charitate eius nimia. capitulum. xli.	folio. xli.
De effectu charitatis. cap. xliij.	fo. eodē.
Quod christus clausit infernum sua passione et voluntaria morte. capitulum. xliij.	folio. eodem.
De invidia. capitulum. xliij.	fo. xliij.
Quod solū boni intrabūt regnū celozū. cap. xlv.	fo. eodē.
De septē pctis mortalibus. cap. xlvj.	fo. xliij.
De tribus regibus. cap. xlvij.	fo. eodem.
De iusta sequela malozum. cap. xlvij.	fo. liij.
De subtili diaboli illusionē. cap. xlix.	fo. xlvij.
De laude recte iudicantiū. cap. l.	fo. xlv.
De iniustis exactozibus. cap. li.	fo. eodem.
De felicitate. cap. liij.	fo. eodem.
De bonis rectoribus nō mutadis. ca. liij.	fo. xlvj.
De regno celesti. cap. liij.	fo. eodem.
De reuocatione peccatricis anime in exilium satisfactio- nis misse. cap. lv.	fo. eodem.
De memoria mortis. cap. lvj.	fo. xlix.
De perfectione vite. ca. lvij.	folio. l.
De confessione. capitulum. lvij.	folio. li.
De superbia nimia et quomodo supbia ad humilitatem maximam sepe pueniunt satis notabile. ca. lix.	fo. eo.

De auaritia ⁊ eius subtili contagine. cap. lx.	fo. lvi
De premeditatione semper habenda. cap. lxi.	fo. lvii
De pulchritudine fidelis anime. cap. lxii.	fo. lviii
De mundanorum delectationibus sine oblectationibus capitulum. lxiii.	fo. lix
De dominica incarnatione. capi. lxiiii.	fo. lxi
De cura anime. capi. lxi.	fo. eodem
De constantia. cap. lxiij.	fo. lxiij
De excusatione in extremis nõ habenda. ca. lxiij.	fo. lxiij
De non subtrahenda veritate vsq; ad mortem. capi. lxi viij.	fo. lxiij
folio.	lxv.
De castitate. capi. lxiix.	fo. eodem.
De compunctiõne fidelis anime. cap. lxx.	fo. lxx.
De remuneratiõne eterne patrie. cap. lxxi.	fo. lxxi.
De ingratorum trucidatiõne. cap. lxxii.	fo. lxxii.
De auaricia que multos excecatur. cap. lxxiiij.	fo. lxxiiij.
De prospectiõne ⁊ prouidentia. cap. lxxiiij.	fo. lxx.
De cura mundi non sectanda. cap. lxxv.	fo. lxxi.
De concordia. cap. lxxvj.	fo. lxxiiij.
Qd ad diuitias nõ est anheladum. cap. lxxvij.	fo. lxxiiij.
De constantia amoris mutui. cap. lxxviij.	fo. eodem.
Qd qd nescit presumere non audebit. ca. lxxix.	fo. eodem.
De versutiã diaboli ⁊ quomodo iudicia dei sũt occulta. capitulum. lxxx.	fo. lxxiiij.
De mirabili diuina dispensatiõne ⁊ ortu beati Gregorij pape. capitulum. lxxxj.	folio. lxxv.
De iudicio adulterantium. capitulum. lxxxii.	fol. lxxxii.
De timorosa custodia anime. cap. lxxxiiij.	fo. lxxxiiij.
De bñficijs dei semp memorãdis. ca. lxxxiiij.	fo. lxxxiiij.
Quod ofo nostra melodiã est corã deo. ca. lxxxv.	f. lxxxiiij.
Quod peccatoribus dominus misericorditer condescen dit. cap. lxxxvj.	fo. lxxxiiij.
Quod xps se p nobis morti exposuit. ca. lxxxvij.	f. lxxxv.
De cautela diaboli qui multos ad interitum subducit. capitulum. lxxxviij.	fo. eodem.

Tabula generalis.

- De triplici statu mundi. cap. lxxix. fo. lxxv.
- De libertate arbitrii. ca. xc. fo. lxxvj.
- De accidia pigritiam. cap. xcj. fo. lxxvij.
- Christus eligit mori propter vitam nostram. capitu. xcij. fo. lxxvij.
- folio. lxxvij.
- De hereditate et gaudio fidelis anime. ca. xcij. fo. eo.
- Quod anima pulchra per peccati lepram infecta pristina pulchritudinem habere non poterit nisi per altos gemitus et profunda suspiria. ca. xcij. fo. eodē.
- Quod christus restituit nobis hereditatem superne patrie. capi. xcj. fo. lxxvij.
- Quod vita presens est vita remissionis et gratie. ca. xcvi. fo. eodem.
- folio. eodem.
- De morte. cap. xcvi. fo. lxxix.
- Quod deus in hac vita placari potest. ca. xcvi. fo. xc.
- De virili pugna christi eius victoris. cap. xcix. fo. eo.
- Quod christus peccatorem non statim per iustitiam precipitat sed misericorditer eum penitentem expectat. capitulum. c. fo. xcj.
- Quod mundus in maligno positus est et vndiqz angustie. capitulum. c. fo. eodē.
- De transgressionibus anime et vulneribus eius. ca. cij. fo. xcj.
- De omnibus rebus cum consensu et providentia semper agendis. cap. cij. fo. xcij.
- De beneficiorum memoria. capi. cij. fo. xcj.
- De vicissitudine cuiuslibet boni et presertim recte iudicium. cap. cv. fo. xcvi.
- Quod est vigilandum contra fraudes diaboli ne vos decipiat. capitulum. cvj. fo. xcvi.
- De memoria mortis et non delectando in temporalibus. capitulum. cvj. fo. xcvi.
- De promissionis fidei constantia. cap. cvij. fo. xcix.
- Quos dicit diabolus per auariciam in fine decipit ad gehennam. cap. cix. fo. c.
- De mirabili errantium renocatione et afflictorum pia com-

Tabula generalis.

- solatione. capitulum. cx. folio. cñ.
- De custodia & circumspicione habenda ad gregē commissum. ca. cxj. fo. cvf.
- De curatione anime per medicinam supercelestis medici qua quidam curantur & quidā non. ca. cxñ. fo. cvj.
- De spirituali pugna & remuneratione q̄ victoria. capitulum. cxñj. fo. cxvij.
- De liberatione humani generis a fouea infernali. capitulum. cxñj. fo. cix.
- De morte xpi p̄ nra reconciliatione. ca. cxv. fo. cx.
- De dilectione dei quō oēs nos equaliter diligit vsq; dū ipsam p̄ peccata nostra decipim⁹. ca. cxvj. fo. eo.
- De obstinatis & conuerti non volentibus & eorū plagas per diffinitiuam sniam. ca. cxvij. fo. cxf.
- De fallacia & dolo. ca. cxvij. fo. cxñj.
- Quō oim̄ vinētium in mūdo de bñficijs acceptis est gratissimus homo. ca. cxix. fo. cxñj.
- De subtili mulierum deceptione & deceptorum execratione. ca. cxix. fo. cxv.
- De gloria mundi & luxuria multos decipit & ad interituz deducit. ca. cxix. fo. cxvij.
- De adulteris mulieribus & execratione quorundam prelatorum. capi. cxix. fo. cxix.
- Quō iunēcule p̄ parētes sunt a luxuriosis coercende & uoluntati proprie non relinquēde. ca. cxix. fo. eo.
- Quō mulierib⁹ nō est credēdū neq; archana committēda qm̄ tempore iracundie non celat. ca. cxñj. fo. cxx.
- Mulieres non solum pandunt secreta sed ab hoc mentantur plura. ca. cxxv. fo. cxxj.
- Quod mulieribus in nullo est credendum & presertim de secretis. Exemplum iocale. ca. cxxvj. fo. cxxñ.
- De iusticia & equitate disertissimi iudicis christi p̄ occultata iudicia. cap. cxxvij. fo. cxxij.
- De hominibus iniuste aliena bona occupantibus q̄ grauis erit eorum disceptatio. ca. cxxvij. fo. cxxij.

Tabula generalis.

- De amicitie vere probatione. ca. cxxix. fo. cxxv.
- Quod vir sapiens plus valet viro forti. ca. cxxx. fo. cxxvi.
- De diuitibus quibus datur et pauperibus quibus id quod habent abstrahitur quomodo deus eos eternaliter remunerat propter celestem patriam. ca. cxxxv. fo. cxxvii.
- De inuidis qui bonos pro mala vita insecunt. ca. cxxxvi. f. cxxviii.
- De spirituali amicitia. ca. cxxxvii. fo. cxxviii.
- De innocenti morte christi. ca. cxxxviii. fo. cxxviii.
- De conscientia nostra dum angustiat ad deum pro confessionem et opera meritoria recurramus. ca. cxxxv. fo. cxxx.
- Quod vigilare debet pastor avarum. ca. cxxxvi. fo. cxxx.
- De naturali benignitate christi et misericordia quibus naturaliter peccatoribus conuertentibus miseretur, et quod christus recipit quos mundus eiecit. ca. cxxxvii. fo. cxxx.
- De illis quos austeriter vincere non possumus benignitate superemus. ca. cxxxviii. fo. cxxx.
- De vulneribus anime. ca. cxxxix. fo. eodem.
- De infidelitate et equitate in vita presentis et futura semper inueniendis. cap. cxli. fo. cxxxii.
- De sano consilio semper audiendo et contrario abijciendo. cap. cxli. fo. cxxxii.
- De diaboli laqueis quibus nos circumuenire satagit. capitulum. cxlii. fo. cxxxii.
- De timore extremi iudicii cum expositione. ca. cxlii. f. cxxxiii.
- De statu mundi actuali. cap. cxliii. fo. cxxxv.
- De via salutis quam dominus deus per filium suum aperuit. capitulum. cxliii. fo. cxxxvii.
- De principibus et magnatibus fortiter arguendis pro eorum factis. cap. cxliii. fo. cxxxviii.
- De peris veneno quod animam intoxicat. ca. cxliii. fo. cxxxix.
- Quod peccati hic vel alibi punietur. ca. cxliii. fo. eodem.
- De vana gloria quam multa mala sequuntur. cap. cxliii. fo. eodem.
- De roze celestis gratie. cap. cl. fo. eodem.
- De anima peccatrice per peccati leporem infecta quomodo

Tabula generalis.

curatur. cap. clj.	fo. cxi.
Quod christus ab eternis periculis ⁊ demonum obsidio nibus nos liberavit. cap. clj.	fo. cxii.
De tribulatione temporalī que in gaudium sempiternū postremo commutabitur. cap. clj.	fo. cxliij.
De celesti patria. cap. cliiij.	fo. clviij.
De mō pugne in passiōe xpi ptra diaboli. ca. clv. fo. eo.	
De causa subuersionis troie. cap. clvi.	fo. clx.
De pena peccatorum non satisficientium in presenti pro delictis. cap. clvij.	fo. clxi.
De perpetuitate anime. cap. clviij.	fo. clxj.
De inuentione vinearum. ca. clx.	fo. eodem.
De retractione diaboli ne bonum operemur ⁊ presertim vt ecclesiam vsq; ad completionem diuinorum non in grediamur. cap. clx.	fo. eodem.
De deo p suis bñficijs semp regratiēdo. ca. clxi. fo. clxiij.	
De cauēdis impcātiōib⁹ cū expositiōe. ca. clxij. fo. clxiij.	
De timore inordinato. cap. clxiij.	fo. clxiij.
De peruersitate mundi. ca. clxiij.	fo. clxvi.
Item de mundi peruersitate. cap. clxv.	fo. clxviij.
De ludo scacorum. cap. clxvi.	fo. clxviij.
De audiēdo bono cōsilio. ca. clxviij.	fo. clxx.
De eterna dānatione quā p pctm incidere cognoscim⁹ et tñ moniti non vitamus. cap. clxviij.	fo. clxxi.
De duodecim legibus ⁊ mō viuēdi. cap. clxix. fo. clxxij.	
De reuocatione peccatoris ad verā penitētiā. capi. clxx. folio.	clxxiij.
De dilectione ⁊ fidelitate nimia ⁊ q; veritas in morte lu berat. cap. clxxj.	fo. clxxiij.
De constantia fidelis aie. capi. clxxij.	fo. clxxvi.
De sarcinis ⁊ grauinibus mundi ⁊ gaudijs celi. capi. tulum. clxxij.	fo. clxxx.
Quō natura docet nemo tolere pōt ⁊ de talione ingrati tudinē. capi. clxxiiij.	fo. clxxxj.
De diuersitate ⁊ mirabilibus mundi cū expositiōe icluta	

Tabula Alphabetica.

- ca. clxxv. fo. clxxvij.
 De medicina spiritali. ca. clxxvj. fo. clxxviii.
 De persecutione. ca. clxxvij. fo. clxxix.
 De oim diuitiaz matre puidetia. ca. clxxviii. fo. clxxxvj.
 De gula ⁊ ebrietate. ca. clxxix. fo. clxxxix.
 De fidelitate. capi. clxxx.
 De adulterio. capi. clxxxij. fo. clxxxix.
 De adulterio. capi. clxxxij. fo. cxcx.
- E**xplicunt tituli omnium capitulorum in hoc libro contentorum cum numero eorundem ⁊ foliorum.
- S**equitur tabula alphabetica materias singulares notatas in margine libelli comprehendens.
- A**bsalon persequens patrem per capillos suspensus est. ca. xviii. fo. xxv. fa. j.
 Absalon fuit interfectus a seruis suis. ca. xix. fo. xxvj. fa. j.
- Achates venena fugat. ca. xxvij. fo. xxxix. fa. j.
 Adam in agro damasceno plasmatus est. ca. clxxj. folio. clxxvj. fa. j.
- Agalaus nunquam terminos sui agri excessit. ca. clxvj. fo. clxix. fa. j.
- Alexius beatus studuit magis placere deo quam hominibus. ca. xv. fo. xvj. fa. ij.
- Alexius sanctus in atrio. xvij. an. in seruitio dei ⁊ beate marie virginis permansit. ca. xv. fo. xv. fa. j.
- Aliqui dant ut inde recipiant. ca. cxlij. fo. cxxxiiij. fa. j.
- Amare pecuniam nihil petus. ca. xvij. fo. xxiij. fa. ij.
- Amare pecuniam nihil iniquius. ca. cxliij. fo. cxxxvj. facie. ij.
- Amicus huius mundi inimicus dei est. capitulum. ij. fo. ij. fa. ij.
- Angustie in hoc mundo multe sunt. capitulum. cj. folio. xcj. fa. ij.
- Annulum memorie debet semper retinere anima. capitulum. xxvj. fo. xxxj. fa. j.
- Anima hominis dicitur leena. ca. clxxx. fo. cxcj. fa. ij.

Tabula

- Ante christi mortem infernus preualuit. capi. clvj. folio
clx. fa. j.
- Ante xpi natiuitatē nullus sanctorū quis iustus potuit in
trare in regnū celoz. ca. clv. fo. clvij. fa. ij.
- Antiochus propriam filiam suam deflorauit. capi. cliij.
fo. cxlij. fa. j.
- Antiquitus corpora imperatorū cōburebantur post eorū
mortē. ca. xxij. fo. xxx. fa. ij.
- Appollonius fuit proscriptus. ca. cliij. fo. cxlij. fa. ij.
- Argus centum oculos habuit. ca. cxj. fo. cvj. fa. ij.
- Auaricicia multos execat. ca. lxxij. fo. lxxix. fa. ij.
- B**asiliscus ex aspectu sui ipsius morif. cap. cxxxix.
fo. cxxxj. fa. ij.
- B**eneficiū est dum lucem habemus. ca. xcvi.
folio. lxxxix. fa. j.
- Beneficia semper sunt recolenda. capitu. lxxxiiij. folio
lxxxij. fa. ij.
- Bonus rector non est mutandus. ca. liij. fo. xlvj. fa. j.
- Bonus p̄latus semp̄ dz orare pro subditis suis. ca. cxlv.
fo. cxxxvij. fa. ij.
- O**sciamenta in pedibus habere qd̄ notat. ca. ix.
fo. viij. fa. ij.
- O**capitium in iudice quid notat. ca. clxxvij. fo
lio. clxxvij. fa. ij.
- Cathena triplici dyabolus per nos ligatur. ca. clxxiiij.
fo. clxxiiij. fa. j.
- Canis suo latratu fures prodir. ca. xij. fo. xj. fa. j.
- Caro aduersus sp̄m̄ concupiscit. ca. x. fo. ix. fa. ij.
- Cautela pdicis vt venatorem decipiat. ca. xxxvj. folio.
xxxvij. fa. ij.
- Cautela vulturis. capitulum. xxxiiij. folio. xxxvj.
facie. ij.
- Cautela ad hostes debellandos. capi. lxxxvij. folio.
lxxxv. fa. ij.
- Cesar contra raptos legem statuit. ca. liij. fo. liij. fa. j.

Alphabetica.

- C**haritas operit multitudinem peccatorum. ca. clxxix. folio. clxxiij. fa. ij.
Christus dicitur propugnator. ca. j. fo. ij. fa. j.
Cytbara dicitur sacra scriptura. ca. lxxrv. fo. lxxxiij. facie. j.
Confessor penitentem debet interrogare. ca. cix. folio. c. j. fa. ij.
Consiliarij moderni tps dant consilium ad voluntatem ca. cxliij. fo. cxxxvij. fa. ij.
Contritio peccati debet esse amara. capitulum. cxx. folio. cxviiij. fa. j.
Cupiditas sepiissime causat mortem. capitulum. cxiiij. cvij. fa. ij.
Custodes anime fidelis sunt quinque sensus naturales. ca. pitulum. j. fo. j. fa. ij.
De altercatione quatuor sororum scz quatuor virtutum. ca. lv. fo. xlvij. fa. j.
De alexandro magno. ca. xj. fo. ix. fa. ij.
De amore impudico. ca. xiiij. fo. xij. fa. ij.
De astutia sacerdotis in corrigendis lris coradi impatoris ca. xx. fo. xxvj. fa. ij.
De astutia cuiusdam vetule. capitulum. cxviiij. folio. cxiiij. fa. j.
De appollonij infortunij. ca. cliij. fo. cxliij. fa. ij.
De appollonij tristitia. ca. cliij. fo. cxlv. fa. j.
De appollonij fortunis. cliij. fo. cxliij. fa. j.
De beato gregorio & qualr fuit in summū pontificem electus. ca. lxxxi. fo. lxxx. fa. ij.
De camisia que lantione non indiget. capitulum. lxx. fo. lxx. fa. ij.
De cautela cuiusdam diuitis. capitulum. xxiiij. fo. xxx. facie. ij.
De cautela & deceptione mulierum. capi. cxx. folio. cxvj. fa. j.
De cautela cyconie. ca. lxxxiij. fo. lxxxij.

Tabula

De cantela vetularū. ca. xxvij.	fo. xxxij. fa. j.
De cantela mulieris impudicæ quō excecaturū. ca. cxxij.	fo. cxix. fa. j.
De cantela vetularū. ca. cxxij.	fo. cxx. fa. j.
De cantela dyaboli. ca. clxvij.	fo. clxv. fa. j.
De claudo et ceco et qualr ad puiniū inerūt. ca. lxxj. folio	lxxij. fa. ij.
De colloquio petri ad iesum. ca. clxij.	fo. clxvj. fa. j.
De concordia duoz medicoz. ca. lxxvj.	fo. lxxij. fa. j.
De pstantia mulieris. ca. lxxvij.	fo. lxxij. fa. ij.
De custodia filie pompeij. ca. j.	fo. j.
De crudelitate parentum erga filios. cap. xcij.	folio
lxxxvij. fa. ij.	
De die in diez ad mortē tēdimus. ca. clxij.	fo. clxij. fa. j.
De diuersis iudicijs. ca. lxxx.	fo. lxxij. fa. ij.
De diuisione hereditatis dary. ca. cxx.	fo. cxv. fa. ij.
De expositioe vocū quas audiuit gradus in lecto iacens.	
De expositione. iij. circularoz. ca. xij.	fo. xij. fa. j.
De extremo dei iudicio. ca. clij.	fo. cxlvij. fa. ij.
De gaudio quam habuit eustachius de inuentione filioz	
ca. cx. fo. cv. fa. j.	
De hypocrissi. ca. xxij.	fo. xxix. fa. j.
De iacrantia souiniani. ca. lix.	fo. lq. fa. ij.
De ingratitude. ca. cxix.	fo. cxij. fa. ij.
De ingratitude. ca. clxvij.	fo. lxxvij. fa. ij.
De inuidia fratris ptra fratrem. ca. vij.	fo. v. fa. ij.
De inuidia mardochei contra aman. capi. clxxvj.	
fo. clxxxv. fa. ij.	
De iudicio per inuidiam lato. ca. cxxxiij.	fo. cxxix. fa. j.
De iudicis pietate erga malefactorem suum delictum spō	
te confitentem. ca. clxxj.	fo. clxxv. fa. ij.
De iudicio militis p successionē regni. ca. xlv.	folio.
xlj. fa. ij.	
De lamentatione patris sancti alexij. ca. xv.	fo. xvj. fa. j.
De lamentatione statue contra fabrum. ca. lvij.	fo. lj. fa. j.

- De ludo scotozum. ca. clvj. fo. clxvij. fa. ij.
- De miraculis sancti alexij. ca. xv. fo. xvj. fa. i.
- De morte philippi patris alexandri. capi. cxlix. folio. cxxix. fa. ij.
- De morte lucretie. ca. cxxiiij. fo. cxxix. fa. ij.
- De morte beati alexij. ca. xv. fo. xv. fa. ij.
- De multis exemplis ingrati tudinis. ca. cxix. folio. cxliij. fa. ij.
- De natura simee. ca. clx. fo. clxj. fa. j.
- De oppressione lucretie. capitulum. cxxv. folio. cxxix. fa. ij.
- De oratione enstachij. ca. cx. fo. cliij. fa. ij.
- De penitencia filij & mariti regine. capitulum. lxxxi. fo. lxxx. fa. j.
- De pietate patris erga filium captivum. capitulum. v. folio. liij. fa. ij.
- De puella decennali curioze. ca. lx. fo. lxj. fa. j.
- De quadam societate inita inter duos iuvenes. cap. lxxvj. facie. j.
- De quone pposita per antiochum. cap. cliij. fo. cxliij. fa. j.
- De quodam milite strennuissimo. cap. clv. fo. clviiij. fa. j.
- De quodam milite anaro. ca. clj. fol. cxl. fa. j.
- De quoda milite inuido. ibidem.
- De quadam puella linifica. ca. lxiiij. fo. lxxj. fa. j.
- De quodam rege qui citius elegit mori q̄ si vxor morere tur. ca. xcij. fo. lxxxvij. fa. j.
- De rege dozotheo. ca. xiiij. fo. xiiij. fa. ij.
- De renelatione ad iulianu facta. ca. xviiij. fo. xxiiij. facie. ij.
- De responsione sabzi ad imperatozem. ca. lvij. fo. lj. fa. j.
- De responsione socratis ad alexandrum magnum. ca. lxj. fo. lviiij. fa. j.
- De socratis peritia. capitulum. cxlv. folio. cxxviiij. facie. ij.

Tabula

- De somnijs triū sociorum.ca.cvi. fo.xxv. fa.ñ.
 De somnio conradi imperatoris.capitulum. folio.
 .xxvij. fa.ij.
 De somnio vxoris eustachij.ca.cx. fo.cij. fa.ñ.
 De stultitia marci aurelij.ca.xliij. fo.xliij. fa.j.
 De tristitia imperatoris qñ amisit eustachlum. capi.cx.
 fo.cij. fa.j.
 Deteriores sunt qui alijs bonā famā surripiūt.ca.clxxiij
 fo.clxxij. fa.ij.
 Devandalis.ca.clv. fo.clviij. fa.j.
 Devictoria peregrini contra tyzannum.capi.xxv. fo.
 llo. xxx. fa.j.
 Devictoria quaz habuit filius regine aduersus ducē bur
 gundie.ca.lxxxi. fo.lxxviij. fa.ñ.
 Dentantes a via vite dyabolus rapit.capi.clvj. folio.
 clxviij. fa.j.
 Devisione quam habuit guido.ca.clxxij. fo.clxxvj.
 facie.ij.
 Devisione regis danor.ca.xlvij. fo.xliij. fa.ij.
 Deus of fons sapientie.capi. cl. fol. cxi. fa.j.
 Deus non vult mortem peccatoris.ca.clxxij. folio.
 clxxij. fa.j.
 Deus oēs infirmitates nostras per eius passionē curauit
 ca.cxiij. fo.cviij. fa.j.
 Deus oia vult.ca.cxi. fo.cxv. fa.j.
 Deus quos amat affligit.ca.lxxxiij. fo.lxxxiij. fa.ñ.
 Diabolus equipatur leoni rugienti.ca.lxiij. fo.lx. fa.ñ.
 Dyabolus suggerit multa.ca.clxvij. fo.clxxij. fa.ñ.
 Dyabolus dicitur dracho.ca.clxviij. fo.clxxij. fa.j.
 Dyabolus dicit venator. ca.cxli. fo.cxxxiij. fa.ñ.
 Dyabolus of nos circumire.ca.cxlviij. fo.cxxv. fa.ñ.
 Dyabolus est generis humani inimicus.capi.clx. folio
 clx. fa.j.
 Dyabolus temptauit adam per inuidiam.capitu. clj.
 fo.cxlj. fa.j.

Alphabética.

- B**ictum senece in puerbñs. ca. xxxij. fo. xxxv. fa. j.
Bies iudicij timendus est. ca. cxxxvij. fo. cxxxj. fa. j.
Binites dum viuunt imperant. capitu. xxxj. folio.
 xxxv. facie. j.
Binitie dant homini nomen. capitulum. xcviij. folio.
 lxxxix. fa. ij.
Biscipuli capto xpo a iudeis omnes fugerunt. capi. clv.
 folio. clx. fa. j.
Bissimulare aliquid prudentis est. ca. cii. fo. xciiij. fa. ij.
Bolendum est semper de malefactis. capitu. lix. fo.
 lio. lvj. fa. j.
Bns habuit xpsilum cuius tota curia celesti p redemptio pec
 catorum. ca. lv. fo. xlvij. fa. j.
Bracho repertus auro plenus quid notat. capi. clxxij.
 fo. clxxvij. fa. ij.
Brietas vitium pessimum est. capi. clxxix. fo.
 lio. clxxxix. fa. j.
Elemosyne multum prosunt ad salutem. capi. cx.
 fo. cij. fa. j.
Equiparatio periculorum maris periculis huius seculi. ca.
 xvij. fo. xxij. fa. j.
Ex defectu charitatis multa bella sequuntur. capitu. xlij.
 fo. xlij. fa. ij.
Exemplo xpi debemus animas nostras p fratribus nostris
 ponere. ca. clxx. fo. clxxiiij. fa. j.
Exemplum qualis missa p indignum sacerdotem celebrata non
 polluit. ca. xij. fo. x. fa. ij.
Exemplum qualiter elemosyna est fienda. capitu. cxxij.
 fo. cxxvij. fa. j.
Experientia est rex magistra. ca. cxx. fo. cxvij. fa. j.
Experimentum pro illis qui frigent pedibus in estate. ca.
 xl. fo. xl. fa. ij.
Expositio visionis eustachij. ca. cx. fo. cv. fa. ij.
Abula de caniculo et asino. capitulum. lxxxix. fo.
 lxxvij. fa. ij.

- Fabula ridiculosa. ca. clxxij. fo. clxxij. fa. ij.**
Ferocitas ac crudelitas fame corripitur. ca. xxvij. fo. lio. xxxj. fa. ij.
Fidelitas multum est comendanda. ca. clxxx. folio. cxci. fa. j.
Fidelis amicitia duorum militum. ca. clxxj. folio. clxxvij. fa. ij.
Filius dei qui in celum intravit aliqui angelorum eum penitus ignorabant. ca. clxxij. fo. clxxx. fa. ij.
Filius inobediens multas patitur miseras. ca. vij. fo. v. fa. ij.
Filius dei dicit descendisse in hoc mundo ut contra dyabolum pugnaret. ca. cxvij. fo. cxij. fa. j.
Filii tenentur parentes egenos alere. ca. ij. fo. ij. fa. ij.
Fletus nimis cecitate provocat. ca. xiiij. fo. xiiij. fa. ij.
Forma fidelitatis inita iter est. ca. lxxvij. fo. lxxij. fa. j.
Gallus dormientes excitat. ca. xvij. fo. xxj. fa. j.
Habenci sepius datur. ca. cxxxj. fo. cxrvij. fa. j.
Hodie magnus fur ducit ad patibulum paruum fur. ca. cxliij. fo. cxrxvij. fa. j.
Hodiernis temporibus pro pecunia amicus inimicus fit. ca. cxliij. fo. cxrxvj. fa. ij.
Homines prouisi sunt ad peccandum. ca. cxlvij. fo. cxxxix. fa. j.
Homo sine armis non est aptus hostes debellare. ca. cxxx. uij. fo. cxrxvij. fa. ij.
Homo datus mundo tres uxores ducit. ca. xxxij. fo. xxxv. fa. ij.
Homo peccans iterum deum crucifigit. ca. cxix. folio. cxv. fa. ij.
Homo semper cupit noua videre. ca. cvij. fo. xcviij. fa. ij.
Iberia cathalonia est cristalli copia. ca. clxx. folio. clxiiij. fa. ij.
In quacumque angustia fuerimus non debemus ad auxilium nostrum demones invocare. ca. clxij. fo. lio. clxiiij. fa. ij.

- In necessitate probat amicus. ca. cxxix. fo. cxxvj. fa. f.
 Infinitus numerus mulierum blandicijs decipitur. capitulum. lxxvj. fo. lxxij. fa. ij.
 In lapidibus et in alijs multis creaturis inest virtus latens. cap. cxliij. fo. cix. fa. ij.
 Invidia inter pares semp pullulat. ca. cxxxiij. f. cxxvij. fa. ij.
 Invidia inter pares. ca. clxxij. fo. clxxvij. fa. f.
 Index debet caute procedere pro veritate inuestiganda. capl. cxxvij. fo. cxxij. fa. ij.
 Iudicium duorum socioꝝ. ca. lxxvij. fo. lxxij. fa. ij.
 Iudicia dei sunt diuersa. cap. cxxvij. fo. cxxij. fa. j.
 Iulianus putas euadere qd ceruus sibi pdixerat patriaz paratesq; reliquit. ca. xviij. fo. xxiiij. fa. j.
 Iuramentum ad malum finem tendens est nullum. capitulum. vi. fo. v. fa. f.
Iacedemonij regem suum expulerunt a regno suo. capi. xxi. fo. xxvij. fa. j.
 Libenter dans elemosinam non egebit. capitulum. cix. fo. cij. fa. j.
 Libido in quibus consistit. ca. v. fo. iij. fa. j.
 Lingua dicitur spina. ca. cliij. fo. cxlvij. fa. ij.
 Luxuria multos amplectitur. cap. cxliij. fo. cxxxiij. fa. ij.
 Luxuria multos decipit. ca. cxxj. fo. cxix. fa. ij.
Malus xpianus multos ad infernum trahit. capitulum. xij. fo. x. fa. ij.
 Mater semper plus diligit filium suum q̄ alium. capi. cxvj. fo. cx. fa. ij.
 Mater dicitur causa scdaria. cap. xliij. fo. xliij. fa. j.
 Mediator dei et hominum homo iesus christus. capitulum. j. fo. j. fa. ij.
 Memoria mortis letitiam fugat. ca. lvs. fo. xlix. fa. ij.
 Mercurius caput argi amputauit. ca. cxi. fo. cvij. fa. f.
 Miles dicitur esse sapiens. cap. clxxvij. fo. clxxvij. fa. ij.
 Missa integra est audienda. ca. clxj. fo. clxx. fa. ij.
 Moderatio legis. cap. l. fo. xly. fa. j.

- M**oyses armavit se duplici armatura. capitulum. cxxf.
 folio. cxxix. fa. j.
Mons altus dicitur paradysus. ca. iij. fo. iij. fa. f.
Mors oibus viventibus iminet. ca. clxi. fo. clxvij. fa. j.
Mulleres cito oblivioni tradunt maritos mortuos.
 capitulum. cxxix. fo. cxxvi. fa. j.
Multa committuntur homicidia propter luxuriam. ca.
 pitulum. cxxf. fo. cxxvij. fa. ij.
Mulier sub rege debet esse verecunda. capitulum. clxxvij.
 folio. clxxvij. fa. j.
Mulier dum plus sibi aliquid occultatur plus illa scire cu-
 pit. capitulum. cxxvi. fo. cxx. fa. j.
Mulier promissionibus cito decipit. ca. cxv. fo. cxf. fa. ij.
Mulier pulchra a multis cupita vix evadit. cap. lxxvij.
 folio. lxxij. fa. j.
Mulier iracunda verbis non parcat. capitulum. cxliij.
 folio. cxx. fa. ij.
Mulieris consilium non sepius sanum est. capitulum. cxlij.
 folio. cxxij. fa. ij.
Mundus iste decipit multos incautos. ca. xliij. f. xxx. fa. f.
Mundus dicitur rotundus. ca. lxxij. fo. lxx. fa. ij.
Munera oculos iudicum excecant iusticiaque pervertunt.
 capi. vij. fo. vij. fa. j.
Nihil reminiscens dicitur cor non habere. capitulum. lxxij.
 folio. lxxij. fa. ij.
Nemo venit bis puniendus pro vno delicto.
 capitulum. iij. fo. iij. fa. j.
Non eadem est complexio viri et uxoris. capitulum. cxij.
 folio. cvij. fa. f.
Nonus officarius equiparatur muscis famelicis. capi-
 tulum. ij. fo. xlv. fa. ij.
Nullus debet appetere quod non potest comprehendere.
 capitulum. clxvij. fo. clxxi. fa. j.
Nullus gloriari debet de sua prosperitate. capitulum. xxx.
 folio. xxxij. fa. j.

- O**pera anime q̄ sint. ca. clxxvj. fo. clxxxiij. fa. ij.
Opa carnis q̄ sint. ca. clxxvj. fo. clxxxiij. fa. ij.
Ostium cordis nostri debemus aperire. capi-
 tulum. clj. fo. cxlj. fa. ij.
Panis naturalis pre ceteris cibis corpus huma-
 num reficit. capi. xvij. fo. xx. fa. ij.
Peccas mortaliter hereditatē eternam spernit.
 capitulum. xc. fo. lxxxvj. fa. ij.
Peccator in confitendo non debet mentiri. capitu-
 lio. fo. clxxj. fa. j.
Petr̄s d̄r homo nudus. capi. clxxv. fo. clxxxiij. fa. j.
Peccator d̄r virtutū occisor. ca. cxlvj. fo. cxxxiij. fa. ij.
Pena iudicū corruptorū. cap. xxix. fo. xxxij. fa. ij.
Per elemosinam placidus cum familia sua fuit conuer-
 sus. cap. cx. fo. cij. fa. ij.
Per fidem quis multa opatur. ca. lxxxix. fo. lxxxvj. fa. j.
Per fortitudinem sapientiam ⁊ dilectionem vincuntur
 inimici. cap. cxxx. fo. cxxvj. fa. ij.
Pylatus d̄nm morti tradidit. ca. cxxxiij. fo. cxxix. fa. j.
Pompeius interdixit civitatem romanam cesari. capitu-
 lum. xix. fo. xxv. fa. j.
Pompeius vnicam filiam habuit. cap. j. folio. j.
Populares qui sint. cap. clxj. fo. clxviij. fa. ij.
Porcus dicitur aial immundū. ca. ix. fo. viij. fa. ij.
Predicatores dicuntur aratores. ca. cx. fo. cvj. fa. j.
Prelatus habet pctōrem corripere ex diuino precepto.
 capitulum. cxl. fo. cxxxij.
Prelatus tenetur predicatorum admittere in sua diocesi.
 capitulum. clxiij. fo. clxv. fa. ij.
Prelati ecclesie debent virtutes inserere. capitulum. viij.
 folio. vij. fa. ij.
Prelati in seipsis opera misericordie debēt exercere. ca-
 pitulum. clxix. fo. clxxiiij. fa. j.
Prelati ecclesiarum tenentur elemosinas porrigere pau-
 B ij

- peribus. cap. clxix. fo. clxxij. fa. j.
Primus homo creatus est in gratia. ca. cxij. fo. clx. fa. j.
Primus parens dicitur adam. ca. xij. fo. xij. fa. j.
Propter murmurationem cōtra deū datbā et abiron pe-
 rierunt. cap. clxxij. fo. clxx. fa. ij.
Pro peccatis nostris semper affligitur noster spiritus.
 capitulum. xv. fo. xvij. fa. ij.
Proximum nostrū sicut nosmetipsos diligere debem⁹.
 capitulum. cx. fo. cv. fa. ij.
Propter bona amissa non est desperandum. capi. clxxi.
 folio. clxxv. fa. j.
Qualiter eustachius cum vxore sua et filiis pal-
 mā martyrij. acceperunt. ca. cx. fo. cv. fa. ij.
Qualiter vinum a noe fuit dulcoratum. capi-
 tulum. clx. fo. clx. fa. ij.
Qualiter concubina decepit ionatā. ca. cx. fo. cxvi. fa. ij.
Qualiter deo reconciliati esse debemus. capitulum. xxi.
 folio. xxvij. fa. ij.
Qualiter elephas fuit deceptus. ca. cxv. fo. cx. fa. j.
Qualiter vetula sua arte induxit dominam castissimam
 ad meretricandum. ca. xxvij. fo. xxxij. fa. j.
Qualiter suggestionē diaboli frater cognouit sororē car-
 naliter. cap. lxxx. fo. lxxv. fa. ij.
Qualiter per confessionem et contritionem deletur pecca-
 tum. cap. lxxx. fo. lxxvi. fa. j.
Qualiter filius fratris et sororis fuit in dolio reclusus et
 in mare proiectus. ca. lxxx. fo. lxxvi. fa. ij.
Qualiter abbas inuenit dolium in quo erat puer in clu-
 sus. cap. lxxx. fo. lxxvij. fa. ij.
Qualr dux quidā filia pompeij decepit. ca. j. fo. j.
Qualr filia pompeij post lapsum fuit ei recōciliata.
Qualr miles leonē interfecit. ca. lxiij. fo. lx. fa. ij.
Qualr abbas puellā decepit. ca. lx. fo. lvj. fa. ij.
Qualr mūdus decipit eū sectātes. ca. xxxvi. fo. xxxix. fa. j.
Qualr iouinianus imperator fuit a suis recognitus post

- peccati supbie penitentia. ca. lix. fo. lv. fa. j.
- Qualiter iouinianus a suis notis ac amicis fuit spretus
et ignotus. ca. lix. fo. liij. fa. j.
- Qualiter interrogabat superinductus imperatorem pro priu
ca. lix. fo. liij. fa. j.
- Qualiter iouinianus imperator amisit vestes regales equas
et per omne imperium. ca. lix. fo. liij. fa. j.
- Qualiter filius inscius duxit matrem suam in uxorem. ca. lxxxj.
fo. lxxxix. fa. j.
- Qualiter domina cognouit quod filium suum habebat in uirum. capitulo
lxxxj. fo. lxxx. fa. ij.
- Qualiter rex cosdras fuit occisus. ca. xli. fo. xli. fa. j.
- Quandiu sumus in hoc mundo debemus querere salutem. ca.
cxxxij. fo. cxxxij. fa. ij.
- Quis homo temptat a dyabolo quod debeat facere. ca. lxxvi.
fo. lxxij. fa. i.
- Quare uirtutes sepe in uicia conuertuntur. ca. cxliij. fo.
cxxxv. fa. ij.
- Que sunt facienda ad euitandum naufragium. capitulo. xxij.
fo. xxij. fa. ij.
- Quid sit ueneno resciri. ca. clxxiiij. fo. clxxxij. fa. ij.
- Quid sit proprium agricolae. ca. clxxviij. fo. clxxxvij. fa. ij.
- Quid debemus soluere christo pro redemptione peccatorum
ca. clvii. fo. clx. fa. ij.
- Quid intelligat per cathenas. ca. xxvij. fo. xxxij. fa. j.
- Quid sit homo. ca. xxvj. fo. xxxj. fa. j.
- Quid sit homo secundum iob. ca. xxxvj. fo. xxxvij. fa. j.
- Quilibet christianus se deo promittit. ca. xvij. fo. xix. fa. ij.
- Quilibet seruus dei esse fidelis domino suo. ca. clxxx. folio.
cxc. fa. j.
- Quilibet platus de piscatore. ca. lxxxj. fo. lxxxj. fa. ij.
- Quilibet christianus tenet iurare inimicos ad uitam eternam
ca. xvij. fo. xxj. fa. ij.
- Quilibet peccator dicitur raptor. ca. liij. fo. liij. fa. j.
- Quis plus diligit alium quam seipsum ille stultus dicit. ca. cxxxix.

- fo. cxxv. fa. ij.
Quis cognoscendo vxorē pōt incurere lepram. ca. dj. fa. ij.
 folio. cxl. fa. ij.
Quod olim dñi tpaales pugnabant pro iure suo nūc p rap
 pinam volūt recuperare. ca. cxliij. fo. cxxvj. fa. ij.
Quod natura dedit nemo tollere pōt. ca. cxliij. folio
 cxxiij. fa. ij.
Quolibet p hoz post mortē alexādi magni. ca. xxiij. fa. ij.
 fo. xxxiij. folio
Quo duo filij eustachij se recognouerūt. ca. cx. fa. ij.
 cliij. fa. ij.
Quo quedā puella introduxit militāvt se defenderet 2tra
 leonem. ca. lxij. fo. lx. fa. j.
Quo iulianus vtrūq; parentē occidit. ca. xvij. folio.
 xxiiij. fa. j.
Quo debem⁹ esse pñ erga parētes. ca. xxxix. fo. xl. fa. j.
Quo diuites debēt portare paupes. ca. lxxj. fo. lxxvj. fa. j.
Quo focus faber fuit imperator. ca. lvij. fo. lv. fa. ij.
Quo papirius satisfecit caute petitioni matris. ca. cxv. fa. j.
 fo. cxij. fa. j.
Quo virtutes debēt recuperari. ca. lix. fo. lv. fa. ij.
Quot requirunt in bono medico. ca. cxviiij. folio.
 cxviiij. fa. ij.
Quot requirunt in bono hospite. capitu. cxviiij. folio.
 eodem. fa. ij.
Raro vel nunq; vxor scba non diligit filios mari
 ti ptozls cōingñ. ca. cxij. fol. cvij. fa. ij.
Ratio quare pōt panis cōueri in corpus xpi. fo. xx. fa. ij.
 ca. xvij. fo. xx. fa. ij.
Recognitio peccati multū iuuat penitentē. capi. lix. fol.
 liij. fa. ij.
Regina aquilonis filiā suā veneno nutrit. ca. xj. fo. ix.
 facie. ij.
Risio filij peroptima ad patrē. ca. c. fo. xcj. fa. j.
Risio pbi ad qōnes alexandri. ca. xxxvj. fo. xxxvij. fa. j.

Rñsio cesari ad imaginē quā viderat. ca. xix. fo. xxv. fa. ij.
Rex antiochus fulmine percussus fuit. ca. cliij. fo. cxlvij.
facie. j.

Sancta ecclesia dñi mater nra. ca. ix. fo. viij. fa. j.
Secreta mulieribus nō sunt pandāda. ca. cxrv.
fo. cxvj.

Semē nequā exterminare quid sit. capi. clxxvij. folio
clxxvij. fa. j.

Senia supremi iudicis est timenda. ca. clv. fo. clxx. fa. ij.

Serpentē ligare quid notat. ca. clxxiij. fo. clxxvij. fa. ij.

Serpens dñi astutus. ca. cxlj. fo. cxxxij. fa. j.

Socrates filiā claudij imperatoris in vxorē habuit. capi.
lxj. fo. lvij. fa. ij.

Stultus est qui tps congruū differt. ca. xvij. fo. xxij. fa. ij.

Superbi dicunt cornuti. ca. clxxv. fo. clxxvij. fa. j.

Tartari totā familiā ad castra deducūt. ca. clxxvj.
fo. clxxv. fa. j.

Terrena sūt despiciēda. ca. clxxix. fo. clxxiij. fa. j.

Timentes iustitiā dei debēt ad suā misericordiam recurre
re. ca. xl. fo. xl. fa. ij.

Tres inimici cuiuslibet xpiani. ca. cxxxij. fo. cxxxvij.
facie. j.

Tres prudentie a rege empte per quas mortem euasit. ca.
ciii. fo. xciiij. fa. j.

Tria documenta philomene. ca. clxxvij. fo. clxx. fa. ij.

Tria in mundo cōtenta. ca. cix. fo. c. fa. ij.

Tria multū difficilia. ca. lxx. fo. lxxvj. fa. ij.

Triplex genus venationis. ca. xxiiij. fo. xxxvij. fa. ij.

Tristitia est cordi inimica. ca. xxxiiij. fo. xxxvj. fa. ij.

Talde dolendū est de peccatoribus nō penitentibus. ca. lxxxvj.
fo. lxxxv. fa. j.

Tersus scripti in corona capitis impatoris scul
pti circa caput. ca. liij. fo. xlvi. fa. j.

Tersus per dyabolū cōpositos. ca. clxxij. fo. clxx. fa. j.

Veritas insidias parit. ca. lxxv. fo. lxx. fa. j.

- Aespasianus diuixit sine prole. ca. x. fo. ix. fa. j.
 Uigilijs semp insistendū est. ca. cxxxvj. fo. cxxx. fa. ij.
 Uergilius fuit uir eminentissimus. ca. lvij. fo. l. fa. y.
 Uir probus multum dolet de adulterio uxoris. capi. lv. fo. xlvj. fa. ij.
 Uirgo maria est misericordiarū dñā. ca. clxvij. fo. clxx. facie. j.
 Uota sunt implenda. ca. clxxij. fo. clxxvj. fa. ij.
Xpiani a xpo dicunt. ca. cxvij. fo. xx. fa. j.
Xp̄s decē p̄cepta homi dedit. ca. clxxj. fo. clxxx. facie. ij.
Xp̄s dyabolum debellauit ppter nos. ca. cxxxvij. fo. cxxxj. fa. j.
Xp̄s d̄r pater noster. ca. xij. fo. xiiij. fa. ij.
Xp̄s permittit nos flagellari. ca. xiiij. fo. xiiij. fa. j.
Xp̄m peccimus quando peccatū mortale committimus. ca. cxlj. fo. cxxxij. fa. j.

Et gestis Romanorum historie notabiles collecte de vrbis virtutibusq; tractantes cum applicationibus moralisatis et mysticis.

Dompeius regnavit dives valde et potens qui filiam unicam et pulchram habebat quam tenerrime diligebat: ita quod pro eius custodia quinque milites ei assignavit: ut si omne periculum sub pena gravi eam custodiret. Milites pro diebus ac noctibus armati eam custodiebant, et ante hostium camere lapidum ardentem ordinabant ne aliquis nocte ad eam accederet ipsis dormientibus vel eis ignorantibus et quedam canicula bene latrantem habebant pro cuius latratu excitari possent. puella ista tenerine nutrita erat: quae multum amabat mundi spectacula videre. Cum autem semel foras prospexisset: venit quidam dux qui cum oculos impudicos in eam iniecit statim captus est in amorem eius quia pulchra nimis et oculis omnium erat gratiosa ac imperatoris filia unica, quae post mortem patris iure hereditario imperium obtineret. Dux iste multa ei promisit ut eius consensum obtineret. Illa pro sperans de promissione pensit statim caniculam parvam occidit lapidem extinxit, et nocte ducem est secuta. Adhuc vero facta est questio ubi devenit. Erat tunc in palatio regis pugil fortis qui semper pro iusticiis imperii pugnavit qui cum audisset quod filia patrem contempnit agili cursu post eam currebat. Dux pro cum eum armatum vidisset venientem duellum cum eo commisit. Sed pugil prevaluit, caput eius amputavit et puellam ad palacium reduxit. tunc faciem patris multo tempore non vidit et continue gemitus et suspiria emittebat. hoc audiens quidam sapiens in curia imperatoris qui semper mediator inter imperatorem et alios erat constitutus morum pietate pro eum est patri reconciliata ac nobilissimo viro desponsata. Quo factovaria donaria a patre recepit. Pro tunc cum calaram polimitam undique interram hoc habentem. Dimisit tibi ne adicias ultra. A rege quandam coronam au-

Dompeius unicam filiam habuit.

De custodia filie prope.

Qualiter dux quidam filiam prope de cepit.

Qualiter filia prope lapsa fuit ei reconciliata.

Capitulum Primum.

reaz habuit sic insculpta. Et me tua dignitas. A pugna
 toze habuit annulū vnū cū hac scriptura dilexit te dilce
 diligere a sapiēte. mediator aliū annulum recepit sic scul
 ptū. quid feci. Et tū: quare. a filio regis etiā annulū sic scri
 ptū. Nobilis es nobilitatē tuā ne p̄tēnas. A rege magno
 ppzio aliū annulū recepit in quo erat scriptū. Accede ad
 me ne timeas frater tuus sum. A sp̄sō sigillū aureū. q̄ sibi
 hereditas sp̄sō confirmabatur collatū est: cuius scriptura
 erat. Jā coniuncta es noli amplius errare. Puella postq̄
 ista donaria ceperat ea quādtū vixerat custodiuit: et est ab
 omnibus dilecta et dies suos in pace finiuit.

Capitulum Moralizatio.

Charissimi. Impator iste est ipse p̄f celestis q̄
 vocauit suos p̄ passiones filij sui de fauce dia
 boli Ipse est rex regū dñs dñantū. Ventero.
 xxxij. Nunq̄d ipse est pater tuus q̄ possidet fe
 cit et creauit te. Filia vnica est aīa rōnalis que

Custo
 des aīe
 fidelis
 sūt qn̄
 qz sens
 ius na
 turas
 les.

tradit qn̄qz militib⁹. i. qn̄qz sensib⁹ ad custodiēdū: q̄ sunt
 armati p̄ virtutes quas hō in baptismo recepit. Isti sens
 sus sunt visus: auditus et c. q̄ habēt cōtra diabolū mundū
 et carnē eā custodire. Lāpas ardēs est volūtas deo in om
 nibus subiecta que d̄z semp arderē in bonis operibus vt
 pctō non consentiat. Cuniculus parus bñ latrans est cō
 sciētia que h̄z contra peccata recalitrare: s̄z heu procho
 loz aīa volēs mandī spectacula videre sepe pergit foras
 totiens quotiens cōtra diuinum p̄ceptū agit statim a dñs
 ce. i. a raptore infernali voluntarie est deducta: et sic lam
 pas bonorum operū extinguitur: et cunicul⁹ p̄scientie oc
 cidit: et sic anima in nocte pcti seq̄tur diabolū. hec cuz au
 diator
 dei et
 homi
 nū hō
 ieiūs
 x̄ps.
 diffet pugil noster. s. de⁹: qz nō est alius q̄ pugnet p̄ nobis
 nisi tu deus noster: statim p̄tra ducem diabolū pugnauit
 et victorias obtinuit et aīam ad palatiū regni celestis ad
 duxit. Sapiens mediator erat x̄ps dicente ap̄lo. j. Thia
 mo. y. Un⁹ est mediator dei et hominū hōmō iesus x̄ps.
 filius regis est x̄ps. vñ psal. filius meus es tu ego hec

Me genui te. Frater noster xps Gen. xxxvij. Frater noster
 est. Spōsus noster est xps iuxta illud Osee. ij. Sponsabo
 te mihi in fide. Et iterū. Spōsus sanguinū tu mihi eris: p
 ipm recōciliati sum⁹ celesti patri. ⁊ ad pacem vocati. Ipse
 em̄ est pax nostra q̄ vtraq; fecit vnū: ad ephē. Ab ipso pre
 dicta donaria recipim⁹. primo tunicam talarē. s. crucē suā
 dignissimam ⁊ certe polimitā: qz flagellatione: cruore: li
 noze: ⁊ alijs varijs linoribus intextā. Cuius textura nihil
 aliud nisi qd dimisi tibi qz redemi te. ne adūcias vltra ma
 lū agere: vade inquit noli amplius peccare: hec est tunica
 ioseph tincta in sanguine hedi. Gen. xxxvij. Iste xps rex
 noster dedit nobis coronā gloriofissimā. s. dū p nobis vo
 luit coronari ⁊ vere ibi inuenimus. Et me tua dignitas.
 De ista corona. Joannis. xix. Exiuit iesus portās coronaz
 spineā. Xps etiā est ppugnator q̄ dedit nobis vnum an
 nulū. s. foramē dextre manus ⁊ vere ipsi possumus pcipe
 re sicut scriptuz est. Dilexi te. Disce diligere Apocalip. s.
 Dilexit nos ⁊ lauit nos a pctis nostris in sanguine suo.
 Christus mediator noster dedit nobis aliū annulū scz fo
 ramen sinistre manus vbi videre possum⁹ scriptū. Quid
 feci. Ad eipsum exinanini formam serui accipies. Quans
 tum deū feci ⁊ hoīem. quare vt hominem pditū redimes
 ret. de his tribus zacharie. xiiij. q̄ sunt iste plaget in medio
 manuz tuarū. Et rōdit dicens. his plagatus sum in do
 mo illoz qui me dilexerunt. Christus frater noster est et
 filius eterni regis. Dedit nobis tertiu. s. foramen dextri
 pedis. Et qd ibi nisi. Nobilis es nobilitatem tuā ne con
 tēnas. Similiter xpus est german⁹ noster. Et dedit nobis
 quartū annuluz. s. foramē sinistri pedis in quo scriptū est.
 Accede ne timeas: frater tuus suz. Christus est noster spō
 sus dedit nobis sigillum quo sponsi hereditas confirma
 batur collata id est vulnus lateris sui. cum lancea perfor
 ratum propter nimium amorem quo te dilexit ⁊ quid ibi
 nisi tā cōiuncta es mihi p misericordiā noli ampli⁹ pec
 care. **Studeamus ergo charissimū dona sic mundo custod**

**Xpus
 dicit pro
 pugna
 tor.**

Capitulum. ij.

dicere quod possim dicere illud **Psalmus**. **Domine** quinq; talenta tradi disti mihi. et sic sine dubio poterim regnare in caelestis gremio. Quod nobis prestare dignetur pater et filius etc.

De misericordia. Cap. ij.

Filius te
nuntur
paren-
tes ege-
nosale
re.

Tertius regnavit qui statuit per lege sub pena mortis quod filii parentes suos aleret. Accidit casus quod erat duo fratres ex uno patre: unus filium habebat et vidit avunculum suum egentem statim secundum legem eum aluit et voluntate patris. et ideo pater eius a societate sua eum expulit. Verumtamen non obstante non dimisit quoniam avunculum suum egentem aleret et necessaria ei in omnibus dedit. Post hec avunculus eius dives factus est et pater eius cepit egere. Filius vero hoc videns preter aluit prohibente avunculo ideo a societate avunculi est expulsus dixitque ei charissime tibi prestat quod aliqui egenus eras et et voluntate patris tui mihi necessaria in omnibus ministrasti. Et ideo iam te in filium meum et heredem accepi. Ingratus filius hereditatem non sequitur sed filius adoptatus. sicut tu ingratus fuisti: quia et preceptum meum preter tuum aluisti ideo hereditatem meam non obtinebis. Filius renavit avunculo. nullus deus puniri pro eo quod lex statuit et compellit. sed lex naturalis et scripta compellit filium parentibus subvenire in necessitate: maxime eos honorare: ideo expelli ab hereditate de iure non habeo.

De oratione.

Amicus
huius
mundi
inimicus
dei
est.

Charissimi. duo fratres sunt filii dei et mundus qui ambo a patre caelesti processerunt filii dei per generationem mundus per creationem. Inter istos fuit discordia ab initio intantum quod qui est amicus unius est inimicus alterius. Juxta illud Jacobi quarto. Quicquid voluerit esse amicus huius seculi inimicus constituetur dei. sed filius unus est quilibet christianus qui est filius christi: quia ei adheret per fidem. non ergo debemus alere mundum per superbiam et avaritiam: et sic de ceteris si volumus filii dei esse: et si contrarium fecerimus certe a filiis

cietate xpi expellimur q̄stum ad hereditatē celestem. Si *Nota:*
 xpm alere volumus per opa pietatis mundus odio nos ha *bile d*
 bebūt: verūtn̄ melius est mundū odire q̄ hereditatē cele *ctum.*
 stem amittere.

De Justo iudicio. Ca. iij.

Quidam imperator regnavit qui statuit p̄ les
 gegy si mulier sub viro adulterata eēt sine mi
 sericordiade alto monte precipitaret. Accedit
 casus q̄ quedā mulier sub viro suo erat ad
 ulterata statim sc̄m legē de alto monte erat
 precipitata sed de monte tam suaviter descendit q̄ in nul
 lo lesa erat. Ducta est ad iudicium. Iudex videns q̄ mor
 tua non esset sententiā dedit iterum eam precipitari ⁊ mo
 ri. Ait mulier. Domine si sic feceritis contra legem agitis
 Lex vult q̄ nullus debet bis puniri pro vno delicto. Ego
 eram precipitata q̄ semel adulterata: ⁊ deus me miracu
 lose salvauit: ergo iterato non debeo precipitari. Ait iu
 dex. Satis prudenter respondisti vade in pace: ⁊ sic salva
 ta est mulier.

Moralisatio.

Charissimi. Impator iste est de⁹ noster qui fa
 cit istam legem q̄ si quis in anima pollutus
 fuit sub christo qui est sponsus anime per pec
 catum mortale debet precipitari de alto mon
 te. idest de regno celesti. sicut erat primus pa
 ter adam sed deus per filij sui passionem salvauit homo
 cum peccat deus non statim propter infinitam suaz mi
 am eum damnat sed per gratiam suam salvat vt non precipi
 tetur in infernum. ⁊c.

De iusticia iudicantium.

Cap. iij.

Cesar regnavit qui statuit p̄ lege q̄ qui mulie
 rem raperet ⁊ vi eam opprimeret in electione
 mulieris esset vtrom mori deberet vel eam si
 ne dote in vxorem duceret. Accidit casus q̄ q
 dam rapuit nocte simul duas mulieres vna
 petijt mortem ⁊ alia nuptias. Raptor captus est ⁊ ductus
 coram iudice ⁊ duabus mulieribus secundum legem re

*Nemo
 venit
 bis pu
 niend⁹
 p̄ vno
 delicto*

*Mōs
 alt⁹ dī
 paradī
 sus.*

*Cesar
 ⁊ rap
 tores
 legem
 statuit*

sponderet. Prima mulier instanter secundum legem mortem eius petijt. Secunda eum in virum habere clamavit. Et dixit prime mulieri. Verum est quod lex dicat quod petitiones tuam obtineas et eodem modo lex pro me clamat. Sed quia mea petitio est minor et magis charitativa ideo mihi videtur quod iudex pro me sententiam dabit. Ambe mulieres iudici sunt conqueste et quelibet beneficium legis postulabat. iudex cum utranque partem audisset secunde mulieri concessit ut eam in virum obtineret: et sic factum est.

Moralisatio.

Quilibet peccator de raptor.

Charissimi. Imperator iste est dominus noster Iesus christus: raptor quilibet peccator qui rapit. i. violat duas mulieres scilicet iusticiam et misericordiam que sunt ambe filie dei. raptor conocat coram iudice quoniam anima separat a corpore.

Prima scilicet iusticia contra peccatorem allegat eternaliter mori per legem iusticie. sed altera. scilicet misericordia divina allegat quod per contritionem et confessionem salvabit: ideo studeamus sic deo placere.

De sectanda fidelitate.

Ca. v.

De impietate patris et ga filii captivum.

Ex quidam regnavit. In cuius imperio erat quidam iuvenis a piratis captus qui scripsit patri suo pro redemptione. Pater noluit eum redimere sic quod iuvenis multo tempore in carcere erat maceratus Ille qui eum in vinculis habebat quamdam pulchram filiam oculis omnium gratiosam genuerat. que nutrita in domo erat quousque viginti annos in etate sua compleverat que sepius incarceratum visitavit ac consolabatur. Sed ille tamen desolatus erat quod nullam consolationem recipere poterat sed suspiria et gemitus continue emittebat. Accidit quodam die quod cum puella eum visitaret ait iuvenis ei. O bona puellavtina velles pro mea liberatione laborare. Que ait. Quo potero hoc attentare? pater tuus qui te genuit non vult te redimere. Ego vero cum sim tibi extranea quo deberem hoc cogitare: et si te liberare offensionem pro meo incurrerem: quia tuam redemptionem perderet pro meo.

genuerat. que nutrita in domo erat quousque viginti annos in etate sua compleverat que sepius incarceratum visitavit ac consolabatur. Sed ille tamen desolatus erat quod nullam consolationem recipere poterat sed suspiria et gemitus continue emittebat. Accidit quodam die quod cum puella eum visitaret ait iuvenis ei. O bona puellavtina velles pro mea liberatione laborare. Que ait. Quo potero hoc attentare? pater tuus qui te genuit non vult te redimere. Ego vero cum sim tibi extranea quo deberem hoc cogitare: et si te liberare offensionem pro meo incurrerem: quia tuam redemptionem perderet pro meo.

Uerantū mibi unū ꝓcede ꝛ liberabo te. At ille. O bona
 puella pete a me qđ tibi placuerit si mibi est possibile ego
 ꝓcedam. ait illa. nihil aliud peto ꝓ tua liberatione nisi ꝓ
 me in vxorē ducas tpe oportuno. qđ ait. hoc tibi firmiter ꝓ
 mitto: statim puella ꝓre ignorāte ipm a vinculis liberauit
 ꝛ cū eo ad ꝓriam suā fugit. cū vero ad ꝓrem suū uenisset: ait
 ei ꝓ. o filiꝓ de tuo aduētū multū gaudeo: sꝫ dic mibi quas
 lis est ista puella quā tecū duxisti. ait ille. Filia regis ē quā
 in vxorē habeo. Ait pater. Sub pena inuisionis heredi
 tatis tue nolo ut eam in vxorem ducas. Ait ille. O pater
 quid dicis plus ei teneor quam tibi: qñ captus erā in ma
 nus inimici ꝛ fortiter uinculatus tibi ꝓro mea redemptione
 ne scripsi ꝛ noluiſti me redimere. Iꝓsa uero nō tm̄ a carce
 re sed a mortis periculo me liberauit ideo eā in vxorē ducere
 uolo. Fili dico tibi ꝓ nō possis in eā ꝓfidere ꝛ ꝓ con
 sequēs nullo modo in vxorē ducere: ꝓrem suū decepit qñ
 ipō ignorāte te a carcere liberauit ꝓ qua liberatione eius
 pater multa ꝓdidit que ꝓ tua redēptione habuisset: ergo
 vř ꝓ tu nō poteris in eā ꝓfidere. ꝛ ꝓ ꝓsequens nullo mō
 in vxorē ducere. Itēꝫ alia rō est ista. sꝫ te liberauit hoc fuit
 cā libidinis ut posset te in virū habere. ꝛ iō qꝫ eius libido
 erat causa liberationis tue non mibi vř ꝓ vxor tua erit.
 puella audiens istas rōnes ait. Ad ꝓrimam rōdeo qñ di
 cis ꝓ ego decepi patrē meum ꝓꝓrium qđ nō est uer. Ille
 decipitur qui in aliquo bono diminuitur. sed pater meus
 tam locuples est ꝓ alicuius ꝓsilio non indiget. cū hoc ꝓer
 pendī iuuenem istū a carcere liberauit. ꝛ si pater meus ꝓro
 eo redemptionem accepisset nō multum ꝓꝓter hoc ditior
 fuisset ꝛ tamen ꝓer redemptionem depauperatus esses.
 ergo in isto actu te saluauit ꝓ redemptionem non dedisti:
 ꝛ patri meo nullam iniuriam feci. Ad aliam rationem qñ
 dicis ꝓ ego ex libidine hoc feci. Rēꝓōdeo hoc nullo mo
 do posse fieri quia libido aut ꝓꝓter pulchritudinē aut
 ꝓꝓter diuitias aut ꝓꝓter honores: aut ꝓꝓter fortitu
 dinē: sed filius tuus nullum istoz habuit. qꝫ pulchritudo

Tibi
 do inq
 bus co
 sistit.

eius per carcerem erat annihilata. Nec diues fuit: qz nō
habuit unde seipm redimeret. Nec fortis: qz fortunadine
perdidit per carceris macerationem. ergo sola pietas me
mouebat qd ipm liberaui. Pater hoc audiens non pote
rat filium arguere vltius. Filius ergo cum magna solē
nitate eam vxorem duxit et in pace vitam finiuit.

Conualisatio.

Charissimi. Filius a piratis captus erat totū ge
nus humanū captū p pctm̄ primi parētis in
carcere demonis. s. in ei⁹ potestate. Pater qui
noluit eū redimere est mūdus iste q̄ nullo mō
volebat hoīem iuuare a carcere diaboli s; po
tius eū tenere. Filia que eū in carcere visitauit. est diuini
tas aīe cōiuncta q̄ hūano gñi cōpatiebat q̄ post passionē
suā ad infernū descēdit et hoīem a vinculis diaboli libera
uit. Pater vero celestis de nris diuitijs non indiget quā
super oīa est diues et summe bonus. Ideo xps motus pte
tate ad nos de celis descēdit nos visitauit qm̄ carnē nram
assumpsit et tñ nihil aliud petiit p nostra redēptione nisi
qd sit homini despōsatus. iuxta illud Osee. ij. Despōsabo
eam mihi in fide. Verūtamē pater noster mūdus cui mul
ti obediūt cōtra hoc semper murrurat et allegat. Si deo
adheras hereditatē meā. s. mundanā nō habebis. qz im
possibile est deo seruire et māmone. Math. vj. Sed mel
ius est nobis spernere mūdum q̄ societātē dei amittere.
iuxta illud Math. Qui reliquerit patrem aut matrem
aut vxorem aut agros propter me: centuplum accipiet et
vitam eternam possidebit: quam nobis tribuere dignes
tur iesus xps filius dei vni: qui cum patre et spiritu sancto
regnat in sempiterna secula.

Rat quidam imperator potens sed tyrānus
qui quendam puellam regis filiam pulchrā
valde desponsauit. Facta desponsatione am
bo adinuicem iuramentū fecerunt qd si quis
eorum prius mōrretur alter pte nimio amo

re seipsum occideret. Accidit semel q̄ imperator iste ad partes longinquas se transfudit ⁊ diu moram ibidem traxit. Volens probare vxorem ad eam nuncium destinauit vt ei de morte sua diceret. Audiens hoc vxor propter iuramentū quod ante fecerat viro suo de alio mōte se precipitauit vt moreretur. Verūtamen mortua non est. sed ipsa sanitati restituta. deinde iterato seipam volebat precipitare vt moreretur propter iuramentū quod fecerat. Pater hoc audiens precepit vt precepto ⁊ iuramento viri nō obediret. Illa vero volebat consentire. Ait pater. Ex quo nō vis mihi consentire ⁊ obedire celeriter extra societatem meam exeat. At illa. Nolo: ⁊ hoc per talem rationem probo. Cum autem quis iuramento est obligatus tenetur ad implere. Ego iuravi viro meo q̄ p̄ eius amore me ipsam occiderem. ideo non delinqui iuramentum implere volo: ergo extra societatem tuam nō debeo expelli. Item nullus debet puniri pro eo quod est commendabile: sed cum vir ⁊ vxor sint vnum in carne s̄m deuz: commendabile q̄ vxor pro amore viri sui moriatur. Unde in inuidia erat lex q̄ vxor post mortem viri sui p̄ dolore et amore seipsam comburere deberet vel viuā cum eo in sepulchrū poni. Et ideo vt mihi videtur non delinqui quando me ipsam interficio propter amorē viri mei. Ait pater. Quādo prius dixisti q̄ obligata iuramento fuisti. ⁊c. tale obligamentum non valet quia pretendit ad malum finem: scz ad mortem. Iuramentum semper debet esse rationale: ⁊ ideo iuramentum tuum nullum est. Ad aliam rationem quando dixisti q̄ illud est commendabile q̄ vxor moriatur pro viro non valet. qz licet sint vnū in corpore per carnalem affectionem: tamen in anima duo sunt que abinuitem realiter differunt. Et ideo non valet q̄ allegasti. Puella hec audiens non poterat vltius arguere: sed dictis patris adhesit. nec vltius seipsam precipitare volebat: nec amplius viro suo copulari.

Iuramentū ad malū finē tendēs nullū.

¶ Moralizatio.

Charissimi. Rex iste est diabolus. Puella
est aia tam gratiosa ad dei similitudinez
creata qua diabolus ei per pctm despon
savit. Cū in pctō cōmissō sacra cōtentio
est q̄ si ipse mortuus erat per pctm et in
partibus lōginquis. i. in inferno p̄ super
biam suā pollicitus est: sic vult aia peccatrix de alto mon
te. i. de celo se precipitar in infernuz: et sic erat ante adven
tum xp̄i. s̄ per xp̄i passionem est sanitati restituta. Uerū
tamen adhuc sepius intēdit se precipitare quoties cōtra
diuinū preceptū perpetrat: sed deus pater noster nō vult
vt precipitemur per peccatū. sed vult per cōtrictionē et cō
fessionem vt totaliter ad ipm̄ conuertamur et firmiter nos
in ipso teneamus et vitam eternam possideamus.

De inuidia malorum aduersus bonos. Ca. viij.

Cocletianus regnauit. in cuius imperio erat
quidam miles generosus qui duos filios ha
bebat quos multum dilexit. Junior filius cō
tra voluntatem patris meretricem in vxorez
duxit. Cū pater hoc audisset contristatus est
valde et illum a societate sua expulsi. Iste sic expulsus in
magna miseria est positus. Tamē de meretrice vxore sua
filium fornosum genuit. et ad magnā egestatez peruenit.
Misit nunciū ad patrem suū vt misericordiā de eo habe
ret. Pater vero cū audisset de eius miseria cōmota sunt
omnia viscera eius. misertus est ei et cū eo recōsiliatus est.
Ipso reconciliatō patri suo filiū quem de vxore sua meret
rice sua genuerat recōmendauit. Pater vero ipsum qua
si in filium pprium enutrit. Hec audiens frater senior
indignatus dixit patri suo. tu es demēs. Et hoc probabo
tibi talī ratione. Ille est demens qui filium suum in heres
ditatem accepit matris qui ei iniuriam magnā fecit: sed
frater meus qui illum puerū genuit fecit tibi magnam in
iuriam quando meretricē contra tuum preceptū despon
savit. Ergo videtur q̄ tu es demēs q̄ filiū eius matris et cū

Filius
nobis
diens
nitas
patit
nife
nas.

De in
uidia
fratris
contra
fratrem.

pacem dedisti. Pater ad hoc respondit. Fili frater tuus est mihi reconciliatus per magnā cōrrectionē quā habuisti et propter preces aliorū ideo oportet me filiū suū diligere plus q̄ te. Hac ratione tu sepius cōtra me fecisti et nunq̄ reconciliatus es mihi. q̄ culpam tuā humiliter recognoscere noluisti. tam tu es ingratus fratri tuo: ex quo velles sp̄m a societate mea repellere. immo potius deberes gaudere q̄ mihi est reconciliatus: et q̄ ingratus es hereditatē meam non obtinebis: et illaz quam de iure habere debuisses frater tuus occupabit. et sic factum est.

Caporalisatio.

Carissimi. Per patrem istū patrē celestē intelligamus. Per duos filios naturam angelicā et humanā. Humana cōiuncta erat meretrici. i. iniquitati. q̄si de pomo fetido cōtra diuinū preceptum comedit. Cū a p̄fe celesti erat expulsus. Filius meretricis est totū genus humanū qd̄ per pctm̄ p̄uersum perierat. Iste filius eger factus est quia post pctm̄ in hac lacubrymarū valle positus est. Iuxta illud in li. Gen. ca. iij. In sudore vultus tui vesceris pane tuo. Sed hic per xp̄i passionē est deo p̄fi cōsiliatus. et cōtinne reconciliat̄ p̄ opera meritoria et per p̄ces sanctorū q̄ quotidie p̄ genere humano p̄ces fundūt in celo. Psalmi. Desideriū eorum est os eorū. Sed alius frater. i. diabolus q̄ semp̄ est ingratus semp̄ nos impugnat et de n̄ra reconciliatione murmurat et allegat q̄ p̄pter pctm̄ hereditatē regni celestis nō debemus cōsequi: s̄ sine dubio si sc̄re iuste et mūde in hoc seculo vixerimus allegatio sua nihil nobis nocebit immo partem suā. i. locū quē ip̄e in celis perdidit obtinebimus.

De vana glia. Caplm. viij.

Ego regnavit qdā ip̄ator q̄ miro mō p̄leb̄re mulieres dlectabat videre. Cū fecit fieri i qdā tēplo tres imagines stātes et p̄cepit oib̄ i ip̄to ut eas adoraret. Pr̄ia imago habebat manū

ad populū extēsam. et in vno digito anulū aureū: et sup dī
 gito erat subscriptio talis. Ego sum generosus in digito.
 Scōa imago barbā aureā habebat et in fronte sic scriptū
 ego sum barbatus: si q̄s caluus fuerit ad me veniat et de
 pilis meis accipiat. Tertia imago clamidē aureā habebat
 et tunicā de purpura in pectore eius erat scriptū caracteri
 bus aureis ego sum qui neminē timeo. Iste tres imagines
 erāt interius lapidee. Cū aut fuissent cōplete fm imperas
 toris voluntatē statuit p lege q̄ quicūq; anulū vel barbā
 aureā aut clamidē auferret morte turpissima p̄demneret.
 Accidit quodā tpe q̄ quidā tyrānus templū intranit. Cū
 dens aut primā imaginē cū digito extēso anulū de digito
 extraxit. deinde ad imaginē scōam accessit et barbā aureā
 ab ea abstulit. Post hoc ad imaginē tertiā peruenit. cla
 midē ab ea tulit et de tēplo recessit. Populus cū imagines
 spoliatas vidisset statim imperatori denūciabat. Cū impe
 rator hoc audisset p̄tristatus valde trāsgressorem. s. tyran
 nū corā se vocauit et sup tali delicto arguebat q̄ imagines
 contra p̄ceptum suum spoliavit. At ille. Domine licituz
 est mihi respondere. Qui ait. Mihi bene placet. Quans
 do templum intrant prima imago manum ad me exten
 dit habensq; in digito anulū ac si diceret. istum anulū
 accipe. Tamen ad extētionem manus nolui recipere quo
 usq; digito superscriptionem legi scilicet. Ego sum gene
 rosus ecce anulū. Statim superscriptionem intellexi q̄ vo
 luntas eius esset vt anulū acciperem et ideo accipi. De
 inde ad secundam imaginem accessi et cum eam barbā
 auream habentem vidissem in corde meo cogitari et dixi
 Pater istius nunquam talem barbā habebat: quia se
 pius eum vidi. et q̄ sit altior q̄ pater ratio non dicat. bo
 nam est vt tūc barbā eius auream auferre. Verū tamē
 hoc non obstante barbā nolui extrahere quousq; su per
 scriptionem legi. Ego sum barbatus quia si quis caluus
 fuerit ad me veniat et de pilis meis accipiat. Sicut vid
 etis caluus sum. et ideo barbā auream propter duo

abstuli. Cuius est vt patri suo esset similis & de barba aurea nō nimis superbiret. Secūdo vt p̄ pilos ei⁹ capiti meo caluo sabuenfrē. Deinde ad tertā imaginem accessi q̄ cū midē aureā habebat. Clamidem abstuli. eo q̄ in hyeme aurum est frigidum & imago est lapidea & naturaliter lapsus est frigidus: ideo si haberet clamidē auream esset addere frigiditatē frigidus qd̄ esset graue imaginī. item si in estate clamidē haberet esset nimis pōderosum: adhuc ei p̄pter ista nō abstulisset donec suscriptionē frōtis legissem. ego sum q̄ neminē timeo. cū vero tāā supbiā in ea vīdissem vt humiliaretur abstuli clamidem. Alii imperator. Charissime nūquid lex erat data vt nullus imagines spoliaret. Nā erat in lege pmulgatum q̄ nullus propter aliquā causam imagines spoliaret. Et ideo quia te intromisisti de eis que ad te non pertinebant. do pro iudicio vt hodie in patibulo sis expensus: & sic factum est.

¶ Moralizatio.

Charissimi. Iste imperator est dñs noster Iesus christ⁹: tres imagines sūt tria genera hominū in isto mundo. in qb⁹ de⁹ delectat. iuxta illud. Delicie mee sunt esse cū filiis hoim. Si sancte & iuste vsuam⁹ de⁹ nobiscū p̄manebit. Per primā imaginē q̄ h̄z manū extēsam debem⁹ intelligere paupes ac mūdi simplices q̄ si deberēt in curia p̄ncipuz ac dominoz aliqd̄ expedire opz vt manū extēsam habeāt ad dandū iudici munera. vñ manera oculos iudici excecāt. Si nō dicat iudici vel suis ministris quare a paupere accepisti. statim r̄idet. Mone ego potero cū bona p̄sciētia recipere qd̄ tibi gratis offert. Curialis erat in offerēdo si mun⁹ suū non accepissem tibi esset pro rusticitate imputādū. Et iō ne falsa de me dicerētur mun⁹ eius accepi. Per secundā imaginē intelligere debem⁹ mūdi diuites q̄ per gratiā dei ad diuitias sunt exaltati. Cū p̄s. De stercore erigēs pauperes. statim ab emulis indicatur. Ecce iste miser habet barbos

¶
ra oc
los i
dicū
cecan
iustie
q̄pu
tunt.

aurea. i. plures diuitias q̄ habuit pater eius opprimam
 eum siue per phas siue per nephas. iustum talem oppri
 munt ⁊ spoliāt dicentes. Nos sumus calui. i. diuitijs pri
 uati: bonum est vt rusticus iste diues nobis diuitias suas
 participet. immo sepi⁹ illū ingulāt vt bona sua auferant.
 Ad tibi. Cupiditas est radix oim maloz. Per tertiā yma
 ginē cū clamide aurea debem⁹ intelligere hoies in digni
 tate cōstitutos sicut sunt plati ecclesie ⁊ indices terreni q̄
 habēt legē custodire: virtutes inserere: ⁊ vitia extirpare.
 vñ malefactores q̄ noluerunt subijci discipline cōtra pla
 tos suos ⁊ seniores se erigūt ac p̄spirāt dicētes. Nolam⁹
 hūc regnare sup nos. Luc. Iudei vidētes xpm miracula
 faciētem ⁊ eos arguere q̄ contra legem cōmitteret statim
 de morte eius cōspirabant. Tales conspiratores ⁊ filios
 morte morientur. Studeamus ergo vitā nostram sic cor
 rigere vt vitam nostram ⁊c.

De naturali malicia per mansuetudinem speranda.

Capitulum nonum.

Alexander regnauit prudēs valde q̄ filiam re
 gis syrie in uxore accepit: q̄ filiū pulcherrimū
 ei peperit. Creuit puer ⁊ cū ad etatē legitimā
 peruenisset patri suo semp̄ insidias fecit: ⁊ p̄
 oia mortē eius q̄sui. Impator de hoc admī
 rabat. Venit ad imperatricē ⁊ ait. Charissima dicas secu
 re sine timore secretum cordis tui mihi: vtrum de aliquo
 preter me polluta fuisti? At illa. O dñe quare a me talia q̄
 ris. Qui rñdit. Filius tuus semper mortē meam q̄rit mi
 roz: q̄ si esset filius me⁹ talia non attemptaret. At illa. no
 nit de⁹ q̄ nunq̄ ab alio p̄ter te sum polluta: ⁊ hoc parata
 sum p̄ oem viam pbare. Iste est vere filius tu⁹: s̄ quare te
 persequitur penit⁹ ignoro. Rex cū hoc audisset cū omnī
 māsuētudine filio suo locutus est dicens. O bone filie mē
 ego sum pater tuus: p̄ me mundum intrasti ⁊ heres meus
 eris: quare mihi mortem minaris. In delictis nutriti te ⁊
 oia mea tua sunt. Desine inquit ab ista iniquitate ⁊ noli

hela
 eccle
 ⁊ des
 ēt vir
 ites i
 rerez
 itia ex
 rpa
 b

me occidere. Filius non acquiescens dictis eius de die in diem malicia eius contra patrem crescebat et nitebatur semper occidere eum publice et private et insidias imponere. Pater hoc videns locum desertum perrexit et filium suum secum duxit portansque gladium in manu sua dicens filio suo. Accipe gladium istum et interfice me hic: quia minus scandalum est tibi in occulto me occidere quam in publico. Filius hoc audiens statim gladium a se proiecit coram patre genua flexit cum fletu magna misericordiam ab eo petens ait. O bone pater peccavi in te quia male egi iniquitatem feci. Nam non sum dignus vocari filius tuus. peto ut remittas mihi: et me diligas ammodo ero filius tuus dilectus et per omnia secundum tuam voluntatem ministrabo tibi. Pater hec audiens cecidit super collum eius osculatus est eum et ait. O fili dilectissime ammodo non pecces esto mihi fidelis filius et ero tibi gratiosus pater. Et hoc dicto induit eum vestimentis preciosis et eum secum ad domum duxit et magnam convivium satrapis imperii fecit post hec per paucos dies vixit vitam in pace finivit.

Cathoralisatio.

Carissimi. imperator iste est dominus noster Iesus Christus filius dei: qui patrem persequitur est malus christianus qui filius dei legitime est per virtutem baptismi. Pater pueri est sancta ecclesia a qua baptizamus et nostram salutem accepimus quibus peccator puerus et a deo per peccatum elongatur querit mortem christi. quod ipse sit pater per Deuter. xxxij. Nonne ipse est pater tuus etc. Toties ergo christianus querit mortem christi quoties contra preceptum dei peccat. Unde duxit te in desertum huius mundi. in quo deserto non timuit se mori: sed mortuus est propter peccata nostra. Unde propter eius amorem et tue anime salutem deberes resistere peccatis et ei fideliter servire. Pater dedit ei gladium ut eum occideret: sic deus dat tibi gladium hoc est liberum arbitrium portantem. scilicet amorem eius et gratiam vel simpliciter eum a te expellere. fac ergo tu sicut fecit ille filius propece a te gladium iniquitatis et malicie sicut fecit ille de quo legitur in evangelio. Filius propece factus est in regionem longinquam. Sic

Seta
ecclesia
de ma
ter nra

peccator cū carnales voluptates diligit a dño de quo pe-
 regrinat. Et quanto peccando ipse fit dissimilior: tanto
 magis a dño suo elongat substantiã suã cõsumit dñm vi-
 tã & cogitationes turpib⁹ actib⁹ ipedit: & sic in euangelio
 dicit de filio q̄ egere cepit. Et adhefit vni ciuiũ regionis
 ali⁹ q̄ misit illũ in villã suã vt pasceret porcos &c. Filius
 ille egere cepit qñ virtutes p̄ pctm̄ amisit. Cñ psalmista.
 Diuites eguerũt & esurierũt. Adhefit vni ciuiũ. s. dia bol-
 lo: qz demones sant ciues & rectores tenebrarũ hui⁹ mudi.
 Iuxta apostõ. Nõ est nobis colluctatio aduersus carnes
 & sanguinem &c. Porcus immudũ est aial: qz in sordib⁹
 delectatur: et ideo porcis demones cõparant qz sordib⁹
 pctõz saturantur illos pascit peccator sordibus criminã
 suoz & ipse est op⁹ illoz. Siliq̄ sant cib⁹ pctõz sic fornicã-
 tio ebrietas & gula fitas cibus demonum. De siliq̄s cupit
 peccator implere suũ vtrẽ qz nemo dat ei saturitatem: qz
 voluptas semper habet famem suam & diabolus multo-
 tiẽs nõ dat homini sui desiderij facultatẽ sciens aut ipm̄
 esse mortuũ p̄ peccatũ. Sed trñ domin⁹ sep⁹ p̄ gratiã suã
 vibrat ab eo gladium iniquitatis & dicit. Audierere me
 dũ peccata recognoscit & dicit. Delictũ meum cognitum
 tibi feci: s; de⁹ mia mor⁹ est. & occurrẽs cecidit sup colluz
 ei⁹ & osculat⁹ est eũ. Dixitqz ad seruos suos Cito afferte
 stolam primã & induite illum: & date annulũ in manu
 eius & calciamenta in pedibus eius: & adducite vitulum
 saginatum & occidite & manducabimus qz hic filius me⁹
 mortuus fuerat & reuixit perierat & inuẽtus est. Sic pf ce-
 lestis vidit errantẽ euz ad penitentiã se mouet: & iniecit se
 sup collũ ei⁹ qñ on⁹ penitẽtie sibi iponit eũ osculat quãdo
 p̄bis oris sui delectat in pctõre. Iuxta illõ. Osculetur me
 osculo oris sui. Stola prima induit qñ amor xp̄i p̄ peni-
 tẽtiã habet. annulus in manu signat signaculã similitudĩ-
 nis xp̄i in bonis opib⁹. Ille ergo annulũ in manu portat
 qui in nullo ope xp̄o deniat. Calciamenta in pedibus sunt
 exẽpla scõrũ qui mortui sunt. Quia sicut calciamenta in

Sord⁹
 : aial
 nudũ

alicia
 ita i
 dib⁹
 e qd
 rat.

pedibus animalium defendunt pedes ita exempla sanctorum aias. Titulus saginatus est christus pro nobis immolatus in arca crucis quod saginatus est spiritus sancti gratia repletus: et tunc poteris per acuitatem cordis tui ostendere vexillum boni militis christi. scilicet ubi erat scriptum. Omnia pretereant preter amare deum. id est omnia peccata mea mala per penitentiam sunt deleta: et iam dei timorem et gratiam eius mecum porto per quam vitam eternam obtinebo: ad quam nos perducatur etc.

De dispensatione anime fidelis. ca. x.

Esperianus regnavit qui diu regnavit sine ple tandem per consilium sapientum quadam pulchram puellam de longinquis partibus mundi in uxorem duxit et cum ea in patria extranea diu remansit. et prole ex ea genuit. Post hec ad imperium suum accedere volebat: sed nullam licentiam poterat obtinere sed semper dicebat. Si a me recedis me ipsam occidere volo. Imperator cum hoc audisset fecit fieri duos annulos optimos et sculpsit ymagines in gemmis huius efficacie ut una esset ymago memorie et altera ymago oblivionis. Cumque paribus annulis eas inseruisset unum annulum. scilicet oblivionis prebet uxori alterum ipse tulit: ut sic pari amore sic paribus annulis. scilicet insignerentur. Uxor cum annulum accepisset. statim cepit obliuisci amoris viri. Imperator hoc videns ad imperium cum gaudio se transtulit: nec ulterius est ad uxorem reuersus: et sic in pace vitam suam finiuit.

Choralisatio.

Carissimi per istum imperatorem debemus intelligere animam humanam quam oportet assumi ad propriam patriam hoc est ad regnum celeste ad hoc ut salutem finalem consequatur. Ideo ait psalmista. Saluum me fac deus etc. Uxor est nostra caro que retinet animam in multis delectationibus per quas non poterit ad vitam eter-

Uesperianus diu vixit sine prole.

Caro
aduer-
sus spi-
ritu cō-
cupi-
scit.

nam transire vbi anime conuersatio est: et imperium the-
e totū desideriu. Et quare non permittit eam. quia caro
cōcupiscit aduersus spiritum et econuerso. Fac ergo tu si-
cut fecit imperator: fac duos annulos scilicet memorie et
obliuionis. Isti duo annuli sunt oratio et ieiuniū. Utrūq;
enī in effectu suo caret termino. Signū infallibile in mul-
tis terris est q̄ mulier si portat annulū desponsata est. Et
reuera quando hō se dat orationi et ieiunio signum est q̄
anima eius spōsa est christi. Oratio autē est annul⁹ memo-
rie: q̄ p̄cepit ap̄ls dicens. Sine intermissione orate. Utī
ergo hō oratione dominica vt deus memoriam eius ha-
beat. immo angel⁹ eā presentabit. Exemplum thobie. Je-
iuniū pōt dici annulus obliuionis q̄ retrahit et refugit
ipsam carnē ne impediāt vsū rationis et opus merito-
riū p̄ q̄ itur ad deū. Studeam⁹ ergo istos annulos sic na-
bis cū retinere vt vitā eternā consequi mereamur.

De veneno peccati quo quotidie nutrimur.

Capitulum. xj.

De a-
lexan-
dro
ma-
gno.
Regi-
na ad-
lōis si-
liā suā
vene-
no nu-
triu.

Alexander regnavit potens valde q̄ magistrū
Aristotele suū doctore habebat q̄ eū in omni
scientia instruebat. Hoc audiens regina adlo-
nis filiā suā a tempore sue natiuitatis veneno
nutriuit: et cū puenisset ad legitimā etatē erat
nā pulchra et oculis hoim gratiosa q̄ multi p̄ aspectū ei⁹
insatiati sunt. Regina eā ad alexandrū misit vt ei⁹ cōcu-
bina fieret. Cū puella statim captus est in amorem eius
et dormire cum ea volebat. hoc percipiens Aristoteles vi-
cit ei. Nolite talia attemptare: que si feceritis incontinen-
ti mortemini eo q̄ ipsa fuit toto tempore vite sue veneno
nutrita q̄ autem verum sit probabo statim. hic est quidā
malefactor q̄ per legē debet mori cum ea dormiat et tunc
si verū est videbitis et sic factum est. Malefactor oscula-
tus est eam corā oibus. statim cecidit et mortuus est. Alex-
ander hoc percipiēs magistrū miro modo laudauit q̄ eū
a morte liberauit. puellā vero matrī remisit.

Charissimi. Iste alexāder pōt dici q̄libet xp̄ianus bonus fortis ⁊ potēs⁹ virtutes quas in baptismo recepit: q̄ potēs est ⁊ fortis quādiu manet in charitate ⁊ puritate vite ꝯ diabolū mūdū ⁊ carnē. Regina aq̄lonis est abūdantia rerum q̄ hoīem querit occidere spiritualiter aliquando: sepius corporaliter. Puella intoxicata est luxuria ⁊ gula que nutriunt cibarijs delicatis q̄ sunt venena anime. Aristoteles est tua consciētia siue rō q̄ semp murmurat ⁊ contradicit illis q̄ sunt aīe nociua ⁊ te impedit ne cū talibus immiscearis. Malefactor est vir puerſus deo inobediēs qui magis sequitur delicias carnis q̄ diuina precepta: talis tota die in pctis dormit osculādo. i. tāgēdo gulā ⁊ luxuriā p̄ quos tactus spiritualiter occidit. Unde sapiēs. Qui tāgit picē coīquinabit ab ea. Studeam⁹ ergo ita sobrie viuere q̄ possimus ad eternam puenire vitam.

De malo exemplo.

Lapi. xij.

Quo regnauit in cui⁹ imperio erat q̄dā sacerdos lubricus q̄ p̄pter hoc multotiēs subditos suos perturbauit. ⁊ p̄ hoc scādalifari multum erant. Erat vnus parrochialiū suorum q̄ nunq̄ interesse voluit misse ipsius dum celebrauit. Accidit quodaz die festiuo q̄ tempore misse solus in cāpo deambularet ⁊ miro modo sitiebat int̄m q̄ videbatur ei nisi sitim extingueret moreretur. Accidit dū ambularet venit ad quendam riulū purissimi fontis. Quo viso incepit haurire ⁊ fortiter bibere: sed cum gustasset quanto plus bibit tanto plus sitiebat intra se admirabatur dicens fontem huius riuli querere volo. vt de fonte bibam. Dum autem ambulasset obutauit ei quidam senex pulcher valde. ⁊ ait ei. Charissime quo tendis? q̄ ait. Ultra q̄ credi potes sitio. Inueni vnuz riulū aq̄ de quo bibi ⁊ q̄to plus bibi tāto plus sitiebā. Ideo fontē huius riuli q̄ro: vt de fonte bibam vt sitim extinguere possim. Ait senex. Ecce hic est fons de quo riulus procedit: sed

dic mihi quare cū alijs christianis ad audiendāz missam ecclesiam nō intraſti. Qui respondit. Vere dñe sacerdos noster execrabilem vitam ducit q̄ ipsum nō credo missas mundas celebrare ⁊ deo placitas. Ad quē senex: sit ergo vt tu dicis. Ecce fons de quo tam dulcis aqua riuuli proſcedit de cuius riuulo bibisti. Resperit ille. Uidesq; canes fetidissimū habētē os apertū per cui⁹ os ⁊ dētes toti⁹ fontis scaturitio emanabat mirabiliter. Quod dū ille p̄spicatus agnouisset mēte p̄fusus expanit toto corpe p̄timescēs p̄pter fetorē nō audebat gustare ⁊ miro mō stitibat. Que senex intus ait illi. Noli timere qz potasti de riuulo hui⁹ fontis: nullā em̄ molestiā tibi generabit. Ille hoc audiēs gustauit: stim extirxit ⁊ ait. O dñe taz dūcē aquā hō nunq̄ bibit. Ait senex. Uide modo quēadmodūz hec aqua per os canis fetidi obseruato colore proprio ⁊ sapore nec polluitur: nec mutatur. Charissime sic est de missa p̄ indignum sacerdotē celebrata. Et ideo quis tibi displicet vita talium sacerdotū: tñ missas illoz debes audire. His dicitis senex euauit ab eo: ⁊ quod uiderat alijs reuelauit: ⁊ post hoc deuote missas audiuit ⁊ hanc vitam trāstoria ⁊ instabilē ad q̄tū terminum deduxit: qz a corruptibili vita ad incorruptibilem trāslatus est: q̄ nobis cōcedat iesus x̄ps marie filius.

Capitulum.

Charissimi. Iste imperator est dñs noster iesus x̄ps in cui⁹ imp̄rio. s. in mūdo est sacerdos luteranus. i. christian⁹ p̄uersus qz sicut sacerdos h̄z aias parochialium custodire: sic ⁊ christian⁹ vtutes quas in baptismo receperūt habēt regere ac diligēter custodire ne polluant. Iste mal⁹ sacerdos multos p̄dit malo exēplo. Cū bea. Greg. Quot mala exēpla coram subditis committūt tot animas perdunt. Sic mal⁹ christianus h̄bo ⁊ ope multos ad infernū trahit. Si talis fueris fac sicut fecit ille parochian⁹ amibula p̄ cāpos. i. p̄ regna ⁊ castra donec venias ad vnum quē diligit aia tua. s. illum senē. Senex est christus quem

Exemplū q̄li ter missa p̄ indignū sacerdotē celebrata non polluitur.

Mal⁹ xpian⁹ multos ad infernū trahit.

Inuenies per opera misericordie: s; prius oportet bibere de riuulo. licet nō extinguas sitim. Riuus iste de quo bibim⁹ est baptism⁹ qui tm̄ sitim originalis peccati extinguit sed si iterato incideris in peccatū amplius p̄ eū extingui non poteris donec pcedas ad istū fontē. Fons iste est dñs noster iesus xps sicut de seipso ait. Ego sum fons aq̄ vine salietis in vitā eternā. Ioan. iij. Riuli vel vene istū fontis sunt verba sacre scripture que sepius pcedunt per os fetidissimi canis hoc est sacerdotis pdicatoris peccatoris. q̄rendum est ergo cur scaturitio puri fontis per os fetidi canis ⁊ nō alteri⁹ aialis manauerit. Rūssio. Sepi⁹ in sacra scripture sacerdotes cōparant canibus: ⁊ sicut in sane sunt quatuor bona iuxta psus istos. In cane bis bina sunt ⁊ lingua medicina. Naris odoratus amor iteger atq; latrans. Sic ⁊ sacerdotes idonei circa salutē aiarū in foro pdicatiōis penitētie ⁊ p̄fessiōis quatuor has proprietates fideliter debēt obseruare. Primo q̄ sint medici in lingua mulcēdo vel līngendo vulnera pctōz ne nimis aspere detergant. Vulnera em̄ ⁊ viscera canes lambunt. Scōdo sicut canis p̄ odorē nariū vulpē siue leporē inuestigat: sic sacerdos in odore confessiōis vulpinas calliditates. i. hereticas p̄uersitates siue falsitates q̄ ad pcti detestatiōnē ⁊ leporinas timiditates quo ad pcti detestatiōnē aut venie desperationē: ⁊ lupinā: ⁊ leoninā ferocitatez quo ad venie cōtemptum ⁊ alia huiuscemodī solerter: ⁊ subtiliter inuestigat. Tertio sicut canis fidelissimum aial esse scitur qz p̄ domino suo ac p̄ familia ⁊ eius aialibus ac cōtra malos boves periculo se exponit. Sic sacerdotes p̄ fide catholica ⁊ p̄ salute aiarum nō solū parochialiuꝝ inoz: sed etiā oim fidelium xpianoꝝ corpus ⁊ aiam debēt expēdere confidenter: iuxta verbū dñi Ioan. x. Bon⁹ pastor aiam suā ponit p̄ ouibus suis. Itē Ioanis. j. Libri līns aiam suam posuit p̄ nobis ita ⁊ nos debemus aias p̄ fratribus ponere. Quarto sicut canis suo latratu fures modis ⁊ obsequium domini sui eis tollere non permittit.

Ter
sus.

Canis
suo la
tratu
fures
p̄dit.

b iij

Sic sacerdos fidelis est canis summi regis latratus predi-
 cationis vigilatia iugis orationis. furtum. i. inuidias et
 diabolicas machinationes. thesauro dñi sui. i. de aia
 proximi sui. qua summo thesauro. i. p̄cioso sanguine suo
 redemit dñs iesus x̄ps propellere non desistit.

De amore inordinato.

Cap. xij.

Quidam imperator erat qui pulchram vxorē
 habebat quā miro modo dilexit. Ipa p̄ri-
 mo anno cōcepit et peperit filium quē mater
 multum dilexit intr̄ q̄ singulis noctib⁹ in
 vno lecto iacebat cum eo. Cum autem etas-
 tem triū annoꝝ cōpleuisset mortuus est rex. de cuius mor-
 te factus est dolor magnus. Regina multis diebus mor-
 tem eius planxit. Cū autē sepulture traditus fuisset regina
 per se in castro quodam vixit habēsq; filiū suum secum.
 Dilexit adeo puerum q̄ eius presentia carere nō posset.
 Ambo simul continue iacebant donec puer. xvij. annū etas-
 tis cōpleuisset. Vidensq; diabolus amorē tm̄ inter matrē
 et puerū eius. eos ad opus nephariū sollicitauit intr̄ q̄
 filius matrem cognouit. Regina vero statim p̄cepit. Cui
 antē impregnata esset filius totū regnū p̄ dolore dimi-
 sit et ad partes longinquas accessit. Mater vero cū tem-
 pus pariendi esset filium pulcherrimū peperit. Vidensq;
 parvulum natū statim illum iugulauit et scindens guttur
 eius per medium: sanguis gutturis ipsius parvuli in pal-
 mam sinistre manus regine cecidit: et facti sunt quatuor
 circuli rotundi in hac forma o o o o. Regina nulla arte
 potuit circulos euellere de manu et p̄pter bec intr̄ veres-
 cundabatur q̄ semper habuit in illa manu circos bec
 ne circuli viderentur. Regina ista beate virgini erat satis
 deuota. et tamen tantum verecūdabatur q̄ ex proprio fi-
 lio conceperat et filium propriū occiderat q̄ nullo mo-
 do de hoc confiteri volebat. et tamen p̄m̄i quindena de
 ceteris peccatis erat confessa. Regina ista largas elemos.

De a-
 more i-
 pudis-
 co.

nas pro amore beatevirinis marie distribuit. et ab omni-
 bus erat dilecta quia omnibus gratiosa. Accidit una nocte
 quicum eius confessor coram lecto suo flexis genibus quin-
 quies Ave maria dicebat appuit ei beata virgo et ait. Ego
 sum virgo maria habeo tibi aliqua secreta dicere. Confes-
 sor gaudens est valde ait. O domina charissima dic seruo
 tuo que tibi placent. Que ait. Regina regni istius tibi con-
 fitetur: tamen unum peccatum commisit quod tibi non au-
 det pandere pro nimia verecundia. Die vero crastina ve-
 niat ad te causa confessionis dic ei ex parte mei quod elemosyne
 sue et orationes in conspectu filij mei sunt presentate et ac-
 cepte. Precipio ei quod de illo peccato confiteatur quod pri-
 vate in camera sua commisit. quia filium suum occidit. Ro-
 gavi pro ea et remissum est ei peccatum si confiteri volue-
 rit. Si vero dictis tuis noluerit acquiescere roga eam ut cir-
 thecam de manu sinistra deponat: et in palma eius pecca-
 tum commissum non confessum videbis. si hoc noluerit ci-
 rothecam mi extrahere. His dictis beata virgo maria evan-
 nuit. Adhuc vero regina satis humiliter confitebatur de
 omnibus peccatis excepto illo peccato. Cum autem com-
 pia ei dixisset que ei placuerunt ait confessor. Domina et
 filia charissima multi multa loquuntur. quare semper in
 manu sinistra teris cirrotecha? Audacter mihi manum ostende
 de si potero videre si lateat aliquid quod deo non placeat.
 Et illa. Domine manus mea non est sana. et ideo vobis
 eam ostendere nolo. Ille hoc audiens per brachium
 eam accepit. et ea inuita cirrotecham extraxit et ait. Domi-
 na noli timere beata virgo maria que te intime diligit
 mihi hoc agere precepit. Cum vero manum apertam
 vidisset vidit quatuor circulos sanguineos ac roton-
 dos. In primo circulo erant quatuor c c c c. In secun-
 do quatuor. d d d d. In tertio quatuor. m m m m.
 In quarto circulo quatuor. r r r r. In circuitu circuloꝝ
 ad modum sigilli erat talis superscriptio rubea continens
 que hic sequuntur. Item de littera. c. s. Casu cecidisti carne

b iij

De ex-
 positio-
 ne. iij.
 circulo-
 rum.

cecata. De d. Demoni dedisti dona donata. De m. Ado
 frat manifeste manus maculata. De r. Recedit rubigo re
 gina rogata. Dña regina cū hoc vidisset ad pedes confes
 soris cecidit ⁊ cū lachrimis humiliter cōfitebatur de illo
 peccato cōmisso. Accepta absolutione ⁊ penitentia com
 pleta post paucos dies obdormiuit in dño: de cuius mor
 te factus est planctus magnus in ciuitate.

¶ Applicatio.

Q. uarissimi. Imperator iste ē iesus xps qui de
 sponsauit filiā pulchrā. scz naturā humanā
 quando carnem nostrā assumpsit. sed prius
 eam in amassā accepit qñ pater filio ⁊ spiritui
 sancto loquebatur dices. Faciamus hominē
 ad imaginem ⁊ similitudinem nostrā. Sed heu prob do
 lor. dñs noster iesus xps genuit nobis pulcherrimū filiū
 i. animā ab omni contagiōe mundatam per suam passio
 nem ⁊ virtutem baptisimi: anima in nobis per peccatū est
 occisa qñ ad vitam eternam. Sed dic mihi. quomō?
 Ecce viam vobis ostendo. homo habet propriū filium
 secum ⁊ cum eo iacet in delitijs. i. in carnali concupiscētia
 in tantum q te sciente ⁊ consentiente propriū filiū tuū. i.
 animam sine rationem iugulas per quam deberes sensus
 tuos dirigere: sed sanguis. i. peccatū; semper in manu re
 manet. iuxta illud. Anima mea in manibus meis semper
 hoc est dictu. Si bene vel male fecerimus: ita manifeste
 sicut in manu coram iudice supremo ostenditur.

¶ Alia applicatio.

Q. sta regina est natura humana que in primo
 parente. i. Adā erat plātata. que concepit ex
 filio. hoc est ex delectatione carnali quādo de
 pomo comedit: tunc genuit filium. id est totū
 genus humanum quod ipsa per peccatum
 occidit. Unde sanguis noster id est peccatum nostrum tā
 notozium erat q nullo modo celari poterat nisi per ciso
 thecam. id est nostram fragilitatem ⁊ diaboli deceptionē

nūq̄ poterat per nos deleri nisi per xp̄i passionem. ⁊ quo
 modo: ecce via ista. confessor. i. spiritus sanctus beatā vir
 ginem visitauit: de quo ipsa concepit filium. i. xp̄m dñm
 nostrum per quē saluati sumus: tamen in manu erant qua
 tuor circuli. Primus est cogitatio que peccatus precedit.
 Secundus est delectatio. Tertius est consensus. Quar
 tus est actus peccati. Iste circulus erat Adam signatus
 quādo peccauit ⁊ nos omnes quando peccatum cōmitti
 mus. In primo circulo erāt quatuor. c. que dicebāt. Casu
 cecidisti carne cecata. Casus erat diabolus quia totū ge
 nus humanum erat perditum. cecidisti. Ubi. Ecce in in
 fernum. Carne. i. cum frigore infirmitate ⁊ miserijs mul
 tis. In paradiso fuisti creatus sine omni defectu ⁊ ppter
 primi parentis peccatū in istis miserijs es inuolutus. Le
 cata. i. cecus factus es. Ubi dum homo in paradiso iaz p
 pter peccatum illa visione caret. In secūdo circulo erant
 quatuor d̄ q̄ dicebāt. Demon dedisti dona donata. Quid
 ei dedisti. Lerte animā tuam quando mortaliter peccasti.
 Dec primus parens dedit quādo de pomo vetito come
 dit dona donata. i. virtutes cum quibus te deus ornauit
 in baptismo illas diabolo dedisti. per quatuor m que di
 cebant. Demonstrat manifeste. id est iam satis aperte patet
 in qua miseria sumus positi. quia primo creati eramus vt
 nunq̄ moreremur. sed propter peccatum mortales facti
 sumus manus maculata. i. omnia opera nostra q̄stuncū
 q̄ bona per xp̄i passionem non potuerunt nos defende
 re quin totum genus humanum ad infernum descendat.
 In quarto circulo erant quatuor. r. que dicebant. Rece
 dit rubigo regina rogata. i. recessit onus peccati per xp̄i
 passionem rubigo. i. peccatum originale per baptismum
 Regina. i. virgo maria per sanctam conceptionem quam
 concepit de spiritu sancto. Rogata quia ipsa est mediatrix
 inter deum ⁊ hominem. Deinde per conceptionem filij
 sui per eius natiuitatem circuncisionem ⁊ passionem nec
 non per sanctam resurrectionem et ascensionem ad vitam

**Quid
 p̄ qua
 tuor
 circulos
 intelli
 gatur.**

**Prim
 parēs
 d̄ adā.**

eternam nos perduxit.

De honorandis parentibus.

Capitulum. lxxij.

De re
ge do
rotheo

Dorotheus regnavit qui statuit pro lege qd si
in parentes suos alerent et sustentarent. Erat
in imperio tunc temporis quidam miles qui
uxorem pulchram et honestam acceperat: ex
ea filium genuit: profectus est miles ad pere
grinandum: in vna via est captus fortiter ligatus. Statim
scripsit uxori sue et filio pro redemptione sua. Uxor hec
audiens contristata est valde. sicut amare intantum qd ce
ca facta est. ait filius matri. Uolo ire ad patrem meum ut eum
redimam a vinculis. Respondit mater. Non ibis quia tu es
unicus filius meus et gaudium meum et dimidium ani
me mee: et posset tibi contingere sicut et sibi: malles tu pa
trem absentem redimere qd matrem presentem alere. Quo
tiens ita est qd aliqd est equale duobus ei qui est presens
magis est adberendum. Tu es filius meus et patris tui:
ego sum vero presens et pater tuus absens. Concludo
ergo qd nullo modo debes recedere a me et visitare patrem
tuum. Filius respondit ei multum bene. Licet sim filius
tuus pater meus est causa principalis generationis mee.
Ille agens tu patiens: pater profectus est peregre tu do
mi sedes. Ille vero captus et fortiter vinculatus est: tu libe
ra. Ille in manibus inimicorum: tu inter amicos. Ille in
clusus: tu soluta. Tu vero es ceca. tamen ille lucez non vi
det nisi cathenas vulnera et miseriae. et ideo ad eum per
gere volo et ipsum redimere: et sic factum est. unde omnes
filium laudabant: quia sic pro redemptione patris laboravit.

Florus
nimis
cecata
te puo
cat.

Choralisatio.

Epus
bz pat
noster.

Darissimi. Imperator iste est pater celestis
qui statuit pro lege qd filii parentes susten
tent et in omnibus eis obediant. Sed quis
est pater noster et mater. Certe pater noster
xps est. Deuter. xxxij. Nunquid non iste est

pater tuus. Ipse h3 ad nos affectum paternum non maternum. Scitis q̄ quando puer transgreditur pater dure eum corrigit verberat ⁊ flagellat: sed mater eum dulciter leniter ⁊ suauiter tractat. X̄pus autem permittit nos flagellari ⁊ angustari p̄pter defectus nostros. ipse pater noster spiritualis sed mater nostra mundus est qui dulcia nobis promittit ⁊ dat delectabilia: sed pater noster x̄ps peregre p̄fectus est. Un̄ ps. Extraneus factus sum fratribus meis. Adhuc x̄ps ligatur ⁊ flagellatur nō in se sed in mēbris suis s̄m̄ Apostolum ad heb. Quicūq; est in peccato mortali ipse iacet in carcere diaboli. sed pater noster vult vt laboremus pro redēptione. Luce. xij. Sine inquit dominus mortuos sepelire mortuos suos: tu autem vade ⁊ nuncia regnum dei. ⁊ hoc est x̄pm redimere. Quicūq; em̄ fructuose verbum dei predicat lucratur fratres suos ⁊ redimit in fratre x̄pm. Math. xx. Quod vni ex minimis meis fecistis mihi fecistis. Sed mater. i. mūdus nō pmittit hominē sequi x̄pm in paupertate: sed promittit diuersa et allegat. Non possum viuere in abstinentia si eligas vitam penitentier vt sequaris christum. ⁊ sic de multis que homini proponit sed non consentias ei. Vere mater ista ceca est. ipsa dicit tibi. Fruamur bonis que sunt ⁊ vtamur creatura tanq̄ in iuuentute celeriter sed charissime si tu es bonus ⁊ gratus filius responde sic matri. i. mundo. pater meus est principalis causa generationis mee. i. anime ⁊ omnia que habeo ad eius volūtatem sunt: sed mater est causa secundaria. i. patiens: hoc est diuitie ⁊ superbia huius mundi. Consulo vt non expectes senectutem in penā ⁊ cecitatem: quia in senectute mundus relinquet te: tu nō mundum: si diutius posses seruire sibi ipse te retineret. Studeamus ergo cum omni diligentia vitam nostram emendare q̄ possimus ad vitam eternam peruenire. ad quam nos perducatur deus qui viuunt ⁊c.

De vita sancti alexij filij Eusemiani Senatoris.

Capitulum. xv.

X̄pus
mittit
nos fla
gellari
p̄pter
pecca
ta nra.

Math
dicit cā se
cunda
ria.

Quidam imperator erat in cuius imperio. s. in
 ciuitate romana fuit quidam iuuenis nōse
 Alexius filius Eusemiani nobilissimi roma
 ni. et in aula impatoris primus. Cui tria mi
 lia puerozum assistebant et zonis aureis cin
 gebant. et vestimentis sericis induebant. Erat autē predictus
 Eusemianus valde misericors et singulis diebus in domo
 sua tres mense pauperibus orphanis peregrinis et viduis
 parabantur quibus strennue seruebat. et hora nona ipse
 cum viris religiosis cibū in timore domini capiebat. Cui
 vxor nomine abael eiusdem religionis ac propositi erat.
 Cum autem filium non haberent ad preces tamen suas
 dominus contulit eis filium post quez ipsi deinceps in ca
 stitate viuere firmanerunt. Traditur igitur pater liberali
 bus disciplinis imbuendus. cum omnibus philosophic
 artibus ipse floret: etiam ad puberem etatem veniens
 puella de domo imperiali eligitur et ei in coniugem co
 pulatur. Venit nox in qua cum sponsa suscepit secreta filie
 et tunc sanctus iuuenis sponsam suam cepit in dei timore
 re instruere ac ipsam ad virginitatis prouocare pudorem
 deinde anulum suum aureum et caput balthei quocingeba
 tur sibi seruandum tradidit dicens. Suscipe hec serua do
 nec deo placuerit: et dominus sit inter nos. post hec de sub
 stantia sua accipiens ad mare discessit. Ascendensq; ocul
 te nam laodociam vsq; aduenit. inde pergens in edissas
 ciuitatem sirie pfectus est: Ubi imago dñi nostri iesu chri
 sti sine humano opere facta in sindone habebatur. Quo
 perueniens pia que secum detulerat pauperibus distribuit
 et vestimenta vilia induens cū ceteris pauperibus in atri
 o dei genetricis marie sedere cepit: et de elemosinis quam
 sibi sufficere poterat sibi retinebat cetera vero alijs pape
 ribus erogabat. at pater decessum filij ingemiscens per
 uersas mundi partes pueros suos misit qui eum inquires
 rent diligenter. Quorumdam aliqui ad ciuitatem edissas
 peruenissent ab eo cogniti minime cum cognoscentes ei

dem cum ceteris pauperibus elemosynas tribuerunt. quas ille accipiens deo gratias egit dicens. Gratias ago tibi domine: quia a seruis meis elemosynam recipere me fecisti. Reuersi pueri nunciant quod nusquam reperiri valeat. Pater igitur sua a die recessus sui saccum in pavimento cubilis statuit ubi eiulans lamentabiles voces dabat dicens. Nunc semper in luctu manebo donec filium meum recuperauero. Sponsa vero ad socrum suam dixit. Donec audias de sponso meo dulcissimo ad instar turturis manebo tecum. Cum ergo alexius in predicto atrio. xvij. annis in seruitio dei permanisset imago tandem beate virginis que ibidem erat custodi ecclesie dixit. Fac introire hominem dei quia dignus est regno celorum et spiritus dei requiescit super eum. Nam oratio eius sicut incensum in conspectu dei ascendit. Cum autem custos de quo diceret ignoraret iterum dixit ei. Ille qui sedet foris in atrio ipse. Tunc custos festinatus exiit et ipsum in ecclesiam duxit. Quod factum cum cunctis innotesceret et ab omnibus venerari cepisset humanam gloriam fugiens inde recessit. Ibi quoque nauim ascendens cum in tarsum silice vellet pergere dispensante deo nauis a ventorum pulsatione in romanum portum deuenit. Quod cernens alexius ait intra se. In domo patris mei ignotus manebo nec alteri onerosus ero. Patrem vero a palatio recedentem multitudine obsequentium circumdatum obuium habuit ac post eum clamare cepit. Serue dei me peregrinum in domo tua suscipi inbeas et de micis mense tue nutriti facias ut tui quoque peregrini dominus dignetur mihi sereri. Quod audiens pater ob amorem filij sui eum suscipi iussit et locum proprium in domo sua tribuit et cibum de mense sua constituit et ministrum proprium delegauit. Ipse autem in orationibus perseverabat et corpus suum ieiunijs macerabatur. Famuli autem domus ipsius de ride tes aquam ytenfilium domus super caput eius frequenter fundebant: sed ad omnia valde patiens erat. Alexius. xvij. annis in domo patris eius ignotus manebat. Videns ergo

Quo
alexius
i atrio.
xvij an
nis in
serui
tio de
et beate
marie
vginis
perman
sit.

per ipsius terminus vite appropinquaret charta cui astro
 mento petyt ⁊ totū ordinē vite sue scripsit. Unica igit die
 post missarum solennia in sanctuario vox de celo insonuit
 dicens. Venite ad me oēs qui laboratis ⁊ onerati estis ⁊c.
 Quō audientes oēs in facies suas ceciderunt. Et ecce vox se
 cundo dicens. Querite hoīem dei vt oret pro Roma. Que
 rentibus illis ⁊ neminē inueniētibz itez dictū est. In do
 mo eufemiani q̄rite. Requisitus ille nihil se scire dicebat
 Tunc imperatores archadius ⁊ honorius vna cū summo
 pontifice innocēto ad domum p̄dicti viri venerunt ⁊ ec
 ce vox ministri alexij ad dñm suum venit dicens. Uide dñe
 ne ille peregrinus noster sit qui magne vite ⁊ patientie ho
 mo est. Currēs igit eufemianus eū defunctū inuenit ⁊ vul
 tū eius tanq̄ vultū angeli rutilantem vidit voluitq; char
 taz quā in manu habebat accipere s; nequiuit. Exeunte ergo
 eo cū hoc imperatoribz ⁊ p̄ticipi retulisset : ⁊ illi cū intras
 sent dixerūt. Quis peccatores simus gerimus tñ regni gu
 bernacula ⁊ habemus curā vniuersalē regiminis pastora
 lis. Da ergo nobis chartā vt sciam⁹ que in ea scripta sunt
 ⁊ accedēs p̄tifer chartā in manu sumpsit statim dimisit:
 fecitq; eā legi corā omni pp̄lo ⁊ multitudine ⁊ p̄re ei⁹. Eu
 femianus hoc audiēs nimio timore ⁊ turbatus resolutisq;
 viribz in terrā cecidit. Cū vero ad se aliquātulū redisset ve
 stimēta sua scidit: cepitq; canos capitis sui euellere. bar
 bam trahere atq; semetipm discerpere ac sup filiū suū cor
 rucōs exclamauit. heu me fili mi quare me sic contristasti ⁊
 per tot annos dolōtes ⁊ gemitus ac suspiria incurristi. heu
 me miserimum qz video te custodē senectutis mee: in gra
 bato iacentem ⁊ non mihi loquentē. Heu me qualē dece
 tero consolationem habere potero. Mater vero hec au
 diens vt leena rūpens rhere ita scissis vestimēta coma dis
 soluta ad celū oculos leuabat: ⁊ cū p̄re nimia multitudine
 ad sanctum corpus adire nō posset clamauit dicens. Date
 mihi aditum vt videā consolationē anime mee q̄ luxit vbe
 ra mea: ⁊ cum peruenisset ad corpus incubens super illud

De mor
 te bea
 ti alex
 ij.

De la
 menta
 tiōe pa
 tris sa
 cri alex
 ij.

clamabat. heu me fili mi charissime lumen oculorū meorū
 quare sic nobis fecisti: quare tam crudeliter nobiscū egisti
 Uidebas patrem tuum et me miseram lachrymantem et nō
 oñdebas teipm nobis. Serui nostri iniuriabant tibi et su-
 stinebas. Et iterum atq; iterum prosternebat se sup corpus
 et nūc brachia sup illud extendebat: nūc autē manibus vul-
 tum angelicū sc̄ctabat et osculans clamabat. **P**lorate me
 cū oēs qui adestis qz per. xvij. annos eū in domo mea ha-
 bui et non cognoui: qz vnicus meus esset: serui enim nostri
 conuiciabantur ei a lapidibus eum percutiebant. heu me quis
 dabit oculis meis fontem lachrymarum vt plangam die
 ac nocte dolorem aīe mee. Sponsa vero eius induta veste
 adriatica cucurrit plorans et dicens. Heu me qz hodie de-
 solata sum et apparebo vidua. i. iam non habebō in quez
 prospiciam: nec in quem oculos meos leuē nunc raptum est
 speculum meū: perijt spes mea amodo incepit dolor que
 sinez non hz. **P**opulus autē audiens hec lachrymabiliter
 flebat. Tum pontifex cū imperatoribus posuerunt corp⁹
 in honorato feratro et duxerunt in ciuitatē mediā: et nun-
 ciatū est pplo inuentum esse hoīem dei quem ciuitas tota
 querebat et oēs obuiāz currebant fatis. Si quis infirmus
 istud corpus sacratissimum tangebāt p̄tinus curabatur.
Leci visum recipiebant. **D**emoniaci liberabant et oēs in-
 firmi a quacūq; infirmitate detenti tacto corpore cura-
 bantur. Imperatores tanta miracula videntes ceperunt
 per se cum pontifice lectum portare vt ipsi sanctificarent
 ab eodez corpore sancto. Tunc imperatores iusserunt co-
 piā aurū argēti in plateis spargi vt turbe occuparentur
 amore pecuniarū et sinerent corpus sanctū perducī ad ec-
 clesiam: sed plebs amore pecuniarum deposito magis ac
 magis ad tactū sanctissimi corporis irruebat: sic cū ma-
 gno labore ad tēplū scri bonifacii martyris tandē ipm p̄-
 duxerūt et illū p̄ septē dies in laudib⁹ dei p̄sistētes opati
 sunt monumētū ex auro et gemis p̄ciosissq; lapidib⁹: i quo
 sanctissimū corpus cū magnayeneratione collocauerūt. de

De la-
 menta-
 tione
 matris
 sancti
 alexij.

De mi-
 raculis
 sancti ale-
 xij.

ipso quoque monumento ita suavissimus odor fragrantive
omnibus videretur aromatis plenum obiit circa annu
domini. cccxxviii.

Caporalisatio.

Carissimi. Eufemianus iste potest dici qui
libet homo mundanus qui h3 filium quez
miromodiligitt: quem studet die ac nocte
pmouere dat ei vxorem. s. mundi vanitate
in qua delectetur sicut sponsus cum spon
sa: immo sepius magis delectatur cum mu

di vanitate quam vir cum vxore: qz sepe ppter mundana
homovitam suam amittit. Pater est mundus iste q mi
ro'mo diligit filios mundanos. Sed fili' bonus sicut bea
tus Alexi' magis studet deo placere per omnia q̄ parens
tibus ⁊ mundi vanitatibus ⁊ possit illud mereri qd̄ dicit:

Qui dimiserit agrum aut domu patrem aut matrem aut
vxorem ppter me centuplum accipiet ⁊ vitam eternā pos
sidebit. Alexius nauim accipit ⁊c. **T**rans ista est sancta ec
clesia: per quam nos oportet ascendere si volumus vitam
eternam obtinere ⁊ vestimenta preciosa. s. seculi pompas
deponere ⁊ inter pauperes. i. humiles residere s̄bo ⁊ ope
Custos qui eum in ecclesia introducit est discretus confes
sor qui habet peccatozem instruere ⁊ ad noticiā sacre scri
pture introducere vt melius possit a nocuis anime pre
cauere: sed sepe ventus surgit ⁊ ducit hoīem ad patriam si
cut fecit sancto Alexio. **T**entus iste est tēptatio diabolica
que nititur die ac nocte hominem a bono opere impedis
re. Si ergo sentias te per aliquam tēptationem involutu
fac sicut fecit sanctus Alexius indue te forma pegrini: hoc
est virtutes viri peregrini debes habere vt non possis a pa
tre carnali nec a mundo aliter cognosci: nisi q̄ homo dei
sis. Sed sepe cum talis vitam penitentie elegit dolent pas
rentes ⁊ multum tristantur cum viderint filios eorum mu
dum spernere ⁊ paupertatem pro amore dei diligere. **S**
tatius est eos offendere q̄ viam perfectionis delinquere.
Querit ergo chartam, i. testimoniū cōscientieq̄ deo fidelit

Alexi'
beat'
studuit
magis
placere
deo
q̄ hoī
bus.

ministrasti. tunc venit summus pontifex cū Imperatore. i. christus cum multitudine angelorum ⁊ ducens aiam tuā ad ecclesiam sancti bonifacij. i. ad vitam eternam ybi abū dat omnis bonitas. i. gaudium.

De vita exemplari.

Cap. xvj.

Egitur de quodā impatore Romano ꝑstruere sibi basilicā optimā ⁊ fodiēs in fundamēto palacij inuenit sarcophagū aureum tribꝰ circulis circūdātū: ⁊ sup sarcophagum talis erat subscriptio. Expēdi: donauī: seruauī: habui: habeo: ꝑdidī: punior: ꝑtio qđ expēdi habui: qđ donauī habeo. Imperator cū hoc audisset satrapas imperij vocauit ⁊ ait. Ite ⁊ inter vos cōsultite qđ ista subscriptio significet. Ait illi. Dñe nihil aliđ est subscriptio nisi istđ Erat vnꝰ imperator añ te qđ alijs exemplū dare volebat vt eius vitā sequerēt. Expēdi vitaz meam recte iudicando alios regulando meipsum secūdam rationem domando Donauī militibus necessaria: pauperibꝰ victualia: ⁊ vnicuiqꝰ: ⁊ mibꝰ ipsi scđm merita. Seruauī in oibꝰ opibꝰ iusticiā: indigentibus misericordiam operantibꝰ mercedem condignam. Habui cor largum ⁊ stabile ⁊ vnicuiqꝰ mibi seruienti diuitias dare in necessitate ⁊ grām oibꝰ omni tpe. habeo manum ad donandū: ad ꝑtendendum: ⁊ manum ad puniendū. Perdidī stultitiā. ꝑdidī inimicorū amicitia. ⁊ ꝑdidī carnis lasciuiā. Punior iā in inferno: qz non credidī vni deo eterno: punior heu qz nō est redemptio. Imperator cū hoc audisset ⁊ cōdū vixit magis ꝑudēt seipsum ⁊ alios regulabat. ⁊ sic in pace vitā finiuit.

Adoralisatio.

Carissimi. Impator iste ꝑt dīci qlibet xpianꝰ qđ dz ⁊ tenet ꝑstruere basilicam. i. cor suū deo paratū vt eiꝰ volūratez ꝑ oīa faciat: ⁊ effodere cor suū ꝑriā ꝑtrictioē ⁊ sic poterit sarcophagū aureū inuenire. i. aiam deauratā virtutibꝰ plenā mediāte

Ab
oralisa
tio su
per scri
ptiois
sarco
phagi

divina gratia cū tribus circulis aureis. s. fide: spe: & charitate circumdatam. Quid ergo erit inscriptum? Certe primo expēdi. Sed dic mihi charissime quid expēdisti? Respondeat bonus christianus. Corpus & animam in dei seruitio. Sed quilibet vestrum qui sic vitam expendit de magno premio in vita eterna securus erit. Secundum est quod scribitur servari. Dic mihi charissime quid servasti? Respondeat bonus christianus. Cor contritum & humilitatum: & deo in omnibus operibus preparatum pro voluntate sua ad faciendum quicquid placet ei. Tertium est: quod scribitur donari. Dic mihi charissime quid donasti? Respondeat bonus christianus. Dilectionem deo ex toto corde: & ex tota anima: & ex tota mente. & amorem proximo secundum divinum preceptum. In his duobus pendet lex & prophetia. Quartum quod scribitur est habui. Dic mihi charissime quid habuisti? Respondeat bonus christianus et dicat. Certe miseram vitam: quia in peccato conceptus: & in peccato originali natus: & de vili materia plasmatus. Quintum quod scribitur est. habeo. Dic mihi charissime quid est quod habes? Respondeat bonus christianus. Certe baptismum & factus sum christi miles ubi eram servus diaboli per virtutes quas deus mihi dedit in baptismo. Sextum quod scriptum est perdidit. Dic mihi charissime quid est quod perdidisti? Certe dei gratiam. Respondeat bonus christianus omnia delicta que contra dominum commisi per penitentiam emendavi. quia penitentia mundat nos a peccatis. Septimum quod scribitur est punior. Dic mihi charissime quare dicis punior? Respondeat bonus christianus. Quia pro delictis & peccatis meis semper affligitur spiritus meus: & caro penitentiam patitur. Octavum quod scriptum est expendi quod habui. Dic mihi charissime quid est illud? Respondeat bonus christianus. Expendi tempus meum in operibus misericordie per gratiam quam accepit a domino meo iesu christo. Nonum quod scribitur est quod donari habeo. Dic mihi charissime quid donasti

Pro
pctis
nris se
per as
fligit
noster
spus.

quod iam habet respondet bonis christianis. Certe
 donauit toto tempore vite mee consilium et assensum et to-
 tam voluntatem meam in voluntatem prelati mei. ideo
 in celo habeo vitam eternam.

De perfectione vite.

Cap. xvij.

Quidam imperator statuit per lege quod quicumque vo-
 lebat ei ministrare ministerium ab eo obti-
 neret: ita quod tres ictus in porta palatii daret
 per quos cognosceret quod ministerium deside-
 raret. Accidit casus quod erat quidam pauper in ci-
 uitate Romana nomine Suido qui cum lege audisset intra se
 cogitabat. Pauper sum et de vili sanguine productus me-
 lins est mihi ministrare et diuitias acquirere quam sic semp-
 vivere in egestate. Accessit ad palatium tres ictus secundum legem
 in porta dedit. Janitor statim ostium aperuit et eum intro-
 duxit. ille vero flexis genibus imperatorem salutauit. ait ei
 imperator. Dic mihi charissime quid petis? Dicit seruitium
 Qui ait. De quo ministerio scires mihi ministrare. Et ille
 Dicit de sex ministerijs sum expertus. Primum minister-
 rium scio corpus magni principis die ac nocte custodire.
 lectum eius parare. cibaria et preparare. pedes eius la-
 uare. Secundum ministerium est. scio vigilare quando alij
 dormiunt: et dormire quando alij vigilant. Tertium mi-
 nisterium est: scio bonum potum gustare: et secundum gustum quem
 libet potum iudicare. Quartum est: scio inuitare homi-
 nes ad conuiuium ad honorem inuitantis. Quintum mi-
 nisterium est: scio ignem facere sine fumo circumstantes et
 sedentes calefacere. Sextum ministerium est: scio homi-
 nes docere bonam viam versus terram sanctam sic quod cum
 sanitate redibunt. Ait imperator. Ista sunt pulchra mini-
 steria et multis vtilia mecum remanebis: et primo expertus.
 volo de corpore meo. Corpus meum custodies isto anno
 Ait ille. Dicit presto sum voluntati vestre satisfacere. Suido
 omni nocte lectus satis honeste parauit: lintheamina
 lauis et sepius mutauit: singulis noctibus ante ostium came-

re armatus iacuit: habensq; secum paruum caniscusq; be-
 ne latrantem vt si casu aliquo dormiret & aliquis subito
 veniret per latratum canis excitatus esset. Semel omni
 hebdomada pedes eius lauit: in omnibus tam prudenter
 & viriliter ei ministrant q; in nullo defectus inueniri pos-
 set. Unde imperator per omnia eum laudauit. Finito au-
 tem cum senescalum fecit vt impletet s; seruitium suū scilicet
 scio vigilare. Suido iste sic institutus per totam estatez la-
 borabat & vigilabat: & omnia necessaria pro hyeme pros-
 tidit. Dum vero adesset hyems & alij inciperent vigilare
 & laborare: ipse vero quiescens dormiebat sic q; impleuit
 s; ministeriū suum scilicet scio vigilare quando alij dor-
 miant. Imperator cum vidisset q; tam prudenter duo mi-
 nisteria compleuisset gaudens est valde: vocauit pincernā
 & ait ei. Charissime ponite in calice meo acetum: vinum
 optimum: & mustum: & detis Suidoni ad bibendum: q;
 istud est tertium ministerium suum. scitem gustare bonū
 porum & sic factum est. Dum autem gustasset ait Suido.
 Fuit bonum. est bonum. erit bonum. hoc est dictum: mu-
 stum erit bonum: vinum est bonum. acetum fuit bonum.
 Imperator cum vidisset q; tam prudenter indicasset pos-
 sum dixit ei. Charissime vade per regna & castra: & inuita
 omnes amicos meos ad conuiuium: q; tam instat festum
 Natalis dñi: q; hoc est quartum ministerium tuum. Ait
 ille. Dñe presto sum. Perrexit igitur per castra & regna: &
 nullus amicum imperatoris inuitabat: sed oēs inimicos
 eius: ita q; in vigilia Natalis dñi aula iperatoris de ini-
 micis impleta esset. Imperator cū oēs inimicos suos vi-
 disse comota sunt oia viscera eius vocauit guidonem et
 ait. Charissime nōne mihi dixisti q; scires homines inui-
 tare ad conuiuiū. At ille. Eriā dñe. Cui imperator. Et ego
 dixi tibi inuitare oēs amicos meos: & tu inuitasti inimi-
 eos. At ille. Dñe licitū est mihi respondere. Quocunq; te
 pore vel quacūq; hora in anno amici tui ad te venerint:
 cum gaudio recipiantur. Nō sic est peccatis: q; sunt inimi-

et tui. Unde eos huc duxi ut per bonū vultum: et bonam
 conuiuū de inimicis fiant amici. Et sic factum est: anteq̄
 erat conuiuū factū facti sunt oēs amici ei⁹. Imperator ga
 uisus est valde et ait. Charissime benedictus dñs inimici
 mei facti sunt amici. Impleas quintū ministeriū tuū. fac
 mihi et amicis meis ignem sine fumo. Ait ille. Dñe presto
 sum. quid fecit ille guido. In estate ligna ponebat in ar
 dore solis: et tñ erāt desiccata q̄ cito ardere incipiebāt
 statim dabāt ardorē flāme sine fumo: ita q̄ calefactus est
 imperator cū oibus amicis suis. Deinde ait imperator
 Suidoni. Jā restat vltimū ministeriū si hoc prudēter ad
 impleveris te ad diuitias et honores promovebo. Ait ille
 Dñe quotquot voluerit ad terrā sanctā pergere ad lītus
 maris me sequātur. Cū mulieres: ac paruuli hec audien
 tes quasi infiniti secuti sunt. Cū illic venisset ait populo.
 Charissimi videte in mari ea q̄ ego video. At illi. Igno
 ramus. Et ille. Ecce in mari rupes est magna: leuate oculo
 s et videte. At illi dixerunt. Dñe nos satis aperte vidis
 mus: s; cur hoc dicitis ignoram⁹. At ille. In illa rupe est
 quedā auis cōtinuo in nido suo residēs q̄ semp̄ habet in
 nido septē ova in quibus multum delectat. Natura auis
 est talis q̄ q̄dā in nido residet totū mare est tranquillū:
 s; si cōtingat autē extra nidum volare totum mare pertur
 bat intātam q̄ si tunc aliquis mare pertransierit sine du
 bio submergetur: sed q̄dā residet in nido si quis trāsiret
 sine periculo sibi et rediret. Et illi. Quō poterim⁹ scire q̄
 auis residet in nido suo: et quando non. At ille. Nunq̄ ni
 dum dimittit nisi propter vnā causam. Est enī alia auis
 que est inimica eius que die ac nocte laborat ut eius nidū
 sedet: ac ova eius violet. Auis vero que est in nido cū v
 derit sedata aut nidum deturpatum statim extra nidum
 pre dolore volat: et tunc mare perturbatur et vētus valde
 impetuosus excitatur: et nullo modo tunc rēposis ad ma
 re intrandum festinare debetis. At illi dixerunt. Dñe q̄
 remedium poteris ad hoc fieri q̄ auis que est inimica nō

appropinquet nido suo. & sic per consequens poterimus
 secure transire. Et ille. Non est res sub celo qua illa auis
 q̄ est inimica tantum odit sicut sanguinem agni. n̄dū ex-
 terius & interius cū dicto sanguine aspergite & q̄dū ibi
 gutta vna illius sanguinis remanet auis que est inimica
 nunq̄ audet nido ei⁹ appropinquare: & sic auis in nido
 suo remanebit: & tunc mare erit in tranquilla pace: & pote-
 ritis ad terrā sanctā transire & secure redire. Ista audiens
 tres sanguinē agni acceperunt & nidum interius & exteri⁹
 cum dicto sanguine aspergebant: & ad terram sanctā per-
 reperunt sani & incolumes redierunt oēs. Imperator vs-
 dens q̄ oīa negocia tā prudenter adimpleuisset ad mili-
 tiam & diuitias magnas promouit.

Applicatio.

Garissimi. Imperator iste est pater celestis q̄
 legem edidit vt quicunq; tres ictus in porta
 dederit. s. orationē: ieiuniū: & elemosinam: In
 introitu ecclesie militantis miles poterit esse:
 & per h̄is vitam eternā obtinere. Guido pau-
 per potest dici quilibet homo pauper & nudus de vtero
 matris sue egressus q̄ dat tres ictus in ecclesie porta qua
 do baptismum petit. Unde quilibet christianus deo pro-
 mittit de sex ministerijs ministrare. **P**rimum est custo-
 dire corpus principis id est christi. Et quomodo? Sicut
 fecit guido. Primo debet esse ornatus bonis virtutibus
 ne aliqua tēptatio intret cameram cordis sui & offenda-
 t dominum nostrum iesum. & paruum caniculum bene la-
 trantem habeat: id est conscientiam sanam que continue
 contra vitia murmurat. Et ideo dicit Apostolus. Omne
 quod fit contra conscientiam edificat ad gebennam.
Secundum est lectum cordis bene preparare: & p̄ ope-
 ra misericordie lintheamina mutare: id est vitia in virtu-
 tes omnino variare: & sordes peccatorum lauare per cor-
 dis contrictionem & cameram cordis sui semper mundā
 custodire vt nihil sit quod offenda- t oculos principis. s̄c̄i

Quilibet xpi
 an⁹ sex
 deo p̄
 mittit.

licet corporis domini nostri Iesu christi cui corpori nos obligamur munde seruire. Deinde bis i hebdomada pedes lauare: scilicet per confessionem et satisfactionem. et per bonas affectiones ei placere. Istud est primum ministerium quod promittit quilibet christianus in baptismo deum secum munde custodire. Sed est aduertendum de corpore istius principis: scilicet domini ab illis qui sub specie panis digne debent sumere et custodire ex proprietatibus panis visibilis attendant. Est igitur hostia inscripta vt sic notetur quod omnes debent esse inscripti qui per eucharistiam sunt reficiendi. Illi autem sunt inscripti in quorum cordibus per veram fidem inscriptum est nomen christi vt a christo dicantur christiani. Unde dicit dominus per hieremiam. Scribam legem meam in cordibus eorum. Prima autem lex qua cum deo obligamur est fides. secunda spes: et tertia charitas. Item hostia post literas circulum continet in quo notatur eternitas: que nec principium: nec finem habet. Item hostia latitudines habet que charitatem figurat que circumquaq; dilatatur. Item hostia est tenuis et sicca. per que prenotatur duplex abstinentia tenuitatem ciborum parcitas siccitatem contra humidorum superfluitatem sobrietas. potatores autem huius sunt sobrii. Qui igitur pane predicto volunt refici sint inscripti per fidem circulum habentes per eternam contemplationem dilatati per charitatem. Item hostia est alba: sic et nos contra luxuriam. Item est leuis: sic nos contra accidiam. Item modica. idest humilis contra superbiam. Si autem tales sumus: tunc panem nostrum quotidianum nobis ad vtilitatem nostram dari petimus. Alioquin non pro nobis: sed contra nos est. Quoniam dicit Apostolus. j. Corint. xj. Qui manducat indigne iudicium sibi manducat. Item hostia est azima sine fermento contra amaritudinem inuidie que spiritualiter nequitia dicitur. Unde Apostolus. j. ad Corint. . xj. Epulemur non in fermento malitie et nequitie: se in azimis sine

Christiani a xpo dicuntur

ritatis et veritatis. Item frumenticea est. et hoc contra frum.
 Branum enim frumenti leue est et planum sine asperitate:
 ita q̄ propter suam asperitatē vix aliquis eum tangere au-
 deat. Item hostia est impermixta et vniformis: et hoc con-
 tra cupiditatem et auariciā. Item rotunda contra accidiam
 Sicut enim panis naturalis p̄ ceteris cibis corpus reficit
 et sustentat: et vinū p̄ ceteris potibus hominē letificat et
 inebriat. sic caro xpi p̄ ceteris interiorē hominē reficit
 et satiat: et sanguis p̄ ceteris letificat. et sic inebriat vt for-
 bium reddat. Unde ps. calix meus inebrians q̄ preclar-
 rus est. Item panis est cibus generalis et vinū potus vsus
 his omnibus et omni tempore. Sic xps se in cibum omni-
 bus fidelibus et omni tempore exhibet pauperibus et de-
 uitibus sine acceptione: propter quod et panis quotidia-
 nus dicitur. Item panis sicut dicunt philosophi precipue
 habet virtutem nutriendi cuius signum est: quia etus co-
 mestio non parit fastidium comedendi. Sic est panis xpi
 de quo Eccli. xxiiij. Qui edūt me adhuc esuriēt. Item sicut
 panis triticus est cibus adultorum non paruulorum (sicut
 dicit Apostolus) ita corpus xpi est cibus spiritualis
 eorum qui creuerunt in fide et virtutibus. Deinde querit-
 ur quomodo panis potest conuerti in corpus xpi. Eodē
 ratio est nutrix que nutrit puerum. Si nutrix tamen pa-
 teretur et lacte careret puer mediam sustineret vel cito de-
 sciceret. Si vero in tanta penuria dentur ei feces ad biberi-
 dam ille feces per os potate mutantur in sanguinem ad
 robur mulieris: et in lac ad nutriendum puerum. Et si hoc
 facit natura in muliere q̄tomagis virtus suprema natu-
 ram in sacramento altaris per os sacerdotis loti: id est
 ebulliti per verba de ore exreuntia: mutatur panis in carnē:
 et vinum in sanguinem. Sed de indigne sumentibus pos-
 test dici illud Ben. Fera pessima deuorauit filiam meam
 ps. Os peccatoris et uoloss super me apertum est: Uinū
 est sanabile homini sano vel infirmatum homini egro-
 so: immo poterit esse causa mortis. Eodem modo corpus

Panis
 natura
 lis p̄ ce-
 teris ci-
 bis cor-
 pus hu-
 manus
 reficit.

Ratio
 quare
 pot̄ pa-
 nis cō-
 uerti i
 corpus
 xpi.

christi anime sane est vita: anime peccatrici est mors. Itē
 percussī sunt de bethsamitis septuaginta viri famosi et
 duo milia plebis: eo q̄ vidissent arcam nudam. Et pos-
 test dici q̄ non peccarunt videndo quibus non erat pro-
 hibitum videre. Videamus ergo et munde et honeste cus-
 todiamus corpus principis. id est xpi. Secundum minist-
 rieruz quod promisimus est vigilare in bonis operibus
 quando alij dormiunt in peccatis sicut scriptum est. Uigi-
 late quia nescitis qua hora filius hominis veniet. Et Pau-
 lus dicit ad ephē. Surge qui dormis et exurge a mortuis
 et illuminabit te christus. Unde charissimi debetis scire
 q̄ viatores aliqui surgunt ad primum gallicanum. aliqui
 ad secundum: et aliqui ad tertium: et aliqui ad aurozam
 quando pulli clamant et dicunt. Non est amplius dor-
 miendum. Ecce pulli clamant surgamus. Et sic primi gal-
 li fuerunt prophete qui surrexerunt: vt christum in carne
 viderent et non viderunt. Secundi galli sunt apostoli et
 euangeliste qui xpm viderūt. Tertij galli sunt predicator-
 res et alij qui verbū dei predicant. Isti sunt pulli qui cla-
 mant et dicunt. Surgite vigilate sicut dño pmisistis in bo-
 nis opibus dormite quādo alij vigilāt: hoc est a peccatis
 cessate quādo alij in malis operibus vigilant: sicut latro-
 nes: fures: et luxuriosi vigilate in estate. i. cum vita nostra
 fuerit in corpore et pvideatis omnia necessaria p anima-
 bus vestris et cū hyems mortis aduenerit poteritis cum
 dño feliciter requiescere. Tertij ministeriū est gustare bo-
 num potum. Potus iste est penitentia siue martyriū pro
 dei amore. Unde saluator. Math. Potestis bibere cali-
 cem quem ego bibiturus sum. At illi. Possumus. scz cali-
 cem penitētie aut martyrii. Fuit bonum tempore suo ace-
 tum. i. bonū erat sanctis in celo qui in hoc mūdo vixerūt:
 qui penitentā fecerūt carnem suā domabāt et ideo in celo
 iam regnant. Est bonum vinū. s. hoc est dictū. bonū est no-
 bis vt penitentia agamus per quā poterimus ad eternā
 gloriā peruenire. Erit bonū. s. quādo caro cū spiritu in

Gallus
 dormi-
 entes
 excitat

die iudicij resurget & vitam eternam intrabit. Dñs habet
 vnam tabernam de optimo vino. s. celeste gaudiū. & signum
 pulchrum ante tabernam scz crucem: sed quando ita est q
 multitudo ementium cōfluit: tūc tabernarius chare vēdit
 vinū: s; quando cessant emere venientes: tunc oportet q
 vēdat pro leui precio vel q retineat omnino sibi. Dñs ve
 ro post resurrectionē suā cōmunicauit vinum suum mlti
 tendo spiritū sanctū. & tūc confluerūt eantes cateruatim
 scz per predicationē apostolorū & aliorū sanctorū cōuerſi
 sunt ad fidem & tunc tabernarius. i. dñs noster iesus xps
 chare vēdidit vinū suū. i. gloriā paradisi. Nonne petrus
 qui crucifixus fuerat valde chare emit illud vinum: & pau
 lus: & Laurētius ceteriq; martyres qui morti tradiderūt
 corpora sua p fide xpi studēda: & multiplicāda. Sed mo
 do cessat multitudo ementium: & ideo oportet q xps pro
 leui precio vēdat glām suā v' oino retinebit sibi. Et ideo
 gustemus in presenti vita potū penitētie: vt perueniamus
 ad brauium vite eterne. Quartū ministerium est inuitare
 boves ad conuiuū. Ille inuitabat inimicos &c. Sic quis
 bet nostrū tenetur inuitare inimicos ad xpi vitā eternam
 Juxta illud. Nō veni vocare iustos s; pctōres. Sic tu de
 bes per bona exēpla & bona opera peccatorem instruere
 deo recōciliari. S; aliqui peccatores sunt lapides immo
 biles qui nō possunt de leui moueri imo sunt quasi cathe
 nati sicut herodes misit petrū in carcerem: & in ipa nocte
 erat petrus dormiēs inter duos milites vinctus duabus
 catenis: & custodes an ostiū custodiebāt carcerē. Actus
 xij. Dormitio petri pōt figurare dormitionez peccatoris
 in peccati cōsuetudine. Duo milites possunt dici mors et
 diabolus: q; mors insidiat vite: & diabolus aie: due cathe
 ne sunt voluptates carnales & vanitates temporales. Cu
 stodes possunt dici spes lenioris venie & presumptio lon
 gloris vite & qñ diabolus sic tenet pctōrem tūc habet eū
 in pace. Ideo cū summa custodia laborandū est verbo et
 opere tales ad conuiuū eternū inuitare. Quintū ministe

Nota
 bile p
 campo
 ribus.

Qui
 libet
 xpian
 tenet i
 uitare
 inimi
 cos ad
 vitam
 eterna

rium est ignē facere sine fumo. Ignis iste est charitas quā
 quilibet tenetur habere si desiderat vitā eternam obtine-
 re ⁊ hoc sine fumo iracūdie vt aliud non ostendas in ore
 ⁊ sic in corde. Sicut multi dicunt se aliquos diligere et
 odium habēt in corde. Ista non est vera charitas. sed est
 ignis plenus fumo. Cū opz odiū ex corde expellere. In si-
 gura huius dicit s̄m Pliniū. Est quidā piscis qui transglu-
 tu hami partes interiores. s. oia interiora sua foras p os
 euomit donec hamus exeat ⁊ deinde reducit ad loca sua.
 Sed sic videtur peccator iram vel odiū siue aliquod pec-
 carum cum incidit tanq̄ hamum transglutire. Eccles. ix.
 Sicut pisces capiuntur hamo ⁊ sicut auis comprehenditur
 laqueo: sic capiuntur homines tempore malo. Debet
 ergo tunc per os omnia interiora deicere donec exeat ha-
 mus: odium scz vel peccatū aliud quia omnia interiora
 reuelanda sunt. s. per confessionē donec perfecte liberetur
 a peccato ⁊ nūc poterit ignē sine fumo preparare per quē
 deus erit calefactus scz cōtentus. Sextum ministeriū est
 docere homines viam versus terram sanctā. s. celum sed
 ad celum oportet per mare transire. Adhuc dicitur mun-
 dus iste propter multas rationes. Primo qz sicut in mari
 est conflictus ventorum. ita ⁊ in mundo cōflictus est mul-
 tiplex bellorum. Item sicut in mari est tempestas fluctuū
 ita ⁊ in mundo inundatio aduersitatum. Itē sicut in ma-
 ri est amaritudo aquarum ita ⁊ in mundo amaritudo vi-
 tiorum: ⁊ sicut in mari profunditas aquarum ita ⁊ in mū-
 do profunditas miseriarum. Et sicut in mari beluarum
 est immanitas. ita ⁊ in mundo principum seueritas. Itē
 oportet propter ista pericula ⁊ multa alia pertransire per
 nauem: tamen solent homines propter quatuor nauem
 ascendere. Primo propter diluuium. Genesis. ix. sic nos
 debemus propter diluuiū vitiorū. vnde Osee. iij. Adhuc
 ledi dictum et mendacium et homicidium et furtum ⁊ adul-
 terium inundauerunt ⁊ sanguis sanguinē tetigit: ppter
 hoc lugebit terra ⁊ infirmabūtur oēs qui habitāt in ea: ⁊

Equa-
 ratio
 pericu-
 lorum
 maris
 pericu-
 lis hu-
 ius scilicet

ideo necesse est nobis nauem ascendere bone vite. Scdō ascendit nauis ad transfretandum. **2° Parb. ix.** ascendit rebus & transfretavit. sic & si nos volumus in ciuitatem venire nō habemus hic manentem ciuitatem ideo necesse est nauē ascendere. **Stultus** est qui debet mare transire per nauem & non uult nauem ascendere. **Stultus** est qui h3 tps 2° grum & differt quia a mane vsq; ad uesperam imitata bitur. **Stulti** autem sunt nautis clamantibus intrare qui tunc differunt. **Tertio** ascenditur nauis ad mercandum. **Pro** uerbio. sexto. facta est quasi nauis inuitio: & anima sancta & quasi nauis bona que abundat in terris scz que sunt gemitus: suspirium: paupertas: humilitas: caritas que donauit dominus noster iesus querere i terra nostra. **Et** qñ anima nostra sic onerata uenit ad portum optime recipitur a domino terre & bonis acceptis onerat illā nauem bonis patrie scilicet honoris & diuitijs. **Quarto** ascenditur nauis ad piscandum sicut petrus sic debemus ascendere nauē ad piscandum peccatores de aqua peccatorum attrahendo eos bonis operibus & exemplis. **Laudandum** tamen nobis est ne nimis ad lucra aliorum intendamus & negligentes nosmetipsos submergamus sicut contingit aliquando piscatoribus. **Sed** sunt multi non piscatores sed predones qui submersos querunt non ut eos eripiant sed ut uestes querant & quod prius est boies nautantes ppter spolia mergunt. **Isti** etiam aliqui sunt qui nauē dei regendam recipiunt. **Unde** est notandū qd ad saluationem nauis in magna tēpestare. alius nauē exonerat. alius aquā exhaurit: alius aneborā figit. alius uelum deponit: alius gubernaculum tenet: alius nauigando undas suas separat: & ita nullus est ociosus: sed quilibet de sua salute sollicitus: & sic nauis saluatur & non perit. **Ira** spiritualiter ad temptationis euersionem debent hec fieri. quia sic saluabimur a periculo mortis eterne. **Sed** qui in aliquo istorum negligens fuerit peribit. **Unde** paulus ad **1° timo. j.** **Qui** uolunt diuitias fieri incidunt in laqueum per tempto-

Stultus est
q tps
2° grum
differt

Que
sunt fa
clenda
ad sal
tandam
nauem
giam.

tionem in interitum et perditionem. Si ergo vis saluari ex
 onera cor tuum diuitijs que sunt valde graue onus. Secundo
 humilitas anime nauem exhaurit aquam peccati lingue
 euacuatorie eiciens. Juxta illud Ps. Effunde sicut aquam
 cor tuum. Tertio rupturas obstruit qui enim timet nihil ne
 gligit. hic obstruit foramina sensuum per que ascendit mors
 Iste autem timor oritur ex consideratione diuine potens
 tie et iusticia iudicis ex defectu aduocati vel testimonij et
 ex multitudine accusantium. Unde Job. ix. Si fortitudo
 queritur robustus est: si equitas iudicij nemo audeat pro me
 testimonium reddere sicut iustificare me voluero os meum con
 demnat me in conscientia que semper loquitur. Quarto spes an
 chora iacet. Quinto patientia velum deponit. Sexto pruden
 tia regit gubernaculum vt recte funem dirigat. Septimo ius
 dicia vndas separat. Nautis est anima sancta cuius merces sunt
 opera charitatis: funes diuina precepta. Adhuc patientia
 velum perseverantia: anchora fides: remus gubernaculum
 charitatis. gubernator spiritus sanctus: naute ducentes na
 uem exempla sanctorum. De tali nauti scribitur. Prover.
 xxxj. Facta est quasi nauis istitoris in qua sunt omnia ista
 Nautis ista portat poma. i. opera sancta redolentia coram
 deo et hominibus de quibus debes facere exannium ipsi
 deo. Et sicut poma dantur post prandium in delectationem
 et in solatium: ita fructus et fruitio bonorum operum
 dabitur nobis in celo post hanc vitam. In mari. s. in mun
 do est rupes magna. scilicet corpus humanum ex quatuor
 elementis compositum et in isto corpore est nudus. s. cor
 humanum in quo corde auis. s. spiritus sanctus per virtu
 tem baptismi residet qui continue habet septem oua. scz
 septem dona spiritus sancti quod diu auis ista. scilicet spiritus
 sanctus in corde residet secure transire poteris ad terram
 sanctam. s. ad vitam eternam. Sed si contingit autem per pec
 catum extra nidum volare mare. i. mundus dyabolus caro
 propria erunt et sargunt tempestates graues quas euas
 dere non potes et ideo opzite cor tuum bene et munde prece

parare ad modū bonus materialis: de domo tollit fango per quā significat amaritudo peccati que tolli d̄y. Itē tollendus est pulvis. i. amor terrenor̄ in quo maxime nascuntur pullices. i. sup̄bi salientes. Itē mulier mūda domū pargat ⁊ congregat pulveres: ⁊ post eūc̄it p̄ ostiū ⁊ post arē mandata apponit aquā: ⁊ tandē sarmentū: sic volens mū dare domū. i. cor̄ congregat pulverem cogitando oīa mala que fecit ⁊ oīa bona que omisit: post emittat per plenā cōfessionē apponat aquā per lacrimar̄ effusionē. Dinet domū sarmento per dignā satisfactionē ⁊ sic in domo bñ p̄parata libenter hospitat d̄s. vñ videmus q̄ ex aduentu boni hospitatis tōta domus emundat: s; eo recedēte nō remanet de bonis eius in domo nisi simus iumentor̄. Sic ex aduentu dei per grām sustentat corpus ⁊ aīa s; recedēte grā eius nō remanet nisi simus. i. tp̄alis: q̄ quāto plus amplectitur quis sinum in brachijs: tanto minus h; de eo nec fortior efficitur: ergo quanto quis plus amat diuitias ⁊c. Unde Ecclesiastes. Qui amat diuitias fructū non accipiet ex eis. Nihil petis q̄ amare pecuniam: auis que est inimica est dyabolus qui circuit querens quem deuoret qui die ac nocte nititur sp̄s sanctum a cordib; nostris expellere per peccatū. Si velis sp̄s sanctum tecū habere facicut fecit Suidō. Aspergas nidum cur̄ sanguine agnī i. semp̄ debes habere recentē memoriā in corde tuo de xp̄i passioē quā p̄pter te sustinuit: ⁊ sic auis inimica. i. diabolus sine dubio nō audebit ad te appropinquare ⁊ p̄sequens sp̄s sanctus remanebit in te ⁊ poteris secure intrare sanctam. i. ad vitā eternā peruenire. Ad quā ⁊c. Itē oē petiā q̄uis p̄destinatione grauissimā nisi desperatio n̄bis baratro subiaceat est remissibile. **Cap. xvij.**

Uidā miles erat noīe iulianus qui vtrunq; parentē nesciens occidit. Cū em̄ iulian⁹ iste nobilis: ac iuuenis quada; die venationi insisteret ⁊ quenda; ceruum repertum insequeretur subito verius cum se vertit atq; d̄p̄is

Amara
re pecu
nias ni
hil pe
ius.

Tu me insequeris qui patris et matris tue occisor: eris.
 Quod ille audiens vehementer extimuit ne forte sibi con-
 tingeret quod a ceruo audierat. Relictis omnibus clam
 discessit ad regionem valde remotam peruenit ibique cui-
 dam principi adbesit. Ille vero tam strenue ubique tam
 in bello quam in palatio se habuit quod princeps mili-
 tem cum fecit et quandam castellanam viduam in coniu-
 gem ei tradidit et castellum pro dote accepit. Tunc paren-
 tes iuliani pro amissione filii nimium dolentes vagaban-
 tur ubique pergebant et filium suum sollicitate querebant.
 Tandem ad castrum ubi iulianus preerat venerunt quos
 cum uxor iuliani videbat et iulianus non affuerat quinque
 essent inquisisset et illi omnia que filio suo acciderent enar-
 rassent intellexit quod parentes viri sui essent ut pote avi-
 ro suo frequenter forte audierat. Ipsos igitur benigne su-
 scipit et pro amore viri sui lectum suum eis dimisit et ipsa
 sibi lectam alibi preparabat. Facto autem mane castella-
 na ad ecclesiam perrexit. Et ecce iulianus mane veniens
 in thalamum quasi excitaturus uxorem suam intrauit
 duos pariter dormientes inuenit uxorem cum adultero
 suspicatus silenter extracto gladio ambos pariter intere-
 mit. Exiens autem domum vidit uxorem ab ecclesia re-
 deuntem et admiratus interrogauit quinam essent illi
 qui in lecto suo dormirent. At illa ait. Parentes vestri
 sunt qui vos diutissime quaesierant et eos in nostro thala-
 mo collocaui. Quod ille audiens pene exanimis effectus
 amarissime cepit flere et dicere. Deus miser quid faciam
 quia dulcissimos parentes meos occidi. Et ecce imple-
 tum est verbum cerui. Quod dum vitare volui miserri-
 mus adimpleui. Jam nunc vale dulcissima soror quia
 decetero non quiescam donec sciam quod deus peniten-
 tiam meam acceperit. Cui illa. Absit dulcissime frater ut
 me deseras et sine me abeas. sed que fui tecum particeps
 gaudij ero particeps et doloris. Tunc insimul recedentes
 iuxta quoddam magnum flumen ubi multi periclitabantur

Iulianus pu-
 taens
 deus quod
 ceruus si-
 bi pater
 fuerat
 patriam
 parentem
 relinquit.

quomodo iu-
 lianus
 utrumque
 parentem
 occidit.

tur quoddam magnum hospitale statuerunt vt ibi penitē-
tiaz facerent ⁊ omnes qui vellent flumen transire in cesan-
ter transuerberent: ⁊ hospitio vniversos pauperes reciper-
rent. Post multum tempus media nocte dum iulianus fe-
sus quiesceret ⁊ gelu grane esset audiuit vocem lamenta-
biliter clamantem ad iulianum vt se traduceret voce iuga-
bei innocentem. Quō ille audiens concitatus surrexit ⁊ iam
pre gelu ipm deficientem inuenit ⁊ in domum suam por-
tauit ⁊ ignem accendit ⁊ ipm calefacere studuit: s; calefie-
ri nō potuit: tunc ibi deficeret timens ipm in lectum suum
portauit ⁊ diligenter cooperuit. Post paululum ille qui
sic infirmus ⁊ quasi leprosus apparuit splendidus ad celū
scandit: hoc hospitii suo dixit. Iustane dominus misit me
ad te mandans tibi q tuam penitentiam acceptauit: tam-
bo post modicum tēpus in domino requiescētis: sicq; ille
disparuit ⁊ iulianus cum uxore sua post modicum plenus
opibus bonis ⁊ elemosynis in domino requieuit.

C Moralizatio.

Barissimi. Ille miles iulianus pōt dēci q
libet xpianus bonus ⁊ pius qui dy de-
bellare viriliter contra dyabolum mun-
dum ⁊ carnem: ⁊ debet venationi insistere
scilicet deo animas acquiescere. sequi cer-
num idest xpm. vii. ps. Sicut ceruus desi-
derat ad fontes aquarum ⁊c. Si vero fideliter prelatus
sequit xpm: audire potes et videre in sacra scriptura q de-
bes parentes tuos occidere. idest propter dei amorem il-
los simpliciter relinquere. Iuxta illud. Qui dimiserit pa-
trem ⁊ matrem propter me: centuplum accipiet ⁊ vitā eter-
nam possidebit. Miles iste perrexit in regionem longin-
quam. ⁊c. Sic prelatus in regionem longinquam hoc est
longe transire debet a mundor ab illis que in mūdo sunt
sancte ⁊ pure viuendo ⁊ seruire principi. s. xpo ⁊ cum eo
diuersa bella committere contra dyabolum: mundum: ⁊
carnem. Christus cum perceperit sic militem suum triqua-

De re-
uelato-
ne ad
iulia-
nū scā

phare dabit tibi uxorem castellanam. s. gratiam suam que
custodiat castrum cordis tui ut poteris deo pro oia placere.
Sed sepius contingere videmus quod parentes carnales et
mundi vanitates tale insequuntur ipsum ad malum instigando
et ponunt in cordis tui lecto te phare volendo sicut fecerunt
Job: sed resistito fortiter et cum gladio penitentiae eas deleas
ut dicitur in figura ioab quod Absalom persequens patrem per capillum
susensus est in quercu: et Joab infixit tres lanceas in
corde suo. Quercus ista est concupiscentia. Capilli carna-
lia desideria. Ulnus transiens est caro moriens. Joab
diabolus tres lanceas dum vivit. s. cogitationes: opera-
tiones: et consuetudines infigit: et in morte tres angustias
scilicet iram dei que offendit: carentiam celi que amisit. pe-
nam infernalem quam meruit. Istos parentes debes occi-
dere gladio penitentiae: et post hec ad flumina sacre scri-
pturae pergere: et ibi domum salutis erigere: scilicet orationes
ieiunium: et elemosinam proptere: et sic pro consequens deum
in lecto cordis tui poteris requirere: et ad vitam eternam
peruenire. Ad quam etc.

De peccato superbie.

Cap. xix.

Igitur in gestis romanorum quod erat quidam prin-
ceps Romanorum nomine Pompeius. Hic du-
xerat filiam cuiusdam nobilis que Cesar vocabatur.
Hi duo convenerunt inter se quod totus orbis dominiū suo
imperio subiugarent. Accidit quod Pompeius mitteret Ce-
sarem ad expugnandum plagas diversas: quia iuuenis erat
et ipsum docuit laborare. Ipse autem tanquam principalis curi-
tatem Romanam a plagis illis custodiret: prefixit tamen sibi ter-
minum redeundi sub spacio. v. annorum quod si non faceret
iure suo perpetuo privaret. Cesar autem exercitum collegit:
et ad illas partes perrexit inveniens homines bellicosos
quos non poterat in prefixo termino superare. Appellens
popeium offendere quam bellum dimittere ex capite proprio
alienavit se alijs. v. annis. quod graviter portabat. Pom-
peius interdixit sibi civitatem Romanam: ita quod non aude-

Ab-
lon pfe
quens
patres
p capil-
los su-
spensus
est.

Pom-
pei- in
terdi-
xit civi-
tatem ro-
manam
cesari.

ret ad eum ulterius appropinquare. Cesar vero finito bello iter arripuit versus romā: venit p quādā aquā cū exercitu suo: q̄ qdē aqua vocabat rubicem: et ibi apparuit ei qdā imago magna stās in medio aque: et loquebat ei dicens. Cesar si venias p pace Romana liceat tibi vsq̄ huc venire: sin autē non presumas intrare. Cui Cesar respondit. Semp militavi et paratus sum omnes labores sustinere p honore et cōmodo ciuitatis Romane ampliādo: et semp volo dñs meis testibus quos adoro. His dictis ymago disparuit. Post hoc statim Cesar p cūso dexterioro flumen transiit: sed cū pertransito flumine stetisset ex alia parte mor ait. Nūc pace temerata: qz iura reliquo, et ab illo die non cessauit Pompeium persequi et inq̄tus potuit destruere nitebatur.

Cōsolatio.

Quārisimī. Per hunc senē Pompeium intelligitur de creator oīm qui semper fuit ab initio et erit sine fine. Per Cesarem intelligo Adam qui fuit princeps oīm hoīm. cuius filiam. i. animam deo desponsauit in fide. Osee. ij. Desponsabo te mihi in fide. Deus igitur volens probare Adam posuit eum in paradiso vt operaret et custodiret illud: qui statim de statu suo superbiens volens sue vxori placere et diabolo acquiescere vnicū preceptum quod deus ei dederat violauit: ppter quod deus eum expulit: non solum de paradiso: sed etiam de celesti imperio. Adam tñ sperans se posse recuperare qd̄ perdiderat ad hoc postea inq̄tum potuit laborant: sed vere attingere non valebat vsq̄ ad aduentum dñi nostri Iesu christi imaginis nostre q̄ apparuit baptisatus in aquis iordanis. Dñs p̄o et saluator noster dixit oībus nobis ad celum tendere volentibus. Job. ij. Nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto etc. Multi autem cum veniunt ad hanc aquam promittunt coram testibus deo seruire et peccata vitare. viriliter contra diabolum pugnare: sed ben prochdolo et timeo timendam.

Respō
sio ces
sari ad
Imagi
nē quā
vide
rat.

est de multis q̄ cum fecerunt vota sua obliuiscuntur & p̄cepta contemnunt sicut Absalon. iij. Reg. postq̄ fuerat reconciliatus patri suo Dauid occiderat fratrem suum. Videns q̄ populus pronus erat ad constituendum eū regē dixit patri suo. Uadā & reddā vota mea dño que uouisti domino in ebion. Et dixit ei pater su⁹. Uade in pace. Perrexitq̄ in ebion: & populus constituit eū regē. Ab illo vsq̄ in diem mortis non cessauit p̄sequi patrem suum: sed Cesar & Absalon interfecti sunt a seruis suis. Eodem modo mali xp̄iani non desistunt deum patrē p̄sequi p̄ mala opa eorū: ideo tradunt ministris gebenarum quos timebant & colebant. Sed attendite postq̄ Absalon occiderat fratrem suum fuit exaltatus: & Cesar postq̄ fregerat p̄ceptum Pompei: sed Joab faciens pacem inter ipsum & patrem reduxit eum: sed uidens honorem suum: impugnavit patrem & colligēs sibi gentē constituit se regē: s̄ in bello suspendit seipm̄ per crines. Et Joab qui fecerat pacem inter ipsum: & patrem infixit tres lanceas in cor eius. Iste Absalon signat peccantē mortaliter qui occidit fratrem suum. Animam suam. Christus autē fecit pacem: sed nulli reconciliati accipiunt bellum contra deum. Et tunc uenit x̄ps qui pacē fecerat & figit tres lanceas in cor peccatoris. Prima est separatio a deo. Secunda est maledictio. Tertia est ignis eternus.

Ab
lō
fuit
interfe
ctus
&
seruis
suis.

De miseria & tribulatione. Cap. xxi.

Conradus regnauit in cuius impio erat q̄dam comes noie Leopoldus qui iraz regis metuēs cum vxore sua in siluā fugiēs in quodam tugurio laritabat. In qua silua nemorata dum Cesar conrad⁹ ueniret nocte supueniēre in eodē tugurio ipm̄ oportuit hospitari. Cui hospita p̄gnās vicina existens ptui decenter ut potuit strauit & necessaria ministravit. Eadē nocte mulier filium peperit. & cesar vocē audiuit dicentem. accipe: accipe. Experges factus ipse a somno totusq̄ truidus & tremefactus, ait infra se, Quid signat ista uox

Deso,
nio cō:
radi i:
perato
ris.

accipe. accipe. accipe. Quid debes accipere: cogitabat. et
statim obdormiuit. Et ecce secunda vice audiuit voces di
centez ad ipm. redde: redde: redde. Cesar experges factus
a somno cōtristatus est valde: et ait intra se. Quid est hoc?
Primo audius: accipe: accipe: accipe: et nihil accepi. Apho
do dicit: redde: redde: redde. Quid debeo reddere ex quo
nihil accepi. Cesar iterum incepit dormire: et ecce tertia
vice audiuit vocē dicentē sibi. Fuge: fuge: fuge: quoniam
hic puer primogenitus gener tui erit. Cesar vero cuꝝ ta
lia audisset cōmota sunt omnia viscera eius. Aphane vero
furgēs duos armigeros suos secum secretarios ad se vo
cauit dicens. Ite parvulum illū de manibus matris vio
lenter auferre: et ipm per medium scindentes cor eiꝝ mihi
afferte. Contriti euntes de gremio matris puerum rapue
runt. quem vidētes elegantissime forme misericordis mo
ti ipsum super quandā arboris supiciem ne a feris deuor
raretur reposerunt. et leporem scindentes cor eius cesari
obtulerunt. Eodē die dum qdā dux iter transiret: et puer
rū vagientē audiret ipm i gremio suo priuatum nullo sciē
te accepit. Et dū filiū non haberet vxori attulit et eum nu
triri fecit a se: et vxore sua genitum fingēs Henricum vo
cauit. Cū puer iam creuisset erat corpore pulcher nimis:
ore facundus et oibus gratosus. Quē cuꝝ tam decorum
et prudētē vidit Cesar a patre petijt: et in curia sua manere
fecit. Sed cum videret puerū omnibꝝ gratosum: et ab
omnibꝝ cōmendari dubitare cepit ne post se regnaret: et
ne iste sit quē occidi mādauerat: volēs igit esse securus li
teras manibus suis scriptas vxori dirigit in hunc modū
Inquātꝝ ꝑꝝ unbi chara vita tua mox vt istas literas re
ceperis puerū hūc necabis. Dū vero pergēs in quadam
ecclesia hospitatus fuisset et sup bācam quiesceret: et bursa
in qua erat litera dependeret: sacerdos curiositate ductꝝ
bursam aperuit: et legēs scelus abhorruit: et radēs subitū
ter vbi dicebat puerum hūc necabis scripsit. Filiam no
strā in vxorē ipsi dabis. Cūqꝝ regina istas literas legisset

De a
statis
sacer
dotis i
corri
gēdis
lris cō
radi i:
perato
ris.

303171.
et regis sigillo munitas videret de manu imperatoris scriptas
effectus cognosceret: convocatis principibus nuptias
celebravit. et suam filiam eidem in uxorem dedit. que nuptie
aquisgranum celebrate sunt. Dum autem Cesari conrado narra-
retur quod solemniter nuptie filie sue essent celebrate ille ob-
stupuit. et cum a duobus armigeris et duce: et sacerdote ve-
ritatem comperisset ordinationi dei resistendum non esse
vidit. et ideo pro puero mittens cum esse suum generum
approbavit: et post in imperio regnare instituit.

Oratio.

Quoniam. Iste imperator est deus pater propter petrum
primum patris iratus erat. et cum a paradiso expul-
sus qui fugiebat in silvam huius mundi: sed deus vo-
lens venari circa animas misit filium suum in silvam huius
mundi quando carne assumpsit de virgine gloriosa et in nocte
natus. Rex qui audivit vocem dicens tibi accipe: accipe: ac-
cipe. potest dici quilibet homo qui deberet esse rex superstitus
ad seipsum regendum quantum ad salutem corporis et anime
sue. Unde cuiuslibet nostrum dictum est accipe etc. Per primum
debemus intelligere primo quod accepisti animam ad
dei similitudinem creatam. Per secundum accipe corpus cum
quinque sensibus et omnia quatuor elementa parata tibi ad
ministrandum. Per tertium accipe quod si fideliter deo ministra-
veris vitam eternam accipies. Charissimi attendite diligen-
ter ad beatrix accipe. Unde celum dicit tibi que est prima
vox. A sinistro tibi lucet per diem ut vigiles: tenebras per
noctem ut pauses: alterno tibi tempora ut varietates tollat.
Terra dicit. te porto: te nutrio: te pane conforto: et te vi-
no letifico. Diversis animalibus mensam tuam repleo. Aqua
tibi dicit potum tibi prebeo: sordes tuas lauo. et diversa
genera piscium ad usum tuum ministro. Aer dicit. Civitas
Ierusalem flatum tibi prebeo: et omne genus avium tibi mitto
ad tuum obsequium. Vox admonentis est mundus cum
dicit. Uide homo quomodo amavi te. qui propter te feci
me. servio tibi et factus sum propter te ut infernas illi

De ex-
positis
one vo-
cibus quod
conradus
i lecto
racens
audis
uit.

qui fecit te et me propter te. Accipe benignitatē, redde cha-
 ritatem. Vox cōminantis est cum dicit ignis. A me com-
 bureris. Aqua a me submergeris. Terra a me absorberis
 Infernus a me deglutieris. Secunda vox quam impator
 audiuit tribus vicibus fuit redde redde et c. Quid redde
 re debes. Pr̄io certe deo animam mundam quam deus
 ad suam similitudinē creauit: et p̄ eius passionē redemit.
 Per secundum redde. Quid debes reddere? Certe diui-
 na precepta seruando decimas oblationes et totū corp⁹
 in eius seruitio volūtariē offerendo vt possis dicere cum
 Psal. Reddā tibi vota q̄ distinxerūt labia mea. Per ter-
 tium redde: intelligas q̄ deo debes reddere totū cor-
 pus tuum vt eum diligas toto corde: tota anima: tota mē-
 te vt sis paratus pro eius amore omnia patienter tolera-
 re. Secundum est. diligas primū tuū sicut teipsum. Ter-
 tia vox. fuge et c. Per primum fuge debes intelligere q̄ fu-
 gere debes diabolū per opa misericordie et humilitatis.
 mūdum p̄ paupertatē. carnē p̄ ieiunium et castitatē. Per se-
 cundum fuge intelligas vt in quantum poteris vitabis
 pctā: et ppriam voluntatē: et nudi vanitatē: et consortium
 malorū. Per tertiu fuge: intelligas q̄ fugere debes infer-
 nū et ei⁹ penā p̄ cōtrictionē: et cōfessionem: et satisfactionē:
 qz puer nat⁹ est nobis cui⁹ imperiū sup humerū ei⁹. Pue-
 rū istū iesum xpm multi psequunt: et ipm cōstū in eis est
 cum vitijs et p̄cupiscētjs occidunt. Sed duo armigeri. s.
 potētia diuina et sua gr̄a a cordibus taliū puerum iesum
 rapiunt. qz puer iesus nō libēter quiescit nisi in loco mun-
 do. Puer iesus ponitur i arborē. s. in ecclesia vbi dux bo-
 nus p̄elat⁹ eū inueniet p̄ opa meritoria: et nutrit munde.
 sed homo miser nō timēs deum accipit eū in altari: et tūc
 poterit de eo dici quod dicit in Gen. de Ioseph. Fera pessī-
 ma deuorauit filiū meum. i. xpm. Si vis ergo tute proce-
 dere occide leporē. i. carnem tuā. i. carnales affectiones p̄
 orationes: et ieiuniū: et elemosinam: et sic extrahere cor tuum
 vt puer Iesus possit saluari et tecum manere et filiā tuam

la iam desponsare. S; sepius ptingit q; homo reciduat,
 z has scribit manu ppria &c. Lfe iste sunt cogitationes ma
 le z peruerse ad perpetrandū mala per que puer ille oino
 a te extinguit: z qm scribitur ozi. i. carnī appetēdo gulam
 z luxuriā. s; sacerdos discretus. i. p̄fessor atq; p̄dicatoz dz
 aperire sacrā scripturā per stillū iratū. i. mala opa mutare
 p̄ penitentiā. z tūc puer Iesus sine dubio aiām tuā despō
 sabit. Ad quā desponsationē p̄ncipes erūt vocati. i. virtu
 tes cardinales. z poteris cū ch̄risto regnare.

De dolo z p̄spiratione: z cautela ipsi contraria.
Capitulum. xxj.

Istinus refert q; ciues lacedemonie simul p̄spi
 rauerūt q̄ regē suū z p̄ualentes s̄ cum de ciuitate
 sua eū indigne expulerūt z a toto regno. Accidit
 tūc ip̄is qz rex p̄fax eandē moliebat destruere ciuitatē: cū
 magno exercitu ciuitatē obsedit. Rex aut̄ expulsus ciuita
 tē suam q̄nis ingrata nō potuit nō amare. s; misertus est
 eius. Cū aut̄ explorasset z didicisset machinationē regis
 p̄rfax q̄ ciuitatē suā lacedemoniā: cogitauit quō possēt la
 tenter z prudēter totā machinationē intimare ciuitati p̄di
 cte. Acceptis tabulis scripsit in eis totā machinationē z
 vna cū hoc informationē sp̄alem quō possent resistere z ci
 uitatem s̄ eum defendere. z cū totū scripsisset qd̄ voluisset
 superliniuit scripturā suā cera. z accepto nūcio fide digno
 direxit eas ad magnates ciuitatis: sed tabulis receptis: z
 diligenter inspectis nulla litera apparebat: s; tantummo
 do cera plana. Questio inter omnes satrapas facta est de
 tabulis in comuni vt vnusquisq; diceret imaginationē
 suam quid esset de tabulis faciendum: sed non est inuen
 tus qui eorum potuit aperire intellectum. Accidit autem
 q; soroz predicti regis audita perplexitate istarum literarū
 q̄ petijt a magistratu vt possēt eas videre: q̄bus diligēter
 inspectis cepit caliditate feminea p̄fax de cera d̄ tabulis ele
 uare, apparuitq; statiz l̄ra. Cūq; plus de cera eleuasset pl̄

Lace
 demo
 ni reg
 suū ex
 pulest
 a regn
 suo.

de lsa apparebat. sicq; tota cera de lsa eleuata legi poterat quicquid ibi erat scriptū. Satrape hoc vidētes gauisī sunt valde consiliū literarū fecerunt: ⁊ ciuitatez fortiter defendebant: ⁊ ab omni obsidione liberabant.

Alphorallatio.

Arrisimī. Per istum regem deus omnipotentē itelligo qui expulsus fuit de ciuitate sua. i. societate humana quādo primi parentes nostri conspirauerūt in paradiso ⁊ ei⁹ precepta transgressi sunt tāq; qui dicerent. Nolumus hūc regnare super nos. Hoc autē non obstante rex dñs noster Iesus xps ciuitatem predictam. s. totum genus humanum nullo modo potuit non amare. Nam dilexit nos cum inimici sui essemus. quia sic ait dicit Apłs Ad Ro. Cū inimici essemus recōsiliati sumus deo per mortē filij ei⁹. Rex iste dñs noster Iesus xps perpēdens q; diabolu qui est rex super oēs filios superbie omnes quasi infinitis machinationibus moliret destruere accepit tabulas de quibus ad literaz dicit. Exod. xxxij. tabulas videlicet Moysi: scriptasq; in eis informationem sufficientē contra demonē ⁊ machinationē eius. Sicq; per nunciū fidelē: scilicet Moysen ciuitati humani generis destinauit. Sed scriptura ista fuit sic sublimata quadam cera. s. cerimonijs quibusdā ita q; moralia legis non poterunt plane ⁊ aperte legi ab vnoquoq; tempore legis scripte non bene intellecte fuerunt questionē multe: sunt veteres super intellectu istarū tabularū. Sed certe nūq; aliquis inuētus fuit qui istarū tabularū intellectum aperire potuit donec vna puella soror regis veniret valde prudēs ac de nobili genere pducta. domicella ista erat beata virgo Maria mater dei ⁊ hominis. s. benedicta ⁊ sanctificata soror etiā regis xpi. nā cum ipsa esset filia regis dauid sm carnem ipsa etiā est filia dei spiritualiter loquendo. Juxta illud. Huic erat soror nomine maria. Nec itaq; s. virgo maria tabularū leges antīque aperuit intellectu. Sed quomodo? Certe delēdo cerā. Scitis em̄

Quali)
ter deo
recōsiliati
es se debe
mus.

q̄ veniente lumine recedit umbra: & igne calefaciente des-
 sinit cera: modo ille ceremonie fuerunt quasi umbra. xps
 autem deus fuit ignis & Maria mater eius illuminatrix
 in die purificationis sue sponte & humiliter subiecit se ce-
 rimonijs legis licet non indigeret vt flinum suum ignem
 diuinum in templum presentaret. Necessse ergo est & fuit
 umbra recedere & ceram ipsam defluere & auferri. Cui ps.
 Sicut fluit cera auferentur: supercedidit ignis & non vi-
 derunt solem. Et quia in die purificationis sue ceremonijs
 abstulit & sic legez impleuit & nos a seruitute diaboli per
 natiuitatem filij sui liberauit & ad vitam eternam deduc-
 xit. Ad quam nos perducatur.

¶ Timor mundanus. Cap. xxiij.

Narrat Augustinus q̄ quando egyptij olim vole-
 bant deificare yfidem & serape isto modo pecc-
 serunt. Primo per legē statuerūt q̄ quicūq̄ eos
 dice ret esse homines vel aliquis de eorū genealogia nar-
 raret caput plecteretur. Statuerunt duas imagines. Se-
 cundo vt lex predicta nullū lateret in omni tēplo vbi eos
 rum imagines colebātur iuxta eos imponebatur vnum
 paruum ydolū habēs digitū suū labijs applicatū vt per
 hoc faceret signum silērij ingredientibus ista templa: & sic
 veritas ab omnibus taceretur.

¶ Applicatio.

Quarrissimi, reuera hoies mūdani ista faciūt tene-
 brosi oppōsores veritatis similiter sorores eccle-
 siastici status q̄i volunt deificare & glorificare se
 metipos vel alios cōsimiles ponūt statim quoddā ydolū
 corā oculis platorū faciētes signū silērij ita vtz q̄ nullus
 audeat eos arguere nec de eorū factis exprimere veritatē
 sed magis eorū errores dissimulare vel potius manifesta-
 re: vt sic ppter defectū cōtradictionis videātur apud po-
 pulū esse iusti. Et certe istud ydolū est timor mūdanus p-
 pter quē nullus audeat dicere veritatē nec mori ppter ve-
 ritatē nec nimia persecutionē sustinere, immo ppter istud

De hy-
 pocristi

ydolum illi quorū principaliter interest p suo grege mor-
riſſunt ita timidi ſicut leporēs: Immo qđ peius eſt ipi ſiūt
aliquodolū ſilētū qz ſi ipi nō eſſent aliȝ defenderēt veritatē
et deū q eſt veritas pze oculis haberēt in oibus operib⁹.

De ſpiritali medicina.

Cap. xxiij.

Beat⁹ Auguſtin⁹ refert q mos antiqu⁹ erat
qz corpora imperatorū poſt mortē eorū cōbure-
rentur et cineres in eminentiori loco collocarent.
Cōtingit autē q quidā moriebatur cuius cor nō poterat
comburī. Multis autē ſuper hoc miratibus oēs rhetor-
res et ſapientes illius puincie citauerunt: et ab eis cauſam
inquirentibus tādem dixerunt q imperator fuit intorxi-
catus et propter latens venenūz accendi non poterat cor
eius: tunc illi extrahentes cor de igne appoſuerunt tyria-
cam ſicqz venenam fugauerunt: et cum iterum cor in ignē
poneretur mox in cineres eſt redactum.

Choroaliſatio.

Quareſſimū. Sic ſpiritaliter de hoibus veneno-
pecti mortalis intoxicatis impoſſibile eſt vt eorū
corda igne ſpūſſi accendant niſi per tyrtacam
et per cōfeſſionē et contricionē prius pecti macula delea-
t.

De ſuggeſtione diaboli per tēporalia.

Ca. xxiij.

De quodam mago narratur qui habuit quendā
ortum pulcherrimū in quo erāt tot flores redo-
lentes tot fructus ſuaues tot diuitiē et delitiē q
valde delectabile fuit ibi eſſe. Hūc locum nullis volebat
oſſedere niſi fatuis et inimicis ſuis. Et cū eſſent introducti
viderūt tot et tāta gaudia q mirabātur. Inſtāter querebāt
vt in illo poſſent manere. Ille vero nulli cōſentiebat niſi
qui hereditatē ei concederet. Fatui vero credebāt q eſſet
paradiſus: in quo ſemper deberent permanere heredita-
tem illorū conceſſerunt. magus vero nocte ſurgebat et
eos dormientes inueniebat et occidebat: et ſic per ortum
ſuum quaſi infinita mala perpetravit.

Choroaliſatio.

Antiq-
rus cor-
pora i-
perato-
rum cō-
bure-
batur
p⁹ mor-
tem.

De can-
tela cu-
inſidaz
diuitis

Quarrissimi. Iste magus cum ordo suo est mundus
iste cū diuitijs suis et gl'ia sua. Magus dicit quod per
incantationes suas multos seducit sicut isti iocun-
datores faciūt. Talis ponit scutellā et nihil ponit intus in-
terim fabulat et trufat et ludificat circumstantes: postea que-
rit quid ē ibi et apparēt denarij: distribuit et dat circumstā-
tibus accipiūt gratāter et cū clauerint manus credētes se
habe denariū postea aperiētes manus nihil inueniūt. Sic
mundus iste multos decipit incautos et illudit et sic est de
multis. Quod dicitur nihil est de re sub scutella vel disco: hoc est quod
dicitur nihil habet nisi ea tantum quae victus sunt necessaria modicum cu-
rat de mundo: quod vidēs mundus volēs eos decipere eleuat
patellā et ostēdit quod later. id est modicum eleuat personā et exal-
tat supra vltē necessaria vt ad eccliam vel prebendā: et tūc
incipit ostēdere diuitias et delitias: statim miser hō appe-
tit et cōcupiscit ea que sunt cōtra salutē aīe suae et datur ei
multa et credit ille ditari: et in optimo statu esse: sed si ape-
riat manus eius nihil in fine inueniet: teste ps. Nihil in-
uenerunt omnes viri diuitiarū in manibus suis. Studea-
mus ergo mundum istum spernere si desideramus ad vi-
tam eternam peruenire. Ad quā nos perducatur. etc.

De beneficiorū obliuione et ingratitudine. Cap. xxvi.
Quedam domina nobilis patiebatur multas in-
iurias a quodam tyrāno qui vastabat eius ter-
ram. Illa hoc audiens quotidie lachrymas
emittit: et in amaritudine est anima eius posita. Accidit a
casu quod venit quidam peregrinus iuxta eam vbi manebat
vidensque eius angustias pietate motus bellum pro ea de-
dit eo pacto quod si in bello moreretur: baculum eius et perā
prinatum in camera eius custodiret: vt memoriā de eo ha-
beret et sibi grata esset. Illa vero fideliter ei cōcessit. pere-
grinus bellum attemptans tyrannum venicit et ipse in
bello vsque ad mortem vulneratus est. Puella cui de mor-
te eius audisset fecit quod promissit baculum et peram in
camera sua ante lectū suū pepēdit. Accidit autem quod per-

Mun-
dus
iste de-
cipit mi-
tos in-
cautos

De vic-
toria
pēgrī
ni ty-
rannū.

regna & castra famavolabat q̄ ista nobilis domina oia re-
gna amissa recuperasset. Nec audientes tres reges ad eaz
venerunt cum magno apparatu vt eam visitarent & inpro-
rem peterent. Illa statim ornavit se in occursum illorum
ambulabat: eosq̄ satis honorifice recepit ac intra se cogi-
tabat. Forte isti tres reges cameram intrare proponunt
erit mihi opprobrium si ante lectum meū invenerint pere-
grini peram & baculum: & iussit ea amoveri nec ultra ibi
comparere. Sic pacti sui oblita & ingrata reperta est.

Capitulum.

Quoniam. Domina ista est anima bñana. Tyrā-
nus diabolus qui eaz p̄manuit hereditate regni
celestis per multa tempora. vnde ipsa multū do-
lebat nec mirū: quia in inferno diu posita erat donec pere-
grinus venerat. I. X̄pus qui de celo descendit in peregrini-
nationem istius mundi. Pera eius caro eius mandiffima
in qua latuit divinitas in qua recepit vulnera. Baculus
est lignum crucis in quo pependit pro nobis peccatorib⁹
vnde pro anima fecit victoriam feria sexta vt nos libera-
ret a p̄sib⁹ vt ei restituerētur omnia amissa. Petiit ergo in-
stāter a te vt pro eius amore peram & baculum custodias:
hoc est recentem memoriam continue de eius passione ha-
beas infra cameraꝝ cordis tui. Tres reges sunt diabolus
mundus & caro: qui veniunt ad hominem suggerendo de-
lectando: consentiendo: miser hō non p̄meditans de futu-
ris ornat se cum vitijs & concupiscentijs & occurrit. Scito
consentit & sic amouet memoriam xp̄i: & per consequens obli-
tus est dei. Studemus ergo eius bñificia recolere si vo-
lumus ad eternum bñanium peruenire.

De humilitate.

Cap. lxxvj.

Regina quedā nobilis de seruo rustico p̄cepit si-
lium. filius post hoc vitiose & male se habuit i-
spectu p̄cipis patris sui putatini. Princeps
vero a regina diligenter quesuit an filius suus esset qui ta-
ntu per p̄fessionem regine inueniens non esse filium suū

nolens tñ ppter hoc eaz priuari regno: regnū suū dedit sibi: sed sic ordinavit q̄ pannos suos diuersi generis ⁊ coloris faceret: medietatem de vili pāno: ⁊ aliam de p̄cioso vt qñ vcz respiceret a supbia: ex omni vitio quocūq; retraheret: qñ vero nobilē pannū ne oīq; deiceret: sed per ista discretum se exhiberet.

Applicatio.

Avarissimi. Spūaliter caro nra ad modū vxoris carnalia diligit vult nos retinere ne p̄gam⁹ ad terrā p̄missiōis quotiens peccatū mortale committimus. Quid ergo est nobis faciendū? Lerte debemus dare carnī annulū obliuīōis vt abstrahata delectationib⁹ que sunt scōm sensum vt sic obliuiscant delectationes carnales. Sed annulū memorię d̄z aīa sibi retinere vcz in memoria iugiter habeat penas infernales ⁊ nouissimuz vitę sicut sic caro obliuiscatur peccare: vñ scriptū est. Ademo rare nouissima tua. ⁊ in eternum non peccabis. Eccl. viij. Tunicā debemus habere qz sumus filij rustici: hoc est terre. Job. xxvij. Putredini dixi. p̄f me⁹ es ⁊c. vñ si a nobis querat qd est bō? Lerte dicemus q̄ homo est paup ⁊ debilis aut stult⁹ aut rusticus aut ignobilis ⁊ turpis. Pauper es si indiges potētia: rusticus si indiges nobilitate: ⁊ stultus si sapiētia. q̄ paup sis p̄bo. Nihil habes de te nisi peccatū: si em̄ reddideris ouī lanā: boī calciamenta terre segetes nihil tecū manebit nisi peccatum. Scō tu es debilis: qz nil boni operis potes de te: vnde homo cōparatur flozi qui mane est pulcher ⁊ splendens de sero marcescit. Itē fumo. psal. Sicut deficit fumus: sic deficient peccatores a facie dei. Itē vanitati. ps. Homo vanitati filis factus est. Tertio tu non es sapiens qz non cognoscis teipsum. Quō ergo alia cognoscere potes? Quarto tu non es de magna parentela. sed de qua dicitur. Job. xvij. Putredini dixi. Pater meus es tu mater mea ⁊ soroz meavermbus. Quinto tu non es pulcher: quia cito transis ⁊ vana est pulchritudo tua. Ideo vna pars panni est caro vilissima: alia pars nobilissima. s. anima que ad imaginem suay

Annulū me
morie
d̄z sem
p̄ retin
er aīa
Quid
sit bō.

mi regis condita & illi corpori infusa est, per quam homo reddis sup̄ celestium soci⁹ & creaturaz dignissima: ergo si ista duo scōm eoz naturā voluerimus obseruare ad regnū eternū poterimus peruenire. Quod nobis concedat.

De iusta remuneratione.

Cap. xxv.

Quidam Imperator erat diues valde potens qui vnicaz filiā habebat pulchram oculis oīm gratiosam quaz miro mō dilexit intrā q̄ quinqz milites ei p̄ sua custodia assignauit. Milites vero isti quass continue armati incedebant certā p̄bendaz singulis diebus de thesauro regis p̄ custodia filie accipiebant. Rex vero quēdam senescallū & canem habebat quos multū dilexit. Canis vero trib⁹ cathenis erat ligatus: q̄ valde crudelis erat & quos potuit apprehendere occidit. Accidit semel p̄cū rex in stratu suo iacuisset terram sanctam visitare proposuit: mane surrexit & senescalluz ad se vocari fecit & ait ei Terram sanctam visitare volo sub tua custodia filiā meaz vnicam cum militibus dimitto & canem quem diligo. p̄cū pio tibi sub pena capitis: q̄ nullū defectum. filia mea habeat. Omnia necessaria militibus scōm q̄ decet ministros Canem vero p̄tinue in cathena habeas: & ei non laute ad ministros: s̄ potius famem sustineat vt sic eius crudelitas atqz ferocitas anibiletur. Senescallus vero omnia implere fideliter p̄misit. Rex vero terrā sanctam adyt. & senescallus oīa que p̄misit & totum p̄ceptum in p̄rium egit. Nam canes de meliorib⁹ cibarijs semp̄ panit: nec eū sicut debuit custodiuit: puella necessaria subtraxit: & milites p̄benda priuauit: intantum q̄ dispersi & vagabundi per mundum ibant: puella sine custodia sic relicta plorās & euilans ambulabat in aula sua. Canis cum eam solā vidisset tres cathenas fregit cū q̄bus ligatus fuit & puellā occidit: de cuius morte factus est plangens magnus in ciuitate. Rex vero cum audisset de morte filie sue commota sunt oīa viscera eius: senescallum ad se vocari fecit & cur filiam sine custo-

Ferocitas ac crudelitas fame corripitur

Capitulum. xvij. 30. xxxij.
dia dimisit & milites sine p̄benda: & canem contra preces
ptum eius pavit. Ille vero obmutuit nec aliquid p̄ eius
excusatiōe allegavit. Reverso tortoribus precepit vt liga
tis pedibus & manibus eum in fornacē p̄cerent ardentē.
Omnes regem laudabāt q̄ tale dedit iudicium.

Capitulum. xvij.

Quare illi. Impator iste est dñs noster iesus x̄p̄s
filia tā pulchra est aīa ad dei similitudinē creata. p̄
cui⁹ custodia. v. milites. i. quinq; sensus ordina
vit vt p̄tinuē bonis opibus essent armati & p̄bendam gra
tie dei receperūt. Caro vero est caro misera que die ac no
cte nititur p̄turbare sp̄m & aīam occidere. Cū de necessitas
te requirit q̄ tribus cathenis sit caro p̄tinuē ligata. s. p̄ ti
morem dei: per eius amorem & pudorē peccādi. Propter
timorē q̄ deus est iustus & iuste peccatorem iudicat ad pe
nam p̄petuam, hec est cathena prima cum qua caro misera
ligetur ne deum offendat & salutem propriam perdat.
Secūda cathena est amor dei q̄ homo tenet ip̄m sup̄ omnia
diligere etiam plusq; seip̄m: p̄pter eius amorem temp̄ de
bes refrenare a vitis & concupiscētis carere. Et quare de
bes ipsum intantum diligere. Certe q̄ te creavit: te plas
mauit: te ad similitudinem suam fecit: te redemit & vitam
eternam dabit. Tertia cathena est pudor hominis peccare
in conspectu dei: quia omnia videt etiam minimam cog
itationem quam in corde habes: propter ista tria habet
homo seip̄sum cohibere nullo modo deum per peccatum
offendere. Senescallus est homo cui tradidit animam cū
quinq; sensibus & canem: sic dedit ad regendum vt p̄ eis
respondeat quando noster iesus christus ad iudicium ven
iet. Sed miser homo qui nō diligit deum cathenas frā
git q̄ postponit dei timores: nō curat cogitare q̄ iusto iu
dicio homines eternaliter dānat: postponit dei amorem
non curat pensare quanta iudicia amoris ei ostendit: q̄
eum de nihilo plasmauit: ad eius similitudinem fecit: euz
deus imagine diuina decorauit: pro eo se humiliavit: nō curat

Quid
intelligat
per
cathenas.

ram nostram assumpsit proprio sanguine eum redemit nec pudorem peccandi coram domino deo suo habuit. Omnia in contrarium perpetrat et animam suam occidit. ideo cum venerit dies iudicii tunc operabit peccator et non poterit ad obiectum respondere. Tunc deus tradet eum tor toribus infernalibus sicut ipse testatur. Mat. xv. Ite maledicti in ignem eternum. Studeamus ergo ante omnia nos a peccato custodire si desideramus ad eternam vitam pervenire.

De execrabili dolo vetularum.

Cap. xxviii.

Liberatrix quedam erat in cuius imperio erat quidam miles qui nobilem uxorem et castam atque decorosam habebat. Contingit quod miles ad peregrinandum periret: sed prius uxori dixerat. Nullum custodem ultra te dimittas: quia satis credo quod non indiges. Parato comitatu abiit: uxor vero caste vivendo domi remansit. Accidit semel quod precibus compulsam cuiusdam suevicine epulandi causa domum eius ingrederetur quo peracto ad propria remeavit: quam quidam iuuenis aspectam acriter amore cupit amare: et plures nuncios ad eam direxit cupiens ab illa quantum ardebat amari. Quibus contemptis cum penitus spernit. Ille vero se omnino contemptum videns adeo dolens efficitur quod infirmabatur: sepe tamen illuc ibat sed nihil ei valuit eo quod domina per omnia cum spernit. Accidit quadam die quod iuuenis ad ecclesiam periret dolens ac tristitia obtusam ei habuit quandam vetulam in proposito sanctam reputatam: que cum iuvenem tristem vidisset causas tante tristitiae ab eo quesivit. At ille. Quid prodest mihi tibi narrare. At illa. Oportet quia vulnus tuum detegeris si operam medicantis expectas. Ideo ostende mihi causam tanti doloris cum dei adiutorio te curabo. Iuuenis cum hoc audisset respondit ei quomodo dominam dilexit. ait vetula. Berge cito ad domum tuam quia infra breve tempus te curabo. His dictis iuuenis ad domum perrexit: et vetula ad propria remeavit. Vetula ista quandam

caniculam habebat quam duobus diebus ieiunare coegit: et die tertia panem sinapi confectum canicule ieiunanti dedit: quam cum gustasset pro amaritudine oculi eius lachrymabantur tota die. tunc vetula ad domum domine perrexit cum canicula quam iuuenis dilexit intantum statim a domina est honorifice suscepta: eo quod reputabatur sancta. Dum autem adinvicem sederent domina parvam caniculam lachrymantem respexit: admirabat multum et quaesivit causam. Ait vetula. O charissima amica noli querere quare lachrymatur: quia tamen dolorem habet quod vix poterit tibi intimari. Domina vero magis ac magis instabat ut diceret. Cui vetula. hec canicula erat filia mea casta nimis et decora quam iuuenis quidam: vehementer adamavit: sed quod casta erat et omnino sperneret illum amore: unde iuuenis tamen dolens pro dolore mortuus est: pro qua culpa deus convertit filiam meam in caniculam sicut tu vides. His dictis incepit vetula flere dicens. Quoties filia mea recolit quod tam pulchra puella erat: et modo canicula fiet et consolari nequit: immo omnes ad fletum excitat pro nimio dolore. Audiens hec domina intra se cogitabat. Veni me similiter quidam iuuenis me diligit et pro amore meo infirmatur. et totum processum vetule narrauit. Uetula hec audiens ait. O charissima domina noli amorem iuuenis spernere ne forte et tu mutaberis in caniculam sicut filia mea quod esset damnum intolerabile. Ait domina vetule. O bona matrona date mihi sanum consilium ut non sim canicula. Que ait. Ego pro illo iuvene mitte et voluntatem suam sine ulteriori dilatione facias. At illa. Rogo sanctitatem tuam ut pergas ad eum et tecum ducas. scandalum posset esse si alius ad eum accederet. Cui vetula. Tibi compatior libenter tibi eum adducam. Perrexit et iuvenem secum duxit et cum domina dormiuit. Et sic per vetulam domina adulterium commisit.

Becan
tela ve
tularū.

Quali
vetula
sua ar
te indu
xit do
minam
castissi
mū ad
mere
trican
dum.

Artissimi. Iste miles est xps. vxor casta et decora anima p baptismum lota cui dedit deus liberum arbitrium et sue voluntati tradidit quod ab hoc mundo ad patrem ascendat. Mulier ista. s. aia inuitat ad conuiuium quoties inclinatur ad carnalem concupiscentiam: quia conuiuium hois carnalis est semper in delictis viuere. statim iuuenis. i. mundi vanitas eam inquit potest allicere ut ei adhereat. Si homo non consenserit adest vetula. i. diabolus qui circuit quos qua deuoret aiam: sed principaliter quantum potest sollicitus ut peccato consentiat. Et quod? Certe ostendit sibi caniculam sententiam. Lanicula est spes longe vite et nimis de dei misericordia presumere quam multi habent intantum quod cito ad peccatum inclinant: quia sicut canicula ista ex sinapi lachrymabat: sic spes sepius aiam affligit ne ad veritatem attingat intantum quod homo peccato consentit. Si ergo volumus castitatem anime seruare et mundi deceptionem precauere fugiamus mundum summopere quia omne quod est in mundo: aut est superbia vite: aut concupiscentia oculorum: aut concupiscentia carnis. et ideo summum remedium est illum delinquere si volumus premium eternum obtinere.

Nota de iudicibus malis. Cap. xxx.

Arat quidam impator qui statuit pro lege quod sub pena graui quilibet iudex recte iudicaret et si peccatum faceret nullo modo misericordiam inueniret. Accidit autem quod quidam iudex muneribus corruptus falsum iudicium dedit. Impator cum hoc audisset seruis suis precepit ut eum excoziarent. et sic factum est. pellem eius in loco ubi iudex sedere deberet posuit ad significandum quod ille iudex cogitaret quod amplius falsum iudicium non daret. Rex homo filium iudicis defuncti iudicem constituit dicens ei. Sedebis super pellem patris tui ut iudices populum meum. Si homo aliquid offert tibi donum ut declines a via recta ad pellem patris tui respice ne tibi hoc idem contingat.

Caporalisatio.

Pena
iudicum
corruptorum.

Arrissimi. Impator iste est dñs noster iesus xps
 q̄ istā legē edidit. vñ Deut. Iudices ⁊ magistras
 tus p̄stitues ⁊c. Ipse vero recte ⁊ omni tpe nos
 iudicat q̄ p̄ noster celestis totū iudicium filio dedit. Iu
 dex qui male iudicauit: est quilibet homo qui non habet
 seipsum q̄tum ad vite rectitudinem iudicare qd ⁊ q̄tum
 contra deum deliquit. Si ho aliqd̄ vestrū sit muneribus
 i. malis humoribus corruptus debet excoziari. i. in oib⁹
 vitis suis p̄ penitētiā denudari vt possit dicere verbum
 illud Job. Pelle pro pelle: ⁊ qcqd̄ homo habet dabis
 pro aia sua. Pellis que ponitur pro memoria in sede est
 xpi passio quam homo debet habere retentā in sede cor
 dis sui ne contra deum ⁊ salutem anime sue delinquat sicut
 scriptum est. Memozare nonissima tua: ⁊ in eternum
 non peccabis. Xps non tm̄ pellem in sede crucis pro nos
 bis dedit: sed etiam vitam. ⁊ ideo si veri filij sumus eum
 per peccatum offendere non debemus. Et si cōtingit nos
 labi respiciamus ad crucem q̄tum pro nobis sustinuit vt
 emendemus cū operibus misericordie: ⁊ p̄ consequens vi
 tam eternam obtinebimus.

De pctō ⁊ iudicio.

Cap. xxx.

Arat qdā rex qui statuit p̄ lege q̄ victori de bel
 lo redenti fieret triplex bonoz ⁊ tres molestie.
 Prim⁹ bonoz q̄ victori obuiabat popul⁹ cum
 leticia. Scōs q̄ oēs captini currū eius ligatis manibus
 ⁊ pedibus retro sequebant. Tert⁹ bonoz q̄ indatus tu
 nica iouis sedebat in curru quē trahabant quatuor equi
 albi: ⁊ ducebatur vsq̄ ad capitolium. Ne cum his bono
 ribus obliuisceretur sui triplices molestiā oportebat illū
 sustinere. Prima est cum eo ponebatur in curru qdāz ser
 uilis conditionis vt daret spes cuilibet q̄tūcūq̄ vllis cō
 ditiōis puenire ad talē bonorē si probitas mereret. Ses
 cunda molestia erat q̄ iste seruus cum colaphisabat ne ni
 mis supbiret ⁊ dicebat. Snoro se auton. i. nosce te ipsum
 ⁊ noli supbire de tanto bonore: respice post te: hominem

Nulli
 gliari
 dz de
 sua p̄
 sperita
 te.

te esse memento. Tertia molestia erat q̄ illa die licebat
cuilibet dicere in personam triumphantis quicquid vel-
let. s. omnia opprobria.

C Moralizatio.

Quarrissimi. Iste impator est pater celestis: victor
de bello dñs noster Iesus xps q̄ p̄tra dyabolus
victoriã obtinuit. Un̄ in die palmarũ triplex ho-
nor ei fiebat. Primo q̄ ei obuiauit populus quãdo oēs
cõtra hierusalẽ prexerunt cū ramis palmarũ ⁊ vestimẽtis
⁊ pueri clamabant. Osanna filio dauid. Sc̄ds honor q̄
oēs captiui ⁊c. Isti captiui erãt iudei ⁊ pctõres in peccã-
tis ligati q̄ cursum humanitatis ei⁹ p̄sequebant vidẽtes
signa ⁊ pdigia q̄ faciebat. Tertio honor q̄ victor induit⁹
erat tunica ionis. Tunica ista erat diuinitas humanitati
interius cõiuncta quã trahebãt quatuor equi. s. qua-
tuor euãgeliste. q̄ de ei⁹ diuinitate ⁊ humanitate loq̄bant
Cõtra istos honores triplex molestia fiebat. s. q̄ vn⁹ ser-
uis p̄ditiois ponebat cū eo: sc̄z latro pessim⁹. Sc̄da mo-
lestia erat q̄ serui eũ colaphisabãt. Sic iudei xpo fecerũt
dicẽtes. Prophetisa nobis q̄s est qui te percussit. Tertia
molestia q̄ omnia opprobria ei dicebant: sic iudei in fa-
ciem eius expuerunt ⁊ opprobria dixerunt.

C De rigore mortis.

Capitulum. xxxj.

Quoli
beta
phoz
post
mortẽ
alexã
dri ma
gni

Igitur de morte Alexandri cū sepultura ei⁹ fieret
aurea plurimĩ philosophĩ ad eã conuenerũt de
q̄b⁹ vn⁹ dixit. Alexander heri ex auro fecit the-
saurũ: ⁊ nũc econuerso aurũ ex eo fecit thesaurus. Ali⁹ di-
xit. Heri nõ sufficebat Alexandro totus mũdus: hodie suf-
ficiũt ei tres vel quatuor vline panni. Ali⁹ dixit. Heri Ale-
xãder populo imperabat. Hodie populus imperat illi.
Alius dixit. Heri Alexander potuit a morte multos libe-
rare: hodie ipse iacula mortis nõ potuit vitare. Ali⁹ dixit.
Heri terrã p̄mebat: hodie ab ea p̄mitur. Ali⁹ dixit. Heri
Alexãdrũ oēs timebãt: hodie eũ vilẽ oēs reputãt. Alius
dixit. Heri Alexander multos amicos habuit: hodie nullũ.

Alius dixit. Veri Alexander duxit exercitum: bodie ab illis ducitur sepulture.

Caporalisatio.

Ovarissimi. Iste Alexander potest dici quilibet dives istius mundi q̄ laboravit totaliter in mundanis. Aliqui magis laborant q̄ moriuntur circa funeralia sua cum magna pompa q̄ circa animam que iacet in penis. Philosophi adducti sunt doctores ac sacre scripture expositores qui dicunt divites hui⁹ mundi ex auro mundano. Modò dives huius mundi facit thesaurum hoc est dictu. homo tenetur de bonis mundanis impleri. i. bonis virtutibus sicut est dare elemosinas vestire nudum &c. Et sic facit de eo q̄ tum ad animam in celo thesaurū. Ite dicunt. Non sufficit avaro mundus. qz q̄to plus habet tanto plus cupit habere. & hoc est fatuitas: qz mundus deficiet sibi in morte. Sed si de omni labore suo duas vel tres vias vilis p̄ni obtinuerit multū est. Ite dicunt. Divites dum vivunt imperant: sed post mortem quilibet pauper & imperat & q̄dū vivit dives multos potest a morte liberare: & tamen nullus dives q̄ tuncunqz potens in necessitate iacula mortis evadere potest. Item homo terre dominatur: sed in morte ei dominatur quia totum corpus hominis per terram consumitur: & q̄dū homo vivit timetur sicut scriptum est. Facies hominis facies leonis: sed in morte vilis in omnibus reputatur. Item q̄dū vivit amicos habet: sed in morte omnes recedant & ipsam solum relinquunt: q̄dū homo vivit potius multos secum acquirere & ducere: sed in morte ab alijs ducetur. Unde christus dixit Petro. Alius cinget te & ducet quo tu non vis.

De inspiratione bona.

Capitulum. xxxij.

Refert Seneca q̄ in corporib⁹ venenosis ppter malitiam veneni & nimiam frigiditatem nullus vermis nascitur: sed si percussa fuerint fulmine

Divites dū vivunt imperat.

Dictū senece i puer b⁹s.

post paucos dies vermes producant.

Expōitio.

Quāritissimi. Per corpora venenosa intelligo homines in peccato mortali venenatos: tales propter frigiditatem peccati vermes producere non possunt. et ideo percutit eos deus fulmine dum talibus infundit gratiam quam si peccator recipere voluerit cito converti possit. Et ideo sanum consilium est ut cito per contritionem convertamur ad christum. Quod nobis etc.

De iactantia.

Cap. xxxij.

Resert enim Valerius quod homo quidam nomine paletinus flens dixit filio suo et omnibus vicinis suis. Heu heu mihi habeo in orto meo arborē infelicem qua vxor mea prima se suspendit. postmodum secunda: modo tertia. Et ideo dolor est mihi miserabilis. At vnus cui nomen Arrius. Adhuc te de tantis successibus lachrymas emisisse. Da mihi rogo te tres sarculos illius arboris: quia intendo inter vicinos videre ut quilibet arborē habeat ad vxorem suam suspendendam et sic factum est.

Alphoralisatio.

Quāritissimi. Hec est sancta crux in qua pependit christus. Hec arbor debet poni in orto hominis dum anima habet lugere memoriam de passione christi. In ista arborē tres vxores suspenduntur. scilicet superbia vite: concupiscentia carnis et concupiscentia oculorum. homo enim datus mūdo tres vxores ducit. Una est filia carnis quae vocatur voluptas. Alia filia mundi quae vocatur cupiditas. Tertia filia diaboli quae vocatur superbia: sed cum peccator gratia dei adherat penitentie istae vxores voluntates suas non habentes se suspendunt. cupiditas se suspendit fane elemosine. superbia fane humilitatis. Voluptas se suspendit fane ieiunij et castitatis. Ille qui quesivit sarculos est bonus christianus qui toto conamine hoc dicit appetere et querere. non tamen pro se sed et alijs vicinis. Ille qui flens est miser homo

Nō da
tus mū
do tres
vxores
ducit.

¶ magis diligit carnē: et ea que carnis sunt ¶ ea que sunt
spūsancti. In sepius talis ad informationem boni viri
ad rectam vitam poterit duci: et sic vitæ eternæ obtinebit.

De ponderatione vite. Cap. xxiiiij.

I Egit de rege Alexandro qui habebat Aristoteles
magistrum de cuius doctrina multum profecit
et multas veritates ab eo didiscit. Inter cetera
a magistro suo quesuit aliqua sibi et alijs proficua.

Dixit magister. Fuit ausculta diligenter. et si meam doctri-
nam tenueris ad magnum honorem peruenies. Septem
sunt que te docebo. Primum est statera ne transillas. Secundum
est ignem cum gladio ne foueas. Tertium est coronam ne
carpes. Quartum cor auicule ne comedas. Quintum cur
profectus fueris non redeas. Sextum per viam publicam
ne ambules. Septimum irandinem garrulantē in domo
non permittas. Rex in istis septem miro modo studuit et
profecit ¶ diu vixit.

¶ Expositio.

Aharissimi. Statera ista est vita humana. Duo
impensī sunt ingressus in mundum: et egressus
ab eo. ponatur ergo homo in vna pensa. scilicet
in paupertate cum qua ingressus est: et in alia paupertate
cum qua ingredietur: et inuenit quod eque ponderabit sicut
pauper. Ecclesi. v. Sicut egressus est nudus de vtero ma-
tris sue: sic reuertitur et nihil aufert secum de labore suo.
Itē pone in vna parte statera tempus in quo peccasti: tūc
quero sicut christus quesuit a patre filij infirmantis quan-
do ei accidit. Respondit ei pater. Ab infantia etc. Et ego
quero a te quando incepisti peccare. Non respondebis.
Non heri: nec pridie: sed ab infantia. Pone ergo tem-
pus peccati in vna parte et minus ponderabis. Non er-
go transillas stateram: sed bene pensa. quomodo. pone
ad aliam tempus penitentie: sed nescis quamdiu possis
penitere. Ideo multiplica opera penitentie vt eque ponde-
rent tuis malefactis sicut dicit zacharus. Si quid aliquem
defraudaueris reddo quadruplum.

e iij

Nota
septem
quod Ari-
stoteles
docuit
alexan-
drum.

**Beccan
rela
vultus
ris.**

**Utra istam staterā hoc est non nimis cupias vltra que sunt
necessaria victui, sicut legitur de vulture. Uultur cū cepit
predam pbat an totā predam possit secum portare ⁊ cū
ea volare vel non: si nō diuidit ⁊ tm̄ secū portat q̄ possit
secum volare: ⁊ sic tm̄ habet de preda q̄ sibi sufficit. Eo
dem modo homo deberet facere. Multi sunt qui diuis
tias pro preda ponūt vt diuites fiāt nocte dieq; laborāt
aliena rapūt: ⁊ cum habuerūt in abscondito ponunt. ⁊
per illam detinētur q̄ ad deū volare nō possunt: ⁊ hec est
magna fatuitas q̄ illis vetuntur que secū portare nō pos
sunt. Diuidatur ergo preda. i. diuitie q̄ sibi necessariā tes
neat residuum det pauperibus ⁊ sic poterit ad deum vo
lare. Scdm̄ est ignem cum gladio ne fouess. i. iracundū
cum verbis asperis ne prouoces. Ira em̄ cōparatur igni:
quia cum aliquid iracundum deficit, statim inflāmatur.
Iste ignis non est fouendus gladio. Gladius vero est lin
gua hominis que ad modum gladij materialis lata est ⁊
acuta ex vtraq; parte. ps. Lingua eorū gladius acutus.
Est em̄ de iracundo sicut de calce. In calce est calor sopi
tus: sed supponatur aqua: statim inflāmatur ⁊ fumū exire
facit. Sic est cum iracido in quo est ira sopita cum audie
rit verba aspera statim ⁊ inflāmat ⁊ fumū ire ⁊ rixe exire
pmittit. ⁊ ideo ignē nō debemus fodere cum gladio. Ter
tium est coronā ne carpas. i. leges ciuium ne reprehēdas.
Ciuitas in qua sumus est ecclīa. leges huius ciuitatis sunt
doctrine ecclesie quas nullus sapiens debet reprehēden
re: sed humiliter audire ⁊ imitari: sed ista doctrina mul
tos habet reprehēsores quod patet ex eo q̄ habet pau
cos auditores: ⁊ ideo nobis est necesse verba dei audire ⁊
eius p̄cepta nobiscum firmiter retinere si intēdimus ad
eternam patriam venire. Quartū est cor aniciale ne come
des. i. nulli aduersitati tēporali tristitiā odium inuidiā in
corde tuo habees. q̄ Proverb. xxv. dicit, Sicut vermes
ligno ⁊ tinea vestimēto, sic tristitia viri nocet cordi. homo
ergo se iugat deo per bonā vitā ⁊ semper habeat in corde**

**Tristi
cia est
cordi
inimi
ca.**

recentem memoriã: & nullũ dolorẽ sentiat immo plus de
 aduersitate gaudebit. Ibant apli gaudẽtes &c. Quintũ est
 cum pfectus fueris nõ redeas .i. cu a statu culpe recesseris
 nõ redeas ad vomitũ peccati de ista sapiẽtis habet. **Ecd.**
xxj. Fili peccasti non adñcias vltra. Sed timeo q̃ multi
 sunt ad modũ canis. de quib⁹ loquit̃ petrus. Sicut canis
 reuersus ad vomitũ suũ: sic peccator q̃ iterat vias suas ma
 las. Itẽ est de multis sicut de vipera. Vipera em̃ volẽs co
 pulare cum lap̃eda fugit venenũ. tunc vipera in quodam
 loco venenũ euomit: & sic copulat ei: & postea redit ad ve
 nenum. Sic multi volẽtes xp̃o copulari in altari euomũt
 venenũ dũ pctã confitent s; postea redeũt ad illud. Sextũ
 est p viã publicã ne ambules. Via publica est viã pctõris
 per quã maior pars tráfit. q; lata est. **Mat. vij.** Spaciõsa
 est viã q̃ ducit ad perditionẽ & multi sunt q̃ ambulant per
 eam. Uñ notandũ est q̃ aliquẽ sunt bestie q̃ nõq̃ per viã
 rectam ambulãt: vt canes fugiãt. Sic debet homo dũ est
 in mũdo & in periculo ppter canes infernales fugere qui
 eum sequunt̃ sicut dicit. ps. Circũdederunt me canes mul
 ti. Fuglendũ est de tali viã q; ibi sunt venatores diaboli
 qui triplici genere venationis vtunt̃. Tria em̃ sunt gene
 ra venationis & oia sunt dolo plena. Primus genus est q̃
 venãtur bestias fugitinas: & isti faciunt foveas vt eas ca
 piant. Fovee iste sunt vsure & tpalia: vt mẽdacia falsa iura
 mẽta & deceptiones in quib⁹ cupidi decipiunt̃. Scdm ge
 nus venationis est qui venãtur aues. Isti ponũt laqueos
 qui sunt falsi aduocati & placitores ac iudices q̃ per mu
 nera corrumpunt̃ qui faciunt leges vt capiant pauperes.
 Tertium genus est piscatorum qui ponunt retbã sua ad
 accipiendũ gen⁹ humanũ. Isti sunt luxuriosi. Mulieres
 sunt retbã diaboli per que fere de omni statu capiuntur
 aliqui. Septimũ est frundinẽ garrulantẽ in domo nõ per
 mitta. .i. peccatũ cordiscõtra quod semper murmurat cõ
 sciencia. Sicut habet de Jona q̃ dñs erat in nauis profun
 ditate non poterat esse tranquillitas maris. Eodẽ modo

Tri
 plex ge
 nus ve
 natio
 nis.

¶ **E**du hōspitatur pctm̄ in corde hōis ratiōe cuius cōfurgit tēpestas magna dū cōtra deum murmurat cōscientiā nec tranquillitas esse potest donec Jonas in nauē ⁊ peccatum in corde expellat: ⁊ cessabit tēpestas. i. remorsus cōsciētē donec pctm̄ in pfundo inferni demergat. Ideo nō sustineamus irundinē. i. peccatum in corde. sed desideremus vitam eternam obtinere. Ad quā nos perducatur. ⁊c.

¶ **D**e pace reformatione ⁊ vindicta eam dissipantium.

Capitulum. xxxv.

¶ **I**gitur in gestis Romanorum q̄ talis erat consuetudo q̄ cum formari deberet aliqua pax inter magnos inter quos discordia erat ascendebat montē magnū ⁊ altum ⁊ ducebatur agnus ⁊ in cōsortium eorum sanguis eius effundebatur in pacis reformationem in signum q̄ quicūq; illorū pacem frāgeret de eo magna vindicta reciperet ⁊ sanguis eius effunderetur.

¶ **M**oralisatio.

¶ **Q**uārisimī. Magni domini fuerunt deus pater ⁊ homo. De deo dicit ps. Magnitudinis eius non est finis. De ymagine qui ad ymaginē dei factus est. ps. Omnia subiecisti sub pedibus eius. ⁊c. Inter istos magna erat discordia intātum q̄ quocūq; moriebantur ad infernum descēderunt. Postea facta est pax magna inter deum ⁊ homines in cuius pacis reformatione ducebatur agnus. i. christus super montem caluarie vbi occidebatur ⁊ effundebatur sanguis eius in signum q̄ quicūq; eorum pacem dissiparet de eo maxima vindicta reciperetur ⁊ sanguis eius effunderetur. Ideo si pactū cum deo fregeris gratiam vindictam credas te habere si ea que in baptismo promissisti fregisti.

¶ **D**e cursu vite hominis.

Capitulum. xxxvi.

¶ **I**gitur de quodam rege qui ante omnia naturam hominis desiderabat scire. In cuius imperio erat quidam philosophus sagax valde de

cuius consilio operati sunt multi. Rex cum de eo audisset
 nuncium ad eum direxit vt sine vltiori dilatione ad euz
 veniret. Philosophus cum voluntatem regis intellexis-
 set venit ad regem. Ait ei rex. Magister a te sapiētiam ⁊
 doctrinā volo audire. dic mihi in principio quid est ho-
 mo? Ait ille. Homo est miser toto tempore vite sue vide
 principium tuum medium ⁊ finem inuenies q̄ plenus es
 miseris. Unde Job. homo natus de muliere. ⁊c. Si res
 spicis principium inuenies te pauperem ⁊ impotentem.
 Si medium inuenies mundum angustiantem ⁊ forte ani-
 mam tuam condēnantem. Si finem terram te suscipientē
 Et ideo dñe mi rex non habeas memoriam superbiendi.
 Ait ei. Magister quero a te quatuor questiones quas si
 bene solueris te ad dignitates ⁊ diuitias pmouebo. Pri-
 ma questio est quid est homo? Secūda cui est similis. Ter-
 tia vbi est. Quarta cuz quibus socijs est. Ait phs. Dñe ad
 primā questionē respondeo quādo queris quid est homo.
 Dico q̄ est mancipium mortis: hospes loci: viator tran-
 siens. Mancipiū dicitur q̄ manum mortis euadere non
 potest: q̄ mors omnes labores ⁊ dies rapit et sm q̄ me-
 ruit habebit premiū vel supplicium. Item homo est hos-
 pes loci: quia obliuioni traditur. Itē est viator transiēs
 siue dormiendo: siue vigilando: siue comedendo: siue bi-
 bendo: siue aliud faciendo semper ad mortē currit. Ideo
 debemus per viā nobis puidere de victualibus. i. de bo-
 nis virtutibus. Secūda questio est cui homo sit similis.
 Dico q̄ similis est glaci que ppter calozē cito dissoluit̄
 Sic homo de terra: ⁊ de elementis compaginatis per ca-
 lozem infirmitatis cito dissoluitur ⁊ corrumpitur. Item si-
 milis est pomo nouo: qm̄ sicut pomum nouum pendens
 in arboze cum debet ad cremenū debitum venire: modis
 eo tñ verme interius exorto corroditur ⁊ subito corruens
 inutile efficitur. Sic homo in pueritia sua crescēs subito
 oritur in eo infirmitas interius ⁊ aīa expellitur ⁊ corpus
 corrumpitur. An̄ ergo superbit homo. Tertia questio est

Quid
 sit hō
 s̄z iob.

Rñsio
 phi ad
 q̄stio-
 nes ale-
 xandr.

Tibi est homo. Dico q̄ in bello multiplici. i. s̄. mūdū: d̄ys
 bolum: r̄ carnē. Quarta cū q̄bus socijs est homo. R̄ideo
 cū septem socijs qui eum p̄tinue molestant qui sunt fames
 sitis. calor: frigus lassitudo: infirmitas r̄ mors. Preparo
 ergo aiām s̄ diabolu mūdū: r̄ carnem. quorū bella. i. tem
 ptationes sunt diuersa. Et diuersimode preparāda est aīa
 vt eis resistat. Caro autē tēptat nos p̄ luxuriā r̄ voluptatē.
 Mundus per diuitiarū vanitatē. Diabolus per supbie
 vilitatē. Si ergo caro tēptat te istā adhibe medicinā: ha
 beas in memoria q̄ caro que te puocat ad pctm̄ vertetur
 in cineres diem r̄ tempus ignoro: r̄ anima pro eius deli
 cto penam eternam sustinebit. Sapient. ij. Extinctus cinis
 erit corpus nostrum. Et sequitur. Postea erit obliuio r̄ ne
 mo habebit memoriam operum nostrorum. Et si iste cinis
 sit in memoria temptationem impedit ne procedat
 ad actum. Si mundus te temptat per vanitatem adhibe
 istam medicinam. Considera diligenter ipseus ingratus
 diem r̄ nandū sibi seruandū habebis voluntatem. Nam
 ingratus est mundus r̄ licet per totā vitam tuā illi fideli
 ter seruas nihil apportare tecum te p̄mittit nisi peccatū
 est em̄ de mundo sicut de pd̄ce. Perdix h̄ns pullos suos
 sciens venatorem appropinquare nido vt venatores retra
 bat a pullis venit prope venatorem r̄ fingit se posse non
 volare quod venator credens esse verum insequitur pau
 latim. Illa volat r̄ ipse post illam vadit sperans illā cape
 re: r̄ sic semper facit donec elongatus est a pullis: r̄ sic de
 cipitur venator q̄ nec perdicem nec pullos habet. Sic est
 de mūdo. Venator qui nido pulloꝝ appropinquat est
 bonus christiānus qui victum r̄ vestitum. r̄ alia cum labo
 re acquirere nititur. Sed mundus hominem libenter sus
 tinet. talia applaudit r̄ simulat ac si sequi vellet r̄ semper
 cum honore manere: quod videns homo sepe ab operib⁹
 bonis recedit r̄ mundi vanitatem sequitur tunc mūdus
 illum ab amore dei r̄ bonis operibus elongat. Deinde
 mors illū subtrahit a seculo: r̄ manet ille miser deceptus

Cante
 la pdi
 cis vt
 venato
 rē dece
 piat.

qz non hz mandam quē sequat nec fractū bonoy operuz
 a qbus elongat. Ecce qño mūdus suis seruitozib⁹ reddit
 mercedē. Et hoc est qd dī Jacobi. ũ. Totus mūdus in ma
 ligno positus est. Omne qd est in mūdo: aut est supbia vi
 te ⁊ reliqua. Tertio si te temptauerit dyabolus adhibe
 istam medicinā: habes in memoria passionē xpī: per quā
 superbus credit ⁊ non hz potestātē resistendi. Unde apo
 stolus. Induite vos armaturā dei vt possitis stare ⁊c. Un
 de refert Solin⁹ de mirabilibus mūdiq alexander equū
 quendam habuit qui vocabatur bucefalus cuius erat cō
 suetudo quod quādo erat armatus ⁊ paratus ad bellum
 nullum fessorē retinebat nisi solum alexandrum. Sed si
 alius eum ascenderet statim proiecit a se: quando vero nō
 erat armatus famuli super eum sedere permittēbātur.

Sic homo armatus christi passione nullum recepit in cor
 de nisi imperatorem deum omnipotentem. Sed si aliquis
 temptatio dyaboli cor suum ascendere velit statim virtū
 te passionis christi habet potestatem deiciendi eam. Si
 vero ista careat armatura dei statim pronus erit ad om
 nes temptationes recipiendas. Studeamus ergo bo
 nis virtutibus armari vt tandem perueniamus ad glō
 riam dei.

De mentis in celum erectione.

Cap. xxxvij.

Refert plinius q aquilla in altum volat ⁊ nidif
 cat cuius pullis insidiatur serpens qui voca
 tur parnas. Qui videns se non posse appropin
 quare propter altitudinem trahit ad se ventum ⁊ venenū
 emittit vt aer infectus pervenenum ad pullos deductus
 occidat. Sed aquilla ista ex instinctu naturali mirabilem
 adhibet cautelam. Portat enī lapidem qui vocatur a
 chates ⁊ ponit in nido in illa parte que est contra ventum
 ⁊ iste lapis virtute sua venenum expellit ne ad pullos acce
 dat: ⁊ sic pulli saluantur ne interficiantur.

Acha
 tes ve
 nenas
 gat.

Qualitatio,

Avarissimi. Per aquillā que est arduvolatus et acuti visus homo intelligit cuius vita et desiderium a terrenis debeat eleuari vt dicere possit cū a p̄lo. p̄bil. ij. Nostra cōuersatio in celis est. In hac altitudine p̄uersationis debemus pullos. i. opa nostra bona p̄ponere. tunc serpens antiquus. i. dyabolus querit illum occidere per appositionem alicuius peccati mortalis: sed forte propter vite eminentiam propositum suum non potest adimplere. Tunc vadit dyabolus et temptat illos veneno interficere dum laudem humanam sibi cōmendat que sibi sepius veniet: et si propter appetitum talis laudis faciat bona opera morientur pulli quo ad meritū. Accipiamus ergo petram. idest christum et ponamus inter opera nostra et ventum vane glorie: vt sic opera nostra dirigamur ad deum et erit nobis retributio magna: q̄ sicut vobis cōflare debet tres sagittas: dominus iaciet in homines valde acutas. Prima vocationis: secunda disceptationis: tertia diffinitionis. Sagitta vocationis quando dicit. Surgite mortui venite ad iudicium. De ista vocatione habet Job. Omnes qui in monumentis sunt audient vocem filij dei. Et etiam hiero. Sine comedam sine bibam semper videtur in auribus meis sonare. Surgite mortui etc. Sagitta disceptationis quando in iudicio dicitur peccatoribus. Esuriit non dedistis mihi manducare. Sagitta diffinitionis erit quando iudex dicit. Ite maledicti in ignem eternum.

De cautela delendi peccata.

Ca. xxxviiij.

Igitur tpe hērici imperatoris secundi q̄ cū que dam ciuitas obsessa fuisset ab inimicis suis antequam inimici venirent ad ciuitatem quedā columba in ciuitate descendit circa cuius collum inuente sunt littere quas deferebat talis sententie. Generatio canina venit et erit gens contentiosa: contra quos per te et per alios legem tuam defendas.

Choralisatio.

Nota
vnū mi
rabile.

Quarrissimi. Per illam columbam quid intellige
re possum? nisi spiritum sanctum qui in specie colubae descē
dit super christum qui nobis offert litteras cum nostra peccata ma
nifestat et nūciat nobis quod gratia potentiosavenit ad obsidionem.
nē. i. ad obsidendum nos. i. homines ad pendendum. Et ideo dum
lucē habemus et spiritus sancti legamus litteras. i. peccata nostra per
professionem detegamus ut legem dei servare possimus et mortem
evadere ne cause per mortem inveniatur in professione non
mundata in districto iudicio. Tu ergo dives filii signum
qui sua sapientia novit divitias distribuere et auferre habes.
tu potēs et fortis signum patris qui sua potentia potest te
robustum facere et infirmitatem deicere habes peccata: obstat
signum spiritus sancti qui sua clemētia vult peccata nostra ad mem
oriam revocare nisi autem deus hec signa consideret homo iudiciū
non recte crederet faciendum. Sicut ipse ait Job. iij. Nisi signa
et prodigia videritis. non credetis.

De reconciliatione dei et hominis.

Cap. xxxix.

Hic egit in gestis Romanorum quod inter duos fratres
tanta erat discordia quod unus frater omnes terras al
teri destruxit. Audies hec Julius imperator gra
viam concepit pro fratre persecutionem. Ille vero imperato
ris offensam percipiens venit ad fratrem suum cui tot ma
la intulit petens misericordiam ab eorum gans insuper eum
quatinus inter imperatorem et ipsum pacem reformaret. Cir
cūstantes autem dixerunt eum pacem non meruisse sed gravem pe
nam. Quibus ille sic respondit. Non est diligendus princeps
qui in bello est mitis ut agnus: in pace severus ut leo. Li
cet ergo non promeret frater meus erga me misericordiam
tamen reconciliabo eum si potero: quia iniuria quam mihi intulit sa
tis vindicata est in illis qui misericordiam implorat. et sic in
ter imperatorem offensum et fratrem suum pacem reformavit.

Caporalisatio.

Quarrissimi. Isti duo fratres sunt filius dei et homo in
ter quos est magna discordia quam homo peccato
mortali consentit. Et tamen tunc persequitur filium

Quis
debe
mus e
pi er
ga pa
rentes,

dei fratrem suum quod factum in eo est. vult iterum crucifige
re. Unde ad Heb. Iterum crucifigentes filium dei. etc. pro
pter que offenditur summus imperator pater celestis. Ac
cedamus ergo ad fratrem nostrum. i. christum: et petamus
ab eo misericordiam cum contritione cordis et illud provin
dicta sufficiēt reputabit ut nobis culpam nostram remit
tat ad pacem inter imperatorem celestem et nos reformas
bit. Si ergo tu times eius iusticiam fuge ad eius miseri
cordiam: quia maior est eius misericordia quam nostra mi
seria. Unde. ps. Misericordia eius super omnia opera eius.

De modo temptationis et peritiam. Ca. xi.

Timen
tes ius
ticiam
deidit
ad sua
miseri
cordiam
recur
tere.

Legitur ut dicit Macrobius quod erat quidam
miles qui habuit uxorem suam suspectam quod plus
alium dilexit quam ipsum propter aliqua audita et
visa: sepius quaesivit ab uxore si verum esset. Illa simplici
ter negavit quod nullum alium praeter ipsum intantum dilexit
Miles dicitis eius non acquieuit: sed quendam clericum
peritum adiit et cum eo convenit de hoc veritate ei ostē
deret. Qui ait. Hoc non potero tentare nisi dominam vi
derem: et cum ea confabularem. Et ille. Rogo te cum affe
ctuyt hodie mecum cibum gustes et ego te cum uxore mea
collocabo. Clericus autem successit ad domum militis ho
ra prandii venit: iuxta dominam est collocatus. Finito pra
dio clericus incepit cum domina de diversis negociis ha
bere colloquia. Hoc facto clericus manum domine acce
pit et pulsum suum tetigit. Deinde sermonem de eo fecit
cum quo erat scandalizata et vehementer suspecta. statim
pre gaudio pulsus incepit velociter moveri et calefieri. De
india sermonem de eo traxit. Clericus hoc percipiens ser
monem incepit de viro suo habere. et pulsus statim ab om
ni motu ex calore cessabat. et hoc percepit clericus quod alius
dilexit. scilicet de quo erat scandalizata plusquam pro
prium virum. et sic miles per clericum ad rei veritatem
peruenit.

Expe
rimen
tu p il
lis qui
frigent
pedib
testate.

Caporalisatio,

Quarrissimi. Miles est xps filius dei qd p nobis pugnauit diabolu victoriam obtinuit. Quor est aia sibi p baptismu iuncta. Osee. ij. Spōsabo te mibi in fide. Sz vxor ista sepissime pl^o aliū diligit q̄ vī rū suam. i. deū: t̄ hoc satis bñ poterit experiri t̄ pbari in istis diebus. Si qs loquatur sicut faciūt viri ecclesiastici hū dei p̄dicando salutē aie p̄nunciando: statim a multis odiosus erit. t̄ quicquid dixerit pro tedio t̄ desolatio ne habebūt. Et quare: qz pulsus cordis p̄ponit amozē. i. delectationē carnis t̄ mūdi ante dei amozem cōtra sacra scripturam que dicit. Ante omnia deum diligere debes. Sed si aliqua de mundi vanitatib^o inceperint dicere statim iocundi t̄ leti sunt t̄ tempus breue videtur.

De victoria t̄ charitate ei^o nimia. Ca. xij.

Quadrdras impator atheniēsiū p̄tra dozenses pugnaturus congregauit exercitum t̄ super euentu belli consuluit Apollinē. Cui responsum est qd aliter non vinceret nisi se gladio interiret hostili. Dozenses hoc audito dixerunt ne quis lederet corpus regis cosdre. Quod postq̄ cosdras cognouit mutato regis habitu arma accepit t̄ exercitum penetravit. Quod videns vnus militū lācea eum vsqz ad cor penetravit. t̄ sic per mortē suam populū suum de manibus inimicorum suoz liberauit. Tandem de morte eius factus est planctus magnus ex vtraqz parte populi.

De oratione.

Quarrissimi. Sic dilectus dñs n̄s iesus xps cōsul to deo p̄fe qd gen^o hūanū nō posset redimi nisi ipse moreret. Venit igit̄ pugnaturus i bello cōtra diabolu sclēs qd agnoscere mutauit habitū suum qñ naturā hūanā assumpsit. j. Coz. j. Si cognouissent nunq̄ dñm glie crucifixissent. imminēte hō die belli vn^o militū stās iuxta crucē cū lācea eū vsqz ad cor pforauit. t̄ sic per mortē suā totū gen^o hūanū morti iuste adiudicatū liberauit. De cui^o morte dolor est ex vtraqz parte: hoc est demo

Quadr
dras
fuit oc
ci^o eo
q̄ fuit
inco
gnitus
ppter
habit^o
muta
tionē.

nes multum dolebāt q̄ p̄ ei⁹ mortē gen⁹ humanum erat saluatū. Ex alia pte tristes erāt apli de nece sui dñi.

De defectu charitatis. Cap. xliij.

Refert em̄ valer⁹ q̄ in roma vidit in vna colūna quatuor lfas quarū qlibet ter scribebat. Tres, p p p . tres, r r r . tres, s s s . tres, f f f . Cūq̄ lī teris dixit. Deu deu p̄fusionē video ciuitatis ist⁹. Satra pe hoc audiētes dixerūt. Magi dic p̄ceptū tuū. At ille. Talis est expositio lfarū. Pater patrie perdit. Sapiētia secum substollitur. Ruunt regna rome. Ferro flamma fame. Quod postea sic rei probauit euentus.

Choralisatio.

Quārisimū. Spiritualiter loquēdo pater patrie est charitas q̄ est dilectio dei ⁊ p̄ximi p̄ quā qlibet hō deberet seipsam regere: q̄ sicut scitis pater decet filioꝝ necessaria p̄uidere. Hinc est q̄ vera charitas nobis p̄uidebit de diuitijs infinitis in vita eterna: q̄ sine charitate ipossibile est nobis vitam eternā obtinere. S; ben iaz pater patrie p̄dit. i. charitas in terra. Cūq̄ em̄ aliq̄s aliū diligit. Et sine dubio sapientia secum substollitur q̄ pauci sunt q̄ sciunt qualiter se habere debeāt erga deum ⁊ p̄ximum. Et si sciāt pauci sunt qui operantur propter defectū sapiētie. Quid ergo sequit̄. postea. Ecce ruūt regna rome. Ruunt regna in diuersis partibus mundi. Ferro: flāma: fame: q̄ nō est charitas in terra: nec sapiētia. ⁊ si dicat sapiētia humana tñ stultitia est apud deum. Qd̄ nobiles ⁊ p̄ceres infra pauca tēpora in bello perierunt. Quod pauperes fame interierūt. Et hoc totū quia non est amor nec sapientia in terra: sed frequens maledictio ⁊ homicidium.

Quod x̄ps clausit infernū sua passioe ⁊ volūtaria morte.

Capitulum. xliij.

In medio Rome in quodā loco aperta est semel terra: ⁊ hyantia infra patuerūt foramina. Sup̄ hoc dy fuerūt interrogati. Rūdenūt. Nō claudet̄

Ex defectu charitatis multa bella ⁊ furgia bodie vident

hec vorago nisi aliq̄s volūtarie se immergat. Sed cū hoc
nemini p̄suadere possent. Dicit Marc⁹ aureli⁹. Si p̄ an-
nū in roma p̄o libitu meo me vivere finitis anno elapso
gaudēter ⁊ volūtarie me immergā. Romani hoc audien-
tes gauis̄ sunt cōcorditer p̄senserūt nibil sibi clausurunt.
q̄ reb⁹ ⁊ vxorib⁹ libere vtens anno elapso cū nobili equo
saltu p̄cipiti se immerfit: ⁊ statim terra se clausit.

Besti-
cia
marci
aureli⁹

Applicatio.

Adarissimi. Roma mundum istū signat. In cui⁹
medio est infernus, cētro: q̄ erat apertus ante xp̄i
natiuitatē ⁊ infiniti hoies in eū ceciderūt. Un⁹
dixit. i. p̄p̄etis recepim⁹ r̄nsum q̄ nunq̄ clauderet donec
virgo pareret filiū: q̄ p̄ genere humano p̄tra diabolū pu-
gnaret: ⁊ aīa ei⁹ cū diuinitate ad infernū descēderet. Un⁹
scire debetis q̄ nunq̄ decetero apert⁹ erit nisi aliquis vo-
luerit p̄ pctm̄ mortale aperire.

De inuidia.

Cap. xliij.

Aberio regnavit q̄ ante assumptū imperiū erat
prudēs ingenio: clar⁹ eloq̄o: fortunat⁹ in bello:
s̄ post resolut⁹ militie aurib⁹ nulla bella gerens
populū Romanū graniter afflixit: filios p̄p̄rios pluresq̄
patricios ⁊ p̄sules interfecit. tēperatiā obiecit. q̄ ante ea
tyberio tēperatus erat: nūc p̄ ea adiecta liber vocatur.
Quic q̄dā artifex vitrū ductile se posse fabricare obtulit
q̄ tyberio ad parietē p̄ficiēs nō fractū sustulit. s̄ curuatū
⁊ artifex malleū p̄ferēs: ⁊ velut cuprum vitrum fabricās
mox correxit. Interrogante autē Tyberio ab eo quō hoc
posset fieri ille dixit neminē hāc artē scire sup̄ terrā. Quē
tyberio mox decolari iussit dicēs: si hec ars venerit in cō-
suetudinem p̄ nibilo aurum ⁊ argentum reputabitur.

Moralisatio.

Adarissimi. Iste Tyberio signat aliquos claustra
les: siue ceteros qui anteq̄ ad dignitatem sunt
promoti vel diuitias satis humiles ⁊ patientes
sunt: sed cum p̄mouentur totū oppositū operant: ⁊ ideo

f 4

62 cōiter. Donozes mutāt mores &c. Homo cui in bono
re eſſet non intellexit &c. Artifez qui vas obtulit pōt dēd
pauper diuiti munera auferēs: ſ; ſi ei non placēt proſcit
nec vult recipere ſ; magis ꝓtra eū attēditur & ſpoliat imo
mo ad mortem vſq; ſepius punit.

Cō ſolū boni intrabūt in regnū celoz. **Ca. xiv.**

A Rat qdā rex nobiliſſim⁹ ſapiēs atq; diues qꝛto
rē habuit p̄dilectā q̄ debite dilectiōis immemor
tres filios iuxta regē genuit q̄ ſemp erāt regi re
belles & i nullo ei filies. Deinde de regis ſemine q̄rtū filiū
ꝓcepit & peperit ac nutrit. Accidit aut̄ vt finito dierum
ſuoz circulo rex moreret: corpusq; ſuum regale in ſarcop
ꝓbago clauderet. poſt cui⁹ mortē quatuor ſupradicti ꝓ
dñio regni ceperūt ꝓcedere. Tādē inter ſe concordabant
vt ad quēdā militē veterē regis mortui quōdā ſecretariū
ſpecialē accederēt: & in iudicio ſuo ſimplr ſe ponerēt: & ſic
factū eſt. Miles aut̄ cū eos patiēter auდიſſet dixit. Audā
te conſilium meum: & eo facto bene erit. Expedi vobis vt
corp⁹ defuncti regis de ſarcophago extrahatis: & q̄libet
arcū cū ſagitta paratū habeat: & q̄cūq; ꝓfundius corpus
eius penetrauerit regnū ei⁹ obtinebit. Placuit eis conſi
liū. ſ. patrē de loco ſuo effodere & ad arbores ligare. Pri
mus ſagittā iaciēs manū dexterā regis vulnerabat. Quia
de re tanq; heres vnicam & regni dñs ꝓclamabat. Scōs
ꝓo ſagittā in os letāter quodāmo ſagittabat. vſi ſibi cer
tius attribuebat Terti⁹ aut̄ cor ipſi⁹ ꝓforauit q̄ ſe ꝓre cete
ris ſatrib⁹ regnū putabat ſine lite certiffime poſſeſſurū.
Quart⁹ ꝓo cū accederet ad corp⁹ igemuit & voce lamens
tabill dixit. Heu me pater mi q̄ ſic corp⁹ tuū a filiis tuis
video vulneratū. abſit a me vt ego corp⁹ ꝓris mei viuum
aut mortuū vnq; ꝓcutiā. His dictis regnū ꝓncipes ſimul
q; ois ꝓpls eūdē iuuenē eleuātes tanq; verū heredē & re
gni dñm in patris ſoli⁹ locauerūt & alij tres omni digni
tate atq; diuitijs ſunt ꝓuari & a toto regno expulſi.

Cōſtitutio.

De iudicio
militis
ꝓo ſuc
ceſſiōe
regni.

Aharissimi Rex iste sapiens nobilis ac diues regē regū: et dñm dñantiū nō incongrue videtur designare. Qui sibi creaturā gn̄is hūani tanq̄ sp̄ōsam p̄ dilectā sp̄ali p̄uilegio sociauit. Que tādē fornicata post deos alienos debite dilectiōis memor tāq̄ adultera tres filios genuit. s. paganos in deos et hereticos quorū p̄m̄ manū regis vulnerauit cū doctrinā xp̄i q̄ sedet ad dexterā patris respuit suis famulis a deo missis: p̄ vulnera varia mortis supplicii inferēdo. Sc̄ds filius putariū regē regū veraciter sagittauit cum dicerent iudei. Venite p̄cutiam⁹ eū lingua dūq̄ sitim suā felle potarent pariter et aceto. Tertio filio p̄fidissim⁹ cor regis suū nō desinit in toxicato iaculo p̄forare dū heretici nitunt̄ fideles qb̄ est cor vnū et aia vna in dño suis p̄uerse doctrine saculis lacere. vñ ps. Eracuerūt linguas suas sicut serpentes et. Itē parauerūt sagittas suas in pharetra. Quarto filius q̄ dicitur nec vult sagittare est bon⁹ xp̄ian⁹ q̄ multū timet deū et dolet de pctis aliorū: nec vlla rōne vult deū offendere p̄ pctm̄: et si offendant parat⁹ est satisfacere: talis in die iudicij exaltabitur in regnum eternum.

De septē pctis mortalibus. Cap. xlvj.

Alli⁹ narrat q̄ i mēse maiori lexiuit q̄dā i nem⁹ i quo steterūt septē arbores plene folijs decore aspectu et tot frōdes collegit q̄ portare nequit. Uenerūt tres viri potētes et eū extra nem⁹ duxerūt. In exitu in foveā p̄fundā cecidit et submersus est p̄ magnitudine pōderis. Itē narrat p̄hs in libro de aialib⁹ q̄ si vult lueris facere vt coru⁹ postq̄ n̄dificauerit in arbore nūq̄ ex onis pullos p̄ducere possit: pones cineres vitri iter arborē et corticem. et q̄diu cineres ibi fuerint nūq̄ pullos producet.

Alphoralisatio.

Aharissimi. Istō nem⁹ ē mūd⁹ iste diuersis arborib⁹ delectabilib⁹. i. pctis mortalib⁹ plātat⁹. In isto nemore. s. mūdo sunt septē arbores q̄ signāt septē pctā mortalia: ex qb̄ hō colligit: et facit pōdus q̄

Nota
bile de
coruo.

portare nō potest: nec leuare. i. de pctō suo nō pergere po-
 test: nec ad graꝝ dei puenire q̄d̄m̄ in pctō pmanet: sꝫ ecce
 tres viri uenūt custodes scꝫ nemoꝝis q̄ ipm̄ iunāt. i. mū-
 dus: caro: demonia. ⁊ ista uisibilia q̄ iunāt boiem diuersis
 pctis: ⁊ ducūt vsqꝫ ad exitū nemoꝝis. i. vsqꝫ ad exitū a
 corpore: sꝫ tūc demergit in pfundum inferni pte magni-
 tudine suoz pctoz. Itē cornus est diabol⁹. nidus est habi-
 tatio in corde p inchoationē iniquitatis. Per vitrum qd̄ di-
 uersoz coloz est intelligit̄ caro humana. Per cinerē vitri
 mortis memoria: qꝫ vitrum ex cinere fit: ⁊ in cinerē reuer-
 titur. Donat̄ ergo mortis memoria inter arborē ⁊ cortis-
 cem. i. inter aīam ⁊ corpus. Corpus est cortex qd̄ bñ res-
 gat aīa. Et sic diabolus nunqꝫ prolem procreabit qd̄ sit
 peruerse operationis. Quod nobis concedat ⁊c.

De tribus regibus.

Capitulum. xlvij.

Rex danorum ad tres reges q̄ stella duce ab oriē-
 te hierosolymam uenerunt: ⁊ xpo nato munera
 obtulerūt deuotionē habebat eosqꝫ in vnū ad-
 iutoriū innocabat. Profect⁹ ergo predic⁹ rex coloniam
 cū apparatu magno ubi sacrosancta corpora eoz cuz hos-
 noꝝe debito pseruant̄ tres coronas aureas mirabiliter ac
 regaliter fabricatas eis obtulit. Insuper plusqꝫ sex milia
 carum milia cum ingenti deuotione ecclesijs ⁊ pauperis
 bus distribuit: sue fidei exēplum ibidē fidei populo relin-
 quēs. Quadā aut̄ die cū ad ppria remearet t̄mēbra sopo-
 ri dedisset: ecce uidit in somnis tres reges cū coronis q̄s
 portauerat capitibus pferētes cū ingēti lumine ad se p-
 pius accedere. ⁊ audiuit singulos singulariter dicere ta-
 lia. Prim⁹ ⁊ senior dixit. Frater mi feliciter uixisti: sꝫ citi⁹
 ad ppria remeabis. Alter dixit. Multa tribuisti: sꝫ tecuz
 plurima reportabis. Terti⁹ dixit. Frater mi fidē ostēdisti
 sed expletis. xxxij. annis iugiter in celestibus nobiscū re-
 gnabis. Primus ergo dixit offerēs ei p̄xidē plenā auro.
 Accipe inquit. thesaurum sapientie per quem tibi sab-

De vi-
 sione re-
 gis da-
 norū.

lectum populū iuste iudicabilis. qz honor regis iudicū dī
 ligit. Scōs pixidē cū mirra obtulit dicens. Accipe mir
 ram penitentie per quā etiā carnis motus illecebrose fre
 nabis: qz optime regnat qui seipm bñ regit. Tertius silr
 obtulit ei pixidem plenā thure dicens ei. Accipe thur de
 uotionis ⁊ deuote clementie per qd̄ miseros releuabis: qz
 sicut ros herbam irrigat vt crescat: sic dulcis clemētia re
 gis vsqz ad sydera prouehit ⁊ exaltat. Cumqz rex de ma
 gnume visionis miraretur subito vigilauit ⁊ pixides lux
 ta se collocatas reperit qui donū letus accipit: ⁊ ad pro
 pria rediens que in somno uiderat deuotissime adimple
 nit. Expleto termino supradicto regna celestia meruit pos
 sidere

Capitulum. Moralizatio.

Arrissimi. Iste rex potest dici quilibet xpianus
 bonus qui tenet tres coronas offerre trib⁹ regi
 bus scilicet patri filio ⁊ spiritus sancto: patri tene
 ris reddere coronā honoris qz potens est. Ad bonū est si
 dem frangere potenti. qz potest opprimere ⁊ te annihila
 re. Ista coronā fidei in baptismo fideliter reddere pmisi
 stis qz dyaboloz pōpis eius abrenūciastis. Scōam coronā
 sapientie ac spei filio teneris reddere qz sapiens est ⁊ p no
 bis passus. ideo sp̄ de eo pze ceteris habere debemus ⁊
 hoc multiplici de causa. Primo quia tantum nos dilexit
 quod de celo descendit. Naturam nostram assumpsit et
 victoriam contra dyabolum pro nobis obtinuit. Tertio
 debem⁹ offerre coronā amoris spūs sancto qz ip̄e est amor
 patris ⁊ filij ⁊ per eū amorē hominis ⁊ dei poterimus ob
 tinere. Si illa tria puro corde ⁊ charitate perfecta offere
 mus sine dubio ista que sequuntur a patre ⁊ filio ⁊ spiritus
 sancto obtinebimus. A patre thesaurum virtutū p quas
 poterimus aiam regere cū corpore ptra dyabolū mun
 dam ⁊ carnem: ⁊ per psequens regnam celeste obtinere. A
 filio pixides cor mūdum intelligas a peccatis mūdum
 per mirā penitentiam: qz ip̄e prius vitam penitentie in
 cruce ostendit ⁊ petentibus ab eo suā gratiam dat quotidie.

A spūsancto thūsdemotionis : hoc est suā virtutē
per quā deuoti sumus ⁊ charitate pleni q̄ deus charitas
est p̄ cōsequēs oēm cōfessionē quā p̄ pctm̄ cōtra deū incur
rimus per eū delere poterimus : t̄ sic vitā eternā obtinere.
De iusta sequela malorum. Cap. xlii.

Dionysius refert q̄ cū perillus eris artifex fallas
ridi regi tyzāno crudeli q̄ argētinos depopula
batur ⁊ exq̄sitis tormentis implicabat obtulit
set ei⁹ crudelitati nimis aptū quendā enē thaurū noniser
p̄ se factū in latere latētē hīs hostiū p̄ q̄d immitterentur
hoies morte puniēdi : vt supposito igne cremarent. Et cū
ipsi hoies p̄pter mortis amaritudinē clamaret̄ in tauro
nō crederet̄ vox esse humana : s̄ feralis : vt sic rex minime
ad cōpassionē moueret̄. Rex opus laudās s̄ inuentorē ei⁹
exhortās ait. In te pri⁹ excipies ⁊ p̄bebis : q̄d mihi crude
li crudelior obtulisti. Nulla em̄ ego ratio est q̄ necis ar
tificē arte pire sua : vt dicat Ouidi⁹.

Crude
li p̄ci
pi non
exhibē
da cru
delis
tas.

Aharissimi. Iste artifex est malus senescallus sub
tyzāno rege q̄ argētinos .i. iustos supplices spo
liat eos p̄ tormēta multis modis affligit homo
vero simplex affert munera vt p̄secutionē euadat s̄ nihil
ei p̄dest : taurus enēus offert : factū est statutū nouit lex p̄
quā simplices credunt euadere ⁊ p̄ eam panunt ⁊ bona
amittunt ⁊ tales licet cremant per cordis amaritudinē. ⁊
clamant nō credit esse vox humana q̄ clamorē pauperis
potētes nō libenter audiūt sed dicūt seruus aut rusticus
meus est oīa sua sunt mea : sed sepius tales qui alios affli
gunt in eadem vel maiori dānatione puniunt ⁊ male dies
suos finiant. Unde. ps. Audi implium superexaltatū ⁊ ele
uatum sicut cedros libani. Transiui ⁊ ecce non erat.

De subtili diaboli illusione.

Cap. xliii.

Dulus longobardorū bystozicus refert q̄ con
nus rex vngarorū obsedit in foro iulij castrū dē
ctū fondat : q̄ cū de muro cerneret pulcherrimā
Rosmīla ductis hīs quatuor filios ⁊ duas filias scripsit

bi occulte si me in vxore duxeris castru hoc meū tibi da
 bo. Quo pmittente eā se velle ducere castrū ei dedit filijqz
 oēs sugerūt. Conanus aut rex ducisse pmittum tenēs eaz
 primo die in matrimoniu sibi copulauit. Secdo die. xij. vn
 garis tradidit eā publice illudendā. Tertio die toto cor
 pore vsqz ad gulā trāssigi fecit dicēdo. Talis vxor q̄ p li
 bidine sue carnis cunitatē propriā perdidit tale debet ha
 bere maritū.

Thoralisatio.

Quarissimi. Iste conanus est diabolus qui obses
 dit castrum. s. cor humanū cū vitijs ⁊ cōcupiscen
 tijs. Rosmilla ducissa. s. que est per diabolū sedu
 cta respicit vltra muros .i. apperit illicita sicut visus ad
 mulierem concupiscendā ⁊ sic de ceteris sensibus. Cū mī
 ser homo tm̄ delectatur q̄ castrū. i. cor suum dat diabolo
 quādo peccato consentit. Cū fugiunt quatuor filij. i. qua
 tuor virtutes cardinales a deo fugiant. Et sic diabolus
 animaz occupat cum duabus filiabus id est delectatione
 mala ⁊ voluntate iniqua. Postea tradit eā. xij. vngaris. i.
 vitijs omnibus illudendam. Post hec eam occidit quan
 do ad infernum eam ducit.

De laude recte iudicantium:

Cap. I.

Refert valerius q̄ zelongus rex edidit p lege: vt
 si quis virginē defloraret vtrūqz oculi amitte
 ret. Accidit q̄ filius eius filiā vnicam cuiusdā vi
 due deflorauit. mater hec audiens imperatori occurrens
 ait. O dñe legē quā fecistis impleri faciatis. Et ecce vni
 filius vester vnicā filiā meā rapuit ⁊ vi oppressit. Rex hoc
 audiēs cōmota sunt oīa viscera ei⁹. Precepit vt duo oculi
 filij sui eruerētur. Dixerunt satrape dño. Im̄ vnicū filium
 babes q̄ est heres tuus: toti imperio esset dānum si filius
 tuus oculos amittat. At ille. Nōne vobis cōstat q̄ ego le
 gē edidi. opprobriū esset mihi frāgere qd̄ semel firmiter
 q̄ statui: sed quia filius est primus q̄ contra legē fecit pri
 mus erit etiā qui penitētie subiacebit. Sapiētes dixerūt.
 Dñe ppter deū rogamus vos: vt filio vro parcatis. Ille

Abdo
 dera
 tio le
 gie.

vero precibus deuictus ait. Charissimi ex quo ita est au-
dite me. Oculi mei sunt oculi filij mei: et reuerso. dextru
oculu meū eruatis et sinistru oculu filij mei: tunc lex imple-
ta: et factu ē. vñ oēs prudētia regis et iustitia laudabāt.

Choralisatio.

Quarissimi iste impator est dñs noster ihesus xps
qui istam legē edidit. Nam si quis deflorat virgi-
nē. i. aiam per baptismū lotā duobus oculis ca-
rere deberet. s. visionē diuinā et gloriā eternā amitteret. Iste
filius regis qui legē fregit: est homo qui p peccati aiam de-
florauit. An necesse est penam sustineat: qz nostra mater
ecclesia ad deū clamat quotidie: vt homo emēdet in hoc
mortali corpore. Esai. Clama ne cesses quasi tuba exalta
vocem tuam. Imperator vnum oculū amittit. s. dñs ihesus
xps. vt tantum vnum oculum retineret quādo vitam pro
nobis exposuit: et ideo oportet nos erudere oculum sinis-
trum hoc est omnes concupiscentias. i. carnis delicias et
per consequens vitam eternam obtinebis.

De iniustis exactoribus.

Cap. iij.

Refert Josephus qz tiberi⁹ cesar requisit⁹ cur p
vinciarū pñdes dñi teneret in officijs. Rñdit p
exemplū. Uidi inqz quōz boies infirmū vlcerib⁹
plenu muscis grauatū cui qz cū p flagella muscas expelles-
re volui dixit mihi. Duplīter me crucias vñ me cōsolari
putas. abigēdo muscas sanguine meo plenas et remitten-
do vacuas et famelicas. Quis em dubitet aculeū muke sa-
melice duplī affligere magis qz plene: nisi ille qz cor lapidat
deum bz et nō carnē.

Non
fficia
inseq
arat
muscis
ameli
so.

Choralisatio.

Quarissimi. Sic pñdes dñi in officio tenti qui re-
bus postq vitati subditis magis parcunt. Ad
autem rectores et vacui deferta iustitia subditos
iniquis exactionibus: et vexationibus magis ledunt.

De fidelitate.

Cap. iij.

Alerius refert qz fabius redemerat captiuos
Romanorū pmissa pecunia quā senatus sibi de-

re nollet ipse fundū vnicū hīs vēdidit et pmissum p̄m̄ia
soluit volēs se potius p̄m̄onio p̄uare q̄ in p̄p̄ia fide
inopem esse.

Caporalisatio.

Adarissimū. Fabius iste est dñs iesus x̄ps qui ob
captinos. s. totum genus humanū a diabolo ca
ptum non pecuniā: sed p̄p̄ium sanguinez dedit
in p̄cium volēs se potius patrimonio. s. vita p̄p̄ia p̄u
nare q̄ genus humanum dimittere.

De bonis rectoribus non mutandis.

Cap. lxxij.

Alerius maxim⁹ refert q̄ cū oēs syracusani mor
tē dionysij optarēt regis sicilie. quedā femina se
necutis vitime sola marutinis horis deos ora
uit: vt sibi rex sup̄stes fieret in hac vita. Cū ofonis cām
dionysius admirās ab ea quesuit. Que r̄s̄dit. Cū essem
puella: granē tyrannū hīs eo carere cupiēs peiorē recepi.
Quo iterū carere cupiēs: iterū peiorē recepi. Timēs q̄ de
teriozem tibi succedere p̄ vita tua omni die rogo. Diony
sius h̄ audēs āpli⁹ ei molestiā nō fecit.

Caporalisatio.

Adarissimū. In veteri testamēto deus erat valde
austerus. nulli p̄cebat. q̄ oculū p̄ oculo. dentē p̄
dēte. &c. S̄z mō p̄ carnē nostrā quā assumpsit fa
ctus est nobis pius ac p̄piti⁹. Et iō p̄tinue orare debem⁹
vt aliū dñm nō habeam⁹ q̄ dñm nr̄m iesū x̄pm. Ad quē.

De regno celesti.

Cap. lxxij.

Imperator federicus sc̄s vnā portam marmo
reā cōstruxit miro opere sup̄ fontē aque fluētis p̄
pe capnā in qua imperator sc̄lptus fuit in maie
state cū duob⁹ alijs iudicib⁹. In semicirculo autē capitis
dextri iudicis hic versus script⁹ fuit. In terni securi q̄ que
rūt vinere puri. In semicirculo capitis sinistri iudicis fuit
scriptus hic versus. Inuidus excludi timet vel carcere
trudi. In semicirculo capitis impatoris istud scriptū fuit
q̄ miseros facio quos variare scio. In semicirculo super
portam scriptū fuit Cesaris imperio regnā custodis fio.

Caporalisatio.

Bon⁹
rector
nō est
mutan
dus.

Cen
sus sc̄r
pti i co
rona ca
pitis i
perato
ris sc̄l
pti cir
ca ca
pnam.

30. 144.
fornicata fuerit cui adultere dabit ille libellū repudiij: et
inde nō reuertet ad eūltra. Ego vero iā libellū repudiij re
cepi: qz fornicationē cōmissi: iō redire nō potero ad eū. At
nūcius. Dñs meus estyltra legē ex quo legē p̄stituit: iō ex
quo misert⁹ est tui secure ad eūvenire poteris. at illa. Qua
le signū dabit ip̄e mibi q̄ secure ad eūvenire poterō si tm̄
istud onderet secura essem vcz q̄veniret ⁊ dilectus me⁹ ad
me osculef⁹: osculo oris sui tūc sum secura q̄ recipit me in
grām suam. Dñs cum per nunciū hoc audisset: p̄silium su
per hoc habebat cū oībus satrapis curie suet regni. Tan
dem p̄sultum est vt mitteret virum sapientem pro ea: vt re
duceret eam: ⁊ non est inuentus vnus in toto regno qui de
se hac re intromittere vellet. Vir ei⁹ cū hoc audisset ad eā
se hac re intromittere vellet. Vir ei⁹ cū hoc audisset ad eā
nunciū destinavit q̄ diceret. Quid faciā tibi non est inuen
tus aliquis qui tevellet ad me reducere. Illa hoc audiens
fleuit amare q̄ non est inuentus qui eā reduceret. Vir ei⁹
cum audisset de eius lamentatiōe perrexit ad patrē suum
⁊ ait. Dñe mi si vobis plz ego ibo ad sponsam meā ⁊ a mi
seria ⁊ dolore suo liberabo eā: ⁊ ad palacium vestrū redū
cam. Ait pater. vade in fortitudine tua ⁊ reduc eā. Tunc
misit nunciū ad eā qui ei diceret. Jam gaude qz ecce ve
nio ad te ⁊ reducā te. Soror senior. s. iustitia cū hoc au
disset p̄cessit añ regem ⁊ ait. Dñe iustus estis: ⁊ rectū iudi
cium vestrū. Ego sum iustitia filia vestra recte iudicastis il
lam meretricē vt amplius nō esset spōsa fratris mei: ⁊ el
libellū repudiij dedistis iustitiam ergo teneatis. Et si p̄ ius
titiam opatus fueritis dicoyobis nō ero filia vestra iustit
ia. His dictis. s. venit sc̄da soror veritas. ⁊ ait. Pater mi
veraciter illam meretricē iudicastis que cubile fratris nri
per adulterium violavit. Si eā velitis reducere facitis p̄
veritatem ⁊ si sic sine dubio non ero filia v̄ra veritas. Nec
audiēs tertia soror. s. misericordia venit ad p̄rem ⁊ ait. Do
mine ego sum misericordia filia tua. Fac ergo misericordi
diā cū peccatrice. que deliquit qz p̄ cōmisso multū dolet ⁊
si ei misericordiā nō feceris non ero misericordiā filia tua.

8 alter
catiōe
q̄ tuor
sororū
scz viri
tutum.

Quarta soror. i. pax cū audisset tantā discordiā inter sorores totā terrā voluit delinquere et fugā petiit. hoc facto in iustitia et veritas exhibuerāt gladiū: et regi tradiderūt dicens. Dñe ecce gladius iustitie ad occidēdum illam meretricē que nos ac fratrem nrm confundit. Misericordia hoc vidēs gladiū a manibus eaz arripuit et ait. Satis diu regnastis et vsam voluntatē obtinuistis: mō ip̄s est vt exaudiat a p̄fe meo: ego suz filia sua sicut et vos. Rñdit iustitia. Verū et multo tpe regnauimus et adhuc volumus regnare. Verūtñ ex quo inter nos est tāta discordiā vocet frater noster qui sagax est in oibus et inter nos iudicet: et sic factū est. Fili⁹ vero cū venisset et audisset altercationes iter eas quō iustitia et veritas exvna preuindictā petierūt misericordiā et parvenīā: ait. Charissime sorores p̄pter vestrā discordiā soror nra a p̄fe nro pdilecta. i. pax totū regnū dimisit: hoc nullo mō volo pati: qz p̄ sp̄sa mea adultera paratus sum pati supplicia. Ait iustitia. Si hoc feceris tibi p̄dicere nō possumus. Dixit ergo ad misericordiā. Tu laboras p̄ sp̄sa mea vt reducat. Si vero eā reducā et iterū fornicata fuerit: intēdis iterato p̄ ea intercedere. At illa. Nō nisi penituerit. Audiens hec filius pacē sororē suaz reduxit et fecit sorores adinuicē osculari. Facta p̄cordia filius de regno descendit: et bellū p̄ sponsa m̄a dedit et eam cū omni honore ad regnū patris sui reduxit. et sic ambo vitam in pace finierunt.

¶ Moralizatio.

Quoniam. Rex iste est pater celestis. Filius tā sapiēs est dñs noster iesus xp̄s. Sp̄sa tā pulchra est aīa ad dei similitudinē creata. Quatuor sorores iustitia: veritas: misericordia: et pax. aīa cū seruo dñi. i. cū dyabolo adulterata est qñ ei p̄sensit. et iō eā dñs suus dimisit. Post hoc pius sp̄sus dedit ei libellū repudiij et dimisit eā et priuauit eā omni honore suo in quo erat p̄stituta sup̄ opa manuum dñi. sicut ait. ps. Dia subiecisti sub pedibus eius. Dedit etiam ei ducatum. i. paradysum et illū etiam ab ea abstulit et in miseria huius mundi posuit. Cū

dixit. In sudore vultus tui vesceris pane tuo. vñ. **Berth.**
 conquerit & dicit. **Memento nobilitatis tue. Pudeat de**
lectiois tue. Spe vero dñs miseris sponse sue misit ad eā
huncium qui reuocaret & diceret. Eleuare eleuare: surge
surge hierusalem solue vincla colli sui captiua filia syon.
Illa vero renuit venire & dixit. Domine libenter redirem
sed non possum. Quare? quia tu dixisti per hieremias. Si
vir habuerit uxorem & illa fornicata fuerit cum altero: da
bit vir illi libellum repudiij & non reuertitur ad eum vltra
Ergo non audeo reuerti a te. Quid ergo faciam: tua sunt
verba qui iustus es & iuste indicas oīa. quomodo ergo ad
te redire poterō? Rñdit dñs per Esaiam prophetam. Nū
quid breuata est manus mea vt sanare nequeam: absit: sicut
sicut dicit per Ezechielē. In quacūq; hora peccator inge
spuerit omnium iniquitatum eius non recordabor. Et h
fornicata sis: tñ ad me reuertere & ego recipiā te: vt dñs in
canticis. Reuertere reuertere sunamitis. &c. Reuertere re
conciliando te deo patri. reuertere reconciliando te dei fi
lio. reuertere reconciliando spiritu sancto. reuertere recō
ciliando te angelis quorum consortium tu perdidisti. Illa
respondit. Quod signum tibi dabis qd recipias me.
Ait dominus. Pete tibi signum a domo deo tuo in pfun
dum inferni siue in excelsum supra. At illa dixit. Non pe
ram sed veniat dilectus meus ad me & osculetur me osculo
oris sui et sum secura qd me in gratiam suam recipiat. Cui
dominus. Si mulier obliua fuerit infantuli sui ego nuncq;
qui obliuiscar. Ego cogito cogitationes pacis & non affli
ctionis, & ideo consilium habeo. Dominus vero habuit
consilium secretum cum tota curia celesti quem mitteret
pro liberatione sponse sue. Et neq; inter angelos neq; in
ter homines inuenit aliquem qui velit sponsam vel qui
dignus esset sponsam suam redimere. Angelus dicebat.
Ego libere conditionis sum: illa seruilis quare reformas
rem conditionez meā. Homo dicebat. Non sum dignus
pati p sponsa tua: quia homo peccator sum. Hoc videns

Dñs
habuit
cōsilium
cū tota
curia
celesti
p redē
ptione
peccōr.

dominus misit ad sponsam suam dicens. Quid faciam quia non est qui velit aut qui possit te saluare. Illa hec audies fleuit amare, neq; in celo neq; in terra aliquis inuentus est qui eam liberaret. Pater vero misericordiarum et deus totius consolationis consolabatur eam dicens. Hierusalem sponsa mea ciuitas mea noli sic flere: quia cito ueniet salus tua. quare merore consumeris. Nunquid consiliarius non adest tibi quis inuocauit te: dolor saluet: te liberet te noli timere. Surrexit ergo filius ante patrem et dixit. Ecce ego paratus sum pro sponsa mea patri. Ego feci. ego feram. ego portabo. ego saluabo. Cui pater: Uade in hac fortitudine tua et libera filiam meam sponsam tuam de carcere mundana hoc est dyaboli. Nec audiens iusticia allegauit contra fratrem suum superuenit ueritas et tenuit cum iusticia: sed misericordia tenuit cum fratre suo: et pax quarta sororum fugit quia non erit pax inter deum et hominem. Iusticia dicebat misericordie. Regnare uolo. quia dicit Salomō Immortalis est iusticia et perpetua. Unde ius meum nulla perscriptio includit. Diuturnitas temporis non attenuat: sed potius confirmat. Respondit misericordia. Uerum est quod immortalis es et perpetua: sed in futuro nō modo. Ego uolo pro ea intercedere. quia penitentiam iam agit. Et sicut tu es filia patris mei iusticia. sic et ego sum filia misericordia: et ideo ratio dicat ut me audiat sicut et te. Uidens ergo filius sapiens istam discordiam inter sorores dixit iusticie. Paratus sum tibi satisfacere ut preualeat oratio misericordie. Ait ergo iusticia. Mihi placet: sed uellem scire quomodo. Ait filius. Incarnari uolo et naturam humanam assumere. Nunquid hoc sufficit. Et dixit filia iusticia. Non sufficit. Dixit filius. Circumcidi uolo. tamē et si non egero pati: temptari: tristari. tedium pati sanguinem et sudorem stillare. Nunquid hec tibi sufficiunt. Et respondit illa quod non sufficiunt. Dixit filius iusticie. Uolo colaphis cedi: talapis flagellari. Uolo conspui. deridi: ac derelinqui: et despici. et c. Nunquid hec tibi sufficiunt?

De al-
tercatō
ne qua
soror
fuit
tutum.

Respondit iusticia. Non sufficient. Crucem volo portare
 et manibus ligari: et pedibus perforari. Nunquid hec tibi suffi-
 ciunt? Et illa. Non. Acceto potari volo: totum sanguinem ex
 bauriri: et in cruce mori. **U**bi ostendit lancea perforari latus.
 deinde a mortuis resurgere. celum ascendere. locum sponse
 mee preparare. nunquid hec tibi sufficient. Et illa dixit. **O**
 bone frater ut video et scio quod audio plus diligis sponsam
 tuam quam teipsum. Jam que dixisti sufficient. Tunc dixit fi-
 lius ad matrem. Si omnia ista que dixi et que in corde meo po-
 sui fecero et sponsa mea ista contempserit: nunquid iterum pro me
 interpellabis? Et illa non si egerit penitentiam. Qui ait.
Ubi bene placet. Quotiens homo peccaverit si peniten-
 tia post hoc egerit misericordiam super eum habeo. His ver-
 bis fecit sorores vocari. scilicet iusticia: veritatem: matrem: et pacem
 et oscultate sunt ad invicem. Tunc filius omnia promissa adimple-
 nit et regna celestia ei dedit. **U**bi **B**ernardus excitans sponsam
 ad considerandum gratiam sibi a domino impensam dicit. **V**ideo
 sponsam in cruce sponsum tuum capite inclinatum ad oscu-
 lum: manuum extensionem ad amplexus. lateris apertionem
 ad effectum totius corporis expositionem ad contemptum:
Pausit igitur de proprio sanguine suo: et obtulit patri
 suo munus pro dulcissima sponsa sua. Suscipies ergo pa-
 ter celestis preclarum munus de manu filii per quod salu-
 mati sumus ad vitam eternam. Ad quam etc.

De memoria mortis.

Cap. lvi.

Quidam princeps erat qui multum delectabatur
 venari. Accidit semel cum ad venandum perres-
 sisset: casu mercator quidam per eandem viam secu-
 tus est. Vidensque principem formosum gratiosum et vesti-
 mentis preciosis indutum ait in corde suo. **O** domine de-
 homo iste multum tibi tenetur. ecce quod formosus et stren-
 nuus est et gratiosus. et omnes qui sunt in eius comitatu
 honeste sunt induti: his cogitatis dicitur ex familia prin-
 cipis. Dic mihi charissime dominus vester qualis est? Qui ait.
Est dominus multarum terrarum et potes valde in auro

et argēto et familia. ait mercator. Multū tenet ipse deo.
 Formosus est et sapiēs inter oēs quos vnq̄ vidi. Ille hoc
 audiēs occulte oīa verba mercatoris dño suo narrauit.
 Dñs h̄o circa horā vespertinā cū domū rediret rogauit
 mercatorē vt secum pnoctaret. Ille p̄tra hoc nō audebat
 resistere. Cum p̄ncipe ad ciuitatem perrexit. cum vero ca-
 strū eius intrasset tot diuitias: tot pulchras cameras au-
 ro depictas vidit q̄ valde admirabat. Cum autē hora
 cenādi adesset p̄nceps mercatorē iuxta suā dñiam in mē-
 sa collocari fecit. Mercator autē cum dñiam vidisset tam
 pulchram et tā gratiosam quasi extra se raptus fuit et ait
 in corde suo. O deus meus p̄nceps omnia que desides-
 rat cor suum habet vxorem pulchrā: filiā: ac filios: fami-
 liam multam n̄smis. cum autē sic cogitasset: delata sunt fer-
 cula ante dñiam et eum. Et ecce cibaria optima in capite
 vnus defuncti collocata. et ante dñiam posita et oībus de
 familia in scutellis argenteis ministrabātin aula. Mercator
 cum caput mortuū ante eum vidisset commota sunt
 oīa viscera eius: et aitq̄ corde suo. Deu mibi timeo q̄ per-
 dam caput meum in isto loco. Dñia h̄o inq̄ru potuit eū
 confortauit. Cum vero nox adesset ducit in camerā bone-
 stam vbi inuenit lectū paratum cortinis circūuolutum: et
 in angulo dom⁹ luminaria magna. Dum h̄o lectum ins-
 trasset famuli ostiū clausurunt: et mercator solus in comes-
 ra remansit. Respexitq; angulum vbi erat lumen et vidit
 duos homines mortuos per brachia pēdētes. Hoc viso
 inuasit eum timor intolerabilis intātum q̄ quiescere nō
 poterat. Mane vero surrexit et ait. Deu mibi timeo hor-
 die iuxta illos duos pendere. P̄nceps vero cum surre-
 xisset fecit mercatorē ad se vocari et ait. Charissime: qd̄ ti-
 bi placet de me. at ille. Mihi oīa bñ placent: sed quod
 mihi ministrabatur in capite defuncti vltra q̄ credi pōt
 abhorru tantum q̄ comedere nō poteram. Cum vero in
 lecto positus fuisset duos iuuenes pendentes in angulo
 camere vidi. Tantis timor me inuasit: q̄ dormire nō pos-

Mercator
 mortuū
 letitiā
 fugat.

eram. Et ideo dei amore permittatis me transire. Hic princeps. Charissime vidisti uxorem meam nimis pulchram et caput defuncti ante eam ratio est talis. Iste enim cuius erat caput fuit quidam dux nobilis qui uxorem meam sollicitavit: et cum ea concubuit et simul adinvicem commisceri perspexit. Gladium arripui et caput eius amputavi. Unum in signum ve recundie singulis diebus illud caput ante eam pono ut ad memoriam reducat peccatum quod commisit. Filius vero defuncti illos duos iuvenes cognatos in camera pendentes occidit. Ideo omni die corpora eorum visito ut fiat magis fervens sanguinem eorum vindicare. Cum autem adulterium uxoris recolo et mortem iuvenum ad memoriam reducos nullum gaudium habere potero. Uade ergo charissime in pace et ammodo vitam hominis cuiuscumque non iudices quousque plenius de veritate constiterit. Mercator ei vas le fecit et ad mercandum perrexit.

Quasi dux exposit mercatorum omnia quod videbat.

Allegoria siue moralisatio.

Quoniam charissimi. Princeps iste est quilibet homo christianus bonis virtutibus per virtutem baptismi ditatus. Qui debet habere pulchram familiam. scilicet sensus interiores et exteriores sine macula peccati qui debent homini ministrare et sepius ad venandum pergere. id est opus meritorium operari. Mercator iste est bonus prelatus vel confessor discretus qui tenetur tali associari. domum cordis sui visitare et bonas frutes ibi plantare sicut fecit Christus duobus peregrinis venientibus. De Emmaus qui domum hospitii intravit. Uxor tam formosa est anima ad similitudinem dei creata qui debet in mensa iuxta prelatum sacre scripture collocari ut adiscat ea que sunt salutis. scilicet leprosa ista anima cum diabolo adulterat quam peccatum mortale committit. Quid ergo est faciendum extrahere gladium lingue et ora ad deum intime. Unum psalmus. Lingua eorum gladius acutus. Per istum gladium lingue cum cordis contritione et oratione confessione poteris hunc diabolum devincere: et hoc est caput eius imputare et ante oculos cordis tui semper ponere: quoniam gratiam tibi dabit dominus cum

devincere. penitentia perfecte agere. Hoc est mie op^o exercere. duo iuvenes in camera pedetes quos occidit aduersarius tuus sunt dilectio dei et proximi que erant extincta per peccatum primi parentis: et ideo semper debes eos in camera cordis tui tenere ut deum tota mente: tota anima diligas: et semper eius timore permanes: quia nescimus si amore vel odio digni sumus: et ad memoriam reducere quantum deus pro nobis sustinuit in cruce per amarissime mortis christi iugum meditatione deveniamus ad regna perpetua.

De perfectione vite.

Cap. lviij.

Afr^o in ciuitate romana regnauit que statuit leges que dies primogeniti sui ab omnibus sanctificaret. et quia quod die natiuitatis filij sui per op^o seruile violaret morte moreret. Promulgata lege vocauit magistrum vergilium et ait. Charissime tale legem edidi: verumtamen sepe in occulto poterunt peccata committi: ad quorum noticiam puenire non potero. Rogam^o ergo te ut sine industria tua aliqua artes inuenias per quam poterit expiri quales sint illi que contra legem deliquunt. At ille. Domine fiat voluntas tua. Statim Vergilius arte magica statua in medio ciuitatis fieri fecit. Statua illa omnia peccata occulta in illo die commissa impatori dicere solebat. Et sic per accusationem statue quasi infiniti homines erant eodem nati. Erat tunc quidam faber in ciuitate nomine focus que in illo die sicut in ceteris operatur est. Cum autem semel in stratu suo lacuisset intime cogitauit quomodo per accusationem statue multi moriebantur. Hanc surrexit: et ad statua perrexit et ait. O statua statua per tuam accusationem multi moriuntur: vobis deo meo si me accusaueris caput tuum frangam. His dictis domum prexit. Hora prima impator sicut solitum erat nudos suos ad statua destinauit ut ab ea quererent si aliquid contra legem commisset. Cum autem ad statua venissent et voluntates imperatoris dixissent ait statua. Charissimi leuate oculos vestros videte que scripta sunt in fronte meo. Illi vero cum oculos leuassent tria in fronte eius clare viderunt: scilicet Tempora mutantur, homines deteriorantur. Qui voluerit

Vergilius h^o fuit viremi nētissimus.

veritatem dicere caput fractum habebit. Ite dño vestro
nunciatis q̄ vidistis & legistis. Nuncij perreperunt: & omnia
dño suo retulerunt. Imperator cum hoc audisset p̄cepit
militibus suis vt se armarent & ad statuam pergerent: & si
aliquis cōtra statuā & p̄tra voluntatē suam aliqd̄ faceret
eum ligatis manibus & pedibus ad eum ducerent. Illi
tes ad statuam p̄reterunt dicentes: placet imperatori vt
ostēdas illos q̄ p̄tra legem commiserunt & quales erant
illi qui minas fecerunt. Ait status. Focum fabrum accipi
te. Ille est qui singulis diebus leges violat & mihi minas
facit. Illum comprehendunt & coram imperatore duxe
runt. Ait imperator. Charissime quid est quod audio de
te quare legem editam violas. At ille. Dñe legem serua
re non possum: q̄z omni die octo denarios oportet me ha
bere & illos sine labore non potero acq̄rere. Ait impera
tor. Et quare octo denarios. Qui ait. Omni die per an
num duos denarios teneor dare quos mutuari in inuen
tute. duos accommo: duos perdo: duos expendo. Ait
imperator. De istis manifestus debes mihi dicere. cui ait
faber. Domine mi aduerto me duos denarios omni die
teneor patri meo: q̄z cum essem puer paruulus pater meus
duos denarios super me singulis diebus expendit. iam
pater meus in egestate est positus. vnde ratio dicit q̄ ei
subueniam in sua paupertate. & ideo omni die duos dena
rios ei trado. duos alios denarios filio meo accōmodo
qui iā ad studium pergīt: vt si contingat me ad egestatem
peruenire mihi illos duos denarios reddat: sicut ego iam
patri meo facio: duos alios denarios omni die p̄do sup
v̄rorem meam: q̄z est mihi semp̄ contraria: aut proprievo
luntatis: aut calide cōplexionis: & propter ista tria quicqd̄
ei dederō hoc p̄do. duos alios denarios sup̄ meipsum in
cibus & potibus expendo. Lenius bono modo trāsire nō
potero & istos denarios nō possum obtinere sine cōtinuo
labore. Jam audistis rationem. Votis ergo iudicium res
ctum. Ait imperator. Charissime: recte respondisti: vade

De la
mentat
tione sta
tue
fabri.

De rñ
sione fa
bri ad
iperas
tozem.

Quo
focus
faber
fuit i
pator.

et fideliter ammodo labora. Post hoc cito imperator de
functus est et focus faber propter suam prudentiam in impera
torem eligitur ab omnibus: qui imperium satis prudenter
regebat. Ipso mortuo inter alios imperatores imago eius
desingitur et supra caput suum octo denarii.

¶ Moralizatio.

Quoniam. Iste imperator est pater celestis qui statuit
per lege quod die primogeniti sui violaret morte
moreret. Dies ista est dominica: siue dies festi
nalis ab ecclesia ordinata. unde in veteri lege ac nona dicitur.
Memoravit diem sabbati sanctifices: sed bene prohibe lo
plures illis diebus peccata maiora committunt quam ceteris die
bus. Tales poterunt assimilari cuidam pisci in mari tandin
est bene sibi quod diu est in mari: sed si contingat a casu quod saltat
supra tempore pluvie et pluvia cum tangit incipit mori. nec per
multos dies statum eius poterit recuperare quousque fuerit
de aqua maris satiatus. Eodem modo aliqui quod diu sunt
per totam septimanam in mari huius mundi laborantes
tandin bene videtur eis: sed si contingat eos diebus festi
nis ad ecclesiam pergere ad aliquem dulcem sermonem vel missam
audire eis videtur quod sint in magna angustia quousque sunt
in operibus mundanis refocillati. Vergilius certe qui sta
tuam fecerat est spiritus sanctus qui predicatorem ordina
verat ut annunciet virtutes et vitia: penam et gloriam.
Sed bene tamen poterit dicere predicator: sicut statua dixerat.
Tempora mutant. Hoc satis manifeste vidimus in primiti
na ecclesia in omni statu tempore erant meliora quam nunc: orationes et
preces quam modo. Terra dabat fructum suum magis abunde: et
omnia elementa que sua erant sunt mutata propter peccata hominum
hoc apparebat in diluvio noe. Secundo boves deteriorantur
sicut clare videmus. In antiquo enim tempore erant homines
magis devoti elemosinarum charitativi quam modo sint. Et qua
re: quia totus mundus in maligno positus est. Tertio que vo
luerit veritatem dicere: etc. Quod si predicator peccata potentum
predicet statim minas ac murmuraciones habebit. Unde

Esai. xxxij. Loq̄mini v̄ba placētia. Et iō ap̄ls dicit. erit em̄
t̄ps cū sanam doctrinā nō sustinebunt p̄ domo israel. For
cus est quislibet xp̄ianus bonus qui fidel̄r sicut miles xp̄i
laborat. Un̄ quislibet bonus xp̄ianus tenet singulis dieb⁹
patri suo celesti reddere duos denarios. s. amorē honorē
Amorē qz nos tm̄ dilexit q̄ p̄ n̄ro amore vnicū filiū suū
de celis descendere pmisit ⁊ morte turpissima condēnari
Honorē: qz oīa ab ipso pcedunt ⁊ sine ipso nullum bonū
agere poterimus. Item duos denarios filio accommoda
mus. Cuiusmodi filius est certe ille de quo Esay. 62. Bar
nulus enī natus est nobis. i. filius dei. Et quales dena
rios debemus ei accommodare: certe duos omni die. scily
vnam voluntatem ⁊ bonum actū q̄ dīu sumus in hoc mor
tali corpore: ⁊ qñ nos egeni sumus facti in die iudicij quā
do nudi apparebimus nunc ip̄e nobis reddet illos dena
rios in vita eterna sicut scriptum est. Centuplum accipie
tis ⁊ vitam eternam possidebitis. Item duos denarios p̄
dimus super uxorem. Uxor ista est caro nostra misera que
semp̄ p̄riatur sp̄ui. Denarij quos expendimus sup̄ eā sunt
malavolūtas ⁊ actus malus que p̄nunne opant̄ ex obliqua
volūtatē. Istos duos denarios pdimus: qz graviter pro
pter hoc hic vel alibi puniemur. Item duos denarios om
ni die sup̄ nosip̄os expēdimus si boni xp̄iani sumus. s. per
dilectionē dei in toto corde: ⁊ dilectionē ad p̄ximū sicut
ad nosip̄os. Charissimi si istos. viij. denarios expēdere
volueritis ad gaudiū eternū pervenire poteritis.

De confessione.

Cap. lviij.

R Ex q̄dam regnavit noīe asmodeus qui statuit q̄
quicūqz malefactor captus esset: ⁊ coram iudice
ductus si tres veritates posset dicere tam veras
p̄ quas nullus posset obijcere: quin vere sine omni fallacia
essens q̄ q̄stūcūqz esset malefactor: vitā suā obtineret cum
tota sua hereditate. Accidit casus q̄ quidam miles contra
regem forefecit: fugam petijt ⁊ in quadam foresta latuit
in qua multa mala commisit: qz oēs intrantes spoliavit:

ante occidit. Iudex cum hoc audisset infidias in circuitu
foreste ordinavit & cum deprehēdi iussit & ligatis manib⁹
ad iudiciū venire fecit. **Ait ei iudex.** Charissime nostri legē
Qui ait. Etiam dñe. Si debeo saluari opz me dicere tres
veritates: alr mortē euadere nō possuz. **Ait iudex.** Imple
beneficiū legis ant hodie morieris. **At ille.** Dñe fac fieri si
lentinz: quo facto ait. Dñe ecce hec prima veritas. Uobis
oibus denūcio q̄ toto tpe vite mee: extiti malus homo.
Iudex hoc audēs circumstātibus ait. Est ne verum quod
ille dixit. aiūt illi. Si nō esz malefactor ad ista nō venisset
ait ergo iudex. dic scdam veritatē. q̄ ait. Scda veritas est
q̄ tibi multū displicet q̄ in ista forma buc veni. ait iudex
Lerte credimus tibi. Dic ergo tertiā veritatez & teipsum
a morte saluasti. ait ille: hec est veritas. Si semel potero
euadere ad istū locum nūq̄ volūtarie in ista forma venire
Ait iudex. Amē dico tibi satis prudēter te liberafti. vade
in pace & sic saluatus est.

Choralisario.

Quoniam. Imperator iste est dñs noster ihesus
xps qui istā legem edidit. s. q̄ quicunqz malefa
ctor. i. peccator per gratiā dei captus fuerit cor
ram discreto iudice ductus. id est cōfessore dicat tres veri
tates tā veras q̄ demones cōtra se nō poterunt obicere.
hereditatem regni celestis obtinebit. **Prima veritas est**
ego sum malus homo. i. in tali peccato. & sic de singulis.
Ecce confessio. **Secunda veritas est** displicet mibi. &c. i.
multum mibi displicet q̄ tantū deum meum offendi. **Ec**
ce conuictio. **Tertia veritas est.** Si possem semel euadere
per viam satisfactionis nūq̄ ad peccatum redirem volū
tarie. **Et sic per consequens vitā eternam obtinebis.**

**De superbia nimia & quomodo superbi ad humilitatē
maximā sepe perueniūt satis notabile.** **Cap. lix.**

**De ia
ctātia
ionu
niani.**

Ionniannus imperator regnavit potens valde q̄
cū semel in stratu suo iacuisset exaltatū est cor ei⁹
ultra q̄ credi pōt: & in corde suo dixit. Est ne ali
quis deus alius q̄ ego. his cogitatis somnū cepit. **Ab**

ne vero arrexit et vocavit milites suos et ait. Liberrimum bonum est cibum sumere: quia hodie ad venandum pergere volo. Illi vero parati erant voluntarie eius adimplere: cibo sumpto ad venandam perrexerunt. Dum vero imperator equitasset calor intolerabilis eum inuasit intus quod videbatur ei quod moreret nisi in aqua frigida balneari posset. Resperxit a longe aquam latam vidit. Dixitque militibus suis. Hic remaneatis quousque fuero refrigeratus. Dextrarium cum calcaribus percussit: et ad aquam festinater equitabat de equo descendens omnia vestimenta deposuit: aquam intrauit et tandem sibi remansit quousque totaliter refrigeratus esset. Dum ibidem expectasset venit quidam homo ei per oia similitis in vultu et gestu et induit se vestimentis eius. Dextrarium eius ascendit: et ad milites equitavit. ab omnibus sicut persona imperatoris est receptus. Finito ludo ad palatium cum militibus perrexit. Post hoc cito Iovinianus de aqua exiit: sed nec vestes nec equum inuenit. Admirabatur et tristatus est valde. quia nudus erat et neminem vidit cogitavit intra se. quid faciam? Ego miserabiliter sum frustratus. Tandem ad se reuersus dicebat. hic prope manet vnus miles quem ad militiam promouit: ad eum pergam vestes et equum acquiram: et sic ad palatium meum ascendam et videbo quomodo et per quem sum confusus. Iovinianus totaliter nudus ad castrum militis perrexit: ad iannam pulsauit. Iannitor autem cum pulsationis quiescit. ait Iovinianus. Iannam aperite et qualis ego sum videte. Ille vero iannam aperuit: et cum eum vidisset obstupuit. Qualis es tu? At ille. Iovinianus sum imperator: vade ad dominum tuum et dic ei ut mihi vestes accommodet quia vestes et equum perdidit. Qui ait. Deturis pessime ribalde. iam enim aduentum tuum dominus imperator Iovinianus ad palatium suum cum militibus suis transiit: et dominus meus secum prexit et redijt et iam in mensa sedet: sed quia imperatorem te noscisti domino meo nunciabo. Iannitor intrauit et domino suo verba eius retulit. Ille hoc audiens precepit ut introduceretur. Miles cum eum vidisset notitiam eius non habebat: sed imperator eum poplite cognos-

Quasi
Iouin
nianus
amisit
vestes
regales
equum et
per nos
periu.

Quasi
Iouin
nianus
a suis
notis
fuit
spretus
et
ignotus.

nit. ait ei miles. Dic mihi qualis es et quod est nomen tuum.
 Qui rridit. Ego sum imperator Iovinianus et ego te ad
 militiam promoueri tali tpe. Ait ille. Orsualde pessime qua
 audacia audes te imperatorem nominare. Ita enim dominus meus impe
 rator ante te ad palatium egit: et ego per viam associatus eram
 et iam sum reuersus: et quia teipsum imperatorem nominasti impune
 non transibis. Fecit eum egregie verberari et postea expelli.
 Ille vero sic flagellatus et expulsus flevit amare et ait. O
 deus meus quod hoc esse poterit quod miles quem ad militiam pro
 moueri notitia mei non habet. et cum hoc grauius me flagella
 uit. Cogitauit apud se: prope est quidam dux consiliarius
 meus ad eum pergam et necessitate ei ostendam per quam potero
 indui et ad palatium meum reuerti. Cum vero ad ianuam ducis
 venisset pulsauit. Janitor audiens pulsationem ianuam ape
 ruit et cum hominem nudum vidisset admirabatur et aiebat. Cha
 rissime qualis es tu et quare sic totaliter nudus venisti? Et
 ille. ego sum imperator a casu equum et vestimenta perdidit
 Et ideo ad ducem veni ut mihi in hac necessitate succur
 rat. Ideo te rogo ut negocium meum coram domino tuo facias
 Janitor cum verba eius audisset admirabatur: animum in
 domino suo omnia retulit. Ait dux. Introducatur: cum
 introductus fuisset nullus notitiam eius habebat. Et dux
 ait ad illum. Qualis es tu? Et ille. Imperator sum ego et
 te ad diuitias et honores promoueri quando te ad ducem
 feci et consiliarium meum te constitui. Ait dux. Insane miser.
 Perrexi parum ante te cum domino meo imperatore versus
 palatium et reuersus sum. Et quia talem honorem tibi ap
 propriasti impune non transibis. Fecit eum in carcerem
 recludi et pane et aqua sustentare. Deinde ex carcere ex
 trahi et egregie verberari: et a tota terra post hoc ei fecit.
 Ille sic electus ultra quam credi possit gemitus et suspiria
 emittebat et intra se dixit. Ne mihi quid faciam quia fa
 ctus sum opprobrium et abiectio plebis. Melius est mihi
 ad palatium meum pergere et mei de palatio meo notitiam
 habebunt. Saltem si non, vxor mea notitiam meam ha

bibit per certa signa. Solus ad palacium accessit. Ad ianua-
 nam pulsauit. Audita em̄ pulsatione ianitor iannā aper-
 ruit: quem cum vidisset dixit. Qualis estu? et ille. Adiros
 de te q̄ non nouisti me quia per tot tēpora fuisti mecum.
 Qui ait. Mentiris tu cum dñō imperatore diu steti. Et
 ille. Ego sum ille. Et si dictis nō credis rogo te dei amore
 vt ad imperatricē accedas et per ista signa illa mihi vestes
 imperiales per te mittet: quia a casu omnia perdidī. Ista
 signa que per te ei mitto: nullus nisi nos duo nouit sub ce-
 lo. ait ianitor. Nō dubito quin insanus sis: quia iam do-
 minus meus imperator in mēsa sedet et iuxta eum impera-
 trix. Veruntamen ex quo dicis te imperatorem esse impe-
 ratrici intimabo et certus sum q̄ graniter punieris. Iani-
 tor ad imperatricē perrexit et omnia audita ei intimauit.
 Illa non modicā cōtristata ad dñm suū cōuersa est et ait.
 O domine mi audite mirabilia signa priuata inter nos
 sepius acta vnus ribaldus in porta mihi per ianitorē re-
 citat et cum hoc dicit se imperatorem et dñm meū esse. Ipse
 cum hoc audisset precepit ianitori: vt introduceretur in
 cōspectu omnium: qui cuz taliter nudus introductus fuis-
 set canis quidam qui antea multum euz dilexerat ad guta-
 tur suam saltabat vt eum occideret. Sed per familiā im-
 peditus est sic q̄ nullum ab eo recepit malum. Idem quē-
 dam falconem habebat in pertica qui cū eum vidisset li-
 gaturam fregit et extra aulam aduolauit. Ait imperator
 omnibus in aula sedentibus. Charissimi audite verba
 mea que de isto ribaldo dicam. Dic mihi qualis es tu et
 ob quam causam venisti. At ille. O dñe ista est mirabilis
 questio. Imperator sum et dominus istius loci. Ait impe-
 rator omnibus sedentibus in mensa et circūstantibus. Di-
 cite mihi per iuramentum vestri quod mihi fecistis quis
 nostrum imperator est et dominus? Aiunt illi. O domine
 leniter respōdemus per iuramentū quod vobis fecimus.
 Ista ribaldū nūq̄ vidimus: sed vos estis dñs noster et im-
 perator quem a iuuentute nouimus. Et ideo rogamus

Quali-
 terro-
 gabat
 lupin-
 duct-
 impa-
 torē p-
 prius.

una voce vt puniatur vt oēs exemplū ab eo capiāt & de ta
li p̄sumptione non atemptent. Imperator ille cōuersus ad
imperatricē ait. Dic dñā mibi per fidē qua teneris nosti
tu hoīem qui se dicit imperatorē & dñm tuū eē. Et illa. O
bone dñe cur talia ad me queris? Nonne plusq̄ triginta
annis in societate tua stetit prolem per te genui. Syvuz
est qđ miror qđo iste ribaldus puenit ad nra secreta inter
nos ppetrata. Imperator ille dicit illi qui iūductus fue
rat. Charissime. quare ausus fuisti teipsum imperatorem
noīare. Damus p̄ iudicio vt ad caudā equi hodie sis tra
ctus: & si iterum ausus sis hoc dicere te condemnabo mor
te turpissima. Vocauit satellites suos & ait. Iter istum ad
caudam equi trahite: sed nolite eum occidere. Et sic factū
est. Post hec uero ultra qđ credi pōt cōmota sunt oīa inter
riora ei⁹: & quasi de ipō desperatus dicebat. Perreat dies
in qua natus sum amici mei a me recesserunt. Uxor mea &
filij mei non nouerunt me. Cum hoc dixisset ei cogitabat.
Dic ppe manet confessor meus pergam ad ipm forte ipse
meam noticiam habebit qz sepius confessionez meam au
diuit. Perrexit ad heremitam & ad fenestram cellule pul
savit. Et ille. Quis ibi. Et ille. Ego sum imperator Jouis
nianus. fenestram aperias vt loquar tecum. Ille uero cum
uocem eius audisset fenestram aperuit cum eum uidisset
eum impetu fenestram clausit & ait. Discede a me males
dicte tu non es imperator sed dyabolus in forma homi
nis. Ille hoc audiens in terram p̄ dolore cecidit crines
capitis ac barbe dilacerauit & dixit. Veni mibi quid facias
ego. his dictis recordatus fuit qđ in stratu suo exaltatum
fuit cor eius dicens. Est ne deus alter p̄ter me statim ad
fenestram heremite pulsabat & dixit: amore illius qui pe
pendit in cruce confessionem meam audite fenestra clau
sa. Et ille. Tibi bene placet: qui de tota uita tua cum las
chymis est confessus & precipue quō d̄ deum se erexit di
cens qđ non credidit alium deum esse qđ seipsum. Facta cō
fessione & absolutio ne heremita fenestram eius aperuit &

Reco
gnitio
peccati
multū
inuat
penitē
tiam.

noticiam eius habuit: et ait. Benedictus altissimus in no-
 mi te: paucas vestes hic habeo induas te et ad palacium per-
 geret spero noticiam tuam habebunt. Imperator induit
 se ad palacium suum perrexit: ad ianuam pulsabat. Jani-
 tor hostium aperuit et eum satis honorifice recepit. At il-
 le. Nunquid noticiam meam habes? Qui ait. Etiam dñe p-
 optime. Sed admiror qd per totum die hic steti et vos exire
 non vidi. Ille vero aulam intrauit: et oēs eum vidētes capi-
 ta inclinabant. Alius imperator erat cum dña. Quidam
 miles exiens de camera euz intime asperit. Post hec in ca-
 meram est reuersus et ait. Dñe mi est quidam in aula cui
 oēs capita inclinant et honorē faciunt qui vobis in oībus
 affinitatē intm qd de vestrum est imperator penitus igno-
 ro. Imperator hoc audiens ait imperatrici. Exeas et vides
 si eius noticiam habeas. Illa vero foras perrexit et cum
 eum vidisset admirabat statim cameram intrauit et ait. O
 dñe vobis vnam denuncio qd quis vestrum est dñs meus
 penitus ignoro. At ille. Exquo sic est fortis pergam et veri-
 tatem exortiam. Cū autem aulam intrasset euz per manū
 cepit et iuxta eum stare fecit vocavit oēs milites in aula ex-
 stentes cum imperatrice et ait. Per iuramentū qd mihi fe-
 cistis dicite quis nostrū est impator. Imperatrix primo mī-
 dit. Dñe mi mibi incūbit primo rīdere: testis est mihi de-
 in celis quis vestrū est dñs meus penitus ignoro: et sic om-
 nes dixerunt. At ille. Charissimi audite me. Iste homo est
 imperator vester et dñs nam aliquo tpe 3 deum se erexit p-
 pter qd peccatū deus eum flagellauit: et noticiā ab eo receit
 sit quousqz satisfactionem deo fecerit. Ego sum angelus
 eius custos anime sue qui imperium custodiri 3 dñi fuit
 in penitentiā. Jam eius penitentiā est cōpleta et p pecca-
 tis satisfecit ammodo ei sitis obedientes ad deū vos recō-
 mendo. statim ab oculis eoz disparuit. Imperator vero
 deo gratias reddidit et toto tempore vite in bona pace vi-
 sit: et spiritum deo reddidit. Quod nobis conce. et.

Caporalisatio.

Quasi
 impa-
 tor fuit
 a suis
 reco-
 gnitus
 p pecc-
 cati sui
 penitē-
 tiam.

Aharissime. Imperator iste pōt dici quilibet bō totaliter mūdo datus qui ppter diuitias ⁊ honores in superbiā cordis erigit. Sicut alter Ma buchodonosor qui diuinis pceptis nō obediuit. vocat milites. i. sensus pergit ad venandū mūdi vanitates interī caloz intolerabilis. i. tēptatio dyabolica eū arripit; quie scere non pōt quousq; in aquis mūdānis sit totalr refrigeratus. Ista refrigeratio est detrimentū aie: ⁊ sic milites. i. sensus sine custodia hoīem dimittūt quotienscūq; in aqua mundana balneari intēdit. Sed de equo primo descēdit i. a fide errat. qz in baptismo firmiter deo pmisit ad heres re: ⁊ pompis dyaboli abrenunciare. Sed scito totaliter se in aquis mundanis inuoluit fidē frangit. Et hoc est de equo descendere. Deinde deposuit vestes. i. virtutes quas in baptismo recepit. Et sic nudus miser in mundi vanitatibus iacet. Quid est faciendum? Certe vt alius. s. prelatus qui fidem ⁊ virtutes habet custodire hoc est vestimenta recipere: qz prelato datur potestas soluendi peccatores quotiens puro corde ad deum se conuertit. Iouinianus cū de aqua exiuit. ⁊c. Si miser homo cuz de aqua mundana per dei gratiam intendit exire nullam virtutem inuenit qz omnes per peccatū perdidit: ergo hz materiaz dolendi. Quō ergo debent virtutes recuperari? Certe ad domuz militis primo debes pgerere. Achilles iste est ratio que habet te flagellare: quia ratio dicit qd q̄tum contra deum perpetrasti in corde tuo hoc emendes. Et ideo non poteris teipm dicere imperatorem. i. xpianum qz opera xpiani per peccatuz perdidisti. Ratio ergo te expellit ab oī vitio. Quid est faciendum. Pergas ad castrum ducis. s. ad conscientiā tuā propriam que contra te grauiter murmurat donec reconciliatus deo fueris: immo in carcerem te ponit: hoc est in perplexitatem magnam quomodo ⁊ per quamviā deo placere potes ⁊ vulnera ab eo recipere. i. cordis compunctio: in perequa sanguis. i. peccatuz exeat. Deinde ad palacium cordis tui pulsare. i. intimē cogitare qd ⁊ qua de cā

Quōv
tutes
debent
recupe
rari.

contra deum deliquisti. Janitor. i. voluntas que est libera
 ostium cordis tui h3 aperire et te ducere ad primū statum
 quez in baptismo accepisti. Lanis qui saltat vt te occidat
 est caro tua propria per quam homo sepius occideret nisi
 deus impediret. Et falcon pertica extra fenestram volat
 et. i. potentia diuina non tecum manebit q̄ dia in malari
 ta iaces. necyroz. i. aia noticiā habebit tue salutis. Quid
 ergo est faciendum. Certeyt sis tractus ad caudam equi.
 Trabi per caudā equi nihil aliū est q̄ a principio vite vsq̄
 ad p̄ns qd et q̄tum fecisti tm̄ dolere et satisfactionē p̄stare
 Deinde postq̄ ista feceris perge ad heremitā. i. discretuz
 p̄fessorem in fenestra sancte ecclesie. Et de oibus q̄bus cō
 tra deū deliquisti pure p̄fitearis clausa fenestra. i. priuate
 non ad laudē hoim s3 ad tuā solamē: et statim deus et oēs
 angeli noticiam tuā habebunt. Deinde facta confessione
 vestimentis. i. bonis virtutibus poteris indui et ad pala
 cium cordis tui secreta accedere: omnes sensus tui cūyro
 te anima noticiam habebunt. qz verus impator. i. bonus
 xpianus factus es: et per consequens vitam eternam obti
 nebis. Ad quam et.

Dolens
 est
 semp̄
 a
 malefa
 ctis.

¶ De auaritia et eius subtili conamine. Ca. lx.

Rex quidam erat qui filiā vnicā pulcherrimā et gra
 tiosam noie Rosimūdā habebat. Puella ista
 cum ad etatē denā puenisset erat tam abillis in
 currido q̄ ad terminū puenerat aniq̄ aliqs eā tāgere pos
 set. Rex per totū regnū pclamari fecerat q̄ cunqz cū filia
 sua currere volebat et ad finem termini ante eam pueniret:
 ipam in vxorē haberet et totū regnū post ei⁹ decessum. Si
 vero aliqs hoc attentaret et in cursu deficeret caput amit
 teret. Facta pclamatione quasi insiniri se obrulerunt cum
 ea currere. et quotquot cū ea currebant omnes deficiebat
 et capita amiserunt. Erat tunc quidam in ciuitate pauper
 noie abibas q̄ intra se cogitabat. Pauper ego sum et de vi
 li sanguine pgenitus si per aliquā viā possem istā puellā
 deponere non solū ego promotus essem sed et oēs de meo

depuel
 la decē
 nali
 cursore

sanguine. Providebat sibi de tribus cantellis . i. de ser-
to rosar: qz illa puella appetit. Secundo de zona serica quã
puelle libenter optant. Tertio de loculo serico ⁊ infra lo-
culum pila quedam erat deaurata. super pilaz descriptio
talis. Qui mecum ludit nũq̃ de ludo satiabitur. Nec tria
ipse in sinu suo posuit: ad palacium perrexit ⁊ pulsauit.
Adest ianitor ⁊ causam pulsationis petebat. Qui ait. Pa-
ratus sum cum puella currere. Illa cum hoc audisset quã-
dam fenestram aperuit: cum eum vidisset in corde suo de-
sperit ⁊ ait. Ecce quam reprobus est cum quo currere de-
beo: tamen non poterat contradicere. Ad currendum se
preparauit. Ambo adinuicem currebant cito puella ad
magnam distantiam ante eum currit. Abibas cum hoc vi-
disset sertum rosarum ante eam proiecit viso ser-
to puella inclinavit se ⁊ sertum leuauit ⁊ in capite posuit. Tantum
in ser-
to delectabatur ⁊ expectabat q̃ abibas ante eaz cur-
rit. Puella cum hominem vidisset ait in corde suo. Nun-
q̃ filia patris mei cum tali ribaldo debet copulari. Statim
sertum proiecit in quandam foueam profundam ⁊ post
eum cucurrit ⁊ apprehedit. Que cum apprehendisset als-
pam dedit ei dicens. Siste gradum miser: non decet vt fi-
lius patris tui in vxorem me ducat statim ante eum cucur-
rit. Abibas cum hoc vidisset ante eam zonam de serico p-
fecit. Quam cum vidisset inclinavit se ⁊ eam leuauit se suc-
cinxit ⁊ tantum de ea delectabatur q̃ ibidem moxam tra-
xit. riterum abibas longe ante eam cucurrit. Puella cum
hoc vidisset fleuit amare ⁊ zonam accepit ⁊ in tres partes
fregit. post eum cucurrit ⁊ apprehendit. Quem cum ap-
prehendisset mantum leuauit ⁊ ei alapam dedit dicens.
O miser me in vxorem non habebis. Statim ante eum
longe cucurrit. Abibas cum hoc vidisset expectabat quo
usq; ipsa prope esset. Hoc facto loculum de serico ante eã
proiecit: viso loculo inclinavit se ⁊ loculum leuauit ⁊ aper-
uit pilaz deauratam intus inuenit. superscriptionem les-
sit. Qui mecum ludit nunq̃ ludo satiabitur incepit tñ

Quasi
abibas
puella
decepit.

et tandiu ludere cum pila: quod ab ibas citius ad finem peruenit et eam in uxorem tenuit.

Capitulum moralisatio.

Quarissimi. Impator iste est dominus noster Iesus christus. Illa pulchra aia ad dei similitudinem creata quod velocius in bonis opibus currit quam diu in puritate vite manet intantum quod eam partem mortale vincere non potest. Llamor factus est. et. Llamor iste nihil aliud est quam quod homo se defendat et protegat contra diabolum mundum et carnes. Et si bellum contra ista tria aggreditur et victoriam obtinuerit. tunc peccata mortalia succumbunt. Et hoc est capita amittere. Abibas est diabolus qui cum videret homines superasse per opera misericordie prouidet sibi de tribus cautelis. scilicet de seruto. Sertum istud est superbia: quod sicut sertum non ponitur nisi super caput ut ab hominibus videatur. sic superbus semper videri vult. et ideo dicit Angelus. Cum superbum videris filium diaboli non esse dubites. Cum igitur homo vitis seruto superbie statim currit diabolus ante eum. Quid ergo est faciendum. Lerte ut sertum superbie proiciatur in foveam humilitatis: et sic diabolo dabis alapam et eum dimittes. Post hec puella se inclinavit et zonam leuauit et asperxit. zona ista est luxuria quam diabolus proicit ante homines. Cum tamen contra tales dicat Gregorius. Succingite lumbos vestros in castitate. Si ergo succingis te zona luxurie statim diabolus ante te currit et de bona vita tua te impedit. Quid ergo est faciendum. Lerte ut zona luxurie in tres partes frangatur. scilicet in orationem: ieiunium: et elemosinam: et sic per consequens diabolum vinces. post hec diabolus ante homines proicit. Scitis quod oculus habet duas portas ad aperendum. Locus vero est locus quod debet esse clausum inferius quam ad terrena et superius apertum quam ad celestia ad gratiam suscipiendam. Due corde que claudunt sunt timor et pena eterna per que duo cor hominis clauditur ne intret peccatum. pila in loculo sepius inuenitur in cordibus nostris. scilicet auaricia aut cupiditas

tas: q̄ sicut pila mouetur ad omnem differentiam positionis: sic ⁊ auarus mouetur in terra. mouetur in mari. non cessat pes eius currere nec cor cogitare quomodo et per quam viam bona mundana poterit acquirere. Super scriptio est qui mecum ludit. i. qui cum cupiditate inceptam vitam ducere ut vix aut nunquam poterit sustinere: sicut dicit Seneca. Cum omnia peccata senescunt sola cupiditas inuenescit. Ideo timendum est de aliquibus qui tantum cum pila induunt cupiditatis quod diabolus ipsos occupabit: quia sicut dicit Apostolus. Radix omnium malorum est cupiditas. Studeamus ergo vitam nostram sic in paucis operibus dirigere ut vitam eternam valeamus attingere.

De premeditatione semper habenda. Cap. lxxj.

Alaudius regnavit qui unicum filium habebat gratiosam ⁊ decoram valde. quod cum semel in stratu suo iacisset irime de filia sua cogitabat. quomodo eam promouere posset. Ait intra se. Si eam in uxorem diuiti stulto tradidero filiam meam perdam. Si vero pauperi sapienti per eius sapientiam et necessaria large acquirat. Erat in ciuitate tunc quidam philosophus nomine Socrates quem rex dilexerat vocauit eum ⁊ ait. Charissime nunquid tibi placet filiam meam in conjugem accipere. Et ille. Etiam domine peroptime. Et ille. Ex quo ita est dabo tibi eam ⁊ sub illa conditione quod si moriatur filia in tua societate vitam tuam amittes. Eliges ergo eam accipere vel dimittere. Et ille. Tibi bene placet eam accipere sub ista conditione. Rex nuptias celebravit cum magna solennitate. Per quosdam tempora vitam duxerunt in quiete ⁊ sanitate perfecta. Post hoc uxor socratis usque ad mortem infirmabat. Nec audiens socrates contristatus est valde. Quandoque forestam intravit sicut amare. Dum sic esset in dolore rex Alexander in eadem foresta venabat. Miles quidam Alexandri socratem vidit ad eum equitabat ⁊ ait ei. Charissime cuius homo es. Et ille. Non talis domini sum ego: quod seruus domini mei estis: dominus domini tui. Ait miles. Non est maior domino meo in toto

Socrates filiam claudij imperatoris uxorem habuit.

mundo: s; ex quo talia dicis ducam te ad dñm meū ⁊ au-
 diemus qđ est dñs tuus de quo tot ⁊ tanta presumis. Cū
 autē corā rege Alexandro ductus fuisset ait ei. Charissime
 quis est dñs tuus de quo talia dicis qđ seruus ei⁹ est dñs
 meus. Ait ille. Dñs meus est ratio: seruus eius volūtas.
 Sic est ergo qđ tu per voluntatē regnū tuū ⁊ nō per ratio-
 nē hucusq; gubernasti. Ideo seruus dñi mei hoc est volū-
 tas est dñs tuus. Audiens hec Alexander ait. Charissime
 prudenter respondisti vade in pace. Ab illa die cepit rex
 regnū suum ratione gubernare ⁊ non voluntate. Socras-
 tes vero solus foreſtam intrauit ⁊ fleuit amare pro sua cō-
 iuge. Senex quidam ad eum venit ⁊ ait. O bone magis-
 ter ob quam rē affligit aia tua. Et ille. Filiam regis sub
 tali conditiōe desponsavi qđ quocunq; tēpore ipsa in so-
 cietate mea moriat: ego vīram meā amittā ⁊ iam ad mor-
 tem iſfirmatur. ⁊ hec est causa doloris mei. Ait senex. Fac
 consiliū meum ⁊ post factum non penitebis. Uxor tua
 est de sanguine regū. Cū rex minutus fuerit vxor tua pe-
 ctus ⁊ vbera liniat de sanguine patris sui. Deinde in ista
 foreſta tres herbas inuenies: de vna ei potionem facies.
 de alijs duabus vnum emplastrum: ponat vbi dolorē
 sentit. ⁊ si istā doctrinā impleueris sanitatē perfectam in-
 ueniet. Socrates oīa impleuit: ⁊ vxor ab omni infirmitas-
 te cōualuit. Rex vero cum audisset qđ socrates tam solli-
 cite pro infirmitate filie sue laborabat eum ad magnas
 diuitias ⁊ honores promouit.

Charitas presentis hystorie.

Charissimi. Iste rex est iesus xps dñs noster. Fi-
 lia tam pulchra aia ad dei similitudinē creata.
 Istam puellam non diuiti sed pauperi socrati. s.
 homīni dedit. qđ sit pauper ecce Job. j. nudus egressus
 sum de vtero matris mee ⁊c. Sed charissimi scire debes
 qđ sub tali cōditiōe dedit dominus noster iesus xpi
 filius homīni animā vt si in eius societate morerē p pctm
 mortale vitam suam. s. eternā amittat. si ergo aia tua in

De rñ
 fiōe so-
 cratis
 ad alex-
 andrum
 ma-
 gnū.

infirmitate p̄ pctm̄ cecidit: fac sicut fecit socrates intra so
 restā. i. sanctā ecclesīā in qua inuenies senē. i. discretū ꝓ se
 forē de cuius ꝓfillo saluari poteris. Alexāder q̄ venatus
 est: est hō mundanus q̄ potius regulat voluntate q̄ rōne
 s̄ ꝓ sacrā doctrinā emēdat si ꝓ pctm̄ infect⁹ es. ꝓmo linea
 pctm̄ tuū cū sanguine. i. recentē memoriā de xpi passione
 habes in corde. deinde collige tres verbas. s. ꝓfessionē:
 contricionē: ꝓ satisfacionē. De prima facias potionē. s.
 de pctis semper dolere. de alijs emplastrū. i. penitētis. vt
 sic per ꝓns ad diuitias vite eterne promoueri possis. **Al**
 qua nos perducatur iesus christus qui vixit ꝓ regnat cum
 deo patre ꝓ filio ꝓ spiritu sancto.

De pulchritudine fidelis aie. Cap. lxxij.

Omnis regnauit prudēs valde: in cui⁹ regno mu
 lier q̄dā erat noie florentina miro mō pulchra ꝓ
 gratiosa. vñ tāta pulchritudo erat in ea q̄ tres
 reges eā obſidebant ꝓ a quolibet rege violata. Post hec
 inter reges ꝓpter nimīū amorē comiſſum est bellū ꝓ q̄ſi
 infiniti hoīes ex omni parte occubuerūt. Satrape impe
 rii hec audientes oēs ad regē venerūt dicētes. Dne illa flo
 rentina in regno tuo est tam pulchra q̄ quasi infiniti quo
 tidie ꝓ eius amore occidūtur: ꝓ nisi citi⁹ remediū appo
 natur quotquot ſunt in regno peribunt. Audēs hec rex
 iſas ſcribi fecerat anulo ſuo ſignatas q̄ ſine vltiori di
 latione illa ad illū veniret. Breco cum līteris ad eūꝓ per
 rexit ꝓ anteq̄ ad eam peruenit defuncta eſt. Redijt breco
 de morte florentine regi nunciauit. Rex contriſtatus eſt
 valde q̄ eā videre non poterat in ſua pulchritudine. om
 nes ꝓiores regni ad eum conuocari fecit. Cum autē ve
 niſſent ait rex. Chariffimi. hec eſt cauſa quare ꝓ vobis
 miſi. Erat quedam mulier nomine florentina in tāta pul
 chritudine q̄ quasi infiniti occubuerunt ꝓ eius amore.
 Defuncta eſt ꝓ eam non vidi. Ite ergo ꝓ cum omni indu
 ſtria ymaginem eius depingite cum ſua pulchritudine ꝓ
 quā potero diſcernere quō tot occubuerūt ꝓ eius amore.

Quaſt
 qdam
 rex de
 lectas
 bat vi
 de pul
 chritas
 mulie
 res.

Dñe rem difficile vos queritis. tanta erat in ea pulchritu-
 do & decetia q̄ oēs pictores orbis ymaginem eius nõ de-
 pingerent q̄tum ad omnia excepto vno pictore qui latet
 in montibus. ille solus est & nõ alius qui voluntatē vestrā
 adimplere poterit. hec audiens rex pro illo pictore desis-
 nauit. Qui cum ad eum venisset ait ei. Charissime de tua
 industria informati sumus: vade & ymaginem florentine
 per omnia depinge in sua pulchritudine & condignā mer-
 cedem dabo tibi. At ille. Rem difficile queris. Ceterum
 men mihi concede: vt in conspectu meo omnes pulchras
 mulieres totius regni saltē per vnā horam habeam & fas-
 ciam: quod tibi placebit. Rex vero fecit omnes connoce-
 ri & in conspectu eius stare. Pictor quatuor pulchros ex
 eis elegit & alias licentiauit vt ad patriam suas redirent.
 Pictor ille cum rubeo colore ymaginem eius incepit de-
 pingere. & que illarum quatuor mulierum habebat ma-
 gis faciem gratiosam aut nasus & sic de ceteris membris
 hoc in ymagine posuit ita q̄ ex qualibet muliere aliqua
 partem accepit & ymaginem compleuit. Cum vero com-
 pleta fuisset imago venit rex vt eam videret. Qui cum vi-
 disse ait. O florentina si virisses vltra oēs istuz pictorez
 deberes diligere qui depinxit te in tanta pulchritudine

Aboralisatio.

Aharissimi. Iste rex est pater celestis. Florentina
 tā pulchra est anima ad dei similitudinem crea-
 ta. Tres reges: diabolus: mundus: & caro. per
 istos tres reges anima propter pctm̄ primū parētis erat
 obfessa & a quolibet violata. vñ tot occubuerunt p̄ pctm̄
 q̄ omnes ante aduentum xpi ad infernum descenderunt.
 Hoc videns satrape hoc est patriarche & p̄bete de rei
 medio clamabāt dicētes. Dñe mitte nobis quē missurus
 es. alij. Emitte agnū dñe dñatorē terre &c. Deus vero mi-
 sit preconē. s. beatum Johannē baptistam. sicut scribitur
 Malach. ij. Ecce ego mitto angelum meum qui prepa-
 rabit &c. Sed ben prochdolor lōge ante eius aduentum

mortua est anima. Pictores sunt vocati qui se et carnis
 sunt et. i. in celo inter angelos. In terra inter homines. s.
 patriarchas et prophetas non est inuentus vnus qui scivit
 vel potuit imaginem. i. animam depingere et similitudinem suam
 propriam pulchritudinem. Pictor qui de montibus ve-
 nerat est dominus noster iesus xps qui descendit de celo vt istam
 imaginem reformaret. Et quomodo certe cum rubeo colo-
 re. i. proprio sanguine. Elegit quatuor mulieres pulchris-
 ras et. Pro prima muliere dedit esse cum lapidibus. Pro
 secunda. vegetare cum plantis. Pro tertia. sentire cum ani-
 malibus. Pro quarta intelligere cum angelis. Rex cum
 vidisset dicebat. O florentina. i. anima multum deberes
 istum pictorem dominum nostrum iesum christum ante
 omnia diligere qui suo proprio sanguine te depinxit in
 tanta pulchritudine.

De mundanorum delectationibus. Cap. lxxij.

A Espasianus regnavit qui filiam pulcherrimam ha-
 bebat cui nomen aglaes que erat nimis pulchra
 et oculis omnium gratiosa ita quod eius pulchritudo omnes
 alias mulieres excellebat. Accidit quoque vna dierum quod cum
 filia eius ante eum staret eam intime respexit et ait ei. Charissi-
 ma nomen tuum mutabo propter pulchritudinem corporis tui: sit
 nomen tuum ammodo domina solacii in fine huius mundi ut omnes qui ad-
 venerint tristes cum gaudio recedant. Rex vero iuxta pala-
 cium quendam patrum pulcherrimum habebat in quo sepius causa
 solacii ambulavit. fecit proclamari per totum imperium quod
 si quis filiam suam in uxorem habere vellet ad palacium suum
 veniret et infra septem tribus aut quatuor diebus spaciaret
 deinde si rediret filiam suam in uxorem habere vellet. Facta
 proclamatione multi ad palacium suum venerunt et ibidem
 intraverunt et nunquam postea visi sunt et quotquot venerunt ex
 eis evasit. Erat tunc quidam miles in partibus longinquis
 cum audisset de clamore quod si quis ad palacium veniret filiam
 regis in uxorem haberet. venit ad ianuam palacii et pulsavit.
 Ianitor ostium aperuit et cum introducit ad regem accessit et ait.

Domine mi clamor factus est communisvt si quis ortum
 vestrum intrauerit filiam vestram in vxorem habebit. Iô
 hac veni. At rex ortum intrate et si exieritis eam habebitis
Qui ait. Dñe mi vnū mihi pcedere. Peto instāter anteq̄ or
 tum intrauero vt aliqua verba cum puella loqui potero.
Re ille. Tibi bene placet. Accessit ad puellā et ait. Char
 rissima nomen vestrū est dña solaciū. ad hoc tibi datū est vt
 oēs qui tristes ad te veniunt cum gaudio redeant: sed ego
 nimis tristis et desolatus ad te venio. prebe ergo mihi cō
 silium et auxiliū quō cum gaudio recedere potero. **M**ul
 ti ante me venerūt et ortum intrauerant nec vnq̄ amplius
 visi sunt. Si ergo mihi idē casus ptingeret ve mihi dicere
 poterō ego in iugem te desideravi et matrimonio. At
 illa. Tibi veritatē dicam et tuam tristitiam in gaudii con
 uertam. In orto illo est quidam leo ferocissimus qui oēs
 intrantes interficit: et per eum omnes qui intrauerunt rō
 ne measunt interfecti. Arma corpus tuum totum ferro a
 planta pedis vsq; ad verticē capitis: et sint oīa armata:
 cū gummi linita. Cū vero ortum intraueris leo statim in
 te irruet contra eum viriliter pugna et cū lassus fueris ab
 eo te separabis. Ille vero per brachium vel pedem te tene
 bit cum dentibus intantumq; per arma gummata dentes
 eius pleni erunt q; te parū poterit ledere. Tu vero cū hoc
 pceperis gladiū euagina et caput eius amputa. **S**ed aliud
 est adhuc periculū in orto illo. Est tñ vnū introitus et sunt
 diuersa diuerticula ita q; qui semel intrauerit vix exitū in
 venire poterit. Et ideo et illud periculū dabo; tibi tale re
 medium. Globum fili tibi pcedo vt cum ad ostium orti p
 ueris filiū globi in porta liga et sic per filiū in ortū de
 scende: et sicut vitam tuam diligis globum fili ne perdas.
Miles hō per oīa adimpleuit sicut dixerat puella: arma
 tus ortum intrauit. Leo cū eū vidisset toto conamine in
 eū irruit. Miles viriliter se defendit. et cū lassus erat. saltū
 ab eo fecit. Leo cū p brachiū tenuit intrū q; dentes eius gū
 mi pleni erant. Miles cū hoc percepisset gladium extra

Quō
 puella
 introdu
 xit mi
 litē vt
 se defē
 deret
 leonē.

Qualr

b filij

miles
leonez
interfe-
cit.

xit ⁊ caput leonis amputauit. Ille vero intm̄ gaudebat
q̄ filū per quod descēdit perdidit. Ille vero tristis ac do-
lens ortum tribus diebus circūiit ⁊ diligēter globū que
fuit: de nocte inuenit: cū vero venisset nō modicum gau-
dens per filum ascendit quousq; ad portam peruenit. filū
soluit ad regem perrexit. ⁊ filiam suā dominaz solacij sibi
vxoꝝem obtinuit de quo multum gaudebat.

Alphoralisatio.

Quarrissimi. Ille imperator est dñs noster Iesus
xps. Filia tam pulchra dña solacij est regnū eter-
num. Qui vero voluerit regnum eternū ac cele-
ste habere: oportet vt primo ortum huius mūdi intret et
per aliqua tempora q̄dñ deus voluerit ibidez expectet.
Job. Cōstitūisti terminos eius qui p̄teriri nō poterant
Eccles. iij. Unus est interitus hoīm ⁊ iumentozum: sed in
mūdo tot sunt diuerticula per que nescit homo finem suū
nec vbi nec quando nec quomodo mori debet. Leo vero
est diabolus qui circuit querens quē deuoret. vñ quasi in-
finiti per eum sunt occisi. Quid est ergo faciēdum? Si vo-
lumus regnum celeste obtinere: certe debemus bonis vir-
tutibus stabiliter armari. ita q̄ arma nostra sint gūmata.
Per gūmā elemosynā intelligere debemus. q̄ sicut gūmā
duo adinuicem iūgit: sic elemosyna aiām cum deo. Unde
propheta dicit. Sicut aqua extinguit ignē ita elemosyna
peccatum. Deinde debes accipere globū fili ec. Globus
iste baptismus est. Cū in principio vite tue oportet inci-
pere a baptismo. Deinde a confirmatione ⁊ sic per cetera
sacramēta in mundū istū descēdere. Sed leo. i. diabolus
paratus est cōtra te pugnare. Cōtra eum viriliter pugna-
re debes ⁊ caput eius. i. potestātē per bona opera auferre.
Sed sepe cōtingit q̄ postq̄ homo de diabolo triumphā-
uerit sicut multi faciunt in quadagesima post pascha re-
deunt ad peccata. ⁊ sic globū fili. i. virtutē sacramenti per-
dunt. Fac ergo tu sicut fecit miles n̄ per peccatū virtutes
perdidisti multū dolere debes: ⁊ pergas iter triū dierum

diabo-
lus eq̄
parat
leoni
rugiē-
ti.

per contritionem confessionem ⁊ satisfactionem: ⁊ sic in
uenire poteris ea que perdidisti. Et sic cū ueneris ad por
tam mortis qñ aia separabit a corpore poteris ad dñam
solacij peruenire. i. ad gaudiū eternum. Ad quod ec.

De dominica incarnatione.

Cap. lxxij.

Quidam rex regnauit qui tres uirtutes habebat
Primo erat fortior omnib⁹ hominibus in cor
pore. Secūdo sapientior. Tertio pulchrior qui
dixit sine uxore uixit. Tandē uenerūt amici eius ad eum et
dixerunt. Dñe bonum est uxorem ducere ⁊ prolem genes
rare. quia nō est bonum sine uxore stare. At ille. Chariss
mi uobis cōstat q̄ satis diues ⁊ potens sum: ideo dimitis
non indigeo. Ite ergo per castra ⁊ regna ⁊ mihi uirginē
speciosam ac prudentē querite. ⁊ si ista duo in aliqua inue
neritis: licet paupercula eam in uxore habebo. Perrexe
runt illi per regna ⁊ castra ⁊ tandē puellā nimis pulchrā
ac prudentē inuenerūt de sanguine regū. Et eius uirtutes
regi denūciauerunt. Rex uero uolebat eius sapentiā expe
risi: preconē uocauit. ⁊ ait ei. Charissime tibi trado pan
num lineum habentē in lōgitudine ⁊ latitudine tres pol
lices. uade ad puellam ⁊ ex parte mei eam saluta ⁊ trade
ei istum pannū de quo per sapientiā suam faciat mihi sa
tis longam ⁊ latā camisā pro corpore meo: ⁊ si hoc fece
rit coniunx mea erit. Perrexit nuncius ad uirginē ⁊ eam
ex parte regis salutauit: dixitq; ei. Ecce pānus lineus ha
bens tñ in longitudine ⁊ latitudine tres pollices: si cami
siam sufficientem de isto panno pro corpore eius poteris
operare: te in uxore habebit. At illa. Quomodo fiet istud
ex quo non sunt nisi tres pollices in longitudine ⁊ latitu
dine: camisā ei facere esset impossibile. Queruntamē mihi
uas concedat: in quo operari potero ⁊ camisiam ei satis
longam promitto. Nuncius est reuersus denunciāsq; re
gi de uirginis responsione. Statim rex uas debitū ⁊ pre
ciosū ei misit. Illa uero de tā parua quātitate in eodem
uase operata est camisā satis sufficientē pro corpore suo.

Qual
puella
fecit de
pāno li
neo ha
bēstrñ
tres
polli
ces i la
titudi
ne ⁊ in
lōgitu
die tñ
vnā ca
misā
satis
largā ⁊
lōgam
amico
suo.

Ille hoc videns statim eam in vxorem duxit.

Choralkatio.

Quarissimi. Rex iste est deus ipse potens et diues. Puella generosa de stirpe regum beata virgo maria mater dei et hominis: que fuit pulchra et generosa quia gratia plena. Muncus missus gabriel archangelus qui eam ex parte dei salutauit dicensque ei. Aue gratia plena. Pannus missus est spiritus sancti gratia que operata est in ea quia antequam nata fuit sanctificata fuit: habensque tres pollices. i. in conceptione filij sui erat potentia patris sapientia filij clementia spiritus sancti. De quibus quesitum vas scilicet vterum sanctum sanctificatum in vtero matris sue. in quo fecit carnem. i. humanitatem que quidem humanitas erat in eo operata. hoc videns pater celestis eam reginam in celo coronauit ubi pro nobis interpellat suum filium et filius patrem iuxta verbum beati Ber. O homo securum accessum habes. etc.

De cura anime.

Capitulum. lxx.

Quidam rex semel de vna ciuitate in aliam transiit. venit ad quandam crucem que erat omni parte conscripta. Ex vna parte erat in ea scriptum. O rex si per istam viam equitaueris pro corpore tuo bonum hospitium habebis: sed equo tuo male ministrabitur. Ex alia parte crucis erat scriptum. Si per istam viam equitaueris inuenies hospitium in quo equus tuus satis laute habebit: sed tu male ministraberis. Ex tertia parte erat scriptum. Si per istam viam ambulaueris tu et equus tuus satis habebitis: sed antequam accedas egregie eris verberatus. Et ex parte quarta erat sic scriptum. Si per viam istam ambulaueris laute tibi ministrabitur: sed equum tuum ibi dimittes. et tunc oportebit te pedibus ambulare. Rex cum omnia ista perlegisset admirabatur intra se et cogitabat quam viam equitare vellet. Attitit intra se. Primam viam volo eligere. quia bene erit mihi: et male equo nox vna cito transibit: percussit.

equum cum calcariibus ad quādam viam vbi castrum in-
uenit ⁊ in eo erat miles qui eum benigne recepit ac laute
ministravit : sed equus parum aut nihil habebat. *2da*
ne vero surrexit ad palacium suum equitavit omnia gesta
que viderat narravit.

Oratio.

O Charissimi. Imperator iste potest dici quislibet ho-
nus xpianus qui habet circa salutē aie sue equi-
tare. Equus qui eū portat est corpus ex quatuor
elemētis cōpositus. Crux que stat in medio vie est cōscien-
tia tua in modū crucis extēsa. Una pars vt ad bonum te
prouocet. Altera vt contra malum fortiter pugnes. Vñ si
ambulaueris per viā in qua bñ erit tibi et male equo tuo
optime facis. Charissimi. Ista via est via penitentie. hos-
pitiū sancta mater ecclia in qua bñ erit tibi in aia : sed
opz vt equus tuus. i. caro tua penitentie subiaceat. Qui
ergo per istā viā ambulauerit sapiēter faciet. Alia est via
in qua ingenies hospitium in quo equus tuus satis laute
habebit: sed male ministrabit tibi. via ista est via gulosi ⁊
luxuriosi qui hospitium suscipiunt in voluptate carnis. De q̄
bus ap̄ls ait. Quorū deus v̄ter est ⁊ gloria in cōfusione
ip̄sorum. In isto hospitio aia erit pessime ministrata. Alia
est via vbi equus tuus laute habebit et tu verberaberis.
Ista ista est cupidi ⁊ auari qui laute vult hic viuere parua
opera meritoria perpetrare: sed cum mors eum a b hospi-
tio huius mūdi expellet: tūc aia eius post mortem in pur-
gatorio vel in inferno egregie verberabitur. Quarta est
via per quā si ambules bene tibi erit: sed equum amittes
Ista ista est via boni religiosi qui de oibus cōtum ad vi-
ctum ⁊ vestitum est cōtētus. equū amittit. scilicet omnes
concupiscentias carnales propter deum ac mundi vanita-
tes. Et ideo dicit saluator. Qui perdidit aiam suā pro-
pter me. ⁊c. Qui reliquerit patrem aut matrem ⁊c. Cētus-
plum accipiet: ⁊ post hanc vitā vitā eternam possidebit.

De constantia.

Capitulum lvi.

Quidam rex regnavit qui pulchram filiam habebat
 quam multum dilexerat: que etiam post decessum re-
 gis regnum occupavit. quia unica est relicta. Hoc
 audies quidam dux tyrannus ad eam venit. multa ei promisit si
 ei consentiret. Illa vero seducta per eum est deflorata: facta
 defloratione flevit amare. Tyrannus vero eam ab here-
 ditate sua expulit. Illa vero sic expulsa gemitus et suspiria
 emittebat: et in via publica singulis diebus sedebat ut tran-
 euntibus elemosinam peteret. Luna die sic fletu sedisset
 quidam miles generosus iuxta eam equitans venit. videns eius
 pulchritudinem captus est in oculis eius et ait. Charissima
 qualis es. et illa. Filia regis syzvnica et post patris mei de-
 cessum iure hereditario regnum habeo sed per quendam tyran-
 num fui seducta et ab eo deflorata: et post hec privavit me he-
 reditate mea. Ait miles. Utrum placeat tibi esse sponsa mea.
 Que ait. Etiam domine hoc desidero nisi omnia. Qui ait. Fidem tuam
 mihi trade quod nullum alium accipies propter me: et pro tyrannum istum
 faciam bellum. terram tuam tibi adquiram. Si vero in bello mortuus
 fuero et hereditatem tibi adquisivero: nil aliud peto nisi quod ar-
 ma mea sanguinolenta tecum custodias in signum amoris. Si
 vero aliquid eveniat ut te in uxorem ducat: cameram tuam intres in
 qua arma pendet: et illa diligenter inspicias. memoriam ha-
 beas quomodo propter tuum amorem vitam meam perdidisti. At illa. Domine fir-
 miter hoc promitto: sed absit ut in bellovitiam amittas. Arma
 tunc sed pro tyrannum perrexit. Audies hoc dux toto conamine
 ne se pro eam opposuit. Ad invicem pugnabant: miles victoriam
 obtinuit. caput tyranni amputavit: tunc in bello vulnere mor-
 tis recepit hereditatem puellae acquisivit: et tertia die est de-
 functus. Puella per dies multos mortem eius plangit: arma
 eius sanguinolenta pendebant in camera et sepe visitavit ea
 et quoties eam vidit amare flevit. Multi nobiles ad eam vene-
 runt ut eam in uxorem haberent: multa promiserunt: sed antequam
 cui risum daret cameram intravit: arma diligenter aspi-
 ceret: et dixit. O domine pro meo amore mortuus es: hereditatem
 meam mihi restitisti: absit hoc a me ut alteri consentiam

Infinitus
 tuus non
 meras
 mulier
 rui bla
 cpys
 decipit

Deinde foras exiit ⁊ dixit. Notum deo vult nunq̄ vīro copulari. Illi hec audiētes recesserūt ⁊ sic toto tpe vite sue remāsit in castitate.

Cathoralisatio.

Aharissimi. Iste rex est pater celestis. Filia tā pulchra est aīa ad dei similitudinē creata: cui regnū paradisi dabat: s; per suggestionē ducis. i. dyaboli illud amisit ⁊ est deflorata qm̄ de pomo comedit. Deinde sedebat in platea hoc est in mundo. Un̄ in sudore vultus tui velceris pane tuo. Que a transēitibus elemosinā petebat. i. a quatuor elemēsis grām dei expectabat. Achilles q̄ iuxta eā equitabat erat filius dei qui i equo humanitatis mundū intravit ⁊ humano generi cōpatiebatur. Tu homo firmiter in baptismo pmissisti nullū vīrū p̄ter eū accipere Et ideo armavit se armis humanitatis: ⁊ bellū ꝑ dyabolū ꝑ te dedit victoriam obtinuit: ⁊ tñ vultus mortis accipit ꝑ te. ⁊ n̄fam hereditatē nobis acquisiuit. Fac ergo tu sicut fecit puella arma sanguinolēta in camera cordis tui babeas. i. semp̄ memoriā recentem de xp̄i passione quam ꝑ te sustinuit in cruce. ⁊ si venerit aliquē tēptatiōes ꝑ dyabolū: mundū: ⁊ carnē: curre ad xp̄i passionē: recole quō ꝑ tuo amore mortē sustinuit in cruce, ⁊ sic tēptationē superabis: ⁊ vitam eternā obtinebis.

De excusatione in extremis non habenda. Ca. lxxvij.

Maximianus regnavit prudēs valde. in cuius regno erāt duo milites: vnus sapiēs alter stultus q̄ mutuo se dilexerūt. At enī sapiēs. Nunqd̄ tibi placet vnā conventionem mecum ponere ⁊ erit nobis. at ille ait. Mihi bñ placet. Qui ait. sanguinē quilibet de brachio dextro emittat. ego tuum sanguinē bibā: ⁊ tu meum q̄ nullus aliū dimittet: nec in prosperitate: nec in aduersitate. ⁊ quicqd̄ vnus lucratus fuerit: alter medietatē habeat. At ille. Mihi bene placet. Sta tim cū sanguinē transfissent: ambo sanguinē alteri⁹ biberūt. hoc facto in vna domo semp̄ remāserunt. Rex vero duas ciuitates fecerat. Vnam in summitate montis, ⁊ q̄ oēs ibidem veniētes co-

Quibō tēptat a dyabolo debzre currere ad crucē ⁊ passionem xp̄i ⁊ i media te dyabolū superabit. De q̄dam societate innita inter duos iuvenes.

plam thesauri haberet: et ibidem toto tempore permaneret.
ad istam civitatem erat via stricta ac lapidosa et in via tres milites cum magno exercitu manebant: et omnes perviam illam transi-
entes oportebat ut pro eis pugnarent aut omnia cum vita sua
amitterent. In ista etiam civitate rex quendam senescallum or-
dinavit qui omnes indifferenter intrantes reciperet: et secundum
statum sue conditionis laute ministraret. Aliam civitatem fecit
fieri in valle sub monte illo, ad quam civitatem erat via plana
ac ad ambulandum delectabilis. Tres milites in via ista iace-
bant: qui omnes transeuntes gratanter recipiebant ac ministra-
bant pro eorum voluntate. In ista civitate quendam senescallum
ordinavit: ut omnes civitatem intrantes aut appropinquan-
tes indifferenter incarceraret et in adventu iudicis omnes ei
presenteret. Iudex vero nulli parceret. Ait miles sapiens
iocio suo. Charissime pergamus per mundum sicut ceteri
milites et poterimus multa bona acquirere per que bone-
ste vivemus. Qui ait. Mihi bene placet. Ambo per quam-
dam viam perrexerunt quousque ad quoddam vinum pervenerunt.
ait sapiens. Charissime sicut vides hic sunt due vie. Una ad
civitatem nobilissimam dirigit, si per illam pergimus ad civi-
tatem illam perveniemus in qua habebimus quicquid cor no-
strum desiderat. Alia est via que ducit ad aliam civitatem que
est in valle stricta: et si per eam ambulemus capti erimus et
in carcerati ac iudici presentari: et per eam in patibulo suspensi.
Consulo ergo ut viam istam dimittamus et per aliam am-
bulemus. Ait miles stultus. Charissime de istis duabus ci-
vitatibus dudum est quod audivi: scilicet via ad civitatem super montem
est stricta valde ac periculosa quia in ea iacet tres milites cum
exercitu qui omnes intrantes expugnant occidunt et spoliant: scilicet
alia via est satis plana in qua sunt tres milites qui omnes in-
trantes benigne recipiunt et ibi omnia necessaria inveniunt: et
hoc satis apte video. Et ideo magis oculis meis credo quod
tibi, ait sapiens. Licet via ad ambulandum sit mala tamen
alia in respectu quo ad suum terminum est peior: quia ducet nos
ad eternum opprobrium: et ducti erimus ad patibulum. Sz

per viam strictam ppter pugnam & latrones times ambu-
lare est tibi opprobrium p perpetuo: qz miles es tu: & mi-
litibus incumbit & hostes pugnare. Aliud est si mecum vo-
lueris per istam viam pergere firmiter promitto an te ad
bellum pergere: & quotquot sunt penetrabis: si velis me in-
uare. At ille. Amen dico tibi per viam illam nolo pgere: sed
potius per istam. At sapiens. Ex quo fidem meam tibi dedi cum
agnam fidelitatis sanguinem tuum bibi: non solum derelinquam
te ambulare: tecum pergam: ambo per eandem viam ambulaue-
runt. Multa solacia & voluntatem eorum inuenerunt per viam
donec ad hospitium trium militum venerunt quod satis honorifi-
ce sunt recepti ac splendide ministrati. In qualibet refectio-
ne miles stultus sapienti dicit. Charissime ratione tibi predi-
xi ecce quot & quanta habemus solacia in ista via: de omnibus
his in ista via defecissemus. Ille ridet. Si finis bonus est
totum bonum erit: quod non spero. Cum illis militibus per al-
quam tempore moram traxerunt. Senescallus civitatis audiens
quod duo milites per prohibitionem regis prope civitatem essent
statim satellites suos ibi misit qui eos caperent: & ad civi-
tatem ducerent. Senescallus videns unum stultum illum li-
gatis manibus & pedibus in quandam foveam proci iussit
& alium incarcerationi. Cum vero iudex ad civitatem venis-
set: omnes malefactores civitatis in conspectu eius sunt pre-
sentati: & inter ceteros isti duo milites. ait sapiens miles
coram iudice. Dne de socio meo conquero: quia ipse est causa
mortis mee. Legem istius civitatis predixi & pericula: nul-
lo modo volebat dictis meis credere: nec acquiescere: nec
consilium meis adherere: sed mihi ridet. Plus credo oculo-
rum meis quam dictis tuis. Cum non fide ac iuramento ad invicem
ligati: tam in prosperitate quam in adversitate eramus: ideo
quando ipsum solum vidi pergere propter iuramentum
cum eo ambulavi: et ideo causa mortis mee iste est. Da
ergo rectum iudicium. Ait alter miles stultus iudici. Ip-
se causa mortis mee est: constat toti mundo quod ipse est
sapienter & ego naturaliter stultus. Unde per sapientiam

De for-
ma si-
delita-
tis in-
ta iter
eos.

suam non tam leniter debuisset adhaerere stultitiae mee. Sed quando solus ambulans si ille insecutus me non fuisset ego perviam per quam volebat ambulare reuersus fuisset et secum ambularem propter iuramentum quod ei prestati: et ideo cum ipse sapiens ego vero stultus: ipse est causa mortis mee. Aut iudex ambobus et primo sapienti. Tu sapiens quia tam leniter stulto adhaeristi et secutus es eum: et stulte quia dictis sapientis non credidisti sed propriam stultitiam perpetrasti vos ambo in patibulo suspensuros in dico: tunc factum est.

Allegorizatio.

Andarissimi. Iste rex est dominus noster Iesus Christus. Duo milites anima et corpus. Anima est sapiens corpus stultus. Isti duo in baptismo erat confederati adinvicem quod quilibet sanguinem alterius biberet Sanguinem alterius bibere est quemlibet pro alio in periculo se ponere. ut si caro suas voluptates voluerit habere prius debet anima per penitentiam se consumere quam cum carne in tali periculo se ponere. Si vero anima (quod ab sit) labatur: caro debet pro ea ieiunijs et vigilijs pati. et hoc est sanguinem alterius bibere: nunquam aliam in necessitate dimittere. Duae viae sunt per quas veniunt. Una est penitentia. Alia mundi gloria. Duae civitates: una in monte haec est caelum super firmamentum. Alia in valle. haec est infernus. Ad caelum est via stricta sicut via penitentiae et pauci ambulabant per eam. In ista via sunt tres milites. scilicet dyabolus: mundus: et caro. quod quicumque voluerit ad caelum pergere debet contra istos pugnare et per viam penitentiae ambulare. In ista civitate est senescallus. id est deus qui omnia omnibus secundum merita sua affluenter dat. Unde beatus gregorius. In cor hominis non ascendit etc. In via versus infernum sunt tres mulieres. id est superbia vite: concupiscentia oculorum: et concupiscentia carnis. propter que tria peccata invenit corpori suo delectabilia pro tempore. Via versus infernum est plana ad ambulandum. Sed

Judicium
duorum
sociorum.

anteq̄ homo percipiat: fenescallus scilicet mors emittit
exploratores: scilicet infirmitates q̄ eū capiāt qm̄ aīa in
terim in inferno incarcerabit corp⁹ ligat⁹ ⁊ in sepultura po
nitur. S; in die iudicij cū dñs apparuerit iudicare vivos
⁊ mortuos: tūc aīa p̄tra corpus ⁊ econuerso corp⁹ cōtra
aīam allegabit. ⁊ index. i. dē⁹ sentētiā dabit. si in peccato
inuēni fuerimus sine dubio ad infernum ibimus. A quo
nos defendat q̄ sine fine uiuit ⁊ regnat ⁊c.

De nō subitica ueritate vsq; ad mortē. Cap. lxxvij.

Ordianus regnauit. In cui⁹ regno erat quidam
miles generosus q̄ pulchrā uxore habebat que
sub viro sepius est adulterata. Accidit semel q̄
marit⁹ ad peregrinādū prexit. Illa p̄o incōtinenti uoca
uit amasū suū. Dña illa quandā ancillā habebat q̄ cant⁹
suū intellexit. Cum p̄o amasius ueniret: erat tūc tēporis
tres galli in curia. Media nocte cū amas⁹ iuxta dñam
iacuisset: prim⁹ gall⁹ cātare cepit. Dña cū hoc audisset ait
ancille. Vt mibi charissima qd̄ dicit gall⁹ in cantu? Illa
ridit. Gall⁹ dicit in cātu suo: q̄ tu facis iniuriā dño tuo.
Ait domina occidat gallus iste: ⁊ sic factū est. Tēpore de
bito post hec scōs gall⁹ cātant. Ait dña ancille. Quid di
cat gall⁹ in cātu suo? Ait ancilla. Soci⁹ me⁹ mortu⁹ est p
ueritate: ⁊ ego parat⁹ sum mori p̄ eius ueritate. Ait dña.
Occidat gallus: ⁊ sic factū est. post hec terti⁹ gallus can
tant. Dña cū hoc audisset dixit ancille. Quid dicit gall⁹
in cantu suo? Illa respondit. Audi uide tace si tu uis ui
uere in pace. Ait domina. Non occidatur gallus iste.

Ueritas ista
parit.

Allegorialisatio.

Acharissimi. iste imperator est pater celestis: miles
xp̄s uxor ei⁹ aīa per baptismū desponsata. Ille
q̄ eā seduxit est diabol⁹ q̄ per mūdi fallacias de
cepit. Un̄ quoties pctō cōsentim⁹ adulteram⁹ xp̄o. Ancil
la est tua cōsciētia q̄ p̄tra pctm̄ murmurat ⁊ p̄tinne boies
ad bonū stimulat. Prim⁹ gallus qui nō peccat certe xp̄s
est. Dño p̄tra peccatū arguebat, hoc uidētes indei ipm̄

occiderunt. Et similiter nos ipsum occidimus quatum in nobis est quod diu in peccatis delectamur. Per scdm debemus martyres intelligere. Sic erat et alij multi qui vitas et doctrinam eius predicauerunt: ideo pro christi nomine et veritate necati sunt. Per tertium gallum qui dixit Audivide etc. potest intelligi predicator qui debet esse sollicitus veritatem pronuntiando sed diebus istis non audet veritatem dicere qui pacem cupit habere. Studeamus ergo magis deum timere veritatem pronuntiando: et sic ad christum qui est veritas veniemus.

De castitate. Cap. lxxix.

Omnis regnavit prudens valde. qui quoddam palacium construere volebat. Erat tunc in imperio quidam carpentarius subtilis valde: cum quo imperator pro construendo palacio convenit. Tunc temporis erat quidam miles in regno qui pulchram filiam habebat. Videns prudentiam carpentarii intra se cogitabat filiam suam illi in uxorem dabo: quia pro sapientia sua et arte satis laute eam promouebit. Vocavit eum et ait. Charissime pete a me quod tibi placuerit et tibi dabo si mihi possibile sit ita ut filiam suam in uxorem accipias. At ille respondit tibi bene placet. Convenit in unum carpentarius eam in uxorem duxit. Hoc facto mater filie generum suorum vocavit et ait ei. Fili mi iam filiam suam in uxorem duxisti: ecce istam camisiam dabo tibi: quam ei satis pulchram ostendit et ait. Camisiam istam virtutem habet quod nunquam toto tempore vite lotione indiget nec frangi potest nec consumi: nec colore mutari quod diu inter te et filiam suam sit amor fidelis. Si vero (quod absit) aliquis ex vobis matrimonium violaverit statim camisiam omnes eius virtutes amittet. Carpentarius hec audiens gavisus est valde. Camisiam recepit et ait. Mater quam preciosius ioculare mihi dedisti. Nam nullus nostrum potest matrimonium violare quin pro camisiam scietur perfectissime. Post hec infra paucos dies carpentarius ad palacium regis est vocatus: ut novum palacium construeret. Camisiam secum assumpsit: uxorem in domo dimisit: cum rege moram traxit quousque palacium completum fuit. Tunc in laborando fuisset admirabantur multi quod camisiam sem-

Deca-
missa
laurio
ne non
eget.

per in cādore ⁊ mundicia permanſit. At reſ ad eū. **A**ſ-
 giſter rogo vt dicas mihi quō hoc potuerit eſſe q̄ cuz in
 cōtinuis laborib⁹ permanes ⁊ camifia tua ſine lotione ⁊
 mundicia in albedine maneat? At ille. Scias chariſſime
 dñe q̄ q̄d̄m ego cuz vxore ſum⁹ fideles in amore camifia
 mea nō indiget lotione: ſ; ſi matrimoniuz eſſet inter nos
 violatum camifia ſicut ceteri pāni lotiōe indigeret. **A**ſ-
 les cū hoc audiſſet intra ſe cogitabat: ſi potero camifiam
 tuā lauare faciā. Perrexit ad domū carpētarij ipſo igno-
 rāte vt ei⁹ vxorē ad pctm̄ ſollicitaret. Illa nō gratanter
 eum recepit: de amore inordinato eā pulſauit. **Q**ue ait.
 Amor talis locū priuatū requirit. veni mecū: ⁊ illū in came-
 ra introduxit. Cū aut̄ introduct⁹ fuiſſet. illa exiuit; oſtium
 clauſit ⁊ dixit. **I**bidē expectabis quouſq; tēpus habuero
 qñ te liberare debeo. **D**ñia iſta ſingulis dieb⁹ eū viſitauit
 ac pane ⁊ aqua eū ſuſtentauit. Ille nō preces fundebat vt
 eū dimitteret abire: ſed illa nō cōſentiebat. **P**oſt hec cito
 duo alij milites ad eam venerunt de curia regis quilibet
 poſt alium vt eam corrumperent ſed eis nihil valuit. Illa
 in eadem camera eos incluſit pane ⁊ aqua ſuſtentauit.
Per multos dies ibi ſtabant. **D**e iſtis tribus militib⁹ ſa-
 cta eſt q̄ſtio ⁊ cōmotio i domo regis quo deuenerūt. **P**a-
 lacio cōſummāto carpētarius accepta mercede domum
 venit: vxor eius non modicū gaudēs eum honorifice rece-
 pit: ⁊ quomodo ſe haberet diligēter inquiſiuit. Ille vero
 p̄ oīa bene reſpondit. Illa vero camifiam ſuam reſpexit.
Vidensq; eam ſatis mundā ait. **B**enedictus deus apparet
 in camifia iſta q̄ inter nos eſt dilectio vera. **Q**ui ſic ait.
Chariffima cum eſſem in palacio cōſtrūēdo venerūt tres
 milites vn⁹ poſt alium ⁊ de camifia mea q̄ſierunt quomo-
 do ſic ſine lotione manebat in omni cādore eis veritatez
 retuli. **P**oſt hoc quo deuenerunt penitus ignoro. **D**e eo-
 rū abſentia facta eſt q̄ſtio magna in curia regis. **D**ixitq;
 illa. **D**omine illi tres milites de quibus ſit ſermo ad me ve-
 nerunt multa mihi promiſſa ſunt ſi eis cōſentirē: ſ; nūq;

De mi-
 litib⁹
 volētib⁹
 vio-
 lare
 thozū
 carpen-
 tarij et
 de eoz
 corre-
 ctione.

lo modo volebas hoc attemptare. eos in camera prinate
posui: & hucusq; pane & aqua sustentavi. Carpentari⁹ hoc
audiens gauisus est de fidelitate vxoris & milites a morte
saluauit & eos libere abire permisit & ambo vsq; ad fines
vite in vero amore permanserunt.

Carpē
tarius
multū
gani⁹
fuit de
vxoris
fidelit
tate.

¶ Moralizatio.

Amarissimi. Rex iste est pater celestis q; palaciu
h; construere sc; cor humanū bonis virtutib; pte
nū in quo palacio de⁹ delectat pmanere. Juxta
illud. Delicie mee esse cū filijs hoīm. Miles iste q; habet
pulchrā filiā est xps q; h; aiā pro filia. Vxor est sc̄ta ma
ter ecclesia. Carpentari⁹ est bonus christianus q; istā filiā
i vxorē cū camisia accepit. Camisia ista est fides nostra. qz
vt ait apłus. Sine fide impossibile est placere deo. Qua
diu manet hō in hac vita in sanctitate: tādiu fides nō vio
latur. Quid ergo sequitur? Certe vt erigas palaciū scilia
cet cor mūdum per opera misericordiē. Miles sunt sus
perbia vite: concupiscētia oculorū & cōcupiscētia carnis.
Istos tres milites concludere debes in camera penitētie
quousq; mercedē eternā a rege eterno accipias. Quod
nobis p̄stare dignetur. & cetera.

¶ De cōpunctione fidelis aiē.

Ca. lxx.

Rex qdā erat qui filiā pulchrā habebat & prudē
tē quā pater viro tradere volebat. Illa hō vo
tū deo fecerat q; nunq; virū acciperet quousq;
tria ppetraret. primū erat q; diceret veraciter quot pedes
in lōgitudine & latitudine ac pfunditate q̄tuor elemētorū
essent. Scdm q; vētū ab aqlone mutaret. Tertiu q; ignes
in gremio sine lesiōe iuxta carnē portaret. Rex cū hec au
disset fecit ista tria p totū regnū pmulgari: & si q; sine des
sectu ista ppetraret filiā ei⁹ in vxorē haberet. Multi vno
rū: s; defecerūt. Erat qdā miles in partib; longinquis q;
cū de voto puelle audiret ad palaciū regis venit ducēsq;
secū famulū vnū. & equū furibandum corā rege tētavit et
ait. Dñe mi rex filiā tuā peto in vxorē. qz parat⁹ sum ista

Ita
multū
diffici
līa.

tria p̄mulgata soluere. Ait rex. mihi bene placet. Miles
 vero famulū suū vocauit ⁊ ait ei. In terra iaceas. Cū ho
 sic laceret miles a capite vsq; ad pedes mēsurauit. hoc fa
 cto sic ait regi. Ecce dñe in q̄tuor elemētis vix vltra septē
 pedes inuenio. Ait rex. Quid hoc ad q̄tuor elemēta? Et il
 le. Dñe q̄libet hō ⁊ omne aīal ex q̄tuor elemētis cōponit̄
 Et sic p̄ famulū suū quattuor elemēta mēsurauit. ait rex.
 Amen dico tibi. Satis clare p̄basti. Iā ad sc̄m proceda
 mus. Aduta ventū ⁊c. Ille statim equū furibundū ad
 ci fecit cui portionē ad gustandū dedit. de cuius portione
 factus est totaliter san⁹. Hoc vero facto caput eq̄ in oriētē
 ponebat ⁊ ait. Ecce dñe vētus est mutat⁹ ab aq̄lone ⁊stis
 oriētē. Ait rex. Quid hoc ad vētū? Et ille. Mōne p̄stat
 prudētē vestre q̄ vita cuiuslibet aīalis nō est nisi ventus
 quē equus patiebat malū tādiu erat in aq̄lone. S; iaz ex
 virtute portionis san⁹ fact⁹ est: caput ei⁹ in oriētē posui vt
 sit parat⁹ dñ⁹ portare. Ait rex. Satis clare p̄basti. Iā ad
 tertiu procedam⁹. Et ille. Dñe parat⁹ sum corā oib⁹ ad
 implere. Adanus suas prunis ardētib⁹ repleuit ⁊ in sinu
 posuit: ⁊ caro ei⁹ nequaq; est lesa. Ait rex. Satis bñ duo
 alia probasti: sed dic mihi quō glebe nō ledūt te. ait ille
 Mō virtute mea s; ex ⁊tute lapidē quē mecū p̄tinne por
 to. Quicūq; sibi lapidē secū i loco mūdo portauerit nūq;
 ab igne ledi poterit. Ecce lapis ⁊ lapidē corā oib⁹ osten
 dit. Ait rex. Probabiliter ista tria p̄basti. nuptias ordi
 nauit ⁊ filiā suā cū diuitijs multis ei dedit in cōiugem ⁊
 ambo in vita bona dies suos finierunt.

¶ Moralizatio.

Quāritissimi. Iste rex est dñs n̄s Iesus x̄ps. Filia tā
 pulchra aīa ad dei s̄ilitudinē creata. q̄ deo i ba
 ptismo votū fecerat q̄ nūq; viro p̄iangeret nisi
 tria p̄petraret. Prīmū est q̄ mēsuraret ⁊c. hoc est famulū
 tuū. i. carnē tuā mēsurare debes q̄tū deliq; ⁊ p̄ oī delicto
 penā agere: ⁊ elemēta mēsurare. i. carnē tuā domare. Se
 cūdū est mutare ⁊c. Equ⁹ furiosus est p̄cōr: q̄ i p̄cōis p̄ma

net. vñ oportet ei portionē dare. s. vt contritionez habest
in corde: p̄fessionē in ore: z satisfactiōnē in ope. Et hoc est
ventum mutare. vñ Job. Tanq̄ v̄t̄ est vita mea. Tertis
est ignē sine lesiōe portare. Ignis luxurie. auaricie. super-
bie zc. q̄ sepe aiā z corp̄ consumunt: sed si desideras vt
ignis iste te non ledat opz vt lapidē in loculo. s. dñm no-
strū iesum xpm in corde haberas per opera meritoria. z q̄
mūde portaueris nunq̄ ignis alicuius pcti ledet te. z per
consequēs vitam eternam obtinebis.

De remuneratiōe eterne patrie. Ca. lxxi.

A Rat quidā rex. cōiniū magnū fecerat. Deinde
per totū regnū p̄cones destināuit vt preconisa-
rēt cōiniū videlicet vt oēs cuiuscūq; p̄ditio-
nis ad cōiniū venirēt. z nō tm̄ cōiniū bonū haberēt: s; z
dinitias infinitas obtinerēt. Cū aut̄ p̄cones p̄ regna et
castra ambularēt p̄ceptū regis p̄mulgādo: erāt tunc duo
hoies in ciuitate manētes. vnus fuit fortis z robustus s; z
tm̄ cecus: alter claud⁹ z debilis sed optime videbat. Di-
xit cecus claudo. Charissime ben nobis duob⁹ per totū
regnū diuulgatū est qd rex in tali tempore optimū conui-
niū tenebit: ad quod nō tm̄ quilibet habebit cibaria pro
sua voluntate: sed dinitias magnas recipiet. Tu vero es
claudus: ego vero cecus ad illū cōiniū poterimus ne
accedere? Ait claudus. Si p̄siliū meū feceris ambo ibi
dē veniemus z dinitias z cōiniū sicut ceteri obtinebi-
mus. R̄ndit cecus. Omne consiliū qd est nobis vtile: sum
paratus adimplere. ait claud⁹. Tu es fortis z robust⁹ in
corpe: ego vero debilis qz claudus. me super dorsum tuū
portabis: ego vero te in v̄sā dirigā qz satis clare vides. et
sic ambo ad cōiniū veniemus z mercedē sicut ceteri ob-
tinebimus. Ait cecus. amē dico tibi optimū cōsiliū est:
statim ascende dorsū meum. z sic factū est. claudus v̄sā
ostendit z ipse eum portauit z sic ambo ad cōiniū ve-
nerunt z dinitias inter alios receperunt.

De oratione.

Acharissimi. Iste rex est dñs noster iesus xps q̄ p
 oibus nobis vitā eternā p̄parauit. Iuxta illud
 Erat q̄dam homo qui fecit cenā magnā. Ad illō
 conuiuiū multī sunt vocari. ⁊ qui ibidem accedit diuitias
 eternas possidebit. Locus iste est quilibet diues ⁊ potens
 huius seculi qui fortis est ⁊ potens in corpore idest diuiti
 sū ⁊ mundi potentia. Unde ceci sunt q̄sum ad vitā eter
 nam: ignorantēs que sunt salutis. sicut talpa bñ videt sub
 terra ⁊ h̄ multa diuerticula s̄ supra ceca efficitur nec scit
 seipsam lunare. Sic ⁊ diuites. satis clare vidēt in t̄p̄alibus
 ⁊ ceci sunt in spiritualibus. Laudus vero est bonus reli
 giosus qui claudicat in vtroq; pede. s. n̄bil in cōs aut pro
 prio possidet: tñ videt talis satis clare viam versus conui
 uium eternum. Si ergo vos diuites ac mundi potentes
 intenditis ad illud conuiuium accedere ⁊ premia ibidem
 accipere: necesse vobis erit religiosos ac ceteros pauperes
 super dorsa vestra portare. Sed diligenter est aduertendū
 quomodo diuites debent portare pauperes. Certe elemo
 synas eis dando: in eorū necessitatibus subueniendo. hoc
 est paupes portare: ⁊ fideliter viris ecclesiasticis decimas
 dare. Si hoc feceritis nos viri religiosi tenemur vobis viā
 salutis ostendere quomodo poteritis ad viam eternā per
 venire. Precones qui illud puluim clamabāt sunt sacre
 pagine doctores. s. p̄dicatores: ⁊ p̄fessores qui habēt nos
 instruere publice ⁊ p̄uate quomodo ad eternum cōtū
 um poterimus peruenire.

Quo
 diuites
 debent
 porta
 re pau
 peres :

De ingratorū trucidatione. Cap. lxxij.

IEgit de quodā rege qui filiū vnicū habebat
 quē multū dilexit ac tenerrime nutriuit. Cū autē
 puer ad etatē legitimā guenisset de die in diem
 regē impulsabat vt regnū ei dimitteret eo q̄ impotēs esset
 ⁊ ipse potēs. Rex hō ait. Charissime si secur⁹ esset q̄ me be
 ninoler cū honore tractares toto t̄p̄e vite me: illō p̄cederē
 ⁊ oēm humanitatē quā pater tenet filio tibi p̄stare. At ille
 Dñe coram satrapis ⁊ nobilibus imperij iuramentū p̄ta

Do q̄ nullum defectuz habebitis sed in maiori honore q̄
 meip̄m vos habebō. Rex vero credens dictis eius regnū
 ei dedit ⁊ nihil sibi retinuit. Cū vero coronatus esset ⁊ in
 folio positus ultra q̄ credi pōt cor eius est eleuātū. per ali
 quos annos patrē suū in honore habebat. ⁊ post hec nec
 aliqua bona ei dedit. Ille vero cepit sapiētibus regnī cō
 queri q̄ filius eius pactū nō tenebat. Sapiētes vero qui
 semp̄ eū dilexerūt regē arguebāt q̄ male patrē suū tracta
 ret. Rex hoc audīēs furorē replet⁹ patrē suū in quodā ca
 stro reclusit. vbi nullus accessus h̄re poterat ad eū. in quo
 loco famē ⁊ multas misērias patiebat. Accidit eodē tpe
 q̄ rex in eodē castello pernoctabat. Pater vero ad eū ac
 cessit ⁊ ait. O fili miserere p̄i tuo seni q̄ regnauit ⁊ oīa de
 dit. in hoc loco famē ⁊ sitim patior: tā suz in graui infirmi
 tate positus: ⁊ haustus vini me cōfortaret. Ait rex. Igno
 ro si sunt vna in isto castro. Ait ille. Immo fili q̄nq; dolia
 vini sunt in castro ⁊ sine scitu v̄ro senescallus huius castri
 nō audet perforare ea ⁊ mihi haustū dare. Rogo fili des
 mihi de primo dolio. Ait rex. Non faciā qz mustū est nec
 valet p̄ senibus. At ille dixit. Des mihi ergo de sc̄do dor
 lio. Qui ait. Hoc nō faciā. hoc p̄ corpore meo custodiā ⁊
 pro iunenibus qui mecū sunt. At ille. Des mihi ergo de
 tertio dolio. Qui ait. Nō faciā quia vinū forte est et tu es
 debilis ⁊ infirmus posset esse cā mortis tue. At ille. Des
 mihi de quarto dolio. Qui ait. Nō faciā qz nimis vetus
 ⁊ acetosum est ⁊ nō multū valet: ⁊ precipue p̄ cōplexione
 tua. Ait pater. Fili des ergo mihi de quinto dolio. At il
 le. Absit a me qz feces sunt satrape regnī mihi imponerēt
 q̄ te occidissē si feces tibi dedissē. Pater hec audiens
 ab eo tristis recessit ⁊ statim occulte satrapis regnī lram
 scripsit quomō filius ei⁹ eū tractabat vt p̄pter penz a tali
 miseria subleuarēt. Satrape oīes cōpatiebant. statim re
 gē ceperūt ⁊ patrē suū pri⁹ regē cōstituerūt. Filiū autē suū
 in carcerē posuerūt vbi p̄pter miseriā defunctus est.

¶ Moralizatio.

De in
 grati
 tudine

Omnipotens Rex iste est dominus noster Iesus Christus. Filius quilibet christianus quem tenerrime diligite. Quod dicitur homo in puritate vite manet. Omnia homini dedit que homo habet et ipse factus est pauper secundum quod testatur scriptura. Culpes foueas habet et volucres etc. Sed quotidie Christus fame et sitim patitur. Hoc est in suis membris. scilicet pauperibus et debilibus. Unde scriptum est. Quod vni ex minimis meis fecistis mihi fecistis. Et cum deus petit a nobis haustum vini de primo dolio: dolium istud est pueritia nostra quam deus a nobis requirit ut ei seruiamus in pueritia. Puer vero malus respondet. Inustum est. hoc est puer suus non potest iam ieiunare orare in dei seruitio vigilare. Demum deus a nobis requirit ut demus ei de secundo dolio. Ridet malus filius. Non possum dare iuuentutem meam deo seruando quia tunc mundus deridet me dicens. Ecce ille iuuentis homo non vult conuersari cum hominibus. Et sic iuuentutem meam mecum retinebo commedendo: bibendo: mundo seruando. Demum deus requirit a nobis de tertio dolio. Ridet malus filius. Cuius forte est hoc iam sum in fortitudine mea: si penitentiam facerem fortitudinem meam diminuerem. Ad bella et ad bassiludia volo accedere et ad ea que mundi sunt exercere: ac post fortitudinem penitentiam agere. Deus videns quia de istis tribus dictis doliis nihil potest habere querit de quarto dolio haustum unum. Respondit malus filius. Cuius nomen est vetus et acetosum est. hoc est dictum iam sum senex iam non possum ieiunare: nec vigilare quia natura mea est debilis. Demum deus querit de quinto dolio unum haustum. Respondet malus filius. Feces sunt: hoc est dictum heu mihi decrepitu sum defecit salutare meum. Quia bona poteram facere non feci: modo sum impotens et talis sepe cadit in desperationem. et sic moritur homo miser. Contra tales erit querimonia gravis. et tunc in die iudicii deus cum tota curia celesti sententiam dabit dicens. Ite maledicti in ignem eternum: quod paratum est diabolo etc. A quo nos liberare dignetur qui etc.

Conarsicia multos exccat.

Cap. lxxij.

Rex quidam in ciuitate romana erat qui statuit
 q̄ quilibet cecus ab imperatore omni anno cē-
 tum solidos haberet. Accidit casus q̄. xxiij. so-
 cū ad ciuitatē venerunt & quandā tabernā intrabāt p̄pter
 potationem. Isti em̄ per septem dies stabāt bibēdo & cō-
 medendo. deinde cū volebant cū tabernario cōputare q̄c
 quid in pecunia haberēt tabernario dederūt. At ille. Cer-
 te charissimi adhuc deficiūt centū solidi. Amē dico vobis
 non exhibitis donec vltimū quadrantem mibi solueritis.
 Illi hoc audiētes adinnicē dixerūt. Quid faciemus non
 habemus vnde soluere? At vnus. dabo vobis sanū cōs-
 llium. Per imperatorē lex edita est q̄ quicūq; est cecus cē-
 tum solidos de eius thesauro obtinebit. ponamus inter
 nos sortē & super quē sortis cadit eius oculos eruamus: et
 tūc ille ad palaciū poterit accedere & centum solidos obti-
 nere & nos oēs quittare. At illi. optimū est consiliū. In-
 ter se miserunt sortē & super illū qui cōsiliū dederat ceci-
 dit: statim excecauerūt & deduxerūt eum ad palaciū. Pul-
 sabāt ad iannā. Sanitor causam pulsationis quesiuit. At
 ille. Ecce vnus cecus qui bñficiū legis petit. At sanitor
 Senescallo hoc dicā. Accessit ad senescallam & ait. Stat
 vnus cecus ad portā qui beneficium legis petit. At ille.
 Uadam ad eum & eū videbo. Cum autem cecum vidisset
 eum intime respexit: quē cum considerasset ait ei. Charis-
 sime. Quid petis? Et ille. Cētum solidos s̄m legem. Qui
 ait. Amen dico tibi hesternā die vidi te in taberna duos
 oculos satis claros habentem tu male legem intelligis.
 Lex est edita q̄ quicūq; ex infirmitate vel ex casu aliquo
 cecus fuerit cōtra quem casum non poterit se defendere.
 talis beneficium legis obtinebit. Sed tu voluntariē dele-
 nisti oculos tuos: & in taberna bibisti & consiliū hoc de-
 disti vt cecatus esses. quere ergo alibi solacium quia nul-
 lum obolum obtinebis. Ille vero hoc audiens cum cons-
 fusione a palacio recessit.

Quasi
 auari-
 tia mī-
 tos ex-
 cecat.

Moralizatio.

Quarrissimū. Talis est lex dei q̄ quicūq; ignoran-
ter aut ex infirmitate peccauerit: aut septatione
diabolica. si cōtriti⁹ ⁊ p̄fessus fuerit. (Iuxta illud
In quacūq; hora pctōr. ꝛc.) de⁹ sibi pctā remittet. q̄libet
pctōr inq̄tū pctōr est cec⁹. Si vero aliq; ex pura malicia
sine cā peccauerit ⁊ postea in desperatione incidit: vix
aut nūq; ei remittet. Tabernari⁹ est diabolus q̄ oēs tales
ad tabernā infernalē recipit q̄ decedūt. Et iō studeam⁹. ꝛc.
De prospectione ⁊ prouidentia. Cap. lxxiij.

Erat quidā rex qui filiū vnicū habebat quē tener-
rime dilexit. Rex iste vnum pomū aureū fieri fe-
cit in sumptib⁹ magnis. Domo fabricato rex vs-
q; ad mortē infirmabat: vocauit filiū suū ⁊ ait. Charissi-
me si nō potero de ista infirmitate euadere sub b̄ndictiōe
mea post meū decessum vade p̄ regna ⁊ castra ⁊ pomū au-
reū qđ feci tolle tecū: quē magis stultū inueneris pomū
istud ex parte mea dabis. Filius vero fideliter adimplere
pmisit dictū p̄fis. Rex vero vertit se ad parietes ⁊ emisit
sp̄m. Filius vero satis honorifice euz tradidit sepulture.
Post sepulturā statim pomū accepit ⁊ per diuersa regna
⁊ castra ambulauit. multos stultos inuenit ⁊ vidit tñ nul-
li eorum pomū dedit. Deinde perrexit ad quoddā regnū
⁊ ad ciuitatē principalē illius regni accessit: p̄ mediū ciuit-
tatis regē equitatē cum magno apparatu vidit. Cōditio-
nes illius regni a quibusdā ciuib⁹ quesuit. At illi dixe-
runt ei. Cōsuetudo istius regni est talis q̄ nūq; rex inter
nos regnabit nisi vno anno: ⁊ finito anno omni honore ⁊
diuitiis priues ⁊ in exiliū ponet vbi mala morte moriet.
Fili⁹ regis hec audiēs intra se cogitabat iam inueni quē
diu quesuit. Accessit ad regē ⁊ flexis genibus eum saluta-
uit ⁊ ait. Ave rex. Pater meus defunctus est istud pomū
aureū in testamentum vobis legauit. Rex vero pomū
accepit. et ait ei. Charissime. Quo modo potest hoc esse?
Rex nūq; me vidit nec aliquod bonū patri tuo feci qua-
re ergo tā preciosum locale mihi dedit? At ille. Domine

mi rex pater meus non plus vobis q̄ alteri pomum lega-
 uit: sed sub benedictione sua mihi precepit maiori stulto
 dare quem potero inuenire. Et sine dubio circuiui multa
 regna ⁊ castra ⁊ non inueni tam magnum stultum ⁊ insa-
 tuatum q̄ vos. Ideo ex precepto patris mei pomum vo-
 bis dedi. Ait rex. Rogo te vt mihi dicas quare me tantus
 stultum reputas? At ille. Ecce domine ostendaz vobis cla-
 re. Est consuetudo istius regni per totum annum regnare
 ⁊ in fine anni omni honore ⁊ diuitijs priuari ⁊ in exilium
 poni vbi mala morte mori opz. Amen dico vobis conclu-
 do ex dictis meis q̄ in toto mundo non est tantus stultus
 sicut vos q̄ tā breue tps regnare debetis ⁊ post hec tā mi-
 serabiliter vitaz finire. Respondit rex sine dubio oīa vera sunt
 que modo mihi dixisti. ⁊ iō dum adhuc fuero in mea po-
 testate in p̄nti anno bona infinita mittā ante me in exiliuz
 vt dum ibi venero de bonis illis vnam q̄ diu vixero. ⁊ sic
 factum est. In fine anni regno est priuatus ⁊ in exilio pos-
 situs vbi per multos annos de bonis illis vixit ⁊ vitam
 suam in pace finiuit.

Caporalisatio.

Aun-
 dus of
 rotun-
 dus.

Aurissimi. Rex iste est deus qui legauit pomuz
 aureū stultis. Per pomū rotundū intelligit mū-
 dus iste quē deus dat fatuis qui magis mundū
 ⁊ ea que in mundo sunt appetit q̄ deum. Rex q̄ per vnuz
 annū regnauit pōt dici qlibet hō in hoc mūdo existēs qui
 licet centū annis viuat est tñ quasi vna hora respectu vite
 futere ⁊ tñ nō desistit miser hō die ac nocte laborare ⁊ post
 mortem in exiliū. i. in infernū ponet si cū peccato mortali
 decedat vbi mala infinita inueniet. Et pauci sunt que de
 isto exilio cogitēt. Faciamus ergo sicut fecit ille rex dū su-
 mus in nra prāte in hac vita añ nos mittamus opa mie.
 elemosynas largas ppetrare; orationes ⁊ ieiunia facere ⁊
 post hac vitā paradysum poterimus intrare. ⁊ sine dubio
 ibi inueniemus opa nostra meritoria que fecim⁹ in hac vi-
 ta ⁊ sic regnabimus ibi cum gloria. Ad quam nos per-
 ducat, ⁊c.

Olim erat quidam rex qui tres filias pulcherrimas habebat quas tribus ducebus maritavit. Dies illi tres duces eodem anno mortui sunt. Rex hoc audiens volebat filias suas iterato maritare. vocavit primam filiam et ait. Charissimam viri tui mortuus est dabo te alteri viro. Et illa. Nullomodo hoc attemptabo. Et hec est ratio mea. Si deberem alterum virum accipere: oporteret ut eum tantum diligere sicut primum virum, aut plus aut minus diligere: hoc non potest stare, quia primum virginitatem habebat: ergo non tantum debeo eum diligere. Si vero plus: hoc est maximum malum. Si vero minus, non esset bona dilectio inter nos, quare concludo quod nullo modo volo alium virum accipere. Rex hoc audiens vocavit aliam et ait. Charissima viri tui defunctus est copulabo te alteri viro, at illa. Domine nullo modo hoc attemptabo: quia si virum alium accipere recipere eum aut propter divitias aut fortitudinem aut pulchritudinem. Non propter divitias quia abundo. Non propter fortitudinem: quia amicos habeo qui me defendent. Non propter pulchritudinem quia mihi videbatur quod vir meus omnium erat pulcherrimus in universo mundo, quare concludo quod nullo modo virum alium accipere volo. Rex hoc audiens vocavit tertiam filiam et ait. Charissimam viri tui mortuus est volo te alteri viro copulari. At illa. nullo modo hoc attemptare volo, quia si alium virum accipere: ille me recipet aut propter pulchritudinem aut propter divitias. Non propter pulchritudinem quia non sum pulcherrima ergo propter divitias me reciperet: et si propter divitias nunquam posset esse verus amor quia destructis divitiis amor transiret, concludo ergo quod nullo modo alium virum volo accipere. Item doctores sacre scripture dicunt quod vir et mulier in infansimonto coniuncti sunt unum in corpore et uno in anima: ergo corpus viri mei est corpus meum et converso etc. ad hec omni die possum ad sepulchrum accedere viri mei et ibi ossa videre, ergo virum partem habeo: ideo aliam habere nolo. Rex hoc audiens amplius virum acciperet non infigabat.

Ratio
prime
fille
satis
pau
deme.

Corollatio.

Omnis. Hic rex est deus ipse. tres enim filie sunt
aia ipsa. In qua relucet opatio et imago trinitatis.
Juxta illud. Be. ij. faciamus boies ad ima-
ginem et similitudinem nostram. Imago vero trinitatis per
peccatum primi parentis erat deturpata et tribus viris tradi-
ta. scilicet dyabolo mundo et carni. Si vero mortuus est dyabo-
lus per christi passionem noli amplius talem virum accipere
sed semper sub christi protectione permanere cupias.
Si mundus mortuus est per paupertatem voluntariam noli
amplius virum accipere sed permanes sub christi protectione.
Si vero mortua est caro per ieiunium et carnis macera-
tionem noli iam amplius virum accipere: sed sub christi pro-
tectione permanes. Vel aliter potest reduci. Rex iste est deus. tres
filie tria genera hominum. scilicet potentes ac divites huius mundi
sicut sunt reges ac mundi potentes. Sapientes huius mundi
sicut sunt iudices temporales et ecclesiastici viri religiosi. Perfe-
cti christiani sicut sunt qui in omnibus divinis preceptis obediunt.
Isti tres erant in baptismo tribus ducibus copulati. scilicet per
potentiam. filio per sapientiam. spiritu sancto per clementiam.
Si ergo isti mortui sunt. id est extincti et ablati per peccatum
tuum nunquam alteri labores copulari. sed cum omni diligen-
tia fac opera misericordie per que poteris et reconciliari: quia nunquam ali-
quem inuenies qui tamen te diliget. Unde est notandum quod mu-
lier accipit virum propter quatuor: quia aut propter diuitias aut
propter pulchritudinem aut propter fortitudinem aut propter sa-
pientiam. Si vero vis virum accipere propter diuitias certe
non inuenies ita diuitem sicut dominum nostrum iesum christum:
quia dominus celli et terre est. ergo teneas eum et non alium. Si vo-
velis virum accipere propter fortitudinem curre ad iesum christum
qui est fortior omni homine: fortis in celo et in terra. In infer-
no non est aliquis qui possit ei resistere. ergo illum in virum de-
bes accipere et non alium. Si vero aliquem vis accipere propter pul-
chritudinem. curre ad dominum nostrum iesum christum qui est pulcherr-
ior omni homine. Un. ps. Speciosus forma pre filiis hominum.
ergo illum debes habere et non alium. Si vero aliquem vis

accipere propter sapientiā: curre ad dominum nostrum le-
sum. chzutum quia ipse est sapientior omni homine. Unde
apostolus **O** altitudo diuitiarum sapientie et scientie dei
et c. ergo illum accipere debes et non alium.

De concordia.

Capitulum. lxxvj.

Accidit in quadā ciuitate q̄ erāt duo medici op-
timi in omni sciētia medicinali imbuti qui om-
nes ad eos venientes de quacūq; infirmitate
curabant: ita q̄ penitus populus ignorabat quis eorum
esset melior. Infra t̄ps erat inter eos contentio quis eorū
esset maior atq; perfectior. Ait vnus alteri. **C**harissime nō
sit inter nos discordia nec inuidia neq; contentio quis no-
strum est perfectior. Sed vnum faciamus et quicūq; ex no-
bis defecerit sit ille seruus alterius. Ait alter. **D**ic mihi q̄
est illud? Et ille. ego duos oculos tuos de capite eruam si-
ne graamine et super mensam tuam ponam. et q̄n tibi pla-
cebit in capite tuo sine lesione tua reponam. Si vero me-
cum hoc idem per omnia feceris equales ambo simus et
quilibet alterum nutriet sicut fratrem suum. Si vero ali-
quis defecerit seruus alterius erit. At ille **O**ptima proba-
tio per oīa mihi bene placet. Ille vero qui q̄onem propo-
suit accepit instrumēta sua et infra oculos alterius cū quo-
dā vnguēto nobilissimo interius et exterius linitit. Et cū
instrō suo duos oculos socij extraxit et sup mensam posuit
et ait socio suo. **C**harissime quō tibi videretur. Et ille. **N**unq;
scio q̄ nihil video. quia oculis careor tamen nullam lesio-
nem sentio. Sed modovellem q̄ oculos meos sicut mihi
promissisti restitueres. et ille. **L**ibenter attemptabo: vnguē-
tum accepit et oculos interius et exterius sicut prius inun-
xit et oculos suos reposuit. Et ille. **C**harissime quid tā tibi
videtur? Et ille. **O**ptime: q̄ in extrahendo nullam lesio-
nē sensi. **T**ūc dixit ille. **J**am restat tibi sicut modo minis-
tres. **Q**ui ait. **P**resto sum. **A**ccipit instrumenta sua et vn-
guēta sua sicut ille fecerat **I**terius et exteri⁹ linitit. **D**einde

De cō-
cordia
duorū
medic-
eorum

Qualr
coruus
vnum
oculoy
medici
rapuit

oculos eius extraxit ⁊ sup mēsam posuit ⁊ ait. Charissime
quid tibi videtur? Et ille. Mihi videt q̄ oculos pdidi tñ
nullam dolozē sensi: sed vellem libentissime q̄ oculos re
haberem. Cum verò ille parasset instrumenta sua vt ocu
los restitueret: fenestra domus erat aperta ⁊ quidā coru
intrauit: vidensq; oculos in mensa subito vnum oculū ra
puit ⁊ volauit. Medicus hoc percipiens est contristatus
totaliter ⁊ ait intra se. Nisi oculos socio meo restituā ser
uus eius ero. Respicens a longe vidensq; capream oculū
eius extraxit ⁊ in locum oculi ablati reposuit. Hoc facto
dixit socio suo. Charissime quid tibi videt? q̄ ait. Me c in
extrahendo nec in reponendo aliquam lesionem sensi: sed
vnus ex oculis meis semper sursum ad arbores respicit.
Et ille. Ex quo ita perfecte medicinam meam tecum feci si
cut tu mecum modo ambo sumus equales nec inter nos
sit contentio. Et sic ambo post hec adinuicem sine conten
tione vixerunt.

Parabolizatio.

Quoniam Charissimi. Per istos duos medicos intelligere
debemus legem nouā ⁊ antiquam que ambe cu
rabant q̄tum ad salutem anime. Facta est con
fessio ⁊ adhuc est inter xpianos ⁊ iudeos que lex est melior
⁊ perfectior: ad probandam veritatem quilibet oculos al
terius extraxit. Hoc est dictu. In lege antiqua multa sunt
a quibus deus extraxit sicut decem precepta in antiqua le
ge. Sicut saluator ait. Non veni soluere legem sed adim
plere. vt si aliquis hominum intendat deum videre oportet
q̄ talis ad nouam legem recurrat: ⁊ tunicam baptismi
se induat. Coruus venit rapuit vnum oculum iudeorū: vt
non possent veritatē videre. ⁊ in loco huius ponebat ocu
lum capre. scilicet quasdam cerimonias quibus vtuntur
per quas credunt deum videre ⁊ ibunt ad tenebras exte
riores vbi erit fletus ⁊ stridor dentium.

Quod ad diuitias non est ambulandum:

Capitulum. lxxvij.

Quidā rex erat q̄ duas filias habebat. vna erat pulcherrima ⁊ oib⁹ amozosa. Sz altera nigra ⁊ oib⁹ odiosa. Rex vidēs filias suas vnaz pulchra: aliā nigrā eis noīa iposuit. Pulchre filie iposuit nomē scz. Rosimunda. Nigre filie gfa plena. Deinde p̄conē p̄ totū regnū misit p̄ulgādo q̄ oēs venirēt ⁊ filias suas in m̄rimonium daret illis q̄ ad hoc digni essent. Quicūq; p̄o pulchrā filiā ⁊ vxorē acciperet nihil cū ea nisi pulchritudinē obtineret. Sz q̄ nigrā filiā in vxorē acciperet totū regnū post eius decessum cum ea obrineret. Multi, hoc audiētes ad curiā regis venerūt: cum duas filias viderent oēs ad pulchrā filiam currebant ⁊ eā in vxorē petebant. Sca plena nigra filia amare flevit. Ait ei rex. O filia ob quā rem affligit aīa tua: at illa. O dñe nullus est q̄ me vifitet: nec mecu loquat: oēs ad sororē meā currūt ⁊ oēs me despiciūt. Ait p̄f. O filia ignoras q̄ oīa mea tua sunt ⁊ q̄ te despōsauerit regnū meū obtinebit? Illa sic cōfortata a fletu cessabat. Post hec venit qdā rex ad curiā regis: ⁊ cū vidisset pulchritudinē rosimūde eā in vxorē petijt tantuz cū sua pulchritudine. Rex pater puellā ei concessit: ⁊ euz magno gaudio eā desponsavit. Stabat altera filia p̄ multos annos anteq̄ esset despōsata. Tādē quidam dux nobilis sed pauper intra se cogitabat. Licet puella turpis fuerit tamē q̄cumq; eam habuerit regnū cū ea obtinebit. Perrexit ad regē ⁊ eā in vxorē petijt. Rex vero gavisus est: eā desponsavit cum magno gaudio: ⁊ post mortem regis totum regnum cum ea obrinnit.

Mult er pulchra a multis cupita vix eius dñt.

Capozalīatio.

Adarissimī. Rex iste est dñs n̄f iesus xp̄ns. Filia rosimūda tā pulchra est mundus iste. Cū pauci inueniunt q̄ nō mūdū sup oīa appetāt: tādē nō bñt eā obtinebūt nisi suā pulchritudinē hoc est vanitatē ⁊ dñitias. Et sicut pulchritudo p̄ īfirmitatē ⁊ senecrutē annihilatur: ita ⁊ dñitie hui⁹ mūdi transeunt per mortē ⁊ sepe ante. Et ideo fatui sunt, qui mūdū despōsant. Alter

ra filia. s. gratia plena q̄ est turpis ⁊ oib⁹ odiosa certe est
paupertas quā miro modo, de⁹ dilexit. ⁊ ideo vocat gra-
tia plena: quia p̄ eā devenit ad divitias. Verūtamē pauci
sunt qui eā despōsare volūt immo est oib⁹ odiosa: tamen
qui eam desponsaverit vitā eternā habebit.

De constantia amoris mutui. Capi. lxxviii.

Rex quidā pulchrā filiā habebat q̄ erat duci no-
bilissimo despōsata cū quo pulchrā prolē habe-
bat ⁊ maria iter eos erat dilectio. Dux ꝑo mō-
rit: de cui⁹ morte fact⁹ est planc⁹ magn⁹ in civitate. Dñs
ꝑo satis honorifice eū sepulture tradidit. Post mortem
amici ei⁹ ad eā venerūt vt scōo viro nuberet: allegātes si-
bi etatē integrā ac pulchritudinem suā. Dñs ꝑo rñdit. U-
rū alterū habere nolo: qz vir me⁹ q̄ mortu⁹ est erat tā bo-
nus dulcis ac dives ꝑ oia: q̄ me vltra modū dilexit. Et ꝑ-
pter nimīā dilectionē iter nos ei⁹ mors tantū me affligit
q̄ vt credo vivere nō potero. Si vere talē virū ponamus:
q̄ inuentrē: possibile esset ei aū me mori: ⁊ tunc esset mibi
gravior afflictio q̄ iā habeo nuncq̄ aliū virū capere volo.
Si malū virū acciperē: mibi grauius post bonū habere
pessimum.

De cō-
stantia
mulie-
ris.

Adoratio.

Amarissimi. Iste rex est de⁹. ipa filia aia ad dei si-
militudinē creata q̄ erat nobilissimo viro. s. dño
nfo iesu xpo: ꝑ virtutē baptismi desponsata. qui
summa dilectiōe nos dilexit: qz in cruce ꝑ nobis mortu⁹
est ergo virū aliū ꝑ illo nō accipias hoc est alium nuncq̄
tantum diligas: et sic cum eo in eternum regnabis.

Quod q̄s nescit p̄sumere non audebit. Capi. lxxix.

Erat quidā rex q̄ miro modo duos caniculos di-
lexerat die ac nocte bñ latrātes intātū q̄ in gre-
mio suo eos q̄scere pmisit ⁊ ibidem panit. Illi
ꝑo sic cōsueverant in gremio ei⁹ dormire ⁊ comedere q̄
vix alibi esse volebāt. Et quādoqz circa collū regis pedes
ponebant. Et sic rex solaciū magnum ⁊ ludum cū eis ha-
bebat. Erat tūc quidā asinus q̄ cū oia ista vidisset cū cor-

fabu-
la d̄ ca-
niculo
tasino

de mo cogitabat. Si ego cātarem & ante regem saltarem
& circa collum dñi mei pedes ponerē: rex daret mihi oīa
fercula ad comedēdū & gremium suū ad descēdēdū. his cogi-
tatis extra stabulum saltavit anā intravit & coram re-
ge cātare icēpit. Deinde hinc inde saltavit & post hoc ad re-
gē cucurrit & pedes circa collum ei⁹ posuit. Serui hoc vis-
dētes credebant asinū in furiā cōuersum: acceperunt eum
& egregie verberauerunt & sic ad stabulū reduxerunt.

Parabolisatio.

Quoniam. Rex iste est dñs nŕ iesus xp̄s. Canis
culi bñ latrātes sunt p̄dicatores q̄ h̄bū dñinū
bñ p̄nūciāt. Cū digni sunt in gremio celesti des-
cendere. Asin⁹ pōt dñci q̄ p̄sumit officiū predicatoris assu-
mere: verbū dei p̄nunciare. tamē literaturā nec gratiam
ad hoc habet. Et ideo timendū est ne talis sit verberat⁹:
hoc est a domino & a populo repulsus.

De versutia diaboli & quō iudicia dei sunt occulta.

Capitulum. lxx.

Erat quidam heremita q̄ cū in spelunca quadam
iacebat: & diebus ac noctibus deuote deo serue-
bat: iuxta cellā suā erat quidā pastor ouium qui
pascebat oues. Accidit vno die q̄ pastor erat somno opa-
pressus: ip̄o dormiēte q̄dā latro venit & oēs oues secū ab-
stulit. Supueniēs dñs ouī a pastore q̄rit vbi erāt oues.
Ille nō icēpit iurare q̄ oues p̄didit: s̄z quō penit⁹ ignora-
bat. Dñs hoc audiēs furore replet⁹ ip̄m occidit. Heremi-
ta h̄ vidēs: ait in corde suo. O de⁹ ecce hō iste culpā ino-
cētī dedit & ip̄m occidit. Ex quo ergo p̄mittis talia fieri?
p̄pter hoc ad mūdū vadā & sicut ceteri vitā ducā. His cogi-
tatis ille heremitariū dimisit & ad mūdū prexit. s̄z idē
p̄dere ip̄m nolebat. Angelū in forma hoīs ad eū misit vt
se ei associaret. Quem cum angelus in via euntem inue-
nisset ait ei. Charissime: quo vadis? At ille. Ad istam ci-
uitatē ante me. Angel⁹ dixit ei. Ego in via ero comes tu⁹
quia angel⁹ dei sum: & ad te veni vt sim⁹ soci⁹ in hac via.

De di-
uersis
dei in-
dicijs.

Ambo ambulabant aduersus ciuitates. Cum aut intras-
sent hospitium a quodā milite propter dei amorem pete-
bant. Miles vero satis gratanter eos recepit ⁊ honorifi-
ce ac splendide cum bona deuotione in oibus ministras-
uit. Miles iste tantum unicum filium habebat in cunabu-
lis iacentē quem multū diligebat. Lena facta camera est
aperta ⁊ lecti satis honorifice ornati pro angelo ⁊ herem-
ita. Media vero nocte surrexit angel⁹ ⁊ puerū in cunab-
ulis strangulauit. Hoc vidēs heremita intra se cogita-
uit. Nūquid iste erat angelus dei? bonus miles omnia ne-
cessaria propter dei amorē ei dedit: ⁊ nō habuit nisi unū
cum aliū innocētē ⁊ iste eum occidit: s; tñ non audebat ei
quicq; dicere. Mane ambo surrexerūt ⁊ ad ciuitatē aliaz
perrexerūt in qua in domo vnus cuius satis honorifice
fuerūt recepti ⁊ splēdide ministrati Cuius iste quēdāz au-
reū cyphū quē miro mō dilexit habuit in quo ultra mo-
dū gloriabatur. Media nocte surrexit angel⁹ ⁊ furat⁹ est
cyphum illū. Heremita hoc vidēs itra se cogitabat. Iste
mal⁹ angelus est vt credo. Iste cuius nobis optime fecit ⁊
iste furat⁹ est cyphū suū. tñ nihil ei loq̄batur q; timuit euz.
Mane ho surrexerūt ⁊ p viā ambulabāt donec ad quā-
dā aquā puenerūt ultra quā erat pōs: pōtē ascēderūt ⁊ q̄-
dā paup eis obuiabat. Ait angel⁹. Charissime mōstra no-
bis viā plus talē ciuitatē. Paup vertit se ⁊ cū digito viā
plus ciuitatē ostēdit. Cū vero vertisset se angel⁹ subito p
scapulas eū accepit ⁊ ultra pōtē proiecit: ⁊ submersus est
paup. Qd cū heremita vidisset ait i corde suo. scio iam qd
iste diabol⁹ est ⁊ nō angel⁹ dei bon⁹ nihil mali fecit paup
iste ⁊ tñ eū occidit? Ab illo tpe cogitabat ab eo discedere.
Clericamē timēs nihil loquebat ei. Cū vero circa horaz
vesperinā ad ciuitatē puenissent ad domū cuiusdā diuī-
tis accesserūt ⁊ hospitium p dei amore petebant. Ille vero
simplr eis negauit. Ait angel⁹ dei. Amore dei saltē tectuz
dom⁹ nobis pcedatis ne lupi aut male bestie hic nos des-
uorēt. Ille ait. Ecce dom⁹ vbi porci meliācēt si placet vo

bis cū eis lacere potestis. sinantē recedatis quia alius lo-
 cū vobis nō dabo. Aut angel⁹. Si aliud nō pōt fieri cum
 porcis vestris iacebim⁹ ⁊ sic factū est. **¶** Hanc hō surrex-
 rūt. angel⁹ hospite vocavit ⁊ ait. Charissime do tibi cy-
 pbū istū. ⁊ dedit ei cyphū quez furat⁹ fuerat ab illo cūe.
 Heremita hoc vidēs ait intra se. Jā sum exptus q̄ iste est
 diabol⁹. **¶** Bon⁹ hō erat q̄ cū omni deuotioe nos recepit ⁊
 furat⁹ est ei cyphum ⁊ dedit illi pessimo q̄ negavit nobis
 hospitium. ait angelo. Nolo vobiscū ampli⁹ expectare ad
 deum vos recomēdo. Angelus dixit ei. Audite me ⁊ tūc
 credite.

¶ Moralizatio.

Quoniam eras in heremitorio dñs ouium pa-
 storē iniuste occidit. scias qd pastor ille pro tunc
 mortē nō meruit: s; alias comisit quare mori nō
 deberet tūc tps inuēt⁹ est sine peccato. de⁹ ergo pmisit eū
 occidi vt penā post mortē euaderet ppter pctm qd alias
 comisit p quo nūq; penitētā fecerat. Latro hō q̄ euasit
 cū oib⁹ ouib⁹ penā eternā sustinebit. ⁊ dñs ouium q̄ pasto-
 rē occidit vitā suā emēdabit per largas elemosinas ⁊ opa-
 mie que ignorāter fecit. Demū filiū istū militis de nocte
 strāgulant q̄ nobis bonā hospitium dedit. Scias q̄ anteq̄
 puer ille nat⁹ esset miles optimus elemosynarius erat et
 multa opa mie fecit. s; postq̄ nat⁹ est puer fact⁹ est par⁹
 ⁊ cupid⁹ ⁊ oīa colligit vt puerū diuīte faciat sic q̄ erit cā
 pditiōis ei⁹: ⁊ iō puerū occidi ⁊ iā sicut prius fact⁹ est bo-
 nus xpīanus. Deinde cyphū illi⁹ cinis q̄ nos cū deuotio-
 ne recepit furatus fuit. Scias tu q̄ anteq̄ cyphus ille eēt
 fabricat⁹ nō erat sobrioz eo in tota terra sed tātum de cy-
 pho gaudebat post fabricationē q̄ oī die tātum de eo bis
 bebat q̄ bis aut ter oī die fuit inebriat⁹. iō cyphū abstu-
 lit ⁊ fact⁹ est sobri⁹ sicut prius. Deinde pauperē in aquam
 proiecit. Scias q̄ paup̄ iste bon⁹ christian⁹ fuit. s; si ad di-
 midium militare ambulasset alit⁹ i peccato mortali occidis-
 set sed iā est saluat⁹ ⁊ regnat in celesti gloria. Deinde cy-
 pbū illi⁹ cinis dedit illi q̄ nobis hospitium negavit. Scias

Quasi
 angel⁹
 expōit
 bere-
 mite
 oīa q̄ se
 cit ⁊ q̄
 de cā
 fecit.

q̄ nihil in terra fit sine causa. Ipse nobis concessit domū
porcorum & ideo cyphū ei dedi & post vitam regnabit in
inferno. Done ergo ammodo custodiā ori tuo vt deo nō
detrabas. Ipse em̄ oīa nouit. Heremita hoc audiēs cecidit
ad pedes angeli & veniā petijt: ad heremitarū perrexit
& factus est bonus christiannus.

De mirabili diuina dispēfatione & ortu beati Grego-
rij pape. Capitulum. lxxv.

Marcus regnauit prudēs valde q̄ tm̄ vnicū filij
& filiā habebat quos multū dilexit. Cum ho ad
senectutē puenisset isfirmas grauis eū apphen-
dit. Qui cū vidisset q̄ viuere nō posset fecit vocare oēs sa-
trapas iperij & ait. Charissimi scire debetis q̄ hodie spm̄
deo debeo reddere: nō habeo magis piculū i aīa mea q̄
de filia mea q̄ eā m̄fimonio nō tradidi. & iō tu fili q̄ es he-
res me⁹ tibi p̄cipio sub mea b̄ndictiōe vt eā maritari sa-
cias taz honorifice sicut decet: & medio tpe sicut reipm̄ oī
die in honore eā habeas. his dictis vertit se ad parietē &
spm̄ emisit. De cui⁹ ho morte plāc⁹ magn⁹ fact⁹ est in ci-
uitate: satis honorifice eū sepulture tradiderūt. Post hoc
ho filij satis prudēter incepit regnare & sorore suā i omni
honore habere quā miro mō dilexit: in tātū q̄ omni die ly-
nobiles secū eēt i mēsa in vna cathedra ex opposito ei⁹
sedebat & adinuicē comedebāt & in eadē camera lectis se-
paratis iacebāt. Accidit vna nocte q̄ tēptatio grauis eū
accepit q̄ ei videbat spm̄ emittere nisi cū sorore sua libis
dinē suā posset adimplere. de lecto surrexit & ad sorore suā
p̄rexit quā dormiētē iuenit & excitauit eā. Illa sic excita-
ta ait. O dñe ad qd̄ venisti ista hōra? Qui r̄ndit. nisi tecū
dormiā amitto vitā meā. Que ait. Absit a me tale pctm̄
ppetrare. ad memoriā reducito quō p̄ n̄ te onerant sub
sua b̄ndictiōe añ mortē suā q̄ me honores in omni hono-
re. si tale pctm̄ perpetrare: offensionem deī non euades
res nec hoīm p̄fusiōnē. At ille. Quomōcunq; fiat volun-
tatē meā adimplebo: dormiuntq; cū ea. Hoc factō ad p̄-

Quasi
sugge-
stione
diabo-
li frat
cogno-
uit so-
rorem
carnal-
liter.

bat. Imperator vero quænti potuit solaciū ei præbebat et miro
 modo magis eam dilexit. Post hoc vero circa dimidium annum
 illa in cathedra sedebat in mensa: frater eius eam intime
 aspexit et ait. Charissima quid tibi est: hæc facies tua est mu-
 tata in colorem: oculi tui in nigredinem mutantur. At il-
 la. Virum non est: quæ sum impregnata et per consequens
 confusa. Ille hoc audens ultra quæ credi potest tristatus est
 flevitque amare et ait. Pereat dies in qua natus sum. quod fa-
 ctam ego penitus ignoro. Que ait. Dne fac consilium meum
 post factum non penitebis. nos non sumus primi qui graviter
 deum offenderunt. hic prope est vnus miles senex consiliarius pa-
 tris nostri de cuius consilio pater noster semper est opatus vo-
 cet ille et sub sigillo confessionis omnia ei dicemus: ille vero ut
 le consilium dabit nobis et satisfaciamus deo et opprobrium
 mundanum euadere poterimus. Ait rex. Mihi bene placeat: sed
 studeamus primo deo reconciliari. Confessi sunt ambo cor-
 de puro cum contritione magna. Facta confessione miserunt pro-
 milite: et totum private cum fletu retulerunt. At ille. Dne ex quo
 estis deo reconciliati audite consilium meum ut confessionem mun-
 danam euadere possitis pro peccatis vestris ac patris vtri ter-
 ram sanctam debetis visitare et de tali die omnes satrapas re-
 gni vestri in presentia vestra convocare. deinde hec verba pro-
 ordinem dicere. Charissimi terram sanctam visitare volo: nul-
 lum heredem propter sororem unam habeo sicut scitis cui in ab-
 sentia mea sicut corpori meo debetis obedire: et post hoc
 mihi coram omnibus dicere. et tibi charissime dico sub pena vi-
 te tue et sororis mee custodiam habeas. Ego vero manuca-
 pio tam private et secure custodire eam quam nullus tempore par-
 tus nec ante nec post de casa vestra sciet nisi tantum vxor
 mea que debet ei ministrare manibus propriis. Ait rex.
 Bonum est consilium: omnia adimplebo que mihi dicitis.
 Statim fecit omnes satrapas convocari: et omnia a prin-
 cipio usque ad finem sicut superius est scriptum per consilium
 nullius adimplevit. Cum omnia verba consummasset: va-

Quasi
 p. Confes-
 sione et
 contritio-
 ne de-
 let pec-
 catum.

sorozē regis ad castrū suū duxit. Cū autē vxoꝝ militis hoc
 vidisset dño suo occurrit ⁊ ait. Dñe mi reuerēde qualis est
 dña ista? Qui rēdit. Dña nra soroz regis est. Jura mihi p
 deum oīpotentem sub pena vite tue: vt quicqd tibi dixer
 ro oīno habebis in secreto. At illa. Dñe prestio sum. Cum
 autē iurasset ait miles. Dña nra p dñm nrm regē est impre
 gnata: quare tibi precipio vt nulla creatura ministret ei
 excepta tua psona. ita principiū mediū ⁊ finis oīa sint se
 creta. At illa. Dñe omīa ista fideliter adimplebo. Dña ad
 camerā priuata est introducta: ⁊ satis splendide et minis
 strabat. Cū tps parīedi adesset filiū formosum peperit. mi
 les cum hoc audisset ait dñe. O dña charissima bonuz est
 ac vtile sacerdotē vocari vt puerū baptiset. Que ait. Deo
 meo voueo qd ille qd est inter sorozē ⁊ fratē genitus p me
 baptismū nō habebit. ait miles. Scitis grane pctm est in
 ter vos ⁊ dñm meū cōmissum: nolite ppter hoc aiā pue
 ri occidere. Ait dña. Totū voui qd firmiter tenebo: sed tū
 bi precipio qd mihi doliū vacuz apportes. cui ait prestio
 sum. Doliū ad camerā secū portari fecit. Illa vero decen
 ter puerū in cunabulo reclinauit: ⁊ in paruis tabellis hec
 que sequuntē scripsit. Charissimi scire debetis qd puer iste
 nō est baptisatus qz inter fratē ⁊ sorozē est genit⁹: ⁊ ideo
 ppter dei bonozē baptiset. Et sub capite eius pōdus the
 sauri inuenietis cū quo ipm nutrirī faciatis. ad pedes ar
 genti pōdus cū quo studiū exerceat. Cū oīa ista erāt scri
 pta tabellas in cunabulo sub latere pueri ponebat. aurū
 sub capite: argentū ad pedes. deinde cūz pānis sericeis ac
 deauratis cunabulū cooperuit. Hoc facto militi precipit
 vt cunabulū infra doliū poneret ⁊ in mari pūceret vt na
 taret vbicūqz deus disponeret. Miles vero oīa adimple
 uit. Cum doliū in mari pīctum fuisset miles tādū iuxta
 mare stetit qd dñm doliū natarē vidit. Hoc facto ad dñam
 redyit: sed cum iuxta castrū suū venisset nūctus regis de
 terra sancta ei obuiauit: ⁊ ait ei. Charissime ynde venis d

Quasi
 fili⁹ fra
 tris et
 sorozis
 fuit in
 doliū
 reclu
 sus ⁊ i
 mare p
 lectus.

Quis ait. de terra sancta venio. ait ille. Quales rumores
habetis? ait ille. Dñs meus rex mortuus est & corpus suū
ad vnum de castris suis ductū est. Miles hoc au²tes fle
uit amare. Uxor eius superveniēs cū de morte imperato
ris audisset: ultra q̄ credi pōt dolebat. Miles surrexit &
ait uxori suæ. Nolite flere. ne dñs nra percipiat. Mihil ei
dicemus quousq; a puerperio resurgat. Miles em̄ post
hos sermones ad dñam intravit. Uxor ei⁹ sequebat̄ eum.
Cum dñs eos respexisset & eos desolatos perpendit ait.
Charissimi ppter quā cām estis tristes? aiunt illi. Dñs nō
sumus tristes sed post⁹ gaudētes: qz liberata estis a graui
periculo in quo fuistis. ait illa. Ita nō est: indicate mibi.
nolite aliqd̄ celare a me siue bonū siue malum. ait miles.
Quidā nūcius de terra sc̄tā venit de dño nro rege fratre
vso q̄ narrat rumores. q̄ ait vocet̄ nūcius. q̄ cū venisset: ait
ei dñs. quomodo est de dño meo? Qui r̄ndit. Dñs vester
mortuus est & ei⁹ corpus de terra sc̄tā trāslatum est ad ca
strum suū vt cum pre vso sepeliret. Dñs cum hec audisset
ad terrā cecidit. Miles vidēs dolorē dñic in terra iacuit
uxor militis cū eis ac nūcius. oēs isti p magnū spaciu⁹ is
cebāt: & in eis pre magno dolore non est vox neq; sensus.
Dñs vero post magnū spaciu⁹ surrexit. crines capitis tra
xit. faciē vsq; ad sanguinis effusione dilaceravit: & alta vo
ce clamavit. Deu mibi. perat̄ dies in qua cōcepta eram.
Nox illa nō numeret̄ in qua nata suz. Quātas habeo inē
q̄tates. &c. in me sunt completa perit̄ spes mea fortitudo
mea frater me⁹ vnic⁹ dimidiuz aie mee. qd̄ faciā decetero
ego penitus ignoro. Surrexit miles & ait. O dñs charis
sima audite me. si ppter dolorē teip̄am necaueris totū re
gnū p̄bit. Tu sola es derelicta & iure hereditario regnū
tibi debet. si ergo teip̄am occideris regnū ac prediū ad ex
traneos cōsolabit. surgam⁹ & ad hūc locū vbi corpus ia
cet. accedam⁹ & honorifice ei⁹ sepeliamus. Deinde stude
mus quomō imperiū regere debem⁹. Illa vero ex verbis
militis cōfortata surrexit: & cum honesta comitina ad ca

stram fratris sui accessit. Cū aut intrasset corpus regie
 per feretrū inuenit. sup corpus cecidit a plāta pedis vsq;
 qđ verticē osculata est eū. milites vidētes nimium dolore
 in ipsa de funere dñam retraxerūt & in camerā introduce-
 rūt & corpus satis honorifice sepulture tradiderūt. Post
 hoc quidā dux burgūdie solēnes nūcios ad eam misit: vt
 et in vxorē cōsentiret. Illa vero statim rīdit. **E**dū vixero
 vxorē nō habebō. Nūcy hoc audiētes voluntatē eius dño
 nunciabāt. Dux hoc audiēs indignat⁹ est cōtra eā & ait. **N**
 eam habuissem rex illius regni fuisset. sed ex quo me vā-
 pēdet de regno suo parum gaudebit. Exercitum collegit
 regnū intravit: cōburebat & occidit. infinita mala ppetra-
 bat & victoriā in omni bello obtinuit. Dña ad quandā ci-
 uitatē bñ muratā fugas petijt in qua erat castrum fortissi-
 mū & in ea. per multos annos permāsit. Jam ad puerum
 in mari redeamus. Doliū cū puero p multa regna transi-
 quousq; cenobiū monachorum puenit & hoc feria sexta.
Eodē die abbas illi⁹ monasterij ad littus maris perrexit
 & piscatorib⁹ ait. Charissimi. estote parati ad piscandum.
 illi vero rethia sua parabāt. dū vero sic prepararet doliū
 cum fluctib⁹ maris ad terrā puenit. ait abbas seruis suis
 ecce doliū aperiatis & videatis qđ ibi lateat. Illi vero do-
 lium aperuerūt & ecce puer parvus p̄ciosis p̄nis inuolu-
 tus abbatem iuspexit & risit. abbas vero totaliter de visu
 cōtristatus ait. **O** deus meus qđ est hoc qđ inuenim⁹ pue-
 rum in canabulo? pprijs manib⁹ eū leuauit: tabellas sub
 latere eius inuenit quas mater ibidē posuit. & legit qđ ille
 inter fratrem & sororē esset genitus nec baptisat⁹: sed ppter
 dei amorē petiit vt sacramētum baptisimi ei daret. Dein
 de cum auro qđ caput eius inueniret nutrire & ad pedes
 argētum per qđ studium exerceat. Abbas cū hec legisset
 & canabulum p̄ciosis p̄nis ornatū vidisset: intellexit qđ
 puer de nobili sanguine esset. statim eū baptisari fecit & ei
 pprium nomē imposuit. s. gregorius & puerū ad nutrien-
 dū p̄ni piscatorū tradidit dās ei p̄dus qđ inuenit. **P**uer

Quasi
 abbas
 inuenit
 doliū
 qđ erat
 puer
 inclusus

Abbas
 tradidit
 puerū
 nutrien-
 dū
 piscatorū

vero crecebat et ab omnibus est dilectus quousque septem annos in etate coplenisset. abbas statim ad studium eum ordinavit in quo miro modo profecit. ita quod omnes monachi cenobii tantum suam monachum dilexerunt. Puer vero infra pauca tempora omnes in scientia transcendit. Accidit quodam die ut cum filio piscatoris cum pila quadam luderet et dictum piscatoris patrem suum esse credidit: et casu filium piscatoris cum pila lesit. ille sic percussus amare flevit. domum perrexit et miri conquestus est dicens. Gregorius frater meus me percussit. Mater hec audiens foras exiit et dure arguebat eum dicens. O Gregorius qua audacia filium meum percussisti cum tamen qualis sis et vnum ignoramus? At ille. O mater dulcissima nonne filius tuus sum ego: quare talia mihi improperas? Que ait. Filius meus non es et vnum sis ignoro. sed tamen vnum scio: quod quodam die in dolio inuentus fuisti abbas te mihi ad nutriendum dedisti. Ille cum hoc audisset flevit amare. ad abbatem perrexit et ait. O domine mihi diu vobiscum steti credebam me filium piscatoris fuisse cum tamen non sum. et ideo parentes meos ignoro: si placeat me ad militiam promoveatis quia hic amplius non manebo. Ait abbas. O fili mi noli talia cogitare. omnes monachi in domo existentes miro modo te diligunt: inter quos post decessum meum in abbatem te promovebunt. at ille. Domine sine dubio non expectabo donec ad parentes meos pervenero. Abbas hec audiens ad thesaurum suum accessit: et tabellas quas in cunabulo suo inuenit ostendit ei dicens. Nunc fili lege interius et qualis es clare inuenies. Cum vero legisset quod inter fratrem et sororem esset genitus ad terram cecidit. et ait. Deum mihi quales parentes habeo. ad terram sanctam pergam et pro peccatis parentum meorum pugnabo et ibi vitam meam finiam. Peto ergo domine instanter ut me ad militiam promoveatis. quod et abbas fecit. Cum autem licentiam de recessu recepit: factus est plangens magnus in cenobio dolor in populo et in circumstantibus lamentatio. Ad mare se transfudit: et convenit cum nautis ut eum ad terram sanctam ducerent. Cum vero navigassent ventus erat oppositus: et subito omnes

eti sunt ad eandē ciuitatē in qua erat mater eius in castro.
Qualis quoq; ciuitatis erat aut qđ regnū naute penitus
ignorabant. Cū autē ciuitatē miles intrasset quidā ciuis ei
occurrebat. ait ei. Dñe quo tenditis? et ille. Hospitiū que
ro. Ciuis vero ad domū suam eū cum tota familia sua duxit
et splēdide eis ministravit. Cū vero in mēsa sederēt: do
minus gregorius hospiti dixit. dñe qualis est ciuitas ista
et qđ dñs istius terre? At ille. Charissime vnū virū valentē
imperatorē habuim⁹ qui mortu⁹ est in terra sancta q̄ nul
lū heredē p̄ter sororē suam post se dereliquit. quidā dux
in vxorē eā petiit que nullo modo copulari intēdit. ille ex
hoc indignatus totū regnū istud excepta ciuitate ista for
tē manu acquisiuit. ait miles. Nunquid secretum cordis
mei potero secure p̄palare. at ille. Dñe etiā cū omni secu
ritate. qui ait. miles sum. per gladiū si plz die crastina ad
palaciū pergas et cū senescallo sermonē de me facias. qđ si
salarium mihi dederit p̄ iustitia dñe āno isto pugnabo. Ait
ciuis. Non dubito dñe quin de aduētū tuo gaudebit toto
corde. die crastina ad palaciū p̄gam: et finē huius rei faciā
Adane surrexit et ad senescallū perrexit et de aduentu eius
intimauit. Ille non modicū gaudēs p̄ dño gregorio nun
ciū destinauit. Cum eū vidisset: dñe est p̄ntat⁹ et multū comē
datus. Quē cum vidisset intime inspexit eū: sed qđ erat fili⁹
eius penitus ignorabat. ipsa eum submersuz a multis an
nis credidit. Senescallus in p̄ntia dñe eum conduxit vt p̄
integrū annum ei ministraret. Die crastina ad bellū se pa
rauit. adest dux in cāpo cum exercitu magno. Dñs grego
rius bellū aggreditur: oēs penetravit quousq; ad duces
peruenit: quē in eodem loco occidit et caput eius amputa
uit: et victoriam obtinuit. miles post hoc de die in diē pro
ficiebat. fama eius vndiq; circuibat: sic qđ añq; annus fui
set cōpletus totum regnum a manibus inimicorū acquisi
uit. deinde ad senescallū venit et ait. Charissime vobis con
stat in quo statu vos inueni et ad quē statū duxi: rogo er
go trade mihi salarium qđ tendo pergere ad aliud regnū

De vi
ctoria
quā ha
buit fi
li⁹ regi
ne ad
uersus
ducem
burgū
sic.

Ait iohannicalus. **U**ne plus meruit q̄ ex conventione tener
 mur tibi: ideo ad dñam nřam pergãz de statu ac mercede
 finem faciã. Cum aut ad dñam venisset ait. **O** dña charis
 sima dicam vobis aliqua verba p̄ficna. **E**x defectu capitis
 oĩa mala sustinuĩmus. ideo bonũ est virũ accipere per quẽ
 poterĩmus decetero securi esse. **R**egnũ vestrũ in divitijs
 abundat. 7 ideo virũ p̄pter divitijs accipere nõ consulo.
Unde ignoro vbi melius ad honorem vestrum 7 commo
 dum totius ppli poteritis virum accipere q̄ dñm gregor
 rium. **I**lla vero solebat semp rñdere voueo deo q̄ nũq̄ co
 pulabor viro. sed ad verbũ senescalli diem deliberationis
 p̄stituit ad rñdendum. **A**dest vero dies: cunctis audientibus
 dña dixit. **E**x quo dñs gregorius valide nos 7 regnũ nřm
 de manibus inimicoz liberavit: cũ in virũ accipia. hec au
 dientes ganisi sunt valde. **D**iem nuptiaz cõstituit. **A**mbro
 cuz magno iubilo 7 p̄sensu totius imperij in matrimonio
 sunt coniuncti: filius cum matre p̄pria. sed quales essent
 vterq̄ ignorabat. **F**acta est inter eos dilectio magna. **A**c
 cidit quadam die q̄ dñs gregorius advenandũ perrexit.
Ait quedam ancilla dñe. **O** dña charissima nungã dñm
 nřm regem in aliquo offendistis. **Q**ue ait. i nullo. **C**redo
 q̄ in mũdo nõ inveniunt duo adinuicẽ ligati in matrimo
 nio qui tm̄ se diligãt mutuo sicut dñs 7 ego. **S**z dic mihi
 charissima quare ptulisti tali verba? at illa. **O**mnĩ die qñ
 ponit mensa dñs noster rex illã camerã priuatã intrat let̄
 iz cum exierit lamentationes 7 fletus emittit. **D**einde fa
 ciẽ leuat: sed quare hoc fit penitus ignoro. **D**ña cũ hoc au
 dissez camerã illã sola intravit: de foramine in foramẽ int̄
 me resperit donec ad illõ foramẽ venit in quo tabelle erãt
 quas singulis diebus solebat legere quõ inter fratřẽ 7 so
 rozẽ genitus esset: 7 tũc amare flevit. **I**lle em̄ erãt tabelle
 que in cunabulo suo erãt inpẽte. **D**ña vero cũ tabellas in
 venisset: statim noticiã illarũ habuit. **A**peruit eas: scripturã
 de manu p̄pria legit. **I**ntra se cogitabat. **A**nũq̄ homo
 iste ad tabellas venisset nisi filius meus esset. **I**ncepit alto

Quali
 filius
 iscari
 duxit
 matrem
 suam in
 vxore.

edita. vñ in die pceptionis mee exticta fuisset mī mea.
 Cū eēt in aula clamor. Audiētes milites domus ad dñam
 cucurrerūt cū ceteris ⁊ illā iacentē in terra inuenerūt. ⁊ p
 longū tps circa eā steterūt anq̄ verba ab ea habere potue
 rūt. Deinde os aperuit ⁊ ait. Si diligitis vitā meā statim
 dñm meū q̄rite. Milites hoc audiētes statim equos ascē
 derūt ⁊ ad imperatorē equitabāt ⁊ dixerūt ei. Dñe regina
 in piculo mortis iacet. Ille hoc audiēs ludū dimisit ⁊ ad
 castrū prexit. camerā in qua dña iacuit intrauit. Dña cum
 illū vidisset ait. O dñe oēs exeāt p̄ter vos vt nullus audiat
 q̄ vobis dixerō. Cū aut oēs essent expulsi ait dño. O cha
 rissime de qua p̄genie es tu? dicitō mibi. Qui ait. Ista est
 mirabilis q̄o. scias sine dubio q̄ de lōginqua terra sū ego.
 Et illa. Deo voueoq̄ nisi dixeris mihi veritatē me cito mo
 rientē videbis. Qui ait. Et ego dico tibi q̄ pauper erā nū
 bil habens p̄ter arma mea cum q̄bus vos ⁊ totū regnum
 a seruitute liberari. At ista. Dic mihi modo de qua terra
 es oriundus ⁊ qui erāt parētes tui: ⁊ nisi mihi veritatem
 dixeris nunq̄ cibum gustabo. Et ille. Vobis de veritate
 fateor. Quidam abbas ab infantia me nutruuit. ⁊ mihi se
 pius dixit q̄ in quodam dolio me inuenit infra cunabulū
 ⁊ ab illo tempore vsq̄ ad presens me nutruuit quousq̄ ad
 partes istas veni. Domina cū bec audisset tabellas ei ostē
 dit ⁊ ait. Nunquid istas tabellas nosti? Ille cum tabellas
 vidisset ad terram cecidit. Illa vero ait. O fili dulcissime
 tu es filius meus vnicus. tu es maritus meus ⁊ dñs meus.
 tu es filius fratris mei ⁊ meus. O fili dulcissime in dolio
 cum istis tabellis posui te postq̄ peperī te beu mihi qua
 re deuolua eduxisti me de⁹ meus? quis tot mala sunt p̄ter
 me perpetrata. Fratrem meum propriū cognoui ⁊ te ex
 me genuit. vñ nam consumpta essem ne oculus me videret
 ⁊ fuisset quasi non essem de vtero translata ad tumulum
 ad murum caput percussit ⁊ ait. O dñe deus meus ecce fi
 lius meus maritus meus ⁊ filius fratris mei. Ait dñs gre

Quasi
 dña co
 gnouit
 p̄ filiū
 uū ha
 bebat
 virū.

gortus. Credebam me euasisse periculū & iā in retbe dyaboli cecidi. Dimitte me domina vt plangam miserā meā ve mihi ve. ecce mater mea amica mea. vxor mea. ecce sic dyabolus conclusit me. Mater cum in filio tantum dolo rez vidisset ait. O fili dulcissime pro peccatis nostris peregrinabor toto tempore vite mee. Tu vero regnū gubernabis. Qui ait. Non fiet ita. in regno mī expectabis: ego vero peregrinabor donec a deo peccata nostra sint dimissa. De nocte surrexit lanceam suā fregit. vestimentis se induit peregrini: matri valē fecit. & nudis pedibus ambulauit quo nūq. extra regnum peruenit. Deinde ad quandā ciuitatē in noctis obscuritate venit ad domū vnus piscatoris a quo hospitium p̄ dei amore petiuit. Piscator eum diligenter respexit: & cum membroꝝ decentiā & corporis dispositionē vidisset. ait ei. Charissime versus peregrinus nō es: hoc bene apparet in tuo corpore. Ait ille. Licet versus peregrinus non fuero: hospitium tñ dei amore nocte ista peto. Uxor piscatoris cum eū vidisset pietate mota p̄ces fundebat p̄ eo vt introduceret. Cū aut̄ introducere iussisset: retro ostiū grabatum p̄parari iussit. piscator pisces cū aqua ei dedit & panem: & inter cetera ei dixit. Tu peregrine si sanctitatem cupis. inuenire loca solitaria deberes. accedere. at ille. Domine libenter hoc attemptarem sed solum talem locum ignoro. qui ait. die crastina mecum peregas & ad locum solitarium te ducam. & ille. Deus sit tibi merces. Mane vero piscator peregrinum excitauit instantum enim festinabat q̄ tabellas suas paruas retro ostium dimisit. Piscator cum peregrino mare intravit per .xviij. miliaria. in mari nauigabant donec ad quandam rupem peruenit habēs circa pedes eius cōpedes qui sine clauē nō poterāt aperiri. s̄ postq̄ cōpedes scraffet clauē in mari p̄ locat. Deinde domū rediit. Peregrinus iste per .xviij. annos i penitētia remāsit. Accidit q̄ papa morit: ip̄o mortuo vxor eius filij et nix vox desuper de celo discēs. Querite dominem dei et marti illum in vicarium meum. constituaris nomine gregozium. regine.

Apostolos hoc audientes gauisi sunt valde. nuncios per
versas partes mundi miserunt vt eum quererent. Tantu
dem in domo piscatoris hospitari sunt. Cum vero in ce
na fuissent piscatori dixerunt. O charissime multum vera
ti sumus per regna ⁊ castra querendum sanctum viru
nomine Gregorium: quem in summum pontificem consti
tueri debemus ⁊ non inuenimus. Ille vero cum de pegrino
fuisset recordatus ait. Jam sunt. xvij. ani q̄ vnus peregrin
nus nomine Gregorii in domo ista est hospitatus: que ad quan
dam rupem in mari duxi: ⁊ ibidem dimisi. Sed scio q̄ a
multo tempore mortuus est. Accidit q̄ eadez die pisces ce
pit. ⁊ dum vnum piscem extraxisset: clauas quas ante decem
⁊ septem annis in mari proiecit infra piscem inuenit. Sta
tim alta voce clamauit. O charissimi videte clauas quas
in mari proieci vt spero de labore vestro non eritis frustra
ti. Nuncios hec audientes ⁊ videtes gauisi sunt valde. Quo
ne vero surrexerunt piscatorem rogabant vt eos ad rupem
duceret. quod ⁊ factum est. Cum autem ibidem venissent
⁊ eum vidissent dixerunt. O gregori homo dei ad nos pe
ge ⁊ ex parte dei omnipotentis ad nos ascende: quia dei
voluntas est vt eius vicarius in terris constitutus sis. At il
le. Quod deo placet eius voluntas fiat. Illum extra rupem
duxerunt. Anteq̄ ciuitatem intrauit: omnes campane cla
uitatis per se pulsabant. Cives hec audientes dixerunt:
benedictus altissimus iam venit qui christi vicarius erit.
omnes ei obuiam processerunt cum magno honore eum
receperunt ⁊ christi vicarium constituerunt. Beatus gre
gorius in vicariatu constitutus in omnibus se laudabilis
ter habebat. fama eius per orbem volabat: ⁊ q̄ tam sanctus
christi vicarius constitutus erat. Multi ex omnibus
partibus mundi veniebant vt eius consilium ⁊ auxilium
haberent. Audies vero mater eius q̄ tam sanctus homo
christi vicarius factus esset in se cogitabat: vbi iam me
lius potero accedere quam ad istum sanctum virum ⁊ vitam
meam ei intinere. Ceterum tamen q̄ esset filius eius ⁊ mater

De bea
to gre
gorio
quali
fuit in
sumus
pontifi
ces ele
ctus.

ritus penitus ignorabat. Ad romam perrexit et xpi vicario est confessa. an confessionem neuter alium cognouit: sed papa cu confessione matris audisset: noticia eius per oia habebat et ait. Mater dulcissima vxor et amica diabolus credebat nos ducere ad inferna et nos euasimus dei gra. Illa hec audiens ad pedes eius cecidit et pre gaudio amare flevit. Papa ho de terra eam leuauit et in eius noie monasterium constituit in quo eam abbatissam fecit. et infra pauca tempora ambo animas deo reddiderunt.

Choralisatio.

Quorissimi. Iste Imperator est dominus noster iesus xpus qui sorore sua. i. aiam fratri id est homini quod homines christi fideles sumus eius fratres. Et aia est soror et dei filia sed in quantum aia homini coniungit caro ubi parte eius soror. In principio caro habet animam in omni honore dum contra eam nihil quod displiceat deo agit tenet eam ex precepto diuino nobili viro maritare scilicet per opera misericordie. Isti duo corpus et anima mutuo se diligunt in tantum in quo vna camera iacent hoc est in vno corde in vna mente quod diuina dei precepta perpetrant et in vna scutella commedunt hoc est in vna voluntate se disponunt quando baptismum receperunt et populo diaboli renunciabant. Sed hec et peccator homo sepe ex instigatione diaboli sororem violat hoc est animam cum vitijs et concupiscentijs corrumpit ita quod impregnatur et parit filium. Per filium istum intelligere debemus totum genus humanum: quod a primo parente procedebat. Adam enim erat filius dei primo genitum cui debebatur regnum istius mundi. iuxta illud psalmi. Dia subieccisti sub pedibus eius oues et boves vniuersas insuper et pecora capi etc. Sed iste in mandatis habuit filiam dei sororem eius. i. aiam in omni honore. Ille vero per diabolum deceptus corrumpit eam quando de pomo comedit unde filius. i. totum genus humanum ab eo processit et in dolo ex consensu militis. i. spissancti missus. i. in misericordiam maris huius mundi. i. proiectus vbi nauabatur per multa tempora. Primus per mortuum erat et ad in-

fermū descēdit. Berelicta est aīa nuda: et ideo dicitur. s. diabo-
 lus eū inuasit quousq; fili⁹ dei venit. s. de⁹ et hō et liberat
 uit nō solū matē s; et totū regnū. i. gen⁹ humanū p suam
 passionē q; ē ducē. i. diabolū pugnauit et victoriā ob-
 tinuit et terrā amissam. s. paradīsum nobis recuperauit.
 Post matrē suā. i. sanctā ecclesiā despōsant per quā tabel-
 le erāt scripte. i. decē pcepta q̄ moyses a deo recepit. Illa
 singulis dieb⁹ debem⁹ videre et in cordib⁹ nostris impri-
 mere et sacrā scripturā respicere legere et intelligere ubi in-
 uenim⁹ quō iste sanct⁹ Job terre loquebat dicens. Pas-
 ter me⁹ es et soroz mea vermib⁹. Si istud intīme cogitare
 volum⁹ materiā fēdi habem⁹. Sed querēdam est nobis
 qd̄ traxit nos de dolo. certe abbas. i. de⁹ ipse p filiū suū
 vni⁹centū quotidie nos trahit p suā gram de miseria pec-
 cati et dat nos ad nutriēdū piscatorū. Piscator iste pōt di-
 ci q̄libet plāt⁹ qui hz peccatorē in bonis operib⁹ nutrire
 et eū ad christi militiā pmonere. tūc poterit inter monas-
 thos. i. sanctos viros puerfari et sanct⁹ esse. Juxta psalmē
 s̄. Cū sancto sanct⁹ eris et cū ec. Deinde p nauem ecclesie
 scz fm̄ eius pcepta trāsire et viriliter pugnare ptra diabo-
 lū et per cōsequēs ad magnas diuitias peruenire. Vultūte
 iste sunt virtutes p quas aīa dītat que recipitur in domo
 ciuis. s. plati. et plat⁹ eū ducit ad senescallū. i. p̄fessorē per
 quē dirigit ad viā salutis. et quare? quia pugnat p domi-
 na. i. pro aīa. Sed sepe contingit q; hō reciduat. p̄git ad
 venādū. i. mūdi vanitatē. Vnīa. s. aīa dolet quando de tas
 bellis scriptis. id est de trāsgressionib⁹ perpetratis recoz-
 datur. et ideo milites. i. oēs sensus tenētur hominē a ludo
 mundi renocare. imo deus ipsum vocat dīcēs. Reuertere
 reuertere reuertere et cetera. Sed qñ homo videt animaz
 p̄ p̄ctū pstratā debet se ad terrā p̄ncere. hoc est ad omnē
 humilitatē se parare: vestimēta. i. vitia deponere et lāces-
 vite per cōfessionē frangere. et sic peregrinando in bonis
 virtutibus p̄gere donec ad domū piscatoris. s. prelati p-
 veniat. De cuius cōsilio ad rupem penitentie incindi de-

Quili-
 bet pla-
 tus dī-
 piscat-
 tor.

bet quousq; nūc. i. viri ecclesiastici cū penitētia fuerit cō
 summata ducent ad romanam civitatem. Civitas ista est
 sancta mater ecclesia in qua debem⁹ pmanere hoc est ei⁹
 pcepta adimplere: et cōpane pulsabuntur. s. p opera mie:
 per penitētiā recuperatam. de te laudabile testimoniū
 perhibent. et cines gaudebunt id est angeli dei. de peccas
 toze sicut scriptū est Luce. xv. Gaudis est angelis dei sup
 vno peccatore penitētiā agēte. Et tūc etiā poteris dñas
 id est aīam ad monasterium regni celestis perducere. Ad
 quod nos perducatur Iesus xps dñs noster etc.

De iudicio adulteratium. Cap. lxxxij.

Miles qdā erat qui castrum pulcherrimū habebat. sup quo due cyconie nidificabant. sub isto castro erat fontē clarus in quo cyconie solebant se balneare. Accidit qd femella pullos produxit: masculus vero p terrā volabat vt spullis cibū colligeret. Illo abeūte femella est adulterata: sed anteq; mascul⁹ veniret ad fontē descēderat vt se lauaret ne masculus fetozem adulterij sentiret. Miles cū sepius hoc vidisset admirabatur: fontem clausit ne cyconia se lauaret vel balnearet. Illa vero cū fontē clausum vidisset: et nō poterat se lauare post adulterium commissum ad nidum est reuersa. Masculus veniens et sentiens adulterij fetozē inde volauit: et infra dies naturalem multitudinē cyconiarum secum duxit: et in p sentia militis eam occiderunt.

De can
 dela cy
 conie.

Capozalisatio.

Quarissimi. Iste due cyconie sunt xps et aīa. aīa est xpi spōsa. et quotiescūq; fuerit p pectm adu
 rata: ad fontem p fessiois recurrat vt possit mū
 dari ne xps ei⁹ spōsus fetozes adulterij sentiat. Miles q
 fontē clausit est diabolus q cor hominis obdurat: q semp
 nitur hoīem impedire ne recurrat ad fontē cōfessionis et
 ne hō cōstret. Unde si xps in die iudicij te inueniet non
 loquē. i. nō cōfessum: sine dubio contra te veniet cum mul
 tudine angelozum eternaliter te occidentium.

Araianus regnavit qui miro modo ortos dilexit. Un̄ semel cū quēdā ortū cōstruxisset ⁊ arbores vnrversū generis in eo plātaffet: custodes super ortū cōstituit vt fideliter custodiret. Erat aut̄ quidā aper strēnū q̄ ortum intravit arbores confodit ⁊ evertit. Hoc percipiēs custos nocte ionathas auriculā eius sinistra abscidit. Aper h̄o amissa aure clamavit ⁊ exiit. Altera h̄o die aper intravit ⁊ infinita mala ppetrauit in orto. Hoc vidēs ionathas aurē ei⁹ dextrā abscidit: ⁊ cū clamorē valido aper exiit. Hoc nō obstāte tertia vice intravit. qđ vidēs ionathas caudā eius abscidit: ⁊ sic turpiter euz clamore aper exiit. Adhuc quarta vice intravit ⁊ multa mala perpetravit. Ionathas illum cum lancea perforavit ⁊ mortuus est: ⁊ coquinaris traditus vt p mensa regis p̄pararetur. Rex vero de quolibet animali cor plus dilexit qđ aliqd aliud. Locus vero cum apri pparasset ⁊ cor pingue vidisset comedit. Sed cū regi fuisset de apri a seruis toribus ministratū cor quesivit. Seruitores vero ad coquinarium redierunt ⁊ cor apri petebant. At ille. Dicite dñs meo qđ aper nullū cor habebat. ⁊ si non credat per varias rationes obluo me ostēdere. Serui hoc audiētes omnia verba regi denuntiabāt. At rex. qđ est hoc qđ audio? nō est aīa sine corde. s; ex quo offert se ad probādum eū audiētem. Coquinaris erat vocat⁹ ad regē vt probaret qđ aper cor non haberet. Qui ait. Domine mi audite me: oīs cogitatio a corde procedit: bene sequitur si nulla est cogitatio nec cor vllū. aper iste pmo intravit ortū ⁊ multa mala cōmisiit. ego vero hoc vidēs aurem eius sinistram abscidi. si cor habuisset. de aure abscisa cogitasset: sed hoc non fecit: qz iterato intravit. ergo cor non habebat. Item si cor habuisset qñ aurē dextram abscidi hoc cogitasset: s; non cogitavit de aure dextra amissa: quia post hoc intravit ⁊ eandem amisiit. ergo si aliquā partē cordis habuisset de aurib⁹ ⁊ caudā cogitasset: sed hoc nō fecit quia post oīs

Nullū
remi-
niscēs
ōz cor
nō ha-
bere.

30. 119.
Illa intravit. ideo et occidit: et per istas tres rationes ostendo
quod cor non habebat. Rex vero cum hoc audisset rationes hu-
ius approbavit: et sic coquinarius evasit.

Capitulum. lxxxiij.

Quoniam. Iste est dominus noster Iesus Christus qui miro modo
ortos et vineas diligit. id est status hominum sicut sunt
virii ecclesiastici religiosi et boni christiani. in quorum
cordibus dominus noster plantat quotidie diversa genera arborum. id est vir-
tutum. id est sicut sunt decem precepta: opera misericordie: quatuor virtutes
cardinales et tres theologice. Custos est prelatorum qui huiusmodi ista
custodire. aper est homo dives ac potens huius seculi qui potius
sensui proprio credit quam alteri. Iste destruit statum suum quem
accepit in baptismo et mala infinita committit quasi mortale
peccatum perpetrat: quia violat virtutes quas in baptismo rece-
pit. Hoc videtur de pharaone. id est per mortem a nobis auferit
auram sinistram. id est consanguineum tuum interficit ut per hoc vitam
tuam malis corrigas. Sed miser homo ad tempus dolet et cito
ad vomitum revertitur et dei precepta iterato violat. Hoc vi-
dens deus auferit ab homine auram dextram. id est filium vel filiam ut sic
se corrigat. Sed miser homo per breve tempus mortem eorum do-
let et redit ad mala opera et tunc auferit ab eo candidam id est ro-
sam ut sic flagellatus corrigatur nec per talia emendat. tunc
deus eum interficit et coquinario. id est diabolo tradit in die iu-
dicij. Non est in homine res quam deus magis diligat quam
cor. id est animam. Tunc diabolus allegabit quod animam deo obe-
dientem non habet: et dicet ad Christum. Iste mihi obediens fuit.
Si habuisset animam rectam: nunquam preceptum tuum violasset.
Et sic deus persuadetur anima quod est dolendum.

De beneficijs dei semper memorandis.

Capitulum. lxxxiij.

Dominus noster regnavit. in cuius regno erat quedam
domina nimis pulchra et omnibus amorosa. iuxta eam
quidam miles habitabat satis graciosus et nobi-
lis qui dominam sepius visitavit et a domina multum erat dile-
ctus. Miles iste cum semel dominam visitasset: videns

Bnfi-
cia sep-
sunt re-
colēda

falconem super manū ei⁹ quem miro modo concupiscit.
ait. **O** dñā si quicquid pro te feci aut si me diligis da mihi
falconē. **D**ñā ait. Tibi cōcedo: s; vnū est q̄ nō tantū illū
diligas q̄ a societate mea te separet. **A**philes ait. Absit h̄
a me vt ppter aliquā rem me separem a te: nunc amplius
teneor te diligere q̄ ante. **D**ñā falconē ei dedit. Ille vero
ei vale fecerat: et tātum in falcone delectabat q̄ dominaz
nō visitabat et parum de ea cogitabat sed singulis dieb⁹
cum falcone iudebat. **D**ñā sepius nuncios ad eum misit
et nō venit. **T**ādē dñā ei scripsit vt sine dilatione vltē-
riori ad eā cum falcone veniret quod et fecit. Qui cum ve-
nisset ait ei dñā. **O**stende mihi falconē. quē cum appre-
hēdisset coram eo caput a corpore extraxit. **A**philes non
modicum dolens ait. **O** domina quid fecisti? **Q**ue ait.
Non doleas sed potius gaude et letare: quia falco erat
cā quare me nō visitasti sicut ante fecisti. ideo falconē oc-
cidit vt ad me redeas frequēter sicut solebas. **A**philes vero
videns q̄ ex pia causa dñā hoc fecerat: ei placuit et
eam sicut prius visitauit.

Caporalisatio.

Quarissimi. **I**ste rex est p̄ celestis. **D**ñā tam pale-
stra natura hūana deitati i xpo cōiuncta. **A**philes
les qlibet xpian⁹ q̄ dñm deū suū añ oīa tenet de-
ligere et eū sepi⁹ p opa meritoria visitare. **F**alco significat
bōa t̄palia q̄ de⁹ dat homini vt eū pbet: s; cū miser hō di-
pes fact⁹ fuerit filius fact⁹ est iumētis: q; non recordat de
dei b̄ficijs nec eū visitat sicut solebat. **D**e⁹ hoc vidēs au-
fert ab hōie bona t̄palia sanitatē et p̄speritatē vt priorez
amōrē habeat: nō q̄ de⁹ odit illū quē sic castigat. s; q; eū
diligat iuxta illud. **F**lagellat de⁹ oēm filiū quem diligit.

Quō oratio nra melodia est corā deo. **C**api. lxxxv.

Aberio regnauit q̄ miro mō melodiā dilexit au-
dire. **U**n̄ semel accidit q̄ ad venādū pregit: quā-
dā melodiā cythare a parte dextera quādam ei
tāta dulcedine delectabat: q̄ q̄si extra se rapt⁹ est. **E**quus

Deus
quos
amat
affligit

puertebat p̄sus locū melodie ibidē equitauit. Cū autē ad
 locū venisset: quādā aquā letā a lōge p̄sperit ⁊ iuxta aquā
 q̄dam paup̄ sedebat q̄ cytharā in manu habebat. de istā
 cythara p̄cessit tanta melodia q̄ impator cū gaudio est re
 focillat⁹. Ait ei rex. Charissime dic mihi quō cythara tua
 tam dulciter sonat. Ait ille. Dñe per triginta annos ⁊ ultra
 iuxta istā aquā mansi. Bedit mihi deus gr̄am talem in cy
 thara: q̄ scito cordas ei⁹ tango exit tanta melodia q̄ pi
 sces istius aque ad manū meam veniunt p̄ quos meipm̄ ⁊
 uxorē sustēto cū familia. S; heu ⁊ p̄chdolor̄ ifra paucos
 dies ex alia pte aque venit q̄dam sibilator q̄ in tanta dulce
 dīne sibilat q̄ pisces me dimittūt ⁊ ad eū eunt. Ideo dñe
 q; potens estis ⁊ rex totius imperij s̄ sibilatorem p̄beatis
 mihi vestrum auxiliū. Ait rex. Charissime in nullo potero
 te iuuare nisi in vno: ⁊ hoc tibi sufficiat. In loculo meo ha
 imum aureum habeo illum tibi dabo: ⁊ in summitate p̄ge
 ligari facias. de inde cordas cytharē tangas ad cui⁹ tactū
 pisces ni ouebunt ⁊ statim per bamum eos ad terrā trabe
 ⁊ sic sibilator de loco recedet cū confusione. Pauper vero
 oīa adimpleuit: ⁊ pisces añq̄ ad sibilatorē poterant acce
 dere per bamum ad se eos traxit. Sibilator hec vidēs cū
 confusione recessit.

Choralisatio.

Quarissime. Iste impator est dñs noster iesus x̄ps
 qui miro modo melodiam. s. sanctā orōnem au
 dit ⁊ diligit qui venatur per sua certa animalia
 sc; alas quas dyabol⁹ conabat auferre. Aqua ista in qua
 sunt pisces est mūdus iste qui est plenus peccatorib⁹. Pau
 per iuxta aquā est p̄dicator qui h; cytharā. i. sacra scriptu
 rā cum qua d; pisces. i. peccatores ad terram sicca. s. ad re
 gnū celeste perducere. ps. In tympano ⁊ cho. ⁊c. S; heu
 p̄chdolor̄ diebus istis qñ p̄dicator̄ icipit cytharā scriptu
 re tangere ⁊ predicare: adest statim sibilator cum sua me
 lodia. scilicet dyabolus qui sibilat tam dulciter cum p̄e
 dicator̄ predicat q; hoies predicationem non libenter au
 diunt. vnde est notandum qd dyabolus habet diuersas si

Cytha
 rab; sa
 cra scri
 ptura.

bilationes. Primo facit aliquos dormire vt verbū dei nō
audiāt. Secōdo quos ad dormiendum allicere nō pōt facit
eos garrulare. Tertio quos nō pōt facere garrulare: facit
eos locū dimittere vel nihil sapere qđ p̄dicator p̄dicat.
Un̄ necesse est p̄dicatori hānuz diuine gr̄e petere p̄ quē
poterit pctōres ad deum ducere. Et vt ita semp sit in prin
cipio sermonis p̄ gr̄a diuina rogat q̄ pctōribus gratiaz
diuinā expositibus dñs misericorditer concedat.

¶ Capitulū. lxxvj.

ERat quidam imperator q̄ statuit p̄ lege q̄ si mu
lier sub viro suo esset adulterata: perpetuo car
ceri esset mācipanda. Accidit q̄ quidā miles mu
lierē nobilē despōsauit quā multū dilexit. Ille vero ad pe
regrinanduz in partibus lōginquis perrexit. Uxor vero
post eius recessum adulterata est ⁊ de adulterio concepit.
Cum vero cōtra eā legitime erat p̄batum ex p̄cepto im
peratoris carceri est adiudicata q̄ in carcere filiū pulcher
rimū peperit: puer vero creuit ⁊ ab oībus est dilect⁹ q̄ euz
viderūt. Mater vero gemit⁹ ⁊ suspiria p̄tinne emisit nec
cōsolari poterat. Accidit vna die cū puer e⁹ matrē sientē
vidisset dixit ei. Ob quā cām charissima mater sic affligit
aīa tua? Ait mater. O fili dulcissime multuz habeo flere.
Vltra capita nra est accessus hoīm et sol lucet in claritate
sua. Nos vero hic sum⁹ in tenebris ⁊ nullū lumē habem⁹.
Ait filius. O mater dulcissima illā lucē quā dicis sup capi
ta nra nūq̄ vidi. q̄ in isto carcere nātus sui. Dūmodo co
piam cibi ⁊ potus habuero: mibi hic placet semp perma
nere dū vixero. Dum autē sic loquerent̄ adinuitē impera
tor cū militibus ad hostiuz carceris stabat. Ait vnus mi
les regi. Dñe non auditis istā lamentationē in carcere in
ter matrē ⁊ filiū? At ille. Etiaz optime audio ⁊ eis compa
tior. Milites dixerūt. Dñe rogamus vt fiat illis gratia ⁊
mīa. quibus rex dixit. Ad p̄ctes vestras cōcedo: ambo
q̄ de carcere eduxerunt ⁊ ab omni pena liberauerunt.

¶ Moralizatio.

Quoniam Charissimi. Imperator iste est pater celestis qui istas leges dedit. quod si mulier. Laica sub viro. i. xpo fuerit per peccatum mortale adulterata perpetuo carcere infernali ad iudicabit si sic decedat. Quia vero ista in carcere sicut amare. Et quare: certe quod violavit animam suam. regnum eternum perdidit: sanctam ecclesiam depravavit et virtutibus quas in baptismo recepit per peccatum se spoliavit. Puer qui dixit. Dum cibum habuero mihi placet hic permanere: sunt mundi potestates et divites: qui dicunt quod si deus daret eis mundum et per voluntate carnis delicias lumina celi nunquam desiderarent de talibus valde dolendum est. Miles qui stetit iuxta ostium: potest dici bonus prelatus qui habet per peccatis intime deum rogare: ut det eis gratiam a carcere peccati resurgere quo possint ad eternam vitam intrare. Quam nobis etc.

Valde dolens dum est de peccatis suis non penitentibus.

¶ Quia Christus se pro nobis morti exposuit. Cap. lxxvii.

Quidam imperator in quodam bello mortali expositus fuit mortemque vir potuit evadere. Quod percipiens miles quidam strenuus interposuit se inter imperatorem et hostes eius ita quod imperator evasit sine lesione. miles autem pro eo diversa vulnera recepit. curatus est cum magna difficultate: tamen cicatrices in eo semper permanserunt: et ab omnibus est commendatus quod tam egregie pro domino suo pugnavisset. Accidit postea quod ille miles debuisset hereditatem suam in iuste amittere accessit ad prefatum imperatorem: rogavit ut eum iuvaret et suam pro eo daret. At ille. Charissime non possunt tibi ad preces accedere: sed dabo tibi iudicem qui causas tuas examinet et quod iustum fuerit faciet. At ille. Domine cur talia dicis? Statim coram omnibus omnia vestimenta sua dilaceravit: et usque ad nudam carnem cicatrices vulnerum eius ostendit dicens. Ecce quod sustinui pro te: et tu non vis me vindicare nec iuvare. est ne inquit iustum postquam tamen pro te sustinui ut alius quam tuipse sit in causa mea iudex et advocatus pro me? Imperator huiusmodi audies ait. O charissime verum dicis quoniam in periculo mortis eras tu et non alius me salvasti. statim pro tribunali sedit rex et iudicium pro eo dedit.

¶ Moralizatio.

Quoniam in bello mortali inter te & diabolum scipsum interposuit & suscepit pro te vulnera mortalia: sed morte turpissima mortuus est. est ergo ne iustum quod alius quam tu penam vel penitentiam sustineas pro amore suo: certe non. Si duos fratres sint heredes aliquis hereditatis: quam hereditatem aliquo casu amiserunt: si alter eorum pro hereditate recuperanda pugnaverit: laboraturus alius nihil sed sine omni labore eam habere vellet. esset hoc iustum: certe non. Sic est de nobis & de christo. nos amissimus hereditatem regni celestis per peccatum: christus vero pro te faciat quod poteris mereri quam tu ipse si desideres vitam eternam obrinere. Quam nobis. &c.

De cautela diaboli qui multos ad interitum subducit. Caplm. lxxxviij.

De quodam principe narratur quod cum omnibus viribus suis non poterat hostes suos devincere. fecit hanc cautelam. simulavit fugam & castra sua cum virtualibus hostibus dereliquit. in quibus castris dolia multa plena vino infecto dimisit pro semine cuiusdam herbe: ita quod homo bibens de vino illo statim obdormiret. Scivit etiam hostes famelicos & gulosos qui super vinum cum gaudio supponentes ad libitum suum bibentes statimque semimortui dormire compellebantur super quos princeps rediens: omnes ad libitum suum occidit.

Parabolisatio.

Quoniam in bello mortali inter te & diabolum scipsum interposuit & suscepit pro te vulnera mortalia: sed morte turpissima mortuus est. est ergo ne iustum quod alius quam tu penam vel penitentiam sustineas pro amore suo: certe non. Si duos fratres sint heredes aliquis hereditatis: quam hereditatem aliquo casu amiserunt: si alter eorum pro hereditate recuperanda pugnaverit: laboraturus alius nihil sed sine omni labore eam habere vellet. esset hoc iustum: certe non. Sic est de nobis & de christo. nos amissimus hereditatem regni celestis per peccatum: christus vero pro te faciat quod poteris mereri quam tu ipse si desideres vitam eternam obrinere. Quam nobis. &c.

De triplici statu mundi. Caplm. lxxxix.

Moses quidam erat qui tres filios habebat qui cum mori deberet: primogenito suo hereditatem legavit. Secundo filio thesaurum. Tertio filio annulum.

Cautela ad hostes debelandos.

preciosam qui plus valuit q̄ totus q̄ legauit alijs duobus. etiam primis dedit anulos duos nō tam preciosos. Omnes anuli fuerunt eiusdē speciei. Post mortē patris dixit primus filius. Ego habeo anulū patris mei preciosum. Scōs filius dixit: tu nō habes sed ego habeo. Tertius vero dixit. nō est iustu q̄ vos habeat: eo q̄ senior habet hereditatē ⁊ alius thesaurū. ergo rō dicitur vt ego anulū preciosum habeam. Ait primus. Probemus in facto quis anulus sit preciosior: et ille est melior. Ait ille. Mihi placet. Statim aducti sunt infirmi diuersi varias infirmitates habētes: primi duo anulū nihil operati sunt sed anulus iunioris omnes infirmitates curauit.

Capitulum. x.

Quāritissimi. Iste miles est dñs noster iesus x̄ps q̄ tres filios habebat. s. iudeos saracenos ⁊ xp̄ianos. Iudeis dedit terraz promissionis. Saracenis dedit thesaurū hui⁹ mūdi q̄tū ad potētias ⁊ diuitias. Ep̄ianis dedit anulū p̄ciosus. s. fidē. q̄ p̄ fidē xp̄iani posunt varias infirmitates ⁊ languores aīe curare sicut scriptū est. oīa possibilis sunt credēti. Itē si habueritis fidē sicut granū sinapis. Itē impossibile ē sine fide placere deo.

Per si
des q̄
multa
operat

De libertate arbitrii.

Capitulum. xc.

Rex aliquādo erat in quodaz regno in quo talis lex erat posita. s. q̄ frater senior hereditatē diuideret ⁊ iunior eligeret. Cuius rō est: q̄ maioris discretionis est diuidere q̄ eligere. Senior autē discretior esse debet. Alia lex fuit q̄ liceret filiu ex ancilla hereditatem accipere sicut ⁊ filij liberi. Cōtingit autē duos fratres vnum de ancilla ⁊ vnū de libera hereditatē diuidere. Frater em̄ senior diuisit sic. Ex vna parte totā hereditatez posuit: ⁊ ex alia parte matrem fratris sui posuit. Frater eius cogitabat matrem meā ante omnia debēo diligere. ⁊ per consequens elegit matrē ⁊ hereditatē dimisit: sperans de curialitate fratris sui aliquid obtinere. sed nihil ab eo obtinebat. Adit iudicē: fratrem suū accusauit q̄ eum ab he

reditate sua exclusit. Rñdit frater suus ⁊ dixit q̄ eum dece-
perit: q̄ ille qui eligit ⁊ non diuidit certus est.

Capitoliatio.

Adarissimū. Deus pater duos filios habuit. vnū
de ancilla aliū de libera. De libera habuit xpm
qui est de eadem essentia de qua pater ⁊ coetern⁹
sibi. De ancilla hoīem: q̄ quo ad corpus est de terra. ⁊ iste
est minor: q̄ ex tpe p̄ductus. Xps filius senior heredita-
tē diuisit. Q̄no: certe matrē. i. terrā ⁊ terrena posuit ex vna
pte. ⁊ ex alia posuit celū ⁊ celestia. Electionē tñ homini de-
dit: q̄ si matrē. i. terrena eligeret: hereditate celesti careret
S; reuera peccans mortaliter hereditate celesti sp̄reta ma-
trē eligit nec xpm poterit accusare. qm̄ nō qui diuidit: sed
qui eligit circūscribit. Patet ergo q̄ qui terrenas volupta-
tes preponit ⁊ in peccato mortali existens vitam eternam
non potest de gratia nec de iure sibi vendicare seu presu-
mere de hereditate: sed forte ex quadam pietate. Consulo
ergo vt non eligamus matrē. i. mundū istum: q̄ totus mū-
dus in maligno positus est. Studeamus ergo eligere her-
editatem celestem.

De accidia ⁊ pigritia. Capitulū. xcj.

Dolinus regnauit qui tres filios legit habuisse
quos multū dilexit. Unde per se cogitauit dispo-
nere de regno suo. Vocauit tres filios suos ⁊ ait
Quis vrm̄ est pigrior ille regnū post meū decessum habe-
bit. Tūc ait primus filius patri. Mihi ergo debet regnū
vestrū: q̄ adeo piger sum q̄ ad ignem sedens prius crura
pmitto cōburi q̄ inde me traherē. Scōs filius ait. Pater
mihi debetur regnū vestrū: q̄ si circa collū meū funē ha-
berē ⁊ mox suspendi deberē ⁊ gladiū in manu mea tenerē
ppter magnam pigritiā meā ascindendū funē manū meā
nō extēderē. Tertius filius dixit p̄i. Ego regnare debeo
q̄ in pigritia ceteros precedo: duz superius in lecto iaceo
⁊ gutte aque sup̄trunq; oculum cadunt: propter magnā
pigritiam caput meum mouerē nescio ad dexteram vel si-

peccās
morta-
liter be-
redita-
tē eter-
nā sper-
nit.

Nota
mirabi-
le de pi-
gria.

nistram nec volo. Rex cũ hoc audisset et regnũ legauit re-
putans eũ pigriorem.

Expõitio.

Adarissimĩ. Iste rex est dyabolus qui est rex et pa-
ter sup oēs filios supbie sicut Job. dicit. Per pri-
mũ filiũ bñ designant illi qui sunt in societate p-
uersa. s. in adulterio et fornicatione per quã ad malũ inten-
dũ: tñ magis eligunt in igne peccati cremari vel aduri q̃
a tali prauo consortio separari. Scds filius signat illũ q̃
lz peccatorũ suorũ funib⁹ videat se circumplexũ ligatũ qui
bus mox suspendendus est ad iserni patibulũ: tñ ad ea sc̃
dendũ manus nõ extendit. vcz gladio lingue sue per p̃ba
p̃fessionis. Tertius filius designat illũ qui doctrinã audit
de paradisi gaudio et iserni supplicio: et tñ pre nimia pi-
gruita ducẽs statum suũ prauũ (scz peccatorũ) nõ deserit ad
dexterã p̃miorum amore et desiderio se cõuertendo nec a
sinistrã peccatũ dimittat saltem metu et terrore isernis-
simi tormentorũ declinando.

Chriſtus elegit mori ppter vitã nostram. Cap. lxxij.

Igitur de quodam rege qui habuit vxorẽ noie
corneliã. Accidit quadã vice q̃ i castro regis sub
quodã muro inuenti fuerũt duo serpentes: vn⁹
masculus: altera femella. Quõ audiens rex interrogauit a
suis magistris et doctoribus qd hoc significaret. et dixerũt
illos serpentes ibidẽ latere in signũ mortis viri vel mulie-
ris. et dixerũt: si occideret masculus vir moreret et si occide-
retur serpens femella vxor moreret. Quo audito rex dixit
Occide masculũ serpentẽ et femella viuat. qz libentius vel
let mortẽ suã q̃ mortẽ vxoris sue et assignans cam dixit.
Si vxor mea viuat: p̃ot multos filios p̃ducere q̃ poterũt
in regno meo succedere; qz si ip̃a moreret regnũ beredez
non haberet.

Expõitio.

Adarissimĩ. Rex iste est dñs noster iesus x̃p̃s q̃ nos
regis sicut rex cuiusq̃ est humana natura. s. in
vtero virginis copulata: sed in hoc mundo qua
si in hac domo huius sp̃s duõ serpentes fuerunt inacti

de quo
dam re
ge qui
citius
dixit
mori q̃
si vxor
morte
retur.

sq; legis antique. Serpēs masculus erat benignitas dicitur
ne misericordie. Necyros humana naturaviuere per grāz
non potuisset. S; spōsus. i. xp̄s elegit sibi mortē in cruce
vt humana naturavineret. Etia potes hūc sensuz applica
re de carne spū: ita op; q; caro tanq; masculus infructuo
sus per spm̄ occidat.

De hereditate ⁊ gaudio fidelis anime. Capi. xciiij.

Quidaz potēs dñs duos filios suos misit ad stu
dium vt studerēt ac p̄ficerent: ⁊ ex hoc p̄bendā
obtinerēt. Transacto modico tpe: misit eis pa
ter literas vt ad p̄p̄ta remearent. Fratres hie auditis ad
patriam p̄perauerūt. vnus fratrū valde letus est de reuer
siōe: ⁊ cum redijt cum leticia receptus est ⁊ in hereditatem
p̄stitutus est. Alter vero frater de reuersione turbatus est
valde: qui dū redijt mater eius occurrens osculata est euz
⁊ osculando eius dentibus nasum eius abstulit. Soroz se
quēs matrē: volēs osculari eū abstulit ⁊ nasum. Frater se
quens abstulit oculos. Pater adueniēs rapuit eū per ca
pillos ⁊ pellem abstraxit.

Applicatio.

Quarrissime. Iste diues est deus q; duos filios mi
sit ad studiu. i. corpus ⁊ aiā vt studerēt in. scho
lis hui⁹ mūdi ⁊ in bonis opibus p̄ficerent ⁊ sic
eternā vitam. i. hereditatez possiderent. Litere sunt mora
hec litera mittitur dum homo moritur. anima gaudēs ad
eum redit que letanter recipitur ⁊ in hereditatem assumi
tur. Frater alter qui inuitus redit est corpus qui de reuer
sione turbatur. nec mirum q; miserrime collocatur. So
roz ⁊ fratres bufones sunt ⁊ serpentes qui nasum ⁊ ocu
los corrodunt. Pater est putredo terre que capillos ⁊ cus
tem ⁊ carnem cōsumit. de istis parentibus dicitur. Job. se
ptimo. Putredini dixi. ⁊c.

**Quod oīa pulchra per peccati lepram infecta pristina
pulchritudinez habere non poterunt nisi per altos gemi
sus ⁊ p̄funda suspiria.**

Capitulum. xciiij.

De cru
delita
te parē
tū ergo
filios.

A Rat qdam rex volens peregre proficisci in locum
quos partibus. et hinc unicum filiam formosam sole
splendidior nesciens cui fideli mente committere
ret eam in custodia: tandem commisit uni militi suo secre-
tario quem tenerrime dilexit. precipiens eum custodire eam
ne aggressum haberet ad fontem unum in illa terra vel re-
gione perfluentem si biberet de eo efficeretur leprosa: talis
nature fuerat. tamen amenissime suavitatis. Ut ergo miles eam
tam formosam redderet in regressu sue peregrinationis si-
cut iam dictam acceptauerat: perpendit predictus miles
si ista non faceret tunc totum seruitium suum perderet: aususque
non esset suum dominum expectare. Custodia perhabita per aliquod
tempus: tandem dicta filia ueniens ad fontem occulte: bibensque de
illo effecta est leprosa. precipiens hoc miles dolore repletus
fugiens cum eadem de regione ad desertum: inueniensque ibidem
unum reclusorum pulsans manibus: intus heremitam quem
dam inueniens: narrans sibi diuina facta prenarrata dante
heremita dicto militi sanum consilium dicens. Uade ad
montem quem monstrauero tibi. inuenies lapidem cuius vir-
ga quadam. cum dicta virga percuties lapidem acriter do-
nec habeas de eo humiditatem et liquorem. cum illo linit eam
et perunges fiet sanata perfluentem pulchritudinem accipiet. Fa-
ciensque predictus miles sicut sibi dixerat heremita: filia re-
gis perfluentem sanitatem et pulchritudinem recepit. ¶ **Expositio.**

A rarissimi. Rex iste est dominus noster iesus christus qui
peregre profectus est reddere uolens patri suo illud
quod est purissima uirgine in se sua maria accepit uer-
veram humanitatem que in die iudicii est reuersurus. Per unicum
filiam aia nostra que decies clarior sole erit ante ueniat ad eter-
nauitatem significat. Per militem quilibet peccator: per omnia delecta-
menta huius mundi discurrens que sunt sibi dulcia. Filia esse
cta est leprosa. id est peccatis plena. Per egressionem regis: que
liber peccator relinquens secularia et transitoria. per reclu-
sorum ecclesiam. Per heremitam sacerdotem inueniens
ac narrans sanctam confessionem faciens dante consilium

penitentiam iniungens: per montem corpus proprium & lapidem cor lapideum: per virgam penitentiam magnam: & castigationem proprii corporis: orationes elemosinas ieiunia faciens: per humiditatem & liquorem lacrymarum oculorum ac cordis contractionis. sic in die iudicii fiet tu unica filia syon. i. anima tua salua formosa ac suo creatori gratiosa & christus restituit nobis hereditatem supne patrie.

Capitulum. xcv.

Igitur in gestis romanorum & erat quidam tyrannus maxentius nomine: qui ciues romanos hereditate voluit priuare. Incumbente igitur senectute tyranni fugerunt exterminati ad constantinum regem in britanniam. Veniunt cum multi confluerent: concitauerunt eum aduersus tyrannum dicentes. O constantine rex restitue nos in regnum nostrum. Ex his verbis commotus est constantinus. armanit se: ascendit equum & tyrannum prostravit: & sic romanis hereditatem restituit.

Capitulum. xcvi.

Quoniam ista tyrannus est dyabolus qui generi humano fuit crudelis: intantum & genus humanum celesti hereditate priuauit. Quod videns genus humanum ad regem constantinum. i. ad deum fugit petens auxilium ab eo. Unde. ps. Apprehende arma. & scutum & exurge in adiutorium mihi: quia tu es qui restitues hereditatem meam mihi. His verbis commotus est deus rex & armanit se cum se diuine nature copulauit & equum suum ascendit dum in cruce suspendi voluit & sic tyrannum prostravit & nobis hereditatem restituit.

Quod vita presens est vita remissionis & gratie.

Capitulum. xcviij.

Rex alexander posuit candelam ardentem in aula sua & misit precones per totum regnum suum: & clamauerunt & dixerunt. Si aliquis forisfecerat contra regem & audacter veniret quodam candelam arderet rex forisfactum dimitteret. & si quis forisfactum haberet &

nō veniret: candela extincta morte mala periret. Istō au-
dientes popul⁹ in regno multi venerūt ad regē & miseri-
cordiā petierūt. Rex benigne recepit eos & multi fuerunt
q̄ noluerūt venire & neglexerūt. Sed qñ cādela fuit extin-
cta rex eos fecit p̄ violentiaz afferri & mala morte occidi.

¶ Moralizatio.

Aharissimi. Per regem alexandrū possum⁹ intel-
ligere christum qui est rex regū & dñs dñiantū.
Posuit candelā ardentē. i. presentē vitā q̄ trāsit
tanq̄ cādela ardens: p̄cones missi sunt. i. predicatorēs
qui quotidie clamant. Si aliquis forfecerit cōtra regē
id est contra christū q̄ audacter veniat q̄ diu candela ar-
det. i. p̄sens vita durat q̄ christ⁹ est nimis misericors. Un-
de dauid. Misericordia eius super omnia opera eius: sicut
patet in latrone. & cetera. Modō aliqui audiunt & ve-
niant ad regē & misericordiā petunt vt sunt illi q̄ peccata
sua dimittūt: mādata dei tenent & viuunt sicut boni chris-
tiani. Illos benigne recepit. Et per illos qui noluerūt ve-
nire possumus intelligere malos christianos. s. raptōres
vsurarios: & ceteros pctōres. qñ cādela est extincta. i. post
istam vitam xps faciet eos venire coram se in die iudicij
& mala morte occidi id est eternam mortem pati qñ dicit
eis. Ite maledicti in ignem eternum.

¶ De morte.

Capit. lxxvii.

IEgitur in cronicis q̄ anno. lxx. ab v̄be roma-
na cōdita ppl⁹ roman⁹ colūnam marmoreā in
foro romano statuerunt: & ibi ymaginē Julij ce-
saris fecerūt. & supra caput ei⁹ nomen Julij scripserūt q̄
in honore ipsius factam fuit. Sed iste Iulius cesar tris
signa in morte vel anteq̄ moreret accepit. Centesimo enī
die ante mortē suam cecidit fulmen ante ymaginē in foro
& in noie superscripto literam primam abrauit. Nocte ve-
ro precedente diē mortis sue: fenestre thalami eius cū tan-
to strepitu & impetu sunt aperte. vt domum ruituraz estu-
maret. Eodem vero die mortis sue cum ad capitoliū iret

¶ Insa-
ciendū
est dñs
lucēba-
rem⁹.

date sunt ei litere indices mortis sue imminētis: quas si
statim legisset mortē euasisset. **Capitulum.**

Quarissimi. Sic est de nobis et de deo. ut mortē
eternā euadam⁹ tria signa nobis fecit de⁹. Pri-
mū est deletio litere capitalis de noie. p̄ istā lite-
ram q̄ in principio noīe ponit intelligit abūdantia diui-
tiarum. Nec enī est que facit hominē habere nomē in ter-
ra. Nemo enī in istis dieb⁹ nominat in terra nisi habuerit
diuitias. Hoc patet. Nam si querat quis sit melior vil-
le vel ciuitatis. statim pponit qui plures diuitias habet
quā sit pessim⁹. Ecce quō diuitie dant hominī nomen,
quia si diues nō esset: nō esset nominat⁹. Et q̄ aliqui di-
uitie sunt occasio mortis eterne. Iō deus dat p̄mū signū
q̄ talē vult saluare et aufert p̄imā l̄ram nominis sui. s. di-
uitias ab eo. et facit eum pauperē: ut sic qui p̄ diuitias ab-
eo recesserat p̄ paupertatem ad eū redeat. Scōm signum
quod Iulius cesar accepit est q̄ iuxta cameram suam fuit
magnus strepitus. Nec camera est corpus humanū. quia
cum homo videt se esse pulchrum et fortes statim cadit in
pctm̄ per q̄ mors eterna sibi p̄parat. Et ideo volēs eum
de⁹ a morte eterna renocare facit scōm signū scz magnū
strepitū circa corpus suū mittēdo. s. talem et tātā infirmita-
tē et debilitatem q̄ ad mortem credit ruere et cadere ut sic
qui p̄ pulchritudinē et fortitudinē a deo recesserat p̄ infir-
mitates et debilitatē reducat et peniteat. ps. **M**ultiplica-
te sunt infirmitates eorū. Exēplū de beato paulo dicente.
Libenter gloriabor in infirmitatib⁹ meis. Tertiu signū
quod Iulius cesar accepit fuit q̄ litere indices mortis imi-
nentis sibi tradite fuerāt quas si legisset mortē euasisset.
Hoc signū facit de⁹ nobis pctōrib⁹ q̄ tūc d̄ tradere l̄ras
indices mortis nostre dū sua gratis cōscientias n̄ras illu-
strat ut legere possim⁹ pctā n̄ra q̄b⁹ mortē eternā merui-
mus. et iō dū lucē et gratiā sc̄ispūs habemus l̄ras istas. i.
pctā n̄ra referam⁹ bono corde et postea sacerdoti ore: ut
sic legēdo mortē eternā euadere valeam⁹ ne l̄re clausē. s.

Diuitie dāt
homi-
nī, no-
men. ;

conscientie nostre nõ mundate post mortem nostraz aper
riantur z manifestentur toti mundo.

Quod deo in hac vita placari potest. Cap. xviii.

Narrať q̄ antiquitus mos erat romanor̄ q̄ qñ
castrũ vel aliquã ciuitatẽ obſidebãt: vnã cãdeſ
lã in certa mẽſura accẽdebãt z q̄dũ cãdela ar
debat pati erãt oēs ad pacem recipe q̄ſtrũq; malefactor
res effent. Sz poſtq̄ ſummata fuerat oēs iuſticie ſeueri
tates exercebãt i hoſtes ſuos. nec tñ alicui licet daret oĩa
bõa ſua miſericordiã facere voluerũt. **Applicatio.**

Quarriffimi. Sic h̄y deo ſe erga peccatores. nã cor
da nra ciuitates ſie ſunt obſeſſa cũ vitijs z ꝑcu
piſcẽtijs p̄ diabolũ mundũ z carnem. deo ex ſua
mĩa ſtatuit hoĩb̄ tẽpus: in quo ſi velint potuerũt inueni
re cãdela accenſam. i. q̄dũ vñ eſt in corpe qñcũq; pctõz
miſericordiã deſideret pacẽt̄ ſcordiã dei reciperet. To
ta vita noſtra eſt cõſtituta z ꝑmiſſa vt penitẽtiã faciamus
z viuamus. Un̄ ſaluator dicit. Nolo mortem pctõris zc.
Et iõ q̄dũ. aĩa eſt in corpe petam̄ veniã z mĩam obtine
bimus. Job. xvj. Petite z accipietis. Sed certe cum vita
noſtra fuerit terminata p̄ mortem: tũc nõ erit tẽpus miſe
ricordiã petere: z lz petierimus nõ daret nobis. ergo ſa
ciamus penitẽtiã q̄dũ adhuc ſum̄ in hac vita.

De virili pugna xpi z eĩ victoria. Cap. xxi.

Quar regnauit in cuius regno erat quidam mĩ
les generoſus ac fortis qui ſemel per quandaſ
fozeſtã equitabat buſonem cũ ſerpẽte vidit pu
gnare: ſed buſo preualuit z ſerpentem deuicit. Hoc vidẽs
miles ſerpentem inuit et buſonem graniter vulnerauit;
cuſtã z fugam accepit. tamen per buſonem miles grauĩ
ter eſt vulnerat̄. Hoc vidẽs miles de equo deſcẽdit ſz ve
nẽnũ buſonis in vulnere ei remãſit. Miles domũ prexit
z lõgo tpe in iſirmitate vulneris remãſit. Teſtamẽtũ ſuuz
cõdidit z ad mortẽ ſeparauit. Cũ vero ſemel iuxta ignẽ
igniffet qñ de vita ſua deſperans ſerpens quem a morte

saluauit intravit. Serui videntes serpentē dixerunt. Vise quidā serpens intravit. Miles euz illū respexit agnouit eū q̄ serpens ille erat pro cui⁹ defensione vulnera ⁊ oia mala suscepit. Miles ait. nolite eū impedire. credo q̄ nullū malū mihi faciet. Serpens ꝑo corā omnibus ad euz accessit ⁊ venenū vulneris cū lingua suxit quousq; os plenum habuisset. Statim extra domum cucurrit ⁊ venenū extra se proiecit. Redyt ⁊ ad vuln⁹ iterato accessit bis ter quousq; totum venenū hausit. Hoc facto miles serpentē lac ad bibendū dedit. Cū ꝑo sic bibisset: baso a quo miles vuln⁹ recepit intravit ⁊ cōtra serpentē pugnare incēpit ac si esset in vindictam q̄ serpens militem sanauit. Miles cum hoc vidisset ait seruis suis. Charissimi sine dubio iste est baso quem vulneraꝑi pro defensione istius serpentis a quo oia mala recepit. Si serpentē deuincat: me inuadet. ⁊ ideo si vitam meā diligitis illum incontinenti occidatis. serui hoc audientes cum gladijs ⁊ fustibus illū occiderunt. Serpens vero quasi applaudēdo ⁊ regratiando hincinde circa pedes dñi se conuertit ⁊ foras exiit. Miles verò perfectam sanitatem recuperauit.

¶ Moralifario.

Quarissimi. Impator iste pater celestis est. Miles est dñs nŕ iēsus xp̄s. Baso diabolus. Serpens hō. Et hoc ppter duo serpens pōt dici hō. Vno ppter pct̄i venenū: ⁊ ppter antidotū ad ymaginez xp̄i quā portat. hō eñ ꝑtra diabolū h̄z pugnare. qz dicit. Nō est ali⁹ q̄ pugnet ꝑ nobis nisi tu deus noster. Quī vero totum genus humanū propter peccatū ꝑmi parentis erat suppeditatum: xp̄s ꝑo nobis pugnauit ⁊ diabolū superauit. Et ipse grauer vulnerat⁹ est. non tm̄ in vno loco sed in multis: vñ infirmatur. licet non ipse tamē s̄ futs mēbris. ⁊ ideo si hō gratus fuerit: debet venenū ab eo extrahere id est infirmitatē ⁊ indigētiā a suis expellere ꝑ opera misericordie. sicut scriptū est math. xxv. Quod vnū ex minimis meis fecistis mihi fecistis. Si vero baso rei

dent vt tibi nocent: viriliter contra eum pugnare debes & serui dei id est bone virtutes quas in baptismo recepisti te iunabunt: & sic diabolum superabis & vitam eternam habebis. Ad quam etc.

¶ Quod xps peccatōe nō statim per iniusticiā precipitat sed misericorditer eū penitentem expectat Lapi. c.

Dioctetianus regnavit q̄ sicut in lege q̄ si mulier aliq̄ sub viro suo esset adultera ea occidenda deberet. Accidit casus q̄ qda quidam puella in uxore duxit & ex ea unū filiū genuit. crevit puer & ab oib; est dilectus. Post hec pater eius ad quoddā bellū perrexit & viriliter pugnavit. In quo bello brachiū dextrum amisit. Interim eo absente vxor eius est adulterata. Rediit maritus adulteratā inuenit. Cū scdm legē maritus eā occidere deberet: vocauit filiū suū & ait. Charissime mater tua adulterū cōmisit. vñ secundum legem per me mori deberet: sed brachium amisi ideo nō potero eā occidere. Precipio ergo tibi vt eā occidas. ait filius. Lex precepit patres honorare. Si ergo deberem propriam naturā & matrem occidere: contra legem peccarem & matris maledictionem incurrerem. nolo tibi in hoc obedire. Et sic mulier per suum propriū filium euasit mortem.

occid

Risio
filij p
optia
ad pat
trem.

¶ Moralizatio.

Aharissimi. Iste imperator est deus pater. Miles est deus noster iesus xps. Uxor aia. Deus pater precepit q̄ si aia sub xpo adulterata fuerit: occidi deberet eternaliter. i. in penis permanere. & quoties aia mortaliter peccat toties adulterat. Deus filius contra diabolū ad bellū prexit. In quo bello brachiū dextrū deposuit. Cū oēm sufferentē quā ante incarnationē eius habuit: ideo mansuetus factus est quasi agnus & non vult nos occidere. Sed deus pater precepit vt occidamur. Respondit filius. carnē humanam de matre mea sumpsit & ideo hominem occidere nō potero. & sic peccator per contritionē & confessionem cadere potest & ad vitam eternam peruenire. ad quam

Capitulum. c. j.
Quod mundus in maligno positus est et undique angustie.
Capitulum. c. j.

Narra de poise quodam nobile Gaterus quod locum
gandum sine fine optabat. quadam die mane sur-
rexit. Solus ad viam ambulabat: quousque ad
quoddam regnum venit: in quo rex illius regni defunctus nup-
er erat. Sacerdos dividens eum strennuus: illum in regem ele-
gens. Ille vero sic electus valde gaudens est. cum autem nox
adesset: serui eum in cameram introduxerunt: in qua leonem for-
midosum ad caput lecti vidit: ad pedes drachonem: ad latus
dextrum lecti visum: et ex alio latere serpentes et bufones. ait
gaterus. Quid est hoc: nunquid me opus in isto lecto iace-
re cum istis bestiis? Ait. Immo domine. Nam reges ante te in isto
lecto iacuerunt et per istas bestias sunt deuorati. Ait rex.
Mihi omnia bene placet: sed tamen istum lectum cum bestiis abhorreo:
quod rex vester esse nolo. Et ab eis recessit: et ad aliud regnum
venit ubi sibi in regem electus. Cum nox adesset cameram
strauit: et lectum pulcherrime nouaculis acutis plenum vidit
Ait gaterus. Nonne oportet me in isto lecto iacere? Serui
dixerunt. Etiam domine. Nam reges ante te hic iacue-
runt et in isto lecto mortui sunt. At ille. Omnia bona sunt
excepto isto lecto: et ideo rex vester esse nolo. Mane sur-
rexit: viam trium dierum solus perrexit. In via quendam
senem super fontem inuenit sedentem habentem in manu sua
baculum. et ait. Gaudere charissime unde venis? At ille. De
partibus remotis. Quo pergis? At ille. Tris quero. et in-
uenire non potero. Que sunt illa tris? Gaterus respondit.
Primum est abundantia sine defectu. Secundum est gaudium sine
tristitia. Tertium est lumen siue lux sine tenebris. Ait se-
nex. Baculum istum accipe et per viam istam perge: motum autem vis
debis ante. ad pedem montis statua scala habes sex gradus
scalam ascende: cum vero ad sextum gradum pueneris. in summitate
montis palacium pulcherrimum videbis. In ianua tres
ictus pectus. sanctorum tibi rñedit. Descende et baculum istum et
vicas. Qui est dominus istius baculi tibi precipit ut me intrare

Angu-
stie in
hunc
domul-
te sunt

permittas. cū vero introitū habueris : ibidē tria que queris inuenies. Ille vero oīa adimpleuit sicut ei senex dixerat. cū vero sanitor baculū vidisset ei introitū dedit. vbi illa tria multa plura inuenit ibidē toto tpe vite pmanfit.

Epithetisatio.

Omnissimi. Ille Santerus pōt dici quilibet bonus xpianus qui mūdum simplr dō spernere et ista tria querere. s. abundantia sine defectu: gaudiū sine tristitia: et lumē sine tenebris. Ista nō poterūt haberi nisi in vita eterna: et hoc cū magno labore. Qd hō factu sicut fecit gāterus. Pergeuiam triū diey. i. per ofones seuisū et elemosynā. Si ptingat ad quoddā regnū puenire. i. mūdāna aliqua: et ciues. i. mūdāne vanitates te in regē eligit. i. cor taū in superbiā ducūt: respice ad lectū. Lectus iste est vita humana in qua p breue tps iacebis. s. respice ad leonē. i. dyabolus semper p te paratum et drachonē. i. mortē que te in omni loco expectat: et visum. i. ppriaz pscientiaz que te pdenmabit: et vermes. i. peccata tua que te accusabūt. Si ista intīme cogitaueris: cito de regno huius mūdi te expedire poteris. Deinde ad aliud regnū perrexit. et. Sic homo si dyabolū in vna parte superauit: hō minē ad aliud regnum. s. peccati ducit. scilicet ad regnum carnis in quo regnant delicie carnales et voluptates. si eis pntias factus eris filius perditionis: attende ergo ad lectum. Lectus iste est infernus: in quo diues ille iacet plen⁹ nouaculis. s. penis grauissimis. Si istū lectus intīme recogites: delicias carnis oīno respues. Si velis ergo ista tria inuenire: quere senē cum baculo. s. dñm nostrū iesum xpm qui tibi concedat baculum sancte crucis. Baculus iste est penitētia que dō ad viam salutis dirigere. Unde. ps. Virga tua et baculus tuus et. Sed post hec oportet te ascendere scalam sancte vite in qua sunt gradus septem. scilicet septem opera misericordie per que poteris ad eternam vitam puenire. Sed oportet tres ictus facere. s. contritionem pfectionem et satisfactionem habere. Tunc sanitor. i. boni

tas diuina te in regnum eternum perducet. Ibi abundantiam sine defectu: gaudium sine tristitia: lumen sine tenebris inuenies. ad quod lumen. &c.

De transgressionibus aie & vulneribus eius. Cap. cii.

Astus regnauit in cuius impio erat quidam miles generosus deo valde deuotus qui uxorem pulcherram habebat sed sub viro suo adulterata est: nec ab adulterio desistere volebat. Achilles homo cum hoc vidisset contristatus est valde. In alio suo cogitabat terram sanctam visitare: et ait uxori sue. Charissima ad terram sanctam pergamus vos discretiori vobis committo. Cum autem ultra mare precessit dominus quidam clericum peritum in nigromantia dilexit: et cum eo dormiuit. Accidit semel quod cum adinnice in stratu iscuissent: dixit dominus. Si vnam rem mihi perpetrare in uxorem ducere posses. Et ille. Quid est illud quod tibi placet quod potero tibi ministrare? Que ait. Maritus meus ad terram sanctam precessit non me multum diligit si eius pro aliqua arte occidere posses omnia que habeo obtineres. ait clericus. Tibi concedo ita tamen quod me in vinum accipies. Que ait. Hoc firmiter promitto. Clericus homo quadam ymaginem noie militis fecerat: et in pariete ante oculos fixit. Interit miles cum per plateam ciuitatis rome transiret: magister quidam peritus ei obuiabat et intime eius respexit et ait ei. Charissime secretum habeo tibi dicere. Ait ille. Magister quod vobis placet dicite. Qui ait. Hodie tu es filius mortis nisi auxilium habueris a me. Uxor tua est meretrix: et de morte tua ordinabit. Achilles audiens quod verum dixisset de uxore sua: et ad bestiam credidit atque dixit. O bone magister vitam meam salua: et mercedem condignam tibi reddam. Qui ait. Libenter te saluo si feceris que tibi dixerero. Ait miles. Presto sum. Magister balneum fieri fecit: et militem vestimentis exiit et balneum intra re mandauit. Deinde speculum politum in manu sua tradidit et ait. In speculo respice diligenter et mirabilia videbis. Ille cum speculum respexisset et magister iuxta eum in libro legisset: ait ei. Dic mihi quid vides: ait miles. Quendam clericum cum in domo mea video qui vnam ymaginem de cera ad similitudinem

Nota
vnum
rabile.

dinem meā in pariete fixit. **Ait magister.** Quid mō vides
Ait ille. Jam arcū accipit & sagittā acutā in eo ponit: yma-
 ginē icipit sagittare. **Ait magister.** Sicut vitā tuā diligis
 cum sagittā ad ymaginē volare videris totū corpus tuū
 in balneo volue in aqua donec tibi dixerō. **Miles** cum
 hoc audisset & vidisset sagittā moueri: corp⁹ suū sub aqua
 voluit totaliter. hoc facto **ait magister.** Caput tuū eleua
 & in speculo respice. Quō cū fecisset. dixit. Quid iā in specu-
 lo vides? **Ait ille** imaginē nō percussam: sed a latere sagit-
 ta abijt. **Et de hoc clericus multū dolet.** **Ait magister.** Iā
 in speculo quid facit respice. **Et ille.** Jam magis ppe per-
 git ad ymaginē & sagittā in arcū ad percutiendum ponit
 vt ymaginē percutiat. Sicut prius fecisti & modo facias
 si vitam tuā diligis. **Miles** vero cū per speculū vidisset
 qd clericus arcū tēderet totū corpus suum voluit in aqua.
 Hoc facto **ait magister.** Respice quid modo est. qd cū se-
 cisset dixit. **Miles** modo dolet clericus qd ymaginē nō per-
 cussit & vxor mee dicit. Si tertis vice ymaginē nō percus-
 tiam: per dā vitā meā ppter ymaginē. **Modo** pergit p-
 prius: ita qd mibi videt qd non poterit decipi qn ymaginē
 percutiat. **Ait magister.** Sicut vitā tuā diligis iā carā ha-
 beas vt cū arcū videris trahi totū corpus tuum sub aqua
 innoluas donec tibi dixerō. **Miles** semp in speculo respī-
 ciebat. & cū clericū arcū extēdere ad percutiendū vidisset
 corpus suū in aqua innoluit donec magister ei dixit. Sur-
 ge velociter & in speculo respice: quod cū vidisset miles rī-
 debat. **ait magister.** Charissime dic mibi quare rides? **Ait**
 ille clare in speculo video qd clericus ymaginē nō percussit:
 & sagitta est reuerfa & eū inter pulmonē & stomachū per-
 cussit & mortuus est. **Vxor** mee sub lecto meo foveas fecit
 & eum ibi sepeluit. **Ait magister.** Surge velociter & vesti-
 menta indue & ora deū p me. Ille vero ei de vita sua grās
 reddidit. Factaq; peregrinatione ad suā terrā miles pere-
 rexit. cū vero domū venisset vxor eius obusā ei venit: & cū
 gaudio eum recepit. **Miles** vero per plures dies dīstī-

Diffimulabat. Tandem pro parētibz vxoris misit: et eis ait.
Charissimi hec est filia v̄ra vxor mea: que adulterinuz sub
 re alt̄ me cōmisit et quod peius est in mortē meā machinata est.
Illa vero cum iuramento negauit. **M**iles autē incepit et
 totum processum clerici recitauit. q̄b si nō creditis venite
 et videte locū vbi clericus sepultus est. Eos ad camerā suā
 duxit: et corpus clerici sub lecto eius inuenerūt. **I**udex est
 vocatus et sententiam dedit vt ipsa igne combureretur: et
 sic factum est. et puluis corporis illius per aerem dispergi
 tur. Deinde miles sibi virginem pulchram in vxorem ac
 cepit et ex ea prolem genuit et in pace vitā suam finiuit.

¶ Moralizatio.

Charissimi. **I**ste imperator est dñs noster iesus
 x̄ps. **M**iles vero homo. **V**xor caro q̄ quotiēs
 adulteratur: totiēs peccatum mortale cōmittit.
Homo aut̄ hoc percipiēs: debet ad terrā. i. regnum cele
 ste per opera meritoria adire. **I**n via occurret ei magister
 id est discretus cōfessor qui peccatores habet informare.
Clericus est diabolus qui hoīem tenet per carnales volu
 ptates in potestate sua erigit ymaginē. i. aliam per huma
 nā superbā et vanitatē. **A**ccipit arcū cū sagitta. arcus est
 mūdus iste cui⁹ cornua sunt supbia vite et ꝑcupiscētia ocn
 lozum. **A**rcū istuz tenet auarus homo. **S**agitta acuta est
 supbia ꝑ quā multi occidunt sicut ꝑ de lucifero et primo
 parēte adā. **L**ucifer dicebat ascēdā sup astra celi et simi
 lis ero altissimo. **E**t ecōuerso sagitta redijt. adam cōcupi
 uit quod nō debuit. et ideo occideret. ymago ase bene po
 terit esse cera quia sicut cera perit. i. fluit a facie ignis: sic
 pereunt peccatores a facie dei. **Q**uid ergo est faciendū ne
 diabolus nos sagittet et occidat? certe balneuz intremus.
Istud balneum est cōfessio in qua et per quaz lanari debe
 mus ab omni sorde peccati sed oportet speculū politū te
 nere. i. sacra scripturā in manu tua. hoc est debes libenter
 sermones audire et verba edificatoria in q̄bus poteris a
 periculo ꝑ cauere et sagittas diaboli expellere. **S**i dic mibi

quomodo? Ecce via. Cū arcus diabolicus cōtra aīam tuā p
 aliquā tēptationem tendit: inuolue totū corpus tuū. i. qd
 quid fecisti cogitādo: delectādo: vel cōsentiendo: in bal
 neo cōfessionis ⁊ petm̄ euanesce. cū vero nudatus fueris
 ⁊ diabolus occisus. i. denic̄: indue te vestimētis tuis. i.
 bonis virtutibus quas in baptīsmo recepisti: ⁊ perge ad
 domū cōscientie tue ⁊ extrahē corpus defuncti. i. peccata
 quibus caro tua a via veritatis dēstabat. Et tunc carnem
 igne penitētie cōbure ⁊ ossa. i. peccata inueterata anichilē
 tur: ⁊ sic per ventū. i. cordis amaritudinē expellantur ⁊
 poteris virginitē ducere. i. carnē a vitijs purgatam per
 ignem diuine misericordie ⁊ gratie ⁊ prolez. i. bonas vir
 tutes per consequens generare per quam poteris ad eter
 num bñitium peruenire. Quod nobis concedat.

De omnibus rebus cum consensu et providentia
 semper agendis. Capitulum. ciiij.

Domitianus regnauit prudens valde ⁊ per oīa
 iustus: qm̄ nulli parcebat quin per viā iusticie
 trāsiret. Accidit semel dū in mensa sederet venit
 quidā mercator ⁊ ad ianuā pulsauit. Janitor vero portas
 aperuit ⁊ qd ei placeret quesuit. At ille Mercator sumo
 aliqua habeo ad vendendū vtilia p sponsa imperatoris.
 Janitor hec audēs eū introduxit. Ille vero imperator ex
 satis hūiliter salutauit. ait ei imperator. Charissime qua
 le mercatorū ad vendendū habes? Et ille. Dñe tres sapiē
 tias. qui ait? Et quomodo mihi dabis quālibet sapientiam
 Et ille. Pro mille florenis. Ait rex. Et si sapiētie tue mihi
 nō p sunt pecuniā meā perdo. Ait mercator. Dñe si sapien
 tie mee in vobis locū nō obtinent pecuniā reddā. Ait im
 perator. Optime dicitis. Dic modo mihi sapiētias quas
 mihi vendere velis. Et ille. Dñe prima sapientia est ista.
 Quicquid agas prudenter agas respice finem. Secunda
 est ista. Nunq̄ viā publicam dimittas propter semitam.
 Tertia sapientia est ista. Nunq̄ hospitium ad manendū
 de nocte in domo alicuius accipias vbi dñg. domus est se
 cūasit.

Tres
 sapien
 tie a re
 ge em
 pte p
 quas
 mortē
 euasit.

nex et vros iumentula. Nec tris custodias et bene tibi erit:
 Rex dedit ei pro qualibet sapientia mille stercos. Et pa-
 mam sapientiam, scilicet Quicquid agas prudenter agas:
 respice finem, fecit sibi scribi in aula in camera et in omni-
 bus locis in quibus ambulare solebat et in mappis in quibus
 comederat. Post hec cito (quod tam iustus erat) multi
 de imperio contra eum conspirabant ut eum occiderent, et quod
 vim potentie hoc adimplere non poterat: cum barbitonsor
 re eius loquebatur ut cum barbam raderet gustar eius scilicet
 deret et mercedem haberet. Barbitonsor vero accepta ab
 his pecunia fideliter adimplere promissit. Cum vero imperator
 radi haberet: barbitonsor barbam lauit, et cum incepit
 radere respexit inferius: vidit manutergium circa collum
 eius in quo erat scriptum, Quicquid agas prudenter agas:
 respice finem. Cum barbitonsor scriptum legisset intra se
 cogitabat. Hodie sum conductus ut istum hominem occi-
 das, si hoc fetero finis meus erit pessimus: quia morte tur-
 pissima ero condemnatus, quod quicquid agas bonum est re-
 spicere finem ut dicit ista scriptura. Statim manus eius
 inceperunt tremere: ita quod novacula de manibus eius cecidit.
 Hoc percipiens rex ait, Sic mihi quid tibi est? Et ille,
 O domine miserere mei, hodie sum conductus propter peccatum
 tuum te occidere, et casu sicut deus voluit scripturam manutergii
 legi, scilicet, Quicquid agas prudenter agas: respice finem.
 Statim consideravi quod finis meus esset mors turpissima:
 ideo manus mee tremebat. Imperator cum hoc audisset intra se
 cogitabat. Prima sapientia vitam meam salvavit, bona hora peccatum pro ea dedi. Et ait barbitonsori
 ammodo sis fidelis tibi remitto. Satrape usque hoc videntes
 non poterant per illam viam occidere intra se tractabant
 quomodo eum occiderent et ad invicem dixerunt, tali die recedet ver-
 sus illam civitatem: finis illa die in semita abscondit per quam
 transitum faciet et eum occidamus. At illi, Bonum est consilium.
 Rex eodem tempore versus civitatem preparabat se, et cum
 equitibus usque ad semitam illam dixerunt ei sui milites.

De p-
 ma sa-
 pientia.

Hęc bonam est per istam semitam transire ꝯ per latā viā
 qꝫ ppinquius est. Rex intra se cogitabat. Scōa sapientia
 erat qꝫ nōdꝫ viam publicā ppter semitam dimittere sapiē
 tiam meam tenebo. Dixitqꝫ militibus suis. Holoviā pu
 blicā dimittere: vos ergo qui vultis per semitam ꝫgere ite
 r oīs in adventu meo pparate. Illi vero per semitam per
 reperunt ē inimici regio cū essent in semitis credebāt qꝫ rex
 inter eos esset. oēs surreperunt ꝫ quotquot venerūt occide
 rūt. Rex cū hoc audisset ait intra se. Jā scōa sapientia mea
 vitam meā salvavit. Illi de imperio videntes qꝫ per illam
 astutiā eū occidere non poterant intra se ꝫspirabant quo
 eū necarens: dixerūt intra se. Tali die manebit in domo il
 lius in qua oēs nobiles hospitabant qꝫ aliud non est ꝫ eo
 hospitium. Cōveniamus ꝫcio cum hospite ꝫ cum vxore ut
 cū imperator in strata suo iacuerit illū occidamus. at illi
 Bonū est ꝫ illium. Cū vero rex ad illam civitatem venerat
 in eadē domo hospitatus erat. fecit ad se vocari hospites
 domus. Cū eū vidisset apparuit senex valde. ait impator.
 Numqꝫd vxorē habes? Et ille. Etiā dñe. qui ait. Quidē mi
 hi eam. Quam cū rex vidisset apparuit iuencula habēs qꝫ
 decem ꝫ octo annos in etate. Ait rex camerario suo. Per
 ge cito lectū meū alibi prepara quia hic non manebo. Ait
 ille. Etiam dñe sed iam parata sunt oīa ideo non est bonū
 alibi facere eo qꝫ in tota civitate non est ꝫ nobis hospitium
 vtilius. Et ille. Ego dico tibi qꝫ alibi iacere volo. Statim
 camerarius eum amonebat. Et rex occulte ad aliam locū
 accessit: ꝫ militibus suis dixit. Vos qui vultis hic manere
 potestis sed mane ad me accedatis. Cum omnes dormirēt
 senex cum vxore surrexit quia ꝫcio conducti erant ut re
 gem dormientem occiderēt ꝫ oēs milites occiderūt. Quā
 ne vero surrexit rex ꝫ milites suos occisos invenit. ait i cor
 de suo. O si hic iacuissem cū alijs necatus fuisset. Jā ter
 tia sapientia vitā meam salvavit. Senem cum vxore ꝫ totā
 familia in patibulo suspēdi fecit. ꝫ dñe vixit istas tres sa
 pientias secum retinuit vitam in pace finit.

Scōa sapientia.

Tertia sapientia.

Aurissimi Imperator iste potest dici quilibet bonus christianus qui hoc imperium corpus suum sic sicut et animam regere. Sanctorum in porta est voluntas libera. Nullum est peccatum nisi sit voluntarium. Adversarios qui venis ad portam et dicit noster Iesus Christus. Iuxta illud apocalypsis Ego sto ad ostium et pulso si quis aperuerit mihi intrabo ad eum et cenabo cum eo. Unde quocumque viderit ab ipso anima tua tres sapientias, florenti sine virtutes sue. Prima sapientia, scilicet quod quid agas et. Hoc est quicquid facis primo et principaliter esse propter deum et in omni actu suum ipsa sine specialis sine respectu non peccatis. Secunda sapientia nolite via publicam dimittere propter semitam. Via publica est via decem premissorum quam debes semper tenere vis ad mortem: et nunquam per semitam male vite ambulare, sicut heretici faciunt. Tertia sapientia est. Nunquam hospitium ad manens mundus qui hoc impendit acceptas et. Senex iste est in ore color immunda et nova vanitas. Unde si in mundo hospitatus fueris sine cubio timendum est tibi de morte quod nemo potest deo et mundo servire. Satrape qui regi conspiciat: demones sunt qui semper nituntur hominem spiritualiter occidere. Et si non poterit per se: loquantur cum barbitonifero et carne que admodum barbitoniforis radit omnes pilos. Leleo recepit. Sed si homo ad finem suum respiceret, scilicet ad mortem: quae malus actus. Studeamus ergo istas tres virtutes tenere, et sic poterimus ad eternum bravium pervenire.

De beneficiorum memoria. Lapi. ciii.
Quidam miles erat qui super omnia venari dilexit. accidit una die quod advenadum perrexit, occurrit leleo claudicans et pedem militi ostendit. Miles vero de equo descendit et spinam acutam de eius pede extraxit.

fit et unguentū vulneri appositū sanat est leo. Post hoc
 vero rex illius regni in eodē nemore a casu venabat et illū
 leonē accepit et multis annis secū nutritiuit. Miles ille cō
 tra regem forfecit et ad eandē forestā fugā petijt; ubi oēs
 trāsentes spoliavit et occidit. Rex vero illū cepit et ꝑ eum
 sniam dedit ut leoni daret ad deuorandū; et ꝑ nihil aliud
 ad comedendum ei daretur ad hoc ut ille horribilis leo
 militem deuoraret. Miles vero cum in foveam esset pro
 iectus multum timuit et expectabat horam quando deno
 raretur. Leo vero eū intime respexit cum noticiā eius ha
 beret applausum ei fecit: et septem diebus sine cibo remā
 sit. Rex vero cum hoc audisset admirabat. fecit milite de
 fovea extraherit ei. Dic mihi charissime quō potuit hoc
 esse ꝑ leo tibi non nocuit? Qui ait. Dñe a casu ꝑ forestam
 equitanti: leo iste claudicās mibi occurrebat. Ego vero spi
 na de pede eius extraxit vulnus sanari et iōt credo mibi
 pepercit. Ait rex. Ex quo leo nō nocuit tibi: ego tibi parca
 ammodo studeas vitam tuā corrigere. Ille vero grās regi
 reddidit: et post hoc in oibus est emēdatus et finiuit vitam
 suam in pace.

Capitulum 17.

Quārisimi. Miles iste qui venatus est homo mū
 danus est qui quotidie studet quō bona munda
 na poterit acquirere. Leo claudicās est totus ge
 nus humanum quōd per peccatū primi parētis claudicabat
 anteq̄ spina. i. peccatū originale per baptisimū esset extra
 ctū: et cū unguento bonarū virtutum sanatum. Post hoc mi
 les ꝑ regem dei omnipotentē surgit quotiēs mortaliter
 peccat et virtutibꝫ spoliat quas in baptimo recepit. sꝫ leo
 scilicet genus humanū capis quotiēs diuinis ꝑceptis ob
 ligat et in foveā penitētie proicitur. Si vero miles homo
 in fovea proicit: malū corporis ei euenire pōt et etiam bo
 num: quia salutem anime potest promereri. Quas nobis
 concedat.

**De vicijs in dīe cuiuslibet boni et presertim recte iudic
 cantium.**

Capitulum 17.

C. Moralisserio.

Arrisimil. Imperator iste pot dici qlibet bono xpianus q bz imperiu corpus suiz sic suer aiā suā regere. Zanitor in porta est voluntas libera. Nullū est peccatū nisi sit voluntariū. Mercator qui uenit ad portā est dñs noster. Iesus xps. Juxta illud apocalypsis Ego sto ad ostium et pulsa si qs aperuerit mihi intrabo ad eū et cenabo cū eo. Unde quotidie uēdit tibi p aia tua tres sapientias; Floreni sunt uirtutes aie. Prima sapiētia. s. qd quid agas etc. Hoc est quicqd facis primo et principalitō esse ppter deū; et in omni actu siue tpali siue spūali finē respicias. Juxta illud puerbi. Demorare nouissima tua et in eternū non peccabis. Scda sapientia nolite uia publicā dimittere ppter semitam. Uia publica est uia decem preceptorum quam debes semper tenere usq ad mortem: et nunq per semitam male uite ambulare. sicut heretici faciunt. Tertia sapientia est. Nunq hospitium ad manendum de nocte in domo alicuius accipias etc. Senex iste est mūdus qui bz inuenculam in uxorem. i. uanitatē de die in diē ouitur immūda et noua uanitas. Unde si in mundo hospitatus fueris sine dubio timendū est tibi de morte qz nemo pot deo et mundo seruire. Sarrape qui p regē conspirauerat; demones sunt q semp nituntur bosem spūaliter occidere. Et si non poterūt per se; loquunt cū barbitonso etc. i. carne que admodū barbitonsois radit oēs pilos. Caro per uoluptatē suā multas uirtutes quas in baptismo bō recepit. Sed si bō ad finē suū respiceret. s. ad mortē: que morte debet mori; uel ubi; uel qñ: recederet a nobis oīs malus actus. Studemus ergo istas tres uirtutes tenere. et sic poterimus ad eternū bñtium peruenire.

De beneficiorum memoria.

Lapit. ciii.

Quidā miles erat qui sup oiayonari duxit. accidit una die q ad uenadū pergit. occurrit leu claudicans et pedem militi ostendit. Miles uero de equo descendit et spinam acutam de eius pede extraxit.

Expositio
sicut
prime
sapientie.

Expositio
sicut
secunde
sapientie.

Expositio
sicut
tercie
sapientie.

Fit et unguentum vulneri appositum sanat est leo. Post hoc vero rex illius regni in eodem nemore a casu venabat et illi leonem accepit et multis annis secum nutrit. Miles ille contra regem forfecit et ad eandem forestam fugam petijt; ubi omnes transeuntes spoliavit et occidit. Rex vero illum cepit et cum eum suam deditur leoni daret ad devorandum: et quod nihil aliud ad comedendum ei daretur ad hoc ut ille horribilis leo militem devoraret. Miles vero cum in foveam esset projectus multum timuit et expectabat horam quando devoraretur. Leo vero eum intime respexit cum noticia eius haberet applausum ei fecit: et septem diebus sine cibo remansit. Rex vero cum hoc audisset admirabatur, fecit militem de fovea extrahere et ei. Dic mihi charissime quomodo potuit hoc esse quod leo tibi non nocuit? Qui ait. Domine a casu per forestam equitanti: leo iste claudicans mihi occurrebat. Ego vero spina de pede eius extraxi vulnus sanavi et ideo credo mihi pepercit. Ait rex. Ex quo leo non nocuit tibi: ego tibi parcammodo studeas vitam tuam corrigere. Ille vero gratias regi reddidit: et post hoc in omnibus est emendatus et finivit vitam suam in pace.

Capitulum. cy.

Quod parissimum. Miles iste qui venatus est homo mundanus est qui quotidie studet quomodo bona mundana poterit acquirere. Leo claudicans est totus genus humanum quod per peccatum primi parentis claudicabat antequam spina. id est peccatum originale per baptismum esset extractum: et unguento bonarum virtutum sanatum. Post hoc miles contra regem dei omnipotentem surgit quoties mortaliter peccat et virtutibus spoliatur quas in baptismo recepit. sed leo scilicet genus humanum capit quoties divinis preceptis obligatur et in foveam penitentiae proicitur. Si vero miles homo in foveam proicitur: malum corporis ei evenire potest et etiam bonum: quia salutem anime potest promereri. Quas nobis concedat. etc.

De vicissitudine cuiuslibet boni et presertim recte iudicantium.

Capitulum. cy.

Theodosius regnauit prudens valde qui lumen
oculorum amiserat: qui quandam legem dedit
q̄ quedam campana in palacio esset posita: et
quicumq; causam aliquam tractare haberet: cordam cam-
pane proprijs manibus pulsaret. Ad cuius pulsationem
iudex qui ad hoc esset constitutus descenderet: et vnicuiq;
iusticiam faceret. Erat autem quidam serpens qui sub cor-
da campanae nidum fecerat: et infra tempus breue pullos
produxit. et cum pulli ambulare poterant: perrexit quoda-
die ad spaciandum cum pullis extra ciuitatem. Cum vero
serpens absens esset: bufo nidum eius intrauit et occupa-
uit. serpens cum pullis rediens et bufonem nidum occu-
pantem videns contra eum pugnauit: sed bufonem deuin-
cere non potuit: et sic bufo nidum occupauit. serpens vero
cum hoc vidisset: caudam suam circa cordam campanae in-
uoluit et fortiter traxit ac pulsauit. ac si diceret. Descende
iudex et fac mihi iusticiam: quia iniuste bufo nidum meum
occupat. Iudex cum campanam audisset descendit: nemi-
nem videns iterato ascendit. Hoc videns serpens iterum
pulsauit. Iudex hoc audiens descendit. et cum serpentem
cordam trahentem vidisset et bufonem locum eius occu-
pantem: ascendit et totum regi denunciavit. At ei rex. De-
scende: et non tantum bufonem expelle sed illum occide: ut
serpens locum suum occupet. quod et factum est per omnia.
Post hec vero vna dierum cum rex in stratu suo iacisset
serpens cameram suam intrauit portansq; in ore suo lapi-
dem preciosum. Hoc cum vidissent serui regi dixerunt de
introitu serpentis. At ille. Nolite eum impedire. Credo
q̄ nullum malum mihi faciet. Serpens super lectam eius
ascendit et versus faciem eius perrexit. Cum vero ad ocu-
los eius venisset: et lapidem super eos cadere permisisset
statim cameram erexit. Cum vero lapis duos oculos eius
tetigisset rex clarum visum recepit. Non modicum gau-
dens serpentem requiri fecit: sed non effluens, lapide
secum custodiuit et vitam in pace finiuit.

C^ooralisatio.

Quarrissimi. Rex iste potest dici quilibet hō mundanus qui tenetur regere seipsum & tñ cecus est quantum ad spiritualia: sed videns clare quantum ad tēporalia. Campana suspensa. est lingua predicatoris q̄ certis temporibus debet pulsari. Corda campanae est sacra scriptura per quam predicator habet ascendere & virtutes atq; vitia intimare: quomodo peccatores p̄ virtutes poterūt celum ascendere: & per peccata infernuz introire. Serpēs qui facit nidū sub corda campanae: est dīcretus confessor qui habet se ponere sub sacra scriptura: & in nido. id est in corde peccatoris pullos id est bonas virtutes p̄ducere. Si vero aliquis sensus p̄ peccatum sit inniciatus: habet cordam sacre scripture pulsare. tunc su dex id est ratio debet descēdere & omnia p̄ verā confessionem excutere & corrigere. sed sepe contingit q̄ plati & cōfessores sunt tepidi & negligentes: & pergūt extra ad mundana & sic subditi manēt in periculo: quia bufo id est diabolus locum occupat. Quid ergo est faciendum: certe vt confessor redeat ad peccatorem ducendo secum pullos id est bonas virtutes. Serpēs habet duo. primo portat venenum: sic sacerdos dat venenum penitētie & antidotum absolutionis salutis anime: & d̄ contra diaboluz pugna re informādo peccatōrē quomodo diabolo est resistēdus: & sic eum de corde peccatoris expelles. Deinde serpēs lapidē portavit. sic discretus confessor per sacram scripturam debet peccatori lapidē id est christum dare: de cuius virtute visum spiritualem potest recipere. & per confessionem vitam eternam obtinere.

¶ Quid est vigilādū? fraudes diaboli ne nos decipiat.

Capitulum. cvj.

Quam erant tres socij qui ad pegrinandū pergebāt. Accidit q̄ cibaria p̄ter vnum panē inventire nō poterant: & erant famelici valde. dixerūt adinnicē. Si iste panis in tres partes dividatur vnicuiq;

tas diuina te in regnum eternum perducet. Ibi abundantiam sine defectu: gaudium sine tristitia: lumen sine tenebris inuenies. ad quod lumen. &c.

De trasgressionibus aie & vulneribus eius. Cap. cii.

Altus regnauit in cuius impio erat quidam miles generosus deo valde deuotus qui uxorem pulcherram habebat sed sub viro suo adulterata est: nec ab adulterio desistere volebat. Philus homo cum hoc vidisset contristatus est valde. In animo suo cogitabat terram sanctam visitare: et ait uxori sue. Charissima ad terram sanctam pergamus: vos discretio vestre committo. Cum autem ultra mare prexit dominus quidam clericus peritum in nigromantia dilexit: et cum eo dormiuit. Accidit semel quod cum aduincis in stratu iacissent: dixit dominus. Si unam rem mihi perpetrare in uxorem ducere posses. Et ille. Quid est illud quod tibi placet quod potero tibi ministrare? Que ait. Maritus meus ad terram sanctam prexit non me multum diligit si eum per aliquam artem occidere posses omnia que habeo obtineres. ait clericus. Tibi concedo ita tamen quod me in vinum accipies. Que ait. Hoc firmiter promitto. Clericus homo quidam ymaginem noie militis fecerat: et in pariete ante oculos fixit. Interit miles cum per plateam ciuitatis rome transiret: magister quidam peritus ei obuiabat et intime eius respexit et ait ei. Charissime secretum habeo tibi dicere. Ait ille. Magister quod vobis placet dicite. Qui ait. Hodie tu es filius mortis nisi auxilium habueris a me. Uxor tua est meretrix: et de morte tua ordinabit. Philus audiens quod verum dixisset de uxore sua: et adbestis credidit atque dixit. O bone magister vitam meam salua: et mercedem condignam tibi reddam. Qui ait. Libenter te saluo si feceris que tibi dixerero. Ait miles. Presto sum. Magister balneum fieri fecit: et militem vestimentis exiit et balneum intra re mandauit. Deinde speculum politum in manu sua tradidit et ait. In speculo respice diligenter et mirabilia videbis. Ille cum speculum respexisset et magister iuxta eum in libro legisset: ait ei. Dic mihi quid vides? ait miles. Quendam clericum cum in domo mea video qui unam ymaginem de cera ad similitudinem

Nota
vnum
rabile.

dinem meā in pariete fixit. Ait magister. Quid mō vides
 Ait ille. Jam arcū accipit & sagittā acutā in eo ponit & yma
 ginē icipit sagittare. Ait magister. Sicut vitā tuā diligis
 cum sagittā ad ymaginē volare videris totū corpus tuū
 in balneo volue in aqua donec tibi dixerō. Miles cum
 hoc audisset & vidisset sagittā moueri: corp⁹ suū sub aqua
 voluit totaliter. hoc facto ait magister. Caput tuū eleua
 & in speculo respice. Qd cū fecisset. dixit. Quid iā in specu
 lo vides? Ait ille imaginē nō percussam: sed a latere sagit
 ta abiit. Et de hoc clericus multū dolet. Ait magister. Iā
 in speculo quid facit respice. Et ille. Jam magis ppe per
 git ad ymaginē & sagittā in arcū ad percutiendum ponit
 vt ymaginē percutiat. Sicut prius fecisti & modo facias
 si vitam tuā diligis. Miles vero cū per speculū vidisset
 qd clericus arcū tēderet totū corpus suum voluit in aqua.
 Hoc facto ait magister. Respice quid modo est. qd cū te
 cisset dixit. Adiro modo dolet clericus qd ymaginē nō per
 cussit & vxor mee dicit. Si tertia vice ymaginē nō percus
 tiam: perdā vitā meā ppter ymaginē. Adodo pergit p
 prius: ita qd mibi videt qd non poterit decipi qn ymaginē
 percutiat. Ait magister. Sicut vitā tuā diligis iā cura ha
 beas vt cū arcū videris trahi totū corpus tuum sub aqua
 innoluas donec tibi dixerō. Miles semp in speculo respī
 ciebat. & cū clericū arcū extendere ad percutiendū vidisset
 corpus suū in aqua innoluit donec magister ei dixit. Sur
 ge velociter & in speculo respice. quod cū vidisset miles rī
 debat. ait magister. Charissime dic mibi quare rides? Ait
 ille clare in speculo video qd clericus ymaginē nō percussit:
 & sagitta est reuerfa & eu inter pulmonē & stomachū per
 cussit & mortuus est. Uxor mee sub lecto meo foveas fecit
 & cum ibi sepeluit. Ait magister. Surge velociter & vesti
 menta indue & ora deū p me. Ille vero ei de vita sua grās
 reddidit. Facta qd peregrinatione ad suā terrā miles pere
 rexit. cū vero domū venisset vxor eius obusā ei venit: & cū
 gaudio eum recepit. Miles vero per plures dies distit

Dissimulabat. Tandem pro parētibz vxoris misit: & eis as-
 mulas Charissimi hec est filia v̄ra vxor mea: que adulterius sub
 re alt- me cōmisit & quod peius est in mortē meā machinata est.
 qd pr- Illa vero cum iuramento negauit. Miles autē incepit &
 dētis ē totum processum clerici recitauit. q̄b si nō creditis venite
 & videte locū vbi clericus sepultus est. Eos ad camerā suā
 duxit: & corpus clerici sub lecto eius inuenerūt. Iudex est
 vocatus & sententiam dedit vt ipsa igne combureretur: &
 sic factum est. & puluis corporis illius per aerem dispergi
 tur. Deinde miles sibi virginem pulchram in vxorem ac-
 cepit & ex ea prolem genuit & in pace vitā suam finiuit.

¶ Moralizatio.

A Charissimi. Iste imperator est dñs noster iesus
 x̄ps. Miles vero homo. Uxor caro q̄ quotiēs
 adulteratur: totiēs peccatum mortale cōmittit.
 Homo autē hoc percipiēs: debet ad terrā. i. regnum cele-
 ste per opera meritoria adire. In via occurret ei magister
 id est discretus cōfessor qui peccatores habet informare.
 Clericus est diabolus qui hoīem tenet per carnales volu-
 ptates in potestate sua erigit ymaginē. i. aliam per huma-
 nā superbā & vanitatē. Accipit arcū cū sagitta. arcus est
 mūdus iste cui⁹ cornua sunt supbia vite & ꝑcupiscētia ocu-
 lorum. Arcū istuz tenet auarus homo. Sagitta acuta est
 supbia ꝑ quā multi occidunt sicut ꝑ de lucifero & primo
 parēte adā. Lucifer dicebat ascēdā sup astra celi & simi-
 lis ero altissimo. Et ecōuerso sagitta redijt. adam cōcupi-
 nit quod nō debuit. & ideo occideretur. ymago ase bene po-
 terit esse cera quia sicut cera perit. i. fluit a facie ignis: sic
 pereunt peccatores a facie dei. Quid ergo est faciendū ne
 diabolus nos sagittet & occidat? certe balneuz intremus.
 Istud balneum est cōfessio in qua & per quaz lanari debe-
 mus ab omni sorde peccati sed oportet speculū politū te-
 nere. i. sacrā scripturā in manu tua. hoc est debes libenter
 sermones audire & verba edificatoria in q̄bus poteris a
 periculo ꝑ cauere & sagittas diaboli expellere. Si dic mibi

quomodo? Ecce via. Cum arcus diabolicus contra aiam tuam per aliquam temptationem tendit: involue totum corpus tuum. i. quod quid fecisti cogitando: delectando: vel consentiendo: in balneo confessionis et peccatum evanescet. cum vero nudatus fueris et diabolus occisus. i. devictus: indue te vestimentis tuis. i. bonis virtutibus quas in baptismo recepisti: et perge ad domum conscientie tue et extrahere corpus defuncti. i. peccata quibus caro tua a via veritatis deviabatur. Et tunc carnem igne penitentiae combure et ossa. i. peccata inueterata annihilentur: et sic per ventum. i. cordis amaritudinem expellantur et poteris virginiam ducere. i. carnem a vitijs purgatam per ignem divite misericordie et gratie et proles. i. bonas virtutes per consequens generare per quam poteris ad eternum beatium pervenire. Quod nobis concedat.

De omnibus rebus cum consensu et providentia
semper agendis. Capitulum. ciiij.

Domitianus regnavit prudens valde et per omnia iustus: quoniam nulli parcebat quin per viam iusticie transiret. Accidit semel dum in mensa sederet venit quidam mercator et ad ianuam pulsavit. Janitor vero portas aperuit et quod ei placeret quesivit. At ille Mercator sumus aliqua habeo ad vendendum utilia pro sponsa imperatoris. Janitor hec audies cum introduxit. Ille vero imperatoris satis humiliter salutavit. ait ei imperator. Charissime qualem mercatorium ad vendendum habes? Et ille. Domine tres sapientias. qui sit? Et quomodo mihi dabis qualibet sapientiam Et ille. Pro mille florenis. Ait rex. Et si sapientie tue mihi non possunt pecuniam meam perdo. Ait mercator. Domine si sapientie mee in vobis locum non obtinent pecuniam reddam. Ait imperator. Optime dicitis. Sic modo mihi sapientias quas mihi vendere velis. Et ille. Domine prima sapientia est ista. Quicquid agas prudenter agas respice finem. Secunda est ista. Nunquam viam publicam dimittas propter semitam. Tertia sapientia est ista. Nunquam hospitium ad manendum de nocte in domo aliquis accipias ubi domus est se

Tres sapientie a rege empta per quas mortem evasit.

rex e vgo: sumehula. Dec tris custodias ⁊ bene tibi erit.
 Rex dedit ei pro qualibet sapientis mille florenos. Et pa-
 mam sapientiam. scilicet Quicquid agas prudenter agas
 respice finem. fecit sibi scribi in aula in camera ⁊ in omni-
 bus locis in quibus ambulare solebat ⁊ in mappis in qui-
 bus comedit. Post hoc cito (qꝫ tam iustus erat) multū
 de imperio contra eum ꝑspirabant vt eū occiderent. ⁊ qꝫ ꝑ
 viam potentie hoc adimplere non poterāt: cū barbitosoꝝ
 re eius loquebantur vt cū barbam raderet gustus eius sc-
 deret ⁊ mercedem haberet. Barbitosoꝝ vero accepta ab
 his pecunia fideliter adimplere promissit. Cuiꝫ vero impe-
 ratoꝝ radi haberet: barbitosoꝝ barbam lauit. ⁊ cū incepit
 radere respexit inferius: vidit monitergium circa collam
 eius in quo erat scriptū. Quicquid agas prudenter agas:
 respice finem. Cum barbitosoꝝ scriptum legisset intra se
 cogitabat. Hodie sum conductus vt istam hominem occi-
 das. si hoc fetero finis meus erit pessimus: quia morte tur-
 pissima ero condemnatus. qꝫ quicquid agas bonū est re-
 spicere finem vt dicit ista scriptura. Statim manus eius
 inceperunt tremere: ita qꝫ nouacula de manibus eius ceci-
 dit. Hoc percipiens rex ait. Dicit mihi quid tibi est? Et ille.
 O domine miserere mei. hodie sum conductus propter ꝑ-
 cium te occidere. akasa sicut deus voluit scripturam ma-
 nitergij legi. scilicet. Quicquid agas prudenter agas: re-
 spice finem. Statim consideravi qꝫ finis meus esset mors
 turpissima: ideo manus mee tremebāt. Imperatoꝝ cū hoc
 audisset intra se cogitabat. Prima sapientis vitam meam
 salvauit. bona bona ꝑcium ꝑ es dedi. Et ait barbitosoꝝ
 ammōdo sis fidelis tibi remitto. Satrape impꝫ hoc vidē
 tesqꝫ non poterant per illā viā occidere intra se tractabāt
 quō eū occiderent ⁊ adinnicē dixerūt. tali die recedet ver-
 sus illā ciuitatē: finis illa die in semita absconditi ꝑ quā
 transitum faciet ⁊ eum occidamus. At illi. Bonū est consi-
 lium. Rex eodem tꝑeꝝ versus ciuitatem preparabat se. ⁊ eū
 aquitasser vsqꝫ ad semitam illam dixerunt ei sui milites.

De pri-
 ma sa-
 piētia.

Hic bonum est per istam semitam transire q̄ per latā viā
 q̄ p̄p̄n̄quus est. Rex intra se cogitabat. Sc̄da sapientia
 erat q̄ n̄n̄q̄ viam publicā p̄pter semitam dimittere sapiē
 tiam meam tenebo. Dixitq̄ militibus suis. Holoviā pu
 blicā dimittere: vos ergo qui vultis per semitam p̄gere ite
 r oīa in adventu meo p̄parate. Illi vero per semitam per
 reperunt ē inimici regio cū essent in semitis credebāt q̄ rex
 inter eos esset. oēs surrexerunt ⁊ quotquot venerūt occide
 rūt. Rex cū hoc audisset ait intra se. Iā sc̄da sapientia mea
 vitam meā salvavit. Illi de imperio videntes q̄ per illam
 statū eū occidere non poterant intra se p̄spirabant quo
 eū necarent: dixerūt intra se. Tali die manebit in domo il
 lius in qua oēs nobiles hospitabant q̄ aliud non est p̄ eo
 hospitium. Conveniamus p̄cio cum hospite ⁊ cum vxore ut
 cū imperator in strata suo iacuerit illū occidamus. at illi
 Bonū est p̄ alium. Cū vero rex ad illam civitatem venerat
 in eadē domo hospitatus erat. fecit ad se vocari hospitem
 domus. Cū eū vidisset apparuit senex valde. ait impator.
 Nunquid vxorē habes? Et ille. Etia dñe. qui sit. Q̄sede mi
 bi eam. Quam cū rex vidisset apparuit iuuenula habēs q̄
 decem ⁊ octo annos in etate. Ait rex camerario suo. Per
 ge citor lectū meū alibi prepara quia hic non manebo. Ait
 ille. Etiam dñe sed iam parata sunt oīa ideo non est bonū
 alibi iacere eo q̄ in tota civitate non est p̄ nobis hospitium
 vtilius. Et ille. Ego dico tibi q̄ alibi iacere volo. Statim
 camerarius eum amovebat. Et rex occulte ad altam locū
 accessit: ⁊ militibus suis dixit. Vos qui vultis hic manere
 potestis sed mane ad me accedatis. Cum omnes dormirēt
 senex cum vxore surrexit quia p̄cio conducti erant ut re
 gem dormientem occiderēt ⁊ oēs milites occiderūt. Ma
 ne vero surrexit rex ⁊ milites suos occisos invenit. ait i cor
 de suo. O si bic iacissem cū alijs necatus fuisset. Iā ter
 tia sapientia vitam meam salvavit. Senem cum vxore ⁊ totā
 familia in paribulo suspēdi fecit. ⁊ h̄ditū dñe istas tres sa
 pientias secum retinuit vitam in pace finit.

Sc̄da
sapien
tia.

Tertia
sapien
tia.

Quoniam. Imperator iste potest dici quilibet bonus
 christianus qui huius imperium corporis sui et anime sue et animam
 suam regere. Vanitas in porta est voluntas libera.
 Nullum est peccatum nisi sit voluntarium. Mercator qui venit
 ad portam est dominus noster. Iesus christus. Iuxta illud apocalypsis
 Ego sto ad ostium et pulsa si quis aperuerit mihi intrabo ad
 eum et cenabo cum eo. Unde quotidie dicit tibi anima tua tres
 sapientias. Florenti sunt virtutes anime. Prima sapientia. scilicet quod
 quid agas etc. Hoc est quicquid facis primo et principaliter
 esse propter deum: et in omni actu siue temporalis siue spiritualis fine re-
 spectas. Iuxta illud proverbii. Demorare novissima tua et
 in eternum non peccabis. Secunda sapientia nolite via publica
 dimittere propter semitam. Via publica est via decem pre-
 ceptorum quam debes semper tenere usque ad mortem: et
 nunquam per semitam male vite ambulare. sicut heretici fa-
 ciunt. Tertia sapientia est. Nunquam hospitium ad manen-
 dum de nocte in domo alicuius accipias etc. Senex iste est
 mundus qui huius iuenculam in uxorem. id est vanitatem de die
 in diem ouit immunda et noua vanitas. Unde si in mundo
 hospitatus fueris sine dubio timendum est tibi de morte quod
 nemo potest deo et mundo seruire. Sarrapene qui regi con-
 spirauerat: demones sunt qui semper nituntur hostem spiritualiter
 occidere. Et si non poterunt per se: loquantur cum barbitonfo-
 re. id est carne que ad modum barbitonfores radit omnes pilos. La-
 so per voluptatem suam multas virtutes quas in baptismo homo
 recepit. Sed si homo ad finem suum respiceret. id est ad mortem: que
 morte debet mori: vel ubi: vel quando: recederet a nobis omnes
 malus actus. Studemus ergo istas tres virtutes tenere.
 et sic poterimus ad eternum beatitudinem peruenire.

Expo-
sicio
prime
sapien-
tie.

Expo-
sicio se-
cunde
sapien-
tie.

Expo-
sicio ter-
tie sa-
pientie.

De beneficij memoria.

Capitulum.

Quidam miles erat qui super ciuitatem duxit. acci-
 dit una die quod aduenadum periret. occurrit leo
 claudicans et pedem militi ostendit. Miles ve-
 ro de equo descendit et spinam acutam de eius pede extraxit.

Fit et unguentum vulneri appositum sanat est leo. Post hoc vero rex illius regni in eodem nemore a casu venabat et illam leonem accepit et multis annis secum nutrit. Miles ille contra regem forfecit et ad eandem forestam fugam petiit; ubi omnes transientes spoliavit et occidit. Rex vero illum cepit et pro eum cum finiam deditur leoni daret ad devorandum: et quod nihil aliud ad comedendum ei daretur ad hoc ut ille horribilis leonem militem devoraret. Miles vero cum in foveam esset proiectus multum timuit et expectabat horam quando devoraretur. Leo vero eum intime respexit cum noticia eius haberet applausum ei fecit: et septem diebus sine cibo remansit. Rex vero cum hoc audisset admirabatur. fecit militem de fovea extrahere ei. Dic mihi charissime quomodo potuit hoc esse quod leo tibi non nocuit? Qui ait, Domine a casu pro forestam equitavi: leo iste claudicans mihi occurrebat. Ego vero spina de pede eius extraxi vulnus sanavi et ideo credo mihi pepercit. Ait rex. Ex quo leo non nocuit tibi: ego tibi parcammodo studeas vitam tuam corrigere. Ille vero gratias regi reddidit: et post hoc in omnibus est emendatus et finivit vitam suam in pace.

Capitulum 11.

Quoniam. Miles iste qui venatus est homo mundanus est qui quotidie studet quomodo bona mundana poterit acquirere. Leo claudicans est totum genus humanum quod per peccatum primi parentis claudicabat antequam spina. id est peccatum originale per baptismum esset extractum: et cum unguento bonarum virtutum sanatum. Post hoc miles pro regem dei omnipotentem surgit quoties mortaliter peccat et virtutibus spoliatur quas in baptismo recepit. sed leo scilicet genus humanum capit quoties divinis preceptis obliquit et in foveam penitentiae proicitur. Si vero miles homo in foveam proicitur: malum corporis ei evenire potest et etiam bonum: quis salutem anime potest promereri. Quae nobis concedat. etc.

De vicissitudine cuiuslibet boni et praesertim recte iudicantium.

Capitulum 12.

A Theodosius regnavit prudens valde qui in men-
oculorum amiserat: qui quandam legem dedit
q̄ quedam campana in palacio esset posita: et
quicumq; causam aliquam tractare haberet: cordam cam-
pane proprijs manibus pulsaret. Ad cuius pulsationem
iudex qui ad hoc esset constitutus descenderet: et vnicuiq;
iusticiam faceret. Erat autem quidam serpens qui sub cor-
da campanae nidum fecerat: et infra tempus breue pullos
produxit. et cum puli ambulare poterant: perrexit quoda-
die ad spectandum cum pullis extra civitatem. Cum vero
serpens absens esset: bufo nidum eius intravit et occupa-
vit. serpens cum pullis rediens et bufonem nidum occu-
pantem videns contra eum pugnavit: sed bufonem devin-
cere non potuit: et sic bufo nidum occupavit. serpens vero
cum hoc vidisset: caudam suam circa cordam campanae in-
volvuit et fortiter traxit ac pulsavit. ac si diceret. Descende
iudex et fac mihi iusticiam: quia iniuste bufo nidum meum
occupat. Iudex cum campanam audisset descendit: nemi-
nem videns iterato ascendit. Hoc videns serpens iterum
pulsavit. Iudex hoc audiens descendit. et cum serpentem
cordam trahentem vidisset et bufonem locum eius occu-
pantem: ascendit et totum regi denunciavit. At ei rex. De-
scende: et non tantum bufonem expelle sed illum occide: ut
serpens locum suum occupet. quod et factum est per omnia.
Post haec vero una dierum cum rex in stratu suo iacisset
serpens cameram suam intravit portansq; in ore suo lapi-
dem preciosum. Hoc cum vidissent servi regi dixerunt de
introitu serpentis. At ille. Nolite eum impedire. Credo
q̄ nullum malum mihi faciet. Serpens super lectum eius
ascendit et versus faciem eius perrexit. Cum vero ad ocu-
los eius venisset: et lapidem super eos cadere permisisset
statim cameram exiit. Cum vero lapis duos oculos eius
tetigisset rex clarum visum recepit. Non modicum gau-
dens serpentem requiri fecit: sed non effinivens, lapidem
secum custodivit et vitam in pace finivit.

Analoga. Rex iste potest dici quilibet homo mundanus qui tenetur regere seipsum et tamen cecus est quantum ad spiritualia: sed videns clare quantum ad temporalia. Campana suspensa est lingua predicatoris quae certis temporibus debet pulsari. Corda campanae est sacra scriptura per quam predicator habet ascendere et virtutes atque vitia intimare: quomodo peccatores per virtutes poterunt celum ascendere: et per peccata infernum introire. Serpens qui facit nidum sub corda campanae: est discretus confessor qui habet se ponere sub sacra scriptura: et in nido. id est in corde peccatoris pullos id est bonas virtutes producere. Si vero aliquis sensus per peccatum sit iniuriatus: habet cordam sacrae scripturae pulsare. tunc suadens id est ratio debet descendere et omnia per veram confessionem excutere et corrigere. sed sepe contingit quod plures et confessores sunt tepidi et negligentes: et pergunt extra ad mundana et sic subditi manent in periculo: quia bnfus id est diabolus locum occupat. Quid ergo est faciendum? certe ut confessor redeat ad peccatorem ducendo secum pullos id est bonas virtutes. Serpens habet duo. primo portat venenum: sic sacerdos dat venenum penitentiae et antidotum absolutionis salutis anime: et deus contra diabolum pugnare informando peccatorem quomodo diabolo est resistendum: et sic eum de corde peccatoris expelles. Deinde serpens lapidem portavit. sic discretus confessor per sacram scripturam debet peccatori lapidem id est christum dare: de cuius virtute visum spiritualem potest recipere. et per confessionem vitam eternam obtinere.

Quod est vigilandum ne fraudes diaboli ne nos decipiat.

Capitulum. cvj.

Olim erant tres socii qui ad peregrinandum pergebant. Accidit quod cibaria propter unum panem inventum re non poterant: et erant famelici valde. dixerunt ad invicem, Si iste panis in tres partes dividatur unicuique

pars non sufficeret ex nostris ad saturandum. **H**abeat
 ergo sanum cōsiliū quō de beam⁹ de isto pane dispones
 re. **A**it vnus. hic in via dormiamus: et quilibet somniū ha
 beat: et ille q̄ manus mirabile viderit ille totum habeat pa
 nē. **R**espōderūt alij duo. **B**onū est consiliū et inceperunt
 dormire. **I**lle qui consiliū dederat surrexit ipsis dormiētī
 bus et panem totaliter comedit nec vnicam micam socijs
 suis dimisit. **H**oc facto socios excitauit dicens. **S**urgite ve
 lociter: tempus est vt quilibet somniū suū dicat. **A**it pri
 mus. **C**harissimi mirabile somnium vidi. scilicet vnā sca
 lam auream de celo descēdētē p̄ quam angeli ascenderūt
 et descenderūt et animā meā vsq; ad celum de corpore meo
 extraxerūt. quō ibi eram patrem et filium et spiritum sanctū
 vidi: et tantū gaudiū circa animā meam erat: q̄ ocul⁹ nō
 vidit nec auris audiuit q̄ ibidē p̄cepi: et istud est somniū
 meū. **A**it secūndus. **E**t ego vidi q̄ demones cū instrumētis
 ferreis ac ignitis animā meam de corpore meo traxerūt:
 et ibidē me male tractauerūt et dixerunt. **Q**uādiū de⁹ re
 gnat in celo permanebis in isto loco. **A**it tertius. **A**udite
 somniū meū. **M**ibi videbat q̄ q̄dam angelus ad me ve
 nit et ait. **C**harissime vis videre vbi sunt socij tui? **r**espon
 dit. **E**tia domine inter nos habemus panem diuiderē: tū
 meo q̄ cum pane recesserint. **A**t ille. **N**on est ita: s; panis
 iuxta nos est sequere me. duxit me ad portam celi caput
 meū tantum s̄m p̄ceptum suū infra portam [posui et vi
 di te: et videbatur mihi q̄ ad celū raptus fuisti et sederes
 in throno aureo et multa cibaria ac vinaloptima haberes
 ante te. **D**ixitq; angelus mihi. **E**cce socius tuus abundat
 in omni gaudio et cybarijs et ibidem in eternum permane
 bit. quia qui semel regnum celeste intrauerit exire nō po
 terit. **J**am mecum veni et ostendam vbi alius socius tuus
 est. **C**um vero secutus illum fuisset duxit me ad portas
 inferni et ibi vidi te sicut dixisti in penis grauissimis: et cū
 tibi quotidie ministrabat panis et vinū in magna copia:
 tūc a te quisi. **O** charissime socij mihi displicet q̄ in hīs

Be
ne
s
o
n
u
s
t
r
i
u
m
s
o
c
i
o
r
u
m
.

penis iaces. Tu pro rudiisti mihi quod quidam deus regnat in celo hic permanebo quia hoc merui. Surge ergo cito et totum panem comede: quia ammodo nec me nec socium nostrum videbis. Ego pro cum vidi surrexi et sicut dixisti panem comedi.

Temporalisatio.

Quarissimi. Per istos tres socios tria genera hominum intelligere debemus. Per primum saracenos et iudeos. Per secundum diuites et potentes huius mundi. Per tertium viros perfectos sicut sunt religiosi ac ceteri homines deum timentes. Per panem rotundum regnum celeste intelligere debemus. Panis iste. scilicet regnum celeste diuiditur in tria genera hominum: secundum merita sua aliqui maius. aliqui minus. Primi scilicet saraceni ac iudei dormiunt in peccatis suis. et credunt se celum habere. similiter saraceni per promissiones machometi cuius legem tenent qui eis promisit in celo regnare. Iudei etiam credunt per legem moysaycam illud obtinere. Ista creditio est quasi somnus. Secundus socius somnians se esse in inferno. isti sunt diuites ac huius mundi potentes qui sine aliqua dubitatione per predicatorum ac confessorum sciunt quod si in peccatis sine contritione decedunt quod ad infernum descendunt et ibi eternaliter puniantur: et hoc non obstante peccata super peccata accumulatur. Et ideo de diuitibus scribitur. Ubi sunt potentes mundi huius qui cum canibus et anibus stabant? Mortui sunt et ad infernum descenderunt. Tertius socius scilicet christianus qui non in peccatis nec in mala fide dormit sed in bonis operibus vigilat (per consilium angeli id est spiritus sancti dona) vitam suam sic dirigit et panem scilicet regnum celeste habebit.

De memoria mortis et non delectando in temporalibus.

Capitulum. cvij.

Erat quedam ymago in ciuitate romana que rectis pedibus stabat: habebatque manum dexteram extensam: et super medium digitum erat superscriptio. Percute hic. ymago ista a longo tempore sic stabat

eo q nullus sciebat quid hoc significaret. Percute hic.
 Multi admirati sunt et sepius ad ymaginē venerunt titu-
 lum respiciēdo et sic recesserunt: qz superscriptionē penitus
 ignorabant. Erat quidam clericus subtilis qui cū de yma-
 gine audisset multū sollicitus erat eā videre: dū aut eā vi-
 disse et superscriptionē legisset Percute hic. Cū idē so-
 lē super ymaginē p solis vmbra digitus discernerebat p quē
 dicebat percute hic. Statim ligonem accepit et vix per dis-
 stantiā triū pedum fodiebat et quosdā gradus descēdentes
 inueniebat. Clericus aut nō modicū gaudens sup gradū
 descēdit: quousq sub terra nobile palaciū inuenit: aulam
 intravit: vidēsq regē et reginā et multos nobiles in mēsa
 sedētes respexit et circumquaq totā aulam plenā hoibus
 et oēs erāt vestibus p̄ciosis induti: nullus ex oib⁹ vnicū ver-
 bū ei loquebatur. Respexitq ad vnū angulū et vidit lap-
 idē polituz qui vocatur carbunculus a quo tota domus lu-
 men recepit. et ex opposito carbūculi in angulo homines
 stantē habētēq in manu sua arcum paratū cū sagitta ad
 pcutiendum: et in frōte eius erat scriptū. Ego sum q sum
 nullus arcū meū vitare pōt: et p̄cipue carbūculus ille qui
 relucet tam splendide. Clericus cū hoc vidisset admiraba-
 tur camerā intravit: et mulieres pulcherrimas in purpu-
 ra et pelle operantes inuenit: et nullum verbū ei dixerunt.
 Deinde stabulū equorū intravit et optimos equos et as-
 nos et sic de ceteris inuenit eos tetigit et ad tactū suū la-
 pides apparuerunt. Hoc facto oīs habitacula palaciū vi-
 sitavit et quicquid cor eius desiderabat hic inuenit. Dein-
 de sicut prius aulam intravit: et de recessu cogitabat ac ī
 corde suo dicebat. Admirabilia vidi hodie: et quicquid cor
 desiderat hoc poterat inuenire. Meruntamen nullus di-
 cris meis credet de istis que vidi. Et iō bonū est in signis
 veritatis aliqd meū portare: ad mēsas superiores respe-
 xit: cyphos aureos ac cultellos optimos vidit ad mēsam
 accessit: vnū cyphū cū cultello de mensa leuauit vt secum
 portaret. Cum vero in sinu suo collocasset: ymago que in

Hō se-
 per ap-
 petit
 noua
 videre

angulo cum arcu ⁊ sagitta stabat ad carbunculus sagittā
direxit ⁊ illum percussit ⁊ in multas partes diuisit. Incō
tinēti tota aula facta est nox tenebrosa. Clericus hoc vi
dens totaliter est contristat⁹: ⁊ viam exiendi propter ni
miā obscuritatē inuenire non poterat: ⁊ sic in eodē palas
tio misera morte mortuus est.

¶ Moralisatio.

Quarissimi. Ista ymago q̄ dicit Percute hic. est
diabol⁹ q̄ circuit q̄rens quē deuoret q̄ h̄z manū
extēsam. i. potētāiē sup peccatores decipiēdos
q̄ dicit p̄cute hic. i. homini auaro dicit. p̄cute hic. i. in ter
ra bona mūdāna appetēdo cor tuū in terrenis ponendo.
Cleric⁹ q̄ venerat postq̄ alij recesserūt: est hō cupid⁹ siue
auarus: q̄ sicut bon⁹ cleric⁹ die ac nocte studet vt sciētā
sib̄p̄si imprimat ⁊ alios doceat nec satiari poterit quin
sēmp nona inueniat: eodem mō hō cupidus die ac nocte
studet in terra ⁊ mari quō poterit bona mundana acqui
rere: nec oculi eius satiātur. Et ideo contra tales dicit se
neca. Cum oīa pctā senescunt: sola cupiditas iuuenescit.
Illi q̄ venerunt ad ymaginem sunt boni xp̄iani ⁊ p̄cipue
religiosi qui mūdum despiciunt quātū ad victū ⁊ vestitū:
⁊ sic recedunt nec superscriptionem diaboli curant. tales
pericula euadēt. Clericus vero p̄ ymbriā digiti in terra p̄
cussit. sic auarus p̄ ymbriā sc̄z mūdī vanitatē (q̄ est q̄si ym
bra trāsītēs) accepit ligonē. i. corpus cōdēsū ⁊ assensū
ac intellectu p̄ que diuitias mūdī incepit fodere. Cū vero
gradus inuenit: descēdit. Prim⁹ grad⁹ est supbia. Secun
dus cōcupiscētia oculorum. Terti⁹ cōcupiscētia carnis.
Per istos gradus ⁊ alios diuersos cupidus descendit et
pulchrum palacium vt ei videtur plenum hominibus ac
vanitatibus inuenit. s. mundum istum in quo ⁊ in quib⁹
miser hō miro modo delectat. ymago que cum arcu sta
bat est mors que semper est parata quēlibet nostrū percū
tere. sicut dicit scriptura in fronte. Ego sum. s. mors: quia
multo tēpore in mundo isto i[n]troduc[t]a sum per peccatū

primi parētis. Et nullus poterit quātuncūq; diues generosus aut fortis arcū meum euadere. Carbunculus est vita hoīs q̄d in vita in eo manet dat ei lumē carbunculū. i. vitā potest habere: sed tñ anarus meli⁹ credit ac sperat viuere. Et bona mūdāna que intelligunt per cyphum ⁊ cultellū in sinu suo scilz in archa sua credit includere: ⁊ veniet mors ⁊ pcutiet cū sagitta id est cū graui infirmitate vitaz suam: ⁊ statim fit obscuritas intantum q̄ oēs sensus lumē suū ac virtutē amittunt: ⁊ iacet corpus ibi mortuū ⁊ miserabiliter: qz infra triduum incipit fetere. tunc diabolus aīam rapit: amici ⁊ cōsanguinei bona sua q̄ cum maledictione dei acquisiuit obtinebūt. cadauer terra ac vermes corp⁹ occupabūt. Et sic nihil peccatori relinquit nisi pena eterna. Studeamus ergo ⁊c.

De promissi fideli constantia.

Cap. cvij.

A Rat quidā imperator in cui⁹ imperio erant duo latrones adinuicē cōfederati iuramento: vt null⁹ aliū dimitteret in necessitate: s; qlibet p altero vitā poneret. Multa mala adinuicē ppetrauerūt. s. furtus ⁊ homicidium. Accidit semel q̄ vn⁹ sine altero ⁊ eo absente cum furto captus erat ⁊ in carcerē in cōpedibus posit⁹. Quod audiēs socius eius alter latro: ad eum venit ⁊ dixit. Charissime socie dic mihi in fide in qua ligati sumus quid fiet tibi? At ille. Ut mihi videretur mori debeo. quia comprehensus sum cum furto. si velles tantum facere istud quod tibi dixero semper essem tibi obligatus. Uxorem et parulos ac familiam habeo: de eis nihil ordināui nec de bonis meis. in loco meo posses expectare in carcere pro me: hoc poteris a iudice inquirere donec ad domum vadam et de vxore ⁊ de familia et de bonis meis ordināvero: et tempore debito reuertar ⁊ liberabor te. At ille. Istud satis fideliter adimplebo. Perrexit ad iudicem ⁊ ait. Domine mi amicus me⁹ captus est ⁊ in carcere positus: mortem vt credo euadere non potest. si placet tantā ynā petitionem a vobis peto vt eum licentietis

¶ ad domum propriam accedere possit vt ante mortē suā
de vxore ⁊ familia possit disponere. Ego vero vt de eo sitis
securus loco sui in carcere remanebo donec venerit. Ait iu
dex. Tali die iudicium de eo ⁊ de alijs fiet. Si vero eodez
die non venerit quid ad hoc respondebis? At ille. Domi
ne omnem securitatem que tibi placet adimplebo. q̄ si nō
venerit pro eius amore mortem sustinebo. Ait iudex. Pe
titionem tuam exaudiam: ita tamē q̄ te in vinculis habeā
quousq; ipse redierit. Et ille. Bene placet mihi. Tunc iu
dex posuit ipsum in carcerem ⁊ alium libere misit abire.
Ille vero ad domum recessit ⁊ de vxore prole ⁊ familia or
dinavit: ⁊ tandiu moram fecit scilicet ad tertium diem iu
dicij in qua omnes malefactores coram iudice sunt presen
tati. Inter alios ille qui prompte se carceri obtulit p̄ ami
co suo est presentatus. Ait iudex. Ubi est amicus tuus qui
hodie deberet redire ⁊ te liberare ac saluare? Et ille. Do
mine spero q̄ non deficiet. Iudex vero diu expectabat si
veniret ⁊ nondum venit. Statim dedit pro sententiā vt ad
patibulum duceretur. Et sic factum est. Cū vero ad patibu
lum venisset ait ei iudex. Charissime imputes tibi ⁊ nō mi
hi q̄ nūc morieris: dixisti q̄ amicus tuus veniret te libera
re. Ait ille. Domine ex quo mori debeo: instanter peto vt an
te mortem meam pulsare potero. Ait iudex. Cuiusmodi
pulsario erit illa? Qui ait. Ante mortem meam tribus vici
bus clamabo. Et ille. Mihi placet. Ille incepit alta voce
clamare primo secundo tertio. respexit circunquaq; ⁊ ho
mines leui cursu venientem vidit longe. ⁊ ait iudici. Ador
tem meam differas: ecce hominem venientem video forte
iste est socius meus qui me hodie liberabit. Iudex vero
cum ipsum venientem audisset expectauit. Et ecce socius
eius venit ⁊ ait. O domine ego sum ille qui de bonis meis
disposui ⁊ amicus meus interim in periculo mortis pro
me stetit. Illū libere permittas abire q̄ parat⁹ sum p̄ pec
catis meis mortem sustinere. Iudex respexit eum ⁊ ait. O
charissime dic mihi causam quare ad inimicos estis ita fide

De fili
delira
telocio
rum.

n. iij

les. Et ille. Dñe a pueritia quilibet alteri fidem dedit vt in oibz fideles effemus. Et hec est causa quare ipse in loco mei se posuit quousq; de domo mea ordinassem. Iudex ait. Ex quo ita est tibi mortē remitto ⁊ sitis mihi fides: decetero mecū manebitis ⁊ de prebēda vobis necessaria pvidebo per oia. At illi. Dñe omnē fidelitatē ammodo pmittimus vobis. Iudex igit eos recepit ad gratiā: ⁊ omnes iudicem laudabāt qui fecit eis talē misericordiā.

¶ Moralizatio.

Quarrissimi rex iste imperator est pater celestis. Duo latrones aīa ⁊ corpus q̄ facti sunt p p̄ctm̄ socj sc̄z in baptismo adinuicē vniti: ita q̄ quilibet alteri fidē dedit aliū in necessitate nō deserere quādo dixerūt abrenūcio diabolo ⁊ p̄p̄is eius: ⁊ post hoc facti sunt socj in omnibus operibus. sed vnus sine altero est captus ⁊ fortiter aduinculatus. quādo homo mortaliter peccat anima sub iugo dyaboli manet. Alter socius scilicet corpus hinc inde in delictis suis vacat. Sed bonus christianus deo dilectus cum intelligit q̄ anima in peccatis iacet et per consequens in carcere dyaboli: habet se offerre loco eius hoc est in loco penitentię permanere quousq; anima ad vxorem id est conscientiam pergat et cum ea disponat de prole et familia id est de diuinis preceptis ⁊ peccatis quot et quantum diuina precepta dereliquit et q̄ diu in peccatis permansit ⁊ pro quolibet peccato debet satisfacere deo. Sed dic mihi quomodo? Certe per orationem ieiunium ⁊ elemosynam. Item ⁊ corpus debet clamare tria. videlicet. Prima vox est amara contritio. Secunda integra confessio. Tertia plena satisfactio. Statim ad istos clamores anima que iam domū conscientie disponit ad te veniet in forma debita: et ambo scilicet corpus ⁊ anima intrabunt in eterna tabernacula. Ad quē nos perducatur dominus noster iesus christus. ⁊c.

¶ Quos dicit diabolus per auaritiā in sine decipit ad gebennam.

Capitulum. cix.

Quidam faber diues iuxta mare in quadam ciuitate manens valde auarus & malus erat: multam pecuniam collegit: & vnum truncum impleuit: & ipsam iuxta ignem posuit in conspectu omnium vt nullus de eo suspicionē haberet q̄ pecunias cōtineret. Accidit semel cum oēs somno essent oppressi: mare domū intravit: int̄m q̄ truncus cū pecunia natabat: & qm̄ mare recessit truncū secum abstulit. & sic truncus natabat per mare multa milliaria quousq; peruenerat ad vnam ciuitatem in qua erat quidā homo qui cōtinne hospitium habebat. Homo ille mane surrexit & vidēs truncum natāre. ad terram duxit credens nihil aliud esse q̄ quoddā lignum ab aliquo proiectū vel derelictū. Ille homo erat valde liberalis & largus erga pauperes & peregrinos. Accidit vna die q̄ peregrini in domo eius hospitati sunt & erat tepus frigidissimū. Hospes cum securi lignū scindit: & post tres vel quatuor ictus sonitū audit. Deinde scindens & pecuniam inueniens gaudens est: et sub custodia posuit si aliquis veniret cuius esset: reddere vellet. Faber vero de ciuitate in ciuitatē iuit querendo pecunias suas: venit ad ciuitatē & ad domū hospitis qui truncū inuenit. Cum mentionem de trūco perditō faceret: audiēs hospes intellexit q̄ pecunia eius fuit. Cogitauit intra se. *Ita p̄babo si voluntas dei fuerit vt pecunia ei reddā. Fecit fieri hospes tres pastillos de pane. Prīmū impleuit terra. Scdm̄ offibus mortuorū. Tertū cum pecunia quā inuenit in trūco. Hoc facto dixit fabro volumus comedere tres bonos pastillos de optimis carnibus quos habeo quēcumq; elegeris sufficientem habebis. Faber vero vnū post aliū leuauit pastillū plenū terra. magis ponderosum inuenit & illū elegit. Et ait hospiti. Si plus indigero illum scdm̄ eligo (ponēs manū super pastillū plenū de offibus mortuorū) tertium pastillū tibi habeas. Hospes hoc vidēs in corde suo dicebat. Jam clarē video q̄ voluntas dei nō est q̄ ille miser pecuniam suā habeat. Statim pauperes ac debiles*

Libentē
 terdās
 elemosinam
 nō egebit.

les cecos ⁊ claudos vocauit ⁊ in presentia fabri pastillam aperuit ⁊ ait, Ecce miser pecuniã tuã quã i manibus tuis tradidi: tu potius pastillos de terra ⁊ de ossib⁹ mortuorũ elegisti. Et bñq; deo nõ placuit vt pecuniã illã rehaberet. Hospes statim corã oculis suis totã pecuniã illã inter pauperes diuisit: ⁊ sic faber cum confusione magna recessit.

Thesaurisatio.

Quarrissimi. Faber iste potest dici quilibet homo mūdanus qui potius nitit mūdo seruire q̄ creatori nostro. Per truncũ istũ vndiq; clausum cor cuiuscũq; auari intelligitur quod semp est clausus quo ad celestia. Pecunia inclusa sunt quedã opera meritoria que aliqui miser homo cõmittit ex timore dei cõpulsus. **Tha**re quod fluit ⁊ refluit est mūdus iste q̄ rapit de corde auari quicqd boni cõmiserat. nõ tm̄ virtutes quas in baptisimo recepit; sed etiã bonas cogitationes cordis. **Tha**th. vj. Ubi est thesaurus tu⁹: ibi est ⁊ cor tuũ. Hospes q̄ truncum inuenit est bon⁹ prelat⁹ vel cõfessor discretus q̄ tenet circa pctōes diligentia h̄e ⁊ eorũ corda ⁊ facta scrutari ⁊ inuestigare quomō poterūt ad viã rectitudinis duci. Uñ hō tenet seq viã p quã poterit salutẽ inuenire. s. ad confessionẽ currere ⁊ in domo ecclie hospitari ⁊ ei⁹ p̄ceptis obedire. Tũc cõfessor d̄z ipsi tres pastillos offẽdere vt vnum eligat de istis p quẽ famẽ pcti extinguere possit. Primus em pastillus erat plen⁹ terra ⁊ designat mūdũ quẽ si mūdanus hō elegerit in vita ista nihil aliud inueniet nisi terrã purã, i. sepulchrũ vix septẽ pedes cõtines. qz om̄e qb est in mūdo: aut est supbia vite: aut cõcupiscẽtia oculorũ: aut cõcupiscẽtia carnis. immo tot⁹ mūdus in maligno est positus. ergo ve illis q̄ mūdana eligunt. **Th**emẽto ergo hō qz cinis es ⁊ in cinerẽ reuerteris. Scds pastillus erat plenus ossib⁹ mortuorũ: ⁊ signat carnẽ. i. carnãles hoies: vt sunt ociosi: gulosi: ⁊ luxuriosi q̄ cū omni studio intendunt carni placere. Cõtra tales dicit apls. Si fm carnẽ vixeris moriemini. Tũc inuenietis opera vestra quasi ossa ar-

Lōfessor d̄z penitẽtẽ interrogare

Tria i mūdo cõtẽta.

da que ad nihil aliud valēt nisi vt cōburantur. Ut ergo illi qui illū pastillū: scz carnales delicias eligūt. Tertius pastillus erat plenus argento ⁊ auro puro. ⁊ ille designat celum empyreū in quo est thesaurus infinitus. Pauci sunt respectiue qui manū ad illū pastillū ponant. Cū Aphath. vii. Lata est via que ducit ad infernū: stricta que ducit ad celum: ideo pauci per eā ambulār. Quid ergo est faciendū Certe vocandi sunt pauperes ⁊ debiles: i. iusti atq; sancti qui in via ista per tribulationes multas propter deū trāsierunt ⁊ multas misérias sustinuerunt. Talibus dicetur illud Aphath. xv. Venite benedicti patris mei: percipite regnum quod vobis paratum est. Ad quod nos perducat iesus christus. ⁊c.

De mirabili errantium reuocatione et afflictorum pia consolatione.

Capitulum. cx.

Arianus imperator regnauit: in cuius imperio erat quidā miles nomine placidus qui erat magister militie ex parte imperatoris. Iste erat in operibus misericordie valde assiduus: sed tamē ydolorū cultui deditus. Habebat autē vxorem eiusdē ritus ⁊ misericordie existentē: duosq; filios ex ea pcreauit quos iuxta suam nobilitatez magnifice educari fecit. Et qz misericordie operibus sedule insistebat: ad viam veritatis meruit illustrari. Quadam em̄ die cū venationi insisteret: gregez ceruorum reperit inter quos vnū ceteris speciosiorē ⁊ maiorem conspexit qui ab aliorū societate discedēs in siluaz vastiorē p̄siliit. Undē cum alij milites circa ceteros ceruos occupati essent Placidus illū toto nisu insequabatur ⁊ ipsum capere nitebatur. Quē cum totis viribus insequeretur ceruus tandem super quandā rupis altitudinē conscendit. ⁊ placidus appropians qualiter eum capere posset in animo sedule cogitauit. Qui cum ceruuz diligenter inspiceret: vidit inter cornua eius formā sancte crucis supra solis claritatem fulgentem et ymaginem iesu xpī qui per os cerui sicut olim per asinam balaā sic ei locutus est

Elemosyne multū p̄sunt ad salutem.

dicens. **O** placide quid me insequeris? Ego tui gratia in hoc aiall apparui tibi. Ego sum xps quez tu ignorans colles. Elemosyne tue coram me ascenderunt. Et ob hoc veni vt per hunc ceruū quem venabaris: ego quoq; venarer tes ipm. Alij tñ dicūt qđ ipa imago que inter cornua ceruū apparuit hec verba p tulit. Hoc audiēs placidus nimio terrore correptus est. de quo in terrā cecidit: ⁊ post vnā horā ad se rediens de terra surrexit ⁊ ait. Revela mihi qđ loqueris sic credā in te. Et ait xps. Ego sum xps placide qđ celoz ⁊ terram creani. qui lucē oriri feci ⁊ a tenebris dinlī. qui dies tpa ⁊ annos pstitui. qui hoīem de limo terre formauī qđ ppter salutē humani generis in terris in carne apparui qui crucifixus ⁊ sepultus tertia die resurrexi. Audiēs hec placidus itex in terrā cecidit ⁊ ait. Credo dñe qđ tu es qui oīa fecisti ⁊ qui errātes pueris. Et dixit ad eū dñs. Si credis vade ad ep̄m ciuitatis ⁊ facias te baptizari. Cui placidus. Uīs domine vt hec eadem vxori mee nūnciem ⁊ si līs vt ⁊ ipsi pariter in te credant? Cui dominus. Nūncia illis vt ⁊ ipsi pariter tecum mudent. Tu quoq; die crastī na huc venias vt tibi rursus appaream: ⁊ que futura sunt plenius pandam. Cum ergo placidus domū venisset hec vxori in lecto renunciaffet. Reclamauit vxor eius dicens. Dñe mi ⁊ ego alia nocte trā facta vidi dicentē mihi. Cras tu ⁊ vir tuoz filij tui ad me venietis. Et nunc cognoui qđ ipse est christus. Perrexerunt ergo media nocte ad ep̄m ciuitatis rome: qui eos cum magno gaudio baptizauit et Placidum vocauit Eustachium: vxorem theosbytā ⁊ filios eius theosbytā ⁊ agapitū. Hanc factō eustachius sicut consueuerat ad venationem processit: ⁊ prope locum veniens: milites suos quasi sub obtentu inuestigande venationis dispersit: statimq; in loco formaz prime visionis asperit. cadensq; in terrā dixit. Supplico domine: vt manifestes que promiseras seruo tuo. Cui dñs. Beatus es eustachī qui accepisti lauachū gratie mee qui modo dyabolū superasti. Et modo eum qui te deceperat conculca

per ele
mosy
nā pla
cidus
cū tota
familia
fuit cō
uersus

de som
nio vxor
ris eu
stachij.

sti. **M**odo apparebit fides tua. **D**yabolus em̄ eo q̄ sp̄m
 derelinquisti 3 te senietz varijs modis armabit. **O**portet
 em̄ te multa sic sustinere vt accipias coronā victorie. **O**p̄
 te multa pativt de alta seculi vanitate humiliteris z rursus
 sp̄alibus divitijs exalteris. **I**n ergo ne deficias nec ad
 gloriā pristinā respicias qz per tēptationes opz te alter
 rum **J**ob demonstrari. sed cū humiliatus fueris veniā ad
 te z in gloriā pristinā te restitnā. **D**ic ergo mihi si tēpta
 tiōes modo vis sustinere aut in sine vite tue? **D**ixit ei eusta
 chius. **D**ñe si opz ita fieri modo sube tēptationē accidere
 sz virtutez patientie iri bue. **L**ui dñs, fortes estote: qz gra
 tia mea custodiet alas vestras. **S**icqz dñs in celum ascēdit
 z eustachius domum rediens hoc vxori sue nūciauit. post
 paucos igitur dies mors pestifera cunctos seruos z ancil
 las ei⁹ inuasit z vniuersos occidit. **D**einde post alios dies
 omnes equi z omnia eius pecora subito interierunt. **Q**ui
 dam aut̄ scelesti eius deprecationem videntes: per noctem
 in domum eius irruentes: cuncta que reperierunt asporta
 verunt z totam domum auro z argento z rebus alijs spo
 liauerunt. **E**t ipse cum vxore sua z filijs gratias deo agens
 nocte nudus aufugit. **Q**ui rubeorem verentes egyptum p
 gebant. **T**otaqz eius possessio per rapinam maloz ad ni
 bilum est redacta. **R**ex aut̄ totusqz senatus pro magistro
 militum tam strennuo multum dolebant eo q̄ nullum in
 ducium de eo reperire poterant. **C**um autem iter agerent
 appropinquauerunt mari: z inuenientes nauim in ea nau
 nigare ceperunt. **V**idens autem dñs nauis vxorem eusta
 chij q̄ pulchra esset nimis ipsam habere desideravit. **C**uz
 vero transfretassent nauulum ab eis exigebat. non habens
 tibus illis vnde soluerent iussit pro nauulo retinere vxorē
 volens eā secū habere. **Q**vt eustachius audiuit: nullate
 nus consentire voluit. **E**o contradicente innuit dñs nau
 tis suis: vt eū in mare p̄cipitarent vt sic vxorez suā habere
 posset. **Q**vt eustachius cōperisset vxorem eis tristis reli
 quit z duos infantes accipiens ingemiscens ibat dicens.

De tri
 sticia t̄
 perato
 ris qñ
 amisit
 eusta
 chium
 als pla
 ciduz.

Ue mihi & vobis qz mater vſa alienigene marito tradita
eſt. perueniensq; ad quendam fluium propter aquarum
abundantiam non eſt auſus cum duobus filijs pertranſi
re ſed vno circa ripam fluminis reſtecto alterum transpor
tauit. Qui cum fluium tranſſretaſſet illum infantem que
baſulauerat ſuper terram poſuit: & ad accipiendum alium
feſtinauit. Cum autem circa mediuſ fluminis perueniſſet
ecce lupus concitus venit & infantem quem depoſuerat ra
piens in ſiluaſ fugit qui de eo deſperans ad alium feſtina
uit. Sed cum abiret leo aduenit & alterum infantem ra
puit: & abceſſit eum in ſequi non valens cum eſſet in medio
fluminis. cepit plangere capillos ſuos euellere volens ſe
in aquam pycere niſi eum diuina pudentia pſeruaſſet. Pa
ſtores autem videntes leonem puerum vnum portantem: eum
cum canibus inſecuti ſunt. Per diuinam autem diſpenſatio
nem leo puerum illeſum abijciens receſſit. Quidam inſup arato
res poſt lupum clamantes de eius faucibus puerum alium inco
lumem liberauerunt. Utrique vero paſtores & aratores de vno
vico fuerunt: & penes ſe pueros nutriterunt. Hoc autem
euſtachius nesciebat: ſed merens ac plorans ibat dicens.
Deu mihi qz antevt arbor pollebam ſed modo penitus nu
datus ſum. Deu mihi qz multitudine militum circundari ſo
lebam ſed modo ſolus remanens nec filios pceſſus ſum ha
bere. Memini te dñe mihi dixiſſe qz oportet me tempta
ri ſicut Job. Ecce plura Job. aliquid in me fieri video. Ille
enim & ſi omnibus nudatus fuerit. tñ ſtercus habuit ſuper
quos ſedere potuit. Mihi autem nihil horum remanſit. Ille
amicos ſibi compatiens habuit: ego ſeras habui inimi
cas que filios meos rapuerunt. Illuxor eſt relicta a me ve
ro ablata. Da requiem dñe tribulationibus meis & pone
cuſtodiam ori meo ne declinet cor meum in verba malitie et
enunciar a facie tua. His dictis cum lachrymis ad quendam
locum abiit & data ſi bi mercede agnos illoꝝ boim per an
nos quidecim cuſtoſiuit. Filij autem eius in altero vico ſunt
educati: nec ſe fratres eſſe ſciebant. Dñs autem natus vxoꝝ

De oſo
ne euſ
ſtachi.

enstachij conseruant nec eam ille alienigena cognouit: is
potius eam intactam dimittens vitā finivit. Imperator au-
tem et ppl's romanus plurimum ab hostibus molestabat
et recordatus placidi q̄ strenue ꝑ eos dimicasset: de eiꝑ sub-
ita mutatione pluries tristabat. Direxitq; multos milites
per diuersas mundi ptes ꝑmittens oibus qui eū inueni-
rent multas diuitias et honores. Quidā aut̄ ex militibus
qui aliquando placido ministrauerant ad ip̄m vicī in quo
degebat venerūt quos placidus de agro veniēs ꝑsiderans
eos ex incessu protinus recognouit et ingemiscendo ptur-
bari cepit cogitans dignitatem quam olim habuit et in
corde suo dixit. Domine sicut istos qui aliqñ mecum fue-
rant preter spem nunc vidi: da vt coniugem meam videre
possim: nam de filijs scio q̄ a feris comesti sunt. Venit em̄
ad eum vox dicens. Confide enstachi: q̄ cito honor et tuꝝ
recuperabis et filios et vxorem recipies. Cum igitur militi-
bus obuiaffet: ipsi eum minime cognouerunt. Cuiꝝ eniꝝ
salutassent: quæsierunt si aliquem peregrinum noie placi-
dum cum vxore et cum duobus filijs cognosceret. Ille aut̄
se nescire professus est. Ad preces tamen eius in hospitium
diuerterunt. et placidus eis seruebat et recolēs ꝑstimum
statum suum lachrymas continere nō poterat. Egressus
aut̄ foras faciem suam lauit: et iterum rediēs eis seruebat
Illi vero considerantes adinuicem dixerunt: Ꝙ similis est
hic homo illi quem querimus? Et respondens alter dixit.
Valde similis est. Consideramus igitur si habet signum
cicatricis in capite quod sibi in bello accidit ipse vere est.
Et respicientes et signū vidētes ip̄m esse quē querebant ꝑ-
tinus cognouerūt et insipientes et osculātes eū de vxore sua
et filijs sciscitati sunt q̄ dixit eis q̄ filij mortui essent et vxor
detenta. Vicini aut̄ oēs ad spectaculū concurrebant. dum
milites virtutem et primā gloriā narrabant. Tūc preceptū
imperatoris milites ei exposuerunt: et optimis vestimētis
ip̄sum induerunt. Post iter quindecim dierū ad impato-
rem venerunt qui eius aduentū audiens eidem protinus

Quæ-
stus
chius
ꝑfora
batur.

occurrit in oscula pacifica eius ruit. Narravitq; omnib; per ordinem cuncta que sibi acciderant: statim ad magistratum militie trahitur & idem officium quod habuerat prius exercere cōpellitur. qui numeratis militibus & paucos contra hostes esse cognoscens iussit tyrones colligere per omnes ciuitates & vicos. Contingit autem & illam terram describi in qua filij sui educati fuerant vt darēt duos tyrones. Uniuersi autem eius loci incole illos duos iuuenes tanq; pre ceteris aptiores magistro militum cōsignauerunt. Videns ergo illos duos iuuenes elegantes & morum honestate cōpositos: cum sibi plurimum placuissent inter primos in acie ordinauit. & sic profectus ad bellum subiectis hostibus exercitum suum tribus diebus in quodam loco vbi vxor sua hospitata manebat requiescere fecit vbi hospitati sunt filij. Ignorantes tamen omnino qd mater eorum esset. Et sedentes circa meridiem mutuo cōfabulantes exponebant sibi inuicem de infantia sua. Pater vero illorum duorum iuuenum e contra sedens que ipsi referebant attētius audiebat. Dixit maior minori. Ego dum infans essem nihil omnino recolo nisi qd dilectissim⁹ pater meus magister militum erat: & mater mea valde speciosa. duosq; filios habuit scilicet me & alium minorē me qui etiam ipse alius frater meus valde speciosus erat. Accipientesq; nos scilicet me & fratrem meum parentes nostri egressi sunt de domo paterna nocte. Ingressi sunt ambo simul nauem: me & fratrem meum secum recipientes nescio tamen quo euntes. Cūq; autem de mari redierim⁹ mater nostra quomodo nescio in mari perierit. Pater vero noster portās nos duos pergebat. Inuenientesq; ad quendam fluium transiit cum fratre meo minore & me super ripam fluminis reliquit. Cum autem veniret vt me acciperet: lupus venit & illum infantem rapuit. & anteq; ad me appropinquaret leo de silua exiens me rapuit & in siluam duxit. Pastores vero me de ore leonis eripuerunt: & nutritus sum in illa possessione in qua & ipse scis &

Quo
 duo filij eius
 stachij
 se recognouerunt.

non potui scire quid factum sit de patre meo neq; de fra-
 tre. Audiens hec minor frater cepit flere et dicere. Per deū
 vt audio frater tuus ego sum quoniam qui me educauerūt
 mihi dixerunt quō me eruerunt de faucibus lupi. Et in
 amplexus ruentes osculabantur seinuicem et fleuerunt.
 Audiens hoc mater eorū et considerans q̄ euentum suū
 ita seriatim dixisset: dñs ap̄ se tractauit si filij sui essent.
 Altera autē die magistrū militum adiit et interpellauit di-
 cens. Deprecor te domine vt me ad patriam tuam p̄duci
 iubeas. Ego sum de terra romanoꝝ et hic peregrina suꝝ.
 Nec dicēs vidit in eo signa mariti sui: et eū cognoscēs cur-
 iā se p̄tinere nō posset: procidit ad pedes eius et ait. Pre-
 cor te dñe vt mihi exponas pristinā vitam tuā. Puto em̄
 q̄ tu scis placidus magister militum q̄ alio nomine nūc
 patur: quē saluator cōuertit qui talē et talem temptationē
 sustinuit. cui vxor q̄ ego sum in mari ablata fuit que tñ ab
 omni corruptiōe seruata sum que duos filios agapituz et
 theosbytu habuit. Audiens hec eustachius et ipsaz dilige-
 ter cōsiderans vxorem suam esse recognouit. et lacrimas
 p̄re gaudio fudit. Ipsam osculatus est. glorificās deū qui
 cōsolatur afflictos. Tunc dixit ei vxor sua. Dñe vbi sunt
 filij nostri. Qui rñdit a feris capti sunt. et exposuit ei quō
 eos pdidit. Et illa. Gratias agam⁹ dño. puto em̄ vt quē
 admodū deus donauit nobis vt inueniremus nos inuis-
 cem dabit etiā nobis recognoscere nobis filios nostros.
 Et ille. Dixit q̄ a feris deuorati sunt. Cui illa. Hester-
 na die sedē. Peto audiri duos inuenes sic et sic suā in-
 fantiā exponere. Credo q̄ sint filij nostri. interroga eos
 vt dicant tibi. Vocans autē eustachius eos: et audiēs ab
 eis infantiā suam: recognouit q̄ filij sui erāt et amplectan-
 tes eos ipse et mater super eoz colla plurimum fleuerūt et
 crebrius eos osculabantur. Omnis autem exercitus plu-
 rimum gaudebat de inuētiōe eoz et de victoria barba-
 roꝝ. Cū igitur redirent: conringit iam tralanū abhisse
 et successisse ei peiozem in sceleribus nomine adrianū qui

de gau-
 dio
 quē ha-
 buit eu-
 stachi⁹
 de inuē-
 tiōe si-
 liozū.

p victoria obtenta ⁊ inuentione vxoris ⁊ filioꝝ magnifice
 eos suscepit ⁊ magnū cōuinū pparauit. Altera autē die ad
 templū ydoloꝝ pcessit vt ibi sacrificaret p victoria barba
 rozū. Vidēs autē imperatoꝝ q̄ eustachius nec pro victoria
 nec pro inuentione suoꝝ sacrificare vellet: hortabaf. vt sa
 crificiū immolaret. Cui eustachi⁹. Ego christū deī colo ⁊
 illi soli seruiō ⁊ sacrifico. Tūc impatoꝝ ira repletus ipsum
 cum vxore ⁊ filijs in bareua statuit ⁊ leonem ferocem ad
 eos dimitti fecit. Accurrēs hō leo ⁊ demisso capite quasi
 eos adorans ab eis humiliter recessit. Tunc impatoꝝ bo
 nem eremū incendi fecit: ⁊ eos ibidem vtuos immitti mā
 dauit. Orantes igitur sancti ⁊ se domino commendātes
 bouem intrantes ibidem domino spiritum reddiderunt.
 Tertia autem die sunt de boue coram imperatore extra
 cti: ⁊ ita penitus intacti inuenti sunt q̄ nec capillos nec
 quicq̄ eozum vapores incēdij aliquatenus contingerent.
 xpiani vero eozum corpora tulerunt: in loco celeberrī
 mo rēcondentes ibidem oratorijū construxerunt. Passi
 sunt autem sub adriano qui regnare cepit circa annos
 domini. c. xx. kal. nouembꝝis. vel secundum quosdam.
 xij. kal. octobꝝis.

¶ Expositio.

Quarrissimi. Iste imperatoꝝ est dñs noster iesus
 xps. Placid⁹ pōt dici quilibet hō mūdānus in
 vanitatib⁹ seculi occupat⁹ q̄ pergit ad venādū
 ea que sunt mundana cū militib⁹ id est quinq̄ sensibus.
 Tandē venit ad gregez cernozum in quo delectaf. Cerni
 illi qui sunt inuenti sunt visus auditus ⁊c. verba detracto
 ria ⁊ vana ⁊ sic de alijs sensibus exterioribus. Si attēda
 tis q̄ ceruus pulchꝝior cucurrit ⁊ recessit a societate alioꝝ
 rū (quē toto conamine insequēbat placidus.) Cernus il
 le est ratio que est optima potentia aie: quā hō tenetur to
 to conamine in oibus operibus seq̄ qui desiderat habere
 vitam beatā. Cernus ille ascendit ripam. Ripa est iusticia
 siue rectitudo: quam ratio semper diligit: ⁊ infra cornu

Quarr
 eusta
 chi⁹ cū
 vxore
 ⁊ filijs
 palmā
 marti
 ry acce
 perūt.

Expo
 sitio vñ
 tionis
 eusta
 chi⁹.

rationis vidit imaginem crucifigi. Comua sunt lex anti-
 qua ⁊ noua. In lege antiqua bene pphetizatū erat a mul-
 tis de aduētū xpī ⁊ de ei⁹ morte. In lege noua clare vides
 re possum⁹ quō ⁊ qua morte p nra salute mortu⁹ est. ideo
 certus ille bene dicit vt mundū despiciamus ⁊ ea que in
 mundo sunt: vt sequamur vestigia chzisti sicut fecit placidus.
 S; posses dicere. Libēter essem istructus quō vestigia
 iesu xpī seq debeā. Exemplū in isto beato eustachio.
 Primo renūcia vxori ⁊ filijs. Uxor illa q̄ est speciosa valde
 est aia tua ad dei similitudinem creata q̄ semper est pa-
 rata chzisto obedire si caro ei cōsentiat. Duo filij parvuli
 sunt voluntas et opus: qui iunt parvuli q̄ diu homo ma-
 net deo cōtrarius. Unde primo oportet per penitentiam
 in terram cadere. Deinde omnia temporalia a te repelles
 rexi non opere tamē voluntate. hoc est sic intelligendum
 q̄ semper deum omnibus preponas. Post hoc placidus
 surrexit ⁊ cum vxore ⁊ filijs nocte nauem intrauit. Sic tu
 charissime per contritionē cum bona voluntate ⁊ bonis
 operibus intra nauem sancte ecclesie ⁊ deus in omnibus
 erit propicius. Magister navis est prelatus qui libenter
 nos retinet. Sed vxorem nostrā id est animāz habet te-
 nere in diuinis preceptis ⁊ si cōtingat hominē vagari ex-
 tra nauem ecclesie amittere potest duos filios. scilicet vol-
 untatē bonā ⁊ bonū opus q̄ p̄p̄ habuit erga deū sicut
 placidus fecit. Placidus intrauit flumiū ⁊ isantes portauit
 ⁊ lupus vnum cepit ⁊ leo alium. Per flumiū mundum
 intelligere debem⁹. per leonē diabolū. p lupū propriam
 carnē. Diabolus rapit a corde hominis bonā voluntatē.
 Caro bonū op⁹. Ratio dicit. Bonū est ieiunare ⁊ in bo-
 nis operibus vigilare. Caro dicit. Mel⁹ est bñ comedere
 ⁊ suauiter dormire. Quid ergo est faciendū? Si illa duo
 ablata fuerint ab hoīe scilicet bona volūtas ⁊ op⁹ meri-
 toriū. Certe pastores ⁊ aratores habēt cum canib⁹ virili-
 ter sequi. pastores illi sunt p̄fessores discreti q̄ habēt nos
 dirigere ⁊ a via pditionis reducere. Aratores sunt predi-

Exem-
 plū de
 bem⁹
 seq ves-
 tigia ie-
 su xpī.

Predi-
 cato-
 respit
 dici ar-
 rato-
 res.

catores q̄ habent terrā cordis nostri p̄ sacram scripturam
 arare: spinas pctōrum euellere: & virtutes inserere. vitiā
 extirpare: & per cōsequēs hominēz in seruitio dei nutrire
 ita q̄ sint duo in vna ciuitate. sc̄z in vna dilectiōe & cōcor
 dia & caro spiritui non contradicat. Tunc rex misit ad q̄
 rendum placidum. Sic de⁹ misit primo patriarchas ad
 hoīem: sc̄do p̄phetas. Sed hō nolebat pati eos cognos
 scere donec venit filius dei q̄ nos suo p̄cioso sanguine res
 demit. Ideo iustum est vt hospitiū dom⁹ nostre sit mūdū
 per opera meritoria in quo nō sit peccatum. Et sic appa
 rebit vxor munda & speciosa sc̄lz anima cum duobus fi
 lijs. Id est cum volūtate propria deo semper seruiēdo per
 opera misericordie. Et videas q̄ signū habeas per q̄ pos
 teris cognosci sicut placidus habuit. Signum illud de
 bet esse dilectio dei & proximi: vt deum super omnia dili
 gas: & proximum tuum sicut teipsum. Et sic poteris fieri
 magister: scilicet omnium sensū eos recte dirigendo. Et
 sic per martyrium macerationis ad vitam eternam que
 rere. Quod nobis. & cetera.

**Proxi
 mū no
 strū si
 cut nos
 metip
 sos di
 ligere
 debe
 mus.**

**De custodia & circūspectione habēda ad gregem com
 missum.**

Capitulum. cxi.

Quidā nobilis quādā vaccam candidāz habuit
 quā multum dilexit propter duo. Primo quia
 cādida erat. Sc̄do quia in dando lac abunda
 uit. Nobilis ille pre nimio amore ordinauit q̄ vacca duo
 cornua aurea haberet. & intra se cogitauit cui posset vac
 cam ad custodiendū dimittere. Erat em̄ tunc temporis q̄
 dam homo noīe argus qui verax in oībus erat & centum
 oculos habebat. Nobilis iste nunciū ad argū misit: vt si
 ne vllatiōe vltiori ad eū veniret. Quī cū venisset ait ei.
 Vaccam meā cū cornib⁹ aureis tue custodie committo et
 si bñ custodieris te ad magnas diuitias promonebo. Si
 vero cornua fuerint ablata morte morieris. Argus vero
 vaccam cū cornib⁹ recepit & secū duxit singulis dieb⁹ cus
 ea ad pascua perrexit & diligēter custodinit: de nocte eas

**Argus
 cētum
 oculos
 habu
 it.**

ad domum rediit. Erat quidam homo cupidus nomine mercurius: subtilis valde in arte musicali q̄ m̄ro modo vaccā habere cupiebat. Sepe ad argū venit vt prece vel precio cornua ab eo obtineret. Argus tenens in manibus baculū pastoralem cum in terra fixit: et ait baculo in p̄sona domini sui. Tu es dominus meus nocte ista ad castrū tuum veniam. tu d̄cis mihi vbi est vacca cum cornibus. ego respondeo. Ecce vacca sine cornibus. me em̄ dormiente latro quidam cornua abstulit. Tu d̄cis. O miser nōne cētum oculos habes Quomodo erat q̄ omnes dormire vt et latro cornua abstulit? Hoc est mendaciū. et sic ero filius mortis. Si dicam vendidi filius mortis ero domino meo. Deinde ait mercurio. Perge viam tuam quia nihil obtinebis. Mercurius recessit. Altera die cum arte musicali et suo instrumento venit. Qui cum venisset incipit cum argo more bystrionico fabulas dicere et plerūq; cātare quousq; duo oculi argi inceperunt dormire. Deinde ad cantū illius duo alij oculi dormitauerunt et sic deinceps donec vniuersi somnum caperent. Quod cernens mercurius caput argi amputauit et vaccam cum cornibus aureis rapuit.

Mercurius caput argi auiputauit.

Oratio.

Quārisimī. Ille nobilis est d̄ns noster iesus christus. Vacca cādida aīa ad dei similitudinē creata q̄ dū manet in puritate vite: dat lac inocationis et orationis. p̄pter que duo multum a deo diligitur et ideo dedit ei cornua aurea: quia per vtrūq; saluati sunt plures hoīes post mortē xp̄i. Vacca illa cum cornibus traditur argo. i. prelato. Cū argus cū centum oculis claris virum prouidum et discretū ac vndiq; circūspectū significat qui semper habet vigilare iuxta gregē sibi cōmissam. Unde ezech. iij. dicitur prelato. Si non annūcianeris ei neq; locutus fueris vt auertat a via sua impia vt uiuat et ipse impius in iniquitate sua moriatur: sanguinē eius de manu tua requiram. Si autē annūcianeris impio: et ille

non fuerit conuersus ab impietate sua et a via sua pessima ipse quod in iniquitate sua morietur. tu autem animam tuam liberasti. Sed bene multi baculum pastorale id est potestatem suam ante oculos hominum ostendunt ut videantur et ut ab hominibus honorentur. Sed sepe contingit cum venerit aliqua temptatio diabolica scilicet audiendo cantus mulierum. Que cum sepe ab hominibus libenter audiuntur in illis delectantur insantemque a sue circumspectionis vigilantia cadunt et dormiente ipsorum prudentia spiritus liter pererunt: et vaccam id est animam quam diligenter seruare debent pro peccato amittunt. Unde caput a talibus amputatur. id est beata vita quam deo promiserunt pro opera meritoria seruare. Mercurius. id est diabolus auferit ab eis vitam eternam ducendo vaccam. id est animam ad infernum. Et quo nos custodiat dominus noster iesus christus qui cum patre et spiritu sancto sine fine viuunt etc.

De curatione anime per medicinam supercelestis medicis: qua quidam curantur et quidam non. Capitulum cxxij.

Orgonius regnavit que uxorem pulchram accepit que concepit et peperit filium. Puer crevit et ab omnibus est dilectus. Cum autem decem annos in etate habuisset mortua est mater eius et tradita est honorifice sepulture. Post hoc ex consilio multorum rex aliam uxorem duxit que filium patris uxoris non dilexit: sed opprobria multa sibi intulit. Rex autem hoc percipiens volens placere uxori filium suum extra imperium ordinavit. Filius expulsus artem medicine studuit et interitum profecit que factus est magnus et perfectus medicus. Audiens rex que filius suus in studio profecit gavisus est valde. Accidit in fra tempus breve que rex in gravem infirmitatem cecidit. Literas pro filio destinavit ut ad eum sine ulteriori dilatione veniret et eum ab infirmitate liberaret. Filius vero ut voluntatem patris intellexit: ad patrem venit et eum perfecte curavit. Unde fama eius per totum regnum volavit. Post hec regis nosterca eius usque ad mortem infirmabatur et medici ex omni parte sunt adducti qui omnes eam ad mortem

Raro
vel nunquam
Huxor
secunda
non diligit
filios
omni merito
potestatis
consequitur.

Indicabāt. Hoc accipiens rex tristatus est valde: rogauit
 filium vt eam curaret. At filius ait. Petitionem vestra ad
 implere nolo. Cui pater. Extra regnū meū te expellā. Cui
 filius. Si sic agitis iniuste mecum facitis. Pater ac benis
 gnissime genitor bene constat vobis q̄ me filium vestrum
 extra regnū expulistis ppter eius suggestionē. vñ mea ab
 sentia dilectissime pater fuit causa vestri doloris ⁊ infirmi
 tatis: ⁊ mea pñtia est causa doloris et infirmitatis regis
 ne videlicet nouerce mee. ideo nolo eam curare: sed po
 tius volo ab ea recedere. Ait pater filio suo. Eundē morbu
 bz regina nouerca tua quem ego habui. me patrē tuū pfe
 cre curasti. sic etiam ⁊ nouercam tuā cura. Respondit filius
 patri. Pater mi dilecte. licet sit eadem infirmitas non tñ
 eadem complectio est tibi ⁊ sibi. Quicquid ergo tibi feci
 gratum ⁊ ratum habuisti: quando palacium intraui ⁊ vi
 disti curatus fuisti. nouerca mea quando me videt grauā
 tur. Si loquor inauditus dolor: si tangaz eam extra seip
 saz rapit. ⁊ iō nihil magis expedit egris curandis nisi da
 re eis qđ volunt ⁊ qđ desiderant: ⁊ sic per tales allegatio
 nes filius enasit: ⁊ nouerca defuncta est.

Capitulum de oratione.

Quorūdam. Rex iste pōt dici primus parens ad
 qui locum ⁊ imperium habebat scz paradysum
 quem deus dñm totius mundi pstituit. ps. Dis
 subiicitū sub pedibus. ⁊c. Qui desponsauit palestram vxo
 rem. i. animam ad dei similitudinem creatam. ex qua ge
 nuit filiū. i. xpm sua pgenie pductum q̄tum ad humani
 tatez. vxoꝝ. i. aia moritur spualiter per peccatū qđ cōmisit
 statim duxit aliam vxorem. scilicet iniquitatem ⁊ miseriam
 in quam cecidit. per quam paradiso priuabatur. et in
 isto mundo ponebatur vbi in sudore et labore vixit. Si
 lius dei qui erat de sua progenie secundum carnem de
 imperio celesti propter nostram infirmitatem et iniquita
 tem descendit qui factus est noster medicus: omnes infir
 mitates curat intñ q̄ fama eius in celo ⁊ in terra ⁊ in inferi

Mō ea
 dez est
 cōple
 rior viri
 ⁊ vxor
 ris.

Deus
 oēs infir
 mitas
 tes no
 stras p
 eū pas
 sionem
 cura
 uit.

no volauit. Sed pater noster adam grauiter infirmabat
 per peccatū cōmissam tā in corpore q̄ in aīa. In corpore
 perdidit gloriā ⁊ bonorē q̄ de paradiso est expulsus. In
 aīa quia a deo separatus est ⁊ in infernū collocat⁹. Deus
 vero optime ⁊ perfecte illam sua benedicta passione cura
 nit. sed nouerca sc̄z diabolus cui per pctm̄ cōiunctus erat
 nuncq̄ volebat curare. Dic mihi quare: cū habuerint ean
 dem infirmitatē qz ambo per peccatū ceciderunt? Ad hoc
 dico. Licet ambo peccauerint: tñ alio ⁊ alio modo. Dia
 bolus sine suggestionē ⁊ ex ppria malicia. Homo vero p
 diabolu tēptatus ⁊ ex fragili materia plasmatus in peccā
 tum cecidit ⁊ oleum mie petijt. Ideo medicus dñs noster
 Iesus x̄ps hominem curauit sed non nouercam sc̄z diabo
 lum. Nouerca illa est causa quare filius dei a multis ho
 minibus in aliam regionem mittitur ⁊ ab alijs expellitur
 Sed econuerso presentia diuina est causa mortis diabol
 li: quia ambo se non compatiuntur.

De spūali pugna ⁊ remuneratiōe p victoriā. La. cxij.

Adonias regnauit diues valde qui torneamēta
 ⁊ hastiludia multū dilexerat. Cū quoddā tor
 neamentū fecit prodamari: vt quicūq; se in tor
 neamēto melius haberet mercedē condignā a rege obti
 neret. Hoc audientes nobiles ⁊ optimates ad torneamē
 tum venerunt. rex ordinauit vt milites diuiderētur ita qz
 ex vna parte plures ordinauit in certo numero et tot ex
 alia parte. Illi vero q̄ primo ordinati fuerūt omnia scuta
 sua ⁊ arma in loco ad hoc deputato per ordinē posuerūt.
 Rex precepit vt quicūq; ex alia parte scutum alterius ha
 sta tāgeret. statim ille cuius scutū tactū esset ad torneamē
 tum secum delcēderet ⁊ vna puella ad hoc electa illi ar
 maret ⁊ sic cōtra alium luderet: ⁊ si alium in ludo superas
 set illa die corona regis coronatus esset ⁊ in regali mensa
 collocaretur. Miles quidam hoc percipiēs diligēter
 oīa scuta respexerat ⁊ vnū scutū vidit in quo erāt tria po
 tina aurea q̄ miro mō habere desiderabat. scutū illud teti

Cupit
 ditas
 sepissu
 me cau
 sat mor
 tem.

git. Alius autē cui⁹ erat scutū statim a puella se armari fecit
 ⁊ descendit ⁊ cōtra eū lussit in quo ludo caput eius q̄ scutū
 suum tetigit amputavit ⁊ mercedē condignam accepit.

C Moralizatio.

Quoniam. Iste imperator est dominus noster Ie-
 sus christus qui cōtra diabolum pugnauit. Pri-
 mo in celo cōmissam est torneamentum. id est bel-
 lum inter deum ⁊ diabolum quando michael ⁊ angeli eius
 preliabantur cum drachone: ⁊ postea in terra in die para-
 scenes. Sed redeamus ad propositum. Deus habet tria
 scuta seu signa. scilicet potētiam que est scutum patris: sa-
 pientiam que est scutum filij. bonitatem que est scutum spi-
 ritus sancti. Illa tria scuta deus posuit in vno loco deter-
 minato scilicet in natura humana quando creauit homi-
 nem ad ymaginem ⁊ similitudinem suam. Primus homo
 dominabitur omnibus bestijs. ecce potētiam que est scu-
 tum patris. Primus homo plenam habuit scientiam de
 omnibus rebus. ecce sapientiam que est scutum filij. Pri-
 mus homo creatus est in gratia ⁊ dilectione dei et proxi-
 mi. ecce bonitatem que est scutum spiritus sancti. **M**ali-
 gnus vero spiritus in malo obstinatus volēs pugnare cō-
 tra deum accessit ad hominem in quo tria scuta triū per-
 sonarum erāt appēsa. ⁊ vnum tetigit: non scutum patris
 dicens. Si comederitis eritis potētes sicut dñs. Non scu-
 tum spiritus sancti dicens. Eritis boni viri amantes. Sed
 tetigit scutum filij in quo reperta sunt poma aurea scilicet
 operatio trinitatis dicēdo. Si comederitis ex isto fructu
 eritis sicut dñs scientes bonum ⁊ malum. Tactum ergo est
 scutum filij dei. quare decuit vt deus pater mitteret filium
 qui malignum spiritum pro nobis expugnaret. Illius dei
 filium armauit vna virgo electa scilicet beata virgo ma-
 ria de qua humanam naturam assumpsit: cum qua nos
 ad vitam eternam perducit.

prim⁹
 hō scz
 adam
 creat⁹
 in gra

C De liberatione humani generis a fovea
 infernali.

Capitulum. cxij.

Erat quidam rex in cuius imperio quidam pauper habitabat q̄ singulis diebus ad quandam siluam perrexit vt ligna colligeret ad vendendum p̄ que posset victum et vestitum acquirere. Accidit quadam die q̄ ad siluam cum asino suo perrexit. a casu infra densitate nemoris cecidit et subito in quadam fovea receptus est de qua nullo modo poterat exire. In qua fovea erat dracho horribilis qui totam foveam interius cum sua cauda circumvoluit. In eadem fovea erant serpentes multi: in superiori parte fouee in profundo vel in medio erat quidam lapis rotundus: ad quem omnes serpentes singulis diebus semel in die accedebant et illum lambebant. Deinde dracho simili modo lambebat lapidem. Pauper cum hoc vidisset intra se cogitabat. Multis diebus in ista fovea sine alimeto stetit: nisi cibum habuero fame peribero. pergā igitur ad illum et lambere volo sicut serpentes et dracho fecerunt. Perrexit itaque ad lapidem incepit lambere et inuenit in lapide omnem saporē quem cor eius desiderabat et sic est refocillatus ac si omnia cibaria mundi comedisset siue bibisset. Infra paucos dies factum est tonitruum magnum et horribile: ita q̄ omnes serpentes vnus post alium exiit. Cum vero nullus serpens remaneret in puteo: dracho incepit extra foveam volare. Pauper vero hoc videns caudam drachonis tenuit. Dracho cum de fovea leuauit et ad magnam distantiam extra foveam proiecit. Ille vero per aliquos dies ibidem stetit penitus ignorans viam extra nemus. Accidit enim q̄ quidam mercatores venerunt et eum extra nemus ad viam rectam duxerunt. Ille vero gauisus est valde. Ad ciuitatem rediit et omnibus denūciauit quomodo ei acciderat. et statim post hoc vitam finivit.

In lapidibus et in multis animalibus creaturis uesti laetens.

Capitulum 18. Moralizatio.

Adarissimū. Iste rex est pater celestis: pauper ille potest dici quilibet homo qui nudus est egressus de utero matris sue qui intrat nemus scilicet mundum istum. Cū sepe cadit in foveam profundam quando cadit in peccatum mortale vbi facit in magno periculo: quia sub potest

state drachonis. i. diaboli. Serpentes qui sunt cū eo in for-
nea sunt alia pctā venialia p q̄ homo intoxicat velut p ser-
pentem. Lapis rotūdnus in medio est xps. Unde. ps. La-
pidem quē reprobauerunt edificātes. &c. In eo inuenitur
oīs sapor & dulcedo. Ad illū debemus tpe tribulationis
recurrere & cū deuota oratione labere. Tonitruū magnū
est cōfessio pura facta cū contritione coraz sacerdote. De
quo tonitruo sez confessione oēs serpentes. i. peccata & de-
mones quos ad nos p peccata vocamus terrētur & depel-
lūtur. & dracho. i. diabolus expellitur. **A**ppercatores sunt
predicatores & confessores qui quotidie lucrātur animas
quas dyabolus conatur auferre. Iste tunc deducitur in
viam rectam ciuitatis sancte hierusalem. Ad quam nos
perducat dominus noster **I**esus christus.

De morte xpi pro nostra reconciliatone. Cap. cxv.

Erat quidam imperator qui quandam forestam
habebat. in qua fuerat quidā elephas cui peni-
tus nullus appropinquare audebat. Audiēs ve-
ro hoc rex a philosophis suis & sapientibus naturam ele-
phantis questuit. Illi vero respōderunt & dixerunt q̄ ele-
phas mundas virgines multū diligeret. Rex hoc audiēs
statim fecit inquiri duas puellas honestas & pulchras ac
dulciter cātantes: quas i regno suo habebat. Inuēte sunt
igitur due virgines satis pulchre & honeste: quas rex fecit
denudari & forestā sic nude intrare: vna earū peluim acce-
pit: altera gladiū & intrabāt in introitu inceperunt dulci-
ter cantare. Hoc audiens elephas venit ad eas: cepit mā-
millas earum labere. virgines cōtinue cātabant quousq̄
elephas in gremio vnus virginis requieuit alia virgo
videns elephantem in gremio alterius virginis dormire
cum gladio eum occidit & virgo in cuius gremio dormi-
uit peluim de sanguine elephantis repleuit & sic ad regem
perreperunt. Rex vero gaudens est valde: statim fecit fieri
purpuram & multa alia de eodem sanguine.

Quali-
ter ele-
phas
fuit de-
ceptus

Cap. cxvi. **D**oralisatio.

Adarissimi. Iste imperator est pater celestis: elephas dñs noster iesus xps qui añ incarnatione erat satis austerus. due virgines fuerunt maria et eua que ambe erant nude ab omni peccato. Maria sanctificata in vtero. Eua collocata in paradiso. Eua gladiu potauit. i. peccatu qd comisit p dei pcepta. ppter qd xps verus elephas mortuus est. Maria peluum. i. vterum virgineu in quo pceptus erat xps et eius humanitas formata. Elephas vbera lambebat. i. legem antiquam et noua que sunt duo vbera per que hoc salutis sugere poterim. Xps vtranz lambebat. i. vtranz lege impleuit cu sanguinem suu effudit. De cuius sanguine anime nostre facte sunt purpate omni honore et gaudio plene. vt sic si volumus vitam eternam possideamus.

De dilectioe dei quo oes nos equaliter diligit vsqz ad ipm per peccata nostra despiciamus. Capitulum. cxvi.

Dipinus regnavit qui quandam pulchram puellam desponsauit que pcepit et peperit elegantem filium: sed in partu mortuus est. Duxit aliam et ex illa etiam filium genuit. Vtranz filium ad nutriendum in longinquas partes misit. Isti duo per oia sibi inuicem erant filies. Cum vero per longa tempore moram traherent. Mater secundi filii suu filium videre cupiebat. preces regi fundebat vt filium suum videre posset. rex ei concessit et nunciu per duobus filiis destinavit. Cum vltra filii venissent. ita per oia filies erant lz tñ secundus esset minoris q̄titaris et etatis qz forte vnus anni: nihilominus tñ tantus erat sc̄os quantus primus sicut multoties p̄tigit. et forte vterqz patrisabat in facie in vna

Matritate mentis et corporis ita qz regina qd eius filius esset ter sem ignorabat. A rege diligenter petiuit quis eorū esset. filius per plus eius. Sed rex ei indicare noluit. Ipsa hoc audiens fleuit diligit amare. Rex cu hoc audisset et vidisset ait ei. Noli flere. Iste filius tuus est filius tuus et demonstrauit sibi filium quem de prima uxorem se genuerat. Regina hoc audiens gauida est valde. Statim aliam totam curam dedit filio isti ad nutriendum et de alio nihil

turabat qui erat eius p̄prius fili⁹. Rex cū hoc vidisset dē
 xit ei. Quid facitis? deceptivos. Ille non est filius vester: s̄
 vnus istorū est. At illa. Quare sic mecum agis? indica mihi
 rogo te. Et ille. Nolo. ⁊ hec est cā. Si veritatē tibi dixisses
 vnum. s. filium tuū velles diligere ⁊ alterū odio habere. Et
 ideo volo q̄ ambos equaliter diligas ⁊ nutrias. Et cū ad
 etatem legitimam venerint. tūc tibi veritatē pandā de qua
 gaudebit cor tuum. Hoc audiens regina ambos peropti
 me nutrit: donec ad etatem legitimā peruenerunt. Cū
 autē quis esset filius eius per regē fuerat experta vltra mo
 dum fuit gaudia. Et sic in pace vitam finierunt.

¶ Moralizatio.

Quāritissimi. Rex iste est domin⁹ noster iesus chris
 tus. duo filij sunt electi ⁊ reprobi. mater est san
 cta ecclesia que est mater vltimi filij. Mater p̄ri
 mi filij mortua est scilicet lex antiqua per xp̄i incarnationē
 Deus non vult q̄ sancta mater ecclesia sciat quis sit elec
 tus vel reprobus: vt ambos in charitate perfecta nutriet
 quia si sciret: vnum diligeret ⁊ alterum odiret. Et sic non
 esset pax ⁊ concordia. Sed in die iudicij cum ad legitimam
 etatem peruenerint: tunc apparebit veritas qui sint electi
 vel reprobi. tunc electis dicetur illud. Math. xv. capi.
 Venite benedicti patris mei. ⁊c. Reprobis autē. Ite male
 dicit. ⁊c.

¶ De obstinatis ac conuerti nolentibus ⁊ eorū plaga per
 diffinitam sententiam.

Capitulum. cxviii.

Hedericus regnavit. qui statuit p̄ lege q̄ quicū
 q̄ aliquam virginem vi raperet si aliquis eā de
 manu raptoris liberare posset: eam in vxore ⁊ du
 ceret si virgini placeret. Accidit casus q̄ qdam tyrannus
 malus quandam virginem rapuit. ⁊ ad quandam forestā
 eam duxit ⁊ deslorauit. Illa vero voce magna clamauit.
 Miles quidam nobilis genere ⁊ opere casu per eandem
 forestam equitauit ⁊ vocem puelle audiuit. percussit equū
 ⁊ ad eam peruenit ⁊ causam clamoris ab ea quesuit. Cui

illa. **D**ñe mi ppter deū mibi succurrite: ille tyrann⁹ me
 rapuit ⁊ deflorauit ⁊ post hoc me occidere pposuit. At ra
 ptor. **D**omine vxor mea est ⁊ eaz in adulterio inueni. ideo
 eam occidere pposui. At illa. **B**sie nō est ita: nunq̄ vxor
 alicuius eram: nec unq̄ polluta nisi hodie per ip̄m deflor
 rata sūz: ideo mibi succurrite adhuc signa virginittatis in
 me manent. At miles tyranno. **S**igna manifeste virgini
 tatis in ea video ⁊ q̄vi eam rapuisti ac deflorasti. ideo eaz
 de manibus tuis liberabo. Respondit tyrannus. **S**i vo
 lueris eam liberare pro ea pugnabo contra te. Statim
 ambo ad inuicem pugnabant: ⁊ duos icus dederunt: et
 miles victoriam obtinuit tamen grauitervulneratus erat
Obtenta victoria ait miles puella. **N**unquid tibi placet
 vt te in vxorem accipiam? Cui ait. **H**oc summe ex toto cor
 de desidero ⁊ sup hoc fidem meam tibi do. **F**ide data ait
 miles puella. **I**n castro meo per aliquos dies manebis in
 terim pergam ad parentes meos ⁊ necessaria pro nuptijs
 prouidebo ⁊ tunc ad te redibo ⁊ cum magna solemnitate
 te desponsabo. **Q**ue ait. **D**omine presto sum voluntati ve
 stre per omnia obedire. **A**philes ei vale dixit: ⁊ illa ad ca
 strum perrexit. **D**um autem miles extra suam patriam eēt
 vt necessaria pro nuptijs ordinasset: tyrannus ad castrum
 militis accessit in quo erat puella: ⁊ pulsabat. **I**llavero in
 troitum ei negauit. **T**yrannus incepit multa promittere ⁊
 eam in vxorem honorifice ducere. **I**llavero dictis eius cre
 dens eum intromisit: ⁊ ambo simul illa nocte dormierunt
Aphiles autem post mensem rediit ⁊ ad portam castri pul
 sauit: puella ei non respondit. **I**lle hoc audiens ⁊ percipēs
 cum amaritudine cordis dixit. **O** bona puella ad memo
 riam reduc quomodo te saluavi a morte: super hoc mibi
 fidem tuam dedisti. **L**oquere bona puella: ⁊ ostende mibi
 faciem tuam. **I**lla hoc audiens quandam fenestram ape
 ruit ⁊ ait. **E**cce assum. quod placet propone. **Q**ui ait. **A**ph
 iros de te q̄ ignoras quid ⁊ quanta feci pro te. vulnera di
 uersa recepi pro amore tuo. ⁊ si mibi non credis corpus

Aph
 lier p
 missio
 nibus
 cito de
 cipitur

mentum tibi ostendam. His dictis vestimenta sua deposuit
 et ait. Ecce charissima vulnera diuersa que recepi pro vita
 tua. Idcirco nolui tibi esse ingrata. Aperi ergo mihi por-
 tam ut te in sponsam dilectam accipiam. Illa vero faciem
 suam auertebat ab eo: et portam noluit aperire. Miles in-
 dici est conquestus et pro se legem allegauit adiciens quo-
 modo eam liberasset et quanta vulnera pro amore eius su-
 stinuisset: ergo eam in uxorem peteret. Iudex hoc audies
 pro raptoze misit: qui cum venisset ait iudex raptozi. Nun-
 quid illam mulierem rapuisti: et ille miles per fortitudinē
 de manibus tuis liberauit? At ille. Etiam domine. Cui iu-
 dex. Ergo sine legem pro sua voluntate uxore eius est qui eā
 de tua potestate liberauit. Quare post hoc de uxore alte-
 rius te intromisisti? Primo quando castrum eius intrasti
 ipso ignozante. Secundo lectum alterius violasti. Tertio
 per tantum spacium uxorem eius occupasti. quid ad hoc
 respondes? Ille obmuroit. Conuersus iudex ad mulierem
 dixit: O puella iure duplici uxore illius militis es. Primo
 quia de manu raptozis te liberauit. Secundo quia sibi fi-
 dem dedisti. Quare ergo post hoc portam sui castrī alteri
 quam viro tuo proprio aperuisti: et illum intromisisti. Il-
 la ad hoc non poterat respondere. Iudex statim iudicij
 dedit ut ambo in patibulo suspenderentur. Quod et fa-
 ctum est. Omnes ergo iudicem laudabant quod talem sen-
 tentiam dedit.

C. Moralizatio.

Quoniam charissimi. Iste imperator est deus qui statim legē
 dedit. Mulier rapta est anima capta. Raptoz est
 dyabolus qui non tamen per peccatum ipsam deflorat. sed
 etiā eternaliter vult occidere. sed ipsa clamauit quoniam petiuit oleum
 misericordie dicens illud. Luce. xv. Misereere mei filij da-
 uid. quia filia. id est scientia mea male a demonio veratur.
 Cuius clamore miles quidam audiuit scilicet filius dei equi-
 tans super equum humanitatis. filius dei descendit in fore-
 stam istius mundi et bellum contra dyabolum pro genere
 gnaret
 filius
 dei di-
 cte descē-
 disse in
 hunc mun-
 dum
 doctus
 dyabo-
 lumpu-
 gnaret

homo commisit. In quo bello vulnera diuersa recepit.
De quibus vulneribus vterq; erat vulneratus. scilicet chris-
 tus in carne. dyabolus in potestate. Unde **Esay.** dicitur.
Phors impellit soxtem & ambo pariter corruerunt. **Chri-**
stus sponsalia constituit per baptismum in quo anima dat
 fidem quando dyabolo renunciat & omnibus popis **ep.**
Et ideo adherere. Emittit per alias virtutes quas recepit
 facit castrum contra dyabolam mundum & carnem. **In-**
terim deus celos ascendit ad preparandum nuptias pro
 nobis vt in gloria eterna cu ipso coniungamur secundum
 illud. **Job.** Vado parare vobis locum. Sed qm anima est
 in castro corporis tunc raptor. i. dyabolus puellam. i. ani-
 mam aggreditur quando eam per mundi vanitatem sedu-
 cit. & ad eam ingreditur quando in peccatum ceciderit. et
 in eo permanet. & sic christus expellitur. Sed christus res-
 uertens quotidie ad hostium cordis tui pulsatur. Et dicit il-
 lud. **Can.** Ego sto ad ostium & pulso te. Sed anima in pec-
 catis obstinata eum non cognoscit. ideo christus sibi offe-
 dit vulnera que pro nobis suscepit vt ad eum inclines cor
 tuum & fenestram cordis tui saltez aperias. Sed miser ho-
 mo quoniam dominum non timet vt eius cor aperiat con-
 tra talem iudex celestis in die iudicij dabit sententiam vt
 ambo suspendantur in patibulo infernali.

De fallacia & dolo.

Capit. cxxvij.

Miles quidam intravit egyptum cogitans sibi pe-
 cuniam suam relinquere interrogauit si aliquis
 fidelis ibi maneret cui pecuniam suam ad custo-
 diendum traderet. & audiuit qd erat quidam senex ad eum
 accessit vt mille talents ei traderet. Deinde ad peregrinan-
 dum perrexit. Peracto itinere ad eum redijt cui talia co-
 miserat commissa ab eo quesuit. At ille plenus nequitia
 nunq; se eum vidisse asseruit. Miles vero sic deceptus co-
 tristatus est valde singulis diebus ab eo petijt & cum blan-
 dis sermonibus deprecans. vt sibi redderet. Deceptor in-
 crepabat ne talia de eo amplius diceret. vel etiam ad eum

rediret. ille tristis ab eo recessit habens obuiam quamdam vetulam panis heremitalibus indutam. habensque in manu baculum. et per viam leuauit lapides ne transientes pedes lederent. Que videns eum stentem et cognoscens quod extraneus esset comorata pietate eum vocauit. et quicquid ei accidisset interrogauit. At ille ordinate narrauit quomodo per illum senem esset deceptus. At illa. Amice si vera sunt que mihi dicis dabo tibi sanum consilium. At ille. Testis est mihi deus vera utique sunt. Que ait. Adduc mihi hominem de terra tua cuius dictis et factis fides adhiberi possit. Ille homo adduxit fidelem hominem. Cui adducto precepit vetula decem copulinos emere exterius preciosius depictos coloribus ferrosque ligatos cum ferraturis deargentatis et lapidibus impleri iussit. Miles homo fecit sicut mulier iussit. Mulier videns omnia parata ait. Nunc decem homines peragere que mecum et cum socio tuo ad domum deceptorum vadat et copulinos deferat: vnus post alium venientes ordine logo: et quanto prius intrauerit et nobiscum quiescerit. veni audacter et pete pecuniam. Ego homo in deo confido quod pecunia tibi reddet. Que vetula cum socio deceptoris ad domum deceptoris venit et ait. Domine iste extraneus homo hospitatus est mecum: et vult adire patriam suam et querit prius pecuniam suam que est in decem copulinis alicui homini probum et fideli commendare donec reuertat. procor ergo te ut amore dei et mei in domo tua custodias. Et quia audiui et scio te probum et fidelem: nolo per aliquem nisi per te solum pecuniam custodiri. Cum sic loqueretur. Ecce intravit primus seruus deferens copulinum vnum. Quod videns deceptor: credidit verum esse quod vetula dixit. Post hoc intravit miles ut vetula precepit. Quem videns deceptor timens ne pecuniam peteret et alius sibi non crederet ad custodiendum suas pecunias: contra eum venit adulando dicens. Amice vbi fuisti? veni et accipe pecuniam tuam fidei mee iam diu commendatam. Miles homo letus pecuniam recepit gratias agens pro deo et vetula. Vetula vero hoc videns surrexit et ait. Domine ego et homo iste ibimus circa ceteros copulinos: et reuer-

de astu
tia cui
iustas;
vetule.

Quas
dece
ptorpe
cuniaz
remissi
militi
p caus
rela ve
tule.

ti festinabimus. tu vero expecta donec redeamus: & bene
conserua q̄ iam adduxim⁹. Et sic miles per vetulā pecu-
niam suam recuperauit. **Caporalisatio.**

Quarrissimū. Iste miles est quilibet christianus q̄
in isto mūdo q̄dū uiuit peregrinatur: q̄ facit
omni die dietam ad mortē. Qui decēz talēta. i.
decem precepta dñi inordinate per pctm̄ tradidit cuidaz
seni. Senex ille est mundus plen⁹ deceptionib⁹. Uñ si in
rebus mūdānis delectamur & mūdo cōfidimus precepta
dinina amittim⁹ & vix cū difficultate acquirere celum pos-
terimus donec p̄ verā cōtrictionē confessionem & satisfac-
tionē acq̄ram⁹. Uetula ista habitu peregrini induta est
cōsciētia sana que cōtinue amonet lapides. i. operatiōes
malas de via cordis tui. ne pedes bonarum cogitaciōnū
offendantur. Sic mihi quomodo debes recuperare q̄d p̄
pctm̄ pdidisti. Certe oportet te adducere de patria tua. i.
de corde tuo decē homines. i. decē opera penitētie ita p̄
quolibet p̄cepto quod per pctm̄ violasti vnū actum mie-
sen penitētie oportet te adimplere: q̄ scōm beatū Augu-
stinum bonū irremuneratū & nullū malū impunitū. Itē
opz q̄ habeat cophinū bñ ligatū scz cōtritū cor & virtutibus
bñ insignitū paruis lapillis plenum. Lapidēs isti in
corde est meditatio: scz vulnerum xp̄i: & memoria passio-
nis eius q̄ cōtinue opz habere cōtra diabolū mundum &
carnē. In cui⁹ figura dz. j. regū q̄ dauid cū baculo pasto-
rali & cū funda & quinq; lapidib⁹ goliath occidit. Dauid
interpretatur manu fortis & signat xpm. funda signat amo-
rem trahētē eū de celo in mūdū a mundo in crucē. Quinq;
lapides sunt quinq; vulnera. Solias est diabolus. & sic p̄
quinq; lapides. i. vulnera tandē occiditur. Si ergo istos
lapides continue in cophino cordis tui habueris virtutes
p̄ peccatū perditas rehabere poteris. & sic p̄gere cum
gaudio ad patriam tuā: id est vitā eternam.

Quod omnū viuētium in mūdo de beneficijs acceptio
est ingratiſſimus homo. **Lapi. cxix.**

Nota
q̄ habē
da sūt
nobis
contra
aduer-
sarios
anime.

Quidā rex senescallus habuit sup imperium suū
 cui⁹ cor ita eleuatum ⁊ exaltatum est q^o oēs op^o
 primebat q^o ad nutū eius oīa fiebant. Juxta
 palatiū impatoris erat quedā foresta sialib⁹ siluestribus
 plena: q^o ordinauit q^o fierēt diuerse fonee quas folijs co^o
 operiebant bestie subito in eas caderent ⁊ sic caperentur.
 Accidit q^o senescallus transiret per forestam ⁊ eleuātū est
 cor eius intantum q^o opinabatur q^o nullus maior eo esset
 in imperio. Qui vltimus equitās cecidit in vnā foneā
 quam exire nō poterat. Eadē die in eadē foneā leo cecidit
 postea symea. ⁊ tertio serpens. Senescall⁹ videns se circū
 uolutum istis bestijs timuit ⁊ clamauit. Cuius clamorem
 audiēs quidā paup nomine, Guido qui cū asino ducebat
 ligna de foresta de quibus victum q̄suiuit venit ad foneam
 cui promisit multas diuitias vt eū extraheret. Guido ait
 Charissime nihil habeo vñ viuere possim nisi colligā li
 gna si labore istius diei dimiterē danū incurrerē. Cui ei
 promittēs bona fide q^o ei de diuitijs p̄nderet si eū extra
 beret. Guido hoc audiēs ad ciuitatē iuit ⁊ lōgam corday
 secū portauit quā in foneā misit vt senescall⁹ se succinge
 ret ⁊ sic eū sursum traheret. Qua dimissa saltauit leo ass
 sup cordā ⁊ extractus est. Quo facto applausum ei fecit ⁊
 ad siluā cucurrit. Deinde iterū cordā misit in foneam ⁊ ec
 ce symea sup eam saltauit quas guido sursum traxit ⁊ ad
 siluā cucurrit. postea cordā descendere permisit ⁊ serpens
 sup eā saltauit quē etiam extraxit. applausum ei fecit ⁊ ad
 siluā cucurrit. Deinde miles clamauit. O charissime bene
 dicit⁹ altissim⁹ iā de bestijs sum liberatus cordam p̄mitte
 descendere q^o ⁊ factū est. miles se succinxit ⁊ guido eū ex
 traxit. deinde equū extraxerūt: statim senescall⁹ equū ascēdit
 et ad palatium regis venit. guido vero domi venit. vxor
 vidēs eū vacuum tristata est valde. Ille vero processum
 ei narrauit ⁊ q^o mercedē p̄dignam acciperet de quo vxor
 gauisa est. Adane vero guido ibat ad castrum mittēs la
 nitorē ad senescallum q^o ipse ibi esset q^o prima ⁊ secunda

Qui se
 exaltat
 humi
 liabit.

De in- vice negavit q̄ eū vnq̄ viderit: immo nisi recederet ip̄m
grati- crudeliter verberaret q̄d ⁊ fecit. qui dum tertia vice reuer
tudine- sus effec̄ ita crudeliter portari eū verberavit q̄ ipsum ses
sene- minuz reliquit. Q̄d autē exor̄ guidonis venit ⁊ ip̄m
scalli er- cū asino ad domū duxit ⁊ diu infirmat⁹ est ⁊ omnia bona
ga gui- sua in infirmitate ꝑsumpsit q̄ habuit. Dū autē san⁹ factus
donēq̄- effec̄ ⁊ vna dierū ligna colligeret vidit a lōge decē asinos
eū libe- oneratos cū fardellis ⁊ leonē a parte posterioꝝ sequentē
ranit. recto tramite versus guidonē eos duxit. Guido int̄ime re
spexit leonē ⁊ statim memoriā habuit q̄ ille leo effec̄ quē
de fouea extraxit. Leo cū ad eū venisset cū pede ei signuz
fecit vt cū asinis oneratis ad domū accederet: quod ⁊ fe
cogno- cit. Guido asinos secum domi duxit ⁊ leo sequebat quos
uit bñ- usq̄ Guido ad domū peruenit. Cū autē asini domū intra
factorē- rēt leo cū cauda applausum fecit guidoni ⁊ ad siluam cu
⁊ eū re- rrit. Guido ꝑ diuersas ecclesias ꝑclamare fecit si aliqs
muner- asinos amisset ⁊ nō est inuent⁹ vn⁹ q̄ ꝑfiteret se aliquem
ranit ꝑdidisse. ip̄e aperiens fardellos diuitias multas inuenit
vt pos- de quibus multum gaudens diues effectus est. Cum se
tuit. cunda die Guido ad forestā venit ⁊ instrumentū ferreuz vt
ligna scideret nō haberet respexit superi⁹ ⁊ vidit symeaz
quā de fouea extraxit que cū dētib⁹ ⁊ vnguibus tantū frā
gebat q̄ Guido sine labore asinū suū oneravit ⁊ domū est
reuerfus. Tertia vero die Guido ad forestam reuertitur et
cum sederet ad ꝑparandū instrumentū vidit serpentem
quē de fouea extraxit portatē lapidē in ore suo collocatū
triplici colore. Ex vna parte erat alb⁹ ex alia niger. ex ter
tia rubicūdus. Os suū aperuit ⁊ in gremio eius ꝑmisit ca
dere ⁊ recessit. Guido cū lapide ad vnū peritū accessit. qui
cū eū vidisset ⁊ virtutē ipsi⁹ cognouisset libēter cētum flo
renos ꝑ lapide dedisset. Guido ꝑo virtute lapidis mul
ta bona acq̄siuit ⁊ in militiā est ꝑmor⁹. q̄d intelligēs im
peratoꝝ eū ad se venire ꝑcepit ⁊ lapidē habere voluit ꝑo
pecunijs aut eum extra regnū mittere. Ait Guido. Dñe la
pidem vendam: sed vnum dico. Si modo valorem mihi

De sy-
mea ⁊
eiꝑ reco-
gnitio-
ne.

De res-
mune-
ratioe
serpen-
tis er-
ga bñ-
factorē

De sy-
mea ⁊
eiꝑ reco-
gnitio-
ne. quā de fouea extraxit que cū dētib⁹ ⁊ vnguibus tantū frā
gebat q̄ Guido sine labore asinū suū oneravit ⁊ domū est
reuerfus. Tertia vero die Guido ad forestam reuertitur et
cum sederet ad ꝑparandū instrumentū vidit serpentem
quē de fouea extraxit portatē lapidē in ore suo collocatū
triplici colore. Ex vna parte erat alb⁹ ex alia niger. ex ter
tia rubicūdus. Os suū aperuit ⁊ in gremio eius ꝑmisit ca
dere ⁊ recessit. Guido cū lapide ad vnū peritū accessit. qui
cū eū vidisset ⁊ virtutē ipsi⁹ cognouisset libēter cētum flo
renos ꝑ lapide dedisset. Guido ꝑo virtute lapidis mul
ta bona acq̄siuit ⁊ in militiā est ꝑmor⁹. q̄d intelligēs im
peratoꝝ eū ad se venire ꝑcepit ⁊ lapidē habere voluit ꝑo
pecunijs aut eum extra regnū mittere. Ait Guido. Dñe la
pidem vendam: sed vnum dico. Si modo valorem mihi

dederitis ad me redibit. Qui dedit sibi trecentos flores nos & tunc guido in archa sua inuenit que ab impatore reddunt. Qui admirans dixit. Vix mihi unquam lapide habuisti? Ille vero a principio usque ad finem narrauit quomodo senescallus in foueam cecidit cum leone symea & serpente & quod pro mercede vulneratus fuit a senescallo & quicquid a leone symea & serpente recepit. Hoc audiens impator commota sunt omnia viscera eius contra senescallum & ait ei. Quid est hoc quod audio de te. Ille negare non poterat. Cui imperator. O pessime magnam ingratitude fecisti guidoni ex quo de periculo mortis te liberauit & hic eum semiuivum reliquisti. O miser ecce bestie irrationales sicut leo symea & serpens mercedem ei reddiderunt pro bono: tu vero hodie contra bonum malum reddidisti. & ideo omnia que habes & dignitatem tuam guidoni dabis & te hodie in patibulo suspendendum iudico. Quod audiens satrape imperii eis placuit iudicium: & guido imperium regebat: & vitam in pace finivit.

Castigatio.

Aharissimi. Iste impator est deus qui omnia videt. Pauper iste est homo qui nihil ex se habet. Job. Audus egressus sum ex utero matris mee: nusquam reuertar illuc. Deus pauperem istum promouit quoniam eum dominum paradisi constituit. psalmus. Omnia subiecisti sub pedibus eius &c. Foueam in quam cecidit mundus est qui est plenus foueis. scilicet periculis quia totus mundus in maligno positus est. In isto mundo cecidit miser homo in multas foueis. Gen. ij. In sudore vultus tui &c. Leo in eadem foueam cecidit scilicet filius dei qui naturam humanam assumpsit & in miseria magna. xxiiij. annis vixit. ps. Cum ipso sum in tribulatione &c. Iste est leo de quo dicitur. Apocal. v. Vixit leo de tribu iuda &c. Deinde symea id est tua conscientia cecidit que ad modum symee lacerat ea que sibi displicent: quia semper contra peccatum marmurat. Item serpens cecidit in foueam scilicet prelati vel confessor qui cum peccatore debet descendere. id est condolere de eius peccatis. ij.

p ij

De punitione senescalli propter ingratitude

Deus omnia videt.

hō pec
cās ite
rū den
crucifi
git.

Corin. xj. Quis infirmatur et ego non infirmor. Item sicut
guido cum corda extraxit senescallū: sic filius dei cum cor
da passionis sue nos extraxit de fouea miserie et de pote
state diaboli. Sed miser homo hoc non obstante ingratus
inficitur deo quoties contra legē dei peccat. Guido erat
verberatus sic homo quando mortaliter peccat quātū in
eo est deum iterato crucifigit. leo deus dedit christo in quō
tum hominī decem asinos oneratos. i. omnia pcepta sub
eius potestate antiqua et noua dispensando cum homine.
Et si illa perfecimus ad eternas diuitias perueniemus
Guido ligna scindebat. i. conscientia tua simulat perpe
trare per que corpus et animam in die iudicij operiri po
teris propter que requiem eternam obtinebis: quia si con
scientiam agas ad gebennam ignis deduceris. Serpens
dedit ei lapidem triplici colore coloratum. Sic prelatus
et confessor per informationem sacre scripture poterit la
pidem. i. xpm obtinere. Ille lapis erat pulcher et albus.
Sic xps speciosus forma pre filiis hominum. Itē niger
erat per christi passionem. Rubicundus per sanguinis
effusionem. Qui ergo istum lapidē portat ille habet abū
dantiam sine defectu nec illi lapidem debet vendere a se
ipso nisi det tantum precium quātum christus exigit scilicet
per contritionem confessionem et satisfactionem. Sed
ingrati in patibulo infernali erunt suspensi. Electi vero
vitam eternam obtinebant. Quam nobis concedat qui
sine fine etc.

De subtili mulierum deceptione et deceptorum
excecatione. Cap. cxx.

De di
uisione
heredi
tatis
pari.

Darius regnauit prudens valde qui tres filios
habuit quos multū dilexit. Cū vero mori debe
ret totā hereditatē priogenito legauit. Scō
filio dedit oīa quę in tpe suo acquisiuit. Tertio filio iuniorū
tria iocalia preciosa dedit. scilicet annulū aureum: monile: pan
nū preciosū. Annulus illā virtutē habuit quod quicquid in digi
to gestabat gratiam oīum habuit intm quod quicquid ab eis pete

ret obtineret. Monile illā virtutē habuit q̄ quī eū in pe-
 ctore portabat q̄cqd̄ cor suū desiderabat q̄b̄ possibile esset
 obtineret. Pannus istam virtutē habuit q̄ quicūq; sup̄ eū
 sederet & intra se cogitaret vbi cūq; esse vellet subito ibi
 esset. Ista tria iocalia dedit filio suo minori vt ad studium
 p̄geret & mater ea custodiret & tpe oportuno ei daret. Sta-
 timq; rex sp̄m̄ emisit qui honorifice est sepultus. Duo pri-
 mi filij sua eius legata occupabant. Tertius filius annulū
 a matre recepit vt ad studium p̄geret. Cui mater dixit. fili
 sciētiā acquire & caueas a muliere ne forte annulum per-
 das. Jonatas annulū accepit & ad studiū accessit i sciētia
 p̄fecit. Post hoc cito quadam die in platea ei quedā puel-
 la occurrebat satis formosa captus eius amore eam secus
 duxit & continuo annulo utebat gr̄am oīm habuit & quic-
 qd̄ voluit ab eis habere obtinuit. Puella eius concubina
 mirabatur q̄ laute vineret cū tñ pecuniam non haberet.
 Rationem quadam vice cum letus esset quesivit dicens *de cau-
 tēla et
 dece-
 prione
 mulier*
 q̄ creatura sub celo nō esset quā magis diligeret: ideo si-
 bi dicere deberet. Ille de malicia non premeditans sibi
 dixit virtutem annuli esse talem. &c. At illa cum singulis
 diebus cum hominibus conuersari soles perdere posses.
 Ideo custodiam tibi eum fideliter. qui tradidit ei annulū
 quem cum re habere non posset fleuit amare: quia vnde
 vineret non habuit. Qui statim ad reginam matrem suaz
 est reuersus denunciāns ei annulum perditum. At illa. Si
 lī mi tibi predixit a muliere tibi caueas. Ecce iam trado
 tibi monile quod diligentius custodias: si perdidideris ho-
 noze et commodo perpetuo priueris. Jonatas monile re-
 cepit et ad idem studium est reuersus. Et ecce concubina
 eius in porta ciuitatis occurrit ei et cum gaudio eum re-
 cepit. Ille vt prius eam secum habuit. Monili in pecto-
 ctore utebatur et quicquid cogitabat habebat. Et sicut
 prius conuulsa multa habuit & laute vixit concubina mi-
 rabatur. quia nec aurum nec argentum videbat. cogita-
 bat q̄ aliū iocale apertatum esset quod sagaciter ab eo in-

daganit qui ei monile ostēdit ⁊ virtutem eius dixit. **Que**
ait: semper monile tecum portas : vna hora tm̄ cogitare
 posses q̄ per annum sufficeret tibi: ideo trade mibi ad cu
 stodiendum. At ille, **Timeo** q̄ sicut annulū perdidisti. sic
 perderes monile: ⁊ sic dānum maximūz incurrerem. **Que**
ait. O dñe iam per anulum custodiendi scientiam acqui
 siui: valde tibi fideliter p̄mitto q̄ sic custodiam monile q̄
 nullus posset auferre a me. Ille credens dictis eius moni
 le ei tradidit. Postq̄ omnia cōsumpta fuissent monile pe
 tit: illa sicut prius iurauit q̄ furtive ablatum esset. Quod
 audiens Jonatas flevit amare ⁊ ait. **Nōne** sensum perdi
 di q̄ post anuluz perditum monile tibi tradidi: perrexit
 ad matrem ⁊ totū p̄cessum ei renunciavit. Illa non modi
 cum dolēs dixit. **O fili** charissime quare spem posuisti in
 muliere iam altera vice deceptus es per eam et ab omni
 bus vt stultus reputaris. ammodo sapientiā addiscas: qz
 nihil habeo tibi nisi pannū preciosum quē pater tuus tibi
 dedit ⁊ si illū perdidideris ad me amplius redire non va
 leas. Ille pannū recepit. ⁊ ad studiū perrexit cōcubina et
 vt prius eū gaudēter recepit. Qui expādens pānum dixit
Charissima istum pānum dedit mibi pater meus ⁊ ambo
 posuerunt se super pannum. Jonatas intra se cogitabat
 vtinam essemus in tanta distantia vbi nullus hominū ve
 nit ⁊ sic factum est. Fuerunt em̄ in fine mundi in vna fore
 sta que multum distabat ab hominibus. Illa tristabatur
 ⁊ Jonatas votum vouit deo celi q̄ dimitteret eam bestijs
 ad deuorādum donec redderet ei annulum ⁊ monile. que
 promisit facere si posset. Et ad petitionem concubine Jo
 natas virtutem panni dixit. scilicet quicūqz super eo quie
 sceret et cogitaret vbi esse vellet. ibi statim esset. Deinde
 ipse se supra pannū posuit ⁊ caput eius in gremio suo col
 locauit ⁊ dū dormire cepisset ipsa partem pāni supra quā
 sedebat ad se traxit. At illa cogitabat vtinā essem in loco
 vbi mane fui qđ factum est. ⁊ ionatas dormiēs in foresta
 māsit. Cū autē de somno surrexisset ⁊ pānum ablatū a cō

Scdo
 qualr
 cōcubi
 na dece
 pit io
 natā.

Qualr
 cōcubi
 na ter
 tio de
 cepit
 ionatā

cubina vidisset fletit amarissime nec scivit ad quē locum
 pergere deberet. Surrexit ⁊ signo crucis se muniens per
 quandā viā ambulavit per quā ad aquā profundā venit
 per quā transire oportebat que tā amara ⁊ feruida fuit q̄
 carnes pedum vsq; ad nuda ossa separabat. Ille vero de
 hoc cōtristatus vas de illa aqua impleuit: ⁊ secū portauit.
 ⁊ vltorius veniēs cepit esurire vidēs quandā arbozem de
 fructu eius comedit ⁊ statim factus est leprosus de fructu
 illo etiam collegit ⁊ secū portauit. Tunc veniēs ad aliam
 aquā trāsiuit que aqua carnes pedum restaurabat vas de
 ea impleuit ⁊ secū portauit. ⁊ vltorius procedēs cepit esu
 rire vidēs quandā arbozem de cuius fructu cepit ⁊ comedit
 ⁊ sicut per primū fructū infectus erat sic per scōm fructum
 a lepra est mūdatus. De illo fructu etiam attulit ⁊ secum
 portauit. Dum vero vltorius ambularet vidit quoddam
 castrum ⁊ duo hoies ei obuiabāt querētes quis esset. At
 ille medicus peritus sūm. Qui dixerunt. Rex istius regni
 manet in isto castro ⁊ est homo leprosus si cum a lepra cu
 rare posses multas diuitias sibi daret. At ille. Etiaz. Qui
 adducētes ipm ad regē dedit ei de scō fructu ⁊ curatus
 est a lepra. ⁊ de secunda aqua ad bibendum que carnes ei
 restaurabat. Rex ergo multa donaria ei cōtulit. Ionatas
 igitur inuenit nanem de ciuitate sua ⁊ illuc transfretauit.
 Rumor per totam ciuitatem exiuit q̄ magnus medicus
 aduenisset: cōcubina sua que ei abstraxerat localia ad mor
 tem infirmata est mittens pro medico isto. Ionatas igno
 tus est ab omnibus: sed ipse eam cognoscens dicit q̄ me
 dicina sua non valeret ⁊ nisi prius confiteretur oia pecca
 ta sua ⁊ si aliquē defraudasset q̄ redderet. Ista vero alta
 voce confitebatur quomodo ionatam decepisset de annu
 lo monili ⁊ pāno: quomodo eum in loco deserto reliquis
 set bestis ad deuorandū. Ille hoc audiēs dixit. Dic mihi
 oia vbi sunt ista tria localia. At illa. In archa mea. ⁊ de
 dit ei clauē arche ⁊ inuenit ea. Ionatas ei de fructu il
 lius arboris qua lepram recepit ad comedendum dedit

De res
 riētia q̄
 est ma
 gistra
 reruz.

Quatr
 fons
 tas res

opera
ut oia
missa

et de aqua prima que carnem ab ossibus separavit ad bibendum ei tribuit. et cum gustasset et bibisset statim est arefacta et dolores interiores sentiens lachrymabiliter clamauit. Jonatas cum iocalibus ad matrem suam perrexit de cuius aduentu totus populus gauderat. Ille vero matri a principio vsq; ad finem narravit quomodo deus eum a multis malis et periculis liberavit et per aliquos annos vixit: vitam suam in pace finivit.

Choralisatio.

Quoniam. Ille rex est dñs noster iesus xps. Regina mater ecclesia. tres filij boves in mundum viventes. Per primum intelligo divites et mundi potentes quibus dat deus mundi voluptatem. Per secundum mundi sapientes qui per sapientiam mundana quicquid habent acquirunt. Per tertium filium bonum christianam ab eterno electum cui dedit deus tria iocalia. Scilicet anulum fidei: monile sue gratie vel spei. et pannum charitatis. Vnde quicumque anulum fidei portaverit gratiam dei et hominum et amorem bene poterit inter quos quicumque desiderat obtinebit: sicut scripsit apostolus. Si habueris fidem ut granum sinapis poteris dicere huic monti transferretur et transferretur. Si vero in pectore hoc est in corde monile spei habueris cogita quod volueris et quod iustum est obtinebis. Unde evangelista dicit. Petite et accipietis. querite et invenientis. Et ad cor. Saepe salvi facti sumus. Si vero pannum charitatis habueritis ubicumque esse volueritis obtinebitis. Apostolus ad Cor. ij. Charitas non que sua sunt querit: sed que iesu christi. Et. j. Job. iij. Deus charitas est. Sed ista tria iocalia sepius perdit homo in studio huius mundi per concubinam suam. scilicet carnem. scilicet per carnalem concupiscentiam: quia caro spiritui adversatur. Concubina traxit panem a ionata ipso dormiente: sic caro sepius charitatem ab homine trahit per peccatum mortale. et eum in peccatis dormientem dimittit hominem ab omni gratia et adiutorio dei quod dicitur in peccatis facit. Jonatas excitatus a somno fleuit amarissime. Sic tu postquam excitatus fueris a somno peccati et te inveni-

sine gratia & virtutibus merito fieri poteris. Quid ergo est
 faciendum. Surge velociter per opera misericordie et sig-
 gna te signaculo sancte crucis in pectore & inuenies viam
 salutis. Perge quousque inueneris aquam per quam caro se-
 paratur ab ossibus. Aqua illa est contritio que tam ama-
 ra debet esse quod debet separare carnem. id est carnales delecta-
 tiones ab ossibus. id est peccatis in quibus deum offendisti
 et vas cordis tui de hac aqua debes implere. et quod diu in
 hoc mortali corpore fueris contritionem in corde habeas.
 deinde ulterius debes procedere & fructum arboris come-
 dere. Ille fructus est penitentia per quam anima sustentatur
 corpus denigratur sepius admodum leprosi. Illum fructum
 debes colligere & tecum semper portare. Cum ulterius pro-
 cessisset venit ad scdam aquam per quam caro erat restau-
 rata. Aqua ista est confessio que restaurat virtutes perdis-
 tas. Cum vero ulterius pergeret de fructu secunde arboris co-
 medit & curatus est. Fructus ille est fructus penitentie scilicet
 orationis: ieiunij & elemosyne. De istis fructibus
 debes semper portare tecum vt si a casu aliquem regem le-
 prosum inueneris ipsum cures. Rex iste dicitur homo per
 peccatum infectus qui per fructum confessionis & aquam con-
 strictionis curari poterit. Duo que sibi in via occurrerunt
 & ad curandum te ducunt sunt timor dei & gebenne propter
 que homo declinat a malo & facit bonum. Mares que Jo-
 natan duxerunt ad patriam sunt diuina precepta que nos
 ducunt ad gaudia eterna: sed oportet nos prius videre
 concubinam. scilicet carnem spiritui contrariam & eam in le-
 cto carnalis concupiscentie inuenies. Da ei de fructu peni-
 tentie cum aqua contritionis per que duo intimescat hoc
 est eleuetur per bonam deuotionem ad recipiendum ingu pe-
 nitentie. & sic poteris spiritum deo reddere cum iocalibus. id est
 bonis virtutibus ad patriam regni celestis peruenire. Ad
 quam nos perducatur pater & filius & spiritus sanctus.

Contritio
 peccati de-
 bet esse
 amara

De gloria mundi & luxuria que multos decipit et
 ad interitum deducit.

Capitulum, cxxi.

Olim erat quidam rex qui habuit duos milites in una ciuitate. vnus erat senex alter iuuenis. Senex erat diues et pulchram puellam propter eius pulchritudinem in vxores duxit. Iuuenis miles erat pauper et quandam vetulam locupletam propter diuitias accepit quam miles non multum dilexit. Accidit semel quod miles iuuenis per castrum senis militis ambularet et vxor senis militis in quadam fenestra in solatio sedebat et dulciter cantabat. Iuuenis cum eam vidisset captus est amore eius et in animo cogitabat. Melior esset combinatio inter me et illam iuueniculam quam inter ipsam et virum suum qui est homo senex et impotens: et quod vxor mea esset vxor eius: et ab illo cepit eas diligere et cinodia dare. Vna etiam miro modo eum dilexit et quasi potuit ad eum accessit et omnibus viribus nitebatur si possibile esset in virum accipere post mortem viri sui. Erat autem fenestram castrum senis militis arbor ficus in qua omni nocte philomena residebat que dulciter cantabat: propter cuius cantum domina singulis noctibus surrexit et ad fenestram perrexit et per magnum spacium ibidem expectabat ut cantum philomene audiret. Cum hoc percepisset vir eiusque singulis noctibus surgeret ait ei. Charissima qua de causa singulis noctibus de lecto surgis? Que respondit quod super arborem ficus omni nocte resideret philomena que tam dulciter cantat quod oportet me surgere eam audire. Miles hoc audiens de mane surrexit: et cum arcu et sagitta ab arborem ficus perrexit. philomenam occidit et cor extraxit et vxori presentauit. Domina videns cor philomene amare fleuit dicens. O bona philomena fecisti quod debuisti ego sum causa mortis tue. statim nuntium ad iuuenem militem misit nunciando ei crudelitatem mariti eo quod philomenam interfecisset. Miles hoc audiens commota sunt omnia viscera eius et ait in corde suo. O si constaret isti crudeli actus esset amor inter me et suam vxorem peius me tractaret. Armavit se duplici armatura et castrum intrauit senem militem occidit. Post hoc cito moritur vxor sua et post hoc eum ma-

Lupicij
riamul
tos de
cipit.

Mul
ta com
mittun
tur ho
mici
dia pp
luxu
riam.

gno gaudio vxorem senis militis in matrimonium duxit
et ambo longo tpe vixerunt et in pace vitam finierunt.

Thozalisatio.

Quoniam. Per istos duos milites intelligere de
bem⁹ moyses pp betā et dñm nrm iesuz xpm. Xps
erat senex q̄ ab eterno iuenculā desponsauit. scz
legem nouam. Moyses erat iuuenis qz in tpe factus. qui
legem antiquā desponsauit. Arbor in qua philomena can
tauit est cruz in qua xps pepedit. Philomena est eius hu
manitas que dulciter cantabat qñ patrem celestem p ge
nere humano rogauit. Sed iudei non poterāt pati q̄ dñs
surgeret de lecto id est q̄ tot surgerēt d̄ lecto peccati et xpm
sequerent ideo eius humanitatem occiderūt: cor ei extra
xit. i. amorem quē nobis ostendit. i. culibet xpiano ostens
dit vt a peccato quiescat et deo fideliter seruiat. Moyses
armauit se duplici armatura et leonem occidit et armauit
se cerimonijs et circuncisione. et non tantum peccata ei sed
oim fidelium a primo parente vsqz ad aduentū xpi ipm oc
ciderunt sicut est scriptū. Ipse peccata nostra in corpore suo
tulit. Quid sequitur postea. Ecce moyses. i. quilibet fide
lis homo qui desiderat ianuaz celestis regni intrare oportet
tetyt legem desponsat. Juxta illud. Marci. Qui credide
rit et baptizatus fuerit saluus erit. etc.

Moy
ses ar
mauit
se du
plici ar
matur
ra.

**De adulteris mulieribus et execratione quorundā prela
torum.**

Capitulum. cxxij.

Quies quidam perrexit vt vineā suam vindemia
ret. vxor autem eius putans ipsum diutius mo
raturum amasium habuit pro quo misit vt cito
veniret. qui venit et cameram intrauit. et cum ambo in stra
tu essent venit miles. s. maritus ramo vinee in oculo percussus
ostium percutit. et illa tremebunda aperuit: prius tñ
amasium abscondit. Miles ergo intrans oculū voluit et
lectū vt quiesceret parare iussit. Tunc vxor timens ne ama
sium in camera latitantem videre posset. marito ait. Quid
festinas ad lectū. dic mihi qd accidit. Illo vero referente

de cau
telam
licris
ipud
cerquō
execat
virum.

illa respōdit. Dimitte me inquit dicit sanam oculum et te medicinali confirmē ne illo forisā morbo alterum similiter amittas. qđ ille sustinens os suum illa quasi pro medicina supra mariti oculum sanum apposuit: et manu amissio innuens ille recessit: quo facto dixit vxor marito. modo secuta sum qđ nullam malū oculo sano eueniet. iam lectus ascende et quiesce.

¶ Moralizatio.

Quārisimi. Ille miles est platus ecclesie qđ h3 sanctam ecclesiā custodire et oues sibi traditas regere. Vxor adulterata est anima que sepius p peccatum dyabolo adberet. Miles percutit oculo quoties platus munerib9 execat qđ scriptus est. Ecclesia. xx. Vana nera excecant oculos iudiciū. sic qđ necesse habeat cameras bonevite intrare et oēm auariciam et cupiditatē a se excutere per penitentiā: tunc audacter dy ostiū cordis sui percutere: tunc vxor. i. anima aperiet et gloriā dei recipiet. Sed heu. sepe per carnales affectiones et mūdi blanditias oculum sanum. s. cordis cum quo deberemus deum contemplari obfuscant per mūdi vanitates et carnis voluptates in tñ qđ periculū suspēsi et subditoꝝ nō poterit aduertere et per penitentiam emendare. Studeat ergo vnusquisqđ sic oculos mentis ad deum dirigere vt possit omne velamen peccati expellere.

¶ Quod iuuenule per parentes sunt a luxuriosis coercēde et voluntati pprie nō relinquende. Cap. cxxiij.

Miles quidam erat qui peregre pficiscens commisit vxorē em socruī sue seruandam. i. matri vxoris sue. Vxor aut post decessum mariti quendam iuuenem amauit qđ matri indicauit. Illo vero statim sibi fauens uxorem accersit quibus epulantibus miles adueniens ostiū pulsauit. statim vxor surgens amasium in lecto abscondit et post hoc ostiū marito aperuit. Qui cū intrauit precepit vt lectus pararetur. Lassus namqđ quiescere voluit. Vxor vero turbata quid faceret cogitauit. Qđ

videns mater ait. Non festines filia lectum parare donec
mōstremus marito tuo lintbeū quod fecimus. Mater eri
gens lintbeum q̄tum potuit pervnū cornu alterū filie ad
subleuandū dedit ⁊ tādiu lintbeū extenderūt donec ama
sus est egressus ⁊ sic maritus delusus est per extensionem
lintbei. Quo facto ait mater filie sue. Nūc extēde lintbeū
super lectum mariti tui qđ manibus tuis et meis contex
tum est.

¶ Moralizatio.

Quāristissimi. Miles iste est qlibet homo qui post
baptismum pergit tanq̄ peregrinus mūdo isto
sic q̄dū hic sum⁹ pegrini sumus. ps. Ego pegrī
nus sum ⁊ filius matris mee. Sed in illa peregrinatione
vxoꝝ. i. caro sepe adulterat cū viris ⁊ cupiscēris. Mi
les ad hostiū pulsat quotiens recordat qđ ⁊ q̄tum ⁊ deū
deliquit ⁊ ideo tenetur pulsare. i. orare: ieiunare: ⁊ elemos
ynam dare et alia bona opera facere ⁊ sic poterit camerā
bonevite intrare ⁊ in p̄dictis dinitijs quiescere. Sed vxoꝝ
idest caro sepe percipiens qđ homo penitentiaz pponit fa
cere turbatur quia nō sustinet libenter ad agendū penitē
tiā. statim mater. i. mundus hoc percipiens erigit lintbea
men. i. mundi vanitatē in q̄bus nū homo delectat qđ peris
culū pp̄tiam non advertit qđ est dolendum.

¶ Quod mulieribus non est credendum neq̄ archans
committenda quoniam ip̄e iracunde non celant.

Capitulum. cxliij.

Quidam miles generosus quendā regem a quo
feudatus erat grauter offenderat: misit ad eū
milites vt pro eo intercederent. Uix enim amī
citiā sub hoc pacto obtinuerunt scilicet quod ad curiaz
eius pedester et equester pariter veniret. id est semicquitās
et semiambulans. qđ duceret secum amicum fidelissimū
⁊ solatorem optimum: inimicū perfidissimū. Miles
multū contristatus cogitare cepit quomodo hoc implere
posset. Quadam vero nocte cū peregrinū quendā hospī
tio recepissent dixit vxoꝝi sue. Scio qđ pegrini p̄tiam

de cas
telaves
tulay

ptam pecuniã secum portant volo ergo si tu suaseris eum
 interficere ⁊ pecuniam eius obtinebimus. At illa bonum
 est consilium. Lunctis ergo dormientibus circa diluculũ
 surgit miles excitans peregrinum ⁊ abire iubet et vnum
 de suis vitalis in frustra scidit ponens eum in sacco: dein
 de vxorem suam excitat dans sibi saccum vt in angulo do
 mus absconderet dicens. Tantum caput ⁊ crura cum bra
 chijs in hoc sacco posui: corpus autem in nostro stabulo se
 pelui. bis dictis aliquantulam pecuniam sibi ostēdebat
 ac si illam peregrino mortuo abstulisset. Cum autem dies
 adesset ⁊ domino suo se presentaret accipiens a dextris ca
 nem ⁊ paruum filium in gremio ⁊ vxorem a sinistris ad ca
 strũ perrexit. Cum castro domini sui appropinquaret dex
 trum crus supra dorsum canis sui velut equitans posuit ꝑ
 alterum gradiendo sicq; pedester ⁊ equester castrum domi
 ni sui intravit. Quoviso rex cum astantibus mirabat. At
 ei iudex. Ubi est amicus tuus fidelissimus. Qui statim eua
 ginans gladium suum canem grauer vulnerauit: qui cū
 clamore ⁊ dolore fugit. Deinde miles eum reuocat ⁊ ca
 nis ad eum venit. Ecce fidelissimum amicum meum. Cui
 rex. verum dicit. Ubi est ioculator tuus. Cui miles. Ecce
 paruulus filius meus ante me ludit: magnum solatid mi
 bi facit. ait rex. vbi est maximus inimicus tuus qui statim
 dedit alapam vxori sue dicens: quare tu tam impudice re
 spicis dominum meum regem. illa statim respondit. O ma
 ledicte homicida quare me percutis: nonne in domo tua
 propria lamentabile homicidium perpetrasti? pro modi
 ca pecunia peregrinum occidisti? Iterum miles dedit ei ala
 pam dicens. O maledicta cur filium tuum depingere nõ
 formidas. que statim iracunda tota facta est. Venite osten
 dā vobis saccum in quo occisi peregrini caput ⁊ brachia
 posuit ⁊ stabulum in quo eius corpus sepeliuit. Cum ve
 nissent vt experirentur ⁊ locum eius vxor ostenderet cito
 effodientes visis carnibus vitulinis obstupuerunt. Astu
 tiam militis cognoscentes dignis laudibus eum extule

An
 hier ira
 cūda ⁊
 bis nõ
 parit
 ⁊ nihil
 celat.

runt. qui postea domino suo regi specialis dilectionis vinctulo est annexus.

Capitulum. lxxv.

Adarissimi. Miles iste qui sui regis gratiā perdidit est peccator: q̄ ad obrinendā grām dñi sui p̄mittit intercessores deo. s. dilectos hoies quasi cōsanguineos ⁊ amicos. Ut aut̄ dño suo satisficiat pedester veniat ⁊ equester. Pedeſter. id est terrena ⁊ tēporalia quasi delectabilia cōculcando. Equester vero toto cordis desiderio celeſtia contēplando. S; canē quoq; a dextris pro amico fidelissimo secum ducat. i. angelam suam bonam vel p̄byterū qui animam suam h; custodire qui licet sepius gladio suoz criminum vulneret ⁊ offendat res currit tamen fideliter vt inimicos que sua secreta coram familia p̄ncipis ⁊ amicos tenebit. Jocolatores. i. puerū paruum in gremio est consciētia q̄ si bene regulatur multū delectat. Uxorem vero a sinistris pro inimico perfidissimo ducat. i. carnis mollidem vel demonū qui sua secreta coram cunctis angelis atq; sanctis imminēte mortis hora in perditionez sui detegit ⁊ reuelat. Tunc merito laudabitur miles sapiēs ⁊ discret⁹ qui predicans fallacias sic fefellit occulte vitium mactādo ⁊ in secreto domus in angulo suo terrando nec occulte homicidiū perpetrādo: id est corpus proprium in cubiculo flagellando: aut secreta pectora p̄sciētia lachrymis intensis imitando: nec tñ homicidiū p̄petrando modū debitū non excedēdo: sed ieiunijs ⁊ orationibus ⁊ alijs bonis operibus sapienter et in omnibus assistendo per que tandem domini sui gratiā quam perdidit rebabebit.

Conulieres non solum pandunt secreta s; ad hoc mētiuntur plura.

Capitulum. lxxv.

Erant duo fratres quorum vnus laicus alter clericus. Laicus sepe audierat a fratre suo q̄ mulieres secretum alicuius non poterant occultare. Cogitabat experiri hoc cum vxore sibi dilecta cui dī

fit vna nocte. Charissima secretum habeo tibi pandere si
 certus essem quod nulli diceret: quod si contrarium faceres confusio
 intolerabilis mihi esset. At illa. Domine noli timere vnum cor-
 pus sumus: bonum tuum est meum et econuerso: etiam malum
 similiter. Qui ait. Cum ad priuata accessissem ut opus na-
 ture facerem corpus nigerrimum a parte posteriori euolabat
 de quo sum contristatus. Que ait. Letus esse debes quod a ta-
 ta passione es liberatus. **M**ane vero mulier surrexit: ad
 domum proximi suauit et domum dixit. O domina charissi-
 ma potero tibi pandere aliqua secreta. Que ait. Ita secu-
 re sicut aie tue. Que dixit **A**dmirabilis casus accidit mari-
 to cum nocte ista accessit ad priuata ut opus nature faceret
 certe duo nigerrimi corpora a parte posteriori euolabant: de
 quo multum doleo. Et illa ad aliam vicinam narravit de tribus.
 Et tertia de quatuor. Et sic ultra quod ille diffamatus est quod
 sex corpora de eo euolassent. Ille turbatus de rumore quocum-
 que populum cui narrat rem gestam quomodo mulier evoluit experiri
 si sciret secretum tenere. Post hoc moritur vxor eius et ille de-
 nobis intrans. literas didiscit tres. Quarum prima est
 nigra: secunda rubea: tertia candida.

Choralisatio.

Charissimi. Ille qui malitiam mulierum probauit
 potest dici homo mandans qui conamine toto la-
 borat ut bona mundana acquirat et cuius sepe cre-
 dit sine offensione euadere cadit in mille ut qui cadit in
 superbia cadit in multos alios defectus contra salutem anime
 sue. Et hoc est corpus nigrum a parte posteriori exire. id est pec-
 catum in effectum. et sic homo diffamatur et non tantum per
 vxorem propriam sed per vicinas alias: scilicet per
 quinque sensus. Fac ergo tu sicut ille: collige populum. id est omnia
 preterita et presentia facta tua et purga te per viam confes-
 sionis: et tunc poteris cenobium bone vite intrare et in tri-
 bus literis studere per quod studium acquiris brauium eter-
 num. Prima litera est nigra et est recordatio peccatorum
 que tamen nigra et grando sarcina torquens et cruciat quos

Secre-
 ta mu-
 lieribus
 non pa-
 da.

fidie pectus tuum cum recordatione pene infernalis. Se-
cunda litera est rubea ⁊ est recordatio rosei sanguinis tui
creatoris que in cruce pro te misero peccatore de quinq;
riualis suis suum misericorditer abundanter tribuit. Ter-
tia litera est candida et est desiderium celestium gaudiorum
et eorum qui sequuntur agnam dei in albis quocunq;
ierit. Si ista tria in corde firmiter nobiscum habuerimus
sine dubio regnum eternum obtinebimus.

Ad quod ⁊c.

Quod mulieribus in nullo est credendum
presertim de secretis. Exemplum iocale.

Capitulum. cxxvj.

Macrobius refert qd puer quidam romanus no-
mine papirius semel cum patre senatum sapien-
tium intravit ubi quoddam secretum consilium
preceptum erat sub pena capitis custodiri. Cum puer esset
reuerfus ad domum mater eius interrogavit puerum quid con-
sules occultari sub pena capitis statuisent. At puer. non li-
cet te scire quam precipitur occultari. Audies hoc mater pro-
mcepit precibus: promissis: minis: ⁊ verberibus puerum
ad reuelandum secretum inclinare. Tandem puer ut sa-
tisfaceret matri ⁊ secretum teneret dixit. hoc est consilium
verum sit melius qd vnus vir plures ducat mulieres vel
vna mulier ducat plures viros in matrimonium: quo di-
cto mater alijs feminis romanis secretum hoc proposuit
Que altera die cum turba magna indeliberate venerunt
ac senatores petentes potius vnam duobus qm duas fe-
minas vni viro nubere. Senatores vero pauentes vere-
cundi serus tam impudicam insaniam mirabantur quidnam
sibi vellet tanta seminarum intemperies vt parue rei pro-
digium ⁊ tam inuerecunda postulatio quid sonaret. Puer
papirius hoc videns dixit senatoribus rem gestam. qui
puerum commendantes statuerunt qd hic puer semper se-
natui interesset in consilio.

Quod
papi-
rius sa-
tisfecit
caute
petitio-
ni mas-
tris.

Uxorialis factio.

9 5

Quarrissimū. Iste puer est quilibet homo purus puritate vite qui cum patre. i. plato intrat filium sapientium. i. religionum in quo tractatur salus et sapientia anime que non omnibus exponenda est sicut decet omnibus secundum statum suum et penitentiam quam a proprio sacerdote recipi non debet alijs reuelare. et multa alia sunt que non debent recitari. **P**ater homo est mundus iste qui suadet homini religionem dimittere secreta pandere: hoc est in corde non retinere: sed potius veritatibus se subiacere: et si non poterit hominem sic seducere tunc per minas. i. tribulationes et paupertates ipsum intendit seducere. **F**ac ergo tu sicut puer papyrus mundum despicias per voluntariam paupertatem et ostendas ei quod due femine. id est diuersa vitia carnalis delectationis potius debent tradi sub custodia rationis quam quod ratio suppeditetur sub voluntate et delectatione momentanea. **S**ed sine dubio certum est in corpore potius vult eligere quam ratio suppeditetur sed nullo modo assentire debes: sed e converso potius et sic per consequens puer papyrus. i. homo purus poterit permanere inter sapientes et virtutes bonas habere. i. inter viros sanctos siue sanctas continue poterit verba salutis audire et vitam eternam obtinere. **Q**uam nobis etc.

De iusticia et equitate disertissimi iudicis christi per occulta iudicia. Capitulum cxxviij.

Miles quidam tyrannus erat qui per multa tempora quedam famulum fidelem tenuit ac in omnibus prouidentiam. **Q**uadam vero die cum ad nudinas cum eodem seruo per nemus transiret accidit quod miles triginta marcas argenti in medio nemoris perderet famulo ignorante. **C**um pecunia non inueniret famulum interrogauit si pecuniam inuenisset. qui statim negauit et iurare cepit quod nihil sciret verum dixit. quia non inuenta statim pedem famuli amputauit: et eo relicto domi perrexit. **E**rat prope viam quidam beremita qui cum fletum et clamorem famuli audiret velociter ei occurrit. **A**udiuisset confessionem ipsius: et dum cognosceret eum innocentem ad hospitium suum in humeris suis portans misericorditer procurauit. **D**einde oratorium suum

Intrauit ⁊ domino improperauit q̄ nō esset iustus iudex
 eo q̄ illū innocentē hoīem pedem suum perdere permi-
 sisset. Cūq; diutius orasset ⁊ fleuisset ⁊ dño quasi pro fal-
 so iudicio quodāmodo improperasset. venit ad euz ange-
 lus dicens. Nunq̄d legisti in. psal. Deus iudex iustus for-
 tis ⁊ patiens. At ille. Absolutiēs legi illō ⁊ credidi ex to-
 to corde. sed hodie errani aut ille miser q̄ pedē suum per-
 didit sub velamine cōfessionis decipit me. Rñdit angel⁹.
 Moli loq̄ aduersus dñm iniquitatē q̄ oēs vie eius veritas
 ⁊ iudicia ei⁹ eq̄tas. Cōmēda memorie q̄ sepi⁹ legisti. iu-
 dicia dei abyssus multa. Scias itaq; hoīem illū pedē suū
 p̄ culpa veteri pdidisse. Mā ante multa tpa cū eodē pede
 matrē suā p̄cipitauit maluoole de quadā biga pro quo fa-
 cto postea nunq̄ pdignā penitētiā egit. Miles ille dñs
 suus volebat dextrariū emere ad p̄grēgandū maiores di-
 uitias in detrimētū aīe sue: ⁊ ideo iusto iudicio dei perdi-
 dit pecuniam. Quidā pauper fidelis cū vxore ⁊ parulis
 suis quotidie dño supplicabat vt dignaretur sibi in necel-
 sarijs prouidere qui pecuniā inuenit ⁊ confessorī suo ob-
 tulit dispensandam. Quī circūquaq; sciscitando veraci-
 ter illum inuenire non potuit cuius erat. Ergo eidē pau-
 perī partem eiusdē pecunie tribuit p̄pter deum: residuaz
 alijs pauperib⁹ erogauit. Done ergo custodiam ori tuo
 ne dño aliquatenus improperes vt fecisti cum ipse sit iu-
 dex verus fortis ⁊ patiens.

Capozalisatio.

Quārisimī. Miles iste pōt dici quilibet bonno
 platus q̄ d̄z indui armatura dei: vt possit stare
 firmiter contra insidias diaboli. famul⁹ fidelis
 est subditus in oīb⁹ plato suo obediēs. Prelatus ille h̄z
 thesaurum. s. animas ad custodiendum quas sepe ex ne-
 gligentia sua pdidit. Quid ergo est faciēduz. certe debet
 diligētē q̄ diu est in vita inquirere salutē anime ⁊ si inue-
 nire non poterit amputet pedēz dextrum subditi hoc est
 d̄z talem rebellē castigare ⁊ euz ab ecclesia amputare do-

Judi-
 cia dei
 sunt di-
 uersa.

Quā-
 diu su-
 mus in
 h̄z mun-
 do de-
 bem⁹ q̄
 rere sa-
 lutem.

nec cognoscat se deliquisse. Sed dic mihi quò. Ecce famulus
 tuus postquam amisit pedem cepit clamare. sic peccator per confessionem
 nunc clamavit dicit propheta. Clama ne cesses quasi tuba ex
 alta vocem tuam etc. Ad cuius clamorem heremita. i. discretus
 confessor huius est portare in humeris suis hoc est eum in for
 mado predicando penitentiam dando et in domum ecclesie introducendo
 pro opera misericordie: et huius pro eo intercedere ad dominum. non ei improprie
 ratio sed deum intime deprecando ut tale perversum conseruet et
 custodiat. quod aliqui cum pede. i. affectu de perversa matre sua.
 ecclesiam precipitavit quod tunc in eo fuit quoniam divina precepta non
 custodivit. Angelus quod heremitam informavit est conscientia pura
 non ficta cuiuslibet prelati et confessoris: quod eos ligat et ducit ut
 ad clamorem peccatoris cito ei occurrat et in domum dei cito in
 troducat. Pauper quod pecuniam inuenit est christus quod aiam sepe
 custodit ne labat in infernum: donec peccatorum pro penitentiam resur
 gat: et sic aiam mundam a christo recipiat: quod sine eo nullum bonum
 possumus facere. Done ergo tu peccator custodiam oratione tuo:
 ne aliquid contra deum dicere presumas. Deus enim est in
 stitutus iudex: fortis et patiens. ideo non dicas quare fecit me et
 post hoc dimisit me cadere. Vel alio modo potest redu
 ci. Iste vero miles potest dici primus parens Adam: cui
 deus dedit infinita bona: quod eum constituit dominum omnium crea
 turarum. psal. Dia subiecisti sub pedibus eius etc. famulus
 tuus fidelis est ratio: quod in eo dominatur quod diu in puritate vite
 remanserit thesaurum paradisi quem deus ei commisit pro se et here
 ditibus habet. Sed adam volens plura acquirere quoniam appetebat
 ut alter deus esset: statim thesaurum paradisi perdidit: et
 tunc pedem dextrum famuli amputavit: quod seductus. s. per
 eum per sensualitatem non per rationem preceptum divinum vilipen
 dit: sed oleum misericordie clamando petiit in valle huius mundi quoniam
 in sudore suo panem acquisit. Cuius miseriam videns dei
 filius de celo descendit et eum pro proprio sanguine redemit:
 et in domum dei duxit quoniam infernum spoliavit. Ipse peccata
 nostra in corpore suo portavit quoniam pro nobis miseris peccatoribus
 mortuus est. Pauper qui inuenit thesaurum est christus qui pe

Dicen
 da pri
 us sunt
 consideranda.

radium obtinuit non p se s; p oibus qui eū diligūt. be-
nēta deū deprecatus est: sic xps in passione per carnē ince-
pit timere qñ dixit. Si possibile est transeat a me calix iste
& rogauit p genere humano. Studeamus igit ꝛc.

Be hominib⁹ iniuste aliena bona occupātib⁹ gravis
erit in extremis disceptatio. **Lapi. cxxviii.**

Maximianus regnauit: in cui⁹ imperio erāt duo
militēs: quoz vn⁹ erat iustus & timēs deū: alter
vero cupidus & diues qui magis studuit place-
re mundo q̄ deo. Miles iustus quandam terram annexā
terre cupidi habebat: quā cupidus toto conamine deside-
rabat habere. sepius ad militem iustum perrexit. aurum
& argentū obtulit q̄tum volebat si terram illam ei vende-
ret. ille vero semp̄ renuit sic q̄ tristis recessit. Sed cogita-
bat quō eū deciperet. Acciditq̄ iustus moreretur. q̄ audi-
ens cupidus cartā noīe defuncti scribi fecerat quō defun-
ctus in vita sua pro quadam summa pecunie ei terraz quā
desiderabat vendidit. Quo facto tres hoīes precio cōdu-
xit vt ei perhiberent testimonium. Cum quibus ad defun-
ctum accessit & sigillum eius inuenit in camera vbi defun-
ctus iacuit omnes expulit exceptis suis testibus. Deinde
coram testibus sigillam in manu defuncti posuit & pollicē
super sigillum: ita quod cum pollice mortui cartam suam
signauit: dicens. Ecce estis testes huius rei. Qui dixerunt
sumus. & sic miles ille terram illam vt suaz occupauit. Cui
filius defuncti dixit. Quare terram meam occupas? qui
respondit. pater tuus mihi eam vendidit. Cui fille. Quare
ad patrem meum venisti: et pecuniam obtulisti pro terra?
sed pater meus nunq̄ voluit eam vendere. Tulerunt pa-
triter ad iudicem. Miles cupidus de emptione cartam si-
gillatam sigillo defuncti ostendit: et testes adduxit qui
huic testimonium perhibuerunt. Cui filius defuncti di-
xit. Scio quod hoc est sigillum patris mei: sed scio quod
nunq̄ tibi vendidit. Quomodo sigillum habuisti igno-
re: quare ibi testimonium de hoc perhibeas. Iudex vero

istos tres ab inuicē separari fecit ⁊ militē similiter: ⁊ senior
 rem fecit adduci querēs ab eo si ofonem dñicam sciret ⁊
 fecit eum corā eo a principio vsq; ad finē dicere quī eā bñ
 sciuit. Et illū fecit poni in locū seorsum. Deinde iussit scōm
 adduci ⁊ ait ei. Charissime an te soci⁹ tu⁹ erat hic q; mibi
 dixit ita verū sicut pater noster ideo nisi tu dicas mibi ve
 ritatem quā a te querero in patibulo te suspēdi faciā. Ille
 cogitauit socius me⁹ totū narrauit quomō miles pollicē
 defuncti accepit ⁊ eius sigillū ⁊ cartā suā sigillauit nisi ve
 ritatē dixerō ero filius mortis. Qui oīa per ordinē narra
 uit. Cum hoc audisset iudex fecit eū seorsum poni ⁊ tertiu
 adduci. Qui ait. Charissime. socius vester primus dixit
 mibi ita verum sicut pater noster ⁊ scōs etiā. Ideo nisi tu
 mibi veritatē dixeris morte turpissima morieris. Ille cog
 itauit. Socij mei oīa secreta militi narrauerūt. ideo bo
 num est vt veritatem dicam. Qui de verbo ad verbū iudi
 ci narrauit quomō hoc factū fuit. Quē iudex seorsum po
 ni fecit. Et vocauit militē quē toruo vultu respexit dicens.
 O maledicte cupiditas tua excecavit te. Dic mibi quom
 modo miles defunctus terrā quam occupas tibi vēdidit.
 Ille vero ignorās confessionē testiuꝝ allegauit q; iuste oc
 cuparet. Cui rex. Maledicte testes perhibēt testimoniū
 cōtra te quomō post mortē eius pollicē accepisti ⁊ sigillū
 eius ad cartā suā sigillasti. Quod audiēs miles ad terram
 cecidit ⁊ misericordiā petiuit. Ait ei rex. Misericordiam
 quam meruisti obtinebis ⁊ fecit testes trahi per caudas
 equorum vsq; ad patibulum ⁊ sibi suspēdi. similiter ⁊ mi
 litem. Satrape regni iudicium ⁊ sapientiam regis lauda
 bant q; tam sapienter veritateꝝ inuestigasset ⁊ omnia que
 miles habebat dedit filio defuncti militis qui gratias re
 gi egit ⁊ hereditatem sibi restituit.

Parabolisatio.

Acharissimi. Per duos milites intelliguntur dia
 bolus ⁊ primus parēs. Filius eius erat totum
 genus humanū ab eo ppagatum, ut reditas est

paradisus quā deus sibi dedit. hec vidēs miles cupidus
 id est diabolus accessit ad eum suggerēdo et temptado ut
 paradysum per peccatum amitteret. Ille vero q̄ diu remā
 sit in vita sc̄z in puritate vite hereditatē. s. paradysus occu
 pavit. sed mortuo eo per peccatū q̄d cōmisit contra divi
 num preceptū perdidit et totum genus humanū post euz.
 Sed primo est querendū quomodo perdidit. Dico carta
 erat scripta q̄n̄ Eva cōsensum prebuit vt de ligno vite cō
 tra divinum preceptum comederet. Etat eim̄ sigillata q̄n̄
 adā qui erat caput rōnis et cui dabat specialiter preceptū
 comedit et vxori magis adhesit q̄ deo. Sigillus vt scitis
 imprimi suā impressiōem in cera sic deus impressit suaz
 ymaginem in adam et eum mundi dñm constituit. Unde
 ps. Omnia subiecisti sub pedibus eius oves et boves. et.
 Illam impressiōem. i. ymaginem dedit diabolo quādo
 ei obedivit et hoc cū pollice post q̄ defunctus erat. Pollex
 enim claudit totam manū pollice amisso manus vires
 amittit. Per pollicē debemus intelligere rationē quam
 deus homini dedit vt bonū eligat et malū respnat vñ q̄
 diu homo rōne vtis et ratio in eo dñatur tandiq̄ poterit
 bene seipsum et alios regere. Sed qui caret ratione caret
 virtute et fortitudine spiritali. Adā vero primus parens
 habebat scientiā a deo infusam vltra oēs creaturas ita q̄
 omnes creature ante peccatum ei obediebant hoc nō ob
 stante scienter cum pollice rationis adhesit diabolo cum
 diabolus ei dixerat nō mortemini: sed si comederitis eris
 tis sicut dñi scietes bonum et malum. Diabolus cum vidis
 set eum sic seductū et hereditate celesti priuatam. volebat
 filium. s. totū genus humanum excludere. Sed homo si
 cactus fuerit debet ad regem celestē accedere vt patriar
 che et prophete fecerunt. qui clamauerunt ad deuz pro re
 medio. O dñe deus emanuel rex et legiser noster. expecta
 tio gentium et saluator earum veni ad salvandam nos do
 mine deus noster. Sed diabolus produxit secum tres tes
 tes. sc̄z superbiam vite: concupiscentiam carnis: et concu

pſcentiam oculorū: cōtra quos oportet procedere prudē
 ter. Prīmū testē debemus examinare si ſciat pater noſter
 ec. sine orationē dñicā hoc eſt ſi aliquid fecerat propter
 quod peccatū ſuperbie cōtra eum testimoniū perhibeat:
 humiliter ſe in omnibus: verbo ⁊ opere. ita vere ſicut eſt
 oratio dñica ⁊ regem celeſtē placebit exēplo xp̄i qui erat
 patri obediēs vsq; ad mortē. Si vero homo timeat ſcōm
 testem. ſ. concupiſcentiā oculorū. ſ. mundū in quo tm̄ dele
 ctatur pure cōfiteatur vt fecit ſcōs ⁊ periculū poterit eua
 dere. Si vero homo timeat tertium testem. ſ. concupiſcen
 tiām carnis deo ſatiffaciat per carnis macerationē. i. per
 veram ſatiffactionē vt fecit tertius testis qui oīs recogno
 nit. Cū ipſe cū duobus socijs ſuis in patibulo ſuſpēditur.
 De quo legitur. Job. Suspendiū elegit aīa mea. i. ſuſpen
 diū penitentię. Et ſi ſic fecerimus vitam eternam obcio
 nebimus. Ad quam nos. ⁊c.

De amicitie vere probatione.

Capitulum. cxxxix.

Rex quidam habuit tm̄ vnſcum filiū quem mul
 tum dilexit. Cuius filius a patre licentiā acce
 pit vt mundū viſtaret ⁊ amicos ſibi acquireret
 qui per ſeptē annos vagabatur in mūdo ⁊ poſt hec ad pa
 trem redyt. Pater gaudēter eum recepit ⁊ ab eo queſiuit
 quot amicos acquiſiuiſſet. Ait filius. Tres. Prīmū amicū
 pluſq; meipm̄ diligo. Scdm̄ tm̄ ſicut meipm̄. Et tertiuū pa
 trem aut nibil. Cui pater. Bonū eſt eos pbare et tēptare
 anteq; indigeas decis. Porcū occide ⁊ in ſacco pone ⁊ in
 domū amici quez plus diligit q; te perge nocte ⁊ dic q; a
 caſu hominē occidiſti ⁊ ſi inuentū fuerit corpus ego mor
 te turpiſſima ero condēnatus. Rogo modo ſicut te ſemp
 plus q; meipm̄ dilexi: ſuccurre mihi in hac maxīma neces
 ſitate. quod factū eſt. Ait ille reſpondit ſicut eū occidiſti ne
 ceſſe eſt vt penitētię ſubiaceas. ſi corpus eſſet inuentū for
 te in patibulo eris ſuſpēſus. Verūtamen qz amicus meus
 fuiſti. ideo tecū pergā ad patibulū: ⁊ poſtq; mortuus fue
 rit tres vel quatuor ylnas pāni tibi dabo ad corpus tuū.

Qui
 plus di
 ligat
 aliū q; ſeipm̄
 ille ſtul
 tus dicitur.

inuoluendū. Ille hoc audies ad scōm amicū accessit ⁊ illū
vt primū pbanit. Ille sicut primus renuit dicens. Credis
me fatuū q̄ in tali periculo me ponere vellem. Verūtm̄ qz
amicus me⁹ fuisti ideo ad patibulū tecū pergā et in via te
cōsolabor q̄tū potero. Ille ad tertiuū amicū accessit ⁊ eū p
banit dicens. Verecūdoz tibi loqui qz nūq̄ p te aliqd feci
⁊ a casu boiem interfeci ⁊c. At ille. Libenter hoc faciam ⁊
mibi culpā imponā ⁊ patibulū si necesse fuerit p te ascen
dam. hunc expertū est meliorem amicū suū fuisse.

In ne
cessita
te pba
turam
cus.

Capitulum xxxv. *Rex*

Quāritissimi. Rex iste est deus omnipotens: filius
vnicus est qlibet hō xpianus. q̄ p duodecim an
nos. i. toto tpe vite sue habet in mūdo cōuerſa
ri. ⁊ tres amicos querere. Primus est mūdus quem plus
diligit q̄ seipm: pbat hoc ppter mūdū hō se ponit in pe
riculo mortis mō in mari mō in terra vitā sepe amittēdo
vt tpalia bona possit habere. ergo plus diligit mūdū q̄
seipm. Et si euz tpe necessitatis pbaneris sine dubio tibi
deficiet: immo de oibus bonis suis si tibi dederit duas
vlnas vel tres de pāno ad inuoluendū corpus tuū multū
est. Scōs amicus quē tm̄ diligis sicut teipm est vxor tua ⁊
bene filij tui ⁊ filie ad sepulchrū in morte tecuz plorando
pergūt. Et cum vxor ad domū redierit infra paucos dies
dolor recedit ⁊ alium incipit amare. Tertius amicus pro
quo paruz fecisti est iesus xps: quia pauca bona pro eius
amore sumus operati: immo multa mala qui tēpore mor
tis amicus est si contricti ⁊ confessi fuerimus: immo p'no
bis mortem in cruce sustinuit.

*Iob hie
erat a
zamis
struig. fil
s vray*

Quō vir sapiēs plus valet viro forti. *Caplm. cxxx.*

Arat quidam rex qui pauperem quēdam ad ma
gnas diuitias promouit: eiqz vnum castrum ad
custodiendū cōmisit. Ille sic sublimatus super
bus factus est valde cū inimicis regis consiliū habuit ⁊ p
dītoz fact⁹ est castrū ipis aperuit. Rex vero de hoc multū
contristatus cōsiliū habuit quomodo castrū retraheret

*Quis
licet
cito ob
linioni
tradit
maris
ros de
factos*

per for
titudi
nem sa
piētias
et dile
ctionē
vincun
tur int
mici.

Dicitur est ei quod non posset castrum retrahere nisi tria ha
beret. i. fortitudinē: sapientiā: et dilectionē: vna cum diuitijs
Cū in regno suo fuerunt tres milites: quorū vnus ceteris
fortior: scōs sapientior: tertius regē multū dilexit. Isti mi
lites sunt missi cum exercitibus vti castrū inuaderent. Pri
mus miles fortis cū exercitu grandi precessit per quandā
forestam in qua erāt inimici regis et incepit eos viriliter
pugnare sed subito quedam sagitta exiit de balista et eum
in inguine percussit et mortuus est. Miles post eum fore
stam intravit: et incepit allegare iura: sic volens eos allice
re ad restitutionē castri. Interim venit sagitta que percussit
eum inter pulmonē et stomachū et mortuus est. Tercius
miles videns forestam intravit et incepit dulcia verba pro
ferre et orzate loqui: Intrauit quod illum libenter audiebant et
trāsire permittebant. Veruntamen tū cum illis fecit quod in
troitum habuit in castrum. Et sic inter eos conuersabatur
quod omnes existentes in castro sunt cum eo confederati. Et
sic castrum pro lege acquisiuit et suum vexillum in summi
tate ordinauit. Cumque rex hoc audisset quod tam prudenter
castrum acquisiisset: illum ad magnas diuitias promouit.

Exhortatio.

Artissimi. Iste rex est dñs noster iesus xps qui
illū pauperem. s. Adam primum parentē ad ma
gnas diuitias promouit quā eum senescallū para
disi constituit. sed ille per peccatū perdidit. Unde in toto
regno mundi pauci erant inuenti qui castrum perditum.
id est paradysum poterant obtinere. Vocati sunt tres mili
tes per quos intelligo tria genera hoīm. Per primū mun
di potentes qui credūt per potentia et fortitudinē munda
nā paradysum acquirere. Et hī sint ad hoc apti venit tamē
subito sagitta superbie et ipsos spiritualiter iterficat. Per
secundum militem mundi sapientes intelligere debemus
qui incipiunt iura allegare: vt sunt iudices ecclesiastici ad
uocati et iudices temporales qui credunt per sapientiam
suam paradysum acquirere. Et dum incipiunt bene viuere

venit sagitta anaricie. i. bursa plena pecunie & sic percudit eos & spualiter interficiunt. Per tertium militem qui dulciter sine tumultu loquebat xpianum simpliciter totaliter in deo cor habentem poterimus intelligere qd non pfidit in ppa humana: nec in eius sapientia: sed solummodo in verbo. iuxta illud. ps. Beatus homo qui sperat in dno. Certe talis castrum paradisi poterat acquirere. Quod nobis. &c. **De divitibus qbus datur & pauperibus qbus id qd habent abstrahit quo deus eos eternaliter remunerat ppter celestem patriam.** Capi. cxxxj.

Rex qdam fecit pclamari qd oēs indifferenter ad eum venirent & quicquid ab eo peterent obtinerent. Nobiles & divites aliqui ducatu. aliqui comitatu: aliqui militia: aliqui aurum & argentum petierunt et obtinuerunt. Deinde pauperes & simplices venerunt ad regem cum petentes. Quibus ait rex. Tarde venistis: ante vos nobiles & principes venerunt & omnia que habui eis dedi qd tristes de ratione fuerunt. Rex pro pietate mortuus ait. Charissimi tamen eis temporalia dedi: sed dominium retinui: quia hoc nullus petiit: ergo ego do vobis hoc ut scitis domini eorum & iudices divites hoc audientes tristati sunt & venerunt ad regem dicentes. Domine psumus quod pauperes & servos nostros pstituisti iudices & dominos nostros, melius est nos mori quam sic servituti subiciamur. Ait rex. Charissimi non facio vobis iniuriam quicquid a me petuistis vobis dedi intus quod nihil mihi retinui nisi dominium quod dedi eis. Sed do vobis consilium quilibet vestrum satis habet ad vivendum det ergo quilibet vestrum partem de divitijs pauperibus per quas poterunt bene vivere & ego dominium ab eis recipiam & apud me manebit & sic eritis liberati a servitute magna: quod & factum est.

Caporalisatio.

Quarissimi. Rex iste est deus dives super omnia. Presco pclamans est pductor qui dicit petite & accipietis querite & invenientis. Divites & mundi potentens cum illum clamorem audierunt statim cum omni labore

Habēt
tu septi
datur.

Exem
plum
qualr
elemos
sina est
fienda

re castra ciuitates aurum ⁊ argentum petierunt obtinuerunt.
 Sed xps tm̄ de mūdānis dedit eis q̄ nihil retinuit. mat.
 viij. Culpes foueas hñt volucres celi nidos. filius aut̄ bo
 minis non h̄ vbi caput suū redinet. Deinde pauperes ve
 nerunt ⁊ nihil habuit eis dare nisi dñum ⁊ sic eos consti
 tuit dños ⁊ indices diuini. Juxta illud. Math. Vos qui
 reliquistis oīa ⁊ secuti estis me sedebitis super sedes duo
 decim indicātes duodecim tribus israel. Et illud Math.
 v. Beati pauperes spū qm̄ ipsorum ⁊c. Venites hoc vidē
 tes debēt multū dolere q̄ pauperes qui serui eorū fuerunt
 in hoc mūdo debēt esse indices ⁊ dñi eorū in celo. Si ergo
 desideratis cum eis regnare faciatis sicut fecerūt illi: quilibet
 det elemosynam q̄ntam pōt pauperib⁹ vt possunt vine
 re. ⁊ sine dubiō cū eis poteritis in eternum regnare.

De inuidia qui bonos per malam vitam inficiant.

Capitulum lxxij.

Inui
 dia in
 ter pa
 ressem
 p pullu
 lat.

Quintas quedā erat in qua quatuor pbifici fuerūt
 in medicina periti. Junior alios tres in scientia
 excellebat intrū q̄ oēs infirmos ad eū venientes
 sanauit. Quod aliq̄ inuidentes moti sunt ⁊ eū ⁊ inter se di
 xerunt. Quō poterimus istū extinguere: ecce totus mūdus
 ad eum cucurrit: enihil poterimus ppter eum lucrari. At
 vnus de tribus. Ad tres leucas omni hebdomada visitat
 dncem: ⁊ die crastina ad eum accedet ego stabo extra ciui
 tatem ad vnam leucam: tu vero ad scdam. ⁊ alius ad tertiā
 Cum vero in fine prime leuce venerit ei obuiabo ⁊ signo
 crucis me signabo ⁊ quilibet vestrum sic filr faciet. Ille ve
 ro causam crucis queret: dicemus. Leprosus factus es ⁊ ex
 timore lepram incurret q̄ dicit ypocras. Homo timens
 lepram ex timore eam incurrit. Et cum leprosus fuerit nul
 lus ad eum accedet: qd ⁊ factum est.

Exhortatio.

Quārisimi. Per istos tres medicos qui quartus
 interficiebāt debemus intelligere tria vitia que
 in isto mundo regnāt, s. superbia vite, ⁊ cupiscē

ita carnis: & percipiscencia oculorum vel signat dyabolū mū
dum & carnē. Isti sunt medici reproborum qui faciūt corpus
in delictis vivere: aiam in inferno regnare. Medicus sub
tilis est quilibet bonus christianus sicut sunt plati & cōfesso
res qui hñt nos spūaliter curare: virtutes inferere: & vitia
extirpare. Sed beu pchdolor sepe per illa tria vitia medi
cus spūalis est infectus intrinsecus non est dignus gradū in ec
clesia tenere: sed extra vt sunt symoniaci & alij qui sunt de
uersi vitijs irretiti. Rñi. Si voluerimus ab istis vitijs ca
nere extra viam ambulemus per opam misericorditer sic po
terimus ad regnū peruenire. Qd nobis concedat.

De spirituali amicitia. Capi. cxxxiij.

Arat quidā rex qui duos leporarios habuit qua
si continue adinuicem: erāt ligati & quōdiu inuicem
ligabant mutuo se dilexerunt. Sed ipsis solutis quis
libet alius voluit deuorare. Rex vero hoc videns multum
dolebat quia quā ludere cū eis volebat & venari ipsis solutis
pugnabant & ludo non intendebat. rex consilium querebat
sup hoc. Cui dictus est quōd lupus fortis & crudelis adduc
deret & vnus de canibus quod eum pugnare permitteret: &
quā hīc canis fere fuerit deuictus: alium canem quod eum ad
mitteret cū primus canis videret se auxiliatum: semp post
post hoc adinuicem mutuo se diligerent quod & factum est
& lupo quasi deuicente canem primum & primo cane de
ficiente alius eum defendit & lupum occidit. Ab illo tpe tā
ligati quod soluti canes mutuo se dilexerūt.

De oratione.

Ararissimi. iste rex est dominus noster iesus chris
tus. Duo canes adinuicem ligati sunt corpus &
anima in baptismo ligati: quōdiu vero sic stant li
gati mutuo se diligunt: sed si soluantur per peccatum mor
tale. statim vnus quod alium est: vt dicit apostolus. Caro pec
cat aduersus spiritum & ecōuerso. Quid ergo est facien
dum. Certe vt caro subijciat penitentie contra lupū id est
dyabolū se opponat, & tunc anima confortabitur, & cum

Tres
inimi
ei cuius
libz bo
ni chri
stiani.

Locus
piscen
tia car
nis spi
ritu in
derat.

carne pugnabit viriliter. & post hoc erit amor in omni prosperitate & aduersitate: & pariter ambo diligentur ad nos propter cuius dilectionem vitam eternam obtinebunt.

De innocente morte xpi.

Cap. cxxxiij.

Dicit Seneca quod lex aliqui erat quod quilibet miles in armis suis sepeliri deberet. Et qui super hoc defunctum armis spoliaret morte moreretur. Accidit casus quod quedam ciuitas obfessa erat a quodam rege tyrianno qui in circuitu ciuitatis insidias ponebat et populum quasi sine numero occidit intantum quod erat in periculo: ciues perpendi et multum timebant: quia resistere non poterant. Dum autem sic in periculo starent quidam miles fortis nobilis et strenuus intravit ciuitatem et ciuibus multum compatiabatur. Cuius vero accesserunt ad eum dicentes. Domine adiuua nos. At ille. Charissimi isto periculo liberari non poteritis nisi per manum validam. Ego vero ut videtis in armis non sum ideo non potui pugnare. Unus de ciuibus dixit. Domine infra paucos dies in hoc sepulchro quidam miles sepultus est in optimis armis: arma eius accipe et ciuitatem nostram de inimicis libera. Miles armis a mortuo receptis inimicis certamen dedit et victoriam obtinuit: et sic ciuitatem liberauit: et arma recepta reposuit. Emuli inuidia moti quod tam gloriosum bellum fecit eum apud iudicem accusauerunt quod legem egisset: eo quod defunctum armis spoliasset. Qui respondit. Domine de duobus malis minus malum est eligendum et quia ciuitatem tuam non potuissim ab inimicis nisi habuissim arma ideo ea accepi et reposui. Item fur vel predo spoliat ea intentione ut non restituat. Sed ego propter bonum commune arma accepi et restitui: ideo potius debere premiari quam accusari. Item in ciuitate aliqua si domus accenditur. nonne melius est ut domus illa sine dilatione totaliter destruaturs antequam ceterae domus incendantur et ciuitas tota destruaturs. Sic in proposito. Melius est quod omnes conseruari accipiendo arma quam non

homo sine armis non est apud hostes debet lare.

accipiendo non defendissem. Si enim ea non accepissem omnes essetis interempti. Emuli vero dixerunt. Reus est mortis. Iudex vero ad petitionem eorum cōtra eū lentētia dedit ut occideretur & factum est. De cuius morte factus est platus magnus in ciuitate.

De iudicio iudicato.

Caporalisatio.

Quāntissimi. Ciuitas ista obsessa erat mūdus iste a diabolo obsessus magno tpe. Et quotquot tūc in mūdo erāt fuerūt ī periculo qz oēs ad infernū descenderūt. Mūdus iste erat circūallat⁹ vitijs & cōcupiscētjs. Miles fortis qui arma nō habuit est dñs noster iesus xps. Unī ps. Dñs fortis & potens ꝛc. Qui vīdēs mundū in periculo & totū gen⁹ humanū in pditione: perrexit ad sepulchrū. i. vterū beate virginis: & ibi inuenit arma p̄imi parētis. i. humanitatē assumpsit & cōtra diabolu pugnauit. victoriā obtinuit & nos a morte liberauit. Emuli sunt iudei hoc vidētes illū apud pylatū accusabāt dicentes. Ne forte veniāt romani & tollant nostrū locum & gētē ꝛc. Miles dicebat. Melius est vt vna domus destruat̄ q̄ tota ciuitas. Ecōtra cayphas dicebat. Expediit vt vnus moriat̄ & non tota gens. Ideo pylat⁹ eum mortū tradidit. De cuius morte petre scisse sunt & tenebre facte sunt sup vniuersam terram: s; facta victoria iterato in sepulchro hec arma reposuit. i. corpus suum gloriosum in terra quicuit. Studeamus ergo eius mortem plāgere in mente: in corde retinere & ad memoriā rēducere qz viri liter pro nobis pugnauit & nos a faucibus diaboli liberauit. Unde propter hoc tenemur eū sup omnia diligere & pro eius amore patrē & matrem dimittere. Quis vnq̄ audiuit qd hō habens vnicū filium & heredē qui eū mortū permittere vellet sicut pater celestis fecerat de vnicō filio suo dño nostro iesu xpo: & tñ mortū est. Sic & nos debemus voluntarie carnis delectatiōes & omne quod deo displicet per penitentiam mortificare: & sic vitam eternam poterimus obtinere.

Pylat⁹ dñm mortū tradidit.

De conscientia nra dū angustiat ad deū p̄ cōfessio-
nē ⁊ opa meritoria recurrām. Lapi. cxxxv.

Refert augustin⁹ i lib. de ciuitate dei q̄ lucretia
erat mulier romana nobilissima q̄ erat vxor ca-
latini. Lū ille calatinus sextū noīe filiū impera-
toris tarquini ad castrū suū inuitasset sextus est statim ca-
ptus in amoze pulcherrime mulieris Lucretie. Tempus
aptū quo iperatoz ⁊ calatin⁹ de roma simul recederēt oc-
currēs ad pdictū castrum reuersus ibi pernoctauit: ⁊ no-
cte illa nō vt hospes sed vt hostis cubiculū lucretie clam
ingressus manu sinistra opprimēs pect⁹ ei⁹ dextra p̄ gla-
diū tenēs se prodidit dicēs. Sext⁹ sum mihi cōsentias vel
morieris. Illa nullo mō cōsentire volebat. Dixitq; sext⁹.
Nisi mihi cōsentias seruū ingulatum: nudū corpori tuo
nudo etiā teingulata tibi soctabo vt p̄ orbē sama currat
lucretia cū seruo in cubiculo ingulata. Illa p̄o timēs de
tali infamia coacta consensit. Sext⁹ vero cōpleta libidis
ne recessit. Illa vero multū dolēs p̄rem ⁊ marituz fratres
⁊ imperatoz nepotē ⁊ p̄cōsules vocauit p̄ lras quos oēs
p̄ntes sic alloq̄tur: dicēs. Sext⁹ domū meā itrauit hostis
p̄ hospite: scias tu calatine vestimenta viri alieni in lecto
tuo fuisse: verūtñ h̄ corp⁹ sit violatū: anim⁹ tñ est innocēz
iā a culpa me absolue a pena tñ nō liberabor. Statim cū
gladio occultato sub clamide propria manu se transfixit.
Quo facto amici ei⁹ gladio illo accepto iurabant p̄ san-
guinem lucretie omnem p̄geniē tarquini de roma enecere
⁊ extirpare quod ⁊ fecerunt. Sextum vero auctozem cris-
minis interfecerunt miserabiliter.

CAP. orationis.

Omnissimi Lucretia nobilis dñā est aīa a deo p̄
baptismū lota ⁊ deo cōiūcta. Sext⁹ est diabol⁹
q̄ nitit̄ nimis a munerib⁹ aīam violare: domū
ei⁹ intrauit qñ p̄ctō p̄sensit. s. cor suū qd̄ est dom⁹ aīe p̄ct⁹
ei⁹ opprimit qñ hō totaliter cōsentit. Et eā violat qñ ma-
lū cōsensum actu cōplet. Post hoc lucretia, s. aīa dolēs p̄o

cat patrem et maritum. Sic et tu charissime debes vocare patrem. i. confessorum maritum. i. christum per opera misericordie et sanctos cum bona deuotione et ostendere vitam tuam per veram contritionem et confessionem quod et quantum contra deum deliquisti. Et tunc cum gladio penitentie teipsum occide. i. vitia et peccata extirpa et sic corpus deferatur romam. i. in sanctam ecclesiam ad ostendendum in qua forma publice vel occulte deum offendisti. Tunc diabolus et omnes sui sequaces erunt expulsi et recedent confusi et tu remanebis saluus in bona vita. Quod nobis prestare. et cetera.

Quod vigilare debet pastor animarum.

Capitulum. cxxvij.

Hic quidam ad domum cuiusdam diuitis nocte venit qui ascendens tectum domus per foramen prospicere cepit si adhuc aliquis de familia diuitis vigilaret. Quod hospes considerans peruicaciter uxoris sue dixit. Interroga me alta voce qualiter hec bona que tui que habemus nec desisses donec finaliter tibi dicam. Tunc ait mulier. O bone domine cum nunquam fuisti mercator dic mihi qualiter tantam pecuniam quam possides tunc congregasti. Cui ille. Noli stulta a me hoc querere. Illa autem magis ac magis querere non cessabat tunc vir quasi coactus suis precibus ait. Noli ista promittere que tibi dico et veritate pandam. Et illa. Absit hoc a me. At ille. Fur eram et nocturnis furtis omnia que nunc habeo congregaui. Cui ille. Qui magister meus erat verbum me docuit quod septies dicebam quando tecta hominum ascendebam. Ait mulier. Rogo te dic mihi illud verbum cuius virtute sine periculo furtum commisisti. Ait ille. Tibi dicam: sed alteri nullomodo dicas ne forte possent bona nostra asportare. At illa nullomodo attemptabo. Qui ait. hec sunt verba: fallax fallax. His dictis mulier obdormiuit vir autem fingit se dormire et sternutabat. Fur etenim cum audisset gauisus est et sumpto lumine radio et septies dicto carmine laxatis manibus et per-

Multi erunt qui plerumque sibi aliquid occultat plerumque illa scire cupit.

Qualiter fur fuit deceptus.

dibus per fenestrā in domū cecidit: et magnum sonitū fecit: et fracto crure et brachio iacuit miserabiliter seminatus in terra. hospes quoque audito sono quaesivit quasi nesciret qualiter cecidisset. At ille. Verba fallacia me deceperunt. Hospes quidem tum recepit: et summo mane in patibulo suspendi fecit.

Moralisatio.

Quarrissimi. Fur iste est diabolus qui per malas cogitationes tactū cordis tui ascendit et foramen facit per malū cōsensum: vir cū vxore est bonus pater et deficiente despōsatus. Cui diabolus toto conamine nititur per peccatū bona sua furari: scilicet virtutes quas in sacro baptismo recepit auferre. Sed bonus pater sancte ecclesie despōsatus debet cōtinue vigilare ut nō sinat furē aīe domū perforare. Iuxta illud verbum saluatoris. Vigilate: quia nescitis quando hora fur est vterus. Et cōtra eius malitias et nequitias intra te et vxorē: scilicet ecclesiam pvideat quō diabolo sit resistendum ut cadat a corpore eius: et nullo modo ei noceat. Vel etiā alio modo pōt reduci. Fur iste erat lucifer pulcher qui toto conamine ascendere volebat ut alter deus esset et auferret ab eo eius dignitatē. Et dicebat illud. Esaię. Ascendam in celū et ero similis altissimo. Et etiā ibidem. Nonā sedē meā in aquilonem et similis ero altissimo. Et postea ascendit paradysum: hoc est per suam pulchritudinem cecidit in infernum et fregit crura sua. id est amisit sic suam decorem quem deus sibi contulit et suspensus est in patibulo infernali. a quo nos etc.

De naturali benignitate xpi et misericordia quibus naturaliter peccatoribus convertentibus miseretur. et quod xps recepit quos mundus eicit.

Lapi. cxxviii.

Dicitur in cronicis de quodam imperatore qui populum romanum in maxima equitate gubernabat nulli peccens sed per equali culpa equalē penam tribuens tam diuitibus quam pauperibus. Senatores romani cum propter hec imperio privauerunt: et tanquam pauperē fugere

Vigilans
hospitem
per insidiam
stendū
est.

cōpulerūt. Ille statim accessit ad cōstātinū ⁊ cū eo pactus fecit ⁊ tā strētue ⁊ tā prudēter se habuit sic post eū in imperatorē est elect⁹. Qui cōgregato exercitu romā obsedit: ⁊ cū romani euadere nō possent quin ab eo caperent: mīserunt primo ad eum seniores: scō iuuenes: tertio mulieres q̄ nudis pedib⁹ ante eū se pstrauerūt postulantes veniā quā obtinere non poterāt. Ultimo miserūt sibi parētes suos simplices quos habuit in ciuitate: mater ei⁹ pectus ⁊ vbera ostēdit que suxerat. Quod cū vidisset imperator amore naturali cōpatiens totam offensam dimisit: ciuitatem intrauit ⁊ honorifice susceptus est.

Cap. Moralizatio.

Quārisimi iste imperator est xps qui p̄ pctm̄ de ciuitate sua. i. de corde hoīs expellit ac de mundo isto qm̄ iudei eū morti tradiderūt. Ille sō sic expulsus ad patrē perrexit vbi est elect⁹ in imperatores ⁊ iudicē nostrū in die iudicij: qz omne iudiciū dedit pater filio. Joānis. viij. Ergo nobis valde timēdū est quō in die iudicij debeam⁹ ei occurrere qm̄ veniet cū magno exercitu angeloz. Quid ergo est faciēdū. Certe pmittam⁹ primo seniores. i. alte clamemus ad patriarchas ⁊ prophetas vt pro nobis imploret nudis pedib⁹. i. cum affectiōe. Item scō iuuenes. i. aplos: martyres: ⁊ confessores noni restamēti per opera mie imploremus. Itē mulieres. i. sanctas virgines ⁊ viduas: ⁊ principaliter rogemus matrem dei virginē gloriosam ⁊ ipsa nobis obtinebit vitā eternam. Quam nobis concedat ⁊c.

Dies iudicij timēd⁹ est.

De illis quos austeritate vincere nō possumus benignitate superemus. Cap. cxxviii.

Quārat quidam rex noīe **A**bedio qui vnicū filiū habebat heredē fil⁹ dimisit patrem: ppter hoc pater eū fugauit spoliādo ipsam ab hereditate sua. Facto hoc fil⁹ ius ad regē persarū inimicū ⁊ emulū patri sui ⁊ narrauit ei qz cū eo se teneret vsqz ad mortem omni tēpore paratus ā necesse esset contra partem suam

propriū bellare. Tandem ortū est bellum inter dictos re-
ges q̄ simul pugnaverunt. Accidit q̄ medio rex graviter
vulneraretur vsq; ad sanguinis effusionē quod filius ei⁹
considerans statim cūcurrat ad patrem ⁊ pugnavit cū eo
cōtra dñm suū. s. regem persarum ⁊ vicit eum. Quo facto
dñs suus eum dimisit eo q̄ non tenuit pactū ⁊ ipse rediit
ad patrem ⁊ veniā humiliter petiuit ⁊ obtinuit ⁊ sic pax
reformata ⁊ ei hereditas est restituta.

Caphoralisatio.

Quoniam isti duo reges sunt deus ⁊ diabolus.
De pmo hie. Dñs ipse est deus vincēs ⁊ rex sem-
pitern⁹. De sc̄bo Job. xij. Ipse est rex sup ꝛc. S;.
primus rex. s. de⁹ h; filii. s. aiā humanā q̄ totiens reced-
dit a deo ⁊ obligat se diabolo quotiēs committit peccatū
mortale. Si certe filius ille voluerit recordari illius belli
q̄d x̄ps fecit pro eo cōtra diabolu⁹ vsq; ad sanguinis effu-
sionē vt eū a potestate diaboli eriperet: ⁊ sic cogitans vol-
uerit se deo hūiliare ⁊ p peccatis veniā petere. poterit secu-
re ad deū accedere ⁊ hereditatē vite eterne acquirere. ps.
Tu es q̄ restitues hereditatem meā mihi ꝛc.

Ep̄us
deū de
bella
uit pro
pter
nos.

De vulneribus anime.

Capi. cxxix.

Magnus alexāder regnavit qui dominiū totius
mūdi obtinuit. Accidit q̄ semel grādē exercitū
collegit ⁊ quādā civitatē circumdedit q̄ in eodē
loco plures milites ⁊ alios sine omni vulnere amisit. Cū
vero de hoc multum miraret philosophos vocavit ⁊ ait
eis. O magistri quō poterat hoc esse q̄ subito sine vulne-
re milites mei moriuntur. At illi dixerūt. Mirū non est.
Est em̄ quidā basiliscus sup murū civitatis cuius aspectu
milites inficiuntur ⁊ moriuntur. ait alexāder quale reme-
diū est contra basiliscū. Qui dixerūt. Ponatur speculum
elevatū inter exercitū ⁊ murū vbi est basiliscus ⁊ cū in spe-
culum respexerit reflexus eius ⁊ intuit⁹ ad ipsam redibit
⁊ sic morietur: ⁊ sic factum est.

Quō
basilis
sc̄p̄ a
spectu
suū p̄
morit.

Caphoralisatio.

Quarrissimi. In hūc mundum summū remediū elationis est cōsideratio pprie fragilitatis et infirmitatis: qz si queris quare homo superbit. Lete qz pondere virtutis caret. cōsiderare ergo dz ppriam vanitatem tanq̄ in speculo et recurrere ad ppriam fragilitatem defectum suū cōspiciens elationem repellendo.

De iustitia et equitate invita presenti et futura semp inueniendis.

Lapi. cxi.

Raclius regnavit qui inter oēs virtutes quas habuit iustus fuit nec precibus nec muneribus flexari poterat: qui iustitiam pro loco et tpe exerceret accidit semel qd aliqui apud eum accusabant quendam militem de morte alteri militis in ista forma. ambo ad quoddam bellum perreperunt et nullum bellum erat cōmissum Ille miles redyt sine altero. et ideo dicimus qd iste in via alium occidit. Rex cum hoc audisset sententiam dedit vt miles ad supplicium duceretur. cum autem ductus fuisset viderunt aliam militem venientem pro quo ille iudicatus fuit ad mortem in nullo lesus et ambos ad iudicem redierunt. Iratus iudex dixit primo militi. Iubeo te interficere qz damnatus es: et secundo dixit te similiter: quia causa mortis illius es. et tertio dixit etiam te qz missus fuisti militem occidere et non fecisti.

Exhortatio.

Quarrissimi. Iste rex est deus qui oibus operibus suis est iustus duo milites sunt corpus et aīa. aīa per carnē seducta morit̄ qm̄ peccatū mortale cōmittitur iō iusto dei iudicio corpus ad supplicia penitentie ducit: sed carz subycitur penitentia aīa inuenit primo p̄ xpi passionē. Secūdo per penitentia: s̄ ambo morte spali mori debet. Tertius miles qui eū nō occidit: est negligēs p̄latus qui ex diuino p̄cepto bz peccatorē corripere vitia extirpare stultes iserere. Et si illa nō facit mortē eternā nō evadit. Eze. iij. Si nō annūciaueris ei neqz locut⁹ fueris vt certat aīa sua impia et vivat et ipse ipius moriet̄ in iniqui

Prelatus hys peccatis et corripere ex diuino p̄cepto

tate sua sanguinem de manu tua requiras. Rogemus te:
**De sancto consilio semper audiendo et contra-
 rio abiciendo.** Capitulum. cxlj.

Hilgenius regnauit in cuius imperio erat qui-
 dam miles nomine sedechias qui uxore pulchra acce-
 pit: sed non prudente. In cuius domo quidam
 serpens in quadam camera habitabat. Miles vero tornea-
 menta et hastiludia frequenter intus peruenit ad ma-
 gnam egestatem fleuit amare et quasi desperans hinc inde
 ambulabat ignorans quid agere deberet. Serpens videns
 eius dolorem data est ei vox a deo sicut quondam asine balaam
 et ait: cur fletis. fac secundum consilium meum: et post factum non peni-
 tebis. Singulis diebus lac dulce mihi ministra te et dita-
 bo. Miles hoc audiens gaudens est valde et hoc fideliter
 adimplere promissit. Statim infra breue tempus ditatus est val-
 de prolem pulchram et magnas diuitias habebat. Accidit
 vna dierum quod uxor diceret marito. Dne credo quod ille ser-
 pens multa bona possidet in camera in qua iacet consilio
 ut occidatur et bona eius obtineamus. Ille vero ad instru-
 ctionem mulieris malleum portauit: ut serpentem occideret cum
 vase lactis. Cum vero serpens vas lactis videbat: caput ex-
 tra foramen camere extendit ut lac more consueti laberet.
 Miles vero hoc videns malleum extendit et serpentem pera-
 cutere volebat: serpens hoc subito videbat et caput retra-
 xit et ictum mallei vas suscepit. Statimque prolem post hoc
 et omnia que habuit miles amisit. Ait ei uxor. Ne malum con-
 siliium tibi dedit: sed perge ad foramen serpentis te in omni-
 bus humilia ut sic forte gratiam per eum obtineas. Perrexit
 miles ad cameram serpentis et fleuit amare petens gratiam ut
 per eum sicut prius ditari posset. Ait serpens. Quomodo vi-
 deo quod stultus es et tu in stulticia permanebis. quia non potest
 esse quin ille ictus magnus mallei ad memoriam sepius
 mihi veniat et occurrat tibi que modo prolem tuam occidi et
 omnes diuitias abstuli: et sic nulla vera pax inter nos stare
 potest. Miles contristatus est valde: et ait. Tibi fideliter

**Phu-
 ieris
 o filium
 non se-
 nissime
 anu e.**

promitto ammodo cōtra te nil velle perpetrare gratiam
tuam habere possum modo. **L**ui serpens. **L**harissime natu
ra serpētis est astuta & veneno pleno sufficient tibi verba
mea. quia iam tibi occurrit ad memoriā ictus mallei: cū
tua nequitia recede ne tibi mains malum contingat. **A**ph
les vero cum magno dolore recessit: & ait vxori sue. **U**e
mibi q̄ tuum consiliū operatus sum. **E**t sic semper post
hoc in egestate vixerunt.

serpens
dicitur astu
tue;

Conualisatio.

Aharissimi. **I**ste rex est pater celestis. **A**philes se
dechias paup̄ hō nudus de vtero mris egressus
q̄ oēs diuitias paradisi p̄ pctm̄ p̄imi parētis
perdidit cū pulchrā vxorē eū accepit: de cui⁹ cōsilio gau
diū paradisi perdidit. **S**erpēs nutritus in camera est xp̄s
in corde tuo per virtutes baptismi cōtentus a quo homo
oīa bona accepit. **P**rimo filiū. i. aiām pulchrā ad dei simi
litudinē creatā. **S**cōdo hoīem cōstituit dñm̄ mūdi. p̄s. **C**ō
stituit eū sup̄ oīa opera manū tuarū. **T**ertio paradīsum
Sed cū pater noster adā fuit deceptus cōsilio eue per sug
gestionē diaboli oīa pdidit. **E**t sic qlibet hō si sequit cōs
lium vxoris. i. carnis amitter oīa. **A**p̄ls. **S**i fm̄ carnē vixe
ritis moriemini. **I**n baptismo p̄misisti xp̄o ministrare lac
sez orationē innocentie & deuotionis. **S**ed grauiter xp̄m̄
percutis qñ pctm̄ mortale cōmittis. **H**ec videns auferit a
te filios & filias & diuitias vt te emendes sicut scriptus est.
Quem diligo arguo et castigo. **E**rgo de virga discipline
plus debemus gaudere q̄ dolere.

De diaboli laqueis quibus nos circūuent
re satagit.

Capitulum. cxliij.

Arat quidā rex potēs valde q̄ quandā foueā cō
duxit & eā muro circūvallauit in qua diuersa ge
nera aialium posuit in q̄bus multū delectabat.
Erat eodē tpe quidā qui pditor inuentus est: et sic p̄pter
sua scelera oībus suis priuat⁹ est. **I**lle vero de terra expul
sus est: & p̄didit sibi de quatuor gñibus canum & multis

Ep̄s p
cutim⁹
quādo
pctm̄
mortal
le com
mitti
mus,

rhetibus vt bestias regis in foresta caperet & destrueret. Noia canū bec erant richer: emuleym: banegif: bandin: crimel: egofin: beamis: & relim. per istos canes & retbia destruxit hic oia aīalia regis. Audiēs hoc rex cōtristatus est valde: vocauit filiū suū: & ait. Fili charissime arma te & de scende cum exercitu vt illū proditorem occidas vel de regno expellas. Ait ille. pater presto sum: sed vt audiui de pluribus tam potens est ille q̄ me oportebit latere ad ali quod tēpus cum vna puella cuius sapiētia omnes excellit cum qua colloquium habebō & sic ad pugna me parabo. Ait pater. Uade ad castrū variob & inuenies in eo puellam que s̄m audita est valde prudens & si per eam nostrū aduersarium poteris debellare eam multis honoribus p̄ mouebo. Filius hoc audiēs armauit se castrum puelle intravit nullo sciēte que eum cum gaudio recepit et apud eam per aliquod tempus mansit. Deinde extra castrum recessit & statim die octauo aduersarium patris aggrediebatur potentia. In fine eum diminuit et caput eius amputauit. Post hoc cum victoria ad patrem rediens pater eū in regem constituit.

¶ Applicatio.

Quārisimī. Iste imperator est dñs deus. Foresta mundus siue ecclesia. Mundus erat circūvallatus diuinis preceptis s̄m legem moysi: ecclesia circūvallata est passione xp̄i & mīa doctoribus. predicatoribus. & confessoribus. Miles proditor qui erat expulsus est diabolus de regno eiectus qui ecclesia & alios xp̄ianos machinatur omni hora destruere. Cū prouidet sibi de canibus & rhetibus: quia sicut venatores simplici vita insidiantur bestijs vt quādo exeunt de cavernis in quibus latebant habent rhetia cum quibus capiūt eas. Cū eñ homines exeunt de cavernis bone vite tunc habent rhetia. i. carnis & mundi delectationes & illa ponunt ante eos & capiunt illos. ps. Cadent in rhetiaculo eius peccatores. Unde aduertite q̄ venator ille diabolus habet qua

diabolus
lus dicitur
vātor

tuos genera canum currentium. Aliquos eorum sunt pro bestijs spiritualibus et alij pro alijs. Duo primi canes scilicet richer et emuleym currunt ad cernos et visos. id est diuitias et voluptates per quas plures tracti sunt ad malefaciendum: quia diuitie sepe ponunt hominem extra viam rationis. et propter magnas diuitias volunt habere potentias et voluntatem propriam ideo sapienter vtamur nostra potentia loco iusticie si fortitudo nostra lex iusticie hoc est dictum. Totius firius quod nos volumus et possumus facere. Unum istum duo canes scilicet diuitie et voluptates vel potentie currunt simul et multos post se trahunt et ad peccatum alliciunt. ideo scriptura dicit. Venator multum gaudet quando videt ceruum viam capere versus rhete. Sic diabolus quando videt hominem viam capere versus partem mortalem. et per consequens in infernum. Deinde venator. id est diabolus permittit alium canem currere. scilicet banegif. id est accipite et date. Iste canis currunt ad abbates priores et pastores qui habent ecclesias conferre. Isti dant ut accipiant quia quod probis hominibus et bonis clericis dare deberent hoc dant fatuis et discolis propter fauorem et laudem quod est contra scripturam. Ubi dicit. Da bonis et ne receperis peccatorem. Unde banegif. id est accipite et date ducit multos ad rhete. id est inferni. Unde alter canis banegif ducit sollicitatores et aduocatos ad rhete quia per cautelam eorum faciunt contra iusticiam. Unum dicit Job. Audacter deum pronocant. quia si pars vera eis nihil vult dare accipiunt de parte falsa bursam plenam ita quod illa trahat ad se decreta et decretalia et facit discordiam contra veritatem. Unde dicit abacuch. Lacerata est lex propterea egreditur iudicium perversum. Unum contra tales ait. ps. Labor labiorum operiet eos. id est in profundum inferni deprimet. eos in misericordia non subsistent. Deinde crismel alter canis mittit circa lepores qui tam veloces sunt quod menses transiunt. id est ordines in ecclesia sicut sunt presbyteri: rectores: capellani: monachi: et fratres mendicantes qui deberent per rationem transire ad montes alte vite scilicet de terrenis exonerari

Aliqui
dant ut
inde accipiant.

et mundū despiciere. Sed plures sunt tñ temptati per car
 nē istā q̄ ducit eos p̄ voluntate sua ad rethē dyaboli aut
 eo p̄fidant in rebus in q̄bus decipiuntur cū rectore ecclē
 siē vel plebanus de ducentis vel trecentis marcis colligit
 duos discos de residuo mense tñe quos pauperibus debe
 rent dare: sed videtur eis q̄ multum fecerunt p̄o dei amo
 re. Ergo pessime exponunt illam totam pecuniam: q̄ p̄ mū
 diuinitatibus et pompa seculi et q̄d peius est in luxuria et
 gulositate. Unde 3̄ tales scriptū est. Duces ceci excollētis
 calicem. Aliqui sacerdotes et clerici tñ p̄fidant in priuile
 gijs eoz ac in corona sua et reuerentia quā populus eis fa
 cit q̄ synam missam de die cantant totum residuū diei in
 vanitatibus licite concedi estimant. Cōtra tales dicit Sa
 lomō. Sunt impij qui ita securi sunt quasi iustoz facta
 habeant. Et tales cadent in confusionem extremā nisi pe
 nituerint. Deinde alter canis est solitus qui vocatur belym
 qui versat in vsura. i. ad mercatores p̄pter quam plures ca
 dūt in rethē dyaboli: q̄ vendūt et emunt vt tertiam p̄tem
 lucrētur vel plus. dicit. ps. Non deficit de plateis eozum
 vsura et dolus. Ergo veniat mors super illos et descendāt
 in infernum viuentes. Deinde alter canis qui vocatur bea
 mis id est luxuria per quam multi clerici et laici diuites et
 pauperes parui et magni iuuenes et senes in rethē dyabo
 li sunt. Videns ergo deus totū genus humanū per rethē
 dyaboli destrui et captū tueri misit filium suum in castrum
 puelle duplici armatura armatum. s. diuinitate et humani
 tate. Et post natus est die octaua dyabolum aggredit̄.
 sc̄z qñ erat circumcisis et postea dedit bellum. s. in pasche
 ne et obtinuit victoriam: vt sic nos a vitijs et rethibus dy
 aboli liberaret et ad vitam eternam perduceret.

De timore extremi iudicij cum expositione. Ca. cxliij.

Erat quidam rex qui statuit p̄ lege q̄ quicūq̄ sub
 ro mori deberet mane ante ortum solis añ domū
 eius tubas canerēt et statim talis vestibus nigris
 indueretur et sic ad iudicium veniret. Ille rex magnum cō

Luxu
 riam
 rosam
 plectis

uiniū fecit et oēs satrapas reuocari fecit qui oēs uenerunt. In quo cōiuiō erāt periti de omni gñe musicali qui magnū solatiū cōiuiō fecerūt ex suauī melodīa. Rex uero nullū solatiū uel signū letitię oñdit: sed uultum trīstē habuit et suspiria et gemitus emittebat. Hoc uidentes cōiuiue admirati sunt et non fuerūt ausi petere ab eo cām trīsticię: sed dixerūt fratri regis ut cām tante trīsticię indagaret: qui et fecit dicens qd oēs in cōiuiō mirarent de tanta trīsticia et cām libenter scirent. Hic rex. Uade ad domū tuā die crastina rīsum audies qd et factum est. Rex pcepit bucinatoribus ut sequenti mane uenirent ad domū fratris sui et tubas canerent et ipm ad eū ducerent scdm legem qd et fecerunt. Audiens frater regis de mane tubas ad domū suā cōmota sunt oīa uiscera eius et surrexit uestibus nigris se induit ueniēs ad regem. Qui fecit fieri foneā p̄fundā et ultra foneā cathedrā fragilē que quatuor pedes fragiles habuit. et fecit fratrē suū exui uestibus et sup cathedrā poni. Dum aut in cathedra eēt et collocatus ordinauit ut gladius acutus supra caput suū per filiū fericiū penderet. Deinde ordinauit quatuor hoies cū quatuor gladijs acutissimis unum a pte anteriori alium a pte posteriori. tertium a pte dextra et quartum a parte sinistra. cum aut sic starent ait rex illis quatuor. cum dixerō sub pena mortis gladiū in uerū isigite. et tubas omniaqz genera musicalia fecit adduci coram fratre mensam parari et diuersa fercula apponi et ait. O frater mi charissime quare tantum doles et tantam trīsticiam in corde habes. Ecce optima fercula: ecce melodiā suauissima quare non gaudes et letaris. at ille Quomodo potero gaudere cum in signum mortis hodie mane sonitum tube ante domū meam audiui et modo in corruptibilī et fragili cathedra sum collocatus. Si indiscrete me mouē ipsa frangitur et in puteum cado de quo resurgere nō potero. Si caput meū erigo gladius ultra caput meū usqz ad cerebrum me interficiet. quatuor tortores in circuitu meo stant parati cum gladijs ad uincū uer

turbatus
 nō pariter
 regis de
 rīstione
 eiusdem
 regis.

bum vestrum me occidere. Istis consideratis si deus totius mundi essem gaudere non possem. Tunc rex ait. Jam ad quoniam besterna quare non gauderem rideo. Ego sum sicut tu modo collocatus in cathedra corruptibili et fragili quia in corpore fragili cum quatuor pedibus corruptibilibus .s. de quatuor elementis. et sub me est patens infernalis. ultra caput meum gladius acutus .s. diuinum iudicium paratum animam meam a corpore separare. ante me gladius acutus .s. mors que nulli parcat. et antequam speratur veniet quoniam ubi quoniam penitus ignoro. a parte posteriori alius gladius paratus ad me percutiendum .s. peccata mea que in hoc seculo commisi parata sunt ante tribunal me accusare. Gladius a parte dextra est dyabolus qui circuit querens quem deuoret qui semper paratus est animam meam recipere et ad infernum reducere. Gladius a parte sinistra sunt vermes qui carnem meam post mortem corrodent. Cum enim charissime frater omnia ista considero nunquam gaudere potero. Si ergo tu tamen hodie me timuisti qui sum homo mortalis multo igitur plus creaturam meam et redemptorem meum deum nostrum iesum christum debeo timere. Uade ergo charissime frater et nota amplius tales questiones querere a me. Ille pro surrexit et gratias de vita sua regi fratri suo reddidit promittens firmiter amodo vitam suam corrigere hoc audientes omnes qui aderant laudabant responsum regis.

De statu mundi actuali.

Capi. cxliij.

Hertur de quodam rege cuius regnum in tam subitam deuenit inundationem quam bonum in malum verum in falsum: forte indebile iustum in iniustum est mutatum. Quam mutationem rex admirans a quatuor philosophis sapientissimis causam huius quesituit: qui inquam philosophi post sanam deliberationem ad quatuor portas civitatis pergentes quilibet eorum tres causas ibi scripsit. Primum scripsit potentia est iustitia ideo terra sine lege. Dies est nox. id est terra sine via. Fuga est in pugna. id est regnum sine honore. Secundus scripsit. Unum est duo ideo regnum sine veritate

Dya-
bolus
deus nos
circuit
reque-
rens
nos de-
notare

Rones
phorum
quare
virtutes
inuita
uertur.

te, Amicus inimicus. ideo regnum sine fidelitate. Malus
est bonū tō terra sine pietate. Tertio scripsit Ratio h3 licē
tiam ideo regnum sine nomine. Fur est propositus. ideo
regnum sine pecunia. Corobolavult esse aquila ideo nul
la discretio in patria. Quartus scripsit. Volūtas est p̄silia
rius. ideo terra male regitur. Denarius dat sententiam.
ideo terra male regitur. Deus est mortuus ideo totum res
gnū peccatoribus est repletum.

Choralisatio.

Avarissimi. Quandoq; terra solebat regi per ius
ticiam secundum leges divinas et imperiales.
nunc autem regitur per potentiam. Nota mora
liter r̄verum est: quia olim iustitia dictatur q̄ deus esset
diligendus super omnia. &c. Sed potentia in regno ani
me vicit intantum quod homo ex certa malitia contra in
clinationem proprie voluntatis qua naturaliter magis in
clinatur ad bonum quam ad malum hoc facit. Secundus
etiam est verum quia olim clerici laici per bonum exem
plum ad eternam patriam viam prebuerunt sed mutatus
est color optimus quia omnes declinauerunt simul in ius
les facti sunt non est qui faciat bonus. Patet de papa qui
olim beneficia dedit clericis dignis propter deum spernē
do munera sicut petrus respondit symoni mago. Pecunia
tua sit tecum in perditionem. Hoc idem patet in reli
giosis olim per bonam vitam viam ad eternam patriam
per paupertatem ostendebant quia attendebant ad illud
q̄ monachus habens obolum. Hoc idem patet in clericis
quia ut dicit hiero. Quicquid preter simplex vestimentum
& victum de altari retines tu sacerdos tuum non est: sed
pauperum: rapina est et sacrilegium est. Isti enim omnes
tam monachi quam canonici: tam montales quam clerici
noctem verterunt in diem et ideo arcta est via que ducit
ad patriam et pauci: quia carent lumine incedunt per eam
Tertium p̄rimi. Fuga enim est in pugna probatur li
teraliter. Nam olim domini si vnus habuit aliquid ad

Olim
dñi tē
pora
les pu
gna
bant p
iur suo
nunc p
rapina
& furtū
volunt
recupe
rare.

versus alium solebant pugnare, &c. sed modo bonorum reces-
 sit quia nolunt pugnare, sed quotidie per rapinam per
 furtum & talia vnus intrat terram alterius & nolunt pugna-
 re quia emunt equos velocissimos ad fugiendum. Spiritu-
 aliter verum est quia olim homines temptationes vince-
 bant & aduersarios scilicet carnem mundum & dyabolum
 superabant. Et sic apud deum fuerunt magni meriti & bo-
 nozem ex hoc reportabant sed hodie quando deberent pu-
 gnare consentiendo fugiant. Secundus dixit. Unum est
 duo, &c. Que est ratio: quia veritas non est in mundo nisi quod
 cor & lingua que deberent esse vnum tam sunt diuersa: quod
 quicquid homo iam per os affirmat cor negat. Nota est
 isto quod hodie litere sigillare non valent. Iuramenta presti-
 ta non tenentur, &c. quod non fuit olim quia quasi vnus di-
 xisset alteri simplici verbo tibi facia hoc credidisset. Spi-
 ritualiter verum est quia anima que deberet esse in charita-
 te vna cum deo per peccatum est diuisa. Secundum ami-
 cus est inimicus &c. que est ratio nisi quod non est fides in mu-
 do. Certe qui deberet esse amicus iam est inimicus. Jam
 verificatum est verbum christi. Surget filius contra patrem
 Credo quod non sit modo ita bonus amicus qui pro pecu-
 nia non fieret inimicus. Spiritualiter etiam verum est: quod
 christi amici in euangelio sumus dicti, quia teste christo.
 Jam non dicam vos seruos sed amicos, sed hodie facti su-
 mus inimici quia castrum domini scilicet cor nostrum tra-
 dimus dyabolo. Tertium malum est bonum, &c. Que est
 ratio quod hodie magna crudelitas regnat in mundo & auaritia.
 Certe nulla alia quam illud quod est malum factum
 est bonum scilicet pecunia: quod autem pecunia sit mala pro-
 batur per philosophum qui dicit quod aurum siue argen-
 tum non est nisi fex terre. Postquam iste feces facte sunt ita ce-
 re pietas recessit sed tamen teste sapiente. Nihil iniquius
 quam amare pecuniam. Spiritually peccatum quod est maius
 malum quod inueniri potest hodie factum est bonum quod
 pauci sunt qui non peccent. Contra quos propheta. Ue-

Nota
 vnum mi-
 rabile
 per pnti-
 tpe.

Hodie
 ermis
 tibus
 per pecu-
 niam mi-
 cus ini-
 micus
 fit.

Amare
 pecuni-
 am ni-
 hil in-
 quius.

vobis qui dicitis mali boni et boni mali. Tertius dixit Ratio habet licentiam que est ratio quod hodie christiani carerent noie certe nulla alia nisi quod ratio in hominibus est licentia homo vocatur est christianus per rationem a christo sed homines non sunt in sur ratione quod homo cum in honore esset non intellexit. Nam porcis assimilatur per luxuriam, leoni per superbiam, cani per inuidiam, vulpi per dolo sitatem. Et ideo non meretur dici homo nec christianus: quia vitam christi totaliter deseruit. Spiritually verum est quia si homo haberet rationem deum super omnia diligeret. Probo quod ratio dicitur quod bonum est diligendum et magis bonum magis diligendum et maxime bonum maxime diligendum. Sed constat quod deus est maxime bonus et bonum quo magis bonum cogitari non potest. Ideo si homo rationem haberet ipsius pro omnibus diligeret. Secundo fur est prepositus etc. Que est ratio quod pecunia dominatur nulla alia quod officiales sunt fures non dico fures sed unus per experientiam video quod domini temporales sunt pauperes et prepositi abundant. Video etiam quod isti villani rustici et alii pauperes modicum habent et isti diuites abundant. Que est ratio nisi quod fures existunt. Charissimi, si unus alteri quinque marcas vel tot florenos acciperet nonne fur iudicare fur. Sed isti quantum recipiunt de capitali summa non est confessoribus. Et ideo veri fures non suspenduntur teste philosopho qui vidit quod iudex duxit furem ad patibulum philosopho ridente et iudice querente quare rideret. Respondit quod magnus fur ducit paruum furem. Spiritually verum est de illis qui pro modica delectatione deo animas quas solo sanguine acquisiuit furantur et diabolo subiciunt. Tertium culex cupit tam alte volare sicut ipsa aquila, ideo non est discretio. Nam qui deberent agrum colere hodie volunt dominari. Nam postquam habent unum par ocrearum et calcariis et equum ipsi equitare volunt et vocari domicelli. Johannes vel christiane et sic de aliis verum est de illis civitatensibus quorum parentes fuerunt pellifices et sutores etc. Ipsi

Juxta
dictus
philo
sophi
hodie
magnus
furus
at ad
patibulum
paruum
furem.

autem se habent vt milites. **M**odica differētia est in mādo. Similiter applica sicut scis et vis de mulierib⁹. **S**piritualiter verum est de istis montalibus monachis et clericis. **N**ota quomodo hodie vadunt etc. **Q**uartus p⁹bus dicit. **V**oluntas est ratio ideo regnum male regitur que est ratio q⁹ terra male regitur. **C**erte nulla alia nisi q⁹ dominoꝝ cōsiliū est malum. **N**am olim consiliarū solebant dare consilia iuxta equitatē. **N**unc autem ea dant secundū volūtatē. applica sicut vis et scis quare hoc faciūt. **S**piritualiter etiā verū est quicquid ratio dicat pro eterna salute: volūtas vult oppositum. **S**ecundus denarius dat sententiam: ideo terra et cetera. **Q**ue est ratio q⁹ sic venditur iusticia. q⁹ modo nulla iusticia est **¶** Denarius: quis si venerit denarius ad iudicium et si habueris dare pecuniā et causam minus iustam habueris: iudex pro te sententia bit non te videt si reus fueris: quia munera iudicum oculos excecant. **S**piritualiter etiā verum est in iusticia cōfessio: quia si volueris de magnis peccatis veniā impetrare faciliter et iudicem confessorē placare pecuniā ostendens: et licet non habuerit auctoritatē te absoluet et penitentiam imponet. **N**ota etiā literaliter de istis officialibus et curia romana que non petit ouē sine lana. **T**ertium deus est mortuus etc. **C**erte si deus adhuc puniret sicut ante incarnationem quando propter peccatum luxurie totum mundum submersit octo animabus exceptis. **N**ota quomodo homines tunc solebant se retrahere a peccatis saltem timore: sed non amore eo q⁹ sciebant deū omnia vindicare. **S**ed nunc quasi mortuus a nobis reputatur nec de futuro iudicio vel inferno vel eterna pena vel eterno regno cogitamus. et cetera. **E**cce audistis duodecim rationes quare totus mundus est in maligno positus. **Q**uiescite ergo c⁹barissimi agere perversē. discite beneficere. **E**sayas. **A**uscultate vt cognoscatis veritatem et veritas vos liberabit. quam omnis terra approbat celus etiā ipsum benedicit et omni opera tremunt eam quoniam non

Cōsiliariū moderatē dant cōsiliū ad voluntatem.

Nota q⁹ homines in veteri testamento timore pene non amore se retraherent a peccatis.

est cum ea quid iniquum. ideo permanebit in eternum.

Ue via salutis quam dominus deus per filiū suū aperuit.

Capitulum. c. l. v.

Albertus narrat q̄ tempore Philippi erat quedam via que ducit inter duos montes armenie quandū non erat frequentata; postea autem accidit nullum posse transire viam propter aeris infectionem nisi expiraret. Unde rex a sapientibus causam tantī mali querebat. et nullus ex eis veritatem dicere poterat. Tandem innocens socrates dixit regi q̄ edificium edificaret equalis altitudinis cum montibus. Quo facto fecit socrates fieri speculum de calibe plane superficiē positum et mundum et ab omni loco munitum foret aspectus et reflectio ad speculum quo facto intravit socrates edificium et vidit duos drachones vnum ex parte montis alium vero ex parte vallis qui cōtra se ora mutuo aperiebant et aerem hauserunt. Et dum sic respiceret quidam iuuenis in equo qui periculum ignorabat volens transire per illam viam. subito de equo cecidit et incontēnti mortuus est. Socrates vero statim ad regem cucurrit et omnia visa eidem narravit. Postea vero per artem subtilem capti sunt drachones et postea interfecti. et sic via salutis omnibus eam transcuntibus et ambulātibz facta est.

De socratis peritis

C. Moralizatio.

Quārisimi. Per illos montes qui eleuabantur super omnem superficiem terre nobiles ac mundi potentes intelligo qui vltra communitatem populi eleuantur vel partem laicalem siue clericalem. Cū psal. Ascendunt mōtes &c. Inter istos mōtes est cōmūnis trāsitus ppli: q̄ tot⁹ p̄ eos regit. In istis mōtib⁹ solēt latere duo drachones. i. duo vitia. i. supbia. et luxuria: quorū veneno totus mundus inficitur. Juxta illud. j. Job. iij. Omne qd̄ est in mūdo: aut est supbia vite aut luxuria. &c.

Istorum draconū vis est nobis ignota et id quod per viā illā
communem in qua dracones latent transeunt subito il-
lorum veneno preventi moriunt. Sed antequam periculū sen-
tiamus debemus oculos nostros ad speculū mūdū et pos-
litum. id est saluatorē dirigere. De quo Sapientie. viij. Lan-
dor est lucis eterne et speculum sine macula. Itē debem⁹
altam edificatū edificare. hoc edificatū est vita munda per
penitētiam et bonis virtutibus ornata qua debemus nos-
tra pericula previdere. Et quomodo inuenis. id est homo va-
nitatē deditus cadit de equo virtutis moritur spiritus
liter Hoc videns socrates. id est bonus prelatus debet cur-
re ad regē glorie et eū de nocte pro subito orare ut possit
viam periculosam precauere et viam salutis eterne glorie
eligere et sic vitam possidere eternam. Quod nobis. et c.

De principibus et magnatibus fortiter arguēdis
pro eorum foris factis. Capitulum. cxlvj.

Resert Augustin⁹ in libro de civitate dei quod dyo-
medes pyrata galea vna longo tempore in ma-
ri homines spoliavit et cepit. qui cum multis na-
uibus iussu Alexandri fuisset questus et tandem captus
et alexandro presentatus eum interrogavit dicens. Quo-
re mare habet te infestum. Ille statim respondit. Quare
te orbis terrarum. Sed quia ego hic ago vnam galeam
latro vocor. Tu vero mundum opprimens nauium mul-
titudine magna diceris imperator. Sed si circa me for-
ta na mansuesceret fierem melior: e conuerso tu quanto for-
tanatior tanto deterior. Alexander respondit. Fortunam
tibi mutabo in malicia tua fortune meritis ascribantur.
Sicque diues est per eum et de latrone factus est princeps
et zelator iusticie.

Choralisatio.

Quarissimi. Latro in mari cum vna galea est pec-
cator in mundo cum sola vita. et tamen non desi-
sit occidere virtutes et spoliare per peccatū quas se
cepit in baptismo. Sed alexander. id est princeps vel pater

Bon⁹
platus
sp des
bz ora
re ac vi
gilare
p salu-
te sub-
ditoy.

Pecca-
tor di-
cif vir-
tutū oc-
cisor.

rus habet talem ad viam rectitudinis adducere per naues. i. p. merita sancte ecclesie. Sed caueat plar? vel princeps vt seipsum plus iudicet vt nō inuēt? fuerit peior illo quē arguere voluerit: qz si sic graui? puniret. demō latro ille factus est zelator iusticie? per bonum decoret peccator ad optimū finē peruenit. et tunc mai? gaudium erit super vno peccatore penitentiam agēte q̄ super nonaginta nouē iustis qui non indigent penitentia.

¶ De pcti veneno qd̄ aiam intorricat. Capitulum. cxlvij.
DE quodā rege narrat quē inimici ei? occidere cogitabant et qz potēs erat veneno eū perdere voluerūt. Tenerūt aliqui eorum simplici veste induti ad ciuitates vbi manebat et ibi erat fons aque de quo rex multotiens bibebat. Hunc fontem veneno vndiqz intorricauerunt. Rex autem ignorabat et bibit sicut solitus erat et mortuus est.

¶ Ad orationem.

Ar. ariffimi. Rex iste est Adā prim? hō cui subiecte erāt oēs creature corpales. ps. Dia subiecti sūt sub pedibus tē. Illū reges q̄rebāt demones interficere veneno qd̄ posuerunt in fontē in quo deo placuit. Fons ille est cor hūanū: qz sicut riuuli respectu fontis lereūt ita cor hoīs influit virtutē et regimē oib? mēb? ad illū fontē infusum fuit venenū qm̄ prim? parēs p̄ suggestionē cōcepit contra dei preceptū facere et ei assensus p̄buit. et tūc de isto fonte mortē bibit. Et post eū quasi infiniti hoīs mortui sunt donec christus veniret et nos liberaret de isto fonte. et hoc descēdūt riuuli nobis: qz ratione illius peccati semp habem? p̄p̄titudinē ad peccādū. Iuxta illud. Sensus et cogitationes hominis propria sunt ad peccandum ab adolescentia sua.

hoīs p̄ni sūt ad peccandū.

¶ De peccato hic vel alibi p̄uēt. Cap. cxlvij.
RERT aulus gellius de amone q̄ cū ditissimus esset et transire vellet de vno regno in aliud cōduris nauē s; nautē p̄pter pecuniā eū occidere

volebant: sed ipse ab eis impetravit vt prius cantare posset ad honorem delphinis qui in cantu hominis delectatur. Cum vero in mari proiectus esset delphinum suscepit: et in terram deportavit. et dum naute eum mortuum crederent ipse in terra apud regem eos accusavit. qui coram rege positi: victi sunt et damnati.

Expositio.

Aharissimi. Sic modo est si aliquis dives divitijs virtutum qui per huius seculi mare patienter proponit ad deum transire. venient filij diaboli et ab eo famam et bona temporalia tollunt et alijs modis vexant: sed certe ipse inter hec cavere debet devotis orationibus a deo auxilium petendo et sic portatur in terram. De qua psal. Portio mea domine sit in terra viventium. Et inimici tradentur penis eternis.

De vana gloria quam multa mala sequuntur.

Capitulum. cxlii.

De morte philippi patris alexandri magni.

Alerius narrat quod quidam nobilis consilium sapientis quesivit quomodo posset nomen suum perpetuare. Respondit quod si virum illustrem occideret nomen suum perpetuatum esset. quo audito philippum patrem alexandri magni interfecit vt nomen suum acquireret. Sed ille cito post miserabili morte extitit esse.

Applicatio.

Aharissimi. Aliqui nobiles ac mundi potentes per mala opera sua acquirunt nomen mundanum. sed sine dubio per illud nomen quantum in eis est dominum deum occidunt. ideo tales mala morte moriuntur cum in inferno sepeliuntur.

De roze celestis grante. Capitulum. cl.

Dionysius narrat quod sit quedam terra in qua nec ros nec pluvia descendit. Unde maxima est ibi siccitas et defectus aque: quod tantum est ibi vnus fons qui aquam in profundo habet. Cum vero homines aquam volunt habere accedunt ad fontem cum omni genere ma-

scorum quod habent ⁊ circueierunt fontem dulcem facientes melodiam. post mediolam aqua ascendit ad os fontis et fluit in abundantia. et sic homines aquam capiunt ⁊ recedunt.

¶ **Oratorio.**

Quoniam. Terra illa que sicca est mundus iste est qui hoīem siccum reddit ab oratione ⁊ deuotione: et subtrahit rorem celestis gratie. Fons iste est deus. vnde Eccl. Fons sapientie in excessa dei. Eamus ergo ad fontem illum cum instrumentis musicis. i. de nouis orationibus vt nostra vox sit dulcis in aure dilecti ⁊ accedat ad nos aqua gratie sue. Quam nobis. ⁊c.

Deus dicitur fons sapientie.

¶ **De anima peccatrice. per peccati lepram quo modo curatur.**

Capitulum. cxii.

Rex quidam nobilis in regno suo habuit duos milites. vnus auarus ⁊ alter inuidus. Auarus pulchram vxorem habuit oculis omnium gratiosam. Inuidus vero valde turpem ⁊ oibus odiosam. ⁊ quamdam terram annexam militi auaro habuit quam miles cupidus per omnia habere desiderabat. Sep̄ ad eum accessit ⁊ multa ei obtulit si terram suam ei vendere vellet. Miles vero inuidus respondit se non velle vendere hereditatem suam: nec pro auro vel pro argento: attamen ex inuidia cepit cogitare quomodo pulchritudinem vxoris auaro militi posset denigrare: ⁊ dixit militi auaro. Si desideras terram meam habere nil pro precio desidero nisi qd vxor tua mecum sit vna nocte. Qui ei annuit ⁊ vxori dixit: que repulsam dedit primo: sed tandem per virum inducta consensit. At ille miles inuidus anteq̄ ei condozmirer eam leprosa se commiscuit. Hoc facto ad dominam accessit ⁊ eam cognouit quotiens voluit. quo facto eidem intimauit qd lepram incurreret dicens. quomodo inuidiam de hoc habuisset qd vxor tua tam turpis esset: et ipsa tam pulchra. ideo eam sic deturpauit. quod audiens tristis facta est et flens amare marito suo intimauit qui valde tristis factus dixit vxori sue. Do tibi consilium: adhuc nullam

De militeana ro. De inuido.

signum lepræ in te apparet: hic prope extra regnum est ci-
 nitas magna qua est vniuersitas. ad illam pergas & omni-
 bus venientibus sis cõmunis & qui prius ad te accesserit:
 infirmitatem recipiet & ab omni lepra curaberis. Quod
 et factum est. Venit filius imperatoris ad amadum eam:
 fecitq; eam venire ad se et eam rogauit vt ei cõsentiret:
 que rogauit dicens. Absit a me: vt ego paupercula sim cõ-
 cubina filij imperatoris. At ille magis ac magis eam pro-
 pulsauit vt ei consentiret. Illa cogitauit. Hic filius impe-
 ratoris si lepram incurreret magnum damnum esset. Et
 proposuit quomodo incideret lepram si eam cognosceret
 At ille nolens desistere eam cognouit et lepram incurrit. Al-
 tera die sentiens se liberatam ad patriam perrexit dicens ei. Si
 vos cõtingat lepram incurrere ad me declinater ego vo-
 bis inq̃tum possum de necessarijs prouidebo. Post hoc
 non diu filius imperatoris leprosus factus est et tantum
 verecundabatur q̃ nocte nullo sciente ad dominam iuit
 vbi manebat. Hoc domina percipiens marito suo intus
 manuit dicens. Ille est qui per me infectus est: et ego a le-
 pra liberata sum: qui videns eum turpiter infectum fleuit
 amare cameram sibi ordinauit in qua solitarius mane-
 bat: et domina ei personaliter ministrabat: & in eodem lo-
 co septem annis manebat. Accidit euz q̃ in septimo anno
 erat calor intolerabilis & leprosus vas magnum cum vi-
 no pro refocillatiõne habebat quidam serpens in orto existens
 vas intrauit & se balneauit et in profundum post lotionem
 iacuit: leprosus cito a somno expergefactus multum frige-
 bat: vas cum vino accipiens ipso ignorante serpẽtem im-
 bibit. Post hoc serpens omnia interiora eius cepit rode-
 re tam grauiter q̃ leprosus gemitus & suspiria dabat. Do-
 mina ei maxime compatiebatur. Passio illa durabat per
 tres dies continue: quarto die vomitu & veneno interiori
 serpentem proiecit statim dolor cessabat de die in diem
 paulatim species lepræ ab eo recesserunt: & post septem dies
 caro eius ab omni lepra est curata sicut caro pueri. de quo

Quis
 cogno-
 scendo
 vxorẽ
 potest
 incur-
 rere le-
 pram.

domina multum est gaudia & vestimentis preciosis ipsam
 ducebat extrarium optimum ei dedit: & ad imperatorem
 perrexit ubi cum honore est receptus: et post mortem pa-
 tris regnavit & vitam in pace finivit. — **Exhortatio.**

Abarissimi per istos duos milites cupidum & in-
 vidum dyabolum & primum hominem. scilicet
 Adam debemus intelligere. dyabolus erat suus
 dno habuit turpem yrorem. s. effigiem per superbiam de-
 turpatam: quia splendida fuit creata: & per peccatum facta
 est turpis. **Abiles anarus.** s. Adam yrorem pulchram ha-
 buit. s. animam ad dei similitudinem creatam. **Sen. j.** **Uidesq;**
 dyabolus qd homo erat sic formatus ut locum eius in celo
 occuparet multum ei invidabat & studuit qdno eius yrorem
 scz animam deturpare posset. Adam vero cupidus qui no-
 tm erat contentus de dei beneficio quod sibi dedit. s. de
 paradiso sed quasi alter deus esse volebat. Et ideo expul-
 sus est extra terram paradisi quam iniuste petijt. **Uidesq;**
 dyabolus ad eum accessit dicens. Si comederitis de ligno
 vite eritis sicut dñi scientes bonam & malum. **Sen. ij.** **dy-**
abolus prius se miscuit cum lepra scilicet iniquitate. & sic
 ad innocentem accessit & mortaliter peccavit quando di-
 vinum preceptum violavit & sic hō factus est leprosus spi-
 ritualiter loquendo: ppter hoc extra regnū paradisi erat
 expulsus in universitatem huius mudi. **Filius imperatoris**
 scz filius dei videns hoīem quē formaverat in miseria cū
 natus eius se miscuerit. qñ de celis descendit in vterū mris
 sue bndicte & carnē nostrā assumpsit intñ qd nos miseros
 ab omni lepra peccati per passionē suā liberavit. et ipse pec-
 cata nostra talit in corpore suo factus est turpis in passio-
 ne. **Unde Isai. iij.** **Uidemus eū non habentē speciem neq;**
decorē. Et sequitur. **Reputavimus eū quasi leprosum p-**
cussam a deo humilitatē. Nos vero sic liberati per mortē
 xpi poterimus ad patriā celestē secūre si voluerimus per-
 venire. sed christus nos quotidie tenet & pulsat ianuam
 cordis nostri. Sicut ipse testatur. **Lanciorum.** **Ego sto ad**

dyabo-
 lus tē-
 ptavit
 adam
 per in-
 vidiaz

Mius
 ordis
 fideo
 dem
 peris
 l.

ostium & pulso. Si quis aperierit mihi: & cenabo cum eo.
 Sed diligenter est advertendum qd ostium cordis nostri
 debemus ei aperire per septem opera misericordie & cum
 omni gaudio recipere & in speciali camera extra homines
 eum ponere. vt ipse nobiscum semper maneat & sicut iste le
 profus stuit in cruce cum dixit. Sitio. Quid sitiebat. Vt
 co non vinum sed salutem animarum nostrarū. Iudei hoc
 audientes acetum cum felle mixtum ei dederunt. Ecce ser
 pentem venenosum que nostra sunt bibit & totum venenū
 peccati primi parentis prolece & sic cum dextrario diuini
 satis cum humanitate in die ascensionis cum multitudine
 ne celos ascendit in iubilo & gloria sempiterna. Ad quam
 nos perducatur. &c.

¶ Qd xps ab eternis periculis & demonum
 obsidionib⁹ nos liberauit.

Cap. clj.

Quidam vero princeps nomine cleonitus cui⁹
 in quadam ciuitate clauderetur obsessus qui
 volens populo suo caute consulere quid sibi
 vtilius expediret: precepit vt vnus de militibus suis obs
 fidionem accederet qui obsidentibus insultum preberet
 ordinauit qd in telis suis latenter & artificialiter scriberet
 Confortamini in dño & estote fideles in obsidione in per
 sons cleoniti venio & obsidionem amonebo.

¶ Moralizatio.

Quarissimi. Ille princeps est: xps pp⁹s obsessus in
 ciuitate peccatores in mūdo qui a demōnibus
 obsident qd si nō diuinitus admonemur a ias no
 stras occidunt. Miles Milesus est predicator. apostolus
 ad thimo. Labora sicut bonus miles. Ille miles i exteri
 ri apparenia quasi aduersarium peccatoribus ondit. qz
 lanceam sagitta insultus pbet dñi acuta verba nūc. 3 gulo
 sos nunc 3 luxuriosos. & sic de ceteris proponit sed p cer
 to amicus noster est. qz plus valent verbera diligentis q
 oscula blandientis.

et si defecerit decollabitur. Plurimi undiq; reges ppter
 incredibilem et inauditam puelle speciem venerunt. Si qd
 forte prudentia literarum questionis solutionem inuenis-
 set quasi nihil dixisset decollabatur et caput ei supra por-
 tam suspendebatur vt aduenientes imagines mortis vide-
 rent et turbarentur ne ad talem conditionem accederent.
 hoc totum fecerat vt ipsemet cum filia sua posset in adulter-
 rio permanere. Cum vero tales crudelitates exerceret an-
 tiochus interposito breui tpe adolescens qdam tyrus pa-
 trie sue princeps locuples valde apollonius nocte bñ lite-
 ratus nauigās antiochiam intravit. Ingressusq; ad regē
 ait. Aue rex. et ille. salui sint nupturi pareres tui. Ait iuue-
 nis. Peto filliam tuam in uxorem. Rex vt audiuit q; audire
 nocebat respiciens iuuenem ait. Hosti nuptiarū condi-
 tionem? Ait iuuenis. Noni et ad portas vidi. Indignat⁹
 rex ait. Audi ergo questionez. Scelere vebor materna car-
 ne vescor. quero fratres meum matris mee virum nec inue-
 nio. Puer accepta questione paululum recessit a rege. et cū
 scientiam quereret deo fauente solutionem questionis in-
 uenit. et reuersus ad regem ait. Bone rex proposuisti que-
 stionem audi ergo solutionem. Nam quod dixisti scelere
 vebor. non es mentitus. te em ipm intueri. materna carne
 vescor. filiam tuam respice. Rex aut vt audiuit. solutionez
 questionis inuenem soluisse timens ne peccatum suum pa-
 tesceret. irato vultu cum respiciens dixit. Leno ne es iue-
 nis a questione: nihil verum dixisti decollarī quidem pro-
 merueris: sed ecce habebis dierum triginta spacium reco-
 gita tecum. Revertere ad terram tuā. et si solutionem que-
 stionis inuenies filiam meam in matrimonium accipies.
 si autem decollaberis. Iuuenis turbatus a cepto comi-
 tatus nauem ascendens tendit in patriam. s; post recessum
 adolescentis vocauit rex dispensatorem suum taliarchum
 nomine cui ait. Taliarche secretorum meorum minister si
 delissime scias q; Tyrus Apollonius inuenit questionis
 mee solutionem. Ascende ergo confestim nauem ad. perfe

quendam eum? cum perueneris tyrum quere eum? cum ferro vel
 veneno interfice eum. Reuersus dum fueris premium ma-
 gnum accipies. Taltarchus scutum accipiens pecuniamque
 pugnans ad patriam iuuenis venit. Appollonius vero prius
 venit et ad domum suam introiit. apertoque scrinio omnes li-
 bros respexit et nihil aliud inuenit nisi quod regi dixerat. et
 dixit intra se. At si fallor antiochus rex impio amore dili-
 git filiam suam et recogitans secum dixit. Quid agis ap-
 polloni conclusionem eius soluisti? et tu filiam non acce-
 pisti. ideo delatus es a deo ut non morieris. Continuoque
 iussit sibi naues preparari et eas centum milibus modio-
 rum framenti onerari: et multo pondere auri et argenti. et
 veste copiosa et cum paucis secum fidelissimis hora noctis
 tertia nauem ascendit tradiditque se alto pelago. Alio vero
 die quaesitum a ciuibus suis et non inuenitur: meror ingens
 nascitur quod amantissimus princeps patrie nusquam compa-
 ruit. plangtus magnus erat in ciuitate. tantus vero amor
 ciuium circa eum erat ut multo tempore tonsores cessant
 publica spectacula tollerentur balnea clauderentur. non
 templa nec tabernae. quisquis ingreditur. Et cum talia
 agerentur sospes venit taliarchus qui a rege antiocho ad-
 necandum missus erat et videns omnia clausa dixit cuidam
 puero. Indica mihi si tu reuelis ex qua causa ciuitas ista
 in luctu moratur. At puer. O charissime nescis tu illud
 quod interrogas? Ciuitas haec in luctu moratur quia ap-
 pollonius princeps patrie huius ab antiocho rege regres-
 sus nusquam comparuit. Taliarchus cum hoc audisset gatis-
 dio plenus ad nauem rediit et antiochiam intravit. In-
 gressusque ad regem ait. Domine mi rex letare: quia appol-
 lonius vos timens nusquam comparuit. Rex ait. Fugere qui-
 dem potest. sed effugere non potest. statim huiusmodi edi-
 ctum posuit quicumque appollonium tyrum contemptorem
 regis mei mihi exhibuerit accipiet quinquaginta talen-
 ta auri. qui vero caput eius amputauerit centum talenta
 accipiet. hoc facto non tantum inimici sed amici cupiditas

De ap-
 pollo-
 ni for-
 tunis.

Capitulum clxv.

te seducti ad persequendum appollonium properabant. Querebatur vero appollonius: per mare per terras: per silvas: pervniuersas indagines: et non inueniebatur. Tunc rex iussit sibi classes nauium preparari ad persequendum inuenem: sed et morem facientibus qui classes sibi nauium preparabant Appollonius tharsim deuenit deambulans iuxta littus visus est a quodam seruo suo Elinato nomine qui supernenerat in ipsa hora. et accedens ad eum dixit. Aue rex appolloni. Ille saluatus fecit ut potentes facere consueuerunt spernit hominem tunc senex indignatus est valde et uerum saluauit eum et ait. Aue rex appolloni res salua et noli despiciere paupertatem honestis moribus decoratam. Etenim scis quod scio cauendam est tibi. Et ille. Si placet uobis dicite mihi, qui ait. Proscriptus es. At ille. Et quia patrie sue prescripsit principem. Elinatus ait rex antiochus Antiochus qua ex causa? Elinatus ait quia quod pater tu esse uoluisti. Appollonius ait. Et pro quanto me prescripsit. Et ille. Quicunq; te illi uiuum exhibuerit quinquaginta talenta auri qui uero caput tuum pertulerit centum talenta ille habebit pro mercede ideo moneo te fuge in presidium. Sed cum hoc dixisset elinatus recessit. Tunc appollonius eum rogauit ut ad se ueniret et centum talenta auri daret ei et ait. Accipe tantum de paupertate mea quia meruisti et amputa caput meum et regi presentes et tunc magnum gaudium habebit. Ecce habes centum talenta auri et tu es innocens quia ego te ex mea uoluntate pro illo conduxit tam magnum gaudium offeras regi. Cui senex respondit. Domine absit hoc a me ut huiusmodi rei causa unquam de uita mea premium accipiam apud bonos homines amicitia premio non est comparanda. Et regi appollonio magnam laudem adiciens recessit. Per hoc appollonius cum spaciatur in eodem loco supra littus uidit aliquem hominem contra se uenientem dolentem et mesto uultu strangulionem nomine accessit ad eum protinus. Et ait appollonius. Aue

Appol
lonius
fuit p
scrip?

Strangulio. Et ipse ait. Ave domine mi rex appolloni: et
 tuus sum ait. Dic mihi quare in his locis turbata mente
 versaris. Ait appollonius: quia filiam regis vt verum dis
 ferem coniugem et in matrimonium petini. Peto itaq; si
 fieri potest in patria vestra volo latere. Strangulio ait.
 Domine appolloni ciuitas nostra pauperrima est et non
 potest tuam nobilitatem sustinere preterea duram famē
 & sterilitatem patimur amore nec etiam iam ciuibus vlla
 spes est salutis: sed crudelissima mors est ante oculos nos
 tros. Appollonius ait. agite gratias deo qui me profu
 gam vestra sinibus applicauit dabo ciuitati vestre cen
 tum milia modiorum frumenti si fugam meam tantum ce
 laueris. Strangulio vt hec audiuit prostravit se ante pe
 des eius: et ait. Domine appolloni si esuriētī ciuitati sub
 ueneris non solum fugam tuam celabimus: sed si necessi
 tas fuerit pro salute tua dimicabimus ascendensq; appol
 lonius tribunal in foro presentibus cunctis ciuibus illi
 ciuitatis dixit. Cives tharsenses quos annone penuria
 turbat et opprimis. Ego tyzus appollonius releuo. cre
 do enim vos huius beneficij memores fugam meam ceta
 turos. Scitote enim non me malicia antiochi esse fuga
 tum sed per vltam feliciter huc sum delatus. dabo itaq; vo
 bis centum milia modiorum frumenti eo precio quo sum
 in patria mercatus octo cretis singulos modios. Cives
 hec audiētes quod singulos modios octo cretis mercare
 tur bilares effecti sunt ac gratias agentes statim frumen
 ta parabant. Tunc appollonius ne deposita regia digni
 tate mercatoris magis quam donatoris nomen videre
 tur assumere preciumq; assumens eiusdem ciuitatis utili
 tatibus redonauit. Cives autem vt tanta viderunt eius
 bñficia bigā in foro statuerunt in qua stans dexterama nu
 fruges & sinistro pede calcaret et in base scripserūt ciuitati
 tharsie tyz appollonij donū deditq; ciuitatē a leua morte
 liberavit. pelde iserpositi penci dieb⁹ hortate strāgnulides

Quasi
 appol
 lonius
 fuit re
 ceptus
 acuta
 tenfib⁹
 & quasi
 ter eis
 subue
 nit.

Cives
 p bñfi
 cio ac
 cepto
 ab ap
 pollo
 nio sta
 tuā ad
 ei⁹ ima
 ginē si
 curus.

Dionysius de eius coinge ad pentapolim tironum nauiga
 re proposuit ut illic lateret eo quod beneficia cum opulentia
 et tranquillitate agerentur. Igitur cum ingenti honore eu
 citur ad mare tyale dicens oibus ascendit nauim sed tri
 bus diebus et noctibus toridem ventis prosperis nauis
 gans subito pelagus mutatum est postquam litus tharrie reli
 quit. nam paucis horis ventus concitatus aquilone vento
 auroque instante classe celum nimis se pluuia erupit popu
 lus irruenti procella corumpitur ratis pariter dissoluitur et
 pibri fretum perturbant grando ac nubes tenebrosa in
 cambebant. flant venti fortiter intantum quod mors cunctos
 occuparet tunc unusquisque rapuit sibi tabulas tantum in
 illa calligine tempestatis omnes perierunt. Appollonius
 vero vnus tabule beneficio pentapolitanorum littore
 est passus. Stans autem in littore intuens mare tranqui
 lam sic ait. O pelagi fides facilius incidam in manus cru
 delissimi regis: quo pergam quam patriam petam: quis
 notus huic ignoto auxilium dabit. Hec dum loqueretur
 appollonius asperit iuuenem vententem contra se. quidam
 robustus piscator sordido sacco cooperatus cogente neces
 sitate prostravit se ad pedes eius profususque lachrymis ait
 miserere quicumque es nudo naufrago non humilibus pa
 rentibus sed notabilibus genito et ut scias cui misereris
 ego sum tyrus appollonius patrie mee princeps depre
 cor te auxilium vite mee. piscator ut vidit speciem iuuenis
 misericordis motus: illum exegit et duxit infra tecta domus
 et posuit epulas quas habere potuit et plenius sue pieta
 ti satisfaceret exuens se tribunarium in duas partes diui
 dens. vnam dedit iuueni dicens. Tolle quod habeo et va
 de in ciuitatem vbi inuenies forsitan qui tui miseretur si
 non inueneris huc ad me reuertere paupertas quecumque
 sufficiat. Piscator ait illi tantum admonet te ut si quando
 dignitati tue redditur fueris ne despicias tribunarij pau
 pertatem. Appollonius. Si non memor fuero iterum nau
 fragium patiar, nec tui similem inueniam: hec dicens de

De ap
 pollo
 ny ifor
 tunis.

monstrata sibi via iter carpens portas ciuitatis ingreditur. Dūq; cogitaret vñ peteret auxiliū vite vidit per plateam puerum nudū currentem oleo caput vinctū habentē sabano precinctum voce magna clamantē ⁊ dicentē. Audite oēs audite peregrini et ierui. qui ablui vult pergat gymnasium. Audito hoc appollonius exuens se tribunarium ingreditur lauachrū vitur liquore. ⁊ dum singulos intuetur querit sibi parez nec inuenit. ⁊ subito altistrates rex totius regionis ingressus est cum turba famulorum. Cum rex ludū cum seruis suis exercebat admisit se appollonius regi ⁊ decurrentē sustulit iperam ⁊ subtili velocitate percussam ludenti regi remisit. Tunc rex suis famulis ait. Recedite hic est iuuenis vt suspicor mibi comparandus est appollonius. Appollonius vt audiuit se laudari constanter accessit ad regem. et accepto cyzamocho docta manu circumlauit eū cū subtilitate. Deinde in solio gratissimo vouit eū ⁊ exiit ab eo officio discessit. Dixit q; rex ad amicos suos post discessum adolescentis. Iuro vobis in veritate melius me nunq; abluisse q; hodie bñficio adolescētis nescio cuius et respiciens vnum de famulis ait. Iuuenis ille qui mibi officium fecit vide quis sit: ⁊ ille secutus iuuenem vidit eum sordido tribunario indutum. Reuersusq; ad regem dixit. iuuenis ille naufragus est. Rex ait. Unde sis. ⁊ ille. Tacente illo habitus indicat causas. Ait rex. Uade celerius ⁊ dicei. Rogat te rex vt venias ad cenam. Appollonius vt audiuit acquieuit ⁊ cum famulo venit ad regez. Famulus primo ingressus ait ad regem. Naufragus adest: sed propter sordidum habituz. Introire verecundatur. Satimq; rex iussit eum vestibus indui dignis et ad cenam ingredi. Ingressus appolloniū triclinium regis contra regem assignato loco discubuit inferretur prandium: deinde cena regalis. Appollonius cū etis epulantibus non epulabatur. sed aurum et argentuz et ministerium regis diu flens intuebatur. tunc vnus de discumbentibus ad regem ait. Nisi fallor iuuenis iste for

Appollonius regi placuit.

De appollo nū tristitia.

Rex in
uenes
ut vi-
dit tri-
stes ap-
pollo-
niū cō-
solaba-
tur.

tune regis inuidet. Rex ait. **N**ale suspicaris fortune meae non inuidet sed plura se perdidisse tristatur: et respiciens appollonium, hylarivultu. ait rex. Iuuenis epulare nobiscum et de deo meliora spera et dum hortaretur iuuenem subito introiit filia regis virgo iam adulta: deditque oscula patri suo: deinde cunctis discubentibus amicis. **Q**ue dum oscularet singulos reuersa est ad patrem et ait. **B**one pater. Quis est iste iuuenis qui contra te locum honoratum tenet qui multum dolet. **A**it rex. **O** dulcis filia iuuenis iste naufragus est et gymnasia mihi grauissime fecit. propter quod ad cenam vocavi illum quis sit nescio: sed si vis scire interroga eum te decet omnia nosce: et forsitan dum cognoueris misereberis ei. **H**ec audiens puella ad iuuenem accessit et ait. **C**harissime generositas nobilitatem ostendit si tibi molestum non est indica mihi nomen tuum et casus tuos. **E**t ille. **S**i nomen queris in mari perdidisti. **S**i nobilitatem in tyro reliqui. **A**t puella. **A**perius dic ut intelligam. **T**unc appollonius nomen suum et omnes casus exposuit. **F**initis sermonibus fundere lacrymas cepit. quem ut vidit rex flentem ait filie. **M**ata dulcis peccasti dum nomen et casus adolescentis petiuisti veteres eius dolores renouasti. **D**ulcis ergo filia ex quo iam scis veritatem iustum est ut libertatem tuam quasi regina ei ostendas. **P**uella ut audiuit voluntatem patris respiciens iuuenem ait. **M**oster es appollonie deponere merore a patre meo locupleteris. **A**ppollonius cum gemitu et uerecundia gratias egit. **T**unc rex ait filie suae. **D**eser lyrae ut cum cantu exhylares conuiuū: puella iussit sibi afferri lyram et cepit cum omni dulcedine lyram percutere omnes eam ceperunt laudare et dicere. **N**on potest melius nec dulcius audiri. inter quos solus Appollonius tacuit. **E**t ei rex. **A**ppolloni sedam rem facis omnes filiam meam in arte musica laudat quare tu solus vituperas. **A**it ille. **B**one rex: si permittas dico quod sentio: filia tua in artem musicam incessit et nondum didicit. **I**gitur iubeas mihi tradi lyram et statim

scies quod nesciunt. Rex ait. Appolloni video te eruditus in omnibus inquit sibi tradi lyram et egresso foras corona capitis eum decorauit. accipiensque lyram intrauit triclinium pulsabat ante regem dulcedine ut oēs non appollonium sed appolinē crederent. Discubentes cum rege dixerunt quod nunquam melius audissent nec vidissent. Filia regis hoc audiens respiciens iuuenem capta est in amore eius et ait ad patrem suum. O pater permittas me dare iuueni quod mihi placet. Ait rex. permitto. Illa respiciens appollonium ait. Magister appolloni accipe ex indulgentia patris mei ducenta talenta argenti libras quadringentas vestesque copiosas: seruos viginti ancillas decem. quibus ait. Affer te quod promisi et presentibus amicis exposito triclinio iussu regine alata sunt omnia. Quo facto leuauerunt se omnes et licentiati discesserunt. Appollonius ait. Bone rex miserorum misericors et tu regina amatrix studiorum et dilectrix philosophie valete et respiciens famulos quos sibi regina donauerat ait. Attollite famuli hec que mihi data sunt et eamus et hospitium queramus. Puella timens ne amatorem perderet tristis est facta respiciensque ad patrem ait. Bone rex et pater optime placeat tibi ut appollonius hodie ditatus non discedat ut quod illi donauimus a malis ne rapiatur. Tunc rex festinus inquit sibi assignari aulam ubi honeste quiesceret. Puella vero amore accensa inquietam habuit noctem. mane vero cubiculo patris adiit. qua ut vidit pater dixit. quid est hoc ut preter consuetudinem ita mane euigilasti? Puella ait. Requiem habere non possum et ideo charissime pater peto ut me tradas iuueni ad doctrinandum quod potero artem musicam et alia addiscere. Rex hoc audiens gaudens est inquit sit ad se iuuenem vocari. Cui ait. appolloni filia mea multum cupit artem tuam addiscere. ideo rogo te ut ei ostendas oia que nosti et ego mercedem condignam retribuam. Et ille. Domine paratus sum voluntari vestre satisfacere. Duxit puellam sicut ipse didicit. Post hec puella pre nimio

Appol
lonius
gra
tia ha
bit
aduer
sus re
gem et
oēs di
scipulo
bētes

Quali
ter res
gis fi
lia fuit
capta
amore
appol
loni.

amore iuuenis infirmat. Rex videns filiam suam incurrisse egritudinem subito medicos vocauit. Illi vero venas et singulas partes corporis tangebant et nullam egritudinem inuenerunt. Post paucos dies tres iuuenes nobilissimi qui per longum tempus filiam in matrimonium petierant regem una voce pariter salutauerunt quos intuens rex ait: qua de causa venistis? Et illi. Quia sepius nobis promissis vni ex nobis dare filiam vestram in matrimonium. propter quod hodie simul venimus. Cuius tui sumus diuites. et ex nobilibus parentibus geniti. et ideo de tribus tibi elige quem vis habere generum. Rex ait. non apto tempore me interpellastis filia mea studio vacat ab eo amorem studioz in bellicis iacet. sed ne videar vobis nimis differre scribite in codicillis vestris nomina vestra et dotis quantitatem que transmittam filie ut ipsa eligat quem volauerit. Illi hoc fecerunt. Rex accepit scripturam et legit signauitque et dedi appollonio dicens. Tolle magister has scripturas et trade discipule tue. Appollonius recepit scripturas et puella portauit. Puella ut vidit que diligebat ait. Magister quid est quod solus introisti in cubiculum. Appollonius ait. Summe codicillos quos tibi misit pater tuus et lege: puella codices aperuit et legit tria nomina petitorum profectisque codicillis respiciens Appol. dixit. Magister appolloni vtrum non doles quod alteri debeo in matrimonium tradi. Et ille. Non quia omne quod est tibi honor erit et commodum meum. ait puella. Magister si me amares doleres. Rescripsit et signauit codicillos. tradiditque Appollonio ut eos regi deferret et scripsit hec. rex et pater optime quonia clementia tua permisit mihi ut rescribam rescribo. Illum naufragum volo in maritum habere. Rex cum legisset voluntatem puelle ignorans quem naufragum diceret respiciens ad iuuenes ait: quis vestrum naufragum passus est? Unus ex illis nomine ardonius dixit. Ego passus sum naufragum. Alius ait. morbus te consumat: nec saluus: nec sanus sis cum ego scio te coetaneum. meum per

Tres iuuenes regis filiaz in vxores petunt.

Risio quam fecit pater tribus iuuenibus

De me dacio vnus iuuenum.

tam ciuitatis nuncq̄ existit ubi naufragium fecisti. Rex cui non inuenisset quis eorum naufragus fecisset respexit ap polloniu dicens. Tolle codicillos ⁊ lege: potest enim fieri q̄ ego non nouerim tu intelligis qui presens fuisti. Ap pollonius acceptis codicillis velociter percurrit. ⁊ ut sen sit se amari erubuit. Cui rex ait. Appolloni inuenisti nau fragum. At ille pre ruborem pauca dixit. Nam in hoc potest notari sapientia ipsius appollonij. quoniam iuxta verbum sapientis in multiloquio deest sapientia. Unde. j. Petri. ij. Christus vobis reliquit exemplum vt sequamini vestigia eius qui nuncq̄ peccauit nec in ore eius inuentus est dolus. Cum scdm psal. sicut ipse dixit ita et facta sunt: quare verus israelita appellandus est in quo non est dolus. vt dicitur Joban. f. Ideo imitemur ipsuz non maledicendo nec reddendo maledictum pro maledicto: sed cohibeamus linguam nostram vt semper benedicat: ⁊ sic erat instrumentum scribere velociter scribentis. i. spiritus sancti dona sua repente infundentis. iuxta illud. Factus est repente de celo sonus ⁊c. Unde. ij. Petri. j. Qui vult vt daret dies bonos coerceat linguam suam a malo. et labia eius ne loquantur dolus hoc est non debet in sei pso murmurare nec exterius malum proferre et sic poterit vitam quietam possidere hsc in pace temporalis in futuro aut in pace eternali. Nam prima pax communiter seruatur per hoc q̄ homo non prorumpat per linguaz suam in verba contumeliosa proximorum suorum offensum. et est principium pacis eterne. vnde psal. In pace in idipsum dormiam et requiescam. Nam sicut hominis boni et pacifice loquentis lingua dirigitur per virtutem dei: sic lingua maledicentis per spiritus malignos tali familiares. Juxta illud. In orto nostro sedet alba spina super quam quiescant aues. per ortum enim istum debemus intelligere os nostrum duplici cepe circunseptum. s. dentibus ⁊ labijs non q̄ propter aliud nisi vt ponamus ori custodiam ne nihil nisi qd̄ in laudem dei vadat loquatur. Spina

Ligua
dicitur
spina.

autem in orzo cōtenta est ipsa lingua sic dicta similitudinis
narie: quoniam sicut spina materialis pungit. sicut patet
Mat. xviij. Plectentes coronam de spinis imposuerūt
capiti eius ⁊ sanguis eius propter nimiam cōpunctionē
ipsarum spinarum per suum benedictum corpus effluit.
Sic etiam ipsa spina que dicitur lingua compungit hoīem
nunc auferendo bonā famam suam: nunc de ipso menties
do: nunc malū quod alijs incognitum est manifestando:
de quo singulariter cauendum est. Aues autē super ipsas
spinam quiescentes sunt ipsi diaboli qui hominē ad tale
vitium singulariter inclinant: vt eorum efficiat minister.
Ideo de tali dicent in extremo iudicio. Dimitte nobis
hunc hominē iste index qui tuus esse noluit per virtutē
noster effectus est per maliciam. Lohibeat igit vniūsq;sq;
linguam suam quod catho appellat primam virtutē: sed
ad hystoriam redeundo. Rex cum intellexit qd filia eū vo
luit alijs ait. Dum tempus fuerit veniam ad vos. Illi va
le dicentes recesserunt. Rex solus intravit ad filiam suam
et ait. Quem tibi elegisti coniugem. Illa prostravit se cū
lachrymis ⁊ ait. Pater charissime. naufragum appollo
nium peto. Rex cum lachrymas filie sue vidisset leuauit eā
a terra ⁊ sic eam alloquitur dicens. Mala dulcis noli de
aliqua re cogitare quia talem cōcupisti quem et ego vt eū
vidi quia ⁊ amando factus sum pater: diem tibi nuptia
rum sine mora constituā. Postera ergo die vocantur ami
ci vicinarum vrbium ad regem quibus ait. Charissimi fi
lia mea vult nubere appollonio magistro suo. Peto ergo
vt vobis omnibus sit leticia: quia filia mea prudenti viro
sociatur. Hec igitur dicens constituit diem nuptiarum
que cito cōcepit: ⁊ dum puerum in vtero haberet accidit
qd cum ambularet cū rege appollonio viro suo iuxta lit
tus maris vidit nauim speciosam cognouit eam appollo
nitus qd esset de patria sua: puerus ad nauclerū ait. Unde
venis. At ille. a tyro. Appollonius ait: patriam meā no
minasti. Alter respondit ergo tyrus es tu. Et ille vt dicit

De ex
tremo
dei iu
dicio.

Naucerus ait. Nosti aliquem patrie illius princeps no Rex a,
 mine appollonius. Naucerus dixit. Veto vbi cunq; illū tloch⁹
 videris dicas ei vt gaudeat ⁊ exultet quia rex antiochus fulmic
 fulmine percussus est cum filia sua. Opes aut regni antio percul
 chie reseruantur appollonio. Appollonius vt hoc audi sus est
 nit: plenus gaudio ad coniugem ait. Veto itaq; vt me ab cum si
 ire permittas ad percipiendū regnū. Illa vt audiuit pro lia sua
 fusis lachrimis ait. O domine si in lonqinquo itinere es et⁹ cō
 tes constitutus ad partum meum festinare deberes ⁊ mo cubi
 do recedere vis cum iuxta me sis. sed hoc velis pariter na na.
 uigemus. Et veniens ad patrem suum ait. O pater dilec
 te letare ⁊ congande: quia seuisissimus rex antiochus vna
 cum filia sua dei iudicio fulmine percussus est. opes aut ⁊
 diademata nobis sunt reseruata. permittite me nauigare
 cum viro meo. Rex autem exbilarratus nanes iubet pda
 ci in littus et oibus bonis impleri: propterea nutricem
 eius noie ligozidē ⁊ obstetricē ppter partū eius simal na
 uigare pcepit et data proficiscēdi copia deducit ad littus
 osculatq; filiā ⁊ generū nauigādo s; cū p aliquos dies in
 mari fuissent surrexit tēpestas magna: puella intantū infir
 mas procreas filiā q; facta est quasi mortua. quod cū vide
 ret familia exclamabat voce magna ⁊ vlulatu: hec audi
 ens appollonius currit ⁊ vidit coniugem suaz quasi moz
 tuā iacētem vt ei videbatur scidit a pectore suo vestes p
 fusis vestibus: iactauit se super corpus eius ⁊ ait. Cara cō
 iunx altistratis filia quid respondebo patri tuo pro te. Et
 cum hoc dixisset dixit ei gubernator. Corpus mortuum
 nauis sufferre non valet. Iube ergo corpus in pelagū mit
 ti et possimus eundere. Appolloni⁹ ait ad eum. Quid di
 cis pessi me. placet tibi vt hoc corpus in pelagus mittam
 qd me naufragum ⁊ egenum suscepit. Vocauit seruos et
 ait. Faciatis loculum ⁊ foramina et cum bitumine linite
 ⁊ sit carta plumbea intus posita ⁊ obturetur perfecto lo
 culo regalibus ornamentis exornant puellam in loculo
 ponunt. et copiam auri ad caput eius et dedit osculum

Quali
 ter ap
 pollo
 ni⁹ vxo
 rē suaz
 i mare
 misit.

funeri fundens super eam lachrymas. tunc fuffit infantem tolli et diligenter nutriri vt pro filia neptem regi ostenderet. et iuffit loculum mitti in mare cum maximo fletu. Tertia die vnda maris eiecit loculum ad litus ephefeorum a longe a domo cuiusdam medici cerimonis nomine qui cum discipulis fuis eadem die in littore ambulauit. Tunc vidit loculum effuffis fluctibus iacentem et ait feruis fuis Tollite hunc loculum cum omni diligentia: et ad villam perferte. Quod cū feciffent medicus aperuit viditq; puellam regalibus ornamentis decoram et speciofam valde. Cuius pulchritudinem omnes videntes de ea multū admirabant: qm̄ ver^o erat pulchritudinis radi^o in qua natura nihil vitiofoꝝ cōstituit nifi qd̄ eā immortalē nō formauerat. Crines namq; eius erāt ninei cādoꝝis sub quib⁹ reſidebat frontis late planicies cuius nulla erat detestabilis rugofitas. Oculi em̄ ei⁹ erāt quafi duoz ſiderū describentes orbis volubilitatem non prodijt aspectibus erāt modestis frenati stabilit animi constantiā promittentes. palpebrarum etiam pilli non inhoneste naturā in ea collocauerat. Nasus etiā eius rectitudinis sue lineam plenitudinis etiam decore possidebat in geminas diuidēs maxillari partes. Nec v̄gebat in supremū nimia lōgitudine: nec nimia breuitate corrupta: sed decenti honestatis q̄ritate infedebat. Cuius collum radijs solaribus candidus speciosus ornatū clinodijis hominum aspectibus mirabilem intulerat animi locunditatem. Corpus etiam nō diminutum vel q̄ritatis mole superabundans nequaquā quis in ea censere proposuit: ex cuius pectore brachia pulchritudinis tanq̄ ex arboris trunco rami procedebant quoz digni q̄ritatis debitam sui assumpserāt mēsurā vnguetum fulgore non pretermisso. Cuius summarie speciositas nihil deformitas sibi admisceri compatiēbatur in quo potest notari etiā singularis aie sue perfectiō per potentiam diuinā creando sibi infuse cū actus et potentia debent ad inuicem proportionari: et actus actiuozum nō sunt nisi in

Qualis
vixit
et
ap
pollo
nū
fuit
iūta.

De
pulchritudine
et
formositate
vixit
appollo
longi.

patientie p̄disposito. quare ois pulchritudo corporis exterioris ab interiori aīe pulchritudine p̄cedit quare dīq̄ varia virtus forme molem sibi adaptat materiam. Optima nāq; aptatio est inter corpus & aiā ipsius puelle quā vt vidit quasi mortua iacentem obstupuit & ait. O bona puella quare estis sic derelicta vidit subtus caput eius pecunia positā & sub pecunia cartā scriptā & ait. Perquiramus qđ p̄tinent in carta: quā cū apuisset inuenit titulū scriptū quicūq; hīc loculū inuenit petovt decē aureos hēat & decē funeri impēdat hoc em̄ corpus multas lachrimas reliquit parentib⁹ & dolores amaros qđ si aliud fecerit q̄ qđ dolor exposcit vltimū diē incidat nec sit qđ eius corpus sepulture cōmēdet. Perlectis aut cartulis ad seruos suos ait. Prestemus corpori qđ dolor exposcit. Juro vobis p̄ spez vite mee in hoc funere amplius rogaturū qđ dolor imperat. Continuo iubet patri rogū s; cum edificat atq; deponitur supervenit discipulus medici adolescens & p̄tum ad ingemū pertinet senex erat. hīc cū corpus speciosum super rogam positum videret. intuens euz magister ait. Venenisti. hac em̄ hora expectant te. tolle ampulam vnguenti & qđ supremū est de funere supfunde sepulture. venit inuenis ad corpus extraxit de pectore vestes. sudit vnguentū tractū manu totuz corpus ac p̄cordia vitare sensit. Obstupuit inuenis palpat venas & iudicia rimat nariū labia labijs probat. sensit vitam cū morte lacrantē & ait ad seruos. supponite facultas per quatuor angulos lente & temperate. quo facto sanguis ille qui coagulatus erat est liquefactus qđ vt vidit inuenis ait magistro. Puellavero quaz tu mortuā dicis vivit & vt facilius mihi possis credere experimento satisfaciam. his dictis tulit puellā & in cubiculū suū posuit super pectus eius calefaciens oleū. Adhaesit lanaz & posuit super corpus suū sic qđ sanguis eius qui intus erat coagulatus tpe liquefactus est cogitq; spūs per medullas descendere. Venis itaq; patefactis aperies oculos & respiciens ipsum ait. Qualis ergo es tu? Non tāges

aliter & opz tangere: qz filia regis sum & regis vxor. Inue-
 nis hoc audiens gaudio plenus introiit ad magistrū in
 cubiculū suū & ait. Ecce magister puellauinit. Qui ait. Pro
 bo peritiā artem laudo prudentiā miror diligentiam au-
 dio disciplinam. Noli artis tue esse ingratus accipe mer-
 cedē hec em̄ puella multā pecuniā secum attulit & iussit eā
 salubrius vestibus cibis etiam & sementis optimis recrea-
 ri. Post paucos vero dies vt cognouit eam ex regio gene-
 relectam esse adhibitis amicis filiam sibi adoptauit & ro-
 gabat ab ea cum lachrymis ne ab aliquo tangeret: iter sa-
 cerdotes Diane tēplo eam cū feminis misit vt inuolabili-
 ter seruaret. Inter hec vero dū appollonius nauigat cum
 ingenti luctu gubernante deo applicuit tharsis. & descēdēs
 arati petijt domū strangulionis & dionisiadis quos cū ap-
 pollonius salutasset oēs casus suos exposuit dicēs. Cū do-
 lore utiqz magno mortua est coniunx mea: tñ filia est ser-
 uata. de qua gaudeo. Ideo sicut in vobis confido amissū
 regnum quod mihi seruatur accipere volo. Neqz ad soce-
 rum reuertar cuius in mari perdidī filiam sed agam po-
 tius opera mercatoris vobis commendo filiā meam vt cū
 filia vestra philomacia noīe nutriat & vt filia mea vocetur
 tharsia. Preterea vxoris mee nutricem ligozidē noīe curā
 tue puelle custodire volo. hec dicens tradidit strangulio-
 ni infantem. deditqz aurum & argentum & vestes copiosas
 & inranit neqz barbam neqz capillos nec vngulas tonsu-
 ram nisi filiam suam per ins dedit in matrimonū. Aril-
 li stupentes qz tam grauiter iurauerat cum magna dilige-
 tia educaturos se puellam repromittunt. Appollonius au-
 tem nauim descendit & ad longinquas regiones ipse nau-
 gabat. Interea vero puella tharsia expleto quinquennio
 studens liberalibus traditur vna cum philomacia filia eo-
 rum coetanea sua. Cūqz ad. xiiij. annos venisset reuersa
 de auditorio inuenit nutricem suam ligozidēz subitanēz
 snualitudinem incurrisse: & sedens iuxta eam causas infir-
 mitatis explozat. Cui nutrix. Audi bona filia verba meaz

Quo
 appol-
 lonius
 tradi-
 dit fili-
 am suā
 educa-
 dam.

In corde tuo reserva. Quem putas esse patrem aut matrem vel patriam: et puella ait. Patriam tharsim: patrem strangulionem matrem dyonisiadem. Nutrix ingemuit et ait. audi filia originem natalium tuorum ut scias quomodo post mortem meam agere debeas. Et tibi pater nomine appollonius. et mater lucina alistratis regis filia. Que cum te pareret statim preclusa spiritu mortua est quam pater tuus appollonius effecto loculo cum ornamentis regalibus in mare misit. et xx. sesterias auri posuit sub caput ut ubicunque esset devoluta ille in auxilium eius fuissent. Illa ins quoque lucratis ventis cum patre tuo lugente et se incunabulis posita peruenit ad hanc civitatem. His ergo hospitibus strangulioni et dyonisiade vna mecum recommendavit. Lynceus appollonius votumque fecit nec barbam nec capillos: nec virgines tonsurus nisi prius te nuptui traderet. Nunc moneo si post mortem meam hospites quos pariter appellas iniuria aliquam tibi forte fecerint ascende in forum et ibi invenies statuam patris tui stantem: apprehende illam et clama filia es sum cuius est hec statua. Cives vero memores beneficiorum patris tui iniuriam tuam vindicabunt. Cui tharsia. Cara nutrix deum testor si ista mihi non dixisses unde essem penitus nescirem. et cum ad invicem loquerentur nutrix emisit spiritum. Tharsia vero corpus nutricis sue sepeliit et per totum annum mortem eius lugebat. Postea induit priorem dignitatem petijt scholas ad studia liberalia et dum de scholis reverteretur non prius cibum sumpsisset antequam nutricis monumentum introisset ferens ampullam vini ingrediebatur: et ibi omnes parentes suos vocabat et dum hec agerentur quadam die dyonisiades cum filia sua phlommacia transibat per forum. Videntes omnes cives speciem tharsie et ornamentum dixerunt. Felix pater cuius filia est tharsia. Illa vero que adheret ei turpis est: et dedecus. Dyonisiades: ut audivit tharsiam laudari et filiam suam vituperari conversa in insaniam furiosus. sola sedens. secum cogitavit. Pater. ex. que

De in-
uidia
quã ha-
buit
dionisi-
ades
3 filiaz
appol-
lonij
regis.

binepfectus est hys annos quatuordecim non ueniet ad re-
cipiendũ filiam suã nec lras p ea misit puto qd est mortu^s
Matrux eius mortua est neminem habeo emulum occidã
eam ⁊ ornamentis eius filiam meam ornabo. Et cum bec
cogitasset uenit qdam de uilla Theophilus noie quẽ uoca-
uit ⁊ ait. Si cupis premium accipere tharsiam interfice.
Ait illi: quid peccauit innocens uirgo. Et illa. pessima est:
ideo mihi negare non debes. fac qd iubeor si non feceris
male tibi eueniet: ⁊ ille. Sic mihi dña qualr hoc pöt fieri.
Que ait. Cõsuetudo eius est mox ut uenerit de scholis nõ
prius sumere cibum quã nutriticis sue introterit monumen-
tũ. ubi te cum pugione paratum inueniet apprehende cri-
nes eius a uertice ⁊ eam interfice ⁊ corpus eius mitte i ma-
rez libertatem tuam a me cũ magno premio accipies. Cil-
licus tulit pugionem gemens ⁊ flens ibat ad monumen-
tum ⁊ dixit. Deu non merui libertatẽ nisi per sanguinis
effusionem innocentis uirginis. Puella aut rediẽs de scho-
lis monumentum cum ampullauini intrauit sicut solebat
facere. Cillicus impetũ fecit ⁊ apprehendens crines puel-
le iactauit eam in terram. Dum aut uolebat eam percutere
ait ad eum tharsia. O theophile quid peccauit contra
te uel contra aliquẽ ut moriar. Ait uillicus. Tu nihil pec-
casti: sed pater tuus qui te cum magna pecuniã ⁊ ornamen-
tis regalibus reliquit. Cui puella. Peto domine ut si nul-
la spes mihi est permittas me deum testari. Cillicus ait.
Testare. Et deus ipse scit qd coactus te interficio. Illa uero
cum esset posita in oratione uenerunt pyrãte uidentes puel-
lam sub iugo montis stare hominem armatum uolẽtem
percutere eam clamauerunt. Parce crudelissime barbare
illa est nostra preda non tua uictoria. Ait ille ut talia audi-
uit fugiens post monumentum latuit in littoze. Pyrãte
uero rapuerant uirginem mare petiit. Cillicus rediit ad
dñam et ait. Qd inuisti factũ est. tu uerorũ cõsulo induas
te lugubrem uellem ⁊ ego tecũ ⁊ effundamus lachrymas
falsas in p̃spectu ciuiũ ⁊ dicemus eam ex graui infirmitate

De ra-
ptu
tharsie
a pyrã-
tis.

et defunctam. Stranguillo vt audiuit tremor ⁊ stupor eū
 inuasit ⁊ dixit. Da ergo ⁊ mihi vestem lugubrem vt luceā
 qz tali scelere sum inuolutus heu quid facias. Pater puel
 le istam civitatem a periculo mortis liberavit. ppter istaz
 civitatē naufragiū pertulit bona perdidit ⁊ penuriam p
 pessus. ⁊ restitutū est ei malum pro bono. Filiam suā quaz
 misit nutriendam crudelis leena deuorauit. Heu cecatus
 sum luceam inuocentem. Uictus sum ad pessimum vena
 nosumqz serpentem eleuans oculos ad celum ait. Deus
 tu scis quia mundus sum a sanguine tharsie ⁊ requiras a
 dyonisiada. Respexit vxorem suam ⁊ ait. Quomodo sus
 focasti filiam regis inimica dei hominūqz opprobrium.
 Illa vero induit se ⁊ filiam suam ⁊ lugubres vestes falsas
 qz lacrymas fuderunt coram ciuibus dicentes. Cives
 charissimi ideo ad vos clamamus qz spes oculorū nostro
 rū tharsia quā vidistis sub isto dolore defuncta est ⁊ nobis
 cruciatus ⁊ amarus fletus reliquit quam digne sepeliri se
 cimus. Tunc pergunt cives vbi figuratum erat rex pmer
 tis patris fabricatum ex ere corpus vbi cives tharsie vir
 gini pro beneficijs patris eius sepulchrum ex ere collatū
 ferunt. Igitur qui puellam rapuerant venerunt ad civitas
 tem machilentam. Deponitur ergo illa inter cetera man
 cipia venalia. Audiens eam leno infestissimus ac impurus
 contendere cepit vt eā emeret. Sed athanagoza princeps
 eiusdem civitatis videns eam nobilem pulchram ⁊ sapiē
 tem obtulit decem siftercias auri. Leno ait. Ego dabo vs
 ginti. Athanagoza ait. ego dabo triginta. Leno. Ego. xl.
 Athanagoza. ego. l. leno. lxxx. Athanagoza. xc. Leno. Cē
 tum siftercias in presenti dabo. ⁊ ait. Si quis amplius de
 cem siftercias auri dabo supra. Athanagoza ait. Ego si cū
 lenone contēdere voluero vtynam emam plures venditu
 rus sum permittam eam emere. ⁊ cum prostituerit eaz ad
 lupanar intrabo prius ad illam ⁊ eripsam nodum virgī
 nitatis ei⁹. erit mihi sicut si emerim eā qd plura. Perrexit
 cum lenone in saluatorium vbi habuit priapum aureum ⁊

Quasi
 thar
 sia fuit
 venun
 data.

Qualr
tharfia
lenonē
depre,
cabaf
ne eam
proffi,
tueret.

gemmis adornatum ⁊ ait puella adora istum, aſt illa. Ab
ſit vt talem adorem. Et ait. Domine nunquid lapſatennis
es tu? Leno ait. Quare. Et illa quia lapſatenni colunt pris
pum. Leno ait. Neſcis tu miſera qz in domū lenonis au
ri incurriſti. Puella proſternens ſe ad pedes ait. O domi
ne miſerere virginitati mee ne proſtituas hoc corpus pro
tali turpi titulo. Cui leno. Neſcis quia apud lenonem et
torozem nec preces nec lachryme valent. Tamen vocauit
villicum puellarū ⁊ ait. Nec puella ornetur veſtibus pud
laribus precioſis ⁊ ſcribatur ei titulus quicumqz tharfiaz
volauerit mediam libram dabit: poſtea ad ſingulos ſolu
dos parebit populos. Villicus egit quod iuſſum fuerat.
Cum lenone antecedente ⁊ tuba tertia die cum ſimpor
nia ducitur ad lupanar: ſed athanagoza princeps primus
ingreditur velato capite tharfia autem videns eum pro
ſtecit ſed ad pedes eius et ait. Miſerere mei domine pro
pter deum ⁊ per deum te adiuro ne me violes reſi ſte libu
dini tue et audi caſus infelicitatis mee et originem vnde
ſim diligenter conſidera. Cui cum vnuerſos caſus ſuoſqz
poſuiſſet princeps conſuſus ⁊ pietate plenus ait ei. Ha
beo ⁊ ego filiam tibi ſimilem de qua ſimiles caſus metuo
hec dicens: dedit ei. xx. aureos dicens. Ecce habes ampli
us pro virginitate quam impoſitum eſt. dic aduenienti
bus ſicut mihi dixiſti ⁊ liberaberis. Puella pſuſis lachry
mis ait. Ego pietati tue gratias ago et ne alicui narres
que a me audiſti. Athanagoza ait. Niſi narrauero filie
mee cum ad talem etatem peruenerit ſimilem caſum ne
patiatur ⁊ cum lachrymis diſcedit. Cui exeunti obuiſit
alius ⁊ ait. quomodo tibi conuenit puella? Ait principi.
Non poteſt melius. Erat enim triſtis. Intranſit iuuenis.
Puella moze ſolito oſtium claudit. Cui iuuenis. Quan
tum dedit tibi princeps. Ait puella. xl. aureos. Et ille acce
pe integram libram auri. Princeps audiens ait. Quan
to plus dabis tanto plus plorabit. Puella nummos ac

cepit et proijciens se ad pedes castus indicavit. Apollonius
 iuvenis ait. Surge domina homines sumus castus om-
 nes subiacemus. his dictis exiit. Uidit itaque athanago-
 ram iridentem et ait illi. Magnus homo est non habes
 cui lacrymas propines nisi mihi. Et iurabant ne hec ver-
 ba cuius proderent et ceperunt aduentum aliorum expe-
 ctare. Venerunt multi dantes pecuniam; sed flentes exi-
 bant. Postea obtulit lenoni pecuniam dicens. Ecce pre-
 cium virginittatis. Ait leno. Uide quotidie ut tantas pe-
 cunias mihi afferas. Altera die ad huc eam virginem au-
 diens iratus vocans villicum puellarum dixit. Duc eam
 ad te et frange nodum virginittatis eius. Cui villicus
 ait. Dic mihi si virgo es. At illa. Quamdiu vult deus vir-
 go sum. At ille. Unde tantam tulisti pecuniaz. Puella ait.
 Lacrymis profusis exponens casus meos rogavi ho-
 mines ut misericordiam virginittatis mee haberent. Et
 prosternens se ad pedes eius ait. Misere mihi domi-
 ne subueni captivae regis filie ne violes me. At ille. Leno
 est avarus nescio si possis virgo permanere. At illa. Stu-
 dijs liberalibus sum erudita et in genere masculi possum
 modulari. Duc me in forum ubi poteris facundiam me-
 am audire. Propone questiones populo et propositas sol-
 nam. In hac arte applicabo pecunias quotidie. At ille.
 Mihi bene placet. Omnis populus cucurrit ad virgi-
 nem videndam. At illa. aggreditur facundiam studiorum
 et questiones sibi proponi iussit: omnes clare solvit; et sic
 per talem modum multam pecuniam a populo recepit.
 Athanagora illam integra virginittate custodivit ut uni-
 cam filiam: ita ut eam donis multis villico commenda-
 ret. Cum hec agerentur appollonius decimo quarto an-
 no iam transacto ad domum venit et dyonisiadis ad ci-
 vitatem tharsim strangulionis. Quem cum vidisset stran-
 gulo perrexit rabido cursu dixitque uxori sue dyoni-
 siade. Dixisti appollonij. naufragum esse mortuum.
 Ecce venit ad repetendam filiam. Ecce quid dicturi su-

Thar-
 sia libe-
 ralibus
 artibus
 fuit in-
 bnta.

Deſtrā
guliōe
r eius
vrozē
q̄li t̄yo
luerūt
regem
decipe
re.

mus pro filia. Et illa. Misere vir et ego coniung accipiam
vestes lugubres perfundamus lacrymas et credet nobis
quod filia eius naturali morte defuncta est. Cum hec agerent
itruit Appol. ut veroviderit eos veste lugubri indutos ait
Quare in adventu meo funditis lacrymas? Credo enim
quod iste lacryme non sunt vestre sed sunt mee. Ait mulier Ne
quaes. Utinam ad aures tuas alius et non ego aut coniung
mea diceret quod iam dicam. tharsia tua filia subito defun-
cta est. Appol. hoc audiens totum corpus eius contremuit
diuque defixus stetit tandem resumpto spiritu intuens mu-
lierem ait. O mulier si filia mea defuncta est ut dicis nun-
quid et pecunia ac vestes simulque perierunt. Et illa. Aligua
sunt aliqua perierunt. Et dixerunt. Crede nobis: quod credi-
mus quod filiam viventem invenires et ut scias nos non esse
mentitos habemus testimonium. Cives enim nostri me-
mos beneficioz tuozum in proximo littoze ex ere col-
lato filie tue monumentum fecerunt quod potes videre.
Appollonius credens eaz defunctam esse ad famulos ait
Tollite hec famuli et ferte ad navem ego vadam ad filie
mee monumentum. Legit titulum sicut superius est scri-
ptum stetit quasi extra se maledicens proprios oculos. et
O crudeles oculi filie mee cernue non potuistis lacrymas
fundere. His dictis ad navem perrexit et ait famulis. suis
Proicite me queso in profunditatem maris. cupio enim
in vndis exalare spiritum et dum prospers nauigat tywy
reversus subito mutatum est pelagus et per diuersa maris
discrimina iactabantur. Omnibus autem deum roganti-
bus ad machilonem ciuitatem in qua erat filia sua thars-
sia venerunt. Subnator autem cum omnibus magnum
plausum dedit. Ait appol. Quis sonus hilaritatis aures
meas percussit. Ait gubernator. Gaude domine quod hodie
natalicia celebrantur. Appollonius ingemuit ait. Et om-
nes diem festum celebrant preter me. Sufficiat famulis
meis pena mea ac dolo: dono eis decem aureos et eman-
que voluerint et diem festum celebrent. Et quicumque voca-

de dspe
ratione
patris
tharsie
obamis-
sionem
filie.

verit me vel gaudiū mibi fecerit crura illorum frangi iu-
 beo. Dispensator itaq; necessaria tulit & rediit ad naues.
 Cum igitur omnibus nauibus nauis appol. honoratior
 effet cū magno conuūso & ceteris melius celebrant nante
 appol. Athanagoza qui tharsiam diligebat iuxta naues
 in littoze ambulat. vidit nauem appol. et ait. Ecce amici
 nauis ista mibi placet: quia video decenter esse paratam.
 Ante vt audiunt suam nauem laudari dixerūt ei. *O do-
 mine* rogamus in nauē nostram ascendatis. Et ille. *Quid
 vobis* placet. Ascendit & libenti aīo discubuit. Posuitq; de-
 cem aureos in mensa et ait. Ecce non frustra me inuitaue-
 ritis. Et dixerunt. Domine regratiamur vobis. Cū autē
 princeps vidisset omnes discumbentes ait. quis est domi-
 nus nauis. Ait gubernator. Dñs nauis in luctu moratur
 iacet infirm⁹ & optat mori. in mari cōiugem perdidit: et fi-
 liā in terra aliena. athanagoza ait vni seruo ardalio nos-
 mine. Dabo tibi duos aureos tātū descende & dic ei. *Ro-
 gat* te princeps ciuitatis huius procede de tenebris ad lu-
 cem. Ait iuuenis. Non possum aureis tuis crura repara-
 re. quere alium q; iussit quicūq; eū appellauerit crura ei⁹
 frangantur. Athanagoza ait. Hanc legem vobis consti-
 tuit non mibi. Ego autem descendam ad euz. dicito mibi
 quomodo vocatur. Et illi. Appollo. audito hoc nomine
 ait intra se & tharsia appellauit patrem suam appollo. de-
 scendit ad eum quem vt vidit barba prolixa caput scalis-
 dum submissa voce dixit. *Aue* appollo, appollonius vt
 audiuit putans se ab aliquo seruorum appellari turbulē
 vultu respiciens vidit ignotum hominem honestum &
 decorum & siliit. ait ei princeps. Ideo temirari q; ego igno-
 tus te appellanti discce quia princeps sum huius ciuitatis
 athanagoza nomine descendi ad litus naues contuēdas
 inter certas vidi nauem tuam decenter ornatam et ama-
 ni aspectum suum. inuitatus tamen a nauis tuis. ideo a-
 scendi et libenti animo discubui. inquisiui dominum na-
 uis quem dixerunt in luctu grādi esse propter qd ad te de-

scendi vt te de tenebris producere ad lucem spero: qz de-
 bit tibi deus post luctum gaudiū. Appolo. lenauit caput
 suum & dixit. quis es dñe vade in pace ego autē nō sum dī
 gn⁹ epulari. & ideo amplius vitare nolo. Athanagoza cō-
 fusus ascendit in superiora nauis et dixit. non valeo psua-
 dere dño vestro vt ad lucem exeat quid faciā vt reuocetur
 a proposito mortis. Vocauit vnum de pueris suis et ait
 Clade ad lenonem & roga eum vt mittat ad me tharsia h̄y
 enim sapientiā & sermonem suauem. Poterit eum forsità
 exhortari ne taliter moriatur. Venit igitur puella ad nau-
 tum ad quā ait athanagoza. Clemi ad me tharsia vbi nūc
 est ars studiozum tuorū vt consolers dñm nauis in sene-
 bris sedentem vt pronoces eum exire ad lucem: qz nimis
 dolet pro coninge & filia sua. Accede ad eum vt ad lucem
 veniat: quia forte deus per te luctum suū in gaudiū cōuer-
 tet. Si enim hoc poteris facere dabo tibi. xxx. sesterias
 auri & tot argēti & per. xxx. dies redimā te a lenone. Quē
 la hoc audiens constanter ad eum descendit & humili vo-
 ce salutauit eum dicens. Salue quicūq; es & letare: scias
 qz innocens virgo que virginitatē suam inter naufragia
 sua & castitatem inuiolatam obseruauit te saluat: tunc in
 carminib⁹ cepit modulata voce cantare & in tāta dulcedi-
 ne q̄ admirabatur appollonius & dixit cantando ea que
 hic sequuntur. Peruersus scortis gradior s; scorti cōscia nō
 sum. Sic spinis rosa nescit violari vllis. Corruit & raptor
 gladium ferientis ab ictu. Tradita lenoni nō sum violata
 pudore. vulnera cessassent animi: lachrymezq; deessēt. Pul-
 la ergo melior si noscam certa parentes. Unica regalis
 gn̄tis sum stirpe creata. Ipsa iubente deo letari credo alia
 quādo. Fuge modo lachrymas curam dissolue modestā.
 Redde pollo faciem mentēq; ad sydera tolle. Jam deus
 est hominū plasmator rector & auctor. Non finet has lac-
 chrymas casto finire labore. Ad hec appol. lenauit ocu-
 los & vt puellam vidit ingemuit & ait. Deu mihi misero q̄
 diuinctabor gratias ago prudētie me et nobilitati. Pac

de pru-
 dentia
 tharsy-
 sic.

vicem rependo vt memor tui sum quando letari licet regi
 gni mei viribus leuabor. Forsitam vt dicis regio genere
 orta es: natalibus parentum tuorum representaberis. Nunc
 accipe centum aureos et recede noli me appellare. Recen
 si enim luctu renouata calamitate tabesco. Puella acco
 ptis aureis abire cepit et ait ad eam athanagoza: quo va
 dis tharsia. sine fructu laborasti. non potuisti facere mis
 ricordiam ac subuenire homini interficienti se. et ait thar
 sia. Dia quecumque potui feci. et dans mihi centum aureos
 abire roganis. Athanagoza ait dabo tibi ducentos et des
 cende et redde ei quos dedit: dic salutem tuam quero et non
 pecuniam. Descendens tharsia ait et sedit iuxta eum. Si
 in isto squalore estimasti manere permitte me tecum ser
 mocinari. Si ergo parabolarum mearum solueris que
 stionem: vadam: sin alias refundam tibi pecuniam et recedas.
 Tunc appol. ne reciperet pecuniam sed etiam puelle pruden
 ti regnaret sermones ait. licet in malis meis nulla cura mi
 hi superat nisi flendi et lugendi tamen ne ornamenta pru
 dentie tue caream dic que mihi interrogatura es et abscon
 de. Peto enim vt fletibus meis spaciuz tribuas. ait thar
 sia. Audito me. est domus in terris que nobis clausa refu
 lat. Ipsa domus resonat tacitus sed non sonat hospes am
 bo concurrunt hospes simul domus vna et ait. Si rex es
 vt dicis conuenit te esse mihi prudentiores solve questionem.
 Ait appo. Nescias me esse metitum domus que in terra resonat
 vnda est hospes tacitus piscis est que cur domo sua currit. At
 illa. Longa seco: velox formose filia filue. Innuera pariter
 comitum stipate caterna Curro vias multas vestigia nul
 la relinquo. Appol. ait. Si licitum esset ostendam tibi multa que
 nescis cum respondebo questionibus tuis miror te tam te
 nera etate mirifica prudentia esse imbutam. Namque ar
 bor stipata cateruis vias multas currens et vestigia nulla
 relinquens nauis est. et addidit puella. Per rotas et edes
 innoxius ille petransit. est calor in medio magnus quem

Quar
 thars
 sia se
 cundo
 descen
 dit ad
 appol
 loniu.
 De sol
 utioe
 qstiois
 qua fe
 cerat
 thars
 sia regi
 appol
 lonio.

nemo remoni. Non est nude domus nudus sed conuenit
 hospes. Si lucrum poneret innocetes intraret in ignes.
 Appollo. ait. Intrarem balneum vbi hincinde flamme p
 tabulas surgunt. Audia dom⁹ in qua nihil est nudus ho
 spes conuenit et nudus sudauit. Cumq; hec et similia di
 cerent puella misit se super appol. et distractis manibus
 eum amplexabatur dicens ei. Exaudi vocem deprecantis
 respice virginē quia virum talis pudētie mori nefarium
 est. Si cōiugē quaz desideras deus et sua gratia tibi resti
 tuat. si filiam saluam quā defunctā dicis inuenire poteris
 pre gaudio oportet te viuere. Appol. cum hec verba au
 disse in iracundiam versus est. surrexit et puellam cui per
 de percussit. Impulsa vero cecidit virgo et genis eius ru
 ptis cepit sanguis effluere. conturbata vero cepit flere et
 dixit O deus conditor celorum vide afflictionem meam
 nata sum inter fluctus et procellas maris. mater mea do
 loribus constricta defuncta est et sepultura est ei negata in
 terris ornata a patre meo et in loculo posita cum viginri
 sstertijs auri. mari tradita est. Ego vero infelix strangu
 lioni et dyonisiade impijsimis hominibus a patre meo
 sum tradita cū ornamentis et regalibus vestibus et iussa
 sum a seruis eorum occidi: tandem petiui vt deus inuoca
 retur anteq; me occideret qd̄ mihi cōcessit. Piratis super
 uenientibus capta sum et qui me occidere volebat fugam
 petiit et in hunc locum deducta et deus quando ei placet
 me reddat patri meo appollonio. Appollonius audiens
 omnia hec signa certissima exclamauit voce magna et ait
 O domine misericors qui conspicias celum et abyssum et
 omnia secreta patefacis. benedictum sit nomen tuum. Cū
 hec audisset cecidit super amplexus tharsie filie sue et oscu
 latus est eam cū leticia et pre gaudio flevit amare et ait.
 O dulcissima nata mea et vnica dimidiū anime mee non
 moriar propter te. inueni propter quam volui mori alta
 voce clamabat dicens. Currite famuli currite amici curri
 te omnes et misericordie finem imponite: inueni quaz per

De la
 menta
 tione
 tharsie

Quo
 mō ap
 pollo
 nis
 cogno
 uit fili
 am suā
 tharsie

dideram scilicet vnicam filiam meam. Audito clamore fa-
 muli currerunt: currit inter illos athanagoza princeps
 ⁊ descendens illis in manum inuenit illum flentē pre
 gaudio super collū filie sue ⁊ dicentem. Ecce filia mea quas
 lugeo dimidiū aie mee iam volo vivere: oēs pre gaudio
 cū eo flebant. Tūc erigens se appollonius protectis vesti-
 bus lugubribus indutus est vestibus mundissimis ⁊ om-
 nes dixerunt. O dñe q̄ similis est filia tua vobis si non
 esset aliud experimentū sufficeret eius similitudo ad pro-
 bandū eā esse filiā vestram Tunc filia bis ter quater oscu-
 lata est patrē ⁊ ait. O pater benedictus de⁹ qui mihi gra-
 tiam dedit q̄ te videre potero ⁊ tecum mori: ⁊ narravit ei
 quō a lenone comparata: ⁊ in lupanari est posita et quom-
 modo deus virginitatem suam custodivit. Audiens hoc
 Athanagoza timens scilicet ne filiam alteri vxorem daret
 misit se ad pedes appol. dicens. Adiuro te per deū vitū
 qui te patrem filie restituit ne alteri filiam des in conjugē
 nisi mihi. sum enim princeps huius ciuitatis meo auxilio
 virgo permansit et me duce te patrem agnouit. cui appol-
 lonius ait. Non possum tibi esse contrarius q̄ multa pro
 filia mea fecisti. et ideo opto vt ipsa sit vxor tua. Et tūc re-
 stat vt vindicem me a lenone. athanagoza ciuitates intra-
 nit. convocatisq̄ ciuib⁹ dixit. ne pereat ciuitas propter
 vnam impium. Sciatis appol. reges patrem tharsie huc
 venisse ecce calces nauium properant cum grandi exerci-
 tu ad destruendum ciuitatem propter lenonem qui filiaz
 suam tharsiam in lupanari constituit His dictis concu-
 rus fact⁹ est ⁊ tāta cōmotio ppli vt nec viri nec femine ma-
 nerent quin currerent omnes ad appollonium regem vis-
 dendo eum et misericordiam ab eo petendo. Erat athana-
 goza. Consulo ad hoc vt non destruat ciuitas deducat
 ad cū leno capt⁹ est statim ⁊ ligatis manib⁹ leno a tergo
 deducitur ad regem appollo. regali veste indutus tonso
 capite dyadema imposuit capiti suo: tribunal ascendit cū
 filia ⁊ ciuib⁹ dicens. Videtis tharsianū virginem a pa-

De pe-
 ditione
 quam
 fecit
 atha-
 nago-
 za regi
 appol-
 lonio.

tre suo bodie cognitam cuius turpissimus leno quantum erat in eo corruptionem confusionemque perpetuam procurabat. nec amicitia sua nec precio desistere volebat. fac te ergo filie mee vindictam. Omnes vna voce dixerunt. Domine leno vnus comburatur et diuitie eius puella dentur. Protinus adducitur leno et coram omnibus in igne ponitur et totaliter comburitur. Tharsia ait villico. Non tibi libertatem quia beneficio tuo et cinium virgo permansi et donauit ei ducentos aureos et libertatem cunctis puellis coram se presentatis perdonauit et dixit. quid de corpore vestro hactenus seruistis ex hoc libere estote. Apollonius ad populum loquens gratias vobis de beneficijs vestris reddo mihi et filie mee factis. Nunc ergo tribuo vobis auri pondera quinquaginta. Illi ei capita sua inclinabant gratias referentes ciues omnes statuam apollonij in medio ciuitatis statuere. et in basi scripserit tyro appollonio est auratori domorum nostrarum et tharsie sanctissime filie eius virginis. Post paucos dies appollo. tradidit filiam suam in coniugem athanagore cuius ingenti leticia totius ciuitatis. Et cum genero et filia navigans cum omnibus suis volens per tharsum proficiscendo ad patriam suam ire in somnis amonitus est per angelum ut ephesum iret et intraret in templum ephesorum cum filia et genero suo ibique omnes casus suos alta voce exponeret quos passus esset a iuuentute sua: postea veniret tharsum et vindicaret filiam suam. Appollo. expergefactus omnia indicauit genero et filie sue. Illi autem dixerunt. Fac domine quod tibi videtur bonum. tunc iussit gubernatori nauigare ephesum. Qui cum descendisset rati cum suis templum petiit ut coniunx sua inter sacerdotes sancte vixit rogauit ut templum apperiretur quod factus est. Nec audiens vxor eius quod quidam rex venerat cum filia et genero gemmis regalibus ornanit caput suum et induit se veste purpurea cum honesto comitatu templum intravit erat nimis pulchra et ob nimium castitatis amorem asse-

Qualis leno qui copulauerat tharsiam ut filiam ret fuit combustus.

rebant omnes nullam tam gratam esse virginem. quam videns appollo. nullam noticiam eius habebat misit se ad pedes eius cum filia et genero. tantus enim splendor eius pulchritudinis imminebat vt ipsa dyanam esse videns putaretur: statuit in templo preziosa munera et post hoc cepit appollo. dicere sicut angelus ei dixerat. Ego adolescentulo rex natus tyrus appollonius nominatus cum ad omnem scientiam peruenissem regis iniuncti anthiochi questionem exoluī vt eius filiam acciperem. Ille vero eam deflorauit ac in impietate continue tenuit et me occidere conabatur fugam petij et maria omnia perdidī et post a rege altistratre gratissime susceptus intantum eius beniuolentiam sum expertus vt mihi filiam suam in vxorem daret. Deinde mortuo anthiocho ad regnum percipiendum vxorem meam mecum duxi. hanc filiam peperit vxor mea in mari de cuius partu defuncta est. Quam ego cum viginti sistertijs aureis in loculo clausam in mari misi vt inuenta digne sepelliretur. Et hanc filiam meam iniquissimis hominibus ad nutriendum commendari et superiores partes egypti petij. Quarto autem decimo anno adueniens vt filiam meam expecterem dixerunt mihi eam esse defunctam. et dum credidi in luctu vixi et in lugubribus vestibus et mori cupiens mihi filia mea reddita est. Cum hec et his similia narraret: altistratis regis filia vxor eius leuauit et rapuit eum implexus volens eum osculari. Appollonius autem repulit eam a se cum indignatione ignorans qd vxor sua esset. At illa. O domine mi dixit cur lacrymis dimidium anime me cur sic agis? Ego sum comuix tua altistratis regis filia. Et tu es tyrus appollonius maritus et dominus meus. tu es magister meus qui me docuisti. tu es naufragus me neque amari nō cā libidinis s; sapiētie. Appolloni hoc audies stari noticiā ei? hñs cecidit sup collū ei et p gau dio lacrymas emisit dicens, Bñdicit altissimus qd mihi

Ubi appollonius vxores suā inuenit i maculatam.

Ubi appollonius vxores suā recognouit et de eoz letitia.

filiam cum vxore reddidit. Et illa. Ubi est filia mea: et ipse
 ostendens tharsiam dixit hec filia tua tharsia. Illa vero
 osculata est eam et sic cum leticia magna in tota ciuitate il-
 la et in circuitu quod rex appollonius vxorem suam in tem-
 plo inuenit famatum est. appollonius ascendit nauem cum
 vxore et filia et genero reuertens ad patriam suam. Veniens
 igitur appollonius anthiochiam regnum sibi reseruatū
 recepit et pergens tyrum constituit in locum suum arba-
 nagoram generum suum. Deinde ipse cum gno vxore: et
 filia et cum exercitu regio veniens tharsum iussit apprehē-
 dere dyonisiadem et strangulionem et duci ante se et coram
 omnibus ait. Cuius tharsenses nunquid vestrum alicui ex-
 tuti ingratus. omnes dixerunt. Non dñe pariti sumus pro
 vobis mori hec statua est facta quia nos a morte seruastis
 appollonius ait. Commēdaui filiam meam strāguilioni
 et dyonisiade vxori sue et eam mihi reddere noluerūt. In
 felix mulier ait. Bone domine nunquid tu ipse titulum
 monumenti eius legisti. appollonius iussit filiam suam
 venire in presentia omnium et tharsia maledixit mulieri
 et dixit. Huc: salutat te tharsia ab inferis reuocata. Infe-
 lix mulier videns eam toto corde contremuit et ues
 mirabatur et gaudebat. Et iussit tharsia venire villicum cui
 ait. theophile tu agnosti clara voce responde quis ad in-
 terficiendum me te obligauit. Villicus ait. Dionisiades
 domina mea. Tunc rapuerunt strangulionem et dionisi-
 adem et extra ciuitatem trabentes lapidauerunt volentes
 theophilum occidere sed tharsia eum a morte liberauit
 dicens. Nisi mihi spacium ad orandum dedisset modo eum
 non defenderem. Appollo. dedit munera ciuitati ad res-
 taurandum ciuitatem et moratus est ibi tribus mensibus.
 Nauigans idem pentapoli in ciuitate curia ingreditur
 ad altistratem regem gaudens. Rex senex factus vidit fi-
 liam et nepti cum marito suo rege per integrum annum letan-
 ter insimul vna permanserunt post hoc mori perfecta etate
 manibus eorum dimittens medietatem regni sui appol-

de mor-
 te strā-
 guilio-
 nis et
 eius vx-
 oris.

lonio et medietatem filie sue. Omnibus his peractis dum ambularet appollonius iuxta mare vidit piscatorem qui eum post naufragium accepit. iussitque eum apprehendere et ad palatium duci. videns piscator a militibus se apprehendi putavit occidi. ingressus appollonius iussit eum deduci ad se dicens. hic paranimphus meus qui mihi post naufragium opem dedit et ad civitatem venire ostendit et dixit ei. Ego sum appol. tyris et iussit sibi dari. cc. assercias servos et ancillas et fecit eum comitem suum quod diuixit. Clamitus qui ei de antiocho nuncians percidens ad pedes appollonij ait ei. Memor esto domine clamiti servi tui. appol. apprehensa manu eius erexit eum fecitque eum diuitem et ordinavit in comites. his expletis genuit appollonius filium de coniuge sua quem in locum avi sui altistratis constituit regem. Vixit appollonius cum coniuge sua. lxxiij. annos et tenuit regnum antiochie et tyri et tyrenensium quiete ac feliciter. casus suos descripsit per duo volumina perfectis: unum in templo epheborum: alterum in sua bibliotheca collocavit. defunctus est et perrexit ad vitam eternam. Ad quam. etc.

De celesti patria.

Capitulum. clivj.

Narrat geruasiusque in edifica civitate ob presentiam sancte imaginis christi nullus hereticus vivere potest. nullus paganus: nullus ydolorum cultor. nullus iudeus. Sed nec locum illum barbari present inuadere. si quando exercitus obuenit hostilis stans puer portam civitatis innocens puerulus epistolam legit et sic eadem die qua legitur epistola aut placant barbari aut fugiunt effeminati.

Episodialis factio.

Quarrissimi. Ista civitas est civitas illa de qua in Apocalypsa. vidi civitatem sanctam hierusalem descendentem de celo novam sicut sponsam ornata viro suo. Civitas ista construitur ex vivis lapidibus. id est sancta martyribus et alijs devotis et placentibus in qua propter penitentiam sancte imaginis christi nullus idolorum cultor aut hereticus neque barbarus audet accedere nec locum illum

Appollonius et tyros ei post longam miseriam in letitia genuerunt filium qui post eorum mortes regnavit.

Nota unum mirabile.

Deſtrā
guliōe
r eius
vrozē
q̄li t̄yo
luerūt
regem
decipe
re.

mus pro filia. Et illa. **A**ſer vir r ego cōiunx accipiam⁹
vestes lugubres perfundamus lachrymas r credet nobis
q̄ filia eius naturali morte defuncta est. Cum hec agerent
itruuit Appol. vt verovidit eos veste lugubri indutos ait
Quare in aduentu meo funditis lachrymas? Credo enī
q̄ iste lachryme non sunt vestre s; sunt mee. Ait mulier **A**e
quaſ. Utinam ad aures tuas alius r non ego aut cōiunx
mea diceret q̄ iam dicam. tharsia tua filia subito defun-
cta est. Appol. hoc audiēs totum corpus eius contremuit
dinq; defixus stetit tandem resumpto spiritu intuens mu-
lierem ait. **O** mulier si filia mea defuncta est vt dicis nun-
quid r pecunia ac vestes simulq; perierunt. Et illa. Aliqua
sunt aliqua perierunt. Et dixerunt. Crede nobis : q; credi-
mus q̄ filiam viuētem inuenires et vt scias nos non esse
menthos habemus testimonium. Cives enim nostri me-
mos beneficioꝝ tuozum in proximo littoꝝe ex ere col-
lato filie tue monumentum fecerunt quod potes videre.
Appollonius credens eaz defunctam esse ad famulos ait
Tollite hec famuli r ferte ad nauem ego vadam ad filie
mee monumentum. Legit titulum sicut superius est scri-
ptum stetit quasi extra se maledicens pꝛoprios oculos. et
O crudeles oculi filie mee cernue nō potuistis lachrymas
fundere. His dictis ad nauem perrexit r ait famulis. suis
Proicite me queso in profunditatem maris. cupio enim
in vndis exalare spiritum r dum prospers nauigat tyꝛus
reuerſus subito mutatum est pelagus r per diuerſa maris
discrimina iactabantur. Omnibus autem deum roganti-
bus ad machilonem ciuitatem in qua erat filia sua thars-
sia venerunt. Subernator autem cum omnibus magnum
plausum dedit. Ait appol. Quis sonus hilaritatis aures
meas percussit. Ait gubernator. Gaude domine q; hodie
natalicia celebrantur. Appollonius ingemuit ait. Et om-
nes diem festum celebrant pꝛeter me. Sufficiat famulis
meis pena mea ac dolor dono eis decem aureos r emant
que voluerint r diem festum celebrent. Et quicumq; voca-

de ſpe
ratione
patris
tharsie
ob amif-
ſionem
filie.

nerit me vel gaudiū mihi fecerit crura illorum frangi iu-
 beo. Dispensator itaq; necessaria tulit & rediit ad naues.
 Cum igitur omnibus nauibus nauis appol. honoratior
 effet cū magno conuulso & ceteris melius celebrant nante
 appol. Athanagoza qui tharsiam diligebat iuxta naues
 in littoze ambulat. vidit nauem appol. et ait. Ecce amici
 nauis ista mihi placet: quia video decenter esse paratam.
 Ante vt audiunt suam nauem laudari dixerūt ei. O do-
 mine rogamus in nauē nostram ascendatis. Et ille. Vbi
 bi placet. Ascendit & libenti aīo discubuit. Posuitq; de-
 cem aureos in mensa et ait. Ecce non frustra me inuitaue-
 ritis. Et dixerunt. Domine regratiamur vobis. Cū autē
 princeps vidisset omnes discumbentes ait. quis est domi-
 nus nauis. Ait gubernator Dñs nauis in luctu moratur
 iacet infirmus & optat mori. in mari cōiugem perdidit: et fi-
 liā in terra aliena. athanagoza ait vni seruo ardalto no-
 mine. Dabo tibi duos aureos tātū descende & dic ei. Ro-
 gat te princeps ciuitatis huius procede de tenebris ad lu-
 cem. Ait iuuenis. Non possum aureis tuis crura repara-
 re. quere alium qz iussit quicūq; eū appellauerit crura ei⁹
 frangantur. Athanagoza ait. Hanc legem vobis consti-
 tuit non mihi. Ego autem descendam ad euz. dicitō mihi
 quomodo vocatur. Et illi. Appollo. audito hoc nomine
 ait intra se & tharsia appellauit patrem suam appollo. de-
 scendit ad eum quem vt vidit barba proliza caput scali-
 dum submissa voce dixit. Huc appollo. appollonius vt
 audiuit putans se ab aliquo seruozum appellari turbulē
 to vultu respiciens vidit ignotum hominem honestum &
 decorum & siluit. ait ei princeps. Ido temirari qd ego igno-
 tus te appellauit discce quia princeps sum huius ciuitatis
 athanagoza nomine descendi ad litus naues contuēdas
 inter certas vidi nauem tuam decenter ornatam et ama-
 ni aspectum suum. inuitatus tamen a nauis tuis. ideo a-
 scendi et libenti animo discubui. inquisiui dominum na-
 uis quem dixerunt in luctu grādi esse propter qd ad te de-

scendi vt te de tenebris producerē ad lucem spero: qz dē-
 bit tibi deus post luctum gaudiū. Appollo. leuauit caput
 suum & dixit. quis es dñe vade in pace ego autē nō sum dī-
 gn⁹ epulari. & ideo amplius viuere nolo. Athanagoza cō-
 fusus ascendit in superiora nauis et dixit. non valeo plus
 dēre dño vestro vt ad lucem exeat quid faciā vt renocent
 a proposito mortis. Vocauit vnum de pueris suis et ait
 Clade ad lenonem & roga eum vt mittat ad me tharsia h̄
 enim sapientiā & sermonem suauem. Poterit eum forsità
 exhortari ne taliter moriatur. Venit igitur puella ad nau-
 tim ad quā ait athanagoza. Clemi ad me tharsia vbi nūc
 est ars studiorum tuorū vt consolers dñm nauis in tene-
 bris sedentem vt pronoces eum exire ad lucem: qz nimis
 dolet pro coniuge & filia sua. Accede ad eum vt ad lucem
 veniat: quia forte deus per teluctum suū in gaudiū cōuer-
 tet. Si enim hoc poteris facere dabo tibi. xxx. sesterias
 auri & tot argēti & per. xxx. dies redimā te a lenone. Quē
 la hoc audiens constanter ad eum descendit & humili vo-
 ce salutauit eum dicens. Salue quicūq; es & letare: scias
 qz innocens virgo que virginitatē suam inter naufragia
 sua & castitatem inuiolatam obseruauit te salutat: tunc in
 carminib⁹ cepit modulata voce cantare & in tāta dulcedi-
 ne q̄ admirabatur appollonius & dixit cantando ea que
 hic lequūtur. Perversus scorta gradior s̄ scorti cōscia nō
 sum. Sic spinis rosa nescit violari vllis. Corruit & raptor
 gladium ferientis ab icru. Tradita lenoni nō sum violata
 pudore. vulnera cessassent animi: lachrymeq; deessēt. Nul-
 la ergo melior si noscam certa parentes. Unica regalis
 gn̄is sum stirpe creata. Ipsa iubente deo letari credo alia
 quādo. Fuge modo lachrymas curam dissolue modestā.
 Redde pollo faciem mentēq; ad sydera tolle. Jam deus
 est hominū plasmator rector & auctor. Non finet has lach-
 crymas casto finire labore. Ad hec appol. leuauit oculos
 vt puellam vidit ingemuit & ait. Heu mihi misero q̄
 diuulstabor gratias ago prudētie tue et nobilitati. Hās

de pu-
 dentia
 tharsy
 sic.

vicem rependo vt memor tui sum quando letari licet regi
 gni mei viribus leuabor. Forſitam vt dicis regio genere
 orta es: natalibus parentum tuorum representaberis. Nunc
 accipe centum aureos ⁊ recede noli me appellare. Recen
 ti enim luctu renouata calamitate tabeſco. Puella acco
 ptis aureis abire cepit ⁊ ait ad eam athanagoza: quo va
 dis tharfia, ſine fructu laboraſti, non potuiſti facere miſe
 ricordiam ac ſubuenire homini interficienti ſe. ⁊ ait thar
 ſia. Dia quecuq; potui feci. ⁊ dans mihi centum aureos
 abire roganſi. Athanagoza ait dabo tibi ducentos et de
 ſcende ⁊ redde ei quos dedit: dic ſalutem tuam quero et non
 pecuniam. Deſcendens tharfia ait ⁊ ſedit iuxta eum. Si
 in iſto ſqualore eſtimaſti manere permitte me tecum ſer
 mocinari. Si ergo parabolarum mearum ſolueris que
 ſtionem: vadam: ſi aliaſ refundam tibi pecuniam ⁊ recedam.
 Tunc appol. ne reciperet pecuniam ſed etiam puelle pruden
 ti regnaret ſermones ait. licet i malis meis nulla cura mi
 hi ſuperat niſi ſendi ⁊ lugendi tamen ne ornameta pruden
 tiæ tue caream dic que mihi interrogatura es ⁊ abſcon
 de. Peto enim vt ſletibus meis ſpacijs tribuas. ait thar
 ſia. Audito me. eſt domus in terris que nobis clauſa reſul
 tat. Ipa domus reſonat tacitus ſed non ſonat hoſpes am
 bo concurrunt hoſpes ſimul domus vna ⁊ ait. Si rex es
 vt dicis conuenit te eſſe mihi prudentioꝝ ſolue queſtionem.
 Ait appo. Neſcias me eſſe metitu domo q in terra reſonat
 vnda eſt hoſpes tacitꝝ piſcis eſt q curꝝ domo ſua currit. At
 illa. Longa ſeco: velox formoſe filia filue. Innuera pariter
 comitu ſtipate caterna Curro vias multas veſtigia nulla
 relinquo. Appol. ait. Si licitu eſt oſtenda tibi multa que
 neſcis cum respondebo queſtionibus tuis miror te tam te
 nera erate mirifica prudentia eſſe imbutam. Namq; ar
 bor ſtipata catervis vias multas currens ⁊ veſtigia nulla
 relinquens nauis eſt. ⁊ addidit puella. Per rotas et edes
 ſinoxius ille petraſt. eſt calor in medio magnus quem

Quaſt
 tharſ
 ſia ſe
 cundo
 deſcen
 dit ad
 appol
 loniu.
 De ſol
 lutione
 queſtionis
 qua ſe
 cerat
 tharſ
 ſia regi
 appol
 lonio.

nemo remoni. Non est nude domus nudus sed conuenit
 hospes. Si lucrum poneret innocentes intraret in ignes.
 Appollo, ait. Intrarem balneum ubi hincinde flamme
 tabulas surgunt. Audia domus in qua nihil est nudus ho-
 spes conuenit et nudus sudauit. Cumq; hec et similia di-
 cerent puella misit se super appol. et distractis manibus
 eum amplexabatur dicens ei. Exaudi uocem deprecantis
 respice uirginem quia uirum talis prudentie mori nefarium
 est. Si coniugem quam desideras deus et sua gratia tibi restituat.
 si filiam saluam quam defunctam dicis inuenire poteris
 pro gaudio oportet te uiuere. Appol. cum hec uerba au-
 disset in iracundiam uersus est. Iurrexit et puellam cuius pe-
 de percussit. Impulsa uero cecidit uirgo et genis eius rui-
 ptis cepit sanguis effluere. conturbata uero cepit flere et
 dixit O deus conditor celorum uide afflictionem meam
 nata sum inter fluctus et procellas maris. mater mea do-
 loribus constricta defuncta est et sepultura est ei negata in
 terris ornata a patre meo et in loculo posita cum uiginti
 sertijs auri. mari tradita est. Ego uero infelix strangu-
 lioni et dyonisiade impiusis hominibus a patre meo
 sum tradita cum ornamentis et regalibus uestibus et iussa
 sum a seruis eorum occidi: tandem petini ut deus innocens
 retur antequam me occideret quod mihi concessit. Piratis super-
 uenientibus capta sum et qui me occidere uolebat fugam
 petiit et in hunc locum deducta et deus quando ei placet
 me reddat patri meo appollonio. Appollonius audiens
 omnia hec signa certissima exclamauit uoce magna et ait
 O domine misericors qui conspicias celum et abyssum et
 omnia secreta patefacis. benedictum sit nomen tuum. Cum
 hec audisset cecidit super amplexus tharsie filie sue et oscu-
 latus est eam cum leticia et pro gaudio fleuit amare et ait.
 O dulcissima nata mea et unica dimidium anime mee non
 moriar propter te. inueni propter quam uolui mori alta
 uoce clamabat dicens. Currite famuli currite amici curri-
 te omnes et misericordie mee finem imponite: inueni quam per

De la-
 menta-
 tione
 tharsie

Quo-
 mo ap-
 pollo-
 nis
 cogno-
 uit fili-
 am sua
 tharsie
 an.

dideram scilicet vnicam filiam meam. Audito clamore fa-
 muli currerunt: currit inter illos atbanagoza princeps
 ⁊ descendens illis in nauim innenerunt illum flentē pre
 gaudio super collū filie sue ⁊ dicentem. Ecce filia mea quaz
 lugeo dimidiāz aīe mee iam volo viuere: oēs pre gaudio
 cū eo flebant. Tūc erigens se appollonius proiectis vesti-
 bus lugubribus indutus est vestibus mundissimis ⁊ om-
 nes dixerunt. O dñe q̄ similis est filia tua vobis si non
 esset aliud experimentū sufficeret eius similitudo ad pro-
 bandū eā esse filiā vestram Tunc filia bis ter quater oscu-
 lata est patrē ⁊ ait. O pater benedictus de⁹ qui mihi gra-
 tiam dedit q̄ te videre potero ⁊ tecum mori: ⁊ narravit ei
 quō a lenone comparata: ⁊ in lupanari est posita et quom-
 modo deus virginitatem suam custodiat. Audiens hoc
 Atbanagoza timens scilicet ne filiam alteri vxorem daret
 misit se ad pedes appol. dicens. Adiuro te per deū viuū
 qui te patrem filie restituit ne alteri filiam des in coniugē
 nisi mihi. sum enim princeps huius ciuitatis meo auxilio
 virgo permansit et me duce te patrem agnouit. cui appol-
 lonius ait. Non possum tibi esse contrarius qz multa pro
 filia mea fecisti. et ideo opto vt ipsa sit vxor tua. Et tūc res-
 stat vt vindicem me a lenone. atbanagoza ciuitatez intra-
 uit. convocatisqz ciuibz dixit. ne pereat ciuitas propter
 vnam impium. Sciatis appol. regēz patrem tharsie huc
 venisse ecce calces nauum properant cum grandi exerci-
 tu ad destruendum ciuitatem propter lenonem qui filiaz
 suam tharsiam in lupanari constituit His dictis concursus
 fact⁹ est ⁊ tāta cōmotio ppli vt nec viri nec femine ma-
 nerent quin currerent omnes ad appollonium regem vi-
 dendo eum et misericordiam ab eo petendo. Bit atbana-
 goza. Consulo ad hoc vt non destruat̄ ciuitas deducat̄
 ad cū leno capt⁹ est statim ⁊ ligatis manib⁹ leno a tergo
 deductur ad regem appollo. regali veste indutus tonsō
 capite dyadema imposuit capiti suo: tribunal ascēdit cū
 filia ⁊ ciuibz dicens. Videtis tharsianū virginem a pa-

De pe-
 titione
 quam
 fecit
 atba-
 nago-
 za regi
 appol-
 lonio.

tre suo bodie cognitam cuius turpissimus leno quatum
 erat in eo corruptionem confusionemq; perpetuam pro-
 curabat. nec amicitia sua nec precio desistere volebat. facte
 ergo filie mee vindictam. Omnes vna voce dixerunt.
 Domine leno vnus cōburatur et diuitie eius puella den-
 tur. Protinus adducitur leno et coram omnibus in igne
 ponitur et totaliter comburitur. Tharsia ait villico. Do-
 no tibi libertatem quia beneficio tuo et ciuium virgo per-
 mansi et donauit ei ducentos aureos et libertatem cūctis
 puellis coram se presentatis perdonauit et dixit. quid de
 corpore vestro hactenus seruistis ex hoc libere estote. Ap-
 pollonius ad populum loquens gratias vobis de benefi-
 cijs vestris reddo mihi et filie mee factis. Nunc ergo tri-
 buo vobis auri pondera quinquaginta. Illi ei capita sua
 inclinabant gratias referentes ciues omnes statuam ap-
 pollonij i medio ciuitatis statuert. et in basi scripserit tyro
 appollonio est auratozi domozum nostrarū et tharsie san-
 ctissime filie eius virgini. Post paucos dies appollo. tra-
 didit filiam suam in coniugem athanagore cuz ingenti le-
 ticia totius ciuitatis. Et cum genero et filia navigans cum
 omnibus suis volens per tharsum proficiscendo ad pa-
 triam suam ire in somnis amonitus est per angelum vt
 ephesum iret et intraret in templum ephesozum cum filia
 et genero suo ibiq; omnes casus suos alta voce expone-
 ret quos passus esset a iuuentute sua: postea veniret thar-
 sum et vindicaret filiam suam. Appollo. expergefactus
 omnia indicauit genero et filie sue. Illi autem dixerunt.
 fac domine qd tibi videretur bonum. tunc iussit guberna-
 toze nauigare ephesum. Qui cum descendisset rati cū suis
 templum petijt vt consunx sua inter sacerdotes sancte vi-
 rit rogauit vt templum apperiretur quod factus est. Nec
 audiens vxoz eius q. quidam rex venerat cum filia et ge-
 nero gemmis regalibus ornanit caput suum et induit se
 veste purpurea cum honesto comitatu templum intrauit
 erat nimis pulchra et ob nimium castitatis amorem asse-

Quali
 leno q
 cōpa
 uerat
 tharsia
 am vt
 eam p
 stime-
 ret fuit
 cōbu-
 rus.

rebant omnes nullam tam gratam esse virginem. quam videns appollo. nullam noticiam eius habebat misit se ad pedes eius cum filia et genero. tantus enim splendor eius pulchritudinis imminebat vt ipsa dyanam esse videns putaretur: statuit in templo preciosa munera et post hoc cepit appollo. dicere sicut angelus ei dixerat. Ego adolescentulo rex natus tyrus appollonius nomen natus cum ad omnem scientiam peruenissem regis in antiochi questionem exolui vt eius filiam acciperem. Ille vero eam deslorauit ac in impietate continue tenuit et me occidere conabatur fugam petij et mari omnia perdidit et post a rege altistratae gratissime susceptus tantum eius beniuolentiam sum expertus vt mihi filiam suam in vxorem daret. Deinde mortuo antiocho ad regnum percipiendum vxorem meam mecum duxi. hanc filiam peperit vxor mea in mari de cuius partu defuncta est. Quam ego cum viginti sistris aureis in loculo clausam in mari misi vt inuenta digne sepeliretur. Et hanc filiam meam nequissimis hominibus ad nutriendum commendari et superiores partes egypti petijt. Quarto autem decimo anno adueniens vt filiam meam expeterem dixerunt mihi eam esse defunctam. et dum credidi in luctu vixi et in lugubribus vestibus et mori cupiens mihi filia mea reddita est. Cum hec et his similia narraret: altistratae regis filia vxor eius leuauit et rapuit eum implexus volens eum osculari. Appollonius autem repulit eam a se cum indignatione ignorans qd vxor sua esset. At illa. O domine mi dixit cum lacrymis dimidium anime mee cor sic agis? Ego sum coniunx tua altistratae regis filia. Et tu es tyrus appollonius maritus et dominus meus. tu es magister meus qui me docuisti. tu es naufragus me neque amant non causa libidinis sed sapientie. Appolloni hoc audico statim noticia eius hinc cecidit super collum eius et per gaudium lacrymas emisit dicens. **B**enedictus altissimus qui mihi

Ubi appollonius vxorem suam inuenit in maculata.

Ubi appollonius vxorem suam recognouit et de eorum leticia.

filiam cum vxore reddidit. At illa. Tibi est filia mea: et ipse ostendens tharsiam dixit hec filia tua tharsia. Illa vero osculata est eam sic cum leticia magna in tota ciuitate illa et in circuitu quod rex appollonius vxorem suam in templo inuenit famatum est. appollonius ascendit nauem cum vxore et filia et genero reuertens ad patriam suam. Veniens igitur appollonius anthiochiam regnum sibi reuersum recepit et pergens tyrum constituit in locum suum arbanagoram generam suam. Deinde ipse cum gno vxore: et filia et cum exercitu regio veniens tharsum iussit apprehendere dyonisiadem et strangulionem et duclante se et coraz omnibus ait. Cives tharsenses nunquid vestrum alicui ex tui ingratus. omnes dixerunt. Ad dñe pariti sumus pro vobis mori hec statua est facta quia nos a morte seruastis appollonius ait. Commendam filiam meam stragulioni et dyonisiade vxori sue et eam mihi reddere noluerunt. Infelix mulier ait. Bone domine nunquid tu ipse titulum monumenti eius legisti. appollonius iussit filiam suam venire in presentia omnium et tharsia maledixit mulieri et dixit. Huc: salutat te tharsia ab inferis reuocata. Infelix mulier videns eam toto corde contremuit cives mirabantur et gaudebat. Et iussit tharsia venire villicum cui ait. theophile tu agnosti clara voce responde quis ad interficiendum me te obligauit. Villicus ait. Dionisiades domina mea. Tunc rapuerunt strangulionem et dionisiadem et extra ciuitatem trahentes lapidauerunt volentes theophilum occidere: sed tharsia eum a morte liberauit dicens. Nisi mihi spacium ad orandum dedisset modo cum non defenderem. Appollo. dedit munera ciuitati ad restaurandum ciuitatem et moratus est ibi tribus mensibus. Manigans idem penthapolin ciuitatem curiam ingreditur ad altistratem regem gaudens. Rex senex factus vidit filiam et nepti cum marito suo rege per integrum annum letanter insimul vna permanserunt post hoc mori perfecta etate manibus eorum dimittens medietatem regni sui appol-

de morte stragulionis et eius vxoris.

lonio ⁊ medietatem filie sue. Omnibus his peractis dum ambularet appollonius iuxta mare vidit piscatorem qui eum post naufragium accepit. inquit eum apprehendere ⁊ ad palatium duci. videns piscator a militibus se apprehēdi putavit occidi. ingressus appollonius inquit eum deduci ad se dicens. hic paranimphus meus qui mihi post naufragium opem dedit ⁊ ad ciuitatē venire ondit ⁊ dixit ei. Ego sum appol. tyris ⁊ inquit sibi dari. cc. Astercias seruos ⁊ ancillas ⁊ fecit eū comitem suum q̄ diuixit. Lamitus q̄ ei de antiocho nūciauit p̄cidens ad pedes appollonij: ait ei. Q̄d mor̄ esto dñe clamiti serui tui. appol. apphensa manu eius erexit eū fecitq; eum diuitem ⁊ ordinauit in comites. his expletis genuit appollonius filiū de coniuge sua quē in locū ani sui aluistratis constituit regē. Uixit appollonius cū coniuge sua. lxxxiij. annos ⁊ tenuit regnū antiochie ⁊ tyri ⁊ tyrenensium quiete ac feliciter. casus suos descripsit per duo volumina perfecit: vnum in templo ephesoy: alterū in sua bibliotheca collocauit. defunct⁹ est ⁊ perrexit ad vitam eternam. Ad quam. ⁊c.

De celesti patria.

Cap. clivj.

Dixit geruasiusq; in ediffa ciuitate ob p̄ntiam sancte imaginis xpi nullus hereticus viuere potest. nullus paganus: nullus ydoloꝝ cultor. nullus iudeus. Sed nec locū illū barbari p̄nt inuadere. si qñ exercitus obuenit hostilis stans puer portam ciuitatis in nocens puerulus eplam legit ⁊ sic eadem die qua legitur epistola aut placant barbari aut fugiūt effeminati.

De oratione.

Oharissimi. Ista ciuitas est ciuitas illa de qua in Apoca. dicitur. Uidi ciuitatē sanctā hierusalem descendentem de celo nouā sicut sponsam ornata viro suo. Ciuitas ista construitur ex uinis lapidibus. i. sanctis martyribus ⁊ alijs deuotis ⁊ placens in qua propter penitentiā sancte imaginis xpi nullus idoloꝝ cultor aut hereticus neq; barbarus audet accedere nec locū illū

Appollonius
erxor
ei⁹ post
longaz
miseria
in letis
tia ge
nuerūt
filium
q̄ post
eorum
mortez
regnas
uir.

Nota
vnu mi
rabile.

inuadere. Uel ciuitas ista potest dici corpus nostrum in quo propter presentiaz sancte imaginis christi. i. anime in fufe & per baptismum a peccato originali lote nullus be reticus idest nulla dyaboli versutia aut pompa viuere pot est. quoniam in baptismo deo firmiter adherere promiss mus & dyaboli pompis abrenunciavimus. quoniam ho mo ad imaginem trinitatis sancte factus & creatus est vt dicitur Gen. j. faciamus hominem ad imaginem & similit u dinem nostram. ideo dyabolus in eo post baptismum viuere non potest nisi homo voluerit. Hostis enim noster ita debilis est qd neminem superare poterit nisi homo voluerit. Sed nec locum illū barbari possunt inuadere. barbari sunt peccata mortalia que p presentia diuine gratie animam nostram inuadere non possunt. Et si ex fragilitate conditionis nostre & carnis suggestionē anima per peccatum aliquod mortale aut saltem enorme inuaditur puerulus innocens: idest conscientia remordens exercitu hostilem obuiam est per epistolam confessionis debet repellere & post confessionem pro peccatis satisfacere. Et sic eadem die que puerulus stans in porta. i. in cobatione bone vite epistolam emendationis & confessionis legit. totiens quotiens barbari conscientiam inuadentes & bonū opus nostrum retardantes aut plancantur aut effeminati fugiūt: sed nūq̄ placant: quia dū bona opera nostra conspiciunt plus in temptationis furiam vertuntur & insaniant. Si autem ex lapsu carnis nos in presenti laqueum incidimus: nullam tamen ex hoc placationem dyaboli vt a temptatione vlla desistat habere poterimus: ergo effeminati et deuicti a nobis fugiunt. Stultum enim est seruire dyabolo qui nullo placatur obsequio. sed adherendum est deo qui sibi seruientib⁹ vitam: et mercedem eternam retribuit.

¶ De modo pugne in passione christi contra dyabolam.

Capitulum. clv.

In anglia vt narrat gervafius ad terminos epas-
tus elienensis est castrum cathubica noie infra
cuius limstes e vicino locus est:quem vandlebu-
riam dicunt eo qd illic vandali partes britannie sena chri-
stianorum peremptione vastantes castrametati sunt. Ubi
vero ad monticuli apicem fixere tentoria planicies in ro-
tundū vellatis circumcluditur vntico ad instar portalis adi-
tu patens ad ingressum. In hanc capi planiciem vt ab an-
tiquissimis tpiibus colitur fama que vulgo testatur post
noctis conticinium lucente luna si quis miles exclamat
miles fuentat. statim ex aduerso miles occurrit qui ad cō-
grediendū paratus pcurrentib⁹ equis aut resistentē deijcit
aut deijcitur. Et intra aditus illius septa solus miles in-
greditur. ab exteriori aspectu alicuius foris non artatur
ad huius rei fidem rem gestam ⁊ multis vulgo cognitam
subiungo quam ab incolis ⁊ indigenis auditu meo subie-
ci. Erat in britannia maiori paucis exactis diebus miles
albertus in armis strenuissimus omnibus virtutibus de-
coratus. Hic aliquo die castrum memoratum hospes in-
greditur. Et cum in hyemis intemperte post cenam no-
ctu familia diuitis ad focum vt potentibus moris est reci-
tandis antiquis gestis operam daret. tandem occurrit ad
indigenas pretaxatum mirabile recensitum. Vir ergo strē-
nuus vt qd auribus hauserat reipsum experientia proba-
ret vnum de nobilibus armigeris elegit quo comite locuz
adit. Ad ostensum locum loricated miles appropinquas
ascendit dimissoq; seruo nobili solus campuz ingreditur
Exclamat miles vt alterum inueniat ⁊ vocem ex opposito
miles ad instar militis celer occurrit pariterq; vt videbat
armatus. Quid plura? Extensis clipeis directis hastis eq
concurrunt. Equites impulsibus mutuis concutiuntur et
elisa iam alterius lancea ictuq; evanescente per lambicū
albertus aduersarium suum potenter impulit ad casum.
Cadens ⁊ sine mora resurgens albertum per luta respicit
equum ex causa lacratius adducere lanceam subduxit

De vā-
dalis.

de quo
dā milite
stren-
uissimō.

& dū eā modo saculi missibilibs emittit semur alberto ictu
 atrocissimo transfodit. Ex aduerso miles noster aut p̄ gau
 dio victorie ictum vulnusq; non sentiens aut dissimulans
 disparente aduersario campū victor egredit: equum luca
 tum armigero tradidit statuta grandē: lenitate agilē & in
 apparentia pulcherrimū. Regredienti vīro nobili turba
 familiaris occurrit euentū mirat casum deiecti militis gra
 tū dñs & strenuitatē tam illustri baronis cōmendans.
 Et cū caligas ferreas discalcearet vnā sanguinis coagulo
 vidit cōpletā. Stupet familia devulnere s; dñs indignat
 timere. Cōcurrit excitatus pp̄ls & quos añ somnus p̄fser
 rat ex crescens admiratio ducit ad violendū testis triūphi
 equi freno nō dimisso tenet ad publicū p̄spectū expositus
 oculis toruis ceruice erecta. pilo nigro sella militari. Jam
 gallicantus aduenerat equus saltibus estuēs narib⁹ ebu
 liēs pedib⁹ terrā pulsans locis q̄bus tenebat disruptis in
 naturalem se recepit libertatē fuga facta insecutus dispa
 ruit & nobilis miles noster id insensivulneris p̄petuum bz
 monumentū. qđ singulis annis illo eodē noctis renouatē
 momēto vulnus in superficie cūctis superductū recrudescet
 bat. Un̄ factū est vt post ānos paucos miles illustris aquā
 transfretauit. Et sub multiplicata p̄ paganos pugnandī
 strenuitate vitam dño reddēs cōmendauit.

Allegorizatio.

Ante
 xp̄i na
 tūta
 tē nul
 lus san
 ctorū
 qđ in
 stuo po
 tuit in
 trare re
 gnū ce
 lozum.

Adarissimū. Iste miles strēnuissim⁹ est dñs noster
 iesus xp̄s qui est miles & rex regū & dñs dñiantū
 qđ cū milite. s. dyabolo pugnaturus de castro sa
 pernoꝝ ciuū mundū istū ingredit humanū genus redimī
 nō potuisset nisi dei filius mundū p̄ dyabolū pugnatur⁹
 intrasset. Nam añ xp̄i natiuitatē nullus sanctorū qđ in
 stus fuerit regnū celoꝝ intrare potuit p̄pterea dei filius ex
 plūru dei patris ab idigenis suis hoc mirabile intelligēs
 que añ multa annoꝝ milia lūmbū inferni introierāt vnū de
 nobilibus armigerū elegit quo comite mundū istū intras
 sit. cui equū ante t̄ps pugne cōmendauit qz dū xp̄s de ma

ria uirgine nasci uoluit ab eius purissimo sanguine spūsan-
cto cooperāte carnē assumpsit quā p armigero deputauit
s; cū miles iste campū intrasset ⁊ aduersariū suū dyabo-
lū p̄siderasset exclamauit miles ut non alterum inueniat
⁊ ecce ex opposito alter miles. s. dyabolus ad instar mili-
tis p̄ superbiā armatus occurrit: sed dñs noster oēs quos
secū habuit dimisit solus campū intransit p̄ter equū. i. hu-
manitatē. Qui dñi tps passionis eius appropinquaret ⁊ in
dei eū caperent crucifigerent nullum secū habuit. q; disci-
puli ⁊ euāgeliste testant̄ relicto eo fugerunt. In orto solus
in captura solus in cruce solus in oibus passionib⁹ solus ⁊
in angustijs corporis solus ita ut impleret illud Esa. Tor-
cular calcant̄ solus de gentib⁹ non est uir mecū. Quid plu-
ra. extēsis clipeis directis hastis equi ⁊c. q; dū xps huma-
nam naturam ad quā redimendā uenerat a lapidū primorū
parentū erigeret humilitatis sue clipeum extendit hastas
superbie nequissimi dyaboli fregit ⁊ aduersarium suū po-
tenter impulit ad casum ⁊ ad inferni p̄fundissima demer-
sit. S; miles noster iesus xps in hac pugna. i. passione sua
perinde traditionem ⁊ multiphariam derisionē ac postre-
mam per mortis ⁊ crucis snie p̄olationē cadens ⁊ cito re-
surgens. q; die tertia sicut ipse testatur de se p̄cedam uos
in galileam resurrexit. Tunc aduersarius xpi lanceā in die
parasceues subduxit ⁊ femur nobilissimi regis nostri ictu
atrocissimo transfodit. q; xps aut p̄re gaudio uictorie ictū
vulnusq; nō sentiens aut dissimulans disparente aduersa-
rio q; dum xps moreret̄ in cruce dyabolus f̄q; in eo po-
testatis habere potuisset aduenit q; p̄risi hōsem cū credi-
dit miles disparente aduersario ⁊ debellatō mūdi captus
uictor egreditur equum lucrātū. i. corpus aīam in die ascē-
sionis sue deo patri tradidit. Sed dū nobilis iste de mun-
do in monte oliueti ad patrem regredit̄ turba familiaris
occurrit qm̄ oīm patriarcharū ⁊ prophetarū numerus alio-
rūq; sanctorū exercitus letissimi ex uictoria facti ⁊ in limbo
infernoꝝ adhuc reclusi singulatim dicebāt. Aduenisti deū

Disci-
puli ca-
pto
xpo a
iudeis
oēs fu-
gerunt

xps of-
miles.

Miratur san-
cti & ele-
cti d̄ tā
acerba
morte
& pas-
sione
christi.

derabilis &c. Enctum mirant̄ casum dilecti militis aduer-
sarij sui gratissimum habentes & strenuitatem tam illu-
stris baronis cōmendantes: sed & miles vulnera de trium-
pho in signū victorie retinuit qui in extremo iudicio in-
stis ad premiū & peccatoribus ad supplicium ostēdet. Sta-
pet familia de vulnere. i. omnes electi mirantur de tā acer-
ba morte xpi passione ei regratiantes sed dominus dedi-
gnatur timere: qz viriliter ꝑ mundum carnem & demones
pugnauit ac potentior superauit. Venotus concurrat exci-
tatus populus qui prius cū xpo cōpassionem non habuit
sed vilis vulneribus & in mente pertractis amaris passio-
nibus quos prius somnus obliuionis & ignorantie ꝑfle-
rat excrecens admiratio ducit ad vigilādum. Huius triū-
phi testis est equus. i. xpi cruentam corpus in quo vt Eia.
dicit. a planta pedis vsq; ad verticem capitis non est san-
tas ad publicū ꝑspectui omnium fidelium in memoriā est
repositum. Jam gallicantus aduenerat & equus saltibus
estuans naribus ebulliens & pedibus terram pulsans &c.
Per gallicantum horam mortis xpi vcz nonam que tunc
erat secundum gentiles hora vere meridiei intelligimus
actum omnibus nobis erat nox cum propheta dicat. Cla-
num est vobis ante lucem surgere. qz quot ante xpm nasce-
bantur ad infernum descenderunt. Propterea xps est uis
est saltibus resurgendi & ad celos ascendendi. Ebulliens
naribus interiorez omnium damnatorum in die iudicij ex-
tremi & pedibus terram pulsans id est homines de terra
resurgere faciens cum vox tube nonissime subuertit surgi-
te mortui & uenite ad iudicium. Tunc diciturus est iustis ue-
niste possideatis paratū vobis regnū ab initio seculi. Sed
reprobi expectabunt illam sniam tremendaz qua eis dice-
tur. Ite maledicti. A quo &c.

Snia
supre-
mi ius-
dicio.

De causa subuersionis troie. **Lap. clvi.**

Refert Quidius de bello troiano q̄ belena fuit
rapta a paride & q̄ prophetatus fuit q̄ ciuitas
troiana non esset subiecta quousq; achilles mor-

tatis effat mater hoc audiens eum in quadam camera inter do-
 micellas cuiusdam regis in habitu muliebri occultabat. de astu
tia vli-
xis.
 Quod intelligens vlixes nauem cum mercimonijs prepa-
 rauit ponens etiam ornamenta muliebria et arma splendē-
 tia et sic ad castrum devenit vbi achilles cum domicellis
 inclusus manebat. qui statim cum nauem ornamentis et ar-
 mis vidisset cum domicellis causa emendi mercimonia in-
 traivit sed cum vlixes curiose arma tractasset et illum ap-
 prehendere sollicitasset achilles bastam arripuit et vibra-
 uit et sic paruit res. Quem vlixes apprehēdens ad troiam
 deducens preualuerunt greci. Ipso vero mortuo capta
 est troia et obsides partis aduerse sunt liberati.

Capitulum. clv.

Quod Paris diabolus significat. Helena
 vero animam sine totum genus humanum a dia-
 bolo captum. troia infernum. vlixes christum.
 achilles spiritum sanctum. Heleus mercimonia sonusta est
 beata virgo maria virtutibus adornata. Arma achillis
 sunt crux: clavis: lancea: corona. Ante christi mortem troia
 scilicet infernus preualuit et antiquos patres in obsi-
 dione tenuit: sed christo mortuo in die parasceues infernus
 capitur obsides quos tenuit reddidit. An xpi
mortem
inferni
preua-
luit.

De pena peccatorum non satisficientium in
 presenti pro delictis.

Capitulum. clvi.

Quidam imperator erat qui sanctorum prudens
 tem habebat qui a domino suo instanter petere
 ut eum sanctorum civitatis per unum mensem
 esse concederet ita quod ab omni gibboso: monoculo sca-
 biofo ipetiginoso ac herinoso denarium haberet. Imperator et
 processit sigillo roboravit: quod ministerio suscepto sicut i po-
 ra civitatis ut intraret et exiret notaret et videret si aliq-
 lud lucrum ex officio posset obtinere. Quadam vero die gibe-
Barthol
a magis
reddidit
opulenti

bosus capatus illam portam intrauit. Ianitor ei obuiam
 venit & denarium ab eo petijt s̄m statutum & imperatoris
 p̄ceptum. Sibbosus renuit & nihil dare voluit. Tunc ia
 nitor manus in eum iniecit eiusdeꝝ caputium accipere vo
 luit: dum autem caputium tolleret leuando inuenit eū mo
 noculū: statim duos denarios ab eo petijt. Alter dare no
 luit sed fugere p̄posuit. sed ianitor per caputiū eū traxit
 & ecce nudato capite iaz scabiosus apparuit: statiz tres de
 narios postulauit. Sibbosus becvidens cepit resistere: nu
 datiq; brachijs apparuit impetiginosus. Ianitor vero
 quartum denarium postulauit. Cui defendēti cappā astu
 lit cadente illa hermosus apparuit quare quintum de
 narium ab eo petijt. Et sic contigit q̄ qui vnus de iure no
 luit inuitus quinq; dedit.

¶ Moralizatio.

Quoniam. Iste imperator est dominus noster ie
 sus x̄ps. Ianitor est prelatus aut discretus con
 fessor qui habet stare. i. verba dei & eius p̄cep
 ta promulgare in porta ciuitatis. Ciuitas est mundus q̄
 tantumynam portam intrandi habet. s. ventrem qz vnus
 introitus hominum & iumentorum. Sed sunt multe por
 te ad exiendū. qz. s. aliqui moriuntur gladio aliqui sub
 ito aliqui a bestijs s̄m diuersitatem & mortis multiplicis
 genera. Sed anteq̄ per portam mortis mūdum istū exeat
 oportet de necessitate q̄ soluat ianitori denariū si aliquaꝝ
 maculam habeat. Per istum gibbosum scabiosum impe
 tiginosum &c. peccatorē intelligere congruit plenum vi
 tios & concupiscentijs & precipue qui in septem peccatis
 mortalibus est inuolutus qui pro quolibet vitio vnus de
 narium soluat. s. auarus largitatem: gulosus sobrietatem
 luxuriosus castitatem: superbus humilitatem: iracundus
 mansuetudinem: & sic de ceteris peccatis ad contraria pro
 cede quia de necessitate est vt soluat bicvel alibi. Et quod
 hic potest vna die solui vix alibi per annum poterit. Red
 de ergo quod debes & seure poteris transire per portam

Quid
 debe
 m̄ sol
 nere
 x̄po p
 remis
 sione
 peccat
 orum

clarissimam ad vitam eternam. ad quam nos perducatur.

De perpetuitate anime. Capitulum. clviij.

Rome inuentum est corpus incorruptum altius muro ciuitatis cum istis verbis. *Filius euandripallas quaz lancea curui. Miles occidit in morte sua iacuit hic.* Lucerna ardens erat ad caput eius que liquoze: nec flatu extingui poterat donec subter flammam foramine facto cum flatu aer fuisset immixtus. vulnus autem gigantis quattuor pedum fuit et dimidiij qui etiam post euersionem troie occisus iacuerat per duo milia annorum ducentos et quadraginta.

Clericus.

Exhortatio.

Quorissimi. Iste gygas est primus pater noster adax qui erat platinatus et non corruptus nisi pro peccatum. Iste erat altior muro ciuitatis qui mundus iste dicitur. Altior enim erat quia teste. psal. Omnia subiecisti sub pedibus eius etc. Iste erat grauitur vulneratus quando contra dei preceptum de fructu ligni vetitatis comedit non tantum ipse vulneratus sed et totum genus humanam vulnere perditionis profundissimo laceratus erat: ita quod nec in celo: nec in terra: nec inter homines inuentus est aliquis qui poterat illud curare donec filius de regalibus sedibus ad ima nostre mortalitatis descendens venerat qui pro passionis sue sanguinem roseum vulnus humani generis atrocissimum perfecte curauit. Lucerna ardens ad caput que nec liquoze: nec flatu extingui poterat est pena infernalis in qua diuina visione carebat per quattuor milia annorum que nec liquoze. i. oratione alio cuius sancti nec flatu. i. seunio poterat euz ab ista pena liberare nec extinguere donec flamma. i. diuine misericordie cum acerbissime passionis ex eius virtute anima cum dignitate descendit ad inferos et eum secum ad paradisi gaudia perduxit ubi eterna clara visio de deo fruatur nisi peccatis se voluntarie subiiciens subiacere penae velit.

De inuentione vinearum. Capitulum. clxj.

Iosephus in libro de casus rerū naturaliter dicit qd noe inuenit vitē siluestre. i. labruscam a labris terre ⁊ viarū dictā que cū esset amara tulit sanguinem quatuor animalium. s. leonis agni porci ⁊ fimee: quo terre misso fecit simum quem ad radices labruscarum posuit. Sic ergo vinū eorum sanguine est dulcoratum: quo facto noe postea de vino inebriatur et nudatus tacēs a filio iunior derisus: qui omnibus filijs ei congregatis dixit se sanguine dictorum animalium posuisse beuere: minibus pro doctrina.

Opalliter vinum a Noe fuit decoratum

¶ Moralizatio.

De natura fimee.

Quorūdam. Per vinum multi facti sunt leones propter iram nec illo tēpore hnt discretionem. Aliqui em̄ sunt agni per verecūdiā. Aliqui sunt fimee per curiositatē assumptā ineptā ⁊ gleticiā. Nā fimee oia corā se facta ēt facere pponit s; capere destruit. Quā si volueris plūbeos calceos habere ⁊ dū te illos exeuntē induentēq; cōspexeris ⁊ fortis silt facit qd cū currere tēptat torquet grauedine ⁊ capit. Quod de multis hominibus est similiter qui dum singula tēptant in ebrietatibus vix aliqua perficiunt sed sicut fimee destruit ⁊ cōfundit.

¶ De retractiōe diaboli ne bonū opemur. Cap. dx.

Hequens est vt angeli sathane in angelos lucia se trāsformēt ⁊ in humanis montibus aliquid diabolice ummissionibus nutriant. Ad istorum cognitionem quodam notamine dignissimuz subditur exemplum. Erat in regni arelatensis finibus ep̄atu valentiano castrum quoddam cuius dñā in assiduam dicit consuetudinē infra missarū solēniā post euangelij ecclesiam egredi. Non enim poterat consecrationem dñici corporis sustinere. Cum per multos annos huius rei vīr eī dñā castri noticiam habuisset nec tante presumptiōis cām sedulus investigator inuenisset semel quodā die solēni finitō euangelio egrediens dñā pervirum: et ministrōs eius inuita et retinēs detinetur statimq; sacerdote verba con-

secretaria proferente dñia spū diabolico leuata sursum eno-
lat partemq; capelle secum in precipitiū ducens amplius
in finibus illis non est visa. Sed et pars turris cui capel-
la innitebatur adhuc supmanēs rerū fert testimonium.

Cathoralisatio.

Nota
vnum
miras-
bile.

Quarrissimi. Castrū istud de quo dicit mūdus iste in-
telligit. Huius castri dñs est spūalr hō mūdā?
totaliter mūdo deditus intantū qd eū p diuinas
inspirationem aliquādo opus aliqđ bonū incepit pro
pter mūdi vanitatē cui deditus est perficere nō pōt: ita qd
ppter mūdāna sepe vitam suam amittit. Diabolus enim
qz humano gñi semp inimicus est plus de perficiendo ali-
qđ bonū nos subtrahit qđ ad iniuriandū hoc adducit. cō-
siderat nāq; qd in fine victorie pro virili pugna datur pal-
ma glorie: sed dñs huius castri est discretus cōfessor. qui
cum viderit dominā suā. i. ouē in ecclesia cōmissam errare
et pceptis ecclie non velle obedire sed post enāgelium. i.
amonitionem fraternā exire ecclesiam: hoc est quando sa-
cerdos et cōfessor tuus tibi viā salutis pandit et instruit. et
tu errās attendere spernis certe per ministros. i. ecclesias
flicas censuras et excoicationē publicas: te inuito ab obe-
dientia introductet. Sed si tunc verba cōsecratiōis. i. ani-
me tue salutem sustinere nō poteris spiritu diabolico les-
naberis et ad inferna nouissima conuolabis vbi erit fletus
et stridor dentium. Verba salutis nostre sunt verba p-
dicationis et bone exhortationis q̄ quotidie et presertim
in diebus festis proferuntur. Sed sunt aliqui ita spiritu
diabolico inflati qd cum ad sermonē pulsam audiunt itaq;
prius mo se ad requiem in lecto ponunt et tunc prius dormi-
re incipiunt cum totaq; noctem in vanitatibus et lasciuia
alijsq; comessationibus deduxerunt: ita vt de illis meri-
to Job dicat. Noctem verterunt in dies. Et sunt aliqui qd
dicunt dū mane surgūt ad ecclesiam nō p audiēda missa aut
sermonē pdicationis intelligendo pperant sed eoz mer-
cantis aut certe fabulis intendendo plus festinant. Et

diabo-
lus est
enes-
ris bu-
mant
inimic-
us.

Phil. sunt aliq̄ dum corpore presentialiter in ecclia cōstitūt cor
sa inte
gra est
audiē,
da.
dis tamē sollicitudine ad exteriora vagantes ad deū pla
candū non dirigūt. Alij sunt qui dū ecclesiaz intrātes mis
sam audire incipiunt sed euangelio lecto more istius dñe
ecclesiā exeūt et in cimiterij cōfinibus et muris se ponunt
vt sermone finito ad campane sonitum ne predicationem
audiant ad ecclēsiā recurrāt ⁊ cito recedat. hos discret⁹
cōfessor admonitiōe prehabita innite retinētes ab ecclie
gremio vt predictū est d̄z amputare. i. diabolo dū nō pe
nituerint cōmendare ne ipse criminibus eorū q̄si cōsentie
do reus a dño iudicet q̄n dicit ipse. Ite maledicti ⁊c.

De deo pro suis bñficijs semper regratiādo. Cap. clxj.

In regno anglie monticulus quidā est in nemo
roso saltu ad staturam hoīs in apicem surgens
In quez milites aliq̄s venatores ascendere con
sueverunt cum estu ex siti fatigati aliquid instantie sue q̄
rebant remedium. Clerum ex loci et rei. conditione reli
ctis longe socijs solus quisq̄ ascendit. cumq̄ solus quasi
alterum loquens diceret sitio statim ex improviso e late
re propinator astabat proprio cultu vultu hilari manu
exposita cornu grande gestans auro gemmisq̄ ornatum
sicut quorundā vsq̄ bodie moris est vice calicis nectaris
ignoti sed suauissimi saporis offerebatur: quo hausto tor
tus calefcentis corporis estus ⁊ lassitudo fugiebat: ita vt
non laborasse sed labores arripere velle quis crederetur:
sed ⁊ sumpto nectare minister linteolum mundissimum
ad ora siccanda porrigebat. Et expleto suo ministerio: di
sparsit nec mercedem pro obsequio nec pro inquisitione
colloquium expectabat. Hoc multis annos tatis tantis
que curriculum apud verustissimos celeberrimum ac quo
tidianum agebat. Deniq̄ venator quidam miles venan
di cāusa locum dictum accessit et postulato potu ac sum
pto cornu non illud cōsuetudinis et vrbauitatis erat plu
cerne restituit. sed ad proprium vsum retinuit. Cleruz do
minus comperta rei veritate predonem damnant ⁊ cor

nu anglozum regi henrico vetustiori donauit ne tanti cri-
minis fautor fuisse censeretur.

Expositio.

Aharissimi. Memorosus saltus regnum celozuz
est. ⁊ monticulum mundum istum esse (intelligi-
mus: quoniam in mundo teste psal. reptilia sunt
quozum nō est numerus. Venator est hō qui quotidie in
hoc mūdo venatur ⁊ singulis diebus cursibus vnam die
tam ad mortē venādā motem istū ascendit: s; cū in ista ve-
natiōe nil nisi reptilia tribulatiōis ⁊ aīalia diabolice des-
ceptiōis inuenit ⁊ estu diuini arboris ⁊ siti remuneratio-
nis ad cornu olei misericordiarū accedat. qđ de fonte sue
benignitatis oībus affluenter tribuit ⁊ non improperat.
Cornu filius dei est qui nectar illud salutare suauissimi sa-
poris in aīa crucis ex suis sanctissimis vulneribus celebri
cultu vultu hilarī. manibus latissimē expāsis pro redem-
ptione totius generis humani largiter ppinanit. Cornu
istud p̄ciosum auro est ornatum qñ corpus illud glorio-
sum saluatoris nostrī diuersis tormētoz supplicijs ac fla-
gellationū vulnerib⁹ roseo sanguine in plāta pedis vsq;
ad verticē capitis (Esa. teste) est transfusum. Cornu est gē-
mis decoratū qñ caput illud gloriosuz spinaruz densitate
fixuris atrocissimis est p̄foratuz. Ille pincerna dat nobis
manutergiu cōfessionis ⁊ indulgētie quo crimina nra ab-
stergamus quare vas munduz .i. cor contritū ⁊ humilita-
tū ac a pctis purgatū reddere debemus. ⁊ p̄ potu suauis-
simo gras sempiternas agere. qđ si nō fecerimus iudex vi-
uoz ⁊ mortuoz cornu a nobis exiget i die extreme vltio-
nis. ⁊ in confusionem nostram cunctis videntib⁹ oñdet ⁊
in patibulo infernali perpetuo cruciandos suspendet.

De die
in diez
admor-
tem tē-
dim⁹.

De cauendis imp̄cationibus cū expositiōe. Cap. clxxij.
Rem nouā atq; insolitrā sed salubri cōsillo plenā
⁊ cautelaz incautis facilem prestātē narrat Ber-
nardinus tillem bergn̄. ad ottonem romanozum
imperatozē qđ in catalonia ep̄atu gerunde est qđaz mons

In ca-
salvia
est cri-
stallico

excelsus valde cuius ambitus arduus est et p parte inac-
cessibilis ad ascensum in cuius summitate lacus est aqua
cōtinēs ac submigrans et in pfundo imperscrutabilē. Illic
mansio fert esse demonū ad modū palacij dilata et ianna
clausa. facies tamen ipsius mansionis sicut ipsorum demo-
nū vulgariter est incognita ac inuisibilis. In lacum si q̄s
aliquē lapidē aut aliā solidā protecerit materiam: statim
tanq̄ offensus demonibus rēptas erūp̄t. Et in quadaz
montis pticula est nix perpetua. glacies cōtinua: illic cri-
stalli copia et nulla vnq̄ solis presentia. Ad huius montis
radicem fluvius est aureas habēs arenas. vñ ex eius are-
nis aurum q̄ vulgus pallium nominat elicitor. In hui⁹
montis consistentia et circuitu argentum foditur et mul-
tipler fertilitas erump̄t. Erat in cōiuncta monti villa vir
quidam agricola. Hic quadā die cum domi rebus dome-
sticis intenderet et ciulatu filie paruule continuo et impla-
cabili turbaretur tandem vt offensis mos est filiā suā de-
monib⁹ cōmēdauit. Cōmēdationi statim incaute parat⁹
receptor occurrit et in cubili raptu demonū turba puellā
adduxit. Cōpleto iam ab his septemnio dū a radice mō-
tis indigena quēdā iter arripuit vidit hominē celeri cursu
transeuntē q̄ flebili voce plangebatur. Hec me inq̄t mise-
rum qd agam q̄ tāto pōdere premo. Requisitus ab alio
viatore que sit tanti doloris cā respōdit se in monte iā se-
ptēto transisse sub cōmēdatione demonū qui ipso quoti-
die pro vehiculo vtebantur. Et vt auditor rei tam incre-
dibili fidem adhiberet argumentum certissimum iunxit
esse simili commendatione quendam filiam vicini sui quā
noverat. De puella huius educatione tedium facientes
demonēs ipsam libenter commendatozi suo restituisent
si modo pater eaz in monte reciperet. Stupet adiutor in-
certus an fideat incredibilia an loquatur eligit vt patri sta-
tum filie denunciet. ad patrem trāsens eū reperit de diuis-
na filie amissione querulantem. Inquirat causam plāgen-
di et audita rei fide adiecit que premissimus ab illo qua

vice vehiculi demones utebant audisse. Consultus dicens
 est ut ad loca designata veniens sub divini nois attestatio
 ne ad restitutionem commisse filie demones adiuvaret.
 Auditis nuncij verbis pater obstupuit. et dum intra se co
 gitat qui deliberatus agat eligit consilio nuncij se suppo
 nere. Ad montem ascendit per loca. lacus discurret. demo
 nes ut commendatam filiam reddant adiurat. et tandem
 quasi repentino statu filia prodit in medium proceras sta
 tura oculis vagis ossibus et nervis pelle vix herentibus
 horrenda aspectu idiomate nulla vix aliquid humanum
 sapiens et intelligens. Recepta prole pater admirans et
 dubius aut alendam retineat episcopum gerundinez sci
 licet adijt eventum tristem pandit: quid agendum sit. soli
 citus exquirat. Episcopus ut vtr religiosus et exēplo bo
 no commissum sibi gregem informans puellas in omnia
 aspectum exponit rei que seriam pandens predicando do
 cuit subditis ne decetero sua demonibus commendent
 eo quod adversarius noster dyabolus tanquam leo rugiens cir
 cuit querens quem devoret. et quosdam ut datos maceret: et
 sine spe reddendi incarceratos sibi retineat. quosdam ut
 commendationes ad tempus maceret et affligat. Nec
 diu post illum quos demones pro vehiculo utebantur:
 consimili patris imprecatione in medium exiit quia cum
 raptus erat maioris perfectiorisq; discretionis extiterat
 fidelibus ac intelligibilibus que apud demones herēba
 tur exposuit. Asserebat iuxta predictum locum in subter
 ranea specu palacium esse latum. In cuius aditu ianua est
 et ibidem quedam obscuritas ad quam cum mutuo ap
 plausu postquam demones orbis parte percutierint conveniunt
 et quid egerint maioribus suis nunciant. Ceterum hac pala
 cii consistentia nullus preter ipsos et eos qui perpetue da
 nationis iugo in demonioz transferuntur perpetetatez. Ex p̄dic
 tis charissimi informari possumus ut cum aliquibus in fa
 ctis nostris contrarietatibus adveniētibz impedimur non
 statim diabolum aut eoz auxiliū invocem⁹ neq; familiā nra.

In qua cumq; angustia fuerimus non debemus ad auxilium nostrum deum invocare. **H**is in aliquo delinquentē dyabolo cōmendem⁹: qz quī sibi commendatur in corpore magis studet atq; cōtrarietur de operibus bonis que homo posset tūc opari in mēte sperans aliquid pprietatis in mente possidere qui catus insidiatur vt rapiat pauperem animam per peccatū infectam vt attrahat eam in penam ⁊ dānationem perpetuam in lacum miserie ⁊ lutum fecis: qm̄ ibi est nōr̄ peper tua glacies continua attestante beato Job qui ait Ibi trāstur ab aquis n̄ivum ad calorem n̄ivum ⁊ ecōtra. Illic cristalli copia ⁊ nunq̄ solis presentia. Cristallus speculum ⁊ faciem clarissimam sancte trinitatis signat. Speculum inq; sinemacula in quo sanctorum angelorum exercitum videre congaudet infernis nullo tempore per m̄ias illud cesset. Sed illic est cristalli presentia idest ignis intolerabilis perpetua copia. in qua hominis filia: idest peccatoris dānata anima non solum septem m̄ibus s; sempiternis supplicijs traditur crucianda.

De timore inordinato. Cap. cxiij.

Alexander regnavit qui vnicū filiū noīe celestina habebat quem multū dilexit. in aīo suo cogitavit bonū est filiū meū ad doctrinandū dare. **N**o cavuit quēdā pbilosophū ait. Magister accipe filia meū ad doctrinandū ⁊ dabo tibi mercedem. At ille. Dñe presto sum voluntati vestre per oīa satisfacere. **P**uerū secum accepit ⁊ circa eum diligens erat. Accidit vno die q; ad quoddam prato cum discipulo suo celestino perrexit ambo in prato vnū equū scabiosum viderant iacentem. iuxta equū erāt due oves adiuicē ligate q; herbas comedebāt. Accidit q; iste due iuxta equū pascebāt vna ex parte dextera equi ⁊ alia ex parte sinistra sic q; equū appropinquabāt ⁊ chorda cum qua erant ligate cōtinue supra **q̄**dam laeta est quousq; super scabiē in medio dorſi p̄uenit. **E**quus cum cordam in vulnere dorſi sentiebat surrexit ⁊ magis ac magis granabatur: ⁊ p̄e magno dolore cū impetu incipit currere ⁊ duas oves portabat ⁊ quāto p̄ oves p̄o-

Fabula ridiculosa.

derabant tanto magis corda vulnus penetravit et dolorē
 augmentauit. Erat tunc ppe pratum domus molendina
 rii. Equus vero ex magno dolore furiosus domū illā cum
 ouibus intrauit in qua domo erat nisi ignis. Equus vero
 hincinde ignem disperfit intantē q̄ tota domus incepit
 comburi et seipsam cū ouibus totaliter combussit. Tūc atq̄
 magister discipulo suo celestino. Charissime iā uidiisti prin
 cipium et medium et totius rei geste finem integriter com
 pletū: fac mihi de ista materia uersus sine falsitate. Et quis
 d̄z pro cōbustione domus soluere. Quod nisi feceris amē
 dico tibi penam magnam sustinebis. Celestinus discipu
 lus absente magistro suo per se perrexit et multum stude
 bat sed uersus componere minime sciebat. Et hoc multuz
 tristis semper erat celestinus: statim diabolus in specie ho
 minis ei obuiabat et ait. O fili cur tm̄ tristis es. q̄ ait. Nō
 expedit tibi dicere. et ille. Dicas mihi securet tuū negociū
 expediam. Ait celestinus. Deberez uersus componere sub
 pena graui de equo scabioso et duobus ouibus et penitus
 ignoro. At ille. Ego sum dyabolus in specie hois et opti
 mus uersificator magistruz nolite timere sed mihi promitte
 q̄ meus seruus fidelis eris uersus tibi componam melius
 q̄ magister tuus. Celestinus uero consensit fide data q̄ si
 deliter ministraret si promissum cōpleret. At ille sibi hos
 uersus dixit. Rexus ouem binam per spinam traxit equi
 nam. Lexus surgit equus pendet utrunq̄ pecus. Ad mo
 lendinum pondus portabat equinus. Dispergendo focū
 se cremat atq̄ locum. Custodes aberāt singula damna fe
 rant. Puer uero cum istos uersus habuisset gauisus est ual
 de. B̄m̄ perrexit. Ait magister. Fili nunquid uersus legi
 sti siue fecisti. At ille. Etiam magister. Uersus recitauit si
 cut superius est scriptum. Magister cum hec audisset ad
 mirabatur et ait. Dic mihi fili quis tibi fabricauit. Et ille
 nemo. Qui ait. Nisi mihi ueritatem dixeris. usq̄ ad san
 guinis effusionem flagellatus eris. Puer uero timens a
 principio usq̄ ad finē omnia ei retulit quomodo dyabo lo

de cau
 telas
 boli.

uersus
 p dya
 bolum
 compo
 sitos.

esset obligatus. **M**agister vero contristatus est valde fecit puerum renocari et contritione magna confiteri. ac dyabolus abrenunciare. et post hoc factus est homo et sanctus deo aiam positam bonaz reddidit.

Socialisatio.

Quoniam. iste est rex dñs noster iesus xps in custodia. i. philosophi et prelati traditus ad docendum in bonis operibus qui sepius circa pratum. i. mundum ambulat. videt equum scabiosum iacentem hoc est peccatorem in peccatis suis inuolutum et duas oves ligatas id est prelatum ecclesie et predicatorem qui debent adinuicem ligari cum chorda charitatis. **P**relatus ecclesie tenetur secundum iura predicatores admittere sicut sunt fratres minores et predicatores. **I**sti duo propter nimiam charitatem per quam sunt ligati sepe tangunt locum dolorem in peccatore hoc est prelatus per censuram ecclesiasticam aliquos excommunicat. predicatores sermocinando peccata eorum tangit. **U**nde videmus quod aliqui sunt tacti per prelatum. aut predicationem et non corriguntur: sed statim ad modum equi incipiunt recalcitrare et murmurare quod ambos secum portat eos ubique detrahendo oblata aut decimas sufferendo elemosynas facere sed nunc quid sequitur. **E**quus ambas oves ad molendinum etc. id est peccator sepe ad utrumque hoc inconueniens ducit quotiens eos verbo aut opere ledit et igne detractionis comburit quotiens famam eorum denigrat. **N**el aliter potest reduci. equus iste scabiosus erat totum genus humanum per peccatum primi parentis infectum. **D**ue oves ligate duo testamenta quia in utraque lege decem precepta sunt posita. **E**cce ligantur magna adinuicem per istas duas leges. equus scilicet peccator tangitur quando propter peccatum pena secundum utramque legem apponitur. **S**ed sepius peccant quia recalcitrant sicut dathan et abiron contra dei iuramenta: ideo perierunt. **E**t ideo totum genus humanum si super penitentiam condignam tactum fuerit p.

Prelatus tenet predicatores admittere in sua diocesi

Prophetia murmuracione dathan et abiron

xpi passionem oportet qd recurrat ad molendinum cu dua
 bus onibus .i. cum duobus testamentis ad ecclesiam. s. re-
 curret & ibi seipsum comburet gratia diuini amoris quia
 lex antiqua dicit illud quod dicebatur in figura. In noua
 habetur. sc. q. lex antiqua non est totaliter extincta: sed
 spiritus sancti gratia combusta q. in antiqua lege hoc qd
 dicebatur in figura in noua habetur expositum. Lex noua
 etiam spiritus sancti gratia est combusta sicut testatur
 Salomon. **M**ittam vobis spiritum sanctum sc. s. ignem
 amoris. Vel aliter potest reduci. Equus scabiosus in pra-
 to peccator est in mundo. Due onnes ligate corpus & ani-
 ma per baptismum adiuuicem ligati vt sine deynavolun-
 tate caro spiritum non contradicat: sed miser homo sepe se
 ipsum cum corpore & aia trahit ad molendinum id est ad
 infernum. vobis oēs sensus per peccatum absentes erant
 intervirtutes quas in baptismo receperunt ideo quilibet
 penitentiam suam portabit. vt si visu vidit illicitu auditu
 audiuit detractoria. Et si quilibet in suo genere scriber pu-
 niatur tunc debes componere hoc nil aliud q. aiam & coe-
 pus ad rectitudinem per opera misericordie ligare. & hoc
 non debes suggestionem dyaboli facere sed ad informatio-
 nem boni prelati & per consequens vitam eternam obtine-
 re. Ad quam sc.

De peruersitate mundi.

Capi. clxvii.

In libro quoda habetur de colloquio petri ad se-
 sum vidit aliqui quinq. viros quos qdam freneti-
 cos arbitrabat. Vidi vnū comedentē araneā ma-
 ris ita auide quod pertranq. partem oris exiret. Aliū vi-
 di stantē sup. fontē sulphurē & pice plenam de qua fetor
 intolerabilis exibat qui toto nisu nitebat fetorez illum in
 os suū haurire. Tertium vidi in ardenti fornace tacentem
 cui tantus calor sufficere non volebat vnde nitebat capere
 scintillas de fornace volantes ad deuorandas. Quartum
 vidi qui sup. pinnaculū tēpli sedebat vt ventum caperet:
 et semper os apertum habebat vt ventus per eum trans-

De col-
 loquio
 petri
 ad iesū

fret. Quintum vidit per oīa singula membra sua quod quid
potuit in os suū capere deuorabat et alios contumeliose deride-
bat. Istos quinque homines multi viderunt et multum admi-
rabant quō talia facere potuerunt.

Choralisatio.

Avarissimi. Per primū hominem qui arenā maris
comedebat possumus intelligere virū auarū. Ec-
clesiastes. iij. Unus est et scdm non habet filium
nō fratrem tñ a labore nō cessat nec fatiant oculi eius diuisi-
tīs nec cogitat dicens. Labore cui nescio et frando aiem
meā bonis. Exemplū de illo diuite qui dixit. Destruā bo-
rea mea. De scdo quod stetit supra foueam sulphuream: talis eq̄
paratur gulosis et luxuriosis. Dan. ad philip. iij. Nūc autē
dico. fens inimicos crucis xp̄i quos fens interitus quos
deus uenter test gloria eorū in confusionem ipsorū. Tales
enī intantum pati et intenti sunt ebrietatibus et comestatio
nibus suis quod si deus oēs in tali statu viuere pmitteret nū-
quā celos intrare peterēt. Qui teste Boetio in quarto libro
de consolatione philosophic. Summam felicitatem in vo-
luptatibus constituunt. Hi cum calice meroris et arena ma-
gne tribulationis apud inferos potabuntur quod impossibi-
le est ut bibeant et illuc mentem repleant: et de delitijs
ad delitijs transeāt. De tertio quē vidit ardenti fornace
sacramentum carnalis feruor sufficere non potuit sed ad hoc
ignem deglutit talis cōparatur illis qui diuitijs et hono-
ribus ceteris se proponunt. sed et hoc nec eis sufficit. Et to-
to conamine laborant ad hoc ut pauperes spoliarent et per
usuras suas aut alia quocumque extorquendi genera illicita
que habent ab eis habere poterūt de quibus. Job. ii.
Abstulisti pignus fratrum tuorum sine causa et uolos spo-
liasti uestibus. Prover. xvij. Qui coarctas diuitias. et.
De quarto qui stetit supra pinaculum templi significant
illi qui oīa opera sua bona faciunt ut videantur ab homi-
nibus sicut ypocrite qui sub specie boni omnem malum
quod potest faciunt. Amen dico uobis receperunt mercedē suā

Boetius in
iiij. lib.
de con-
solatione
philosophic.

Job.
ii.

vnde Job. xxi. Tenent tympanū & cytharam &c. Quia cum
 pharisei & simulari aliqđ opus bonum. s. elemosinam aut
 huiusmodi facere voluerunt posuerūt se ad terminū & an-
 gulū alicuius publici trāsitus boim vt viderent. & cū hoc
 rabis & cytharis canebant. De quinto qui mēbra sua de-
 norabat signat eos qui oīa bona opavirōꝝ ecclesiasticōꝝ
 & doctoꝝ sacroꝝ qui zelatores sunt sacre doctrine detra-
 hūt. Quia in ipsis est pernerse devorantes intelligūt nec
 a detractionibus cessare volunt.

Job.
xxi.

Item de mundi perversitate.

Capit. c. xv.

Igitur invita patrum qđ angelus oīdit cuidam
 sancto tres homines triplici fatuitate laboran-
 tes. Primus homo fasciculum de lignis facie-
 bat & cum non posset portare p̄ nimia grauedine adhuc
 plura ligna adiungebat. Secundus aquam puteo p̄fun-
 do cum multo labore hauriebat cum vase cribrato & for-
 aminibus pleno & tamen non cessabat implere. Tertius tra-
 beam in curru gerebat volensq; domum intrare ianua taz
 arcta & parua erat qđ intrare non potuit & tñ non cessabat
 equum verberare & pungere quousq; in fontem p̄fundam
 simul ceciderunt. Tunc ait angelus. Quid tibi v̄ de istis
 tribus hominibus. At ille. Tres stulti sunt. Cui angelus.
 Primum quem vidisti per illum intelligas hoīes qui pec-
 cata perpetrant. & de die in diem credunt se cū portare visq;
 ad finem & quotidie addunt plura intrū qđ portare oīno
 nōn p̄st quousq; mors subito veniat & aiā ad penā affe-
 rat & in p̄fundum lacum infernalem demergat. Per secū-
 dum quem vidisti aquam de puteo p̄fundo in vānum hau-
 rientem intellige illos qui opera meritoria perpetrant: et
 tamen locum meritorū in eis non occupant qz pleni sunt
 foraminibus. s. peccatis. quicquid boni operātur per pec-
 catum totū destruit. Per tertium qui trabem portante
 designant mundi potentes qui credūt per ostium regni cō-
 loꝝ intrare cū superbia vite & mundi pompa. tñ impeditur
 tur incantum qđ ad infernum cadant. A quo &c.

Nota
tres fa-
tuos
triplici
fatuita-
te labo-
rantes.

De si-
gnifica-
tione tr-
um fa-
tuorū.

De la-
do sca-
coruz.

De ludo Scacorum. Capi. clxvi.

Scacorum habet. clxij. puncta per octo d'issa. s. virum & mulierem sponfos & sponsas clericos et latcos. d'uites & pauperes. Istum ludum sex ho mines ludunt. Primus est rochus & est in duplici genere scilicet albus & niger. Dexter est albus & sinister niger. Dux ius virtutis est q' cum omnes scaci fuerint in locis suis s' tati tam nobiles q' populares habent virtualiter certos terminos ad quos pnt p'gredi. soli aut rochi cum sint in d'ni nullam habent p'grediendi virtutem nisi eis p' nobiles aut populares via fuerit expedita. Et vadit sup recto tra mite & nunq' ad angulū sine i'cedat sine reuertatur. & q'n vadit lateraliter ex altera parte capit alium & fit fur.

Expositio.

Abarissimi. Sic pauper versus nihil h' nisi virtum transitum paupertatis sue per quē recto tramite i'cedit ad omnium pauperū d'ni Iesum xpm. & sit regina iuxta regem regum. Sed si murmurans de statu suo lateraliter retrocedat fit fur & rapit quicquid potest nec de regine solio curavit. Secundus est alpinus qui per tria puncta currit. Nam in sede propria ille qui est niger ad dexteram regis collocatur & albus ad sinistram. Dicuntur autem albi & nigri non ex colore sed ex loci situatione. Dexter em̄ qui niger est pergens versus dextraz seu in spacio nigro & vacuo ante agricolam locat. Sed sinister de propria virtute habet duos progressus vnum versus dextraz ad spacium vacuum & album. Et sic de tertio ad tertium quadrum vadit seruando proprium situm in forma: vt si est niger semper in nigro & e contra & hoc procedendo semper in angulo. Cbarissimi. Alpinisti sursum et deorsum ambulantes signant mundi sapientes qui habent tria. scilicet intellectum rationem et fortitudinem. Ista de bent d'rigere sursum ad deum per opera misericordie: sed tendunt deorsum per eloquentiam & humanam fra-

dulentiam et currunt lateraliter ad angulum per tria puncta que significant gulosos in crapulis quotidie currentes, raptos aliena bona sine consensu depredantes et auferentes ac superbos in profapia pulchritudine et diuitiarum affluentia gloriantes. Hi omnes lateraliter et a recta via currunt, et tandem per regem, id est dyabolum rapiuntur et in infernum iusto dei iudicio detruduntur. Tertium est genus militum quorum dexter est albus et sinister niger. Albus habet tres progressus in loco proprio sitato, vnum versus dexteram in loco nigro ante agricolam, secundum in spacio nigro et vacuo ante lanificem, tertium versus sinistram in loco mercatoris. Cum vero ad regem constituitur sex quadra ambulare potest, cum vero ad medium octo. Idem est de sinistro. Cum enim niger aduersus regem, et albus aduersus eundem perambulans vnus ante reginam vt sinister alius ante regem vt dexter se locat. Charissimi. Sic milites descendentes et campum requirentes strenui et fortes bellare debent et regem ad modum corone cingere ac defendere. Omnes enim nos milites sumus et pugnare contra dyabolum in campo huius mundi nos oportet et regem nostrum, id est animam defendere: quia aduersarius noster fortis est temptando atque mala et illicita suggerendo sed debilis est si volumus imperare. Cui vt petrus ait, fortes in fide resistere debent: nec timere consueverunt, namque fortes milites et experti in principio cum arma sua suscipiunt solent tremere colorem palefcere sanguinem de naribus emittere. Cuius signum probitatis potius attestatur quam vitio. Credibile namque est cum qui in principio belli timore concutitur cum ad bellum redierit constantius agere nec terga vertere cum ad hoc puenit vbi timor mortis ante presentibus presentialiter videtur imminere. Timor enim nobis omnibus imminet de morte futura vtinam demoraliter saltem id est strenue et sine omni timore armis fidei susceptis et clypeis boni operis proteclatis pugnare

Denique
 tes a
 viavite
 dyabo
 lus rap
 pit.

moro
 oibus
 vinen
 tibus
 immi
 det.

Boetia.

oportet, vt secundam mortem, i. eternam fortiter deuenies
 mus, de qua Boetius ait, Jacetis prius ignorabiles. Iam
 vos scda mors monet. Milites isti cu post pugnam ad fi
 nes exiunt tanq corde & virtute assumpta ad. viij. quadra
 psiliant: inuictos hostes pternunt. Sic est de omni boie
 qui de se humilia sensit & in nullo superbit postea salta
 bit ad octo quadra octo beatitudinuz qz ois qui se humi
 liat exaltabitur. Quartum genus est populariu quoz om
 nium est vnus pgressus. Nam de vno quadro in quo situs
 ti sunt possunt pgradi ad tertium quadrum eo qz quasi se
 curi infra regis pfinia psistant. Cu vero extra regis termi
 nos psiliant vno quadro contenti semp indirectam ascen
 dant nunq in reuertunt in tectum, vt euntes current per
 virtutem acquirere qd nobiles situati retinent in dignita
 te. Unde si sic per milites ac alios nobiles adinti fuerint
 qz ad lineam aduersarioz nobilium quadratu pueniant p
 virtute acquirant qd regine per graz est concessum. Est aut
 sciendam qz populares ascendentes in rectum si que nobi
 lem aut popularem inuenerit aduersarium, & hoc in angu
 lis ipm a dextris & a sinistris capere & occidere pnt nunq
 aut extra lineam rectam ad dextram vel sinistram pgradi
 tur popularis nisi regne obtinet dignitatez. Charissimi.
 Populares isti vtriusqz pditionis & sexus boies signifi
 cant inter quos reges potentes nobiles & alij illustres ad
 regendum & presidendum positi sunt. Qui cum eoz officia
 fm leges & rones non dirigunt: nobilitatis sue virtute amie
 tunt & actum pditionemqz popularium incurrunt. Qes
 em ab vno patre genitiz pcreati sumus adam inter quos
 virtutibus pclari regis & nobilium nota merito sortiant.
 Sz dum populares, i. plebes boies simplices iuxta discre
 torum pcessorum suorum psiliucentes & mandatis eccle
 sie obedientes & lineam recte vite ascendunt merito regu
 & nobilium sanctorum nomina ex officio pfectionis vite
 in celestibus sortiantur. Nemo ergo tales populares de
 spiciat, qz tam ad imperium quam ad summu pontificatu

Popu
lares q
sunt.

operum constituetur. Nec regina alba ē nigra, alba per confessionē ⁊ absolutionem quādo seruus eius. s. corpus pure confitetur ⁊ absoluitur satisfaciens pro delictis in s̄a tam albedinem redditur ⁊ decies clarioꝝ sole apparebit. Sed nigra efficitur per peccati fuliginē ⁊ deturpationē. Nec iuxta regem stare debet. quod si non fecerit capitur ⁊ violatur. Aia em̄ n̄sa ad hoc corpori infusa est vt ei⁹ recuperatione ⁊ saluatiōe angelozū exercitus qui ruinam magnam cū lucifero fecerat ad integrum restaretur ⁊ vt ad regem glorie vt regina collocetur. Qui cū a rege curā cura regitur ⁊ gubernatur discesserit capitur: ⁊ per mortalia facta ad iteros mactatur: ⁊ ibi irrecuperabiliter demergitur. Et quis regina ista id est anima ab extra belare nesciat corpus tamē vt meritoria operetur ab intus instiget. quia corpus nostrum sicut incensoz equū: anima. I. ratio n̄sa dirigere debet ad virtutes et formare ne vltra limitea mandatorum ecclesie proficiat: sed recto tramite de quadro vnus virtutis in quadrum alterius gressum faciat. propterea regina in schacario gressum lentū ⁊ non saltum debet habere ⁊ infra proprios limites permanere. Nam dyna iacob filia virginitatem seruauit dum in domo fratrum suozum quieuit: sed statim cum ad videndum alias regiōes cariole exiit a filio Sichem corrupta fuit. Seneca dicit mulieres que albam faciem habent fenes et impudice sunt. Non enim illis deest animus: sed corruptoz. Solinus dicit q̄ preter mulieres pauca animalia cerebrū mouent gruida. nigram faciem ad omniū virozum aspectum debent habere ne ab illis sollicitate de incontinentia diffamentur. Quid. Quedam que denegat gaudent tamen esse rogate. Ludunt formosē. Casta est quam nemo rogauit. Sexti qui hunc ludunt exercent res ges sunt ⁊ nūcupantur. Rex em̄ super oēs alios est quod morionis et progressionis natura manifestat. Cum enim resideat in quarto quadro albo cum ipse sit niger habet a dextris in albo militem albulē rochū yero et in nigro.

Seneca.

Quidius.

In sinistra vero tenet loca opposita qz vero rex super oēs obtinet dignitatē ⁊ dñium ratione dignitatis non decuit eum multo spacio regni sui solio absentari. ⁊ ideo quādo moneri incipit de suo quadro albo naturam sequitur roborum a dextris ⁊ a sinistris. Ita tamen qz a sinistris nō potest se ponere in loco nigro iuxta rochum situatum in albo. sed potest se ponere in albo loco iuxta dictuz rochū ad angulare quadrum vbi situati sunt ciuitatis custodes ⁊ ibi naturam habet militis in tali progressu. Istos autē duos progressus sortitur vice regine.

¶ Moralizatio.

Aharissimi. Iste rex est dñs nř iesus xps q est rex regū sup oēs in celo ⁊ in terra qđ pgressionis et motionis sue natura manifestat. dñ em p gredit oēs scōrū angeloz chozi ipm tanq̄ dñm venerantes comitatur qui secū bz rochū ⁊ alpbilē aliqz schacelia et locū vniversozū recto tramite occupat circūquaqz. teste. ps. qui ait. Si ascendero in celū tu illic es: si descendero ad infernum ades. Deniqz reginā secū ducit. i. misericordiarū piā matrē ⁊ dñam nostram Mariam. Cuius vice vnum progressum miserationis ad populariū quadrū. i. hominum in mundo viuentiū facit. Unde merito nomen illud gloriozum per ppbetā sortitus est vbi eū partē misericordiarū ⁊ deus totius cōsolationis esse protestat. Bū enim meroris ⁊ perditionis nostre per peccatū prothoplausti nullus sanctorum aut electozum recuperationem facere poterat: ipse misericors rex ad popularium suozū restarandum gregem et numeruz de celestibus sedibus ad huius mundi miserabilis quadrum ingredi dignatus est: et a seruitute diabolica nos liberauit. Cuius sibi gratiam per infinita secula reddamus.

¶ Virgo maria est misericordiarū domina.

¶ De audiendo bono consilio. Capitulu. clxxij.

Sagittari⁹ quādā auiculā noie philomenā capiēs qñ volebat eā occidere: vox data ē philomene et ait, Quid tibi prodest o hō si tu me occideris?

**Tria
docu-
menta
pbilo-
mene.**

Neque enim ventrem tuum de me implere valebis : sed si di-
mittere me velles tria mandata tibi darem quae si diligentius
seruares magnam utilitatem inde consequi posses. Ille
vero ad eius locutorem stupefactus promisit eam dimit-
tere si haec tria mandata ei utilia proficeret. **Quae ait.** Au-
dite ergo, primum est: nunquam rem quae apprehendi non
potest, apprehendere studeas. **Audi secundum.** De re per-
dita et irreuerabili nunquam doleas. **Audi tertium.** Verbo
incredibili nunquam credas. Haec tria bene custodi et bene ti-
bi erit. Ille autem promisit et eam volare dimisit. **Philo-
mena** enim per aerem volitans dulciter cantauit : finito
cantu dixit ei. Ne tibi homo quod malum consilium habuit
isti et quam magnum thesaurum hodie perdidisti. Est enim
in visceribus meis margarita quae structionis ouum vni-
cit magnitudine. Ille hoc audiens contristatus est valde
quod eam dimisit retere suam expendit et conabatur eam ap-
prehendere dicens ei. Veni in domum meam et omnem humi-
litate exhibebo tibi propriis manibus te pascam et ad
tuam voluntatem te volare permittam. **Cui philomena.**
Nunc certe te fatuum esse cognosco. Nam ex illis quae tibi
dixi nullum profectum habuisti : quia de re perdita et
irreuerabili doles cum me nequeas capere. et tamen pro
retere tuum temptasti : et insuper margaritam in meis vis-
ceribus esse credidisti cum ego tota ad magnitudinem
structionis cui non valeam pertingere : stultus es et in stul-
ticia tua semper permanebis. His dictis aduolauit, ho-
mo autem dolens et tristis ad domum rediit et philome-
nam non vidit.

C Moralisatio.

Quoniam. Ille sagittarius potest dici quilibet ho-
mo christianus qui in baptismo a peccato origina-
li est lotus in quo baptismo sagittas acutas re-
cipit. scilicet virtutes contra diabolum : mundum : carnem. Ac-
cepit philomenam scilicet dominum nostrum iesum cum renouauit dy-
bulo et populo eius. Qui miro modo dulciter cantauit quoniam

nē p̄fī celestī p̄ gn̄e humano fudit: sed miser peccator istā
 p̄bilomenam. s. dñm nostrū iesuz xpm cogitauit occidere
 quotiens cogitauit pctm̄ mortale perpetrare sicut dicit
 āpostolus. Iterū quātū est in eis crucifigūt filiū dei. Sed
 diligenter attēdas q̄ deus dedit tibi tria mādata quasi
 diligenter homo custodierit ad magnū profectum perue
 nire poteris ꝛcetera. Rex iste est trinitas in qua sunt tres
 persone et vnus deus. quam rem nunquam poterimus
 apprehendere q̄ dñi sumus in hoc mortali corpore secur
 dum quod dicit apostolus. Jam videmus in emigmate
 pestes videbimus sicut est. Nec fides habet meritum vbi
 humana ratio prebet experimentum. Item saluator in
 euangelio respondit mulieri petenti dic vt sedeāt hi duo
 filij mei ꝛc. Respōdit saluator. Nescitis quid petatis. Itē
 dicebat petro querenti de consummatione seculi ꝛc. Nō
 est vestrum nosse tempora vel momenta ꝛc. ecce isti stupe
 bant rem apprehendere quā non potuerunt attingere.

Alia deductio.

Alter istud exemplum potest reduci ab illos q̄
 appetunt honores ꝛ diuitias. Exempluz de lu
 cifero qui rem appetiuit sed impossibile ei ap
 prehendere erat quando dicebat. Ascendam vsq; ad iter
 tium celū. Quid ergo sequitur. post in infernū cecidit.
 Item de primo parente qui per esum pomi deus esse vol
 uisset propter quod a paradiso est expulsus et mortem sibi
 et nobis omnibus parauit. Consulo ergo vt vos diu
 tes ac mundani potentes nolitis rem apprehendere que
 apprehendi non potest sicut sunt bona temporalia ac se
 culi honores que nunq̄ veraciter poterunt sine dāno ani
 me apprehēdi sicut dicit apostolus. Qui voluerit diues
 fieri incidit in laqueos dyaboli. Et licz bona obtinens
 quando melius speras de eisdez gaudere defraudaberis.
 Exēpluz de illo diuite qui dicebat. Destruā horrea mea ꝛ
 eadem nocte defunctus est. Secundum mandatum est.
 De re perditā et irrecuperabili non dolebis. Charissimi

Nullus
 ap
 petere
 qd nō
 potest
 appre
 hendere.

scire debetis q̄ per rem perditam debemus intelligere
 corporis sanitatem aut diuitias quas deus auferit ab eo
 quem diligit. iuxta illud. Flagellat deus filium suū quem
 diligit. Sed cum aliq̄ facti sunt ceci claudi aut membro
 aliquo priuati vel diuitijs spoliati et vltraq̄ credi potest
 polent. ⁊ gratias deo non offerūt: sicut Esau multū dole-
 bat q̄ benedictionem patris amisit. tamē obtinere nō po-
 tuit. Tertium mandatum est. Verbo incredibili non cre-
 das. In isto verbo charissimi multi sunt decepti per dia-
 bolū ⁊ carnē. Diabolus suggerit multa ⁊ falsa promittit
 que sunt incredibilia sicut de primo parente qui credidit
 diabolo quando dixit. Si comederitis de ligno eritis si-
 cut dii. credidit et fuit deceptus et ideo a paradiso est ex-
 pulsus. Promisso diaboli erat incredibilis ppter duo.
 Primo qz mendax: scdo quia deus ei predixit. In quacu-
 qz hora comederitis de ligno illo moriemini: sic mō aliq̄
 tantum credit diabolo mūdo ⁊ carni q̄ statim eis adherēt
 et in peccatis consentiūt ⁊ dicūt. Quum est tā p̄ciosus. ⁊c.
 Per omū mūdus intelligit. mūdus dicit homini. Bonus
 est vti mundo in iuuentute qz licet hoc fecerimus ⁊ pctm̄
 incidimus tūc maior est structiōe. id est maior est diuina
 misericordia q̄ nra miseria. Cōtra tales dicit. ps. Nō mi-
 sereris oib⁹ q̄ opant iniquitatē. Studeamus ergo ⁊c.

diabo-
 lus sug-
 gerit
 multa.

De eterna damnatione. Capitulum. clxxviiij.
Balaam narrat q̄ peccator similis ē hominib⁹ qui
 cum timet vnicoꝛnem cecidit in baratrum. Dux
 autem caderet manibus arbutulam quādam ap-
 prehendit que de profundo ascēdebat. et aspiciēs inferi⁹
 vidit ad pedē arboris puteū terminū ⁊ drachonez horri-
 bilem arborem cingentem et eius casum ore aperto expe-
 ctantem. Duobus autem muribus quorum vnus erat al-
 bus: alius niger arborem incessanter corrodeñtibus in ra-
 dice sensit eū vacillare. Quatuor quoqz vipere albe a basi
 qua pedem fixerat procedentes totam foueam flatu suo
 mortifero intoxicabant. Eleuans oculos vidit exitus mel-

lles de ramis arboris stillantis: oblitusque periculi in quo
vndiq; positus erat illi dulcedini se totum dedit. Quodā
autem amico eius porrigente sibi scalam vt aggrederef.
melli delectatus distulit cadente arboze cecidit in os dra
ebonis. qui descendens in puteum ibi eum deuorauit et
sic misera morte beu mortuus est.

Alphorisationis.

Aharissimū. Nō iste ē peccator: vnicornis ē mors
que homines semper sequitur. Baratru est mū
dus iste. arbor est vita que per horam diei ⁊ no
ctis quasi per marem album et nigrum incessanter consu
mitur. Bassis ex qua procedūt vipere est corp⁹ humanū
habens quatuor qualitates humorū quibus inordinate
cōpositis corporis cōpago dissoluitur. Draco est diabo
lus putens infernus dulcedo ramusculi delectatio pcti p
quam hō seducitur vt periculū nō intueatur. Amicus est
christus aut predicator. scala est penitentia cui cūz homo
differt acquiescere subito vita deficiente in os diaboli ca
dit qui eum in infernum deuorat et rapit.

diabo
lus di
cif dra
cho.

De duodecim legibus ⁊ modo viuendī. Cap. clxix.

Narrat trogus pōpeius de ligurto nobili mili
te qui ciuitatē quādā cum pplo iurare induxe
rat ad seruandum leges quasdam iustas et vti
les: licet pncipio graues. donec ipse ab appolline. deifi
co quem ipse sūxit esse anthorem dictarum legum respō
sum reportaret. Quo facto in cretā iuit ⁊ ibi perpetuū exi
lium egit. Phoriturus aut ne ossa sua ad ciuitatem sedi
rent iussit precipitari in mare et ne homines a iuramen
to se liberos esse credentes legū obseruantiam violaret
barum autem legum duodecim numero erant. Prima le
ge populum in obsequium pncipum ⁊ principes in cu
stodiam subditorum et ad coercionem impiorū reforma
uit. Secunda lege per symoniam et frugalitatem omni
bus persuasit credēs militiam laudabilem fieri modestia
quam crapula. Tertia lege iussit singula non pecunia sed

meritorum cōpensione oportuna. Quarta lege instituit aurum et argentum velut omnium materialium viliozem. Quinta administratione reipublice per ordinem dimisit dans regibus potestatem bellozum magistratibus iudicia et omnes offensiones: senatui custodiam legum populo creandi vel eligendi magistratus potestatem. Sexta fundum omnibus equaliter dimisit et omnibus patrimonio equalibus, ita q̄ alter altero nullus potentior redderetur. Septima iussit omnes conuiuari publice ne alter alteri foret causa luxurie. Octana iuuenibus toto anno vna sola voluit vti veste. Nonā pueros pauperes in agrū nō in forum publicum deduci iussit vt primos annos deducerent in opere non in leuitate. Decima lege statuit virgines sine dote nubere. Undecima voluit uxores eligi nō pecunia. Duodecima maximum bonozem non diuitum sed pro gradu etatis statuit fore. omne autem quodcumq; lege statuit ipse pro exemplo alijs primus seruauit.

Absozialisatio.

Quoniam. Iste nobilis est dominus noster Iesus christus qui intravit quandā ciuitatem. i. mundum istum et fecit populus iurare. i. in baptismo firmiter promittere seruare leges suas. i. decem precepta donec veniret ad iudicium. Cum autem mortuus erat nō tantum ossa sed totum corpus in mari. i. in terra posuit. Prima lex est in obsequium principum etc. hoc est q̄ christiani semper sint parati per omnia prelati et ecclesiarum rectoribus sine accusatione aut aliqua contradictione simpliciter obedire. Et q̄ princeps per quos prelatos intelligimus qui curam animarum custodiendarum susceperunt subditos suos in viam salutis dirigant et per bona exempla in vita sua eos antecedant quia turpe est doctori cum culpa redarguit ipsum. Secunda lex frugalitatem omnibus persuasit et parsimoniam et cetetera contraria interdixit: parsimoniam suades ac gulam carnisq; crapulā quibus multi hodiernis tēporibus intendentes et dedit

vitam breuiant exercere prohibuit: s; frugalitatē bonorum operū et largitatē elemosinarum omnibus nobis per legem qua sex opera misericordie instituit. seruandam esse voluit atq; persuasit. quia quicquid vltra necessitatem vte te plati aut alij viri ecclesiastici diuinitus habēt in elemosinam pauperum distribuere tenentur. Aliter teste beato Hiero. rapina est et sacrilegium coram deo. Tertia lex institit singula non pecunia sed meritoꝝ cōpensatione oportuna cōparari: hoc est q̄tum habes tū vales deus non tū dona respicit: s; cor et intentionē donātis et ideo scdm cordis tui merita deus retributionem tuam magnam vel parua faciet. Nihil em̄ absconditū est oculis eius quod nō sciat et nihil opertum quod sibi non reuelatur quoniam oīa intuetur. Quarta lex instituit materiam auri et c. i. diuitias huius mundi vilis apud deum reputari q̄ aliquid alterius materie totius mundi: sed acceptat preces et miseras pauperum sicut legitur de diuite epulone qui miserā pauperis lazari vlcerati non respiciens neq; compatiens post q̄ in inferno iacuit sepultus et pauxillū aque a digito stilitantia petijt et non obrinnit sed flammis et cruciatibus perpetuis expositus semper vixit. et lazarus est ab angelis propter suam patientiam in sinu abrahe collocatus. Quinta lex dedit regibus potestatem. et c. hoc est intelligendumq; principes et prelati iam habent subditos indicare: s; cauendum est ne sint muneribus corrupti vt non recte iudicent q; si sic eadem mensura qua mensi fuerint. s. iusticiam vel iniusticiam. remittetur eis per iudicem mortuorum et viuorum in extremo iudicio: quia modernis temporibus tu dices munera pauperum vel diuitum quorūcūq; recipiētes a iusticia ita excecantur iam equitatis et sententie recte vel videre possunt sed qui modo plus dederit fortiorē causam fauorabiliorēq; sententiam licet contra iusticiā obtinebit. Sexta lex fundos omnibus equaliter diuisit hoc est deus ab eterno instituit oibus equalr gram suā scdm qd videri hominē p̄ficere. Unde in euāgelio dicit. Petite

Prelati ecclesiarum tenentur elemosinas pro rigere pauperibus.

& accipietis. Item alibi dicit. Quodcūq; petieritis patrē
 in noīe meo credite q; accipietis & fiet vobis: q; xps in di-
 vitis est abundantissimus. postq; digne a vobis rogatus
 fuerit in muneribus expenditis est largissimus. Plus em̄
 pōt dare q̄ mens nostra scit rogare. Septima lex ne diu-
 tie cā sint luxurie ppter ea publica cōiūia celebrari insti-
 tuit q; ppter diuitias multi perierunt & sunt multis cau-
 sa quare in luxuriam aut alia peccata mortalia sepius ca-
 dunt ppter ea salomon dñm rogauit dicens. Diuitias et
 pauperpates ne dederis mihi. Octaua inuenib⁹ toto an-
 no sola voluit vti veste. Quid per hanc vestem nisi solam
 charitatem intelligimus que operit multitudinem pecca-
 torū. Per hanc em̄ vestem possumus placere deo qui sup
 oīa charitatem fraternam in nobis diligit. Charitas (te-
 ste apostolo) non agit perperam. non querit que sua sunt
 non emulat. &c. sic nos in charitate radicati nō debemus
 solā nostram salutē & saluationē querere s; & fratris nostri
 debemus salutē p̄uidere p̄vitā exemplarē aut bonā am-
 monitionem in viam rectam dirigere ne sicut ovis errans
 a pastore pereat sed pascua vite celestis per vestem charita-
 tis inueniat. **Moīo pueros pauperes.** &c. t. vt introdu-
 cant in agrum ecclesie scdm merita sua ad promouenduz
 sicut ceteri q; deus eligit pauperes in hoc mūdo ipsos he-
 redes regni sui faciens vbi dicit. **Beati pauperes.** **Glosa.**
Non oēs sed spū qm̄ ipsoꝝ est regnū celoꝝ. Item. ps. **Iste**
pauper clamauit & dñs exaudiuit eū. Et quis est pauper il-
 le. **Glosa.** **Spiritu.** Pauper iste laborat in agro. i. in hoc
 mūdo qm̄ agricultura dei sumus & ad laborē in uentute
 nascimur: sicut anis ad volandū **Job. v.** Et in uinea dñi. i.
 ecclesia laborem penitentie suscepimus & post conductio-
 nem conuentione facta. laboris nostri secundum merita
 vel demerita gloriā vel penam in eternitate a dispensa-
 toꝝ patre familias iesu xpo recipiemus. **Decima** statuit
 virgines sine dote. i. nubere bonos xpianos sine dote. i.
 amore mundano nubere iesu christo. Sunt multi. qui spō

Chari-
 tas ope-
 rit mul-
 titudi-
 nē pec-
 catoꝝ.

Job. v.

tanea voluntate castitatem vouent: terrena despiciunt vt
 celestia premia postmodum recipiant. Undecima vxores
 eligi. i. aias deo placentes ad eius seruitia cooptemus. ni
 hil deo tantū placet sicut anima munda que totaliter deo
 est data. Duodecima q̄ quilibet secundum meritum ho
 mores ⁊ diuitias obtinebit. sed videant principes ⁊ prela
 ti alijs rectores q̄ in seipsis pri^o opera meritoria exerceāt
 anteq̄ alios informāt sicut de xp̄o dicitur in actibus. Le
 pitq̄ iesus facere ⁊ docere.

De renouatione peccatoris ad viam penitentie.

Capitulum. clxx.

Quidam lator occurrit beato bernardo equitatē
 dicens ei pater volo tecum ludere ⁊ animā meā
 volo ponere contra equum tuum. Hoc audiēs
 sanctus Bernardus statim de equo descendens dixit. Si
 plura puncta quam ego proieceris meus equus tu^o erit
 si ego plura proiecero anima tua mea erit. Lator concessit
 statim taxillos tres arripens octo puncta proiecti. Quo
 facto frenum equumq̄ suum tenuit. At sanctus bernar
 dus. Fili adhuc restat in tribus taxillis plus quam istud
 accipiens proiecit decem ⁊ octo puncta plusq̄ lator. Quo
 viso lator sub obedientia p̄ris sui bernardi se dedit ⁊ post
 vitam sanctam sine felici ad dñm migravit.

Exemplificatio.

Arissimi. Lator iste est hō mundanus vanitati
 bus deditur subiect^o sanctus bernardus discre
 tus p̄latus siue p̄fessor qui h̄z cum tali tota p̄u
 dentia ludere offendendo ei vitam que est ludus ⁊ gaudiū
 a se. Equū suū d̄z ponere. i. cor suū ⁊ aiam laborib^o expone
 re vt educat errantem ad viam veritatis sicut ait aposto
 lus. Sicut christus animam suam pro nobis posuit sic
 nos debemus animas nostras pro fratribus nostris po
 nere. Omnes enim fratres sumus ab vno patre adam
 quare merito nos diligere debemus. Tres taxilli sunt pa
 ter ⁊ filius ⁊ spiritus sanctus qui habent multa puncta

Terre
 nasunt
 despi
 cieda.

Prela
 ti in se
 ipsis
 opera
 miseris
 cordie
 pri^o de
 bet ex
 ercere.

Exem
 plo xp̄i
 debe
 m^o ani
 mas
 n̄ras p
 fratri
 b^o n̄ris
 ponere

Id est infinita gaudia que debent ostendi et peccatoribus re-
ctari. vñ in euangelio. In domo patris mei mansiones mul-
te sunt: immo tot sunt tibi gaudia que oculus non vidit nec
auris audivit nec homo cogitatio exprimere potest que para-
uit deus diligentibus se ibi requies sine labore vita sine
morte gaudium sine luctu. Et breuiter concludendo omnis
gaudium plenitudo.

De dilectione et fidelitate nimia et quod veritas in mor-
te libertatur. Capitulum. clxxj.

Qetrus alphonfus refert quod erant duo milites quo-
rum vnus manens in egypto alter in baldach. In-
ter quos duos: nuncij sepelini perregerunt. Cuius quic-
quid erit in terra egypti miles de egypto per nuncios ad mi-
litum de baldach misit et conuersio sic quod amor fidelis inter
eos factus est: et multa adhuc aliam vidit. Miles vero de
baldach cum semel in stratu iacuisset intra se cogitabat.
Socius meus de egypto mihi magnam amicitiam ostendit
et nunquam oculis carnalibus eum vidi: vadam ad eum et videbo
Conducit nanem et venit in egyptum audiensque amicus eius
obuiam ei perrexit et cum gaudio ad domum suam duxit. Miles
ille quandam puellam nimis pulchram in domo sua habebat.
Quam cum vidisset miles de baldach captus est in oculis
eius et pro nimio amore infirmabatur. Miles vero de egypto
cum hoc precepisset ait ei. Charissime dic mihi quid tibi est
Ait ille. Est puella in domo tua quam desiderat cor meum tota
mente intem quod nisi eam habuero filius mortuus sum: ergo mi-
les cum hoc audisset omnes mulieres domus sue ei ostendit ex-
cepta illa puella. Ille cum omnes vidisset ait. Vnde de omnibus
istis parum aut nihil curo sed est vna alia quam non video
quam diligit anima mea. In fine illam puellam ei ostendit. Cuius
puella ait. Charissima in ista sola fiat mors et vita mea.
Ait miles. Ego dico tibi istam a iuuentute sua in domo mea
nutrini ad hoc ut vxor mea esset et cum ea infinitas diuitias
obtinere. Verum tamen tu te diligere ut antequam moriaris ipsam
tibi in vxorem cedo cum omnibus diuitiis quas ego recipere

fidelis
amici
et aduo-
rum mili-
tam.

re deberet. Miles hoc audiens gavisus est valde eam in uxorem accepit cum qua diuitias multas obtinuit et sic ad patriam suam baldach cum coniuge sua perrexit. Post hec cito miles de egypto ad egestatem magnam peruenit in terra que nec domum nec aliquam rem habebat intra se cogitabat. Ad quem melius potero accedere quam ad socium meum de baldach quem ego ad diuitias promouit et ipse me in egestate mea respiciet. Mane ascendit et venit baldach ad quandam civitatem post solis occasum in qua manebat diues socius eius. Intra se cogitabat non est si modo ad domum socii mei pergam noticiam mei non habebit quia male sum vestitus et nullum famulum mecum habeo ubi solebat magnam familiam ducere et omnibus abundare. At intra se. Nocte ista quiescam et die crastina ad eum pergam: respexit versus cimiterium vidit ostia ecclesie aperta intravit tota nocte quiesceret. Cum autem ibi fuisset et dormire volebat in platea quidam ad invicem pugnabant et unus alium occidit. Interfecto: ad cimiterium fugit et ex alia parte exiit. Post hec vero clamor factus in civitate ubi est interfecto: ubi est proditor qui boiem interfecit. At ille. Ego sum interfecto: qui illum hominem interfeci accipite me in patibulo suspendite. Illi manus iniecerunt et per totam noctem in carcere incinserunt. Mane vero campana civitatis erat pulsata. Iudex pro eum sententiam dedit et illum ad suspendendum duxerunt. Inter alios qui secuti sunt eum erat miles socii eius ad quem venerat. Cum vero eum duci ad patibulum respexit. ait intra se. Ille est socius meus de egypto qui mihi uxorem meam cum diuitiis multis dedit et iam vadit ad suspendendum et ego vinam. Llamavit alta voce et dixit. O charissimi nolite boiem innocentem interficere ille est innocens quem vos ad mortem ibi ducitis. Ego vero sum proditor qui hominem interfeci et non ipse. Illi hoc audientes manus in eum iniecerunt et ambos ad patibulum duxerunt. Cum vero ambo prope patibulum essent reus intra se cogitabat. Ex quo reus huius facti sum ego istos

Propter
 bo
 naamif
 sa non e
 despera
 dum.

innocentes permittat mori. Non poterit esse qm̄ deus ali
 qñ vindictam de me sumat melius est hic mihi pati breue
 supplicium q̄ eternam penaz sustinere in inferno. Clama
 bat voce magna. O charissimi. Nolite ppter deum inno
 centes occidere nullus ex eis signo s̄bo vel facto p̄sultum
 dederat vt ille occideret qui occisus est: s̄ ego sum qui pro
 prijs manibus eum occidi. ideo me interficite et innocen
 tes permittatis libere abire. Illi hec audientes manus
 in eū iniecerunt et admirabantur et illos tres coram iudice
 duxerunt. Index cū eos vidisset admirabatur et ait. Qua
 re reuersi estis. Illi vero totum processum a principio vsq̄
 ad finem retulerunt. Ait index primo militi. Charissime
 qua de causa dixisti q̄ tu illum boiez occidisti. Ait ille. Si
 ne fallacia vobis dicam. In terra mea in egypto locuples
 et in omnibus abundans deinde ad magnam egestatem
 perueni intantum q̄ nec domum nec aliquam rem habui
 verecundia ductus terram istam intraui vt aliquod reme
 dium obrinerem. et ideo dixi q̄ hominem interfecissem qz
 libentius mori vellem q̄ viuerem adhuc propter deum pe
 tot vt me occidas. Ait index secundo militi de baldach. Et
 tu charissime quare dixisti q̄ hominem occidisti. Qui res
 pondit. Domine miles iste mihi vxorem cum multis di
 uitijs dedit quam pro seipso nutriuit per quam factus sum
 diues in omnibus. Cum vero socium meum tam carum
 qui me ad tot et tanta promouit vidi ad patibulum duci
 alta voce clamant ego sum reus mortis eius et non ip̄e qz
 libenter pro amore eius vellem mori. Ait index interfecto
 ri. Ob quam causaz dixisti te hominem interfecisse. Qui
 ait. Domine verum dixi. graue fuisset peccatum si innocen
 tes mori permissem et ego viuerem et ideo potius elegi
 veritatem dicere et penam hic sustinere quam innocentes
 sine culpa damnari et in inferno vel alibi puniri deberem
 Ait: index quia veritatem dixisti et innocentes saluasti am
 modo studeas vitam tuam emendare mortem tibi remitte
 to yade in pace. Omnes audientes iudicium: iudicem

De iudicis
 pietate
 erga
 malefa
 ctorem
 suū de
 lictum
 sponte
 confitē
 rem.

laudabant & tam pie dedit iudicium eo quod veritatem dicebat reus. **C**aporalisatio.

Adarissimi. Iste impator est pater celestis. Duo milites dñs noster iesus xps & adam primus pater iesus xps in egypto manens iuxta illud. Ex egypto vocavi filium meū. Adam primus pater in agro damasceno plasmatus est. Inter istos erat maxima amicitia & nuncios inter eos miserunt qñ pater ad filium & spm̄ sanctam loquebatur dicens. Faciamus bolem ad ymaginem & similitudinez nostram. Postea nobilis de baldach scz adam in paradysum translatus est in domo dñi nostri iesu xpi. In domo illavidit quandam pulchram. i. aiām & petijt quam ei dedit cum infinitis divitijs & dñm mundi cū constituit. Iuxta illud psal. Omnia subiecisti sub pedibus eius. &c. In mundum istum cum vxore perrexit. Post hoc miles .s. dñs noster iesus xps factus est egenus & pauper. Iuxta illud **M**ath. Culpes foueas habet & volucres celi nidos: filius autem hominis non habet vbi caput suū reclinet venit in mundum istum in quo pugnabant. .s. caro & spūs. Xps templum intrauit. .s. vterum beate virginis. Iuxta illud. Templū dei sanctū est qd estis vos. Unus aliū occidit. .s. caro spiritū. Clamor factus est in celo & in terra de interfectione spiritus qñ adam peccauit. **M**ulti sequebant. hoc est iudei cum fustibus & laternis & gladijs eum querebant. Ille vero sicut miles rīdit p peccato alterius. Dimitte illos ego sum finite abire: statim ille se obtulit mori pro genere humano in cruce. Per secundum militē qui pro socio se obtulit mori: debemus intelligere apostolos qui pro xpi nomine ac veritate mortui sunt. Per tertium qui dicebat. Ego sum reus &c. peccatorem debemus intelligere qui nuda veritatem in confessione debet dicere. Ego sum qui peccaui qui male egi. ego iniquitatem feci & si sic feceritis sine dubio iudex in die iudicij sniam contra vos mutabit: ita qd vitam eternam obtinebitis. Ad quam nos perducatur christus. &c.

Adam
i agro
dama-
sceno
plasma-
tus est.

Pecca-
tor i cō-
fessō
non dī-
mētur.

De constantia fidelis anime.

Capl. dxxij.

ERat qdam rex in anglia. in cuius regno duo mi-
lites erant vn⁹ guido vocabat. alter tyrius. Gui-
do in oī bello victoriā obtinuit: quanda puellā
pulchram generosam nimis dilexit: s; eam in vxorē non
poterat obrinere quousq; ardua bella tentasset. p ei⁹ amo-
re. deinde in quodā bello speciali eā obtinuit & cū magno
honore eā desponsauit. Tertia nocte post gallicantū de le-
cto surrexit intime firmanentū vidit in quo clare dñm no-
strū iesum xpm inter stellas respexit ei dicentē. Guido gui-
do sicut bella sepi⁹ cōmissisti p amore vnus puelle tps est
vt p meo amore modo studeas viriliter s; inimicos meos
pugnare. His ergo dictis euauit iesus xps. Ille vero in-
tellerit q; voluntas dei esset vt ad terram sanctā pgeret et
iesum xpm de infidelibus vindicaret. Att ergo vxori sue.
Credo q; iam a me cōcepisti infantem nutrias quousq; ve-
nero. q; ad terram sanctā pergere volo. Ista hoc audiens
quasi furibunda de lecto surrexit pugionem ad caput le-
cti accepit & dixit. O dñe semper te dilexi & tñ p tuo amo-
re expectaui. quousq; tibi fuisset in matrimonio copula-
ta vt committeres multa bella. Ut per totum mundū fa-
ma tua esset diuulgata. Jam vero pcepit: modo vis a me
separari. Prius me ipsam cum isto pugione volo occidere.
Ille surrexit & pugionem ex manibus eius accepit: et ait.
Charissima caue votum deo feci terram sanctam visitare.
Jam em̄ est tempus acceptabile votum meum implere q;
in senectute sustineas q; deo volente cito redibo. Illa ve-
ro de verbis eius confortata anulum ei tradidit & ait. Ac-
cipe istum anulum & quotiens eum respexeris in peregrina-
tione tua memoriā mei habebis. & ego vsq; ad redi-
tuz tuum patienter sustinebo. Quis ergo vale vxori fe-
cit: militem tyrium cum eo accepit. Illa vero multis dieb;
planxit nec consolari poterat. Cum tps aduenit filiū pul-
cherrimū peperit: eum tenerrime nutriuit. Guido & tyrius
multa regna transierunt tandem regni dacie per infideles

De vi-
sione
quam
habuit
guido.

Nota
santim
plēda.

erat destructum. **Ait** guido socio. **L**barissime ad illud regnum pergere debes et regem contra infideles totis viribus iuuare. quia christianus est: ego vero terram sanctam intrabo et contra christi inimicos pugnabo et per te redibo et sic angliam intrabim⁹ cum gaudio. **Ait** tyrius. **Q**uid tibi placet mihi. **R**egnum illud introibo ac si vinus fueris per me redeas ut ad patriam nostram intrare possimus. **Ait** ille. **F**ideliter tibi promitto. osculati sunt inuicem et in separatione amare fiebant. **G**uido terram sanctam intravit et tyrius daciā. **G**uido plurima bella contra saracenos et paganos commisit et in omni bello victoriam obtinuit. **U**nde fama eius per totum orbem volabat. **T**yrinus vero similiter omnes infideles de regno dacie expulit multa bella commisit et victoriam obtinuit. **R**ex cum super omnes dilexit et honoravit et ab omni populo est in tantum dilectus quod rex cum ditavit. **E**rat cum rege quidam tyriannus strenuus valde nomine **P**lebens qui tyrio inuidebat quod tam subito ad diuitias et honores promotus esset eum de prodicione apud regem accusauit quod regem de regno priuare intendebat. **R**ex dictis eius credens quod potens ac strenuus esse tyrium omni honore priuauit quod tyrius ad magnam egestatem peruenit intantum quod vix sustentationem habebat. **T**yrinus multum dolebat quoniam solus est derelictus et in paupertate positus fletu amare et ait. **N**on mihi quid faciam ego. **D**um semel tristis perrexit solus spaciando guido in forma peregrini et obuiabat. **Q**uem cum tyrius vidisset noticiam eius non habebat sed ei qualis erat reuelare volebat et dixit. **L**barissime. **v**nde es? **Q**ui ait. **D**e longinquis sum ego. **s**ed moram per plures annos in isto regno traxi. **q**uendam socium habebam qui sanctam terram intravit. **s**ed si viuus vel mortuus aut aliter quo quo secum fueris omnino non est in mea notitia. **Ait** guido. **O**b amorem socii tui permittas me in gremio tuo quiescere ut parum dormiam quia ex itinere lassus sum. **I**lle ei annuit. **L**uz ergo guido in gremio suo

Inuidia inter patres.

De som-
nio
guido
nis.

Draco re-
pertus
in monte
per
guido-
nem et
tyrium
fuit au-
ro ple-
nus.

dormiret tyrius vidit os eius apertum et unam mustellam
candidam exire et ad quendam montem iuxta eum intra-
re. Cum vero ibidem per aliquod spacium moram tra-
xisset rediit. et in os eius reintrauit. Hoc facto Guido est
expergefactus a somno et ait. Charissime vidi somnium
mirabile. Mihi videbatur quod una mustella de me exiret et
in illum montem intrauit et iterato in os meum intrauit
Ait Tyrius. Charissime sicut in visione vidisti ita oculis
meis respexi. Sed quid mustella in monte fecerat penitus
ignoro. Qui ait. Montem ambo intrabimus: quia forte
aliquid vtile inueniemus. Montem ergo intrabant et
ecce draconem mortuum inuenerunt ventrem eius auro
plenum cum gladio polito: super gladium erat subscri-
ptio talis. Per gladium istius miles Guido deuicet Tyrum
aduersarium. Guido cum istum draconem inuenisset. valde
deest gaudens: et ait Tyrio. Charissime totum aesurum
tibi do. Sed gladium iuxta me habere volo. Ait Tyrius.
O domine apud te non merui ut tale donum dares. Et
ille. Elena oculos tuos Et vide si ego sum Guido socius
tuus. Ille vero hoc audiens intus cum respexit: statim
noticiam eius habebat ad terram pro gaudio cecidit et
amare flevit et dixit. Sufficit mihi decetero vivere. Ex
quo semel vidi te. Et ille surge velociter: potius de aduer-
su meo debes gaudere quam flere pro te pugnabo contra tuum
aduersarium et ambo in angliam cum honore pergemus.
sed videas ante omnia ut nemini qualis ego sum dicas.
Surrexit Tyrius super collum eius cecidit et osculatus
est eum. Tyrius vero ad domum suam cum auro perre-
xit. Guido vero ad palatium regis ad ianuam pulsauit.
Janitor vero causam pulsationis quesuit. Ait ille. Ego
sum peregrinus qui nouiter a terra sancta ueni. statim in-
troitum ei dedit et regi est presentatus. iuxta latus regis
Tyrius ille sedebat qui Tyrium diuitibus ac honoribus
præuauit. Ait rex. Qualis est in terra sancta. Et ille. Domine
nunc modo est pax bona: multi vero ad christianitatem con-

uersi sunt. Qui ait. Uidisti illum militem de aeglia Guido
 nem no mine qui tot bella ibidem fecerat. qui ait. Domi
 ne sepius eum vidi et cum eo comedi. et ille. Nunquid
 est ibi mentio de regibus christianozum. Bit peregrinus.
 Etiam domine de persona tua. Quomodo saraceni ac
 ceteri infideles regnum tuum occupauerunt per quendam
 militem nomine plebeum tyriumz omni honore z diuitijs
 illum nobilem militem priuastis z hoc iniuste de uobis
 ista ibidem dicuntur. Plebeus cum hoc audisset ait. Tu
 false peregrine qui ista mendacia narras nunc dignus es
 ses euz defendere quia si sic contra te pugnarem: quia ty
 rius ille priuare dominum nostrum regē volebat regno.
 Ait guido regi. Domine mi ex quo ille dicit me falsuz pe
 regrinum esse tyrium militem proditorem de vestro be
 neplacito contra eum pugnabo et cum falsum super cor
 pus meum probabo. Ait rex. Tibi bene placet immo te
 rogo vt a proposito non desistas. Qui ait. Domine ar
 ma mihi concedas. Ait rex. Quicquid indiges cito para
 tum inuenies. Rex diem belli inter eos constituit. Rex ti
 mens ne peregrinus guido per insidias interim occidere
 tur: vocauit filiam suam virginem et ait. O filia sicut vi
 tam tuam diligis peregrinum istum diligenter custodias
 et omnia necessaria inuenies. Illa peregrinum in camerā
 suam introduxit balneari fecit z eum ad libitum suum ba
 bebat. Adest dies belli mane plebeus armatus in porta
 stetit et clamabat. Ubi est ille falsus peregrinus quare tā
 tum tardat. Ille hoc audiens armauit se ambo ad cam
 pum perrexerunt duos ictus adinuicem fecerunt intan
 tum duos q̄ plebeus fere spiritum emisit nisi poculum
 gustasset et ait. O bone peregrineme permittas semel a
 quam haurire. at ille. Si mihi fideliter promittas hāc cu
 rialitatem mecum agere si necessitas requirit tibi conce
 do. q̄ ait. Et ego tibi fideliter p̄mitto. ille vero ad aquam
 accessit bibit quousq̄ saturatus esset statim cū toto cona

de gra
 qua fe
 cit qui
 do ple
 belo.

mine in guidonem irruit adinuicem ambo viriliter pug-
 nabant inratum q̄ guido modo fitebat et ait. Charissi-
 me eandem cursalitatē quam tibi ostendi iam mihi cō-
 cede quia ultra q̄ credi potest sitio. At ille. Deo voneo q̄
 non gustabis nisi in manu fortis. Guido enim audiens se
 defendebat inquatū potuit aquam appropinquauit et
 cum prope aquam fuisset in aquam saltauit et hausit quā-
 tum voluit. Deinde aquam exiuit et sicut leo rugiens in
 eum irruit aliūsq̄ fugam petiit. Rex vero vidēs fecit eos
 ab inuicem separari et illa nocte quiescere vt die crastina
 ambo ad bellum parati essent. Peregrinus vero camerā
 filie regis intrauit. Illa vero omne solaciū ei prebuit vul-
 nera eius ligauit: cena facta in lecto lineo firmissimo eum
 requiescere fecit. Ille vero ex bello fatigatus incepit dor-
 mire. Plebeus septem strenuos filios habebat vocauit
 eos et ait illis. Charissimi vos estis filij mei vobis denun-
 tio nisi ille peregrinus extinctus ista nocte fuerit ego die
 crastina inter mortuos computabor fortiozem eum nūq̄
 vidi. At illi. Pater nocte ista erit expeditus. Circa mediā
 vero noctem omnibus dormientibus cameram puelle in-
 trabant que erat iuxta mare constructa ita q̄ aqua maris
 sub camera fluebat Inter se dixerunt. Si eum in lecto oc-
 ciderimus filij mortis sumus. Omnes enim cum toto lec-
 to in mare proijciamus et tūc penitus a populo dicetur
 q̄ fugam recepit et peregrinum dormientem acceperunt
 et ipsam in mare proiecerunt. Peregrinus vero dormie-
 bat et nihil percepit. Nocte vero illa erat quidam pesca-
 tor supra mare cum sonitum lecti audisset per lumen lune
 lectum respexit admirabatur et alta voce clamabat. Dic
 mihi propter deum qualis es vt possim te iungere anteq̄
 submersus fueris. Guido audiens clamorem a somno est
 expergesactus stellasq̄ a firmamento videns admira-
 tur vbi esset vt cum se in aqua percepisset ad piscatorē cla-
 mabat. O charissime adiua me et dabo tibi mercedē:
 quia sum peregrinus ille qui beri in campo pugnat:

Plebe-
 us se-
 ptez fi-
 lios
 stren-
 uos
 habebat.

Guido
 dormi-
 endo
 fuit in
 mari
 proie-
 ctus.

sed quomodo ego huc veni penitus ignoro piscator hoc audiens cum in naviculam suam recepit et ad domum suam dixit et ipsum in lecto quiescere fecit. Tuleruntque filij plebei ad patrem suum nunciabantque ei submersus fuisse unde amplius timere non deberet. Plebens non modicum gaudens mane surrexit: armauit se ad ianuam palatii accessit et clamabat. Illum peregrinum deduc foras ut possim me de eo vindicare. Rex cum audisset precepit filie ut eum exdaret et ad bellum se prepararet. Illa vero ad lectum eius accessit et non inuenit. Puella vero amare fletit et dixit. Deu mihi thesaurus meus est ablatus de nunciavitque patri quod eum non inuenit. Rex vero contristatus est valde: sed cum lectum non inuenerunt: admirati sunt. Aliqui eum fugam accepisse dixerunt. Aliqui quod ingulatus fuisset. Plebens in porta continue clamabat. Educ foras peregrinum tuum: quia caput suum hodie regi presentabo. Dum vero in palacio de peregrino facta est questio quo deuenerat venit piscator ad regem et ait. Domine nolite contristari nocte ista in mari piscando eram et peregrinum in mari proiectum inueni: quem accepit et in domum meam introduxi et eum dormientem dimisi. Rex cum hoc audisset gaudens est valde misit ad eum ut se ad bellum prepararet. Plebens cum audisset quod mortuus non esset simul valde et inducias belli a rege petiit. Rex vero inducias unius hore ei concedere volebat. ambo campum intrabant duos ictus dederunt: sed in tertio ictu gualdo brachium eius amputauit. deinde caput et regi presentauit. Rex vero gaudens est valde quod peregrinus tam gloriose triumphauit et cum audisset quod filij Plebei eum in mare proiecerunt: eos in patibulo suspendi fecit. Peregrinus vero licentiam a rege accepit. ille vero donaria multa ei obtulit ut secum maneret: sed ille volebat ei consentire. aurum et argentum in magna quantitate dedit quod omnia tyrio socio suo dedit et eum cum rege in pristino gradu et in dimissione multis instituit: et vale regi fecit. Rex vero

ro ait. Charissime propter deum unum a te peto antequam
 recedas dicito mihi quod est nomen tuum. At ille. Domine
 guido vocor de quo sepius audiuisti. Rex vero hoc audis-
 ens cecidit super collum eius magnam partem ei promissit
 regni sui si moram cum eo traheret. Ille nullo modo
 volebat et consentire: sed osculatus est regem et ab eo res-
 cessit. Guido vero angliam intrauit et ad propriarum castrum
 perrexit. ante portam pauperes sedentes in magna mul-
 titudine inuenit et inter eos in forma peregrine comitis
 sua uxor eius sedit personaliter: singulis diebus ministra-
 bat et cuilibet pauperi denarium dedit dicens. Orate pro
 domino meo Guidone ut antequam moriar gaudium de eo
 habeam et ut feliciter ad me reuertatur quoniam ad ter-
 ram sanctam diu perrexit. Accidit eodem die quod filius eius
 qui septem fuit annorum splendide indutus esset et ma-
 trem inter pauperes sequebatur. filius vero cum audisset
 matrem cuilibet pauperi dominum guidonem nominare:
 ait. Mater est ille ne pater meus quem pauperibus istis
 sic recommendas. At illa. Etiam fili mi. Tertia nocte post
 te concepti a me recessit et amplius eum non vidi. Cum
 vero domina inter pauperes per ordinem ambularet uenit
 ad virum suum guidonem et elemosynam ei dedit: sed
 qualis esset penitus ignorabat. Ille vero caput suum in-
 clinabat ne cognosceretur. Domina cum ad alios paupe-
 res ambulasset filius sequebatur. Guido oculos suos ele-
 uans uidentem filium suum quem ante nondum uiderat
 non poterat se continere: filium inter brachia accepit et
 osculatus est filium et ait. O fili dulcissime dominus deus
 tribuat tibi gratiam sibi placere. Domicelle uidentes ei
 osculum tradere uocatus est ut amplius ibidem non sta-
 ret. Guido ad uxorem accessit et locum in foresta petiit ut
 sibi posset semper permanere. Illa uidens eum peregrinum
 pro dei amore et uiri sui locum ei construxit: ibique per mul-
 ta tempora permansit. Cum autem ad mortem appropin-
 quaret famulum suum aduocari fecit et ait. Ite charissime

Gui-
 donez
 uxor
 sua non
 cogno-
 uit do-
 nec su-
 is mor-
 tuus.

me festinanter ad comitissam et istum anulum ei trade et
 dicito si me desiderat videre statim ad me veniat sine vlti-
 riori dilacione. Nuncius ad dominam perrexit et anullū
 ei offēdit Cūso anulo alta voce clamabat. Iste est anulus
 domini mei. Agili cursu ad forestam perrexit et anteq̄ve-
 nit guido est defunctus Illa super cadaver cecidit et alta
 voce clamabat. Deu mihi spes mea perijt et lamentatio-
 nes et suspiria emisit dicens. Ubi iaz sunt elemosine mee
 quas pro domino meo feceram omni die. Ubi dominum
 meum elemosinam de manibus mei accipere et eum non
 cognoscebam. Audisti enim filium tuuz ante oculos tuos
 palpassi osculatus fuisti nec mihi nec sibi indicasti qd fe-
 cisti. O guido guido amplius te non videbo. cum maxi-
 mo honore corpus sepulture tradidit et mortem eius per
 multos dies planxit.

Capitulum. clxxij.

Quoniam. Per istum militez dei intelligere de-
 bemus qui multa bella fecerat. Primo in celo
 quando demones expulit sicut scriptum est. Sa-
 ctum est p̄lium magnum in celo. Deinde in terra sep̄ius
 quando pharaonem et exercitum eius proiecit in mare.
 Et in parascue et hoc totum propter amorem puelle id
 est anime. Deinde tyrium secum duxit id est hominez as-
 sumpsit vt infideles .i. vitia de regno corporis expelleret
 et virtutes plantaret tyrium. id est moysen constituit vt
 populum suum ad vitam rectitudinis duceret. Deinde
 guido de terra sancta venit quando filius dei de celo de-
 scendit et tyrium vagantem scilicet totum genus huma-
 num in via perditionis inuenit quia quotquot ante eum
 venerunt ad inferna descenderūt dormiuit in gremio no-
 stro quando nostram humanitatem assumpsit de virgi-
 nis utero. **M**ustella exijt et montem intrauit. .i. id est Jo-
 bannes et alij prophete de eius aduentu prophetabant
 in monte. .i. in mundū intrauerunt verbū dei predicando
 sicut testatur de Iohanne. Ecce mitto angelum meuz .i.

De tri-
 stitia
 vxoris
 guido-
 nis.
 postea
 mortē.

post hoc redijt ad christū cum dixit. Ecce agnus dei. **Ep̄o**
 vero inuenit draconem mortuū scilicet legem antiquas
 occulta tem cerimonias ⁊ cum in ea thesaurum inuenit scy
 decem precepta que homini dedit cum gladio potestatis
 diem latuit quem sibi retinuit sicut scriptum est Iudicijs
 meum alteri non dabo. Per istum gladium plebeum ty
 rannum interfecit qui tyrium idest hominem ab honore
 et diuitijs priuauit quando primum patrem transgredi
 fecit pugnant fortiter. in campo istus mundi et per vnā
 virginem. scilicet beatam virginem mariam armis huma
 nitatis erat armatus. Sed septem filij idest septem pecca
 ta mortalia de celo descendit et cum eo semp fuit et in ma
 re istus mundi prolectus vbi piscator scilicet spiritus sanc
 ctus super eum descendit et semper cū eo fuit in fine oya
 bolam deuicit. et victoriam regi idest patri celesti presen
 tauit: ⁊ sic ad terrā suam. i. celum se transtulit ⁊ nobis ann
 lum fidei sue relquit per quam poterimus ad eternā pa
 triam peruenire. Guido cum ad patriam suam venerat in
 cognitus erat. sic filius dei in celum intrauit parentes sui
 scilicet angeli aliqui qualis esset penitus ignorabant. Un
 dicebant. Quis est iste qui venit de edō tinctus vestit^o de
 bosra. Unde debemus patrem nostrum osculari. s. oratio
 nem et infundere: qz ipse pater noster est. Unde dicit. An
 teq̄ esses ipse est pater tuus. ⁊c. Studeamus ergo patre
 nostrum christum sequi per opera mie ⁊ per consequens
 veniemus ad eterna gaudia.

Ep̄o
 decē p̄
 cepta
 homi
 ni de
 dit.

Filius
 dei qñ
 in celū
 itrauit
 aliq̄ an
 gelozū
 eū peni
 t̄ igno
 rabat.

De sarcinis ⁊ grauinibus mundi ⁊ gaudijs celi.

Alcidit semel quod rex quidā ad nundinas per
 rexit et secum quendam magistrum cum disci
 pulo suo duxit qui stantes in foro octo sarcinas
 viderunt venditioni expositas. De quarum prima disci
 pulus magistrum interrogauit quale precij paupertas
 idest tribulationes ppter deum req̄reret regnum celozū.
 Discipul^o grandē precij est Amoneat secūdu et vident^o

qd int' habest. Magister Mansuetudinē. Beati inq̄
 mites. Discipulus. Preclara res deo digna mansuetudo
 cuius precij est. Magister Non dabit aurū ob risum p ea
 nec apendetur argentum p commutatione eius s; terram
 requiro non nisi terram desidero p ea. Dis. Ab india vsq̄
 ad britanniam terra spaciōsa est ⁊ cultoribus indiget ac
 cipe q̄tum plz. Magister. Nequaq̄ hec terra est morien
 tiam que deuorat habitatores suos moriūtur in ea hoies
 ego uero quero terrā uentium. Discipulus. Quid ppens
 do q̄ moriuntur ⁊ inuicem morieris. uinere uis in eternū
 Ecce beati mites qm̄ ipsi possidebūt terras. Tertio qd cō
 tiner. Magister esurie ⁊ sitim. Di. Quo p̄nt hec cōpara
 ri. Magister. Iusticia illi nomen est. Beati qui esuriunt ⁊
 sitiunt iustitiam qm̄ ipsi saturabunt. Discipulus. Satura
 berts ergo ⁊ p̄ueniet tibi iusticia si non interfuerit negli
 gentia. Quarta quid continet. Magister. Lachrimas fle
 tus ⁊ ploratus irriguum superius ⁊ irriguum inferius.
 Dicit. Luctus ⁊ fletus nō solent eum redemit tñ q; hoc p̄
 cium desiderant sancti. Beati qui lugent qm̄ ipsi cōsolat
 buntur. Quintus ille saccus quid hz. Magister. Rex pre
 ciosam misericordiam quā tibi placere perpendo. Me te
 p̄trabam pro mia uolo miā p t̄pali eterna. Discipulus.
 Non es bonus rerum arbiter. Pro t̄pali bus em̄ nuncq̄ ac
 cipies eterna nisi p te ageret misericordia. Ip̄a tñ fiet tibi
 scōm fidez tuam. Et beati misericordes qm̄ ipsi misericor
 diam consequentur. Sed iam paupertatibus ⁊ miserijs ⁊
 tribulationibus abundamus Reuolue sextum si forte qd
 melius contineat. Magister. Plenus plane sed hoc non
 amat publicū ut purpura sed in secreto cubiculo uidebis
 Ibiq; b̄ premio eius taxabitur. Di. Exanimati sumus qd
 nam est mō. Magister. Pudicia est cordis preciosa ibi
 uasa aurea ⁊ argentea p̄tinentur. s. Pietas bonitas mis
 ricordia charitas ⁊ gaudium in sp̄itu sancto. Hinc p̄cio
 sa illa pallia explicabunt ut sunt lectiones meditationes
 ofones p̄templationes iudicia dñi uera iustificata in semet

ipsa desiderabilis sup aurum et lapidē p̄ciosum multū. **Di**
sci. In custodiendis illis retributio multa. **Pete** igitur qđ
 vis **M**agister. Visionem dei. **Discipulus** **Beati** ergo: mā
 do corde quoniam ipsi deum videbunt. **E**volue septimum
Magister pacem continet. **Discipulus** pacē tuam mihi
 venditurus es. **M**agister. Non mee expedit paupertati
 nec sine iniuste competit nec decet diuitias tuas vt gr̄as a
 me aliquid accipias sed iam te in oibus largiente abūdo.
Unde qđ superest. **H**omo sum rusticus et ingnobilis et de
 luto factus et de limo terre compactus tedet me ingno
 bilitatis mee nolo mihi vterius improperari. terra es et
 in terram ibis. **S**z potius volo mihi dici celū es et in celū
 ibis fortez filioz dei desidero filius dei esse p̄cupisco. **Di**
scipu. **D**ixi fateor nec diffiteor. **Beati** pacifici qm̄ filij dei
 vocabuntur. **S**i igitur filiozū seruas caritatem pater
 nam habebis hereditatem. **J**am vitima restat sarcina ex
 plica eā. **M**agister non habet nisi tribulationes et perser
 cutiones pro iustitia. **Discipulus.** Et quid pro his erigis.
Magister regnum celozum. **Discipulus.** **J**am pro p̄mis
 vel precio paupertatis idem concessi. **M**agister. **U**tiqz sy
 mensis ex mense. sabbatus ex sabbato erras desiderio pre
 senti hebdomada vel mense qđ recidivum est expecto. **Di**
scipul. **P**iroz in negociando prudentiam tuam et nunc
 audi. **S**erue bone et fidelis quia supra pauca fuisse fidelis
 supra multa te constituam intra in gaudium dñi tui. **L**as
 bores manuum. etc.

Quod natura docet nemo tollere pōt et de fallone in
 gratitudinis. **Capitalum. cxxliij.**

Draco nē sol
 nerez i
 sinū po
 nerez qđ
 sit.

Quidam imperator post meridiem ad venandū
 equitabat. **A**ccidit qđ transiret per quandam sil
 uam et inuenit quendam serpentem a pastoribz
 captuz et ad arborē fortiter alligatū: serpens vero horribilī
 ter clamabat. **I**mpator pietatē motus soluit et in sinu po
 suit. vt eū calefaceret. **C**um autem esset calefactus incepit
 eum morderet venenum suum in effundere. ait impera

tor. Quid facis cur malum pro bono reddis data est vox
serpentis ut quondam asine balaz et ait. Quod natura do-
cet nemo tollere potest. Tu fecisti quod in te fuit. Ego ve-
ro secundum naturam meam feci. Tu ostendisti mihi om-
nem humanitatem quam potuisti. ego vero reddidi tibi
omne quod in me est. Venenuz obtuli qz nihil aliud q̄ ve-
nenum habui et semper ero inimicus homini: qz ppter ho-
minē sum punitus et maledictus. Illis sic contendentibus
vocatus est quidam philosophus ut inter eos index esset et
iudicium rectum discerneret. Ait philosophus. Ista solū
per relatum et dictum vestrum audio. sed si viderem ipam
rem de qua dicitis indicarem. volo ut serpens ligetur ad
arbozem pariformiter sicut prius ligatus fuit et dñs impe-
rator sit liber tunc indicabo p vtraqz parte. Quod sic fa-
ctum est. Tunc ait philosophus serpenti. Jam es ligatus
soluas teipsum si potes et recedas. Ait serpens. Non pos-
sum: quia tam fortiter ligatus sum ut vix me mouere va-
leam. Ait philosophus. Propteris ergo iusto iudicio qz
semper vltiqz modo ingratus fuisti homini et semper. eis
Post hoc conuertit se ad imperatorem et ait. Domine iaz
liber es venenum de sinu tuo excutias et pergeuiam tuam
ammodo de tali farnitate te non intromittas quia serpens
nihil aliud pot̄ facere nisi qd natura ei dedit. Imperator
hoc audiens dedit gratias pbilosopho qui tam rectū iu-
diciū dedit et abessit.

Allegorizatio.

Adarissimū. Iste imperator potest dici quilibet
bonus christianus et vir ecclesiasticus sicut est il-
le bonus prelatus qui habet continue venari cir-
ca salutem animarum. Unde oportet quod transeat per
Aiam. Ista silua mundus dicitur in quo inuenit serpen-
tem ligatum. Serpens est dyabolus qui per christi passio-
nem intantum est ligatus q̄ nihil potuit nisi permissiuez
hoc est inquantum homo qui est libere voluntatis eum
tēptare permittit et ei consentit, miser vero homo non

Qdna
turade
dit ne
mo tol-
lere pt.

Quid
stivene
no re,
fici.

premeditans de futuris soluit dyabolum ⁊ in finem suus
ponit quotiens in peccato mortali iacet ⁊ in eo delecta-
tur. Quid ergo facit dyabolus? Lerte proicit venenum
in corde illius hominis venenum dyaboli est peccatū pec-
cato addere ⁊ malum malo cumulare. Istoveneno plures
bodiernis tibus reficiuntur. Quidam cum sint in pecca-
to luxurie non solū apud se incontinentes sunt sed talios
malo exemplo ad sile peccatū inducunt. Alijvenenū illud
pessimū a fructibus diaboli diffusum detractionis. scz
ita abundanter recipiunt ⁊ secum seipso intoxicatos cō-
spiciunt. non ad clamorem alicuius adiutorij per confes-
sionem vociferant: sed vt alij a d venenum hoc hauriendū
ac alijs ministrandum ulterius accidant. De istis detracto-
ribus psal. ait. Venenum aspidum sub labijs eorum. Item
alibi. Lingua eoz gladius acutus. Istud venenum est ita
detestabile qvix alius de malo veneno detractionis cōpa-
rari potest. vnde Ambrosius ait. Deteriores enī sunt qui
bonam famam alijs surripiunt q̄z qui bona eorum violent
ter rapiunt: bona autem possunt eis restituere. famam au-
tem nunq̄ melius est nomen bonum q̄z vnguenta precio-
sa. Inimicus ergo noster dyabolus peccati venenum sem-
per i nobis fundere studet: q̄ natura sua mala est ergo bo-
num facere non pōt. ⁊ inimicitie sunt inter dyabolū ⁊ ho-
minem ab initio ligatum soluit qm̄ peccatum immisum p
tēptationē opera perficit. Solutione facta inimicū suū in
gremio fouet qm̄ peccatū continuat ⁊ peccatoz per p̄fecta-
dinem in eo manet qd̄ graue est ⁊ ad vltimū in desperatio-
nis baratrum immergit ⁊ subducit. Pastores qui istū ser-
pentem. i. dyabolū ligabant sunt p̄phete patriarche apo-
stoli ⁊ alij moderni ecclesie doctores ⁊ p̄dicatores qui cū
vinculū lingue eoz ita ligantq̄ potestātē nullam exercere
pōt ⁊ per vitam sanctam ⁊ opera misericordie et cū dñica
ofone ptātez ei oēs subtrahunt. Sed miser homo qui nō
timet deum ⁊ dyabolum non pugnat nec eum ligat. s; vt
potius eū soluat peccata mortalia committendo ⁊ in gre-

Deter-
iores
sunt q̄
alijs
bonaz
famaz
surripi-
unt.

Quid
itelligi
tur per
pasto-
res qui
serpētē
liga-
bant.

mium eū recipiens fouet ⁊ tunc est plenus veneno peccati
 in corpe ⁊ aia. Si ergo desideras liberari voca ad te pbr
 Iosophū. discretū ⁊ seffozem qui hz iudicare inter te ⁊ dya
 bolum qui scit discernere inter lepram ⁊ leprā. Inter pec
 cata ⁊ peccatorum genera cui pandas cor tuum. Sz nul
 lus poterit iudicare nisi p̄r dyabolus sit ligatus. Et quō
 debet ligari certe triplici cathena. s. contritionis. confes
 sionis. ⁊ satisfactionis qz teste. ps. Cor p̄ritum ⁊ humilia
 tum deus nō despiciet: qz non vult mortē peccatoris: sed
 magis vt conuertatur ⁊ viuat. Propterea peccator hanc
 triplicem cathenam quotienscunqz sibi aliquod peccatum
 obijcitur ad collum diaboli debet expendere ⁊ cum sic ad
 desistendum compellere. Aduersarius iste est qui tanq̄leo
 rugiens circuit querens quē deuoret. ideo humano gene
 ri aduersatur: qz locum vnde ipse cum socijs suis per pec
 catum cecidit vt peccatis renouatus homo similiter eun
 dem amitteret ⁊ gratiam celestium non obtineret quare
 oīa peccata q̄b̄ minima ⁊ per confessionem nō deleta ad
 faciem nobis ostendet in extremis p̄pterea huius cathē
 ne captamus partem sc̄dam ⁊ ad collum eius ligemus vt
 sic victum ducere poterimus per confessionem qui in nos
 stram perpetuam laborat confusionē. Tunc confessor da
 bit nobis remedium salubre de tertia parte istius cathē
 ne. s. penitentie ⁊ satisfactionis ⁊ dicet. Jam liberatus es
 a dyabolo vade in pace: hoc est noli amplius vnq̄ pecca
 re. Rogemus ergo dñm nostrum Iesum christum ⁊c.
 De diuersitate ⁊ mirabilibus mundi cum expositione
 inclusa.

Lapi. clxxv.

Dicitur Plinius qd aliqui hofes sunt canina ca
 pita habentes qui cū latratu loquunt ⁊ vestim
 tur pellibus animalium. Tales em̄ significant
 predicatorēs qui quidem omnes animalium pellibus ve
 bent vestiri. i. aspera penitentie p̄pter bonum exemplum
 alijs dandum indui debent. Item in india sunt quidā ho
 mines qui t̄m̄num oculum super nasum hnt in fronte et

Deus
 nō vult
 mortē
 peccat
 oris.

Cathe
 na tri
 plici
 dyabo
 lus per
 nos li
 gatur.

carnes animalium comedunt. Isti enim designant homines qui tantum unum oculum rationis habent. scilicet quo in frontem vultur et non voluntate. Item in libia sunt alie que femine sine capite os et oculos habentes in pectore. Tales enim femine designant homines qui volunt humiliter obedire ex corde non habentes pectora lenia. Et quicquid extrinsecus faciendum est in opere prius bene et prudenter deliberant in corde. In oriente enim contra paradysum terrestrem sunt homines nihil omnino comedentes quia os tam modicum habent ut calamo potum sumant. De odore enim pomorum et florum videntur. Ex odore etiam malo subito moriuntur. Isti quidem homines etiam designant claustrales qui precipue contra cibum et potum debent sobrii esse et de hoc est modicum os habere. Et cum calamo. id est cum discretionem sumere cibum et potum. Tales enim debent ex odore pomorum et florum. id est preceptorum et bonarum virtutum spiritualiter vivere sic alijs hominibus modum vivendi in castitate parsimonia et ceteris virtutibus prebere. Sed de odore malo. id est peccato cito moriuntur. quia cito peccatum perpetrat homo christo salvatori nostro moritur. Item ibidem etiam sunt homines sine naso facie plena et quicquid vident hoc totum bonum putant. tales enim homines designant stultos sine naso discretionis. ita quod totum eis bonum esse videtur quod vident et ipsi faciunt. Sunt etiam et ibidem homines habentes nasum et labium inferius tam longum quo totam faciem cooperiunt dormientes. Tales quidem homines designant istos qui habent inferius. scilicet ad mundum magnum labium considerationis attendentes mundi vanitatem detractionis et mendacii. Tamen per labium custodie protegent totam faciem. id est totam vitam per iugem meditationem ne in peccatis dormiant. In sibia sunt homines habentes tam magnas aures: ut tegant per illas totum corpus. Hi designant illos qui libenter audiunt verbum dei per quod

et designant filios qui timent deum mundum dyabolum et carnem. Unum oculum dirigunt ad deum recte vivendo et quomodo debeant sibi placere. Secundum ad mundum quomodo debeant eum fugere. Tertium ad dyabolum quomodo debeant contra eum stare. Quartum ad carnem quomodo debeant contra eum castigare. In europa sunt homines formosi sed capite et collo grisco cum rostris. Isti designant indices qui debent habere admodum grise collum longum ut prius prudenter cogitent in corde que per os profertur sunt in ore. Si sic essent omnes indices: non tam et tot male essent sententie.

De medicina spirituali.

Capit. clxxvi.

Quidam puer erat natus ab umbilico et sursum divisus ita quod haberet duo capita et duo pectora et quodlibet proprios sensus ita quod uno dormiente vel edente alter dormiebat. Postquam per duos annos vixissent mortuus est alter altero in tertium diem supervivente. Item sicut dicit plynius. Erat quedam arbor in india cuius flores dulcem habent odorem et fructus saporem. iuxta cuius situm manebat quidam serpens qui cacozis vocabatur qui odorem arboris multum odit. Et ideo ut flores et fructus destrueret: ad radicem arboris veniens illam intoxicavit quod videtur orizulanus illius patrie. Tyriacam accepit et in quadam virge summitate ad ramos arboris illius supremos infudit: que cito venenum expressit a radice infecta et arborem sterilem fructificare fecit.

De moralisatio.

Quod rarissimi. Per istum puerum intelligi potest quod libet homo qui constituitur ex duobus. scilicet corpore et anima: et quelibet pars sua propria habet opera. Sa. ij. Opera carnis sunt immundicia: fornicatio: luxuria: ydolorum servitus. Opera anime gaudium et pax in spiritu sancto: patientia longanimitas et huiusmodi. ista opera sibi invicem aduersantur vna dormiente vel comedente altera contrarium semper facit: quia caro concupiscit ad

opera
carnis
quod sunt.

opera
anime
quod sunt.

versus spiritum. quando enim anima quiescit ab operibus
 que sua sunt tunc caro non quiescit immo sollicita est circa
 sua mala et peruersa et sic una pars est mortua altera viva.
 quia caro facit opera mortis anima concupiscit opera vite: p
 utam arbozem intelligi potest homo. fructus huius arboris
 sunt bona opera. Unde math. quinto. A fructibus eorum
 cognoscetis eos. Fructus dulces protulit hec arbor ante
 peccatum ut dicit sapiens. Flores mei fructus honoris et
 honestatis. Hoc fructus serpens antiquus sustinere non
 potuit: sed venenum imposuit in radice dum peccatum posuit in
 primo pariete tunc sic infecta fuit arbor ista quod fructum dul
 cem ferre non potuit: quia per opera quantumcumque meritoria
 homo celum ingredi non potuit sed ad multa annorum milia
 tanquam exul ab hereditate vera profugus et pulsus exula
 uit donec sapiens ostendat. id est pater celestis tyriacam in
 fudit in una virga huius arboris hec virga est beata vir
 go maria de qua dicitur in Esa. Egredietur virga de ra
 dice Jesse. Item vergilius in. ij. buccolicorum. Jam rediit
 et virgo redeunt saturnia regna. Jam noua progenies ce
 lo demittitur alto. Tunc modo nascenti puero quo ferrea
 primum. Desinet: et toto surget gens aurea mundo. In
 hac virga posita erat tyriaca quando filios dei a patre mis
 sus est in vterum virginis cooperante spiritus sancto et quan
 do de virgine natus est christus arbor infecta per medici
 nam huius salutare tyriace dulcedinem suam pristinam
 recuperavit. De omnibus penitentibus affluenter dat et
 non improperat ut in Esa. dicitur. Omnes sitientes ve
 nite etc.

Cergi
 lino.

De perfectione.

Capitulum. c. lxxv.

Rex assirus grande conuictum cunctis princ
 ipibus et populis regni sui fecit. ut dicitur Des
 der. s. Ad epulas reginam vasti introduci iussit
 ut vt populus eius pulchritudinem videret: quam intra
 re renitentes rex regno priuauit. Desider pro ea in scripto
 sublimauit. Post hec rex quendam amam super regnum exal

De in-
uidia
mardo-
chei 3
amã,

tant et cunctos principes ei subiugauit. Cum autem ce-
pissent omnes genu curuare solus mardocheus patrus
notuit eum adorare. Unde inde indignatus disposuit eum
cum omni progentle sua neci tradere cum regis sigillo de-
creuit omnes iudeos in regno affueri exterminare atq[ue]
erexit ecalem in quo voluit suspedere mardocheum. In-
terea duo volebãt regem occidere quos mardocheus ac-
cusauit & p[er]ditos iussit rex perdere mardocheum purpu-
ra indus & coronam ei imponi & regio equo per ciuitate[m]
duci amam cum militibus p[re]ire & laudes ei concinere.
Hoc facto mardocheus regine dicit q[uo]d amã eam cum om-
ni populo scilicet parentela sua mortu addixit que omni
populo scinnium indixit. Secum eis scinnium & orationi-
bus affligit. Quo peracto conuiuium instituit regem in-
uitans: aman quoq[ue] adesse iussit inter epulas: regem p[ro]
sui populiq[ue] vita roganit se & omnes suos ab amã dãna-
tos narrauit, quem rex furore repletus iussit suspendi in
eodem ecaleo quem ipse preparauerat. Mardocheo,
porro ipsum mardocheum principem constituit qui om-
nem cognitionem aman perdidit sed deo disponente po-
pulus innocens est liberatus & lemẽ nequam funditus ex-
terminatum.

Applicatio.

Quarrissimi. Iste rex est dñs noster iesus xps q[ui] de
radice iesse iurrexit. Hic principibus & populis
regni conuiuiũ fecit quia pluribus orbis & prin-
cipibus et fidelibus regni corpus suum & sacram scriptu-
ram i epulas dedit. Reginã uari coronatam ad conuiuium
uocauit quia synagogam longe & philosophis redimitã
ad celestes epulas inuitauit. Que renuens regno p[re]sua-
Dester captina in solio eius locatur que a iudeis increda-
la de regno christi enjctur et etiam de gentibus a diabo-
lo captina in thalamum regis consoze celestis regni dis-
citur. aman qui a rege exaltatur est iudaicus populus qui
a deo in regno sacerdotio ac diuino cultu sublimatur q[ui]
querit regine progenie extirpare: quia iudaicus popu-

Dester
fuit cap-
tina q[ui]
liter in
telliga-
tur.

lus querit ecclesie spiritum exterminare. Aman quoque eculeum
 mardocheo erexit in eundem eculeum ipse suspēditur
 quia diabolus in crucis patibulo comprehenditur
 Duo qui contra legem coniurauerunt: sunt duo infideles
 populi scilicet iudaicus et gentilis qui christum occidit con-
 filium dederunt quos mardocheus accusat: quia christus
 noster populus opera eorum improbat. illi a rege necan-
 tur: et isti a Christo damnantur. Mardocheus purpura et
 corona vestitur. Equo regio per civitatem ducitur quia
 christians populus a doctoribus per mundum totum kōli-
 tur: ordo namque equus christi regis dicitur in quo ipse per or-
 bem vehitur. Aman cum militibus laudes et consonant
 quia iudaicus populus cum gentibus velit nolit christiani pres-
 conia propria celebrat. Regina regem ad convivium vocat
 quia ecclesia christum ad solennia sui corporis inuitat. Aman
 etiam adesse subet: fidei populo suas epulas predicando
 prebet. Aman quoque qui mardocheo eculeum erigit est
 antichristus qui populo per fidem minatur mortis sup-
 plicium qui eodem eculeo suspenditur et ipse mortis sup-
 plicio interimatur. Mardocheus princeps a rege pres-
 citur quia fidelis populus peracto iudicio super omnia bona
 domini sui constituit. Semen necque exterminatur: quia tunc ge-
 neratio malorum dānatur populus autem regine liberat
 et tristitia eius in gaudium commutatur quia generatio recto-
 rum benedicetur letitia et exultatione perfructur.

De omnium divitiarum matre et prou-
 dentia. Capitulū. clixviii.

Semen
 necque ex-
 terminia
 requid
 sit.

Quidam rex desiderabat scire quo modo seipsum
 et imperium deberet regere vocavit ad se unum
 qui alios in sapia excelebat et ait ei. Charissime
 me trade mihi formam meipsum et imperium regendi. Et ille.
 Dne libenter. statim fecit in pariete regem depingui coro-
 nam habentem in capite sub ista forma. Erat in solio posi-
 tus quidam rex purpura indutus in manu leua pila in dextra
 portat septem et ultra caput lucernam ardentem. A parte sinia

et ij

stra regina quedam formosa erat coronata et veste deam-
rata et varietate amicta. Ex alia parte erant affeſſores in
cathedra ſedentes cum libro aperto. Ante ſe ſub rege mi-
les quidam qui in equo ſedebat armis decoratus habes
galeam in capite baſtam in dextera clipeo protectus in le-
ua: enſem in dextera loricam in corpore fibulas in pector-
re: ocreas ferreas in tibia calcaria in pedibus: ferreas cy-
rotbecas in manibus equum doctum ad prelium cum pha-
leratibus. Sub rege erant depicti vicarij vnus ſicut mi-
les poſitus in equo cum clamide et caputio: pelles varie
virgam extenſam gerens in dextera manu. Item populares
ſub vicarijs quorum erat forma talis. Homo in hu-
mana ſpecie factus habens in manu dextera ligonez quo
terra foditur in ſiniſtra virgam qua grex armentorum di-
rigitur. In cingulo ſalcem cum qua ſegetes metuntur et
vinearum et arborum ſuperflua preſcindunt. In dextro latere
regis ſaber ante militem depictus: huius ſabi forma fuit
quod in forma hominis malleum geſſit in dextera. in leua ha-
buit dolabrum. in cingulo geſſit trullam camentariam. Item
ante populares homo qui in dextera forpices habuit: in leua
gladium magnam et altum. In cingulo pugillarem: id eſt
vas ſcriptorum cum incauſo ſuper aurem dextram por-
tans pena ad ſcribendum. Item ante populares erat quidam ho-
mo depictus. habens in dextera libram cum pondere in
leua geſſit vinam in cingulo geſſit burſam cum varia mo-
neta. Item ante reginarum erant medici et pigmentarium ſub
hac forma. Homo erat poſitus in cathedra magiſtrali po-
ſito libro in manu dextera viſco et pice in ſiniſtra. In cin-
gulos habens ſerramenta vlcerum et vulnerum. Item ſux-
ta cum homo ſic formatus. homo tenens manum dextram
erectam ad inuitandum tranſeuntes pro hoſpicio. Leuam
tenens plenam pane pulchro et deſuper vas cum vino.
In cingulo tenens clauces. Item in ſiniſtra parte ante mi-
litem homo erat huius forme ſcilicet in manu dextera ha-
bens clauces magnas in leua habes vinam in cingulo ha-

bens bursam cum denarijs. Item ante regem erat homo habens capillos hispidos et distortos in dextra manu modicam pecuniam. in leua habens tres taxillos. In sinistro habens pyramidem literis plenam. Rex cum ista pictura vidisset tantum in ea studuit quod sapientiam magnam inuenit.

Expofitio.

Apariffimi. Rex iste debet esse quilibet bonus christianus et precipue princeps vel prelatus quod uterque eorum debet esse in solio posita purpura indutus que figurat virtutem gratie et morum pulchritudinem quibus mens et anima christiana ornari debet et precipue principis siue prelati quasi habitibus virtutum pre subditis omnibus ut corpus eius reluceat aureis vestibus. Coronam habens in capite. que ostendit in rege regiam dignitatem que est gloria populi qua subditorum omnium oculi in eum diriguntur et sibi obediunt. In manu leua defert pilam que ostendit regem esse administratorem et prouisorum omnium subditorum. In manu dextra habens septem ostendens eius iusticiam et rigorum. quibus malos coerceat quos amor virtutis a malo non refrenat. et ultra caput regis lucerna lucens que designat regis misericordiam. Item regina a parte sinistra designat charitatem que est formosa in anima. Unde mulier sub rege iesu christo debet esse verecunda et pudica. Secundo debet esse casta et honesta. Tertio debet esse sapientis et discreta et verbis et moribus modesta. Idem assessores scilicet iudices in cathedra ista sunt prelati et predicatorum qui debent mandata domini custodire libros et sacram scripturam aperire populo. miles est bonus christianus qui debet armari bonis virtutibus. Miles accingendus balneatur ut nonam vitam ducat. Item in oratione pernoctat petens sibi diuinitus gratiam implere quod non potest per naturam. Sic et bonus christianus. miles vero debet balneari aqua confessionis et sepius effundere pro gratia. Multa quidem sunt necessaria militi. Pa-

Mulier sub rege debet esse verecunda.

Abi mo requiritur vt miles sit sapiens : sicut christianus vt
les des addiscat sapientiam contra diabolum. Secundo incum
bet es bit militi vt sit fidelis domino suo sic christianus domino
se sapi suo iesu christo. Tertio miles debet esse liberalis, sic chri
ens. stianus dationis. Quarto miles debet esse fortis, sic chris
stianus contravitia. Quinto miles debet esse misericors,
sic christianus. Sexto miles debet populares vigilanter cus
todire, sic christianus debet verbo exemplo et opere alie
os inq̄tum potest peccatis custodire et precipue prelati.
Item vicarius est vnus miles positus in equo etc. Miles
iste est iudex qui debet poni in equo iusticie et clamide
misericordie et caputio cum pellibus varijs. Per capu
tium fidem cum multis auctoritatibus sanctorum ⁊ exē
plis patrum in iudicijs dandis virgam extensam scilicet
tam pauperi q̄ diuiti. Item populares ante iudicem, et
homo in specie humana factus etc. Ad que tria reducitur
omnis agricultura. Legitur q̄ primus agricola fuit Ca
yn primogenitus Ade. Necessesse autem fuit hominem ter
ram colere vt ipsa que est mater nostra et corporalis for
me commune initium: et que nobis in fine vite commune
prebet domicilium in medio vite nostre de nostro labore
nobis prebeat nutrimentum. Agricola multa bona debet
in se tenere. Primo debet deum cognoscere et decimam
dare qui omnia sibi dedit. Secundo debet legalitatem
tenere vt personam domini sui gerat et rex eius plusq̄
ppria custodiat. Tertio debent agricole mortē non time
re sed vitam diligere. Quarto debet laborare ocia dimit
tere. Tria sunt opera agricole propria. Primum est agros
colere ideo in manu dextra fert ligonem pro terra fodien
da. Secundum est armenta nutrire ideo tenet virgam
ad animalia dirigenda quia debet esse pastor non tan
tam arte sed virtute sicut abel primus pastor offerens
deo primitias de optimo q̄ habuit in grege. Tertio per
tinet ad eum virgulta mundare arbores inserere vineas

Capu
tium in
iudice
qd no
rat.

Quid
sit pro
rium
 agrico
le.

plantare: sic bonus christianus debet esse virtuosus ope-
 ra meritoria deo offerre virgulta cordium peccatorum
 per bonam doctrinam mūdare: arbores: id est bonas vir-
 tutes inserere et vineas predicationis diuine plātare. In
 cingulo falcem: id est sententiam in corde rectam scientiā
 atq; prudentiam quibus debet mundare vitia. et faber
 ante militem cum malleo in dextra per quem notantur
 omnes qui fabricant malleo ferrum argentum et es. In
 leua dolabrum quo notantur omnes artificas in lignis
 operationes vt nauium rectores et carpentarij. In cingu-
 lo gerit trullam per quam omnes lapicide notantur. In
 omnibus istis debent esse tria. Primum est fidelitas et le-
 galitas. Scōdo debet esse in eis sapiētia et veritas ne vn-
 alteri inuideat vel contra eum suspicionem habeat. Ter-
 tio debet in eis esse et maxime in naucleris fortitudo incō-
 cussa. Idem homo in dextra tenens forpicez In leua gla-
 dium in cingulo pugillarem per que notantur omnes no-
 tarij in panno et lana et ligno operātes vt sunt textores
 pannorum scissores dolcatores et pēnam et pugillarem
 per quas omnes notarij notantur quorum officium est in-
 dicij assistere. instrumēta scribere et multa legere. Ad hoc
 omnes triplex veritas vite pertinet scz cōtra omne pecca-
 tum. Primum contra affatum locutionis ne sint menda-
 ces verbo et opere. Secundo vt habeant et seruent iustis-
 ciam ad quencunq;. Tertio vt habeant morum honesta-
 tem contra discordiam fidelitatem contra fraudulentiaj
 amicitiam contra inuidiam. Item homo in dextera ge-
 rit librā cū pōdere per quā signātur cāpsores et pecuniarā
 eōmutiones. In leua gerit vlnam cū qua notantur pā-
 norū telarū vel aliarum rerū mensuratores. In cingulo
 quoq; gerit buriam cū varia moneta p quā designant dē-
 uersi monetarij. Oīs iste debēt p̄io auaritiā fugere que
 est ydolorum seruitus. Secundo etiam summo opere caue-
 ant grania debita contrahere. Tertio quidem debent de-

dem literis plenam. Per hunc em̄ hominem notantur cur-
sores per mundum.

De gula et ebrietate.

Lapi. clxxix.

Refert cesarius de detestabili vitio gulae ebrietatis quod gula solius corporis est immoderatus et illecebriferos edendi et bibendi appetitus. huius enim filie sunt immundicia: scurrilitas inepta leticia multi loquium: ebetatio sensuum circa intelligentiam. In gula enim sunt quinque gradus peccandi. Primus quidem gradus est cibos preciosos et delicatos exquirere. Secundus quoque est cyphos curiose preparare. Tertius vero ante tempus famere. Quartus nimis auide. Quintus in nimia contumacia. Gula quidem primus homo. scilicet Adam victus in paradiso succubuit. Nec etiam Esau primogenitus surripuit gula sodomitas ad peccatum maximum incitauit. Ipsa etiam filios Israel in deserto prostrauit. Psalmista. Adhuc escorum erant in ore ipsorum et ascendit ira dei super eos. Iniquitas sodomie fuit saturitas panis. et abundantia. Homo enim dei abdo. scilicet missus in Bethel. propter comestationem a leone occiditur. Diues enim de quo dicitur in euangelio. qui epulabatur quotidie splendide in inferno sepelitur. Nabusardam princeps coquorum. id est gula hierusalem destruxit. vides quanta sunt pericula in illa. Accedant scripturarum testimonia. Ait enim Salomon. Ne terre cuius principes mane comedunt. Item. Omnis labor eius morte hominis et anima eius non replebitur: huius filia est ebrietas: quia gula vitium luxuriaz parit pessima autem pestis est. Quid est eo damnosus quo virtus atteritur victoria languescente sopita gloria in insaniam conuertitur animique pariter et corporis vires expugnantur. Quia dicit Basilius. Cum ventri deseruimus gutturi pecora sumus ac beluis similes esse studemus quibus ad huiusmodi prona esse et terram respicere et ventri obedire natura concessit. Item Boetius de consolatione libro quarto. Qui virtute deserta ho-

Ebrietas vitium pessimum est de quo infinita mala sequuntur.

Nota-
bile de
crum
boetii.

mo esse definit cum in naturā diuinam transire non possit
 restat vt in beluam conuertatur. Et in euangelio dñs. Au-
 dete ne corda vestra grauantur in crapula et ebrietate. Quot
 et quanti sapientie mire solidi essent cōsiliij nisi edacitatis
 et vini clamor obstitisset. Quod periculosum est patrem
 familias rectoremque reipublice mero calere quo ira accē-
 ditur discretio obscuratur, luxuria excitatur intantum vt
 libido infandis se immisceat actibus hominibus discre-
 tione sopita. Unde dicit Quidius. Vina parant animos
 veneri si plurima sumas. O pessimum vinam ebrietatis
 ex qua deperit virginitas que soror est angelorū possessio
 omnium bonorum et eternorum securitas gaudiorum. Hoc
 mero calens nudatus filijs verenda detexit. Loth castissi-
 mus nimio vino sono sopitus in montē fugiens filias car-
 nali copula ut uxores cognouit. Legimus mero sic ira suc-
 census cum amicitia iuncti essent intantum vt sobrius vnus
 pro alterius periculo se exponeret se inuicē gladius peremis-
 se: herodes antipas sanctum iohannem non decolasset si
 crapule et ebrietatis conuiuium defuisset. Balthasar ba-
 bylonie rex vita et regno non fuisset priuatus: si ea nocte
 in qua cyrus et darius reges eū cum populo crapula sopi-
 tū occiderunt sobrius fuisset. Propter hoc apostolus nos
 admonet de sobrietate cum dicit. Sobrii estote et vigilate
 Rogemus ergo dñm vt sobrietatem ita seruemus in ter-
 ris vt ad celeste conuiuium inuitemur in celis, &c.

De fidelitate. Capit. clxxx.

Refert paulus longobardorū hystoriographus
 quendam onulphum nomine papien. militem do-
 mino suo regi postatico tanta fidelitate signa
 monstrasse vt se mortis pro salute domini sui exponeret. Itaque
 cum Guimoaldus dux Beneuentanus per Ermbaldum
 ducem Rauenensem primum proditorem corone regie in-
 terfecto Sodoberto longobardorum rege ad regem raper
 saculam per violentiam atque per fraudulentiam ascendit

Nota-
 bile di-
 cti onu-
 dy.

se fugato dicti regis Sodoberti germano vsq; ad vngar
 ros. Onulphus dictus miles portaticum reconciliare re
 gi Brimoaldo curauit vt de vngaria vbi nec ob timorem
 Brimoaldi venire poterat saltem ad regis pedesveniaz
 peteret sicq; securam vitam sine dignitate regali que sibi
 debebatur posset decenter currere. Reconciliatione
 igitur completa Brimoaldus rex post aliquos dies lin
 guis maledicis nimium credulus ipsum portaticum quē
 sibi reconciliauerat in crastinū occidere disposuit cibiq; vi
 naq; vt inebriare possent ne sue saluti aliquialiter prouide
 ret ministrari mandauit. sic quod onulphum militez por
 tatici minime latuit. ideoq; accepto armigero suo Onul
 phus domum intrauit portatici ac ibidem armigero reli
 cto in cubiculo ipsum portaticum coopertario lectister
 nio tanq; pprium armigerū eduxit de domo cū minis iur
 gis ⁊ verberibus eū deducens ad domum ppriam regis
 excubijs seu custodibus ante domuz portatici collocauit
 ⁊ opinantibus dictum armigerum Onulphe deductum.
 Eadem nocte circa gallicantum Onulphus dñm suum
 dilectum portaticum de muro ciuitatis cui domus sua ad
 herebat fane submisso emisit qui acceptis equis pascuas
 libus fugiens ad ciuitatem Astensem peruenit ⁊ de loco
 illo ad regem francie properauit. Lunq; mane facto dic
 ctus Onulphus ⁊ eius armiger fuissent a rege detenti ex
 minatiq; fuissent de modo ⁊ forma qualiter portaticū do
 minum suum liberaissent ⁊ illi respondissent simplicem ve
 ritatem dixit rex consiliarijs suis. Qua pena sunt illi di
 gnū qui sic fecerunt contra nostram regiam voluntatem. *Quilibet*
 Lunq; vnus capitali supplicio eos puniri alius viuos ex
 coriandos diceret alius occulto crucis patibulo pendere vnus dz
 affirmaret. Rex respondit. Per illum qui me nasci fecit eē fide
 isti nulla morte sunt digni: sed omni honore qui sic si. lisdño
 deles suo domino existant. Rex igitur Brimoaldus suo.
 eos multis honoribus ⁊ et muneribus premiauit: et
 Beribaldus vtro proditor et canimentum dux per ma

num armigeri sui godoberti quondam regis quem sua p
 ditione vita & regis priuauerat in solem in festo beati Jo
 bannis baptiste apud thesaurinum mirabiliter sed iuste
 interfectus est.

Orationis oratio.

Omnissimi. Iste miles fidelis onalibus bonis
 christianus dicitur qui domino suo regi porta
 tico id est anime in omnibus fidelis est labora
 do: vigilando dormiendo & omnes actus suos in seruitiu
 domini sui dirigendo: ita quod illud quod anima per in
 stinctum cuiuslibet boni operis ad saluationem exposu
 lat corpus toto conamine iuxta decem preceptorum for
 mam aliq; mandata ecclesiastica sine tedio impleat & per
 ficiat ut cum mens interior ad vigilandum & in orationis
 bus persistendam deuote domino pro peccatis reconcilia
 do supplicare satagit & corpus exercitum ut tedio non vin
 catur hoc opere perficere ad meritum clamat miles iste si
 ca fidelitatis signa domino suo ostendit: ut se periculis p
 eo exponat (quia ut apostolus dicit). Sancti martyres &
 alij christo deuoti quidam pro saluatione domini sui. id
 est anime temptati sunt quidam secti sunt quidam in occi
 sione gladij mortui sunt insuper & plurima tormentorum
 genera de quibus in sacris scripturarum locis legimus
 ad reconciliandum dominum istum qui transgressum per
 peccatum mortale fecerat grimoaldum ducem. id est iesu
 christum accedunt: ut de vngaria vbi nec ob timorem gri
 moaldi vivere poterat liberaretur. Vngaria mundus iste
 dicitur qui est miseris & tribulationibus plenus in quo
 anima periculose vagatur: & de timore mortis extreme co
 cutitur. Propterea milites. id est corpus dominum suum.
 id est animam ad hunc ducem grimoaldum perducere de
 vngaria istius mundi semper satagit & intendit ut saltem
 ad pedes regis per humilitatem veniam obtineat qui su
 perbie sepe contra eum se erigens iusticiam potius qua
 misericordiam meruerat. Sed reconciliatione completa

pervn
 garias
 quid i,
 telliga
 tur.

homo sepius in peccatum recidit intantum q̄ grimoaldus rex qui pater noster rex celestis est portaticum qui est anima nostra in crastinum damnare disposuit per iusticiam & equitatem. Sed misericordia superveniente quam rex nec minime latuit corpus id est fidelem militem ad penitentiam sub lecto obedientie & satisfactiois occultavit donec grimoaldus rex & pater celestis portatico per murum tribulationis deducto peccatum misericorditer dissimulavit. Qui acceptis equis pascualibus. id est aliorum sanctorum & electorum meritis ad civitatem athenensem pervenit. Civitas ista est de qua Job. in Apoca. dicit. Uidi civitatem sanctam hierusalem novam descendentes. &c. Et de loco illo ad regem francie properavit. Francia est illa sanctorum angelorum supercelestium curia ubi rex in dyademate sempiternae glorie coronatus cum leticia residet cum omni gaudij plenitudine: sed cum mane facto corpus est anima a peccato quod commiserant iam absolute ad iudicium venerint & per dyabolam accusantur & examinantur de modo & forma qualiter dominus. id est anima liberata a penis mortis eterne & vinculis eius. Tunc grimoaldus rex in dexteriorum & mortuorum & consiliariis suis id est iusticia vel equitate misericordia: vel benignitate investigabit qua pena tales digni sunt. Tunc iusticiam capti tali sententia plecri debeant id est eternaliter damnari per peccatum commissum affirmat. Ex alia parte dyaboli accusantes astabunt qui eos excoziandos per iusticiam iudicis proclamabunt. Sed benignus dux (quia peccatum per confessionem & penitentiae satisfactionem deletum est) sententia bit eos ad vitam ingredi cum electis propter nimiam fidelitatem quam vnus alteri ostendit & a morte liberabit & dicet. Isti digni sunt omni honore qui sic fideles suo domino extiterunt. & coronabit eos corona glorie et leticie sempiternae. Ad quam nos perducatur. &c.

Francia
 qd nos
 tat.

Fidelitas
 militum
 comendatur.

De adulterio.

Lapi. dxxxi.

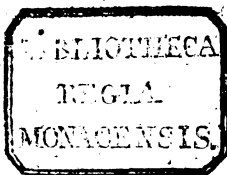
Igitur quod quidam rex habuit leonem leenam et leopardum quos multum dilexit. Leo vero cum abiens esset leena cum leopardo adulterium commisit ut vero leo fetorem adulterij in ea non sentiret solebat semper se balneare in fonte iuxta castrum regis. Rex vero cum hoc sepius vidisset quadam vice cum leena adulterata fuisset foveam iussit claudi. Leo vero veniens fetorem adulterij sentiens toram omnibus eam tandem inde per sententiam latam occidit.

Allegorizatio.

anima
boni
nis di
citur
leena.

Iste est rex pater celestis. Leo est dominus noster Iesus. I. leo de tribu iuda. Sed leena est anima boni homo que sepe adulteratur cum leopardo. I. dyabolo que cum sic adulterata est currit ad confessionem et saluatur sed si descendit sine contritione et confessione in dicam leonis euadere non potest: sed eam per istam suam damnabit. que omnibus reprobis dicetur. Ite maledicti in ignem eternum. etc. A quo nos defendat qui sine fine viuere regnat deus. Per cuncta secula benedictus. Amen.

Ex gestis Romanorum cum pluribus applicatis bystorie de virtutibus et vitijs mistice ad intellectum transsumptis relectorij finis. Impressus Lugduni per Johannem Pharon. Anno nostre salutis. Milleesimo quingentesimo decimo octavo. die vero yndecima mensis Januarij.

47

